XX
LEOPOLDI

Compilatio Leupoldi ducatus Austrie filij de astrorum scientia Decem continens tractatus.

Polus
Arcticus
Polus
Antarcticus
Sphaera
Mundi
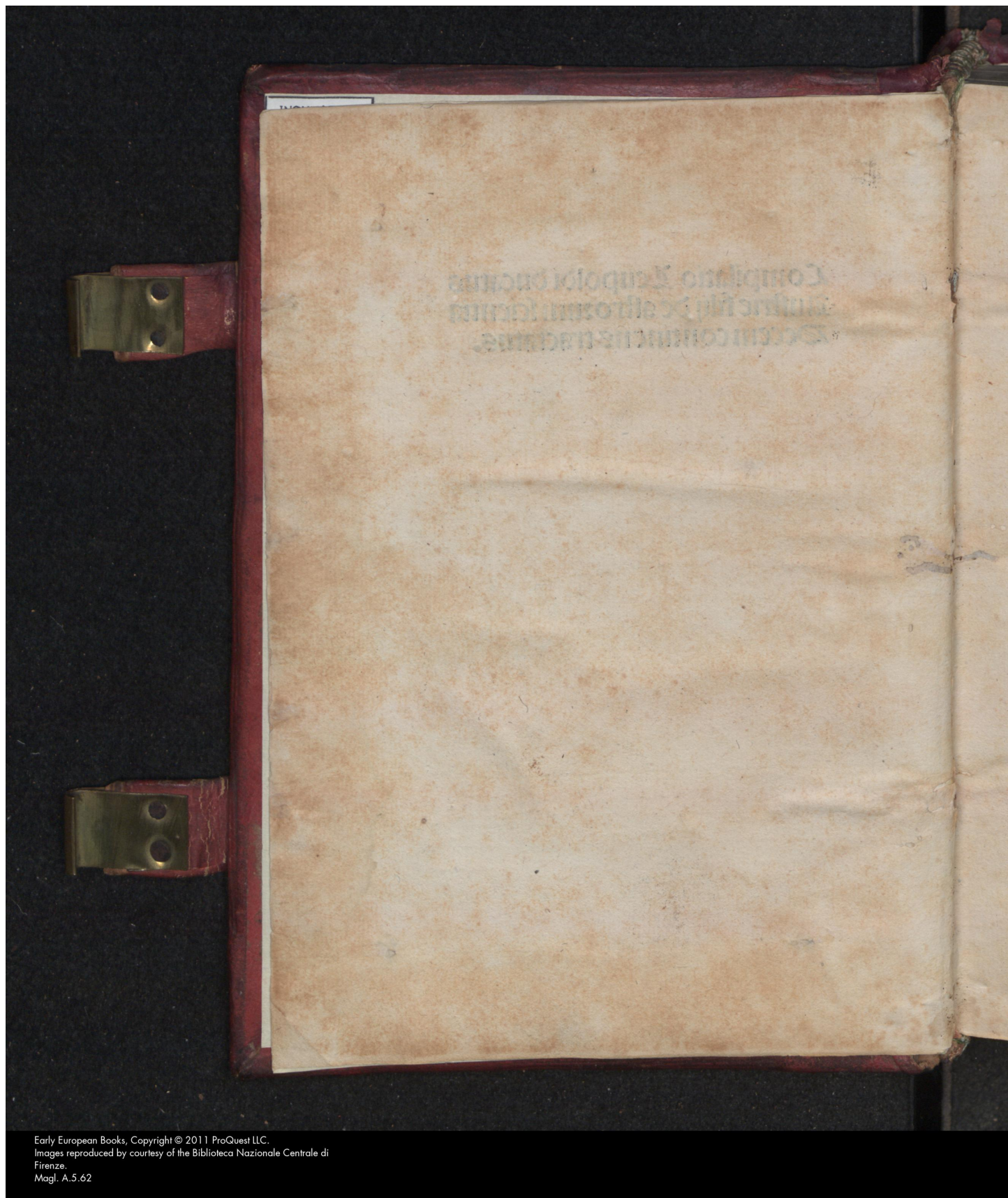
Reuerendissimo in christo patri et dño Udalrico de fronsperg pontifici
tredentino Erhardus Ratdolt Augusteñ. impssor Salutē. p. dicit

Hortat̄ me obseruādissime presul singularis tua inestimabilisq̧ in me colla
ta beneficētia: vt de impressorię artis exquisita industria cui totus fortuna
(vt dicūt) agente sum deditus quippiā ad te dare nō verear: quod vel con-
sentaneū clarissimę virtuti tuę: vel saltem nō iniucundū fore nō ambigerem
Jd aūt diu intra precordiorꝝ archana reuoluēs multū ipse mecū dissidebā
q̄ꝯ pmultis te muneribꝰ eisdemq̧ preclaris tum natura insigniuit tum auxit
fortuna. quę insuper ingenti studiorꝝ conatu ita ad summū vsq̧ perduxisti:
vt nullius preconij inops omniū bonorꝝ fastigiū merearis. Tantus eniz ex
naturę dotibus auctore deo sapientię cultor factus es: vt tam diuinarū q̄
humanarū rerum cognitioni super omnes inuigilaueris: adeoq̧ optimarū
artiū studio succreueris: vt plus ne tu illis q̄ illę tibi splendoris reddiderint
nō facile iudicandū reliqueris. Ex quo etiā in tantā mortaliū existimatio-
nē dignosceris deuenisse: vt sanguinis generosi titulū pōtificalibus infulis
exornares. Jdcirco pspicacis ingenij tui acumen vehementer admirans: p
diuersa tractus herere animo coepi: qm̄ incredibilez sapientiā tuam maxi-
ma queque litterarū monumēta deposcere nō nesciebā. Quum aūt iam ali
quādiu geometricas disciplinas nescio qua mortaliū incuria fere abolitas
de ceca obliuionis caligine partim in luminis claritatē ptulerim: ⁊ in side-
ralis scientię recuperationē animi institutū deflexerim: haud absonū mihi
visum est: eiusdem diuinę scientię opus quoddā precipuū excellētissimo no
mini tuo dicare debere: sane q̄ꝯ hec maxime hominē nō minus doctissimuz
q̄ regiminis celsitudine sublimatū deceret. Jtaq̧ amplissime pontifex mul
tis mihi eiusce facultatis vltro citro que sese offerentibus. Leupoldū duca
tus austrię filiū de astrorꝝ scientia tibi dono dare: infallibiliq̧ sapientię tuę
dedicare institui: librū quippe nō tam operis magnitudine q̄ vtilitate pre-
ciosum. Siquidem omnē astrologię rationē sub cōpendio ita cōsumate p-
strinxit: vt nihil quod ad eam facultatē attineat reliquerit intactū. Admit-
tas igit̄ antistes venerandissime humanitate solita huiusce muneris parui-
tatem: eamq̧ mei animi magnitudo pluris faciat: ⁊ quicquid equo minus
fuerit recompenset. Uale.

¶ Incipit cōpilatio Leupoldi ducatus Austrie filij de astroꝝ sciētia.

Loriosus deus ⁊ sublimis qui omnia verbo creauit terrā in celi medio prudenter collocauit vt corpora celestia cui virtutū suarum quas a suo creatore ⁊ ordinatore acceperāt effectus imprimerent receptaculū inuenirēt Qꝛ aūt dn̄s seculoꝝ mundanis rebus quas sublimari globo posuit instabiles ⁊ caducas impressiones faciat ꝑ indiuidua superiora stabilia ⁊ perpetua que a luna sursuꝫ celi nomine designant̄: solus ille ignorat qui mēte obstinatus: aut carnalis vite mollicie delicatus: opera superioꝝ ⁊ passiones inferioꝝ nō cōsiderat ⁊ obseruat. Sunt quoqꝫ nōnulli q̄ volunt a simplicibus astrologi nuncupari: vanū nomen a stultis iudicibus vsurpantes: cū suppositis philosophorū positionibus motus illoꝝ depingūt ⁊ iactanter ostendūt. Sed scientiā effectuū seu fructuū non attingunt. Qui cum profecto bene circa hec aduertunt: se nō sapientes sed deuientes inueniunt. Quis enim nisi demens laboraret in via: ⁊ negligeret esse in patria. Quis nisi mente captus campū araret ⁊ semina terre mādaret ⁊ suimet culpa inde fructū nō colligeret nec gustaret. Dicāt illi an motus celestiū ꝓpter eorū effectus: an effectus propter motū a philosophis est quesitus. Cuius questionis respōsione superposita tāqꝫ certa: motuū sciam non reprobo sed prorsus necessariā approbo: finē tamē bonoꝝ his que sunt ad finē iusto rōnis iudicio antepono. Ego sum inqꝫ Leupoldus ducatus austrie filiꝰ: qui post longū ⁊ cōtinuū studiū astronomie habeo ad honorē dei tenaciter in intentione omnia que de astroꝝ sciētia cōprehendi in vnū volumē reducere. De motibus aūt quia multi de his scripserunt copiose ⁊ predixerunt: sūmarie pertrāsibo: vt possim amplius ⁊ vtilius effectibus īmorari: de quibꝰ licet sufficienter scripserūt philosophi: nullū tamē ex eis inueni qui libroruꝫ diuersoꝝ sciam in vnū colligeret: ⁊ ita studētibꝰ cōpendiū generaret. ¶ Ad hec ergo meū grande ⁊ graue propositū suppliciter inuoco dei potentiā: vt in suo seruicio me cōfirmet: eiusqꝫ sapiētiā ut meū intellectū illuminet: ⁊ suā bonitatē qua sua gratia me conseruet. Non hesitās quin deus ad ꝓficiendum in eo labore gratiā adhibeat ⁊ fauorē. Quia dum homines excito ad mirabiliū operū suoꝝ cōsideratione: ipsos cōsequent̄ in eius amorē ⁊ in laudeꝫ ꝓuoco. Et vt nullus ambigat me p̄sens opus de sua virtute nō de mea probitate confisum reuerenter nō temerarie assumpsisse: ecce ipsum in lucē profero in die natiuitatis ipsius: in cuiꝰ nomine cōceptus extitit ⁊ inceptus.

1ᵒ. a.1
2ᵒ—8.
3ᵒ—16
4ᵒ—17
5ᵒ—36
6ᵒ—43
7ᵒ—47
8ᵒ—74
9ᵒ—96.
10ᵒ—106.

¶ Titulus operis erit iste. Incipit compilatio leupoldi ducatus austrie filij de astroꝝ scieutia. Nomen autoris non queraẗ. Non enī vnus autor sed plurimi extiterūt autores. Ego enī fidelis illoꝝ fui obseruator ⁊ diligēs cōpilator. Sapientie nō operi subiciẗ quicq̄d enim in ipso diciẗ circa theoricā versaẗ: Practica v̄o istius sciētie in preceptis canonū explicaẗ. ¶ Diuiditnr aūt in decē tractatus. ¶ Primus est de speris ⁊ earum circulis ⁊ motibus. ¶ Secūdus est de speris planetarū ⁊ eoꝝ circulis ⁊ motibus. ¶ Tertius de probatione scientie impressionū ⁊ quid sit hec sciētia. ¶ Quartus de introductorijs iudicioꝝ. ¶ Quintus de annorum reuolutionibus. ¶ Sextus de aeris mutationibus. ¶ Septimus de natiuitatibꝰ. ¶ Octauus de questionibus. ¶ Nonus de electionibꝰ cui annectā naturalē imaginū scientiā astronomie filiā: cōtēpnens ⁊ reprobās illā nigromāticā diabolicā ⁊ prophanā. ¶ Decimus de intētionibꝰ quarū sciētia est admirabilis ⁊ stupenda.

PRemissa igiẗ intentione ac tractatuū ordine ab his ad quos cōpilatio presēs peruenerit tria peto. ¶ Primū est vt capita omniū ꝓpositionū locent in principijs linearū: quia sic eas in numeri millenariū extendere intendo: cōmodiꝰ numereuẗ ⁊ vt tanto promptiꝰ inueniantẗ: ⁊ facilius cōprehendanẗ quāto distinctius collocanẗ. ¶ Secundū est vt si aliquis superfluū vel diminutū vel inordinatū inuenerit mihi indulgeat. Nam in tanto pelago quēlibet posset submergere multitudo. ¶ Tertiū est vt cōsiderato meo labore suaq; vtilitate multas grates faciat me habere. Postremo q2 in hoc negocio est necessarius executor qui copiā eius faciat scientie dilectoribus non detractoribꝰ ad hec omnibus alijs preelegi Raymundū de lauduno capitaneū aurelianū: nō quia fulget scōm genus seculi alti sanguinis dignitate. Sed quia nitet morum laudabili honestate philosophie amator ⁊ sedulus perscrutator: volens ⁊ in premiū laboris sui ei concedēs vt nō minoris executio censeaẗ meriti q̄3 collectori ¶ Astrologia est sciētia que strutaẗ motus celestiū corpoꝝ ⁊ demōstraẗ. ¶ Astronomia est scientia que celestiū corpoꝝ obseruat effectus opera ⁊ mutationes in istis inferioribꝰ: ⁊ quia rerum effectus sequnutur ad illoꝝ motus ⁊ situs: necesse habuit astronomus recipere ab astrologo doctrinā: qua motus ⁊ situs celestiu3 cognosceret respectu terre in qua fuerit. ⁊ exinde iudicium de effectibus circūdaret.

icatus austrie fi/
ū vnus autor sed
tor ꝛ diligēs cō/
cif circa theoricā
caf. ℭ Diuiditur
ulis ꝛ motibus.
us. ℭ Tertius de
uartus de intro/
us. ℭ Sextus de
uus de questioni
ū scientiā astro/
icā ꝛ prophanā.
stupenda.
ab his ad quos
imū est vt capita
rū: quia sic eas in
odi⁹ numereuf ꝛ
ehendanf quāto
liquis superfluū
m in tanto pela/
cōsiderato meo
stremo q̄ in hoc
tie dilectoribus
dū de lauduno
sanguinis digni/
hie amator ꝛ se/
dēs vt nō mino/
ciētia que strutaf
ntia que celestiū
iorib⁹: ꝛ quia re/
uit astronomus
z cognosceret re/
circūdaret.
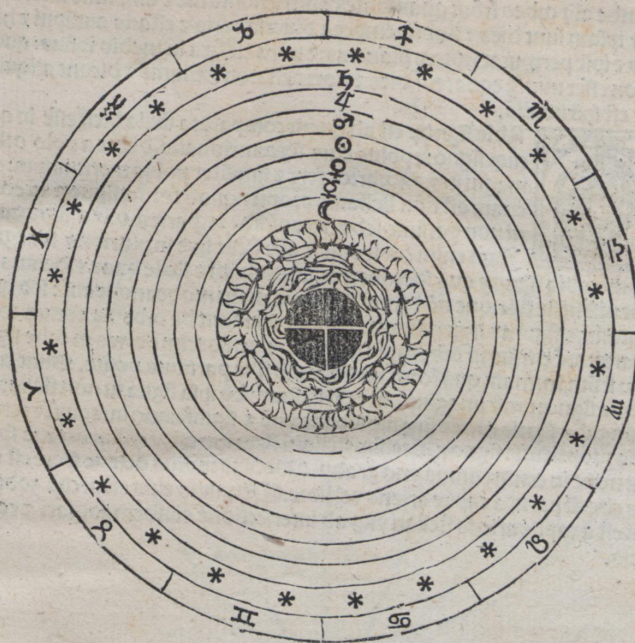
S Spera est corpus solidū vna tantū superficie contentum ℭ Spere celestes decē sunt. ℭ Prima est firmamentum seu circūferentia. ℭ Secunda orbis signorum. ℭ Tercia orbis stellat⁹. ℭ Quarta saturni. ℭ Quinta iouis. ℭ Sexta martis. ℭ Septima solis. ℭ Octaua veneris. ℭ Nona mercurij. ℭ Decima lune. ℭ Orbis supremus seu spera a virtute prime cause que immobilis est mouetur que mota mouet oēs alias: ꝛ planete mouenf cōtra ipsuz. Iste orbis dr̄ magn⁹ ꝛ est rectus capatior ꝛ velocior omnib⁹ alijs: ꝛ eos inter se cōprehendit ꝛ reuoluif in die ꝛ nocte reuolutione. 360. partium cum orbe signoꝝ: ꝛ reuoluit secum orbem stellarū fixarū ab oriēte in occidentē. Et orbis illarum reuoluit de ipso ad orientem in. 100. annis vnum gradum scđm Ptolomeum.

Deinde alij orbes scd̄m quantitatē constrictionis sue ⁊ amplitudinis: ⁊ pro pter ipsum sunt dies ⁊ nox: ⁊ tempora diuersa veris ⁊ estatis autūpni ⁊ hie- mis ⁊ ipse permutat septem planetas: ⁊ terra est fixa in medio ipsius: quod si non esset nunq̄ȝ equarent̄ dies ⁊ nox: ⁊ est non stellatus ⁊ dicunt aliqui q̄ ipse est spiritualis.

Orbis signoꝝ est ad quem comparata stella dicit̄ esse in quo cūq̄ȝ signo: ⁊ polus eius septentrionalis distat a polo orbis magni per. 24. partes fere ⁊ similiter polus meridianus: qui etiam est non stellatus propter quod forme signoꝝ in eo po ni non possunt. sed referunt̄ ad. 12. partes orbis signorum. Jam enim cor leonis ⁊ alie stelle fixe in pluribus sunt gra- dibus orbis signoꝝ quā fuerunt tempore diluuij ⁊ stelle quas videmus nō sunt nisi stelle fixe: que nō dicunt̄ fixe quia nullo modo moueant̄: sed quia mote suas figuras non mutant: ⁊ ipse abscindunt de orbe signorum scd̄m quantitatē cursus in orbe suo: ⁊ nominant̄ duodecim partes in orbe signo rum scd̄m formam quā formant stelle sub illis partibus posite. Sunt ergo forme signorum ⁊ imagines in celo stellato: sed ipsa signa in non stellato p̄ vt singulis signis forme singule subponunt̄ ⁊ significatio imaginū ⁊ rerum est a proprietate signoꝝ. Gressus stellarū fixarum est recessus octaue spere aut none in centuȝ annis vno gradu. Medius motus octaue spere est mo tus circuli parui a capite arietis vel libre. ¶ Equatio eius est arcus zodiaci qui est a capite arietis stellati vsq̄ȝ ad intersectionē eiusdem zodiaci ⁊ equa toris.

nplitudinis:ꝛ pro
is autūpni ꝛ hie/
dio ipsius: quod
ꝛ dicunt aliqui ꝙ

ꝰ dicit esse in quo
stat a polo orbis
meridianus: qui
e signoꝝ in eo po
orbis signorum.
uribus sunt gra/
quas videmus nō
oueant: sed quia
e signorum scōm
rtes in orbe signo
osite. Sunt ergo
in non stellato ꝓ
imaginū ꝛ rerum
ssus octaue spere
taue spere est mo
est arcus zodiaci
n zodiaci ꝛ equa
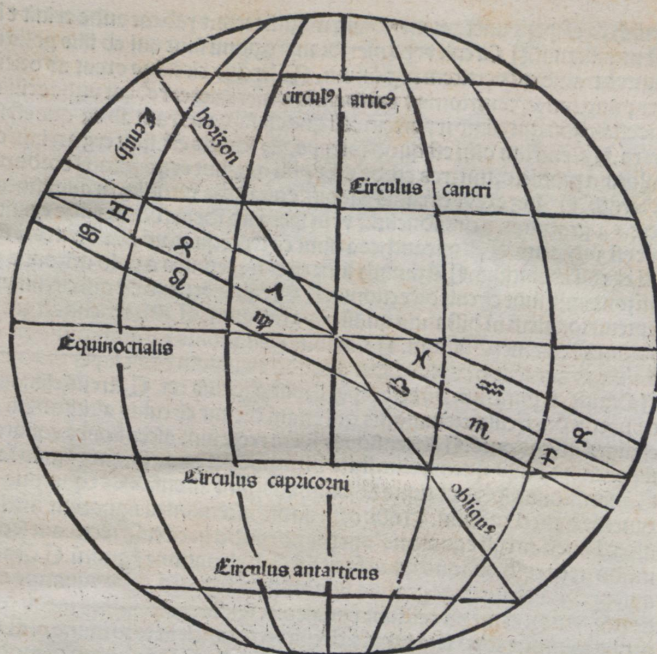
Ad intelligentiaꝫ circulorū ponatur homo stare directe sub equatore in vero centro terre tunc intellige respectu illius stantis vnum punctū in oriente in spera celi:ꝛ aliud in oc/cidente:tercium in septentrione in spera celi:quartū in meridie:quintū directe super caput stantꝭ qꝺ cenith appellaṫ: sextum illi oppositꝫ in angulo terre:septimum in loco vbi stat ille. ¶ Hoc facto intellige circulū exire a pūcto orientꝭ qui ꝓcedat per cenith stantis ꝛ per punctū occidētis ꝛ anguli terre ꝛ redeat ad illud a quo exiuit:ꝛ hic est equator:cuius poli sunt punctꝰ septetrionalis ꝛ meridianus super quo ipse circūuoluitur:ꝛ secum ab oriente in occidentē totam celi machinā circūducit:eiusqꝫ poli eleuatio eq̄lis est semꝑ latitudini regionis. ¶ Secundꝰ circulus exeat a puncto septentrionali et transeat per

cenith id est per punctum meridiei ꝛ anguli terre:ꝛ redeat vnde exiuit ꝛ hic est meridianus. ¶ Circuli vero meridiani regionū sunt qui ab illis polis exeuntes transeunt verticem regionum. ¶ Tercius circulus exeat ab oriente per punctum septentrionis ꝛ occidentis ꝛ meridiei et redeat vnde exiuit et hic est orizon qui diuidit partem celi que est supra terram ab ea que est sub terra. ¶ Centrum oīm est quod inter pedes stantis est. sunt ergo trium circulorum predictorum tres corde ꝛ sex poli qui sunt extremitates cordarum ipsarum. ¶ Itē exeat circulus a latere equatoris vtrobiqꝫ in amplitudine fere. 24. graduum ꝛ circūducatur vt in spera ad idem redeat vnde exiuit et hic est zodiacus. ¶ Almicanthorat sunt circuli equatorē diuidentes:ꝛ sunt isti circuli eleuatiōis. ¶ Azimuth sunt circuli exeuntes a polo orizontis per orizontem:ꝛ sunt circuli directionis. ¶ Circulus articus est qui circuit polū septentrionalem in distantia quasi. 24. graduum. ¶ Antarticus est qui silr polum circuit meridianum. ¶ Circulus eleuationis vel altitudinis est qui transiens per cenith capitis super aliquod eleuatum cadit super orizontem ¶ Cenith est punctum directe super caput alicuius rei. ¶ Arcus eleuatiōis est portio de circulo eleuationis qui etiam dicitur circulus altititudinis a re eleuata ad orizontē. ¶ Ascensiones spere recte sunt ascensiones equatoris super caput illius quem prius stare diximus: vel quas ibi cum signis facit. ¶ Ascensiones spere oblique siue climatis sunt ascensiones equatoris ꝭm diuersitatem climatum. Unde cum audis ascensiones signorum intellige ascensiones circuli equatoris. aut primo modo in circulo recto: aut secūdo modo in circulo obliquo quas facit ibi cum eleuatione signorū. ¶ Gradus autem equales intellige gradus signorum in zodiaco. Sub equatore ascēsiones signoꝝ et medij celi sunt equales: et similiter ascensiōes medij celi et totius mundi:ꝛ ideo vna tabula circuli recti sufficit in toto mundo. ¶ Circulus signoꝝ cadit super tres circulos ♈ ♋ ꝛ ♑. ¶ Oēs duo arcus zodiaci equaliter distantes a tropicis equales habent ascensiōes. ¶ In spera recta omnia duo signa ꝛ eorum opposita equales habent ascensiones. In spera recta in quartis equinoctialibus plus oritur de zodiaco qꝫ de equinoctiali In q̄rtis solsticialibus plus de equatore qꝫ de zodiaco. ¶ Stelle assumpte in scientia sunt. 1029. inter quas sunt planete. 7. nubilose. 5. tenebrose. 9. Et vna rex omnium stellarū dicitur ꝛ est cor ♌ cuius occasione inuenta est scientia astronomie. ¶ Signa zodiaci sunt. 12. et he sunt figure sequentes.

¶ Mansiones lune in predictis duodecicim signis sunt. 28. quarũ cuilibet de zodiaco cedunt gradus. 12. minuta. 51. secunda. 26. fere: & sunt iste.

1 Cornua ♈ habet stellas duas
2 Venter ♈ habet tres stellas
3 Caput ♉ habet sex stellas
4 Cor ♉ habet nouem stellas
5 Caput canis validi quinq; habet stellas

6 Sidus paruum lucis magne
7 Brachium ♌ tres habet stellas
8 Nebulosa duo sunt sidera cum nube media
9 Oculus ♌ tres habet stellas
10 Frons ♌ quatuor habet stellas
11 Capillus quatuor habet stellas
12 Cauda leonis sidus est maximum
13 Canis habet stellas quatuor
14 Spica vnam habet stellam
15 Coopertata tres habet stellas
16 Cornua ♏ duas habet stellas
17 Corona sunt tria sidera super caput scorpionis liniatim posita
18 Cor scorpionis est sidus magnum rubeum inter duo posita
19 Cauda scorpionis habet duo sidera magna ꝛ in eadez linea nouē ali a
20 Trabs habet octo: quatuor in tinctura: ꝛ quatuor extra
21 Desertum est locus sine sideribus
22 Pastor habet duo sidera parua: ꝛ ante vnum quod dicitur aries
23 Glutiens tres habet stellas
24 Sidus fortune duo ꝛ vnum lucet magis
25 Papilio habet duo sidera retro: ꝛ ante sidera quatuor
26 Hauriens primus duas habet stellas
27 Hauriens secundus duo lucida
28 Piscis quindecim

¶ Stelle in vertice ♈ sunt nature ♄ ꝛ ♂ ꝛ mixtim temperate in calore: excedentes in siccitate: que sunt in ore sunt nature ☿: que in cauda ♀. ¶ In ♉ nature ♀ ꝛ ♄ parum. Athoraie seu pliades ♂ ꝛ ☽. Aldebarā seu oculus ♉ nature ♂. Alij idem ♄ ꝛ ☿ aliquantulum: que in cornibꝰ ♉ sunt ♂. ¶ Que in pedibus ♊ sunt ☿ et aliquantulum ♀. Lucide in coxis ♊ ♄: due stelle magne in duobus eorum capitibus cōphense sunt. Prima est ☿ ꝛ dicitur acurta de qua dicit Haly quando ylech ad eam ꝑuenit quandoqꝫ excecat Altera est ♂ et dicitur manꝰ. ¶ Que in pede ♋ locantur sunt de natura ☿ ꝛ modicū ♂: que sunt in eiꝰ azubene ♄ ꝛ ☿ quedaz ob longa in ꝯstitutione ♋ que in suo pectore nubilosa: que alibi dicuntur facientes rubedinem: et dicitur presepe ♂ et ☽. Duo sidera que sunt in vtraqꝫ parte presepis: et sunt asini ♂ ꝛ ☉ equantur quorū complexio abscidit ꝛ destruit. ¶ Que in capite ♌ ♄ ꝛ modicuz ♂ similiter que sunt in collo. Cor ♌ que dicitur regia est de natura ♃ ꝛ ♂. Que est in dorso ꝛ clara in cauda ♀ ꝛ ♄ ꝛ parum ☿. Dueqꝫ sūt in coxis ♀ ꝛ ☿. ¶ Que in vertice ♍ ꝛ in extremo ale meridiane ☿ effectū habent ꝛ parum ♂. Et due stelle lucide in eius ala septentrionali: ꝛ que in dorso sunt ☿ similes et ♂ modicū. Stella lucida in eius ala septentrionali

a'taf ♄ ⁊ ☿. Stella adymet.i.altum alaizel.i.exitus ♀ ⁊ aliquantulum ☿. In extremo pedũ eius vbi trahũt fimbrias ♂ ⁊ ☿. ¶ Que in ♎ in extremo duarum azubene alibi ♏ ♄ ⁊ ☿ ⁊ que sunt in medio ♄ et parũ ♂. ¶ In ♏ lucide in frõte ♂ ⁊ aliqual'r ♄ trium illa que in ore est media alibi in dorso lucidior cum rubore dicta cor ♏ ♂ est ⁊ parũ ♃: que sunt in caude nodis ♀ ⁊ ♄: ⁊ que in aculeo ♂ ⁊ ☿: in alatha quod dicit̃ ingnatio nubila ♂ ⁊ ☽ ¶ Stella in ♐ que est in sagitte cacumine ♂ ⁊ ♀ que gerũt formã arcus ⁊ sũt in manu dextra ♃ ⁊ ♂: que in alatha qd̃ est linimentum nubibus sil'e ☉ ⁊ ♂ que sunt in loco vbi cingũt arcum stelle ♃ ⁊ parum ☿: que in cruribus sunt ♃ ⁊ ♄: que in cauda eius ♀ ⁊ ♄. ¶ In cornibus ♑ stelle ♀ sunt ⁊ parum ♂ que in ore ♄ ⁊ parum ♀ ⁊ ♂: que in cauda ♃ ⁊ ♄ ¶ In aqnarij hauritorio ⁊ in manu sinistra ♄ ⁊ ☿: que in coxis plures ☿ pauce ♄. In decursu aque stelle ♄ sunt ⁊ parum ♃. ¶ In ♓ meridiani vertice ☿ ⁊ paruz ♄: que in ore ♃ ⁊ ☿: que super caudam ⁊ super lineam meridionalem ♄ ⁊ parum ☿. In corpore ♓ septentrionalis scz in spina ♃ ⁊ parum ♀. In filo septentrionali ♄ ⁊ ♃. Stella lucida in ligatura.i.in ore ♓ quia ibi ligatur ♂ et parum ☿.

Circa zodyacum septentrionales scz stelle in vrsa minori sunt ♄ et parum ♀. In vrsa maiori ♂ similes alatha minori sub cauda vrse maioris ♀ ⁊ ☽. Lucide stelle facientes quadratũ ♄ ⁊ ♂: que sũt in siccarijs.i.in figura hominis inflãmati ♃ ⁊ ♄. Que in spina dorsi ☿ ⁊ ♄ ♃ et ♂: qñqz naturaz sortiuntur azimoth.i.altuz lucida alrameth.i.lanceator ♃ ⁊ ♂. Que in alpheta .i.in corona ♀ et ♂. Que in ercule al'nix super genua ☿. Que sunt in asange que vultur cadens dicitur ♀ ⁊ ☿. Que similes sunt galline ♀ ⁊ ☿ Que obtinent figuram habentis sedem ♄ et ♀. Stelle persei ferentis caput a'gol ♄ ⁊ ♀. Et similes alatha: que in cultelli manubrio continentur ♂ ⁊ ☿ Lucide stelle in figura tenentis habenas ♂ et ☿. Stelle in figura hominis tenentis serpentem ♄ ⁊ paꝝ ♀. Stelle in serpente ♄ ⁊ ♂. In sagitta locate ♂ ⁊ parũ ♀. Que in vult̃e volante ♂ ⁊ ♃. Que in delphino vt ♄ ⁊ ♂ opant̃ Clare stelle in equo ♂ ⁊ ♃. Stelle andromate ♀. Stelle trianguli ☿.

Ultra zodyacum stella lucida in ore ♓ meridiani que est in ♑ ♀ ⁊ ☿. Que sunt in corpore ♓ sunt ♄. Que sunt in figura orionis.i.fortissimi in vtroqz ipsius humero ♂ et ☿. Omnes alie ibi lucide ♃ ⁊ ♄. Ultima in riuo lucidissimo ♃ et alie ♄. Que sunt in lepore ☿ ⁊ ♄ preter eã que est in ore que est ♀: ⁊ lucida in ore que dicit̃ azehere gemema a tali loco ♃ est. Lucide stelle in cane antecedente ☿ sunt et parum ♂. Que habent formam magnanimi.i.ydrie ♄ et ♀. Que sunt in crathere ♀ et modicum ☿. Stelle in coruo ♄ ⁊ ♂. Stelle in naui ♄ et ♃ assimulantur. In centauro stelle habentes formaz humanã ♀ et ♂. In equina figura stelle clare ♃ et ♀. Lucide in forma lupi ♄ et ♂

modicum: que in thuribulo seu lare ♀ sunt ⁊ aliquantulum ☿ vires habent Stelle lucide in corona meridiana que d citur alfeta meridiana ♄ imitant ⁊ ♂. Harum autē stellarum maiores sunt fortiores minoribus: ⁊ que sunt super capita horum his que declinant: ⁊ que sunt in orbe signorum septentrionalibus: ⁊ septentrionales meridianis: ⁊ omnium aspectus inter se: ⁊ cū planetis debent considerari in natiuitate: ⁊ cum sunt a sole orientales vsq; ad quadraturam sunt humide: abinde ad oppositionem calide: ad aliam quadraturam sicce: in vltima quarta vsq; ad solem ad idem minutum sunt frigide.

STelle citra zodyacum ex parte septentrionis sunt. 340. In magnitudine prima. 3. in secunda. 18. in tercia. 131. in quarta. 177. in quinta. 58. in sexta. 13. ex nebulosis. i. ex occult. 9. ¶ In zodiaco sunt. 346. In magnitudine prima. 5. in secunda. 9. in tercia. 44. in quarta. 133. in quinta. 120. in sexta. 27. ex nebulosis. 3. et non intrantes in numerū due parue. Stelle vltra zodyacū ex parte meridiei sunt. 316. quarū 8. sunt in magnitudine prima. 18. in secunda. 83. in tercia. 64. in quarta. 54. in quinta. 9. in sexta nebulosa. 1.

¶ In ♈ sūt stelle. 13. circa ♈. 5. ¶ In ♉. 32. circa. 11. ¶ In ♊. 18. circa. 4. ¶ In ♋. 11. circa. 4. ¶ In ♌. 27. circa. 8. ¶ In ♍. 26. circa. 6.
¶ In sex signis septentrionalibus ⁊ circa sunt stelle. 523.
¶ In ♎. 8. circa. 9. ¶ In ♏. 21. circa. 3. ¶ In ♐. 31. circa. 0. ¶ In ♑: 28. circa. 0. ¶ In ♒. 42. circa. 3. ¶ In ♓. 34. circa. 4.

IN prima facie ♈ ascendit forma hominis nigri inuoluti in vase albo. In secunda facie forma mulieris sup quā pāni rubei. In tercia facie forma viri coloris pallidi rubeorum capillorum. ¶ In prima facie ♉ ascēdit vir spiculator ⁊ vir nudus. In secūda facie vir nudus in cuius manu clauis. In tercia facie vir i cuius manu serpēs ⁊ sagitta. ¶ In prima facie ♊ ascendit vir in cuius manu virga ⁊ alteri seruiens. In secunda facie vir in cuius manu fistula ⁊ alter curuus. In tercia facie vir q̄rēs arma. ¶ In prima facie ♋ ascendit forma puelle virginis. In secunda facie vir super quē panni decoratio. In tercia facie puella super cuius caput corona. ¶ In prima facie ♌ ascendit forma leonis ⁊ vir super quem panni eleuati. In secunda facie imago cum manibus eleuatis ⁊ vir super cuius caput corona. In tercia facie vir iuuenis in cuius manu stutica ⁊ vir vehemēs tristicie ac fede faciei. ¶ In prima facie ♍ ascendit facies puelle bone. In secunda facie vir niger super vestimenta ex corijs ⁊ vir habens comam. In tercia facie mulier alba surda. ¶ In prima facie ♎ ascēdit forma viri irati in cuius manu fistula. In secunda facie duo viri seruientes ⁊ irati. In tercia

facie vir vehemens in cuius manu est arcus ꝛ vir nudus. ¶ In prima facie ♏ ascendit mulier bone faciei et corporis. In secunda facie vir nudus et mulier nuda. In tercia facie vir curuatus super genua sua. ¶ In prima facie ♐ ascendit forma viri sordidi. In secunda facie mulier super quã panni In tercia facie vir similis colori auri. ¶ In prima facie ♑ ascendit forma mulieris ꝛ vir niger. In secunda facie due mulieres. In tercia facie mulier sapiens in corpore ꝛ in opere. ¶ In prima facie ♒ ascendit forma viri. In secunda facie viri alterius cum barba longa. In tercia facie vir niger irat⁹ ¶ In prima facie ♓ ascendit vir super quem indumẽta bona. In secunda facie mulier bone faciei In tercia facie vir nud⁹. ¶ Cum ♋ citrazodiacuz nihil oritur: sed vltra orion totus lingua canicule: stella lucida. Eridanius quasi totus. ¶ Cum leone citra nihil: sed vltra canicule primapars ydrie caputlepporis al'pcon. ¶ Cũ ♍ citra nihil vltra canicula tota ydria vsqȝ ad cratheram pupis argonis. ¶ Cum ♎ citra medietas viri dexter pes boetꝭ: vltra residuum ydrie preter vltimã caudam centauri pars equina. ¶ Cum ♏ citra nixus totus: corona adrianes: caput osuilti: vltra ydri cauda centaurus totus preter priores pedes centauri. ¶ Cum ♐ citra osuiltus totus lira cephei caput ꝛ humeri: vltra priores pedes centauri. ¶ Cum ♑ citra cignus aquila sagitta: vltra altarium. ¶ Cum ♒ citra pegasus: vltra nihil. ¶ Cum ♓ citra dextra pars andromade: vltra piscis austriuus. ¶ Cum ♈ citra sinistra pars andromade delphin perseus vsqȝ ad alinm: vltra nihil. ¶ Cum ♉ citra nihil: vltra ceni prima pars et sinister orionis pes. ¶ Cum ♊ citra nihil: vltra cetus totus Eridani principium.

Magnitudines corporum mundi sunt. 14. Sol habet quantitatem terre. 166. ⁊ quartã vnius octaue. Stelle maiores 115. Jupiter. 95. Saturnus. 91. Secunde q̃ntitatis stelle fixe. 90. Tercie. 70. Quarte. 50. Quinte. 36. Sexte. 18e3. Mars semel ⁊ eius mediam et medietatem octaue vnius vicis. Venus respectu terre. 37. portio Luna. 39. ⁊ parũ pl9 Mercuri9 septima pars de. 22. aut de 22000. partiũ terre ¶ Longitudines corporum celestium a terra. 8. sunt. Dyameter terre habet miliaria. 6500. Circuitus terre. 20420. mil'ia cubitos. 17 14. ⁊ remanẽt duo cubiti indiuisi. ¶ A terra ad propinquiorem al' propiorem locum lune sunt medietates dyametri terre. 33. ¶ Ad mercurium. 64. ¶ Ad venerem. 166. ¶ Ad solem. 1079. al'. 1979. ¶ Ad martem. 1260. ¶ Ad iouem. 8820. al'. 4. ¶ Ad saturnum. 10 187. ¶ Ad stellas fixas. 17360. ¶ Albumasar ponit a terra ad propiorẽ locũ lune miliaria. 128094. Miliariũ dicit habere. 3000 cubitorum. ¶ Arcus diei est arcus circuli equi distantis equatori per quem sol mouetur illa die. ¶ Arcus noctis est quod remanet non pertransitũ de circulo illo in illa die. ¶ Hora equalis est temp9 in quo eleuantur de equatore. 15. grad9. ¶ Hora temporalis est in qua plus vel minus: ⁊ est duodecima pars diei. ¶ Habitabile inter oriens ⁊ occidens non habet. 4. horas. ¶ Terra respectu celi non habet sensibilez quantitatẽ. ¶ Omnes orizontes diuidunt equatorem per medium: reliquos autem equi distantes ab equatore diuidunt differenter. ¶ Dies naturalis variatur sub equatore propter obliquitatem zodyaci: ⁊ propter obliquitatem orizontis. ¶ Habitantes sub equatore duas habent estates ⁊ duas hyemes ⁊ quatuor vmbras. ¶ Poli orizontis inseparabiles sunt ab orizonte sub equatore.

Sol habet quan
Stelle maiores
e q̄ntitatis stelle
36. Sexte. 18e3.
m octaue vnius
na. 39. ⁊ parū pl⁹
000. partiū terre
neter terre habet
. ⁊ remanēt duo
locum lune sunt
venerem. 166.
nem. 8820. al'. 4.
umasar ponit a
rit habere. 3000
natori per quem
pertransitū de
antur de equa-
us: ⁊ est duode-
habet. 4. horas.
nnes orizontes
stantes ab equa
quatore propter
habitantes sub
mbras. ¶ Poli
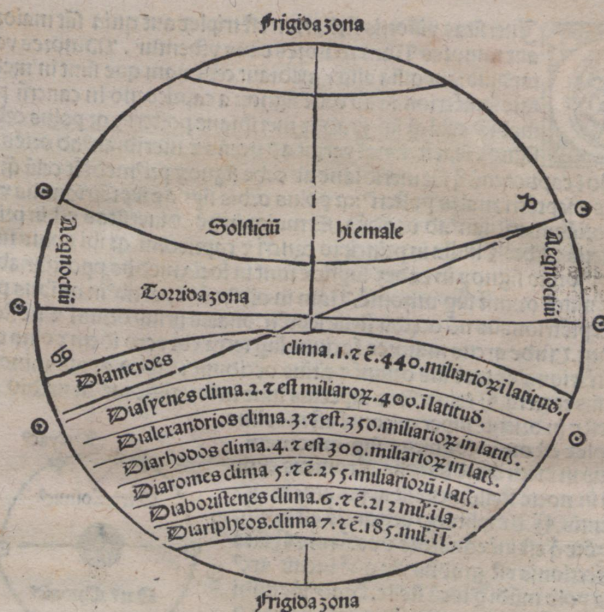
Climatis primi latitudo habet miliaria. 440. horas. 13. minuta hore. 15. altitudo poli est. 20. graduū. ¶ Climatis secūdi latitudo habet miliaria. 400. horas. 13. minuta hore. 45. altitudo poli est graduum. 27. ¶ Climatis tercij latitudo habet miliaria. 350. horas. 14. minuta hore. 15. altitudo poli est. 30. graduum. ¶ Climatis quarti latitudo habet miliaria 300. horas. 14. minuta hore. 45. altitudo poli est. 39. graduū. ¶ Climatis quinti latitudo habet miliaria. 250. horas. 15. minuta hore. 15. altitudo poli est. 41. graduum. ⁊. 43. minutorū. ¶ Climatis sexti latitudo habet miliaria. 200. horas. 15. minuta hore. 45. altitudo poli est. 45. graduū. ¶ Climatis septimi latitudo habet miliaria: 185. horas. 16. minuta hore. 15. altitudo poli est. 48. graduum. ⁊ semper residuū altitudinis ad. 90. est altitudo solis meridiana in equinoctio. ¶ Et climatis latitudo est distantia eius ab equatore. ¶ Longitudo climatū est distantia inter meridianos eorū ⁊c.

Diuerſitas viſionis ſtellarum eſt triplex aut quia ſūt maiores aut minores Nam maiores citus videntur. Minores vero tardius: aut quia aliter mediaut celū: nam que ſunt in medietate ſeptētrionali ab orbe ſignoꝝ a capricorno in cancrū priꝰ mediāt celū q̄ʒ ſui gradꝰ ⁊ meridiane poſteriꝰ. qꝛ polus orbis ſignoꝝ ſeptētrional' vergit ad occn̄s ⁊ meridianꝰ ad oriēs. A cācro vō ī capricornū q̄ ſūt meridiane ab orbe ſignoꝝ priꝰ mediāt celū q̄ʒ ſui gradus ⁊ ſeptētrionales poſteriꝰ: qꝛ polus orbis ſignoꝝ ſeptētrionalis vergit ad oriēs: meridianꝰ ad occidēs. Et maior in hoc diuerſitas eſt in principio arietis ⁊ libre: ⁊ nulla in principio cancri ⁊ capricorni qꝛ ibi polus mundi ⁊ polꝰ orbis ſignoꝝ in eadeʒ ſupꝑficie ſunt in locis medijs ꝓportianabilit̄ Aut qꝛ aliter oriunt̄ ſup orizontē. Nam in oibꝰ mūdi partibꝰ in quibus polꝰ mūdi ſeptētrionalis nō occidit ſtelle ſeptētrionales prius oriunt̄ ⁊ poſteriꝰ occidunt. Unde arcus maiores faciunt ſup terrā vbi vero idem polus occidit ſeptētrionales tardius oriunt̄ ⁊ citius occidunt: ⁊ ideo arcus minores faciūt ſuper terrā. ¶ Diuerſitas aſpectus lune in longitudine in medio celi nulla eſt ⁊ in oriente ſuper orizontē eſt maxima.

¶ Triplex eſt ortus coſmicus ſup orizontem. Eliacus in exitu a radijs ſolis. Cronicus cum primū in nocte ſtelle incipiūt apparere ex parte orientis. ¶ Amplitudo orizontis eſt portio de orizōte q̄ eſt int̄ equatorē ⁊ ortū rei. ¶ Gradus ꝑfectionis eſt gradus ille quē īuenit arcꝰ exiēs a polo mūdi ꝑ locū ſtelle. Gradꝰ lōgitudinis ē ille quē iuenit arcꝰ exiēs a polo ſignoꝝ ꝑ locuʒ ſtelle. ¶ De cometis ſiue ſtellis comatis ſeu caudatis differo vſqꝫ ad tractatū de reuolutionibus: quia tunc habet̄ pronoſticatio an in illo anno debeant euenire quoꝝ euentum ⁊ ſignificationes proprias ibi ponā.

¶ Tractatus ſecūdus de ſperis planetarū ⁊ eoꝝ circulis ⁊ motibꝰ

Orbes planetarū ſeptē ſunt vt dictū eſt. ¶ Orbes planetaruʒ ⁊ ipſimet planete de quinta ſūt eſſentia ⁊ ideo nō corrūpunt̄ nec in ſe inuicē cōuertunt̄. ¶ Prima cauſa dedit planet̄ motus eoꝝ naturales q ſp ſunt equales: fit aūt diuerſitas ꝓpter motū eoꝝ in epiciclis ⁊ epicicloꝝ in ecētricis ⁊ vtroꝝqꝫ in orbe ſignoꝝ ⁊ dedit eis proprias ſignificatiōes quas exercent ī ſubiectas materias ſcd̄m earum proprietatem ⁊ poſſibilitatem. ¶ Omnes ſpere ab octaua deorſuʒ motū habēt acceſſionis ⁊ receſſiōis qui dicit̄ motꝰ octaue ſpere. ¶ Omnes ſpere ſunt ecentrice mūdo ⁊ adeo ſpiſſe vt cōtineāt ecentricitatē ⁊ ſemidiametrū epiciculi ⁊ ſemidiametrū planete. Oēs circuli tam magni q̄ʒ parui diuidunt̄ in. 360. partes ⁊ in. 12. ſigna.

quia sūt maiores
. Minores vero
ue sunt in medie
uo in cancrū pri⁹
⁹. q̄ polus orbis
bian⁹ ad oriēs. A
nediāt celū q̄z sui
ptētrionalis ver/
sitas est in princi
q̄ ibi polus mun
js ꝓportianabilit̄
b⁹ in quibus pol⁹
oriunt̄ ꝛ posteri⁹
idem polus occi
arcus minores
ue in medio celi

debeant euenire

ulis ꝛ motib⁹
Orbes planetaruz
eo nō corrūpunt̄
dedit planetꝭ mo
t diuersitas ꝓpter
is ꝛ vtroꝝq̄ in or
es quas exercent ī
atem. ℭ Omnes
ōis qui dicit̄ mot⁹
spisse vt cōtineāt
anete. Oēs circu/
gna.
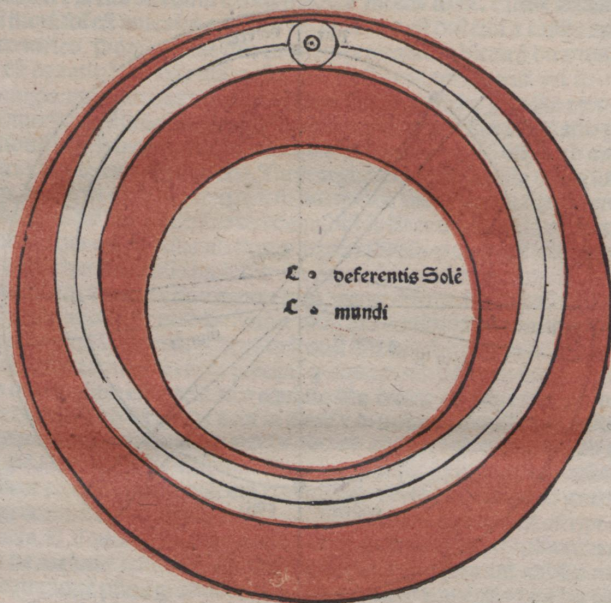
SOl duos habet orbes. Orbem magnum qui eum deducit ab oriente in occidentē ꝛ reducit quem si nō haberet anno dimidio maneret sol sup̱ terrā ꝛ alio dimidio sub t̄ra. ℭ Ecētricū q̄z hz q̄d sic dep̄hēsuz ē q̄ pl⁹ morat̄ i vna medietate sui orbis quā in alia ꝛ pl⁹ in vna q̄rta q̄z i alia ꝛ plus in vno signo q̄z in alio. Ex hoc scitū fuit q̄ eius circulus siue spera in qua morat̄ plus vergit in vnā partem quā in aliam ꝛ ita centrū illius spere erit extra cētrum mundi ꝛ vnus eius punctus eleuabit̄ maxime a centro mundi ꝛ hoc punctū dicimus augem ꝛ est in geminis. 17. gradib⁹ ꝛ. 50. minutis. Et centrum huius ecentrici est super centrum mundi per vnū gradū. 59. minuta ꝛ. 10. secunda.
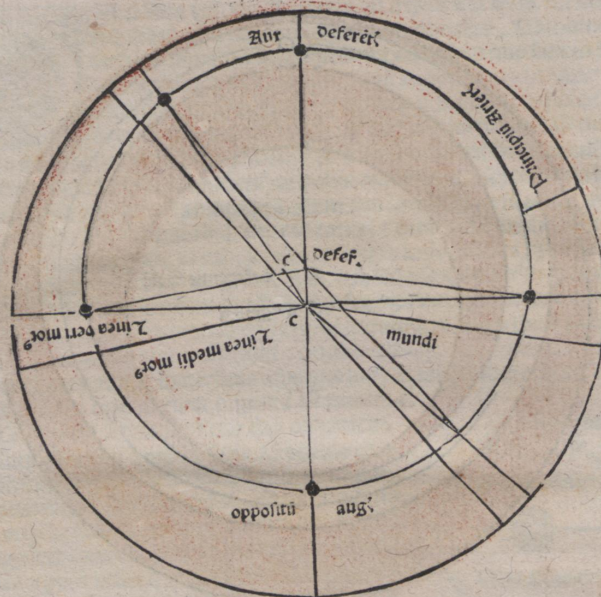
Quoniā igiť necessariū fuit astronomo qui rerū sublimia posi
tarū strutať effectus scire veros motus ꝛ situs corpoꝝ celestiū
respectu terre ideo fuit ei necesse cognoscere illa prout ad cen
trum terre sunt collocata. Sol quidem in ecentrico in tempo
ribus equalibus partes equales perficit ita ꝙ in die naturali
.59. minuta ꝛ.8. secunda ꝛ. 15. tercia fere ꝛ hic est medius vel
equalis motus solis. Motus autem solis super centrum terre est diuersus
ꝛ inuniformis: ꝛ iste est verus motus solis quez querit astronomus vt ex ve
ro motu veros in terra cognoscat effectus. Iste verus motus designať per
lineam exeuntem a centro terre per centrū solis ad firmamētū ꝛ arcus iste
de firmamēto qui est inter caput arietis ꝛ terminū istius linie est verus mo
tus solis. Unde inuenire verū motum solis est inueuire istum arcuz ꝛ econ
uerso. Sed medius motus solis est quem habet super centrum ecentrici et
designať per lineam exeuntem a centro ecentrici per centrum solis ad fir-

mamentum ⁊ arcus de ecentrico est medius motus solis. Unde inuenire
mediũ motũ sol' est inueuire arcũ istũ ⁊ ecõuerso ⁊ est distãtia a capite arie-
tis in ecentrico. Portio arcus que cadit inter terminos dictarũ duarum li-
nearũ est equatio solis que nulla est cum sol est in auge ecentrici vel in op-
posito augis: quia iste due linee ibi in eadẽ sunt superficie. In alijs vero lo
cis fit diuersitas contactus illarũ duaruz linearũ: ⁊ ideo surgit equatio per
quã additã vel subtractam de motu medio fiat verus ⁊ incipit hic ab auge
ecentrici ⁊ sumit̃ cum argumento. Nam argumẽtũ est distantia centri solis
ab auge ecentrici. ¶ Ubi aũt maior sit aut minor medi⁹ motus quã verus
scitur sic. Educat̃ linea a centro terre equidistãs linee que educta est a cen-
tro ecentrici per centrũ solis ad firmamentũ videbis q̀ ab auge vsq; ad op
positũ augis hec linea aliã precedit ⁊ sic cognoscis q̀ maior est medi⁹ mot⁹
q̃ verus. Unde bene precipit canon cum argumẽtũ fuerit minus sex signis
subtrahe equationẽ de medio motu: ⁊ quia ista equidistãs linea ab oqposi
tione augis vsq; ad finem. 12. signoꝝ sequit̃ lineã predictã alia ibi maior ẽ
verus q̃ medius vnde ibi iuste precipit̃ q̀ equatio addat̃ vt habeat̃ verus
motus qui finaliter est quesitus: ⁊ equatio ista crescit ab auge vsq; ad tria
signa: ⁊ decrescit ad sex: vnde sicut in sũmo ⁊ in infimo est nulla ita ĩ medio
est maxima ⁊ proportionaliter accedendo ad augem vel recedendo ab au
ge. Et quia equatio solis incipit ab auge ideo tabule solis in equali distan-
tia habent equales immo easdem equationes vt vides. Nam vni gradui
ab auge ecentrici ⁊. 11. signis ⁊. 29. gradibus eadem equatio est ascripta ⁊
sic de alijs. ¶ Equationes inuente sunt de. 5. gradibus in. 5. ⁊ minutum est
minus de maiori ⁊ residuum est diuisum per quinq; ⁊ q̀ exiuit additum est
super equationẽ primi gradus: ⁊ est habita equatio sequentis ⁊ ita per totũ
est processum. Declinatio solis est recessus eius ab equatore quaz maximã
habet. 23. gradus. 33. minuta. 30. secunda.

Luna circulos habet quinqꝫ. ¶ Primus est orbis magn⁹ qui eū quottidie ducit ab oriente in occidēs ⁊ reducit qꝺ si nō eēt luna medio mēse maneret sup terrā ⁊ medio sub terra. ¶ Secūdus est qui dicit̄ sil'is orbi signoꝝ ad quē cō parata luna dicit̄ intrare vel exire signa ⁊ est cōcentricus terre ⁊ equalis ecētrico lune magnitudine. ¶ Tercius est ecētricus in quo modo est remotior luna a terra ⁊ modo propinquior ⁊ huius centrū eleuat̄ super centrum terre per. 11. grad⁹ fere. ¶ Quartus est epiciclus cuius centrū mouet̄ in ecentrico dicto ⁊ habet sex partes ⁊ terciā de partibus quas habet ecentrici medietas. 60. ¶ Quintus circulus latitudinis in quo luna exit a zodiaco quandoqꝫ ad septētrionē ⁊ punctū sectionis illius dicit̄ caput draconis quādoqꝫ ad meridiē ⁊ illud dicitur cauda draconis ⁊ habet̄ per argumentū latitudinis lune.
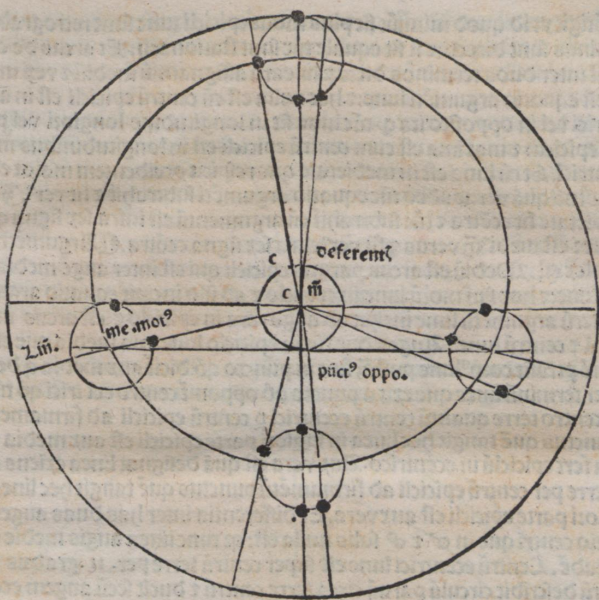
Luna ꝗꝙ motũ habet mediũ ꝛ verũ. Medi⁹ motus ei⁹ est quẽ facit de orbe secũdo centrũ epicicli in celo lune cõtra firma-mẽtũ singul'dieb⁹. 13. gra. 10. minut. 53. secũdis ꝛ designat̃ ꝑ terminũ linee q̃ exit a centro terre ꝑ ceutrũ epicli ad zodia-cũ lune vel sil'r zodiaco. Unde sicut mouet̃ equaliter sol sup centrũ ecentrici sui ita centrũ epicicli lune sup centrũ mundi. ¶ Uer⁹ mot⁹ ẽ arc⁹ de orbe iã dicto ad terminũ linee veri mot⁹. Linea veri motus est q̃ exit a cẽtro terre ꝑ centrũ corꝑis lune ad eundẽ orbẽ. Et corp⁹ lune mouet̃ in suꝑiori medietate epicicli cũ firmamẽto in inferiori ꝯ firma-mẽtũ ꝑ. 13. gra. 3. minuta. 54. scd̃a oĩ die. Uñ inferi⁹ ẽ velox ꝛ supi⁹ tarda ꝫ nõ ꝑpter hoc fit retrograda qꝛ sꝑ citi⁹ mouet̃ cẽtrũ epicicli ꝗꝫ ipsa luna. Sed alij gnꝗꝫ planete fiũt retrogradi: qꝛ mouẽt ꝯrie. Nã ipsi ĩ suꝑiori medietate mouẽt ꝯ firmamẽtũ. Uñ ibi adiuti motu epicicli sũt diuci⁹ veloces. Inferi⁹ mouẽt cũ firmamẽto ad occidẽs, vñ tũc minuũt de cursu suo ĩ circ'lo signoꝝ.

Et dũ cõtigit vt id quod minuũt sit plus motu epicicli tunc sunt retrogradi
⁊ si est minus sunt directi: ⁊ si sit equale tũc sunt stationarij. Et arcus de or
be qui est inter duos terminos dictaꝝ linearũ assignantiũ mediũ ⁊ veꝝ mo
tũ lune est equatio argumẽti lune: ⁊ hec nulla est cũ centrũ epicicli est in au
ge ecentrici vel in opposito ita ꝙ tũc luna sit in longitudine longiori vel ꝓ
piori sui epicicli: ⁊ maxima est cum centrũ epicicli est in longitudinibus me
dijs ecentrici. Et cũ luna est in medietate que respicit occidentem maior est
mediꝰ motus quã verus: ideo tũc equatio argumẽti subtrahiť ⁊ fit verꝰ. In
alia medietate fit ecõtra ⁊ tũc subtrahiť cũ argnmentũ est infra sex signa qꝛ
tunc minor est mediꝰ ꝙ̃ verus ⁊ fit verꝰ vltra sex signa ecõtra. ❡ Argumẽtuꝫ
lune duplex est. Mediũ est arcus paruus epicicli qui est inter augẽ mediaꝫ
⁊ centrũ lune: ⁊ hoc ƒm motũ lune in epiciclo ⁊ ab illo incipit equatio argu-
menti. Verũ argumẽtũ lune incipit ab auge vera in epiciclo ⁊ est arcus inť
augẽ verã ⁊ centrũ lune. Auges due sũt in epiciclo lune vna media que est
arcus quẽ ꝑtrãsit corpꝰ lune postꝙ̃ fuit in puncto qδ diciť aux media q̃ de-
signať per terminũ linee que exit a puncto qδ opponiť centro ecẽtrici qδ tñ
distat a centro terre quantũ centrũ ecentrici ꝑ centrũ epicicli ad firmamen
tũ ille punctus quẽ tangit hec linea in sꝰpiori parte epicicli est aux media ⁊
hec linea fert epiciclũ in ecentrico. Aux vera est quã designat linea exiens a
centro terre per centrũ epicicli ad firmamẽtũ punctus quẽ tangit hec linea
in superiori parte epicicli est aux vera. Et differentia inter has duas auges
est equatio centri que in ☌ ⁊ ☍ solis nulla est: qꝛ tunc linea augis medie ⁊
vere est eadẽ. Centrũ ecentrici lune est super centrũ terre per. 11. gradus ⁊
hoc centrũ describit circulũ paruũ circa terre centrũ ⁊ ducit secũ augem ecẽ
trici ad occideus omni die per. 11. gradus. 12. minuta. 19. secũda. ⁊ centrũ
epicicli moueť ad oriẽs tãtũ quãtũ supra dictũ est ⁊ sol ad oriẽs per. 1. gra-
dum: uude si iã sunt simul sol ⁊ centrũ epicicli ⁊ aux ecentrici qδ fit in coniũ
ctione aut iu oppositione solis ⁊ lune post diem vnũ sol est in medio eorum
inter centrum epicicli ⁊ augem ecentrici in distantia. 12. graduum ⁊ ceutrũ
epicicli distat in duplo ab auge ecẽtrici hoc est per. 24. gradus ⁊ in quadra
tura lune cum sole centrum epicicli est in opposito augis ecentrici vnde sol
aut cũ eis est ut in ☌ solis cũ luna aut eis opponiť vt in ☍ solis ⁊ lune aut
equaliter distat ab eis in locis alijs: ⁊ est centrũ lune distãtia centri epicicli
ab auge ecẽtrici ⁊ diciť duplex longitudo vel duplex intersticiũ videlicet ꝙ
cẽtrũ epicicli lune bis ꝑtrãsit in mẽse ecẽtricũ lune qꝛ in ☌ cũ est in auge ⁊ i
☍ silr ⁊ in q̃dratura est in lõgitudine ꝓpiori. ❡ Qꝛ aũt luna ecẽtricũ habeat
sic sciť qꝛ i tꝑibꝰ eq̃libꝰ arcus eq̃les nõ describit: ⁊ qꝛ mõ remotior a terra mõ
ꝓpingor iueniť. Qꝛ aũt aux ecẽtrici moueť ꝯ motũ epicicli ad occidẽs sic sci
tũ fuit qꝛ longitudo centri epicicli a terra vna est ⁊ eadem in ☌ ⁊ ☍ ꝙ esse
nõ potuit nisi aux ecẽtrici moueret ⁊ ipse ecentricus contra motum epicicli.
❡ Circulꝰ breuis lune siue diuersitas dyametri circuli breuis est differentia

inter equationes argumenti que centro epicli existente in auge ecētrici sunt minores in opposito maiores vnde subtracte sunt superiores ab inferiorib⁹ ⁊ differentias dixerūt canoniste circulū breuē vel diuersitatē circuli breuis quas vt iustas habeant ad oēs gradus epicli subtrahant maximā eq̄tionē trium superioꝝ signorū epicli quem habent in auge a maxima quē habent in opposito augis residuū posuerūt .60. minuta: postea in auge ab eq̄tione 5. grad⁹ ab auge ⁊ viderunt in qua ꝓportione illud hēbat se ad primū et sic de alijs: ⁊ hoc acceperūt ꝑ minuta ꝓporcionabilia: q̄a sic hn̄t se ad .60. sic se hn̄t inter se differentie. Eq̄tiones argumenti in tabul' sic sunt ac si semper sit centrū epicli in auge ecentrici: sed certū est ꝙ centro epicli existente in locis alijs ecentrici crescunt equatiōes argumenti ꝰm ꝙ centrū epicli accedit ad centrū terre: ⁊ hec argumenta accipiunt cum minut ꝓporcionabilibus que dicūtur .60. ꝑticula linee existent inter centrū terre ⁊ centrū ecentrici diuise in .60. partes ⁊ linea ducta a centro terre ad oppositū augis nullā habet de partibus istis que versus augē ducitur habet oēs: et ducte ad alia loca hn̄t de his ꝰm accessum ⁊ recessum ab auge ⁊ opposito augis.
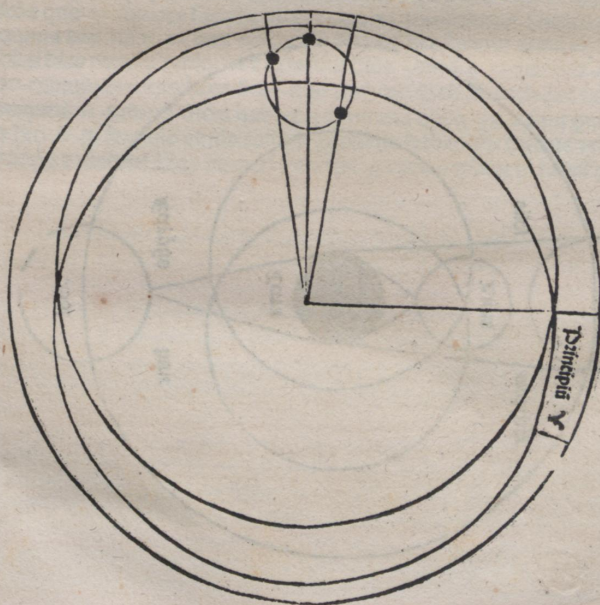
Draco lune siue sectio qua ecētric⁹ lune ꝛ oīm alioꝝ planetarū declinat a via ☉ patet qa ☉ in ♋ exn̄te visi sunt oēs declinare q̄n̄qꝫ vltra q̄n̄qꝫ citra: ꝛ draco lune moueť cōtra signa qđ scitū est ꝑ eclipses. sed dracones alioꝝ sunt imobiles ordīe signorū ꝛ qꝛ draco lune moueť ꝯtra signa: ideo canoniste qđ de tabul' draconis extrahunt a. 12. signis subtrahunt ꝛ sic verū locū eius inueniunt. Et intersectio qua ecentric⁹ lune declinat a via ☉ ad septentrionē dr̄ ☊ vbi ad meridiē dr̄ ☋ ꝛ iste inťsectiones mouenť cottidie cū firmamēto q̄si trib⁹ minutꝭ: ꝛ ducit istas inťsectiones quidā circl's ꝯcentricus mundo qui est in celo ☽ eq̄lis ecentrico ☽ in magnitudine: ꝛ ē in sup̄ficie orbis signoꝝ seu vie ☉ ꝛ est iste mot⁹ ꝯ̄rius motui planetarū. ¶ Motus vero ☽ sunt. 5. sibi ꝓprij Epicl'i in ecentrico deferente ꝑ. 13. grad⁹ ꝛ. 10. m̄. ꝛ. 39. scđa cottidie cōtra firmamentū. Ecentrici ad occidēs vt sup̄ positū est. Corporis lune cū firmamento in epiclo in sup̄iori mediate. Corporis ei⁹ ꝑ sectiōes ☊ ꝛ ☋ draconis Mot⁹ eius cū motu primi mobil' ab oriēte in occidentē ꝛ econuerso oī die. Sextū habet cōem cū oib⁹ stell' ꝛ planetꝭ ꝯtra firmamentū in. 100. ān̄is. 1. g̃
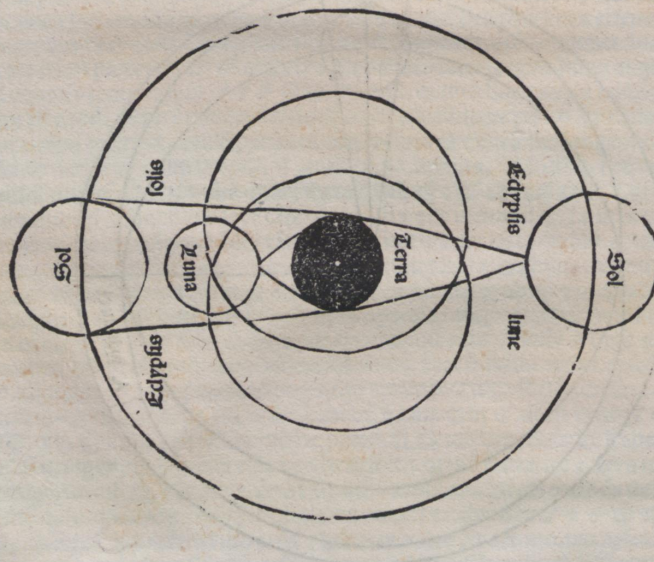
Eclipsis lune in longitudine longiori epicli fit infra . 10. gradus. in propiori infra . 13 . et tota eclipsatur in longitudine longiori infra . 4 . gradus . in propiori infra . 5.
¶ Digiti dyametri vmbre terre in longitudine longiori sunt . 20 . et dimidius . in longitudine propiori . 21 . et dimidius: de quibus dyameter lune habet . 12 . ¶ Digiti eclipsis sunt . 12 . dyametri corporis lunaris . ¶ Minuta casus sunt minuta que transit luna de celo a pncipio eclipsis ad medium si non obscuratur tota: vel vsqꝫ ad principiū totius obscurationis si tota obscurat̃ . ¶ In sole minuta casus sunt minuta que trāsit luna ab incio eclipsis solis vsqꝫ ad medium . ¶ Minuta dimidie more sunt minuta que transit luna a principio obscurationis vsqꝫ ad mediū: ꝛ ob hoc si ista minuta diuidant̃ per motuz lune in . 5 . horas habetur tempus in quo transit ea . ¶ Puncta residui sunt partes dyametri epicli que sunt ab auge vsqꝫ ad directionem vel directum lune . ¶ Dyametri que ponuntur in lineis tabularum eclipsium sunt augmenta latitudinum inter se equipolentia vel latitudines equipolentes . ¶ Mensis lune dies habet . 29 . 31 . minuta . 50 . scđa que . 12 . sumpta faciunt dies . 354 . ꝛ . 22 . minuta diei q̄ sunt sexta: et vna quinta diei . nam . 12 . sunt qnta ꝛ . 10 . sexta . ꝛ hec faciunt annū lunarem . Et dicti dies mensis ꝛ minuta ꝛ scđa sunt dies . 29 . hore . 12 . minuta . 45 . ꝛ dicta 22 . minuta diei sunt hore . 8 . 48 . minuta hore . Sed Arzachel in tabulis suis minuta . 11 . ponens diem habere . 30 . minuta quoꝝ . 30 . 6 . sunt qnta . 5 . sexta ꝛ hic . 11 . in singulis annis colligit quotiens habet . 30 . totiens vnum diem recipit ꝛ motum illius numeri quos p̄supposuit apponit in tabul' planetarū
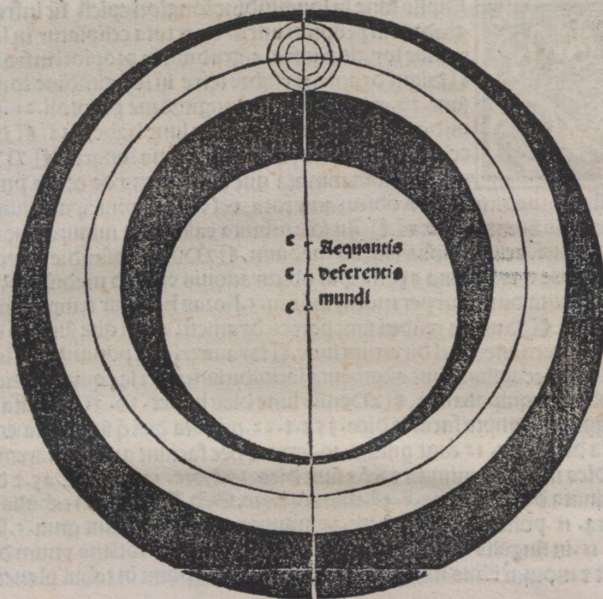
SArtuntus ♃ ♂ habent orbez qui eos circūducit vt dictum est in ☉ ⁊ ☽. Circulos habēt quatuor: ecentricos duos: epiclos ⁊ circulos latitudinū. Ecentricus deferens est in quo mouet̄ centrum epicli cuiuslibet istorum contra firmamentum. Epicls dephensus est per directionē ⁊ retrogradationē. Ecentricus equans est de quo vt super cuius centrum: centrum epicli in temporibus equalibus arcus equales describit. Circulus latitudinis est in quo planeta exit viam ☉ ad septentrionem vel meridiem. Et quilibet duo ecentrici pro suo planeta sunt equales ⁊ in tribus istis planetis: ⁊ in ♀ centrū equantis est super centrum deferentis quantum centrum deferentis est sup centrum terre. In ☿ aliter est. Et omnes ecentrici illorum quatuor sunt im mobiles nisi quantum ad motum octaue spere: et ad raptum cottidianum ab oriente in occidens: ⁊ econtra circa centrum mundi.
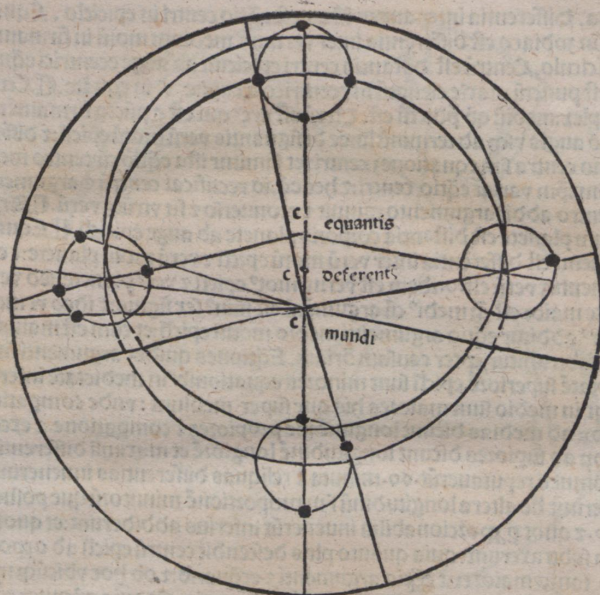
Duos quoq; motus habēt medium et verum. Medius est quem significat termin⁹ linee que exit a centro eq̄ntis per centrū epiciculi in eq̄nte: vnde arcus de eq̄nte a capite sui Y ad terminum dicte linee est medius seu equa'is motus planete. ¶ Epicl's duos habet motus in firmamēto. Medium qui significatur per terminū linee medij motus producte ad firmamentū. Verum quē significat linea exiens a centro terre per centrū epicli ad firmamentū. Iste due linee vbi ɔtingunt epiclm designāt duas auges in epiclo. Linea medij motus augem mediaz Linea veri motus veram augem. Verus motus planete designat per lineā que exit a centro terre per centrū planete ad firmamentū. Corpus planete mouet in epiclo in superiori medietate contra firmamentū. In inferiori cū ipso. Cum centrum epicli est in auge vel in opposito augis ecētrici aux vera ꝛ media idem est. In locis intermedijs differūt aliqñ plus aliqñ minus vt

in luna. Differentia inter auges istas est eq̄tio centri in epiciclo. Equatio centri in zodiaco est differentia inter verum ⁊ medium motū in firmamēto vel epiciculo. Centrū est distantia centri epiciculi ab auge ecentrici eq̄ntis. Aux est punctū maxīe eleuatū in ecentrico a capite ♈ in equāte. ¶ Centrū est duplex: mediū qd̄ p̄dictū est. Uerū est arcꝰ qui est a pūcto firmamēti in directo augis vsq̄ ad terminū linee designantis verū motū epicl̄i: ⁊ differūt hec duo centra ſm equationez centri: et sumitur ista eq̄tio cū centro medio quia ſm ip̄m variat̄ eq̄tio centri: ⁊ hec eq̄tio rectificat centrū ⁊ argumentū: ⁊ cū centro addit argumento minuit ⁊ econuerso ⁊ fit vtrūq̄ verū. ¶ Argumentum planete est distantia corporis planete ab auge epicicli. ¶ Equatio argumenti est differentia inter verū motū epicl̄i ⁊ verū motū planete: ⁊ cum argumentuz verū est. o. idem est verus motꝰ epicl̄i ⁊ verꝰ planete. sed verus planete maior est q̄ꝫ mediꝰ cū argumētū est minꝰ sex signis: ⁊ ideo vt mediꝰ fiat verꝰ additur eq̄tio argumenti medio motui epicl̄i: et cum est maius sex signis subtrahitur ꝓpter causam ꝯriam. Eq̄tiones quidez argumenti super medietatē superiorē epicl̄i sunt minores equationibꝰ in medietate inferiori ⁊ q̄ sunt in medio sunt maiores his que super medium: vnde cōpatione inferiorꝫ ad medias dicunt longitudinē propiorez ⁊ cōpatione ⁊ excessu mediorꝫ ad sup̄iores dicunt longitudinē longiorē et maximā differentiam inter omnes reputauerūt. 60. minuta ⁊ reliquas differentias inuenerunt et receperunt de altera longitudinū ſm proportionē minutorū que posuerūt ad. 60. ⁊ quot p̄ ꝓporcionabilia inuenerūt inferius addiderunt: et quot superius subtraxerunt: quia quanto plus descendit centrū epicl̄i ad oppositū augis tanto maior erit eq̄tio argumenti ⁊ ecōuerso: ⁊ ob hoc vbicūq̄ minꝰ est positū fit additio ⁊ vbi plus debito fit subtractio. Et quia qn̄cunq̄ eq̄tio centri est pars eq̄tionis argumenti tunc minuit̄ minor de maiori ⁊ residuū addit̄ medio motui qn̄q̄ nō est pars ⁊ tūc vna equatio addit̄ alteri ⁊ simul adduntur vel subtrahūtur medio motui vt docet tytulus. Et quia motus centri epicl̄i trium superiorꝫ ⁊ motus corporꝫ ipsorum in epicl̄is cottidianꝰ equipollet medio motui ☉ diurno in suo ecētrico: ob hoc subtracto medio motu illorꝫ a medio motu ☉ remanet illorꝫ argumentuz .i. motus eorum in epicl̄is ab auge media epicl̄i: ⁊ subtracta auge illorꝫ a medio motu ipsorum remanet centrum: quia centruz est distantia centri epicl̄i ab auge equantis: sed mediꝰ motus est a capite ♈ in equāte. ¶ Aux ♄ est in ♐. 5. gradibꝰ ♃ in ♍. 14. gradibꝰ. 30. minutis. ♂ in ♌. 5. gradibꝰ. 51. minutis. Et ♄ epicl̄s habet. 6. ⁊ dimidium: de quo medius sui equantis habet. 60. ♃. 11. ⁊ dimidium. ♂. 3. ⁊ dimidium.

Latitudo planetarum est recessus eorum a zodiaco qui est via solis: et isti .5. duplicē habent latitudinez: vnam ex epiciculo qui declinatur ab ecentrico: aliam ex ecentrico qui declinat̃ a via solis. Sed lune ecentricus semp distat vniformiter a via solis: τ epicicl's lune semper est in sup̃ficie ecētrici: τ ideo luna vnam tm̃ habet latitudinem: τ predicti quinq; habent scd̃as

¶ Loc⁹ ☋ draconis ♄ est. 3. 13. 12. 57. Medi⁹ motus est. 8. 16. 48. 0. ¶ Locus capitis draconis ♃ est. 2. 23. 11. 0. Medius motus. 9. 7. 59. 0. Locus ☋ ♂. 0. 21. 54. 56. Medius motus. 11. 8. 6. 0. ¶ Loc⁹ ☋ ♀ 1. 29. 17. 18 Medius mot⁹. 0. 0. 0. 39. Loc⁹ ☋ ☿. 0. 21. 10. 0. Medius mot⁹. 11. 8. 5. 0 ♀ epiciculi centrū tm̃ mouet̃ cottidie in equante quantū ☉ in ecentrico suo Silr̃ τ ☿ quia illorū centra sunt semper cū ☉ τ ideo medius ipsoꝝ motus τ ☉ idez est. Sed centra corpoꝝ ipsoꝝ non sunt semper cum ☉ vnde nec ipsi

Uener[?] epicl's habet.43.ꝛ sextam de quibus medietas sui eq̃ntis habet.60 ☿.22.ꝛ dimidium. Motus ergo illorũ quatuor predictorũ scȝ ♄ ♃ ♂ ꝛ ♀ sunt hi Epicicli ab oc. ad or. in ecentrico deferente super centrum terre d e equante corporis in epiciclo. ¶ Item motus latitudinis extra viam ☉ ꝛ cũ hoc motum habent octaue spere. ¶ Item motũ seu raptum cottidianũ ab oriente in occidentẽ ꝛ econuerso: ꝛ sunt quinq;. ☿ habet preter hos motum c. ecentrici ab oriente in occidens de quo statim dicam. Centrum epicicu li ♄ cottidie quasi duo minuta perficit: corpus eius in epiciculo.57. minuta. Centrũ epiciculi ♃.5.minuta. corpus eius in epiciculo.54.minuta. Centrũ epiciculi ♂.31.minuta. corpus.28. Centra epiciculorum ♀ ꝛ ☿ tm̃ quantũ ☉ 59.minuta.8. scḋa omni die: ꝛ cum ☉ redit ad c. epiciculorum trium superiorũ tunc ille suum perficit epicicl'm: ꝛ ille cuius est centrum est in auge media: et cum eis opponitur tũc est in opposito augis: ꝛ in quadratura cum ☉ sunt in medio epiciculi.

Mercuri⁹ habet totidē circulos quot habēt quattuoꝛ memorati. Motū hȝ in hoc diuersiȝ ꝙ centrū deferentis ei⁹ mouet̄ cū firmamēto tm̄ ad occidēs quātū centrū epicicli ad oriēs. vn̄ centrū epicicli bis ē cū pūcto augis deferētꝫ in anno sicut centrū epicicli lune bis est cū auge sui deferētis ī mēse. vn̄ accidit mercurio diuersitas eq̄tionū ꝛ lōgitudinis ꝛ appꝛopinq̄tiōis a terra ꝛ ad terrā ꝛ ex hoc diuersitas ī minutꝫ ꝓpoꝛtionabilib⁹ qꝺ facile apparet in figura q̄ ponit̄ in thoꝛica planetarū. Cētrū deferētꝫ ē sup̱ cētrū mūdi in duplo quātū cētrū equātis sup̱ cētrū mūdi ꝛ ē cētrū deferētis sup̱ cētꝛ mūdi p̱. 9. gra. ꝛ sup̱ cētrū equātis p̱. 6. ꝛ hec sūt cause diuersitatū int̄ mercuriū ꝛ alios. 4. p̄cedētes ꝛ coꝛp⁹ mercnrij quottidie describit de suo epiciclo 3. q̄si grad⁹ ¶ Declinatio planetarū ē distātia cuiuslibet grad⁹ epicicli a sup̱ficie zodiaci posito cētro epicicli ī nodo. Reflexio planetarū ē distātia cui⁹libet grad⁹ epicicli a sup̱ficie zodiaci posito cētro epicicli ī maxia declinatione ecentrici. Qꝺ hic dicit̄ intelliges p̱ iꝺ qꝺ dicit̄ in tractatu in theoꝛica planetarū in capitulo de retrogradatione.
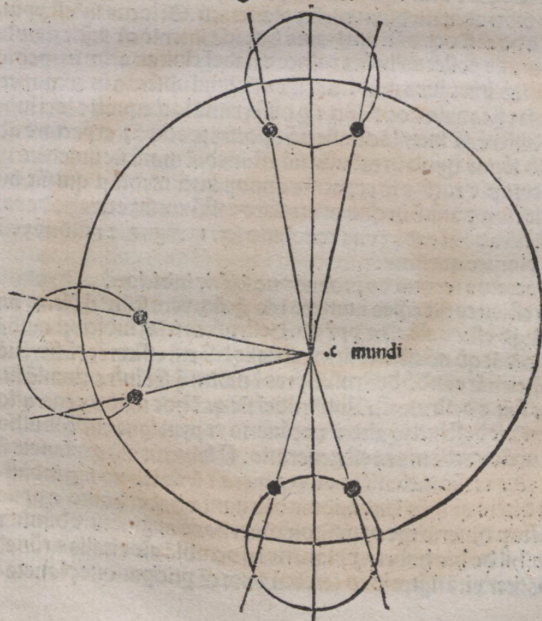
Stationes planetarũ designant̃ p̱ duas lineas exeũtes a ce-
tro terre ꝛ ↄtingẽtes epiciclũ ex vtraq̃ p̱te. Prima statio est
p̱ũctus contactus p̱pinquioꝛ augi in epiciclo p̱pingoꝛ in quã
ſm motũ coꝛpis planete in epiciclo ꝛ arcus epicicli qui est ab
auge vſq̃ ad illũ punctũ est statio prima. Statio secunda est
ali⁹ punctus ꝛ arcus ab auge ad illum est statio secũda. Qḋ
de epiciclo superi⁹ est directũ est ꝛ quod inferi⁹ retrogradũ est ꝛ dicte linee
plus includũt de epiciclo cũ centrũ epicicli est in auge ecẽtrici. Min⁹ cuȝ est
in oppositione augis ꝛ ob hoc arcus stationis prime crescit ab auge vſq̃ ad
oppositionẽ augis: ꝛ iõ statio prima cũ cẽtro iuenit̃ q͛ ip̄m est elõgatio cen-
tri epicicli ab auge ecẽtrici ꝛ p̱ primã habet̃ secũda q͛ est residuũ de epiciclo
quod est a statione secũda ad primã. Unde subtracta statiõe prima de. 12.
remanet scḋa ꝛ q͛ arcus docet locũ planete in epiciclo p̱pter h⁹iuste fit colla
tio inter arcũ ꝛ stationes vt sciat̃ an planeta sit directus vel retrogradus vł
stationarius qui vult mutare tabulas pro alio loco q̃ꝫ p mũdi medio quod
ab oriẽte ꝛ ab occidẽte distat equaliter ꝛ a polo septẽtrionali ꝛ meridiano
per. 90. gradus subtrahat medium cursuȝ planetarũ. Si locus su⁹ est p̱pin-
quioꝝ oriẽti vel addat si occidẽti ſm horas distãtie inter locũ suũ ꝛ mundi
mediũ ꝛ hoc in annis collectis in sua radice ꝛ habet̃ ciuitas arim in medio
mũdi esse. Distãtias inter loca mũdi inuenies sic lunã obserua in arcu meri
diano ꝛ equa ipsaȝ p̱ tabulas certi loci ꝛ p̱ differentiã loci equati ꝛ loci lune
obseruati patet differẽtia inter loca ꝛ sic nõ opoꝛtet te eclipsiȝ expectare ad
illud sciendũ. Ad tẽpus quod in tabulis nõ est: mediũ motũ sic inuenies re
cipe radicẽ collectoꝝ ꝛ rursus in expansis annoꝝ inter medioꝝ qui sũt int̃
primũ annũ collectoꝝ ꝛ annũ in quo tu vis scire ꝛ istũ cursuȝ extrahe de ra-
dice si fieri põt si nõ addat̃ radici vna reuolutio scꝫ. 12. signa ꝛ residuuȝ est
medius motus planete quesitus.

¶ Tractatus tercius de probatione sciẽtie iudicioꝝ.

Questiones sũt eq̃les numero his q̃cũq̃ vere scim⁹ q̃ sũt. 4. an
est: qḋ est: quale est: ꝛ p̱pt̃ qḋ. Destruẽtes sciaȝ iudicioꝝ quidã
dicebãt qḋ nõ efficiebãt in reb⁹ aliqḋ si enĩ efficerẽt rẽ fieri nõ
efficiebãt eandẽ destrui. Sȝ res ĩ mũdo q̃ sũt infra circulũ lu-
ne fiũt ꝛ destruunt̃. Quib⁹ rñdet̃ sic q͛ ĩ hoc mũdo generatio
vni⁹ est destructio alteri⁹ ꝛ ecõuerso vt pȝ in igne cui⁹ cõbustio
ꝛ si est ligni coꝛruptio carbonis tñ est generatio. ¶ Dixerũt alij q̄ planete si
gnificãt sup̱ res vł̃es vt sũt. 4. elemẽta ꝛ sup̱ genera ꝛ spẽs sed nõ sup̱ indiui-
dua qḋ nihil est dicere q͛ spẽs ĩ indiuiduis ↄseruant̃ ꝛ habet homo a p̱prie
tate q̃tuoꝛ elemẽtoꝝ diuerso t̄p̱e oppositoꝝ cõuersionẽ augmẽtũ ꝛ diminu
tionẽ: ex specie nihil de his habet: ex planetis hȝ ↄcoꝛdiã aĩe vitalis ꝛ rõnał
cũ coꝛp̱e: ꝛ sol sp̄aliter vitã sig̃t: ꝛ ideo cerebrũ ꝛ coꝛ cũ p̱ticipatione planeta-

rũ:mercuri⁹ rõnẽ ꝛ locutionẽ:vñ linguã ꝛ os cũ participatiõe planetarũ:saturn⁹ splenẽ:iupiter epar:mars sanguinẽ:ven⁹ renes ꝛ decursuz spermatis: luna stomachũ. ¶ Tercia secta dicit ꝙ stelle nõ pñt sup his q̃ sũt ad vtrũlibet qȯ etiã error est:qꝛ lz in naturalib⁹ sit necessitas ꝛ impossibilitas vt calor in igne ꝛ frig⁹ in niue ꝛ hoĩez volare ꝛ ignẽ frigidũ esse:nõ tñ sic est in his q̃ sũt a volũtate ꝛ ab electiõe imo sũt possibilia. Et ẽ possibile triplex vñ pl⁹ hz se ad eẽ ꝙ̃ ad nõ eẽ vt obduct nubib⁹ pluere. Aliud eꝫ vt ignobilẽ fieri regẽ. Terciũ eq̃lr̃ ad vtrũqꝫ vt hoĩez ambulare. Et planete sig̃nt necessariũ ĩpossibile ꝛ possibile:astrolog⁹ nõ aspicit ĩ necessarijs vt vtrũ ignis sit calidus nec ĩ ĩpossibilib⁹ vt vtrũ ignis sit frigid⁹ sz ĩ reb⁹ possibilib⁹. ¶ Quarta secta dicit ꝙ stelle nihil pñt nisi ĩ alterationib⁹ corpoꝝ. Sed ꝯ rñdet ꝙ alterationẽ corpoꝝ seq̃r resolutio elemẽtoꝝ ꝛ hãc generatio ꝛ corruptio ĩferioꝝ si g̊ stelle pñt sup primũ pñt ꝛ sup ꝯsequẽtia. Scĩa eni ẽ fruct⁹ isti⁹ scie vt scitis motibus circuloꝝ ꝛ planetarũ sciat̃ ꝓprietas ꝛ effect⁹ corpoꝝ ĩ reb⁹ q̃ fiũt in hoc mũdo ꝛ qni motus sciuerit ꝛ effect⁹ nesciuerit est silĩs ei q̄ hz spẽs ꝛ confecta medicamina:sed nescit eis v̄ti ꝛ quilibet talis istã sciam iudicioꝝ negat esse ne dicat̃ viã impfecte scie nosci ꝛ aliã ignorare. ¶ Dixerunt q̄nti ꝙ nõ scit̃ ꝛ si quõdã dep̄hẽsa sit sig̃tio planetaꝝ qꝛ nõ redibũt nisi post mltos ãnos ad loca ĩ q̄b⁹ erãt ĩ tpe expimẽtationis. quib⁹ rñdet̃ ꝙ sapiẽtes primi expti sunt ꝛ suis poster sufficiẽt̃ expta reliq̃rũt ꝛ isti obſuauerũt ꝛ ĩuenerũt ꝙ planet reuers ad p̊ma loca idẽ seq̃bat̃ ꝛ ad oẽs diuersitates illa potuer̃t applicari ¶ Sexta secta ꝯdixit qꝛ ſm diuersas tabulas ĩuenit̃ diuersus planetaꝝ loc⁹ g̊ ĩcertũ erit iudiciũ:cui rñdet̃ sic. Astronom⁹ accipit naturã plãꝝ ꝛ ꝓ̊pꝛietates eoꝝ ꝛ dñm signi vniuscuiusqꝫ eoꝝ ꝛ sue exaltatiõis ꝛ dños triplicitat sue ꝛ loca ĩ angul ꝛ succedẽtib⁹ ꝛ casus ab ãgulo:ꝛ si ẽ ĩ domo sub⁹ vel fratrũ ꝛc. sig̃tiões eoꝝ sup climata ꝛ ceťas eoꝝ sig̃tiones ꝛ p⁹ iudicat. ¶ Septima secta scie iudicioꝝ p solã ĩuidiã ꝛ ꝓpť ig̃itiõis pigriciã ꝯdixit:ꝛ qꝛ isti nulli sũt nulla rñsio fiat illis:qꝛ negatio nõ dꝫ ꝯstrigi nisi p qȯ vincat̃ ꝛ venire cogat̃ ad veritatẽ ꝯstãtẽ. ¶ Octaua secta ꝯdicẽs scie iudicioꝝ fuit inertia medicorũ q̄ nõ leger̃t libros antiq̊ꝝ ꝛ dicũt ꝙ scĩa medicine nõ hz necessariũ astroꝝ sciaz imo p se certa ẽ ꝛ absoluta sz ill dicat̃ nõne corruptio tpoꝝ corruptiõez efficit corpoꝝ ꝛ diuersitas aeris ẽ in corpib⁹ cã alteratiõis. Sz h̃ nõ fiũt nisi p fortitudinẽ mot⁹ sol ꝛ plãꝝ. Sz vos h̃ repellit cũ sciaz astroꝝ vob̃ necũn negat g̊ cãs corpoꝝ q̃s vos q̃rit ignorat g̊ qȯ est p h̃ futurũ nescit ꝛ iã dixit ypocras vr̃ q̊t scĩa astroꝝ ẽ cã scie medicie ꝛ nũq̄d medic⁹ ĩtromittet se de illi⁹ curatiõe de cui⁹ ſm sciaz astroꝝ despatũ ẽ salute:ꝛ certũ est ꝙ ĩpos dies treticos. i. determĩatiões egritudĩs obſuare oꝫ vt sciãt fortitudinẽ ꝛ debilitatẽ augmẽtũ ꝛ diminutionẽ morbi ꝙ scire nõ pñt nisi p cursũ lũe ꝛ ꝯplexionẽ ei⁹ cũ planet:vñ cũ sciaz tales astroꝝ repbãt semetipos vitupãt. Secta. 9. ꝯdixit sic si hõ copiosaz habuerit subaz qȯ eũ ipedit nescire astrono. q̄ lz eẽnt

·No̅·

in sua positione merito contēnēdi: tamē eis sic respōdeaẜ homo est dignior ceteris animalibꝰ per sapientiā ⁊ cogitationē ⁊ boni electionē ⁊ veri cognitionē ⁊ non per substantie possessionē ⁊ magna est hominis cognitio de p̄sentibꝰ sed p̄cipue de futuris ⁊ quanto plus homo recedit a sapientia: tāto plus accedit ad bruta aīalia. Sed cognitio futuroꝝ est ꝑ sciam astroꝝ non ergo est substātia sed futuroꝝ scia omnibꝰ alijs p̄ferēda. ¶ Decima secta repulit astroꝝ sciam ꝓpter errores frequētes in quos cadūt iudicantes. Sed nec hoc sciam impedit quia illi errātes sunt sciam ignorātes. Sed ipsi sic se temerarie numero sapientū applicāt vt famā ⁊ lucrū sibi cōquirāt nesciētes ea que ad istā sciam sunt necessaria. Astronomꝰ debet hoc scire que sit natura planetarū cōcordia ⁊ diuersitas eoꝝ: diuersitas climatū ⁊ esse eorum diuersitas elementoꝝ diuersitas aīaliū seminū metalloꝝ ⁊ mutatio eoruȝ ꝺm diuersa climata que oīa si predicti scirent in iudicijs non errarēt. ¶ Repulsis ergo predictis erroribꝰ scia verissime ponaẜ esse. Utilitas eiꝰ est presciruȝ euadere periculū si hoc est possibile: ⁊ tunc vel totū vel partem eius ⁊ ꝙ forte post tempꝰ cessabit: ⁊ si vitari non possit ꝺm hoc prouidere ⁊ in his etiam p̄scia est vtilis: quia grauitas meroris subita subitaneā facit mortem nec ꝓpter terrorē futuri periculi presciētia negligaẜ qꝛ omne gaudiū huius vite finem recipit cum merore. ¶ Est aūt scia iudicioꝝ scientia eoꝝ que significat fortitudo planetarū in tempore noto super tempus illud ⁊ super tempus futurum. Et licet hec scientia per cōtradictiones remotas sit posita ⁊ diffinita tamē per effectus impressionū corpoꝝ celestiū in ea que sunt sub luna experimētis sufficientibꝰ ⁊ rationibus a philosophis est probata. ¶ Vultꝰ huius seculi subiecti sunt vultibus celi. Mūdus terrestris vnitus est mundi celesti Omne quod accidit in hoc mundo fit ex fortitudine motus planetarū sup nos. Oīs mutatio huiꝰ mūdi fit ꝑ corpora supiora. Planete operanẜ in elemētis seminibꝰ aīalibꝰ ⁊ metallis. Sicut ignis operaẜ fumū qui est in lignis in potētia educit in actū: ita motꝰ celestiū corpoꝝ generationē ⁊ corruptionē elemētoꝝ. Receptio possibiliū est infra lune circulū ⁊ hic mundus est qđ sup lunā celū ē: ab eq̄tore ifra. 9. gradꝰ ⁊ a cācro. 66. nihil generaẜ. Planete mouēt inferiora ꝑ mediū remotū: nō vt ignis ligna nec vt ignis mediāte vase: nec vt sagitta in pulsa mouet alia. Sed vt magnes ferrū. Cōpositio in diuiduoꝝ fit ꝑ tꝑamentū naturaꝝ. Tꝑamentū naturarū ꝑ tꝑamētū tēporum Tēperametū tēpoꝝ ꝑ tꝑamētū planetarū tūc dn̄antiū. Septētrionē habitātes sūt frigidi: multe carnis ebetes impij obliuiosi ꝓpter frigus. Qui habitāt inter arietē ⁊ cancrū sunt macri: crispi: leues ⁊ ebetes ꝓpter caloris excessum. A babilonia citra ꝓphetarū est terra ꝓpter aeris temperiē. Planetaꝝ mutatio per signa mutat tēpora. Significatio signi cōfortaẜ ꝑ significationem planete. ¶ Quadruplex fit mutatio aeris in die hora mense ⁊ anno. Cū dies sunt maiores q̄ȝ noctes maior est accessio maris in die q̄ȝ in nocte. Et ecōtrario sole eunte ad mediū celi oīa aīalia sunt fortiora. Mirtꝰ ⁊ alia

plurima planetarũ genera in ortu solis dilatant̃. Et ecõtra mare qđ est int̃ constantinopolim ꝛ franciã ab ortu lune ꝛ in processu ad mediũ celi crescit ꝛ ecõtra. Accessionis: aqua est calida: ꝛ recessionis frigida. Cũ addit̃ equatio medio motui lune crescit accessio ꝛ ecõtra. In cõiunctione luminarium ꝛ oppositione maior est accessio: in quadraturis minor: de quadraturis crescit ad illas decrescit. Cũ luna descẽdit in ecẽtrico crescit accessio cum luna descẽdit in latitudine crescit accessio, Cũ luna est in signis septẽtrionalibus crescit mare septẽtrionale et ecõuerso. Cũ luna est ĩ signis aquaticis maior est accessio. Cum luna est cum planetis descendentibus maior est accessio. Maria que multum remouentur a motu lune accessionem non faciunt: et que excurrũt ꝛ lacus extra faciunt et quib⁹ terra mollis est substracta. luna crescẽte aĩalia sunt fortiora ꝛ pulcriora q̃ȝ decrescente: luna crescẽte pili vngues lac cerebra ꝛ sputa magis crescunt q̃ȝ econtra. Luna crescente natura morbo resistit forti⁹ q̃ȝ ecõtra. Qualitas passionũ scit̃ ꝑ cõiunctiones ꝛ aspectus lune cũ sole ꝛ cũ alijs. Luna crescẽte multa aĩalia exeũt de habitaculis suis ꝛ pascunt̃ ꝛ ecõtra. Mutatio aeris scit̃ ꝑ cõiũctionẽ ꝛ aspectus lune: oẽ lingens ꝛ mordens forti⁹ lingit ꝛ mordet luna crescente q̃ȝ ecõtra. Oẽs arbores ꝛ plante magis proficiũt si plantent̃ luna crescẽte q̃ȝ ecõtra. Messes ꝛ arboꝝ fructus magis crescunt luna crescẽte q̃ȝ decrescẽte. Metalla meli⁹ purgant̃: ꝛ gẽme melius ꝑoliunt̃ luna crescente q̃ȝ econtra. Qui ad lunam dormierit corpus ei⁹ laxat̃: piger efficit̃: catarrus ꝛ dolor capitis generatur. Nõ min⁹ quoqȝ ꝓbat̃ scĩa iudicioꝝ per ea q̃ dicent̃ de reuolutiõib⁹ de aeris mutationib⁹ de natiuitatib⁹ questionib⁹ electionib⁹ ꝛ intentionibus vt magis cõtradicẽtiũ stoliditas confutet̃ ꝛ vt hec diuina scĩa ex suis fructibus in estimabilibus cõmẽdabilis ꝛ admirabilis habeat̃ ꝛ cõsequent̃ ab omnib⁹ cum summo mentis desiderio apetatur.

¶ Tractatus quartus de introductorijs iudicioꝝ.

TRactatus iste quartus in partes quinqȝ diuidit̃. ¶ Prima est de signis ꝛ domib⁹. ¶ Secũda de planetis. ¶ Tercia de habitudine planetarũ in se ꝛ ad signa. ¶ Quarta est de nominibus quoꝝ intelligẽtia ẽ in iudicijs necessaria. ¶ Quĩta de ꝑtibus planetaꝝ ꝛ domoꝝ ꝛ q̃rũdã alioꝝ. ¶ Signa sũt. 12. vt superi⁹ posita sũt q̊ꝝ triplicitates sunt q̃tuor. Nã alia sunt ignea

Aries Leo Sagittarius

¶ Et i extremis bñ sũt locata ignea ⁊ aquea q̃ sũt opposita. Sz terrea iuxta ignea qꝛ siccitas ẽ lima caloris ⁊ sic aereis terciꝰ remãsit locꝰ. Que ab ♈ sũt in librã septẽtrionalia qꝛ citra eq̃torẽ oriũt. A ♎ in arietẽ meridionalia qꝛ vltra eq̃torẽ oriũt. ¶ ♈ est masculinꝰ ♉ femininꝰ ⁊ sic de ceteris oibꝰ. ¶ Signa mobilia sũt. 4. ♈ ♋ ♎ ♑. Fixa. 4. ♉ ♌ ♏ ⁊ ♒. Coïa. 4. ♊ ♍ ♐ ⁊ ♓ Et mobilia signãt celeritatẽ. fixa stabilitatẽ. cõia alterationẽ. Directe ascendẽtia sũt. 6. a ♋ ad ♑. tortuose a ♑ in ♋. Obediẽtia sũt rectis torta vt ♋ ♊. ♉ ♌. ⁊ silr̃ de alijs. Concordãtia sunt q̃ equalit̃ distãt a capite arietꝭ. ⁊ hec hñt eq̃les ascẽsiones. Ignea ⁊ aerea sũt calida diurna masculina. Terrea ⁊ aq̃a sũt frigida noctñа feminea. ¶ ♈ sig̃t aïalia domestica. ♉ feras hũanas. ♊ hoïes. ♋ aq̃tica. ♌ siluatica. ♍ hoïes. ♎ hoïes. ♏ agrestica. ♐ ṗma medietas hoïes. ♑ aïalia siluestria. ♒ hoïes. ♓ pisces. ¶ Rõnalia. i. hũana sũt ♊ ♍ ♎ et ♒ et ♐ ṗma ps. Domestica sũt ♈ ♉ ♑. Luxuriosa sũt ♈ ♉ ♌ ♑. Paucoꝝ filioꝝ sũt ♈ ♉ ♎ ♐. Multoꝝ ♋ ♏ ♓. Sterilia ♊ ♌ ♍ ⁊ initiũ tauri. Gemelloꝝ sũt cõia ⁊ postrema medietas capcorni ♊ est magnatũ. ♒ ṗnobiliũ. ♑ ♎ ♐ medioꝝ. ♈ ⁊ ♊ cũ suis triplicitatibꝰ

sũt nobiliũ. ♉ ⁊ ♋ cũ suis triplicitatibꝰ ignobiliũ. ♌ spãlit̃ angustuosus est ♓ pedogrã signat. Honestas mulieres sign̄t signa fixa. Mobilia significãt instabiles. Cõia medias. Abscisoꝝ mẽbroꝝ sũt ♈ ♌ ♏. Uociferãtia sunt ♊ ♍ ♎. Media in hoc ♈ ♉ ♌ ♐. Debilia ♑ ♒. Uoce carẽt ♋ ⁊ eiꝰ triplicitas. Et si in ntitate ibi fuerit dñs ascẽdẽtis vel luna vl' almutes impediet̃ lingua nati ⁊ erit forte surdus ⁊ balbꝰ. Oculoꝝ dolorẽ sign̄t pliades tauri: ⁊ nubes cãcri ⁊ spine scorpiõis: ⁊ sagitta sagittarij: ⁊ cauda capcorni. Casus aque in aq̃rio. flegmonẽ sig̃t oculoꝝ. ⁊ ♎ ⁊ ♌ fortasse oculos impediũt. Signa discipline ⁊ calliditatꝭ sũt ♌ ♐ ♑ ⁊ ♒. Meroris signa sũt ♌ ♏ ♑. Et signa meroris sũt tenebrosa ⁊ in ♍ ⁊ ♎ tenebre sũt modice. Aues sign̄t ♊ ♍ ♐ ♓ ⁊ facies scda capcorni q̃ vultur volãs est ibi ⁊ cauda galline. Quadrupedũ sũt ♈ ♉ ♌ ⁊ postrema sagittarij medietas ⁊ p̃ma capcorni. Serpentũ sũt ♋ ♏ ♐ ⁊ ♑ ⁊ scorpionũ ⁊ repẽtiũ ⁊ oĩm terre imũdoꝝ. Arboꝝ lõgarũ sũt ♊ ♌ ♎ ⁊ ♒: ⁊ aliarũ ♋ ♏. Et vltima medietas ♓. Sementũ sũt ♉ ⁊ eiꝰ triplicitas. ♉ plãtatiõis. ♍ incremẽti. ♑ collectiõis. Medietas solis ẽ a leone ĩ aq̃riũ reliq̃ est lune. Medietas calida ẽ ab ariete ĩ librã vltra frigida. Medietas ascẽdẽs ẽ a medio celi in quartã domũ descendẽs a q̃rta in decimã. Quarta ab ariete in cãcrũ est calida ⁊ hũida: In librã calida ⁊ sicca. In capricornũ frigida ⁊ sicca. In arietẽ frigida ⁊ humida. Quarta oriẽtalis est a medio celi in primã ⁊ est masculina meridiana. A septima in mediũ celi ⁊ est feminina occidẽtalis. A quarta in septimã masculina septẽtrionalis. A prima in quartã ⁊ est feminina. In q̃rta oriẽtali sign̄t hore: in meridiana mẽses: in occidẽtali anni: in septẽtrionali dies: qꝛ medietas ascẽdẽs est velox: ⁊ descẽdẽs est tarda. Et ascẽdẽs medietas est a decima ĩ q̃rtã. Descẽdẽs a q̃rta in decimã. Et oĩa signa vbiq; mediãt celũ vt in circulo recto. Et sub linea eqnoctiali silr ascẽdũt ♈ ♓ ♎ ♍. Itẽ ♉ ♒ ♌ ♏: ⁊ similiter ♊ ♑ ♋ ♐. Ascẽsiones equatoris cũ signis quoꝝ gradꝰ dicunt̃ eq̃les in climatibꝰ vide in tabulis ascẽsionũ ꝑ climata. ¶ Prima q̃rta sig̃t aĩaz ⁊ in coloribꝰ albũ. Secũda nec corpꝰ nec aĩaz ⁊ ĩ coloribꝰ viride. Tertia q̃rta corpꝰ ⁊ aĩaz ⁊ nigrũ. Quarta corpꝰ tm̃ ⁊ rubeũ. Et q̃tuor q̃rtꝭ rñdẽt. 4. elemẽta ⁊. 4. plage mũdi. ⁊. 4. venti. ⁊. 4. etates. Puericia ⁊ iuuẽtus virilis etas ⁊ senium: ⁊ q̃rte diei ⁊ q̃rte noctis Dicũt aliq ꝙ hore sanguinis sũt ab hora decima noctis vsq; ad horã quartã diei. Inde. 6. colere. Inde melãcolie. 6. Inde flegmatꝭ. 6. A dñica mũdus ĩcepit ⁊ ascẽdebat sol ĩ p̃mo mĩto arietꝭ.

¶ Aries hꝫ caput ⁊ faciẽ: germaniã ⁊ britaniã. ¶ Thaurꝰ collum arbores ⁊ plantas: asiã paruã. ¶ Gemini hũeros ⁊ brachia: armeniã magnã ⁊ egyptũ ¶ Cancer pectꝰ ⁊ pulmonẽ: affricã babiloniã ⁊ franciã. ¶ Leo cor latus stomachũ ⁊ dorsuz: turkiã ⁊ damascũ. ¶ Uirgo femora ⁊ vẽtris intestina. ⁊ telã ⁊ greciã. ¶ Libra arbores ꝓceras lũbos vmbilicũ pectinẽ authas loca al

ta ⁊ terrã romanoꝝ ⁊ ethiopiã maximã. ¶ Scorpio verẽda ⁊ testiculos ve/
sicã ⁊ anũ ⁊ venationes: arabiã ⁊ carasuz. ¶ Sagittari⁹ hʒ coxas mõtes ⁊ lo
ca igniũ: hispaniã siciliã viridaria ⁊ philisti. ¶ Capricorn⁹ genua ⁊ macedo
niã. ¶ Aquari⁹ crura tibias ⁊ occidẽtẽ ⁊ flumia uineta ⁊ syriã. ¶ Pisces pe
des ⁊ ptes septẽtrionales ⁊ alexãdriã ⁊ angloꝝ terrã. Que ex his sũt ignea
significãt montes. Que terrea sup loca culta. Que aerea sup loca arenosa.
Que aquea super loca humida ⁊ aquosa.

Domus sunt. 12. ¶ Prima est dom⁹ cui⁹ iniciũ orit̃ vl' ascẽdit in
oriẽte hora interrogationis vel ntĩtatis seu inceptiõis alicuius
opis. Et hec sigt̃ vitã ⁊ debilitatẽ vite q̃ est ascñs vite illi⁹ eo q
ꝑuenit ei⁹ vitã dũ exiret de vẽtre matris sue. Ascẽdit eni hoc si/
gnũ ab iferiori pte terre ad supiora illi⁹ ⁊ a tenebris ad lumen
hui⁹ seculi ⁊ de angustijs vteri ad latitudinẽ aeris. Et ostẽdit interrogãs in
terrogationẽ suã ex secreto cordis sui luxitq ⁊ patefacta est q̃ pri⁹ fuit occul
ta sigt̃ g corpa ⁊ vitã ⁊ oẽ initiũ ⁊ motũ. Hui⁹ dñs ⁊ luna si fuerint impediti
cõiũctione q̃rto aspectu vel aspectu opposito maloꝝ ⁊ fortuna si iungit̃ a q̃r
to malũ totum soluit̃. ¶ Scõa subaz ⁊ ei⁹ cõgregationẽ ⁊ thesaurizationẽ ⁊
cãm vict⁹ ⁊ eẽ illi⁹ dñationẽ ⁊ acceptionẽ. ¶ Tercia frẽs ⁊ eoꝝ esse soroꝝ se/
niorũ ꝓpinquoꝝ. ¶ Quarta patres carcerẽ edificia terre occulta thesauros
mortẽ ⁊ qd sequi at̃ sepulturã ⁊ cõbustionẽ. ¶ Quita filios delectatiões ⁊ le
gatos. ¶ Sexta infirmitatẽ seruos ⁊ mutationẽ de loco ad locũ. ¶ Septia
cõtẽtiones mulieres ⁊ cõtrarietates. ¶ Octaua mortes interfectiones ꝑce/
pta ⁊ substãtias mortuoꝝ. Jn hac domo planeta dr̃ homicida: ⁊ fortũa ibi
nec bonũ nec malũ facit: mal⁹ ibi maguificat malũ ¶ Nona pegrinatiões re
ligiones sõnia diuinatioues. ¶ Decia sublimitatẽ regnũ iudices nobilitatẽ
gloriã audaciã magisteria opa ⁊ matres. ¶ Undecia fiduciã fortunã ami/
coꝝ laudẽ ⁊ ministros. ¶ Duodecima limitatẽ inimicos labores ĩ fructuo/
sos ⁊ animalia. ¶ Et prima. 10. 7. 4. sũt augulares seu cardines. Secunda
5. 8. 2. 11. succedentes. Duodecima. 9. 6. 3. cadẽtes seu recedentes. Et pla/
neta post angulum infra quinq gradus est similis illi qui est in angulo.
¶ Dixit cehenebeth israhelita. fortior omnibus locis circuli est ascendẽs: et
hoc signum est dignius omnibus signis: ⁊ planeta qui in eo fuerit est fortior
oibus planetis maxime si fuerit in domo sua vel exaltatione vel triplicitate
aut termino vel facie sua. Deinde succedit in fortitudine angul⁹ celi: deinde
angulus occidentalis .i. septimum ab ascendente: postea angulus terre .i.
quartuz ab ascendente: post hoc sequitur in fortitudine domus vndecima:
deinde qnta: postea nona. Hec sunt loca bona ⁊ fortia: inter que prim⁹ loc⁹
est melior scõo: scõs tercio ⁊c̃ Et eligitur post hoc tercium ab ascendente eo
q sit loc⁹ gaudij lune: deinde locus scõs ab ascendente eo q ascendat post
ascendens. Jn octauo autem signo est infortuniũ: quia est domus mortis.
Sextum vero ⁊ duodecimum sunt pessima: ⁊ planeta in eis non proficit.

¶Signa distribuũtur inter planetas sic vt vnicuiqꝫ dent̃ duo: soli vnũ: lune vnum: marti ♈ ⁊ ♏: veneri ♉ ⁊ ♎: mercurio ♊ ⁊ ♍: ioui ♐ ⁊ ♓: saturno ♑ ⁊ ♒: soli ♌: lune ♋. Et he sunt domus planetaꝝ. ¶Exaltationis solis locus ♈ est. 19. grad⁹: lune ♉. 3. capitis draconis lune ♊. 3. iouis ♋. 15. mercurij ♍. 15. saturni ♎. 27. martis ♑. 28. venerꝭ ♓. 27. ¶Termini planetarũ sunt hi: et sunt Hermetꝭ: ⁊ per eos iudicat Albumasar.

In arite iouis. 6. veneris. 6. mercurij. 8. martis. 5. saturni. 5.
In ♉ ♀. 8. ☿. 6. ♃. 8. ♄. 5. ♂. 3.
In ♊ ☿. 6. ♃. 6. ♀. 5. ♂. 7. ♄. 6.
In ♋ ♂. 7. ♀. 6. ☿. 6. ♃. 7. ♄. 4.
In ♌ ♃. 6. ♀. 5. ♄. 7. ☿. 6. ♂. 6.
In ♍ ☿. 7. ♀. 10. ♃. 4. ♂. 7. ♄. 2.
In ♎ ♄. 6. ☿. 8. ♃. 7. ♀. 7. ♂. 2.
In ♏ ♂. 7. ♀. 4. ☿. 8. ♃. 5. ♄. 6.
In ♐ ♃. 12. ♀. 5. ☿. 4. ♄. 5. ♂. 4.
In ♑ ☿. 7. ♃. 7. ♀. 8. ♄. 4. ♂. 4.
In ♒ ☿. 7. ♀. 6. ♃. 7. ♂. 5. ♄. 5.
In ♓ ♀. 12. ♃. 4. ☿. 3. ♂. 9. ♄. 2.

¶Triplicitatis ignee sunt dñi ☉ ♃ in die: ⁊ nocte econuerso ꝑticeps ♄. Terree ♀ ⁊ ☽ in die: in nocte ecõuerso ⁊ ꝑticeps ♂. Aeree ♄ ⁊ ☿ in die: in nocte econuerso ⁊ ꝑticeps ♃. Aquee ♀ ⁊ ♂ in die: in nocte ecõuerso particeps ☽. ¶Facies tres habet q̃libet signũ que cõstat ex. 10. g̃dib⁹. Dñi facierum ♈ sunt ♂ ☉ ♀: thauri ☿ ☽ ♄ ⁊c̃. ⁊ sic extende per oẽs facies signoꝝ: ⁊ cũ tibi planete deficiũt incipe ab eis a capite. ¶Et cũ planeta est in domo sua est vt homo in domo ꝓpria: in exaltatõe tanq̃ꝫ rex in regno: in termis tanq̃ꝫ int̃ ꝑentes: ĩ triplicitate tanq̃ꝫ int̃ fautores: ĩ facie tanq̃ꝫ in suo magisterio ⁊ ope ¶Et planeta ĩ domo sua fortitudĩes hꝫ. 5. in exaltatõe. 4. ⁊ sic descendẽdo vsqꝫ ad vnã. ¶Qui grad⁹ signoꝝ sint masculini vel feminii sequitur

♈ masc. 8 femi. 1 masc. 6 femi. 7 masc. 8
♉ femi. 5 masc. 6 femi. 6 masc. 4 femi. 3 masc. 6
♊ femi. 5 masc. 11 femi. 6 masc. 4 femi 4
♋ masc. 2 femi. 6 masc. 2 femi. 2 masc. 10 femi. 4 masc. 4
♌ masc. 5 femi. 3 masc. 7 femi. 8 masc. 7
♍ femi. 8 masc. 4 femi. 8 masc. 10
♎ masc. 5 femi. 10 masc. 5 femi. 7 masc. 3
♏ masc. 4 femi. 10 masc. 3 femi. 8 masc. 5
♐ masc. 2 femi. 3 masc. 7 femi. 12 masc. 6
♑ masc. 11 femi. 8. masc. 11
♒ masc. 5 femi. 10 masc. 6 femi. 4 masc. 2 femi. 3
♓ masc. 10 femi. 10 masc. 3 femi. 5 masc. 2

¶ In predictis gradibus masculinis cum fuerint planete significāt rei for/
titu dinem. In feminis vero debilitatem.

♈	t3	l5	t8	l4	t4	l5	v1
♉	t3	l7	v2	l8	v5	l3	t3
♊	l7	t2	l5	v3	l6	t7	
♋	t7	l5	t2	l4	t2	l8	t2
♌	l7	t3	t6	v5	l9		
♍	t5	l4	v2	l6	t4	l7	v2
♎	l5	t5	l8	t3	l7	v2	
♏	t3	l5	v6	l6	t3	l5	t2
♐	l9	t3	l7	t4	l7		
♑	t7	l3	t5	l4	t3	v4	l5
♒	t4	l5	t4	l8	v4	l5	
♓	t6	l6	t6	l4	v3	l3	t2

¶ Item l lucidos: t tenebrosos: v vero vacuos denotat.

¶ Et planete in gradib⁹ lucidis signt bonū pulcritudinē lucrū ⁊ fortunam in tenebrosis duriciē tarditatē ⁊ rem horribilē. In vacuis horribile modicū

¶ Sunt quoqꝫ gradus in signis qui putei noīantur in quib⁹ planete boni debilitant̄ in significatione sua: ⁊ mali in malicia sua: ⁊ fortassis significant fortunam accidentalem: ⁊ fortassis malorum malicia confortatur.

¶ ♈ putei sunt grad⁹. 6. 11. 17. 24. 25. ¶ ♉. 5. 12. 14. 24. 25. 26. ¶ ♊. 2. 12. 17. 26. 30. ¶ ♋. 12. 18. 24. 26. 30. ¶ ♌. 7. 13. 15. 22. 23. 28. ¶ ♍. 8. 13. 16. 21. 25. ¶ ♎. 1. 7. 20. 30. ¶ ♏. 8. 17. 22. 27. ¶ ♐. 7. 12. 15. 24. 27. 30. ¶ ♑. 2. 7. 17. 23. 24. 28. ¶ ♒. 12. 17. 19. 24. 28. ¶ ♓. 4. 8. 24. 27. 28.

¶ Sunt etiam gradus augentes fortunam in signis.

¶ In ♈. 19. ¶ In ♉. 3, 15. 27. ¶ In ♊. 11. 5. ¶ In ♋: 1. 2. 7. 15. ¶ In ♌. 2. 5. 7. 19. ¶ In ♍. 3. 13. 20. ¶ In ♎. 3. 5. 13. ¶ In ♏. 5. 18. 20. ¶ In ♐. 12. 20. ¶ In ♑. 12. 13. 24. ¶ In ♒. 4. 16. 17. 20. ¶ In ♓. 13. 15. Cum enim in his gradib⁹ fuerit significatores vt luna vel pars fortune vel fuerit ascendentes fortunant ⁊ sublimant.

¶ Sunt etiam gradus qui dicuntur azimene id est debilitationis.

¶ In ♈. 6. 7. 8. 9. 10. ¶ In ♉. 8. 9. ¶ In ♊. 15. ¶ In ♌. 15. 27. 28. ¶ In ♏. 19. 29. ¶ In ♐. 17. 18. 19. ¶ In ♑. 27. 28. 29. ¶ In ♒. 18. 20.

¶ Et sunt in signis quidā gradus qui dicunt̄ azimena corpis vt est surditas cecitas amissio membrorū: cū luna fuerit in eis in natiuitate alicuius pueri vel planeta. ¶ In ♉. 7. 9. 10. 11. ¶ In ♋. 7. 11. 12. 13. 14. 15. 16. ¶ In ♌ 19. 28. 29. ¶ In ♏ 10. 19. 20. ¶ In ♒. 10. 19. 20. hē ſm abrahā auēseher alibi. ¶ In ♉. 6. 7. 8. 9. 10. ¶ In ♋. 7. 9. vsqꝫ ad. 15. inclusiue. ¶ In ♌. 18. 27. 28. ¶ In ♏. 19. 29. ¶ In ♐. 17. 18. 19. ¶ ♑. 26. 27. 28. 29. ¶ ♒. 18. 19

¶ Secunda pars introductoriorum de naturis planetarum.

SOl potestas diei est fortuna calidus ⁊ siccus temperate: habet potestatē in anima ⁊ vita ⁊ honore: ⁊ in dextra corporis parte tota in corde ⁊ cerebro in oculo dextro in die: in sinistro i nocte: bonus est in aspectu ⚹ ⁊ △ : malus est in □ ⁊ opposito: masculinus fortior omnibus planetis. Color eius est albus: sapor eius dulcis: splendor eius. 12. graduū ante ⁊ retro: significator anime vital' ⁊ mundane: ⁊ purgatiōis corporū interius ⁊ exterius: ⁊ auri plurimi. ¶ Cōplexus cum ♄ significat villicationem: si ♃ principatum in fide ⁊ religione: si ♂ ducatum exercitus: si ♀ regnum ⁊ mulieres: si ☿ cōsiliatores ⁊ libros: si ☽ legatos. In viris oculum dextrum: in mulieribus sinistrum: ⁊ habet cor medullam ⁊ femora: morbos in ore: descensum aque in oculum: ẜm indos si est in ascendēte habebit signum in facie: ⁊ ẜm dorotheū capillos rubeos aliquantulum: et oculos aliquantulum croceos: et est significator laudum regum potestatū ⁊ patrum. Anni potestatis fridarie sunt. 10. anni maximi sunt. 1461. magni. 120. medij. 39. ⁊ parui. 19.

LUna fortuna femina legit ꝛ significat corpora ꝛ semina: ꝛ cũ fortuna significat honestatez ꝛ dominiũ ꝛ obsequium. Cum ♂ studium sussurandi: cum ♄ inuidiam: cum ☉ dispositionez regalium cum ☿ sapientiam: ꝛ habet in nocte oculũ dextrum in die sinistrũ ꝛ plantationẽ. Cum ♄ merorem: cum ♃ rõnem cum ♂ iram et celeritatem: cum ♀ gaudium et ludum: cum ☿ disciplinam. Color eius subalbus: natura modicum frigida ꝛ humida. Qualitatẽ aeris ꝭm quartas mensis ponã in tractatu de mutatione aeris habet matres sorores et vxores hominis stomachum ꝛ pulmonẽ: partem in cerebro: et sinistram partem hominis mediaz: oculum dextrum in nocte et econtra: potẽs in infirmitatibus inceptionibus interrogationibus ꝛ cogitationibus in vaccis pecudibꝰ ꝛ argẽto. ¶ Luna impeditur si eclipsatur: ꝛ grauius si in signo radicis sit cõbusta: vel sub radijs si inuenta si ꝯiuncta mal'. Si in. 12. domo

si cũ capite aut cauda infra. 12. grad⁹. Si descendẽs in meridiẽ: si in via cõ
busta: si in fine signorum in terminis malorũ: si cursu vacua: si cursu tardior
.i. minor cursu medio. Si in domo. 9. ab ascendente ante ꝛ retro radij eius
sunt. 12. graduũ. Anni frigidarij sunt. 9. anni ei⁹ maximi sunt. 520. maiores
108. medij. 39. ꝛ minores. 25. ¶ Luna significatrix est omnium: ꝛ cõmittit
suam dispositionem ei super quem proijcit radios: ꝛ mutat suum esse ad eũ
cui coniungitur. Et ille est receptor dispositionis ꝛ ipsa delatrix: ꝛ pulsat eis
ꝛ defert de quibusdaz ad alios. ¶ Luna in cursu vacua impedit ꝛ ambulat
Lune coniunctio sigt̃ futurum scd̃m dispositionem recipientis. ¶ Planeta
non dicitur impeditus nisi cum malus proijcit radios super lumen suum: ꝛ
cum transierit per gradum perfectũ non impedit bonũ: ꝛ similiter de bono
est: ꝛ impediens ab ascendente cadens non impedit: bonus in bono similit̃
¶ Luna cum est in vno minuto cũ planeta sigt̃ futurum a planeta cui con-
iungitur.

Saturnus est masculin⁹ diurn⁹ frigid⁹ ⁊ siccus :nõ mutat frigiditatem:qa q̃litas est actiua sed siccitatẽ:qa est passiua ⁊ sua est vltia etas hoīs:⁊ melancolia ⁊ est multe comestionis:vere dilectiõis:pfundi ↄsilij. Et habet cultũ terrarꝫ: ⁊ primũ climã aurem dextrã ⁊ splenẽ:⁊ facit ingeniosuꝫ ⁊ seductorẽ:⁊ habet colorẽ nigrũ ⁊ erũnosos:et habet posse in patre ⁊ illus imputredinis ⁊ fetentib⁹:gustũ acetosum:infortunat⁹ est ⁊ imundus et anxiosus longorꝫ morborꝫ ex melancolia ⁊ flegmate passiuo melancoliã facit: ⁊ maniam compedem ferreã captiuitatẽ in locis nigris ⁊ foueis ⁊ solicitudinem malã mortẽ in flumine vel ruina ponderũ vel lapidationẽ vel morsu ferarũ nequã vires dat homini:habet plumbũ asinos ⁊ porcos ⁊ seruos:⁊ fallaces Malignat̃ in signis femineis in opposito domorꝫ suarũ ⁊ descẽsione sua: et parũ corrũpitur a planetis:⁊ luna plurimuꝫ:⁊ eius opera sunt odiosa:et sigt mortẽ significatione natali:vnde marte deterior est. Et si oriental' est a sole super terrã bon⁹ est in se ⁊ in loco suo significat fortunã fixã ⁊ in ascendente in corpore:in domo secunda in substantia silr in alijs domib⁹. Et ipse cum pliadibus caristiam ⁊ famem significat:⁊ mutans signũ facit ⁊ ignea signa Lux eius ante ⁊ retro.9.gradus. Anni fridarie eius sunt. 11 .anni eius maximi.270.magni.57.medij.33.parui.30.

Iupiter

Iupiter est fortuna masculinus diurnus calidus ꝛ humidꝰ significatoꝛ legis ꝛ substantie abundantis: significat aīam vitam religionē patientiā fidem ꝛ bonum: ꝛ fortuna futuri seculi fit per fidem. Habet partem in coꝛde ꝛ epate: eius est auris sinistra. Coloꝛ eius est viridis: eius est stannum frumentum ꝛ oꝛdeum. Sidus est veritatis ꝛ constantie. Si ꝗ cōplectitur ♄ facit nigromanticos incantatoꝛes exoꝛcistas Si ♂ scientiam medicine: si ☉ scientiaꝫ secretarum ꝛ pꝛudentiā disputandi: si ♀ musicam: si ☿ scientiam astronomie ꝛ arismetrice: si ☽ scientiam disputationis dispositionis aquaꝝ. Lux eius ante ꝛ retro. 9. gradus. Anni fridarie eius sunt. 12. Jupiter aspiciens malum vertit naturam eius in bonū: hoc non potest ♀ nisi aspiciat ♃: ♃ soluit maliciā ♄ Et ♀ ♂. Anni eius maximi. 429. magni. 79. medij. 45. parui. 12. ꝛc.

Mars est masculinus nocturnus malus calidꝰ ⁊ siccus: et sigt frēs ⁊ finē iuuentutis: magisteriū ferri: ⁊ magis si cōplectitur ei ♄ ⁊ balneatores ⁊ ferrarios ⁊ furnarios: si ♃ ei cōplectitur opus eris: si ☉ percussorem nūmoꝝ: si ♀ oꝛnamenta mulierū si ☿ acus: si ☽ lanā: eius est aurꝭ dextra epar ⁊ canes ⁊ aīalia venenosa cōtumelie occasiones per ferrū: hoīes suꝑbi ꝑiuri derisores: moꝛbi ex sanguine combustiōe: apostemata: casus ab alto. sapoꝛ eius amarꝰ: coloꝛ rubeꝰ: narem dextrā. lux eius ante ⁊ retro. 8. ḡ. Anni fri-darie sunt. 7. anni maximi. 280. magni. 55. medij. 20. et parui. 15. ¶ Mali planete malū signāt: ꝓpter excessuꝫ frigoris ♄: ⁊ caloris ♂. Bonus receptꝰ a malo in domo vel exaltatiōe sua refrenat maliciā eius. Et silr cū aspiciūt eos boni △ aspectu. ¶ Fortune tꝑate sunt: ⁊ ideo semꝑ p̄stant bonū ⁊ meliꝰ cū recipiunt: ⁊ vbicūqꝫ videris bonū dic bonū ⁊ ecōtra. Mali ꝑegrini augēt malū: boni sic minuūt bonū. ¶ Planeta in descensione sua sigt iniusticiam tristiciā carcerē ⁊ angustiā. ¶ Retrogradꝰ inobedientiā ꝯtentionē ⁊ discoꝛdiam. Et planeta habet tres gradꝰ foꝛtitudis sue: vnū in quo est: aliū ante: terciū pꝰ. Abscidit coꝛpꝰ aspectū ⁊ nō ecōuerso: sed nō aspectꝰ aspectū: sed ꝓhibet effectū. Planeta malꝰ oriētal' mane a ☉ in domo vel exaltatione sua non ꝯiunctus malo melioꝛ est bono impedito.

ꝛ ſiccus: et ſigt
ʒis ſi cōplectitur
♃ ei cōplectitur
umenta mulierū
ꝛ canes ꝛ aīalia
oīes ſupbi piuri
s ab alto. ſapoꝛ
.8.ḡ. Anni fri-
rui. 15. ¶ Mali
Bonus recept⁹
it ſilr cū aſpiciūt
nt bonū ꝛ meli⁹
li ꝑegrini augēt
ſigt iniuſticiam
entionē ꝛ diſcoꝛ
uo eſt: aliū ante:
t⁹ aſpectū:: ſed ꝑ
exaltatione ſua

VEnus eſt fortuna nocturna mulierū matrū inſtrōꝝ ludoꝝ ornamētoꝝ fornicationū veſtiū cōmeſtionū ebrietatum muſice. Si cōplectit̃ ei ♄ planctū mortuoꝝ: ꝛ cantū edificātiū domoſ Si ♃ cantū religioſoꝝ in locis dei omnipotētis. Si ♂ cantū ꝑlioꝝ ꝛ litigationis. Si ☉ ſciaʒ canēdi coꝛam regib⁹. Si ☿ cōpoſitionē verſuū. Si ☽ cantus viatoꝝ. Habet moꝛbos vētris ꝛ genitaliuʒ aurē ſiniſtrā ꝛ renes. Sapoꝛ ei⁹ dulcis. Coloꝛ albus. Sidus pulchꝛitudinis in coꝛꝑe ꝛ in facie ei⁹ eſt auris ſiniſtra: Lux ei⁹ ante ꝛ retro. 7. grad⁹. Ei⁹ ſūt ficus ꝛ cameli ꝛ vites ꝛ es rubeū. Anni fridarie. 7. anni maximi. 584. magni. 45. medij. 25. parui. 8.

Mercurius

MErcuri⁹ cōmixtā habet naturā ꝭm eū cui cōplectit̃ ꝛ ſigt ſapiētiā. Si ſaturno ſigt numeros ꝛ mēſuras. Si ♃ ſtudiū in diuinis libꝛis. Si ♂ animū in ſolidis exercitiū. Si ☉ munerū regū. Si ♀ munerū coꝛdarū ꝛ fiſtularū. Si ☽ numerū. Habet linguā os ꝛ fel. Et hoies longoꝝ digitoꝝ. Sapoꝛ ei⁹ ꝛ caloꝛ

diuersificant. Et ē sidus pueroꝝ ⁊ oīm aīaliū paruoꝝ. Habet posse in aīa rō
nali in sciētijs ī scribis ⁊ ī verbis breuibꝰ. Sapiētia mercurij opponit̃ ludis
veneris: ⁊ sapiēs ꝑuipēdit subam qꝛ cōcupiscētia sube ↄtraria est cōcupiscē
tie sapiētie. Lux eiꝰ ē ante ⁊ retro ꝑ. 7. gra. Anni fridarie. 13. Anni eiꝰ maxi
mi. 115. Magni. 75. Medij. 28. Parui. 20. ¶ Planete sūt boni ⁊ mali nō
ꝑ naturā suā sed per ꝓprietatē suaꝝ operationū ⁊ sol est fortunacior oībus
planetis. inde ☽. inde ♃. inde ♀ ☿ cōmiscibilis. ♄ ⁊ ♂ mali sunt. ¶ Ca
put draconis est de natura ♃ ⁊ ♀ fortunat ⁊ auget cū bonis ⁊ malis. Ca
put auget vitā pecuniā honorē qñ est cū fortuna. Cauda ecōtra. Draconis
cauda est de natura ♄ ⁊ ♂ ⁊ semꝑ minuit. ¶ Gaudet ☿ in ascendente ☽
in. 3. ♀ in. 5. ♂ in. 6. ☉ in. 9. ♃ in. 11. ♄ in. 12. Gaudet enī in lamētatione
⁊ planctu ac tribulatione q̃ ꝑ. 12. signant̃. ¶ Cū puer est ↄceptus primo mē
se preest ♄ ⁊ coagulat semē. secūdo ♃ ⁊ inspirat spiritū. tertio ♂ ⁊ dat san
guinē. quarto ☉ ⁊ dat vitā. quinto ♀ ⁊ distinguit sexū. sexto ☿ ⁊ aptat cor
pus ⁊ foramina ipsiꝰ. septimo ☽ ⁊ cōplet̃ puer. in octauo mēse si nascit̃ de
struit̃ qꝛ saturno tradit̃. in nono bene cōplet̃ qꝛ ioui. ¶ Cuꝫ natus fuerit in
primis quatuor annis preest ☽. inde ☿ ꝑ. 10. ♀ ꝑ. 8. ☉ ꝑ. 20. ♂ ꝑ. 15. ♃
ꝑ. 12. ♄ ad finē. Sed hec duo magis ꝑtinēt natiuitatibꝰ. ¶ Planetis de
putant̃ hore diei ⁊ noctis sic incipe a die dñica in ortu solis ⁊ da primam
horā soli: secūdā veneri: ⁊ sic ꝑ ordinē ⁊ cū planete deficiunt incipe a primo
⁊ sic inuenies semꝑ primā horaꝫ illiꝰ planete cuiꝰ dies est. ¶ Jupiter diligit
oēs planetas ⁊ oēs eū p̄ter ♂. Venus diligit oēs ⁊ oēs eā p̄ter ♄. Satur
nū diligit ♃ ☉ et ☽. ⁊ odit eū ♂ et ♀. Venus diligit ♂ ⁊ alij odiūt eum ⁊
plus ♃ ⁊ ☉. Solē diligit ♃ et ♀. ⁊ odit eū ☿ et ☽. Mercuriū diligit ♃
♀ et ♄ ⁊ odit eū ☉ ☽ et ♂. Lunaꝫ diligit ♃ ♀ et ♄ ⁊ odit eum ♂ et ☿.
Caput diligit ♃ et ♀ ⁊ odit eum saturnus ⁊ mars. Caudam econtra. Est
etiā inimicitia planetarū per oppositionem. ¶ Planetis deputant̃ climata
primū ♄ ⁊ est indoꝝ. secūdū ♃ ⁊ est ethiopū. tertiū ♂ ⁊ est egyptiorū. quar
tū ☉ ⁊ est babiloniensiū. quintū ♀ ⁊ est romanoꝝ. sextū ☿ ⁊ est gog ⁊ ma
gog. septimū ☽ ⁊ est persarū.

Tercia pars introductorioꝝ de planetis in se ⁊ in cōꝑatione.

PLanete sunt in auge cū equati sunt in sūmo augis sue. aut int̃
aliquē ipoꝝ ⁊ augē suā erit minꝰ. 90. gradibꝰ a dextris vl' a si
nistris ⁊ tūc dicit̃ minutꝰ lumine. Et cū fuerit in sūmitate cir
culi sue augis erit minor eiꝰ motꝰ. Nam cū fuerit intra ipsum
⁊ sūmitatē circuli augis sue. 90: gradꝰ vtrobiqꝫ erit in medio
circuli augis sue ⁊ motꝰ eius eq̃lis: ⁊ cū trāsierit sūmitatē sue
augis ꝑ. 90. gradus quousqꝫ ꝑuenerit ad. 270 gradꝰ equales erit descēdēs
ex medio circuli augis sue ⁊ tūc fit auctus lumine. Et maxime cuꝫ fuerit in
opositione augis certissime qꝛ tūc est ꝓpinquior terre ideo maior apparet

in medio equalis in summo minor:non ꝙ ip̃e in suo esse crescat vel minuat̃
⁊ si cũ hoc fuerit qḋ est in sũmo augis ecentrici est etiã iu sũmo circuli breuis
seu epicicli erit minor. ¶ Et tres superiores a sole dicunt̃ aucti numero cuz
eoꝝ medijs motibꝰ addit̃ equatio ⁊ ecõtra:cũ equidẽ locus solis minor est
medio cursu veneris vel remãserint. 180.gradus equales erit ipsa cũ sole i
eodẽ minuto ⁊ nulla erit eiꝰ eq̃tio. ¶ Planete dicũt oriẽtales a sole cũ ciciꝰ
sole sup̱ nr̃m emisperiũ an̄ ortũ sol' apparẽt. ¶ Septẽtrional' ẽ planeta a ca
pite sui draconis ad caudã. Meridianꝰ a cauda ad caput. Et a capite per
90.gradus magis est septẽtrlonalis ⁊ a cauda p̱.90.gradus est magis me
ridianꝰ. ¶ Haijs planete est vt sit masculinꝰ in die sp̱ super terrã. In nocte
sub terra in signo masculino. Planeta femininꝰ in die sub terra in nocte su/
pra terrã in signo feminino:in mercurio cõtrariũ ⁊ ſm hoc planete sũt for/
tiores in opere suo. ¶ Planete sunt fortes.8.modis. Cũ sũt septẽtrionales
cũ ascẽdẽtes in circulo augis.cũ nup̱ egressi de radijs solis.cũ in statione se
cũda.cũ in domo angulari vel succedẽti.cũ superiores a sole sunt oriẽtales
in signis masculinis ⁊ quartis masculinis.cũ inferiores sole sũt occidẽtales
a sole in signis ⁊ quartis femininis:p̱ eoꝝ opposita intellige debilitates eo/
rũ. ¶ Fortunant̃ planete.7.modis.si sunt cũ bonis.si sunt obsessi a bonis.
si mali cadũt ab eis.si vniti soli.in bono aspectu lune.si in aliqua dignirate
sua.infortuniũ eoꝝ intellige p̱ opposita. ¶ Planetarũ significatio variatur
4.modis aut ex circulo augis:aut ex locis eoꝝ in signis. aut ex locis eoꝝ a
sole:aut ex q̃rtis circuli. Respectꝰ planetarũ est ſm domos. In domo pri/
ma p̃tãtes habẽt.12. In medio celi.11. In septima.10. In quarta.9.⁊ ♄
minime p̱ succedẽtes ⁊ remotas. ¶ Tẽpꝰ euẽtus significationis planetarũ
scit̃ p̱ illud ꝙ est inter significatores ⁊ p̱ illud ꝙ est ſm figurã cũ vnus venit
ad locũ alteriꝰ vl' rei q̃site p̱ illud ꝙ remanet p̃ter additionẽ vel subtractio/
nẽ vel p̱ planete renouationẽ. Et cũ planeta venit ad locũ' qui ei cõuenit p̱
naturã ⁊ hec sũt.7. Si planeta ẽ in medietate ascẽdẽtis orientalis ⁊ velox
⁊ veloci applicat euẽtus significationis eius erit infra horam.i. vna triũ di
ctarũ cõditionũ vno dẽpto infra diem duobus infra mensem ⁊c̃. ¶ Almu/
gez planete est ut sit occidentalis a sole ⁊ sunt inter ip̃m ⁊ ☉ tot signa quot
sunt inter domũ ☉ ⁊ domũ planete. Et inter solẽ ⁊ saturnũ sunt.5.signa cõ
pleta ⁊ sit orientalis a luna ⁊ inter ip̃m ⁊ ☽ tot signa quot sunt inter plane
tã ⁊ domũ lune. Esse planetarũ a sole est multis modis triũ sup̱iorũ scz naz
in eodem minuto cũ sole sunt coniuncti.dicunt̃ autem vniti infra.16.minu
ta ⁊ adhuc vniti quia quantitas minor circuli solis est.32.minutorum:⁊ in
in hoc statu planeta fortunã significat. Abinde saturnꝰ ⁊ iupit̃ infra.6.gra/
dus sunt cõbusti ⁊ vsq̧ ad.18.sũt sub radijs. Mars ad.10.est combustus
⁊ ad.18.sub radijs solis ⁊ tũc nõ p̃nt dare annos maiores. Ultra ♄ sũt for
tes oriẽtales nõ ꝙ tũc vbiq̧ appareãt sed alicubi sunt alicubi nõ:recedente

ſole elongant̃ ab eo. Et ſunt fortiores ad aſpectū ſextilē. Jnde dextrant̃ a ſole ⁊ fiūt debiles. inde habēt quartū aſpectū: abinde ſtant. inde retrogradant̃ vſqꝫ ad ☍ ſolis. poſt hoc iterū ſtāt: dirigunt̃ inde accedūt ad .60. gradus. Jnde ꝑtrāſit eos ſol ⁊ fiūt oriētales ⁊ iterū vt prius. Uenꝰ ⁊ mercurius cōbuſti ſunt infra .7. gradꝰ ſub radijs ſolis infra .12. Et ♀ cū ſole in vno minuto apparet in die cū eſt in latitudine .8. graduū ſeptētrionalis. Luna infra .6. gradꝰ a ſole eſt cōbuſta infra .12. ſub radijs. ¶ Diuerſa vͦ eſt apparicio eius ꝓpter diuerſitatē caſus ſignoꝝ q̄ ſic aſcēdūt ſm ꝙ oppoſita aſcendūt. Et cōbuſtio ſolis magꝭ corrūpit venerē ⁊ lunā qꝫ alios planetas. ¶ Habitudo planetarū eſt quadruplex ſm circulū vt ſint in cardine ſuccedēte vel remoto: ſm ſolē vt ſunt occidētales vel orientales vel ſub radijs: ſm cōmixtionē cōiuncti applicati vel cōuerſi: ſm ſe vt directi ſtationarij vel retrogradi. ¶ Cōiunctio dicit̃ aliquādo generaliter aliqñ ſpāliter. Generaliter dicit̃ quociēſcūqꝫ aliquiſ planeta leuior tendit ad pōderoſiorē vel in eodē ſigno vel in ſigno reſpiciente. Specialiter vͦ dicit̃ quotiēs in eodē ſigno planeta leuis tendit ad ponderoſiorē. Ex alijs aūt reſpiciētibꝰ dicit̃ reſpectꝰ. ¶ Specialiter applicatio nō idē dicit̃ ꝙ generaliter cōiunctio: ſed aliūde dicit̃ applicatio aliūde cōiunctio. Cōiunctio eni dicit̃ ꝓpter vtrūqꝫ planetā. Applicatio vͦ ꝓpter leuiorē tendētē ad pōderoſiorē. Conuētus aūt dicit̃ idē ꝙ ſpecialiter cōiunctio. Leuiores aūt dicunt̃ illi planete qui ſunt velocioris motꝰ pōderoſi vͦ qui tardioris: vnde luna leuiſſima: ſaturnꝰ aūt pōderatiſſimꝰ iudicat̃. Sed radiatio idē ꝙ reſpectꝰ dicit̃: Et ſunt reſpectus .4. ſextilis quartꝰ trinus oppoſitus. ¶ Et ſciēdū ꝙ eſt radiatio ꝓpria ⁊ naturalis: ⁊ eſt minus ꝓpria ⁊ accidētalis. Propria radiatio eſt de ſignis ſeſe reſpiciētibꝰ ſm celū accidētalis eſt in domibꝰ ſm figurarū diuerſitates ſeſe reſpiciētibꝰ. Jn quibus figuris cōuenit qñqꝫ vnū ſignū duas implere domos ⁊ ſm hoc planeta in ſigno ꝓximo dicit̃ aliū inſpicere aſpectu ſextili ⁊ in octauo aſpectu trino. Et etiā qñqꝫ aſpectꝰ quartus ſm celū fit trinus vel ſextilis ſm figurā. ¶ Centū ⁊ .20. ſunt cōiūctiones planetaꝝ ꝑ quas maxime habet̃ noticia eoꝝ que fiunt in hoc mūdo. Eſt eni cōiunctio planete cum ſtella ⁊ planeta cum ſuo dracone vel alterius: ⁊ hec eſt ☌ qualitatis nō cōplexionis vt aque cū vino non cōmixtionis vt farina cū farina: nō cōpoſitionis vt ligni cū ligno ꝓ ſcia faciēda. Et luna defuncta eſt cū ♂: ſol cū ♄. ¶ Et in planetꝭ ☌ eſt vniꝰ ſub alio directa poſitio. Et eſt duplex ꝑ corpꝰ ⁊ ꝑ aſpectū: ꝑ aſpectū cū vnus aliū aſpicit. Et ſi cōiungunt̃ ꝑ eandē latitudinē tūc vnꝰ obſcurat aliū. ¶ Et coniūctio ꝑ lōgitudinē eſt cū eoꝝ gradus ſunt eq̄les. Cōiūctio vͦ latitudinis ē vt duo planete iungant̃ aut ꝑ lōgitudinē ita ꝙ eoꝝ gradus ſint eq̄les vel ꝑ oppoſitionē aut ſm aliquē alioꝝ aſpectuū ita ꝙ ſi vnus ſit aſcēdēs in ſeptētrionē alter ſit deſcendēs in ſeptētrionē ⁊ ſi vnus ſit aſcendēs in meridiem alter ſit deſcēdēs in meridiē. Et incipit ☌ a medio orbis planete. Sepatio

de'dextrant a
nde retrogra/
it ad.60.gra/
r⁹ ꝛ mercurius
sole in vno mi
alis. Luna in/
do est appari/
pposita ascen/
lanetas. ¶ Ha
e succedēte vel
ijs: ſm cōmi/
rij vel retrogra
neraliter dicit
in eodē signo
signo planeta
espect⁹. ¶ Spe
liūde dicit ap/
anetā. Applica
dicit idē ꝙ spe
elocioris mot⁹
ōderatissim⁹ in
sextilis quart⁹
lis: ꝛ est minus
iciētib⁹ ſm celū
iciētib⁹. In qui
ſm hoc planeta
aspectu trino.
n figurā. ¶ Cen
oticia eoꝝ que
aneta cum suo
ot aque cū vino
i cū ligno ꝓ scia
l ♂ est vni⁹ sub
ctū cū vnus aliū
aliū. ¶ Et con/
do latitudinis ē
sint eq̄les vel ꝑ
scēdēs in septē
ēs in meridiem
anete. Sepatio

post mediū. Et qui augi ecētrico est ꝓpior ille est fortior. Et ♄ ꝛ ♂ cōiu nct in gradu exaltationis planete destruūt ea q̄ sūt illi⁹ planete. Obserua sepa/tionē cōiunctionē ꝑ unū gradū qꝛ tūc eueniūt somnia ꝛ vba ꝛ alia ſm natu rā planetarū: ꝛ ſm ptātē quā in ntitatib⁹ habuerūt. Qꝛ cōiūctio figt in minu to post sepationē ab illo incipit. ¶ Euacuatio cursus ē cuꝫ planeta sepat ab alio ꝛ nō iugit alteri. Ferialis est planeta cū nullus oīno aspicit eum ꝛ hoc plus accidit lune: ꝛ tunc ipsa dicit cōiungi dn̄o terminoꝝ in quib⁹ est.

TRanslatio est cū leuis a ponderoso sepat ꝛ transfert naturam illi⁹ a quo sepat ad illū cui cōiungit vt si iungit leuis pōderoso ꝛ ille alteri ꝛ leuis transierit inter ipsos. Cui⁹ rei exemplum est esset ascēdēs ♍ ꝛ fieret interrogatio de cōiugio ꝛ eēt luna in 10. gra. signi ♊ ꝛ ☿ in. 8. gra. ♌ ꝛ ♃ i. 12. gra. ♓. Et ☿ erat dn̄s ascēdētis q erat significator interrogātis ꝛ nō aspiciebat

♃ q est dñs cõiugij q erat in. 8. signo ab eo aspexi ergo lunã quã inueni in 10. gra. ♊ sepatã scz a ☿ ꝛ ♃ applicatã deferebat eni in vtroqꝫ lumine ꝛ ꝓ significauit effectus rei adeptionẽ ꝑ manꝰ legatoꝝ inter vtrosqꝫ discurrẽtiũ
¶ Collectio est vt vni planete iũgunt duo vel plures ille colliget lumina eorum ꝛ recipiet naturã eoꝝ.
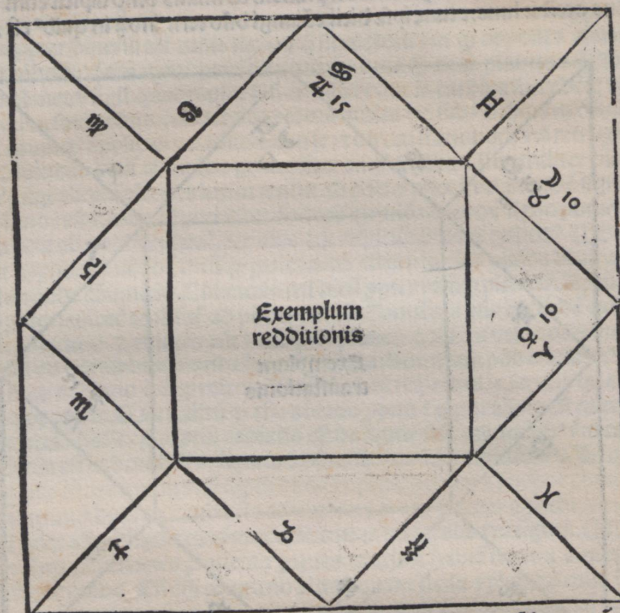
Redditio luminis est cũ vnꝰ planeta vel duo nõ iungunt vnꝰ alteri nec se aspiciũt sed aspiciũt vel iungunt scz vnꝰ alteri ꝛ ille aspicit vł reddit lumẽ certo loco circuli ꝛ reddit lumẽ eoꝝ ad ipm locũ quẽ aspicit: verbi grã. Quedã interrogatio fuit facta de rege vtrũ acqreret regnũ an nõ ꝛ erat ascẽdẽs signũ libꝛe cuiꝰ dña venꝰ q̃ erat significatrix interrogãtis in. 10. gradu signi ♈ ꝛ ☽ dña domꝰ regie. i. ♋ q̃ erat. 10. domus regie q̃ significabat regnũ in. 10. gra. signi ♉ nõ aspiciẽtes se ꝛ erat ♃ in. 15. gra. ♋ in angulo celi in domo regia ꝛ ☽ atqꝫ ♀ applicabãt ei. ♃ ergo cõiũgebat lumẽ. i. radios ambaꝝ i loco q̃site rei. i. in loco regni vñ sigt acqsitionẽ regni ꝑ manꝰ iudicꝭ siue epi vł ꝑ manꝰ alicuiꝰ viri dilecti cui ãbo planete libenter tribuãt assensum.
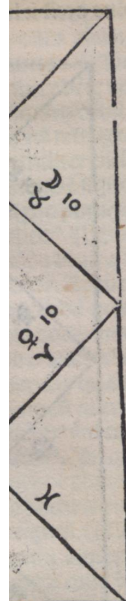
PRohibitio est cũ tres planete sũt in vno signo ⁊ diuersis gradib⁹ ⁊ fuerit põderosior plus gra. tunc ille q est medi⁹ ꝓhibet minorẽ. i. q est min⁹ gra. iũgi põderosiori donec trãseat ꝓpm. Cui⁹ exemplũ est vt esset ascẽdẽs ♋ ⁊ interrogatio fieret de ↄiugio ⁊ ☽ in. 8. gra. ♊. ♂ in. 10. gra: ꝑdicti signi. ♄ .vo in 12. gra. eiusdẽ signi añ ♂. Mars ergo sepat ☽ a saturno ⁊ aufert ☌ eoꝝ ⁊ destruit rẽ. Aut si duo sunt in vno signo ⁊ lenior sit cõiũct⁹ põderosiori ꝑ aspectũ ꝓhibet aspiciẽs ꝑ eũ qui est i eodẽ signo ⁊ destruit ei⁹ ☌ et alt̃ iungat̃ põderosiori. Si sũt eoꝝ g̃. eq̃les ⁊ etiã si aspiciẽs fuerit min⁹ g̃. q̃ꝫ lenior. Si vo gradus aspiciẽtis sunt ꝓpiores ☌ aspiciẽs ꝑuenit ☌ alterius. ¶ Pulsatio ẽ qñ planeta iungit̃ dño signi in cui⁹ domo est aut dño exaltationis tñ aut triplicitatis aut faciei ⁊ est pulsatio nature que dicta est. Et vt diurn⁹ diurno ⁊ nocturn⁹ nocturno ⁊ quo mõ iungat̃ alter alteri pulsat dispositionẽ ei⁹ ⁊ est pulsatio nature vel dispositionis cõmissio.
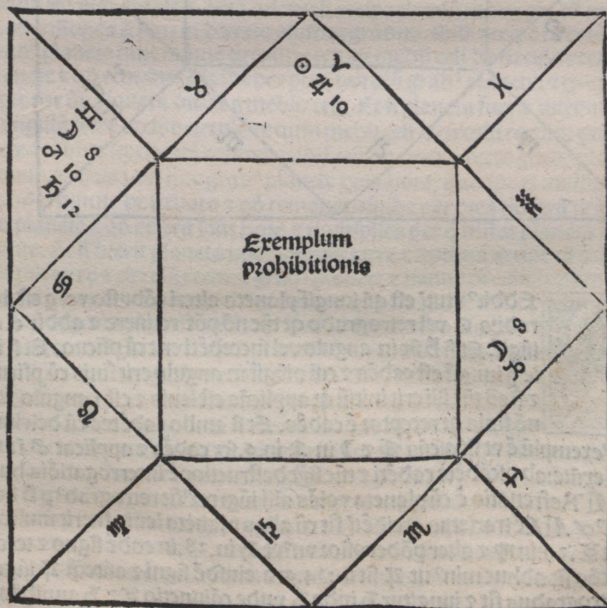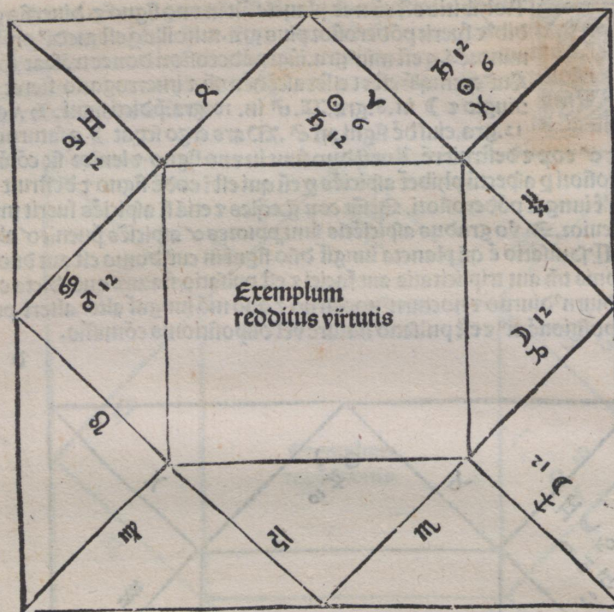
REddit⁹ vtutꝫ est qñ iungit̃ planeta alteri cõbusto vel q est sub radijs ☉ vel retrogrado qꝛ tũc nõ põt retinere ⁊ addit ei q̄ ꝯiũgit̃. Et si ℞ sit in angulo vel succedẽti erit cũ ꝓficuo. Et si il-le q iungit̃ est cadẽs ⁊ cui ꝯiũgit̃ in angulo erit finis cũ ꝓficuo ⁊ si eꝫ tũc illi erit initiũ qꝛ applicãs est leuis ⁊ est ĩ angulo sed nõ finis qꝛ receptoꝛ ẽ cadẽs. Et si ambo cadẽtes cũ detrimẽ-to. Cui⁹ exemplũ ẽ vt sit ascñs ♋ ⁊ ☽ in ♐ in.6.scꝫ cadẽs ⁊ applicat ♂ ĩ. 12 gra. ♊ exñte: ab ascẽdẽte cadẽti ⁊ tũc sigt̃ destructionẽ interrogatiõis hui⁹ ⁊ finis. ❡ Refrenatio ẽ cũ planeta volẽs alij iũgi pri⁹ fit retrograd⁹ ꝓ ℞ de-struit̃ ei⁹ ☌. ❡ Cõtrarietas accidẽtꝫ fit cũ aliqs planeta leuis fuerit multoꝝ g̃duũ vt ☿ .29. in ♍ ⁊ alter põderosioꝛ vn⁹ vt ♄ in.28. in eodẽ signo ⁊ terci⁹ leuioꝛ scd̃o sit adhuc min⁹ ut ♃ sit in: 24. gra. eiusdẽ signi ⁊ anteq̃ꝫ ♃ iũgat̃ ♄ ☿ retrogradus fit ⁊ iungitur ♄ inde ♃ vnde cõiunctio ♃ ⁊ ♄ annihilat̃.

¶ Frustratio est cum planeta vult iungi alij ⁊ ille prius exit signū in quo est ⁊ tunc aspicit eum alius qui est minus gradib⁹ ille facit vt primi ☌ frustret. ¶ Abscisio luminis est cū planeta vult iungi ponderosiori ⁊ iste est in signo scdo a leuiori: ⁊ anteq̄ leuior veniat ad ☌ põderosior retrograd⁹ fit ille qui est in scdo mutabit signū ⁊ iungitur ei et abscidit lumen ei⁹ a planeta cui volebat iungi. Silr̄ si planeta vadit ad ☌ alterius: ⁊ ille cui vult iungi petat ☌ põderosioris alterius. ⁊ anteq̄ ꝑueniat leuis ad gradū ponderosi iungitur ponderosus alteri ponderosiori abscidat lumen primo a planeta leuiori ⁊c̄ He ꝯiunctiões signt bonū abscisio econtra. ¶ Largitio vel retributio est vt planeta qui est in puncto vel in decursiõe iungat̄ planete sibi amico habēti dignitatē in signo pulsanti vel recipienti testimoniū tunc educit eū de pūcto vel decursione. ¶ Receptio est cū planeta est in alteri⁹ domo vel exaltatiõe vel alia dignitate: ⁊ qui per domū vel exaltationē fortior est: ⁊ ea q̄ per ☌ ea q̄ per aspectū: ⁊ scias ꝙ receptio non poterit anihilari. ¶ Aspect⁹ planetarū septē sunt: duo sextiles de .60. duo q̄drati per .90. duo trini per .120. ⁊ vnus est oppositꝰ per .6. signa. ¶ Ad directionem horum aspectuū recipe regulas q̄tuor. Si planeta est in q̄rta orientali recipe circulū rectuz grad⁹ medij celi .i. ascensiones q̄ sunt in directo eiusdez gradus. Silr̄ accipe circulū rectum grad⁹ planete tunc minue circuluz rectum medij celi de circulo recto grad⁹ planete ⁊ qđ remanet diuide per ꝑtes horarū grad⁹ planete: ⁊ ꝙ exit erunt hore per q̄s planeta distat a medio celi. Et si planeta fuerit inter ascendēs ⁊ angulū terre accipe circulū rectum medij celi ⁊ circulū rectum grad⁹ planete ⁊ minue scȝ circulū rectum medij celi de circulo recto grad⁹ planete qđ remanet serua post hoc grad⁹ planete ꝑtes horarū accipe et multiplica eas per .6. ⁊ minue de seruato ⁊ qđ remanet diuide per ꝑtes horarū grad⁹ oppositi planete ⁊ qđ exierit sunt hore ⁊ multiplica per q̄ distat planeta ab ascendente. Et si fuerit planeta inter angulū terre ⁊ septimā accipe circulū rectuz anguli terre ⁊ circulū rectum grad⁹ planete ⁊ minue circulū rectum gradus anguli terre de circulo grad⁹ planete ⁊ qđ remanet diuide per ꝑtes horarū grad⁹ oppositi planete ⁊ qđ exit ip̄m est longitudo planete ab angulo terre ex horis ⁊ ꝑtib⁹ horarū. Et si planeta fuerit int̄ septimaȝ ⁊ mediū celi accipe circulū rectum anguli terre ⁊ circulū rectum grad⁹ planete ⁊ minue circulū anguli terre de circulo recto grad⁹ planete et qđ remanet serua: post accipe grad⁹ nadir ⁊ multiplica i .6. ⁊ illud minue de seruato ⁊ qđ remanet diuide per partes horarū grad⁹ et qđ exierit ip̄m est longitudo planete ab angulo occidentis. Cum sic sciueris longitudinez planetarū septez a q̄tuor angulis ⁊ volueris scire ꝓiectionem radioꝝ aspectus sextilis vel q̄rti vel trini sinistri adde suꝑ circulū rectū grad⁹ planete ad sextilē aspectū sinistrū .60. gradus ad quartū .90. ad trinū .120. ⁊ cū collecto intra in ascensiones circuli recti ⁊ accipe qđ in directo ei⁹ fuerit de gradib⁹ equalib⁹ ex signo in quo ceciderit

⁊ serua: post hoc accipe ascensiones regionis planete gradus ⁊ adde etiam desup ad ✶ aspectũ sinistrũ.60.grad⁹:ad □.90.ad △.120.⁊ intra cum col/
lecto in tabulã ascensionũ ciuitatis tue ⁊ vide in directo cui⁹ cadit ex signis
⁊ si vtrobiq; cadunt ascensiones in vnum gradũ ⁊ minutũ ibidẽ erunt radij
planete. Et si in loca diuersa accipe differentiã inter vtraq; loca et diuide ꝑ
6. ⁊ qđ exit multiplica in horas longitudinis planete ab angulo ⁊ collectũ
adde sup locũ ꝓpinquiorẽ planete per gradu seq̃les: ⁊ si fuerint ascensiones
propius adde sup eas: ⁊ si circul⁹ rectus fuerit ꝓpior adde super ipm̃: et quo
ꝑuenerit ibi sunt radij planete. Ad aspectus aũt dextros ✶ □ ⁊ △ minue vt
prius addidisti in vtroq;: ⁊ qđ exierit adde sup longiorẽ locũ a planeta per
grad⁹ eq̃les: ⁊ quo ꝑuenerit ibi sunt radij planete. Aspectus aũt oppposit⁹ sꝑ
est in opposito gradu ⁊ minuto: ⁊ si planeta fuerit in medio celi ꝑcise opare
per tabulã circuli recti tñ ⁊ simil'r in angulo terre: ⁊ si fuerit in ascendente ꝑ
tabulas climatũ: si in occidente ꝑ ascensiões nadir climatũ: ⁊ per hanc artẽ
dirige sig̃tores ante ⁊ retro a domib⁹ ⁊ ab oibus planetis: a partib⁹ retro ⁊
sig̃torib⁹ qui sunt a q̃rta domo in.10. vt dr̃ in q̃driptito Ptho'l.li.3.ca.10.
❡ Testimonia planetarũ oĩa sunt falsa cũ sunt cõbusti vel retrogradi a sta/
tione scđa ad primaz sunt media. ♄ ⁊ ♃ cũ sunt orientales infra.6.gradus
testimonia sunt media: cũ occidentales sunt falsa. ♂ oriental' a ☉ per.10.g̃
testimoniũ habet mediũ infra falsũ. ☿ sub radijs ☉ oriental' vel occidental'
testim̃.hz falsũ. ☽ infra.12.g̃.a ☉ testim̃.hz falsũ: nisi sit septentrional' in lati
tudine tũc mediũ. Oĩe sid⁹ in angul' testim̃.hz plenũ: in succedẽte mediũ: in
remoto falsũ ☽ infra.12.g̃.a ☋ draconis sui: sig̃ firma testimonia hñt plena
cõia media mobilia falsa. ♄ ⁊ ♂ in malo verũ: in bono falsũ. ♃ ⁊ ♀ econtra
☉ ☿ ⁊ ☽ ꝑmutant̃. Testimoniũ est ꝯtinuatio orientis vel ☉ ☽ cũ sig̃toribus
vel alioꝝ inter se.

❡ Quartus tractatus de introductorijs iudicioꝝ.

Incipit pars quarta introductorioꝝ de noibus quib⁹ vtunt̃
astronomi de sig̃toꝝ effectib⁹ indicantes. ❡ Primũ de ☌ b⁹
sex quarũ prima est ☌ ♄ ⁊ ♃ in.960.annis in idem punctũ
in quo facta est ☌ ꝑcedens: ⁊ hec maximã in mundo signat
mutationẽ in sectis ⁊ in regnis. ❡ Scđa est ☌ ♄ ⁊ ♃ in.240
annis q̃ etiam magnã alterationẽ in mundo sig̃t. ❡ Tercia
est ☌ ♄ ⁊ ♂ in.30.annis in ♋ vbi est ♄ debilitas ⁊ casus ♂
❡ Quarta est ☌ ♄ ⁊ ♃ in.20.annis que fit.12.in.240.annis. ❡ Quinta est
introit⁹ ☉ in signũ eq̃noctij vernal' in q̃libet anno: ⁊ sexta sit⁹ celi ⁊ loca pla/
netarũ ⁊ maxime ante introitũ ☉ in ♈ ☌ vel ꝑuentio que ꝓpius antecedit.
❡ Seq̃tur ãnimodar ⁊ hoc est cognitio gradus ascendentis: ad hoc accipe
figurã radicis ⁊ vide locũ ☌ vel ꝑuentionis q̃ ꝓpior ꝑcessit ⁊ gradũ planete
qui fuit ꝓpinquior ascendenti vel medio celi vel alteri angulo hunc recipe ⁊
ſm illũ equa domos ⁊ hẽbis figurã celi in radice ⁊ in ☌ gradu nõ est diuer
sitas: sed gradũ ꝑuentionis illi⁹ luminaris qđ in ꝑuentione est sup terrã vel

in radice. et Haly hic exponit de illo planeta qui hꝫ dignitates plures in ♂ vel ꝯuentione illiꝰ accipit gradū ꝯuentiōis gradū ☽. Sed hyleg qđ est dñs vite in natiuitatibꝰ ⁊ q̄stionibꝰ ⁊ sigt q̄litatē ⁊ interp̄tatur vxor. Alkocoden est dator annoꝝ ⁊ interp̄tatur vir ⁊ de his q̄stionibꝰ plenius dicā in natiuitatibꝰ. ¶ Almutaz est qui est potētior in figura celi in quacūqꝫ fuerit radice Algecubar hic est ad cuius t̄minos ꝑuenit directio a radice. ¶ Directio est extensio graduū a radice per circulū rectuz vel ꝑ ascensiones climatis vel ꝑ vtrūqꝫ proporcionabil'r dando cuilibet g̃dui annū vnum. Cedit. 5. minutis vnius gradꝰ ternarius. i. 30. dies: diebꝰ. 6. vnū minutū: cuius ars habetur cōplete per directionez aspectuū sup̄ius expeditā. ¶ Profectio est extensio domoꝝ a radice dando cuilibet signo annū vnū. Cedūt cuilibet mensi g̃. 2 ⁊ dimidiꝰ: vni diei: 5. minuta: vni hore. 21. scđa ⁊ dimidiū: ⁊ ſm profectionē quilibet gradus habet. 12. de diebꝰ: horas. 4. de horis. 6. minuta: hore. 12. ¶ Dñs nouene inuenit̃ sic recipiunt̃ gradꝰ qui ascenderunt de domo vel q̊s ꝑfecit planeta de signo ⁊ distribuunt̃ per nonas dando culibet. 3. g̃. ⁊ terciā incipiendo distributōꝫ a p̊ncipio signi illiꝰ triplicitatꝫ mobil': ⁊ vbi terminat̃ numerꝰ illiꝰ signi dñs: est nouene dñs verbi gr̃a fuit ☽ in. 23. g̃. ♌ distribuo hos ꝑ. 3. ⁊ terciā ⁊ ꝑuenit ad. 7. incipiēdo ab ♈ ⁊ ꝑuenit ad ♎ huiꝰ dñs: est nouene dñs. ¶ Dñs decene inuenit̃ sic si locus domꝰ vel planeta est in p̊ma facie signi tūc dñs decene est dñs signi mobil' illiꝰ triplicitatꝫ. si in scđa facie tunc est dñs qui est dñs signi fixi illiꝰ triplicitatꝫ. si in tercia facie tūc est dñs signi cōmunis illiꝰ triplicitatis: verbi gr̃a fuit ♃ in scđa facie ♌ dñs signi triplicitatꝫ scđi ē ☉ ⁊ iste fuit dñs decene ♃ ⁊ qa ♂ fuit p̊me scꝫ ♈: ⁊ ♃ t̃cie scꝫ ♐ ¶ Dñs duodecime inuenit̃ sic multiplica gradus qui transiuerūt de domo vel q̊s fecit planeta in signo ꝑ. 12. ⁊ adde collecto qđ multiplicasti ⁊ ℞ totuꝫ distribue a loco tuo ꝑ. 30. ⁊ vbi numerꝰ finit̃ ibi est dñs qui est illiꝰ signi dñs ¶ Dñs hore est planeta qui ē dñs hore cū incipit res vel natꝰ est puer: et hic cū dño ascñte sigt sup̱ sanitatē vel egritudinē nati anno p̊mo: in anno scđo dñs hore est qui seqtur planetā ⁊ dñm hore p̊me: ⁊ ille cum dño domꝰ sube in radice sigt sup̱ subām ⁊ sic per. 12. domos: ⁊ in. 13. anno redit ad primū. ¶ Dñs circuli est dñs signi ꝓfectionis dando cuilibet anno signū vnū: ⁊ illiꝰ signi ad qđ ꝑuenit extensio est circuli dñs. ¶ Fridarie seu ꝑtātes planetarū in ānis posite sunt sup̄ius apud ipsos. Qui aūt anni cuiꝰ sint planete scit̃ sic. Recipiunt̃ āni geharit ⁊ cōplent̃ cū q̃rtis q̃s ꝑ se nō hñt ⁊ subtrahunt̃ ab eis āni. 18. ⁊ qđ remanet diuidit̃ ꝑ. 75. et fit distributio residui incipiēdo a ♄ ⁊ vbi fuerit distributio ibi hēt̃ur dñs fridarie āni geharit cōplent̃. 639. die. 27 ⁊ ānis xp̄i. 1271. in meridie. 13. diei marcij. In natiatibꝰ aūt incipit hec distributio a ☉ cū ꝑtipatōe fridarie q̄ est ſm distributōꝫ a ♄ incepta: ⁊ ſm dñm fridarie nati statꝰ eiꝰ. ¶ Almurat qđ est eleuatio planete sup̱ planetā sic scit̃ accipe locū planete equatū ⁊ mediū eiꝰ cursū: si locꝰ eiꝰ eq̃tus ē minor medio cursu suo tūc ascēdit a medio circuli sui v̄sus sūmitatez circuli: ⁊ si fuerit locꝰ eiꝰ eq̃tus maior medio suo cursu descendit a medio circuli sui versus infimū

illius:⁊ si eq̃les sunt locus eq̃tus ⁊ mediꝰ eius cursus erit in medio circuli sui tunc minue minorē de maiori ⁊ qđ remanet multiplica in.7.⁊ diuide ꝑ.22. ⁊ qđ exit est q̃ntitas ascensionis vel descensionis cuiuslibet planete. Cū aūt alter duorū inferioꝝ scȝ ♀ vel ☿ fuerit oriental'.i.in mane apparens ante ☉ ⁊ eius locus eq̃tus est minor loco ☉ eq̃to tunc ascendūt a medietate circuli sui versus longitudinē longiorē vterq̧. Et qui ex eis fuerit oriental' ⁊ locus eius eq̃tus est maior loco ☉ equato descendit versus longitudinē inferiorē orbis sui a medietate circuli sui. Et de q̃ntitate ascensionis vel descensionis sicut in sup̱ioribus op̱are. Et qui sup̱ior est in ☌ ille est fortior ī imp̄ssione:⁊ fortior est imp̄ssio in ☌ bꝰ q̃ȝ in ☍ bꝰ⁊ in q̃draturis. Et septentrional' ascēdit sup̱ meridianū:⁊ qui septentrional' est plus sup̱ eū qui minꝰ:⁊ qui meridianꝰ minꝰ sup̱ eum qui meridianꝰ plus. ¶ Alburat quē multi obseruant indi est ꝯsideratio in hora ☌ ☉ ⁊ ☽ ⁊ tunc dant̃ ☉ hore. 12. a ☌ inde ♀. 12. ⁊ sic ꝭm ordinē planetarū: ⁊ post oīa reditur ad ☉ ⁊ iudicat̃ tp̄s horarū illarum per dn̄os ipsoꝝ ⁊ per dn̄os triplicitatis eoꝝ. Et oēs hore que cedunt ☉ dicunt̃ cōbuste ⁊ sunt male:⁊ q̃libet sapiūt naturā dn̄oꝝ qui fuerint dn̄i triplicitatū planetarū in hora ☌ dando horas q̃tuor cuilibet dn̄o. ¶ Almuga superius determinata est.

¶ Quinta pars introductorioꝝ de partibus.

Hermes ⁊ oēs sapientes p̱sarum indorū grecorū iudicant per hec octo:per domū rei ⁊ dn̄m eiꝰ: per planetā qui rem natal'r significat:per partē rei ⁊ dn̄m eius:per ☌ ⁊ aspectū planetarū ad domū rei ⁊ ad dn̄m eius:⁊ per mutationē rerū per signa. Fuit ergo necessaria partiū extractio pro iudicijs faciendis. ¶ Pars est lōgitudo inter duos sig̃tores sup̱ vnā rem sig̃one natali ⁊ casus eius in locū notuȝ ex circulo. Et oportet esse sig̃tores tres scȝ a quo p̱ijcitur:⁊ in quē p̱ijcitur ⁊ hi duo sunt īmobiles: tercius est locꝰ a quo p̱ijcitur ⁊ in quē hic est mobil'. et in hoc sumunt̃ gradꝰ eq̃les qui sunt gradꝰ orbis signoꝝ non gradus ascensionum qui sunt gradus circuli circūdantis orbē signoꝝ ⁊ oēs alios inter cuius axis extremum et extremū. Axis orbis signoꝝ sunt gradus.23.graduū.33.minutoꝝ. ¶ Partes planetarū septem sunt sic ipsi domoꝝ.80. Et. 10.alie ī reuolutionibus in natiuitatibꝰ ⁊ in alijs necessarijs. ¶ Pars fortune est pars ☽ ⁊ accipitur in die a ☉ in ☽ :in nocte econtra:⁊ addunt̃ desup̱ gradꝰ qui ascenderunt de signo ascendente eq̃les ⁊ proijcitur ab inicio signi ascendentis:⁊ quo p̱uenit ibi est hec pars: ⁊ ipsa significat idem qđ luminaria:cum equidē multiplicas horas diei perfectas in partes horarū diei ⁊ proijcis a loco ☽ cadit hec proiectio in locuȝ partis fortune vel prope ipsum. ¶ Pars ☉ est pars futuroꝝ ⁊ accipitur in die a ☾ in ☉ in nocte econtra: ⁊ addunt̃ gradꝰ qui ascenderunt de signo ascendēte ⁊ p̱ijcitur ab inicio signi ascendentis:⁊ quo peruenit ibi est pars futuroꝝ:et hec est pars que significat aīam ⁊ corpꝰ ⁊ fidem ⁊ religionē ⁊ res occultas.

¶ Pars ♄ siue pōderosa accipitur in die a loco ♄ in partē fortune: in nocte econtra: ⁊ addunt̄ gradus qui aſcederunt de ſigno aſcendent ⁊ ꝓiciuntur ab inicio ſigni aſcendentis: ⁊ quo ꝑuenit ibi eſt pars: ⁊ ſignat res furtim ablatas vel que fugierunt vel in puteū ceciderunt: ⁊ carcerem ⁊ liberationez a carcere vel vinculis: ⁊ laudez ⁊ vituperationē. ¶ Pars ♃ que eſt beatitudis ⁊ auxilij accipitur in die a parte futuroꝝ in ♃: ⁊ in nocte econtra: et addunt̄ grad⁹ deſuꝑ qui aſcederunt de ſigno aſcendente: et ꝓijcitur ab inicio ſigni: ⁊ quo ꝑuenit ibi eſt hec pars: ⁊ ſiḡt honorē ⁊ fidez et ſtudium in opere bono ⁊ finem laudabilē ⁊ victoriam ⁊ amorem dei: ⁊ iuſtum iudicium inter frēs ⁊ edificationem oratorioꝝ: ſapientiam ⁊ ſublimitatem: fiduciam in bono ⁊ benignitatem. ¶ Pars ♂ que eſt audacie accipitur in die a ♂ qui eſt ſiḡtor audacie in gradū partis fortune: in nocte econtra: ⁊ iungunt̄ deſuꝑ gradus aſcendentis: ⁊ ꝓijcitur ab inicio ſigni aſcendētis: ⁊ quo ꝑuenit ibi eſt hec ꝑs ⁊ ſiḡt probitatem ⁊ acuitatē ⁊ audaciam ⁊ magnitudinez cordis cū impetu interfectionē ⁊ latrocinia ⁊ opera turpia ⁊ horrida: laſciuias ⁊ ſeductiones atq; calliditates. ¶ Pars ♀ que eſt amoris et ꝯcordie accipitur in die a ꝑte fortune: qa ipſa ſignificatrix eſt amoris ⁊ fortune in partē futuroꝝ: in nocte econtra: ⁊ addunt̄ gradus deſuper qui aſcenderunt de ſigno aſcendente: ⁊ proijcitur ab inicio ſigni: ⁊ quo ꝑuenit ibi eſt hec pars: et ſiḡt voluptatem et cupiditatē in coitu: ⁊ deſideria animi ⁊ ꝯiugia ⁊ leticiaz ⁊ laudes ⁊ delectationem. ¶ Pars ☿ q̄ eſt ingenij eſt pars pauꝑtatis ⁊ modici ingenij accipit̄ in die a parte futuroꝝ in partem fortune: in nocte econtra: ⁊ augetur deſuꝑ ꝙ aſcendit de aſcendentis ſigno: ⁊ ꝓijcitur ab inicio ſigni aſcendētis: ⁊ quo ꝑuenit numerus ibi eſt hec pars: et ſiḡt paupertatatem odium ꝯtentionem negociationem ſcripturas ⁊ numeros: petitionem diuerſarum ſcientiarum et aſtronomie calliditatem.

Sequitur de partibus. 12. domoruz que ſunt diuerſarum ſignificationū quare diuerſaſ ipſas habere oportet: verbi gratia. In domo octaua qua ſiḡtur mors ſed alij moriunt̄ morbo longo alij breui alij ferro alij naufragio cuiuſ rei diuerſitas fit ꝓpter ſiḡtores diuerſos. ¶ Prima pars eſt aſcendētis ⁊ eſt vite cui⁹ ſiḡtores ſūt ♄ ⁊ ♃ qa ſūt planete alijs altiores ⁊ tardiores: ⁊ ideo longitudinē ⁊ duratiōez vite ſiġnt: ⁊ participat eis aſcendens: nam ⁊ ipſaz vitā ſiḡt: ⁊ hec pars accipit̄ in die a ♃ in ♄: in nocte econtra: ⁊ additur qḋ aſcendit de aſcendente: et ꝓicitur ab inicio ſigni aſcendentis: ⁊ quo ꝑuenit ibi eſt hec pars: et ſiḡt vitam naturalem ⁊ eſſe corporis ⁊ victus: ⁊ ſi fuerit boni eſſe ſiḡt prolixitatem vite ⁊ ſanitatem corporis ⁊ gaudia anime ⁊ econtra. ¶ Scđa pars aſcendentis eſt durationis ⁊ ſtabilitatis ☉ ⁊ ☽ ſunt fortiores ſiḡtores in mundo ⁊ fortitudine: ⁊ ſiḡt aīam ⁊ corpus per quoꝝ bonam complexionē eſt durabilitas

vite ⁊ econtra: ⁊ partes eorum fortunaꝫ significant: ideo hec pars accipitur in die a parte fortune in partem futuroꝝ: in nocte econtra: ⁊ iungitur desuꝑ gradus qui ascendũt de signo ascendente: ⁊ proijcitur ab inicio signi ascendentis: ⁊ quo peruenit ibi est hec pars. et signifificat vultum nati ⁊ patris ⁊ matris eius an sit similis patri an matri: ⁊ aptitudineꝫ corporis nati: ⁊ suauitatem in hora natiuitatis eius ⁊ peregrinationis. Et cũ fuerit hec pars ⁊ dñs eius boni esse natus erit pulcer in vultu ⁊ in alijs membris: et sanus in omni vita sua: proficiet in peregrinatione: si econtra dic econtra. Et si declinauerit ad significatorẽ patris erit natus similis patri: ⁊ similiter de matre Et cum vis scire vtrum duret res vel homo: cum sciueris natiuitateꝫ vel reuolutionem anni: aut interrogauerit de hoc aspice hanc parteꝫ que si est in aspectu aut cum dñis angulorum aut cum domino ascendentis in angulo sigt durationem eius: si remota ab angulo destructionem et impedimenta in angulo durabit cũ tristicia in succedente medioꝗ modo in remoto plus ¶ Tercia pars est rationis ⁊ sensus ⁊ accipitur a ☿ in die: quia ipse est sigtor rationis in ♂ qui est sigtor caloris ⁊ motionis: in nocte econtra: ⁊ proijcitur ab ascendẽte. Et hec pars significat rationẽ ⁊ sensus: ⁊ cum hec pars fuerit cum dño ascendentis aut dominꝰ eius: aut in signo in quo habuit dominꝰ ascendentis testimonium ⁊ aspexerit eos ☿ aspectu forti erit rõnalis ⁊ sciẽs Et si aspexerit ♂ dominum partis et ascendentis erit tenacissime memorie ⁊ sensus ⁊ acuitatis.

Secunda domus habet ptes tres. ¶ Prima est pars substãtie in die ⁊ nocte accipitur a domino domus substantie in gradꝰ domus substantie per gradus equales: et adduntur desuper gradꝰ qui ascenderunt de signo ascendentis. Et hec pars sigt profectũ ⁊ victum ⁊ cibum quibus sustentatur in tota vita sua Et si fuerit in bono loco significat bonum esse in substantia ⁊ victu ⁊ cibo et econtra. Alia vero bona fortune que acquirũtur thezaurisantur et seruant̃ significant ceteri significatores substãtie ⁊ fortune. ¶ Secunda pars domꝰ substantie que est feneratorum accipitur in die ⁊ nocte a ♄ in ☿ ⁊ proijcitur ab ascendente. Et si fuerit hec pars impedita ⁊ fuerit leuis dominatio eius significator in subantia habebitur maxima ps substantie causa feneratorũ et debitoꝝ: si vero fortunata econtra erit. ¶ Tercia pars secũde domus est collectionis que accipitur in die a ☿ in ♂ in nocte econtra: et proijcitur ab ascendente: ⁊ significat ꝙ inueniet natus in via vel alibi rem q̃ nato cecidit vel quem oblitus est. Et si aliquis ex dominis triplicitatis eiusdẽ partis vel ☉ vel ☽ est cum eadem parte aut in aspectu bono: ⁊ fuerit hec ps in angulo qꝺ recessit redibit. Et similiter si significatores partis fuerĩt boni esse in locꝭ suis in natiuitatibus habebit profectuꝫ qꝺ inueniet in via ⁊ fortunabitur in eis ⁊ econtra.

Tercia domus partes habet tres. ⁋ Prima est fratrũ ⁊ accipit᷑ in die ac nocte a ♄ in ♃ ⁊ p̄iicitur ab ascendente. Et domin⁹ domus huius partis significat rem fratrum ⁊ ↄcordiam eoꝝ Et si cadit hec pars in signum multorũ filiorum fratres erũt multi: ⁊ scitur numerus fratrũ per numerũ qui est inter partē istam ⁊ dn̄m eius de signis dando vnicuiq; signo vnũ fratrez ⁋ Secunda pars de numero fratrũ accipitur a ☿ in ♄ ⁊ iungitur ⁊c̄ ⁊ p̄iicit᷑ ab ascendente: ⁊ si cadit in signum multoꝝ filiorum erunt fratres ⁊ sorores plures ſm numerum signorum ⁊ planetaruz: et forte peruenit numerus ad quantitatem annorum planetarum vel mediorum vel maiorum: et planete aspicientes augent annos suos. Et si hec pars cadit in signũ paucoꝝ filioꝝ erunt pauci. ⁋ Tercia pars est mortis fratrum ⁊ soroꝝ: hec accipitur in die a ☉ in gradum medij celi ⁊ augentur: ⁊ proijcitur ab ascendēte: ⁊ significat causam mortis fratrum ⁊ soroꝝ: ⁊ cum peruenit hec pars ad significatores fratrum ⁊ soroꝝ vel econuerso ſm profectionem pro signo: ⁊ ſm directionē pro gradu fratres ⁊ sorores habebunt malum.

Quarta domus partes habet octo. ⁋ Prima est patrũ ⁊ accipitur in die a ☉ in ♄ in nocte econuerso: ⁊ proijcitur ab ascendente. Et quia ☉ est significator vite et ♄ antiquitatis: et si ♄ significatio ãnihilat᷑ sub radijs accipit᷑ sig̃tio in die a ☉ in ♃: in nocte econtra: ⁊ proijcitur ab ascendente. Et hec pars sig̃t rem patris ⁊ eius nobilitatem: ⁊ dn̄s domus patris eius substantiaz ⁊ labores ⁊ fortunā patris. Et si hec pars boni esse fuerit ex circulo pater est nobilis: ⁊ si domin⁹ eius est boni esse fortunatur ⁊ ecōtra: ⁊ hec p̱s significat regimen nati et honorem ſm fortitudinem. ⁋ Secunda pars est mortis patrum ⁊ accipitur in die a ♄ in ♃ in nocte ecōuerso: ⁊ proijcitur ab ascendente. Et hec pars significat causam mortis patrum: ⁊ quotienscunq; profectio peruenit ad hanc partem et ad dominum eius malum significat patri: ⁊ cum peruenit aliquis eoruz ad significatores patris. ⁋ Tercia pars est auorum ⁊ accipitur in die a dn̄o loci ☉ in ♄ in nocte ecōtra: et proijcitur ab ascendente: ⁊ si ☉ est in ascendēte domo sua accipitur a primo gradu ♌ in die in ♄ in nocte econtra: ⁊ proijcitur ab ascendente ⁊ non curatur vtruz ♄ sit sub radijs vel non. Significat hec pars ⁊ dominus eius esse auorum ⁊ quotienscũq; fuerit cum malis significat pericula auorum: ⁊ si cum bonis bonam inuenient fortunam. ⁋ Quarta pars est parentele ⁊ originis ⁊ accipitur in die a ♄ in ♂ in nocte ecōtra: et augent᷑ desuper gradus quos fecit ☿ in signo ĩ quo est: ⁊ p̄iicitur ab inicio eiusdē signi: ⁊ quo p̱uenit ibi est hec pars: ⁊ si hec p̱s fuerit in angulo ⁊ aspicit eũ aliq̃s dn̄s dignitatis aut ☉ aut dn̄s medij celi bono aspectu erit natus nobilis ⁊ honeste p̱entele. Et si hec pars cadit ab angulo ⁊ iuncta malis aut nullus domin⁹ dignitatꝫ eius vel dominorum angulorum aspicit eam vituperabitur in parentela.

¶ Quinta pars est hereditatum: hec ꝺm Hermetez accipitur in die: ⁊ nocte a ♄ in ☽ ⁊ proijcitur ab ascendēte: ⁊ hec pars cōgruit parti regis vel regni: ⁊ eq̄le opꝰ operat̃ natꝰ. Si hec p̄s ⁊ dn̄s eius fuerint boni esse ⁊ loci erit nato hereditas ⁊ fortunabitur cū cultu terre ⁊ acqrit inde substantiaz: si mali esse dic econtra. ¶ Sexta pars est hereditatū ꝺm p̄sas accipitur in die a ☿ in ♃ in nocte econtra: ⁊ p̄ijcitur ab ascendente: ⁊ per hanc aspicitur in rebꝰ here/ditatum sicut in parte p̄cedente. ¶ Septima pars est cultus terre ⁊ seminis ⁊ accipitur in die ⁊ nocte a ♀ in ♄ et p̄ijcitur ab ascendente: et quo peruenit hec est pars. Et si dn̄i eius fuerint fortunati tunc habebit profectū de cultu terre: ⁊ si sunt impediti patiet̃ damnū et horribile in hoc. ¶ Octaua pars est finium reꝝ ⁊ accipitur in die ac nocte a ♄ in dn̄m domus ♂ vel p̄uentionis que p̄cessit natiuitatē: ⁊ p̄ijcitur ab ascendēte. Et si fuerit hec pars ⁊ dn̄s eiꝰ in signis directe ascendentibꝰ aut fortunati erunt fines rerum illius boni ⁊ laudabiles. Si vero in signis tortuose ascendentibꝰ aut impediti erūt fines rerum illius mali. Et si fuerit vnus eoꝝ in signo directo ⁊ alter in signo tor/tuoso erunt in finibꝰ rerum eius diuersitas et cōmixtio: post hoc reuertetur res ad hoc ꝙ signauit signū in quo fuerit dominus partis.

Domus quinta partes habet quinqꝫ. ¶ Prima est filij ⁊ accipit̃ in die a ♃ in ♄: in nocte econtra: et p̄ijcitur ab ascendente. Et congruit parti vite in natiuitate: ⁊ pars filij et fratrū ꝯcordant hoc est cōueniunt in vno loco: ⁊ Ptholomeꝰ plus accipit eam in die ac nocte a ♃ in ♄ ⁊ est verior: ⁊ sig̃t vtrum est hoīs filius vel non. Et si fuerit hec pars et dn̄s eius in signo multorū filiorum habebit multos filios: ⁊ in sterilibus nullos: si paucoꝝ paucos. Et si hec pars sig̃t ꝙ erit filius ⁊ fuerit fortunata filiꝰ viuet ⁊ econtra. Et sig̃t filij esse vniuersale ⁊ quō se habebit cum patre: ⁊ accipitur pro signo quolibet qđ est inter partez ⁊ dn̄m eius: ⁊ datur cuilibet filius vnus: ⁊ si inter eos est signū cōmune du/plicatur numerus. Et si est planeta inter eos datur illi filius vnus. ¶ Scđa p̄s q̄nte domus sig̃t horam in qua fit filius ⁊ numeꝝ eoꝝ: ⁊ accipitur in die ac nocte a ♂ in ♃ quia ♂ est sig̃tor caloris ⁊ ♃ humiditatis que ad coitum necessaria sunt: ⁊ p̄ijcitur ab ascendente. Et si hec pars et ceteri sig̃tores filij sig̃uerint ꝙ nato sit filius: sig̃t etiam numerū filioꝝ eoꝝ. Et cum ♃ peruenit ad hanc partē corporal'r in signū: vel aspexerit aspectu forti remouet ei filiū in eadē hora si etas ꝯuenit. Et si est in signo feminino erunt plures femine ⁊ si in masculino sig̃t ei filios multos tunc si pars hec ⁊ dn̄s eiꝰ sunt in signo qualicunqꝫ hec sig̃t numerum ꝺm numerum annoꝝ minoꝝ vel medioꝝ vel maioꝝ ⁊ aspicientes fortasse augebūt ꝺm numerum annoꝝ suoꝝ. ¶ Tercia pars filiorum masculinoꝝ accipitur in die ac nocte a ☽ in ♃: ⁊ proijcitur ab ascendente: q̄a ☽ sig̃t etatem minorē: ⁊ ♃ creationem ⁊ incrementum: et ♃ magis sig̃t masculinos q̄ꝫ ♄ vnde potius assumit̃ ad hanc partē. ¶ Quarta pars est filiarū ⁊ feminarū ⁊ accipitur in die ac nocte a ☽ in ♀: ⁊ p̄ijcitur ab

ascēdente q₂ luna sigt̄ adolescētiā ⁊ femininas ♀ generationē ⁊ humidita
tē ⁊ semꝑ luna ꝓmittat̄: q₂ fortior est ei⁹ significatio suꝑ feminas q̄ ♀ ⁊ hec
pars sigt̄ filioꝝ feminaꝝ cōiugia ⁊ cōuersationē: Et, si hec ꝑs ⁊ dn̄s ei⁹ est bo
ni eē vel mali ⁊ illoꝝ vel illarū feminaꝝ filioꝝ vel filiarū femina erit melior
quarū pars ⁊ dn̄s fuerint meliores. ¶ Quinta pars docet an sit mascul⁹ vel
femina ⁊ accipit̄ a dn̄o dom⁹ lune in lunā in die in nocte ecōtra ⁊ proicit̄ ab
ascendente: ⁊ si ceciderit in signū masculinū erit masculus ⁊ ecōtra.

Sexta domus partes sunt. 4. Prima est infirmitatis ⁊ inseꝑa
bilis accidētis ⁊ accipit̄ ī die a ♄ ī ♂ ī nocte ecōtra ⁊ proicit̄
ab ascēdēte. ¶ Secūda infirmitatū ꝺm quosdā accipit̄ ī die
⁊ nocte a ☿ in ♂ ⁊ proicit̄ ab ascēdēte. ¶ Tercia ꝑs seruoꝝ
q₂ serui ⁊ ancille ⁊ legati sūt res veloces attributi ergo sūt ve
lociorib⁹. s. ☿ ⁊ ☽ ⁊ accipit̄ in die ac nocte a ☿ in ☽ ⁊ ꝓici
tur ab ascēdēte ⁊ si hec pars ⁊ dn̄s eius sunt fortunati vtilitas habet̄ ex ser-
uis ⁊ econtra. Et si cadunt in signū multoꝝ erunt multi serui ⁊ ancille ⁊c̄.
¶ Quarta ꝑs est captiuoꝝ ⁊ vinctoꝝ ⁊ accipit̄ in die a dn̄o domus solis ī so
lem. In nocte a dn̄o dom⁹ lune in ☽ ⁊ ꝓic it̄ ab ascendēte: ⁊ si hec pars ca-
dit in locis optimis cū fortunis liberabit̄ a captiuitate ⁊ a carcere. Si in ma
lis ⁊ cū malis erit perditio. Et si sol de die est in domo sua aut luna ī nocte
in domo sua vnus ex eis erit significator ⁊ illū vide vbi cadit in circulo ⁊ a
quo seꝑat̄ ⁊ cui cōiungit̄ ⁊ iudica ꝺm hoc.

Septime dom⁹ partes habet. 16. Prima cōiugij viroꝝ ꝺm her
metē q₂ saturn⁹ est significator antiquitatis ⁊ masculineitatꝭ.
Et ven⁹ suꝑ femineitatē ⁊ masculus ꝓcedit feminā: ideo ꝺm
hermetē accipit̄ ꝑs cōiugij in die ac nocte a ♄ in ♀ ⁊ proicit̄
ab ascendēte ⁊ sicut se habet hec pars ⁊ dn̄s ei⁹ sic iudica con
iugiū ⁊ vtilitatē eius. ¶ Secūda ꝑs cōiugij ꝺm guelliū q̄ acci
pit̄ in die ac nocte a sole in ♀ ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdente. ¶ Tercia ꝑs calliditatis
viroꝝ ergo mulieres est sil'is parti ꝯiugij ꝺm guelliū. ¶ Quarta ꝑs est coit⁹
viroꝝ cū mulieribus est similis ꝑti cōiugij ꝺm guelliū. ¶ Quinta ꝑs lasciuie
⁊ coit⁹ viroꝝ cū mulierib⁹ est sil'is ꝑti ꝓdicte. Et si est hec pars in bono loco
cōiugium erit laudabile ⁊ ecōtra ⁊ insignatiōe ꝑtis calliditatꝭ se ducet quā
vult ex mulierib⁹. Et si dn̄s hui⁹ partꝭ aspicit partē imperitoꝝ viroꝝ erit hec
fortunatio. ¶ Sexta ꝑs ꝯiugij mulierū ꝺm hermetē ē sil'is cause ꝯiugij viro
rū ⁊ accipit eā in die ac nocte a ♀ in ♄: ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdēte ⁊ cōuenit ꝑti cul
tus terre. Et si hec ꝑs ⁊ dn̄s ei⁹ sūt boni eē fortunat̄ mulier ī ꝯiugio ⁊ ecōtra
¶ Septia ꝑs ꝯiugij glieꝝ ꝺm guelliū accipit̄ in die ac nocte a ☽ in ♂ ⁊ ꝓi
cit̄ ab ascēdēte ⁊ qdē acceperūt ī nocte eꝫ: sed primū ē meli⁹. ¶ Octaua ꝑs
calliditatis mulierū erga viros ē sil'is ꝑti cōiugij viroꝝ ꝺm hermetē. ¶ No-
na ꝑs mulieꝝ est sil'is ꝑti cōiugij viroꝝ ꝺm guelliū. ¶ Decia ꝑs lasciuie mu-

lierũ ꝛ turpitudis eaꝝ ẽ sil'is pti cõiugij mulieꝝ ſm guelliũ ꝛ cũ hec ps ꝛ dñs
ei⁹ fuerit boni esse mulieri placebit ↄiugiũ ꝛ eõ: qꝛ p ↄiugiũ tristis erit ꝛ cer-
te hec ꝑnũcia ſm statũ ptiũ ꝛ dñoꝝ eoꝝ. ❡ Undecĩa ps est honestat ꝯ mulie
rũ ꝛ accipit̃ i die ac nocte a ☽ i ♀ ꝛ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte q̃ si cadit i signũ fixuꝫ
sigt honestatẽ: si i mobile vanã. si in cõe mediocrẽ ꝛ magis si fortuna ibi ẽ
vel aspicit locũ illũ. ❡ Duodecĩa ps cõiugij viroꝝ ꝛ mulierũ accipit̃ i die ac
nocte ſm hermetẽ a ♀ i gradũ ꝛ numeꝝ anguli nuptiarẽ. s. dom⁹. 7. ꝛ ꝓici t̃
ab ascẽdẽte. Et si hec ps iũgit̃ malis vel aspiciũt eũ mali vitupabit̃ i cõiugio
suo. Et si dñs ptis ẽ i loco malo ꝛ ♀ ipedita a ♄ vl' sub radijs nũq̃ꝫ nubet.
❡ Deciatertia ps hore ↄiugij ſm hermetẽ accipit̃ i die ac nocte a ☉ i ☽: et
ꝓicit̃ ab ascẽdẽte ꝛ cũ ♃ ad hãc ꝑuenit ptẽ vel aspicit eã aspectu forti ducit
vir i eadẽ hora mulierẽ pulchrã ꝛ honestã ꝛ delectabilẽ. Et hec ps extrahit̃
a luminarib⁹ qꝛ vnũ est calidũ ꝛ masculinũ ꝛ aliud humidũ ꝛ femininũ p q̃
accidit vniuersa generatio. ❡ Deciaquarta ps ingenij ↄiugij accipit̃ i die ac
nocte a ☉ i ☽ ꝛ ꝓicit̃ a ♀: ꝛ si hec ps est boni eẽ fortuna i signis caliditat ꝯ
aut termini ↄiugij bonũ erit ↄiugiũ ꝛ eõ. ❡ Deciaq̃nta ps cognatoꝝ accipit̃
i die ac nocte a ♄ i ♀ ꝛ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte. Et hec ps cõgruit dño signi i quo
est q si ẽ boni esse bñ cõuenit cũ cognat ꝯ ꝛ eõ. ❡ Deciasexta ps ↄcordantiũ
ꝛ cõtẽtionũ accipit̃ i die a ♂ i ♃ ꝛ i nocte eõ: ꝛ ꝓicit̃ ab ascãdẽte. q̃ si cadit i
ascẽdẽte aut cũ dñs i aliq̊ angulo erit nat⁹ ↄtenciosus ꝛ si hec ipedita fuerit
hẽbit ex hoc malũ: ꝛ si fortunata erit bonũ: ꝛ si cadit hec ps cũ dño septimi
in ascendẽs cadit corã regibus ꝛ iudicibus.

Ctaua dom⁹ hꝫ ptes. 5. ❡ Prima ẽ mort ꝯ luna est corporũ si
gnificatrix ꝛ dom⁹. 8. sigtrix ẽ mort ꝯ ꝛ ꝑditiõis: ꝛ ♄ sigt finẽ
desolationẽ ꝛ destructionẽ sicut hermes accipit hãc i die ac
nocte a gradu lune i gradũ dom⁹. 8. ꝑ grad⁹ eq̃les ꝛ augent̃
desuꝑ grad⁹ q̊s ♄ fecit i signo i quo est ꝛ ꝓicit̃ ab inicio signi
i quo ẽ. Et q̊ ꝑuenit ibi est hec ps. Et si hec ps ꝛ dñs ei⁹ fuerit
ipediti ꝛ nõ aspexerit eos fortunati interficiet̃ natus morte turpissima. Et si
fortune dic eõ. ❡ Scďa ps dr̃ planete interficient ꝯ qꝛ dñs ascẽdẽt ꝯ sigt aiam
ꝛ ☽ corp⁹ cũ aia corpis fit tꝑamẽtũ ꝛ durabile magnũ ꝛ eõ ob hↄ ps hec ac
cipit̃ i die a gradu dñi ascẽdẽt ꝯ i gradũ ☽ ꝛ nocte eõ: ꝛ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte. Et
si aspicit ☽ solẽ ꝛ hãc ptẽ ꝛ ☽ est i signo mẽbroꝝ abscisoꝝ ipedita abscidet̃
aliqđ mẽbrũ. Et si hec ps ꝛ dñs ei⁹ ꝛ dñi signoꝝ i qb⁹ sũt ipedierit se inuiceꝫ
interficiet̃ patiẽdo. ❡ Tercia ps anni i quo timet̃ mors nati ꝛ afflictio siue
defectio accipit̃ i die ac nocte a ♄ i gra. dñi dom⁹ ♂ vl' ꝓuentionis q̃ fuerit
añ natiuitatẽ ꝛ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte: qꝛ ♄ est frigoꝝ mort ꝯ finis ꝛ afflictionis
sigtor. Et silr̃ grad⁹ ♂ vel ꝓuẽtionis ꝛ hec ps cõuenit pti finis rerũ. Et hec
ps ꝛ dñs ei⁹ cũ fuerit cũ dño ascẽdẽt ꝯ nat⁹ multũ infirmabit̃ ꝛ affliget̃ in cor
pore ꝛ subↄa ꝛ sepe appropiquabit ꝑditioni corpis. Et hoc cũ ꝑuẽit ascẽdẽs

ad hãc ꝑtẽ aut ꝑuenit hec ꝑs ꝑ circulos.i.ꝑfectõs quibꝰ datꝛ vnicuiq; signo annus aut ꝑ directionẽ ad ascẽdens aut ad dñm eiꝰ eueniũt nato ꝑicula in corpe ꝑ morbos ⁊ angustias ⁊ horribile ĩ subã ⁊ timebit mortẽ ex diuersis ꝑtibꝰ. ¶ Quarta ꝑs loci põderosi accipitꝛ ĩ die a ♄ ĩ ♂ ĩ nocte ecõtra: ⁊ augẽtꝛ desuꝑ gradꝰ quos ꝑambulauit ☿ ĩ signo ĩ quo ẽ ⁊ ꝓicitꝛ ab inicio eiusdẽ signi ĩ quo ꝑuenit ibi ẽ hec ꝑs ⁊ ẽ siꝉis ꝑti parẽtele: ⁊ si hec ꝑs et dñs eiꝰ fuerint ĩpediti erit nato infirmitas inseꝑabilis ĩ mẽbro q̄ signt signũ ĩ quo ẽ ꝑs et tardabitꝛ bonũ eius. Et cũ ꝑuenit annꝰ ab ascẽdẽte ad hãc ꝑtẽ vel ꝑs ad ascẽdẽs vel ad dñm eiꝰ ꝑ circulos.i.ꝑfectõs vel ꝑ directionẽ vt dictũ est habebit tristicias mꝉtas ⁊ qđ incepit anno illo nõ ꝑficiet ⁊ si mali aspiciũt peiꝰ erit. ¶ Quĩta ꝑs destructiõis accipitꝛ ĩ die a ♄ ĩ ☿ ĩ nocte eõ ⁊ ꝓicitꝛ ab ascẽdẽte: ⁊ cũ hec ꝑs ⁊ dñs eiꝰ fuerint impediti ⁊ annꝰ ꝑuenit ad eos vel ad aliquẽ eoꝝ ꝑ ꝑfectionẽ vel directionẽ natꝰ habebit malũ a quo nõ liberabitꝛ. Et si liberatꝛ ab vno cadit ĩ aliud q2 si fortunati aspexerit eã ex locis fortibꝰ auferẽt ꝑtẽ illiꝰ mali: ⁊ si dñs ascẽdẽtis ĩ radice natiuitatꝭ ĩpeditꝰ erit natus ĩ omni vita sua ĩ malo ⁊ ĩ omni q̄ inceperit ĩueniet malum.

NOna domꝰ h3 partes.7. ¶ Prima est ꝑegrinatiõis nati ⁊ accipitꝛ a dño signi ĩ gradũ domꝰ none ꝑ gradꝰ eq̃les: ⁊ ꝓicitꝛ ab ascẽdẽte: ⁊ hec ꝑs ⁊ dñs eiꝰ signt ꝑegrinationẽ nati. ¶ Secũda ꝑs ẽ ꝑegrinatiõis ĩ aq̃ accipitꝛ ĩ die a ♄ ĩ. 15.gra. ♋ ĩ nocte eõ ⁊ ꝓicitꝛ ab ascẽdẽte. Et si ceciderit hec ꝑs cũ fortunis ĩ signũ aq̃ticũ videbit ĩ ꝑegrinatione marꝭ ⁊ eiꝰ exercitio bonũ ⁊ salutẽ ⁊ eõ. Et si fuerit ĩ. 15.gra. ♋ ♄ idẽ gra. ⁊ gradꝰ ascẽdẽtꝭ erũt significatores ⁊ ꝭm aspectꝰ planetaꝝ ad eos ⁊ ad dñm iudi a ⁊c̃. ¶ Tercia ꝑs fidei ⁊ religiõis accipitꝛ a ☽ ĩ ☿ ĩ die ĩ nocte eõ: ꝓicitꝛ ab ascẽdẽte. Et si ceciderit hec ꝑs ⁊ dñs eiꝰ ĩ ascẽdẽs vel ĩ signtiones ascẽdẽtꝭ.i.cũ dño ascẽdẽtis vꝉ cũ almuta suꝑ ascẽdẽs erit natꝰ religiosus. Et siꝉr si signtores ꝑtiũ aspexerit eã aut dñm ascẽdẽtis. Si eõ dic ecõtra. ¶ Quarta ꝑs est rõnis ⁊ ꝓfũditatis ꝯsilij ⁊ ĩtellectꝰ accipitꝛ ĩ die a ♄ ĩ ☽ ĩ nocte eõ ⁊ ꝓicitꝛ ab ascendẽte ⁊ signt rõnẽ cogitationẽ ꝯsilij ꝓfũditatẽ ⁊ ĩtellectꝰ ꝯsiderationẽ q̊3 reꝝ ⁊ scrutationẽ rerũ ꝓfũdarũ ⁊ ĩuẽtionẽ sapiarũ ⁊ ꝯsilioꝝ laudabiliũ ⁊ ꝓprie si fuerit ♄ ĩ die suꝑ terrã oriẽtalis aspiciẽs ⁊ respiciẽs eã vꝉ aspexerit eã ☽ ex loco optimo. ¶ Quĩta ꝑs sapie ⁊ patiẽtie cũ eẽt stabilitas ꝓhie ꝓfũditas ĩ rebꝰ ⁊ scrutatio ĩ locutione siue lõgitudo siue ꝓlixitas cogitationis saturni. Et esset rõ patiẽtia ⁊ sapiẽtia iouis. Et ☿ scriptura sapia ⁊ disciplina ⁊ exꝑimẽta rerũ accepta est ꝑs sapie ĩ his planetis. Et accipitꝛ hec pars sapie ⁊ patiẽtie in die a ♄ in ♃ in nocte ecõtra ⁊ ꝓicitꝛ a ☿ ⁊ hec signt sapiam ⁊ patiẽtiã ⁊ speciositatẽ. Et si fuerit hec pars in aspectu saturni ⁊ iouis recepta vel ab vno ex eis erit natus speciosus ⁊ patiens ⁊ rationalis. Et si aspexerit eam mercurius erit sapiens ex parte rerum profundarũ ⁊ velox in inuentionẽ similiũ.

¶ Sexta ꝑs historiarū ⁊ rūoꝝ hominū ⁊ fabulaꝝ accipipit̄ in die a sole i ♃ ⁊ i nocte eō: ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdēte ⁊ hec ꝑs cōuenit parti patris: q̄ꝛ filis est cuȝ fuerit hec pars sub radijs. Et si cadit hec ꝑs in angulo in aipectu ☿ vel ♀ ⁊ aspicit eā dn̄s ascēdēt͂ erit natꝰ retinēs hystorias antiq̄s ⁊ rumores ⁊ erit inuentoꝛ fabularū ⁊ pulchraꝝ narrationū in quibꝰ delectant̄ auditores ⁊ rident ⁊ ludēt ⁊ eō. ¶ Septīa ꝑs rumoꝝ ⁊ vtrū sint veri vel falsi accipit̄; in die ac nocte a ☿ in ☽ ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdēte: ⁊ est filis parti seruoꝝ q̄ si est in angulo aut in signo fixo vel in signo equalis ascēsionis .i. directe erunt rumores veri: ⁊ si fuerit aliter erit ecōuerso.

Decima domꝰ ꝑtes hȝ. 12. Prima est nobilitatis nati ⁊ eiꝰ de q̊ dubitat̄ an sit filiꝰ illiꝰ cui imponit̄: accipit̄ i die a sole i graduȝ exaltationis sue .s. 19. arietis ⁊ recipies i nocte a gradu lune i 3. gradū thauri ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdēte q̄ꝛ sol est luminare diei ⁊ i die significatoꝛ est vite nati ⁊ eiꝰ durabilitatis ⁊ sig̃t vitā aiuȝ honorē sublimitatē regnū ⁊ victoriā. Et luna est nocturna ⁊ significatrix eoꝝ de nocte q̄ sol sig̃t in die ⁊ quo ꝑuenit ibi est hec ꝑs q̄ si cadat in mediū celi aut cū planetis q̄ui fuerint boni esse ⁊ loci ꝑueniet natꝰ ad nobilitatē ⁊ exaltationē maximā ⁊ ad ordinē diuitū. Et si debet̄ ei regnum habebit ip̄m. Et si fuerit sol in die in. 19. gra. ♈. Et luna i nocte i. 3. gra. ♉ erit significatio eorūdē graduū ⁊ ascēdētis. Et si significatores huiꝰ partis aspexerint eā ⁊ fuerint ab ea etiā aliq̄bus bonis aspectibꝰ bonꝰ erit natꝰ filiꝰ patris cui imponit̄ ⁊ si est ecōtra ex adulterio. ¶ Secūda ꝑs regis accipit̄ i die a ♂ in ☽ in nocte ecōuerso ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdēte ⁊ si hec ꝑs ⁊ dn̄s eiꝰ fuerint cōplexi cū dn̄o decime ⁊ ascēdētis erit natꝰ rex vel dux. Recipient̄ verba eius a diuitibꝰ ⁊ audient̄ libent̄. ¶ Tercia ꝑs dispositionis ⁊ cōsulū siue regū accipit̄ in die a ☿ in ♂ i nocte ecōuerso ⁊ ꝓicit̄ ab ascendēte: q̄ꝛ ☿ est significatoꝛ dandi ⁊ accipiēdi distribuēdi res: cōsulēdi imperādi ꝓhibendi legatoꝝ ep̄oꝝ: numerādi sensus ⁊ ꝑspicuitatis ingenij ⁊ correctionis: timoꝛ vo ⁊ terroꝛ ⁊ cōuersio est martis. Et si hec ꝑs ⁊ dn̄s eiꝰ sūt boni esse ⁊ loci cū dn̄o ascēdētis erit natꝰ subtilis ingenij docibilis rōnalis dispositoꝛ i fructū vel erit scriba regū vel collectoꝛ censuū regis ⁊ trāsibit eiꝰ impiū ⁊ ꝓhibitio in extremū terre. Quarta ꝑs regni auxilij ⁊ victorie accipit̄ in die a sole i ♄ in nocte ecōtra: ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdēte ⁊ cōgruit ꝑti patrū cū nō est ♄ sub radijs. Que si cōplectit̄ dn̄o medij celi ⁊ dn̄o ascēdētis habebit regnuȝ ⁊ honorē ⁊ si fuerit in signo in quo hȝ dn̄s ascēdētis dignitates hēbit victoriā ꝯ eos q̄ secū ꝯtēdūt. Quīta ꝑs eoꝝ q̄ sublimant̄ ex improuiso accipit̄ i die a ♄ i ꝑte fortune i nocte eō: ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdēte: ⁊ hec ꝑs est filis ꝑti ♄ que est ꝑs carcerū. Et si fuerit in loco optīo ab ascēdēte ⁊ a fortuna repēte sublimat̄. Et si est ipedita malū eueniet ei repēte. ¶ Sexta ꝑs nobiliū seu honoratoꝝ accipit̄ i die ac nocte a ☿ in ☉ ⁊ ꝓicit̄ ab ascēdēte: ⁊ si hec ꝑs ⁊ dn̄s eiꝰ sūt bo

ni esse erit natus honoratꝰ apud reges et diuites. Et si est cũ planeta cui est testimoniũ forte in medio celi maximã dignitatẽ habebit pricipatũ a quo noĩabit̃ sicut noĩant̃ tribus ⁊ ciues ciuitatũ a ciuibꝰ suis. ¶ Septima ꝑs militũ ⁊ ministroꝝ accipit̃ in die a ♂ in ♄ ⁊ ĩ nocte econtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascendẽte ⁊ hec pars ⁊ dñs eiꝰ cõmixti dño ascendẽtis sigt̃ ꝙ natus erit de militibꝰ regis vel mistris. ¶ Octaua ꝑs regni ⁊ q̃d operis acq̃ret natus accipit̃ ĩ die ac nocte a ♄ in ☽ ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte: q2 ⁊ aduersitas ⁊ pauꝑtas magna vt edificationis domoꝝ ⁊ oꝑa laboriosa ⁊ odiosa sunt ♄ ⁊ ☽ sigt̃ laborẽ ⁊ celeritatẽ ꝓpter velocitatẽ sui motꝰ ⁊ vulgus ⁊ sic ♄ diuites significat. Et hec pars sigt̃ regnũ honorẽ ⁊ magnificẽtiã ⁊ opus nati ⁊ magisteriũ sue manus vñ cũ hec ꝑs ⁊ dñs eiꝰ fuerint boni eẽ acq̃ret regnũ ⁊ potẽtiã. 2 si fuerit in ♊ vel ♍ ant ĩ signis arciũ vel magisterioꝝ sublimabit̃ ꝑ oꝑa manuũ suarũ ⁊ si est cõmixta significatoribꝰ sube acq̃ret subaꝫ magnã ⁊ ecõuerso ¶ Nona ꝑs est operãtiũ manibꝰ suis accipit̃ in die a ☿ ĩ ♀ ĩ nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte: q2 ☿ sigt̃ magisteria ⁊ opus ĩ auro ⁊ argẽto ⁊ ♀ ornamenta. Et sicut se hꝫ hec pars ⁊ dñs eius rei erit natꝰ ĩ artificio. ¶ Decima pars negocij vendendi ⁊ emẽdi ꝭm quosdã accipit̃ in die a ꝑte futuroꝝ in partẽ fortune ĩ nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte que si est in aspectu ☿ recepta est natꝰ peritus ĩ negocijs: ⁊ si fortunatꝰ ꝑficiet ⁊ ecõtra. ¶ Undecia pars opis est rei q̃ necesse est ut fiat ĩ die a sole ĩ ♃ ĩ nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdente: ⁊ si ♄ est sub radijs erit hec ꝑs sil'is parti patrũ. Et si hec pars est cũ dño ascẽdẽtis natus angustiabit̃ ĩ omni sua re: ⁊ si hec ꝑs est cum fortuuis ꝑficiet sibi artificiũ sui oꝑis ⁊ ecõtra. ¶ Duodecia ꝑs est matris ⁊ accipit̃ ĩ die a ♀ ĩ ☽ ĩ nocte ecõtra ⁊ proicitur ab ascẽdẽte: ⁊ hec ꝑs sigt̃ esse matrũ: ⁊ est pars matrũ ⁊ ponit̃ ideo ĩ domo decima: q2 opponit̃ domui patrũ.

VNdecima domꝰ ꝑtes hꝫ. ii. Prima est excellẽtie ⁊ nobilitatis ⁊ q2 ꝑs fortune ⁊ ꝑs futuroꝝ sũt excellẽtiores ceteris partibus iõ ipe sigñt nobilitatẽ ⁊ excellentiã accipit̃ hec ꝑs ab illis ĩ die a ꝑte fortune ĩ partẽ futuroꝝ ĩ nocte ecõuerso ⁊ ꝓicit̃ ab ascendente. Et hec est ꝑs sil'is ꝑti dñationis ⁊ parti ♀ q̃ si est cũ fortunis ĩ loco recepta ⁊ ꝓprie ĩ decia ⁊ ĩ vndecia cadẽs a malis: erit natꝰ excellens ⁊ hoĩes indigebũt eo vt pricipes ĩ tribubꝰ ⁊ manebit nomẽ eiꝰ ꝑ secula. ¶ Scd̃a ꝑs dilectionis est erga hoĩes accipit̃ ĩ die a ꝑte fortune ĩ partẽ futuroꝝ ĩ nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte: ⁊ hec est pars sil'is parti ♀ que si ceciderit cum fortunis aut fuerint fortune dñi domus ĩ qua est vel exaltatiõis vel triplicitatis erit dilectus ab hoĩbus ⁊ delectabilis ĩ oculis eoꝝ. Et si cũ mal' qui nullã dignitatẽ ibi habent odio erit hoĩbus ⁊ ponderosus. ¶ Tercia pars nati inter hoĩes ⁊ honorabiles apud eos accipit̃ ĩ die a parte fortune in ☉ ĩ nocte ecõtra ⁊ proicit̃ ab ascendente que si recepta est cũ ♃ ☉ ac ceteris fortunis aut aspexerint eam ⁊ dñm ascendentis aspectu bono natꝰ

honorabitur a diuitibus ⁊ vulgo ⁊ bene multa cõplebit negocia. ¶ Quarta ps felicitatis .i. ꝑfectus accipit̃ i die a parte fortune in ♃ i nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte q̃ si est cũ dño ascẽdẽtꝭ aut eã aspicit erit natus felix i oĩbus rebus. Et si aspiciũt fortune faciet qđ vult ⁊ plus habebit de bono q̃ʒ velit. ¶ Quita ps cõcupiscẽtiarũ i studijs ⁊ appetitꝰ in amore seculi accipit̃ in die a pte fortune in partẽ futuroꝝ in nocte econuerso: ⁊ ꝓijcit̃ ab ascendẽte: hec pars si est in optimo loco vincet natꝰ cõcupiscẽtias suas ⁊ ecõtra. ¶ Sexta pars est spei ⁊ fiducie ⁊ accipit̃ i die a ♄ i ♀ i nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte. Sed quidã extrahũt hãc ptẽ vt partẽ cõiugij uiroꝝ ẜm hermetẽ: ⁊ hoc ẽ error. Et si hec pars est in optimo loco fortunata habebit ꝙ sperauit ⁊ ecõtra. ¶ Septĩa ps amiciciarũ accipit̃ i die ⁊ nocte a ☽ in ☿ ⁊ ꝓicit̃ ab ascendẽte qꝛ ☿ significatio est diuersa nũc masculus nũc femina: nũc malꝰ: nũc bonꝰ: ⁊ semꝑ inclinat̃ ad fortiorẽ: ⁊ qꝛ est ☽ silr̃is ꝑ celeritatẽ motus eius ⁊ silr̃ est diuersum cũ amicis. Et si hec pars ⁊ dñs eius fuerint boni esse in signis mobilibus multos habebit amicos: ⁊ si fuerint fortunati proderũt ei ⁊ ipse illis ⁊ si sunt recepti erit eis dilectus. Et quidẽ putant ꝙ hec ps ☿ sigt̃ diuersitatẽ esse amiciciarũ sed hoc est incõueniens qꝛ significatio ptis ☿ super amicos est particularis. ¶ Octaua ps cõcordie vel discordie accipit̃ in die ⁊ nocte a pte futuroꝝ in ☿: ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte ⁊ sigt̃ dilectionẽ amicoꝝ viri ⁊ vxoris q̃ si est i natiuitate viroꝝ in ascẽdẽte alteriꝰ vel exaltatione aut i signis cõcordãtibꝰ diligũt se ⁊ ecõtra. ¶ Nona ps fertilitatis ⁊ habũdãtie accipit̃ in die ⁊ nocte a ☽ in ☿ ⁊ proicit̃ ab ascẽdẽte. Et si cõplectit̃ hec ps ⁊ dñs eius partẽ fortune benigne ⁊ dñm ascendẽtis natus erit in domo sua largus habẽs copiã ⁊ si fuerit ecõtra dic econtra. ¶ Pars decima ꝓbitatis accipit̃ in die a ☿ in ☉ i nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte ⁊ si cadit cũ fortunis ⁊ ꝓprie cũ ♃ vel aspexerit eã ♃ vel ☉ benigne erit probus suauis ⁊ patiẽs: ⁊ silr̃ si cadit hec ps ⁊ dñs eius in signis ꝓbitatis. Et si cuʒ malis fuerit aut signis ꝯrijs ꝓbitati dic ecõtra. ¶ Pars vndecima laudabilitatis ⁊ graciositatis accipit̃ in die a ♃ in ♀ in nocte ecõtra ⁊ proicit̃ ab ascẽdẽte. Et si fortune aspexerint hãc partẽ ⁊ dñs eius ⁊ ꝓprie ♃ vel fuerit cum eis erit natus laudabilis graciosus ⁊ ecõtra. Et forte bonũ faciet ⁊ tñ inde vituꝑabit̃.

Domus duodecima ptes habet tres. ¶ Prima est inimicorũ que ẜm quosdã accipit̃ in die ac nocte a ♄ in ♂ ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte. ¶ Secunda pars inimicoꝝ ẜm hermetẽ accipit̃ in die ⁊ nocte a dño domus inimicoꝝ in gradũ domꝰ inimicoꝝ ⁊ proicit̃ ab ascẽdẽte. Et hee partes vtreqʒ debẽt exerceri que si fuerint in ☍ dñorum suoꝝ vel dño ascẽdẽtis erit natus multoꝝ inimicoꝝ ⁊ ecõtra. ¶ Tercia pars laboris ⁊ afflictionis accipit̃ in die ⁊ nocte a parte futuroꝝ in partẽ fortune: ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte ⁊ sigt̃ laborẽ nati ⁊ fortunã q̃ si est cũ dño ascẽdẽtis vel eiꝰ

mixta ꝑ aliquos aspect⁹ malos erit natus laboriosus in vita sua ⁊ nõ prode rit subā sua sibi. ¶ Preter p̄dictas ꝑtes sunt. 10. ꝑtes. ¶ Prima est ileg q̄ ac cipit̃ in ntĩtatib⁹ in hora natiuitatũ a gra. ☌ aut ☍ in lunã ⁊ ꝓicit̃ ab ascen dẽte: ⁊ dirigit̃ sicut yleg ꝑ gra. ⁊ ducit̃ ꝑfectio ꝑ signa vt yleg ⁊ qñcũq; ꝑue nit ad malos sigt̃ malũ ⁊ qui eã nõ dirigunt euentuũ causas nesciũt lz yleg bene obseruãt ⁊ dirigãt alios significatores. ¶ Secũda ꝑs macroꝝ corpoꝝ accipit̃ in die a ꝑte fortune in martez in nocte ecõtra ⁊ ꝓicitur ab ascẽdente ⁊ si fuerit in signo humido erit natus grossus magnoꝝ mẽbroꝝ. Et si fuerit aliter ⁊ fuerit cũ ☿ vel ♂ erit macer ĩ corꝑe. ¶ Tercia pars milicie ⁊ auda cie accipit̃ in die a ♄ in ☽ in nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽte. Et si hec ꝑs in * aspectu ♂ vel ♃ in signis aĩaliũ erit: aut dñs ei⁹ erit audax studiosus gladiator ludẽs ĩ hastis ⁊ gladijs. ¶ Quarta ꝑs audacie ⁊ fortitudinis ad bella accipit̃ ĩ die a dño ascendẽtis ĩ lunã in nocte ecõtra ⁊ ꝓicit̃ ab ascẽdẽ te ⁊ si cadit in * aspectũ ♂ vel ♃ vel domib⁹ maloꝝ recepta ĩ signis forti bus sigt̃ ꝙ dñs ei⁹ sit aĩosus audax ⁊ fortis ĩ suo corꝑe ⁊ inf̃ector. ¶ Quita pars astucie accipit̃ ĩ die ac nocte a ☿ ĩ partẽ futuroꝝ ⁊ ꝓicit̃ ab ascendẽte qꝛ significator ingenij ⁊ calliditatꝭ ⁊ memorie est ☿ ⁊ hec oĩa referunt̃ ad aĩam. Et ꝑs futuroꝝ sigt̃ esse aĩe. Et si hec ꝑs fuerit cũ ☿ natus erit callid⁹ multaꝝ artiũ ⁊ acuti ingenij. Et si fuerit fortunata ꝑficiẽt sibi hee res ⁊ si eꝯ fit econtra. Et si ☿ est cũ ♂ ⁊ in eius cõplexione ⁊ fuerit ei aliqua significa tio in ꝑte erit dñs eius de his qui aperiunt portas ⁊ seras per ingenia ⁊ cal liditates ⁊ latrocinia. ¶ Sexta ꝑs loci rei ⁊ eius inquisitionis ⁊ qꝛ omniuz destructio ⁊ dilatio a duobus malis est ⁊ ☿ participatio ĩ rebus ⁊ mali ni si fuerint apti ⁊ boni esse differt̃ ⁊ ecõuerso boni fiunt: hec pars accipit̃ ĩ die ac nocte a ♄ in ♂ ⁊ augent̃ desuꝑ gradus ☿ ⁊ ꝓicit̃ ab eodem. Que si est li bera a ♂ in die ⁊ a ♄ in nocte significat effectũ rerũ ⁊ eꝯ ⁊ hec ꝑs exercet̃ in rebus ignotis. ¶ Septima ꝑs natĩtatis ⁊ dilatiõis ₰m egytios accipit̃ in die ⁊ nocte a ♂ in gra. fratrũ ⁊ proicit̃ ab ascendente. ¶ Octaua pars ne cessitatis ⁊ dilationis ₰m persos accipit̃ in die ⁊ nocte a parte dilectionis in ☿ a proicitur ab ascendente ⁊ exercent̃ partes ambe que si fueriut cuz ma lis ⁊ proprie cum ♄ ⁊ fuerit ipsa ⁊ dominus eius cum dño ascendentis erit natus tardus ⁊ vix mouebit̃ ad necessitates suas nisi cum necessitas cogat vel alius excitat. Et si dñs huius mali impedit significatores substantie de struent substantiã suam. ¶ Nona pars retributionis accipit̃ in die a ♂ in so lem in nocte econtra ⁊ proicitur ab ascendente. Que si est in augulis vel in aliqua dignitate vel cũ dño ascendẽtis erit nat⁹ retributor ⁊ cõtra. ¶ Decia ꝑs boni oꝑis ⁊ veritatis accipit̃ in die a ☿ in ♂ in nocte econtra. ⁊ proicit̃ ab ascendente que si est in angulo forti erit verax ⁊ exercẽs veritatẽ ⁊ habe bit inde vtilitatẽ: ⁊ si est in angulo malo exercet veritatẽ ⁊ hẽbit inde malũ

Et ſi eſt remota a dignitatibꝰ i ſigno mobili erit ſciens bonū ſed non faciet.
Et iſte partes. 10. in natiuitatibus ⁊ reuolutionibus exercent̄. ¶ Scitis pre
dictis de ſingulis partibus eſt de ipſis ſciendū ꝙ quādoqȝ parti eſt vnus ſi-
gnificatoꝛ vt parti peregrinationis ⁊ ſubē vt cū cadit i domū ſubē duos ha
bet ſignificatoꝛes cū alter eſt dn̄s domus in quē cecidit qꝛ vnꝰ eſt a quo inci
pit ⁊ alter in cuius domū cadit ⁊ eſt dignioꝛ i cuius domū cadit. Et ſi pars
non cadit in aliquam domoꝝ eoꝝ: ſignificatoꝛes erunt tres: vnus a quo ac
cipit̄ alius in quē: tercius in domū cuiꝰ cadit pars. Et pars que habet vnuȝ
ſignificatoꝛē cōfoꝛtat̄ cum aſpicit eū ſignificatoꝛ eius: ⁊ que duos cum aſpi
ciunt eam illi duo ⁊ dn̄s domus partis erit foꝛtioꝛ inter ipſos. Et que tres
habet ſignificatoꝛes eſt foꝛtioꝛ cum aſpiciūt eā oēs ſignificatoꝛes quia tūc
erit perfecte foꝛtitudinis ⁊ omnes equaliter ſign̄t: ⁊ ſi aliqui aſpiciunt ⁊ alij
non pars minus perfecta erit. Et qui ex eis ſunt retrogradi combuſti vel in
deſcenſione ſua faciunt debilē partis ſignificationē. Et ſi nullus de ſignifi
catoꝛibus partē ipſam aſpicit: erit pars debilis ⁊ nō apparebit eiꝰ ſignifica-
tio. Et ſi aſpiciūt ſignificatoꝛes partis partē aſpectu bono videbit ꝙ optat
cauſa illius rei quā pars ſignificat ſi malo habebit malū. Et ſi aſpicit partē
planeta ſil̄is nature illius ⁊ ſignificatoꝛes partis eam nō aſpiciūt erit impe-
dimētū parti eiuſdē ⁊ erit modica vel nō erit vn̄ putabat̄ vt ſit planete i ꝑte
teſtimoniū verbi gr̄a vis ſcire ſubāȝ ⁊ accipis ſignificationē ex ꝑte ſubſtātie
⁊ ſignificatoꝛes eiꝰ eā nō aſpiciūt tn̄ ſi ♃ cuiꝰ eſt ſignificatio ſubſtātie natu-
raliter aſpicit eā. Et ſi vis ſcire de cōiugio ⁊ accipis ſignificationē a ꝑte cōiu
gij ⁊ ſignificatoꝛes partis partē nō aſpiciūt: ſed ♀ cuiꝰ eſt ſignificatio cōiu-
gij ꝑ naturā. Et cū vis ſcire de ſeruis ⁊ accipis ſignificationē a ꝑte ſeruoꝝ ⁊
ſignificatoꝛes partis eam non aſpiciunt ſed ☿ cuius eſt ſignificatio ſeruoꝛū
per naturam. Cum ſic eſt tunc aſpice ſi foꝛtuna aſpicit partem talem per na
turā ſuā: ⁊ planeta eſt receptus ⁊ i angulo ſiḡt effectū eiuſdē rei: ſed erit mo-
dica vel infra hoc ꝙ putauit ⁊ erit ꝑ vniꝰ hoīs auxliū. Et ſi aſpiciēs partē ē
i domo ſua aut i qua habet dignitatē erit hoc ex parte quā petebat ⁊ adiu
toꝛio notoꝝ ſibi. Et ſi eſt i ſigno ꝑegrino erit ex ꝑte ignoti ⁊ ꝑ auxiliū ignoti
Et ſi planeta aſpiciens partem eſt infoꝛtunatus nō recipiens partem vel re
motus ⁊ impeditus erunt i eo mutationes ⁊ timores ⁊ nihil ꝑficiet̄ de hoc
ꝙ ſignificauit pars. Et ſi idem infoꝛtunatus eſt in angulo vel ſequēti angu
lū ⁊ eſt directus erit eius impedimentū vel deſtructio poſtquā putabat̄ eſſe
perfectū. Si eſt ſaturnꝰ ⁊ eſt retrogradus erit impedimentū cauſa alicuius
accidentis. Et ſi eſt mars erit cauſa alicuiꝰ cōtētionis.. Si ☿ impeditꝰ fue-
rit īpedimētū erit cā negociationis vel epl'arū vel ſcripture. Et ſi ☽ creſcēs
erit cauſa rumoꝝ vel augmētatiōis rei. Et ſi diminuta cā diminutiōis. Si
♀ cauſa mulierū. Si ☉ cauſa regū ⁊ diuitū ⁊ maioꝛum. Si ♃ cauſa fidei
⁊ religionis religioſoꝛum iudicum ⁊ hominum inter eos ingredientium.
Et ſi cauda iuncta fuerit parti erit cauſa captiuoꝛum ⁊ pꝛincipum.

¶ Scito ꝙ omnis pars extrahitur de numero signtoꝝ. Et est primus a quo incipitur: scđs in quem ꝑuenitur: ꝛ tercius a quo ꝓijcitur: ꝛ q̃rtus locꝰ partiũ. est cũ vtiqꝫ de his tres sunt noti ꝛ vnus ignotꝰ: potes scire locũ ignoti. Cum ergo sunt loca ꝑtis ꝛ duoꝝ signtoꝝ nota et vis scire gradũ ascendent accipe a signtore ꝑmo in gradũ scđi signtoris per gradꝰ eq̃les ꝛ collectũ ꝓijce de g̃du ꝑtis ordine verso. i. a fine versus iniciũ: ꝛ quo finitur numerꝰ ibi est gradus ascendentis. Et si loca trium signtoꝝ sunt nota ꝛ locus ꝑmi signtoris ignotus accipe a signtore tercio ĩ partẽ per successionẽ ꝛ ꝓijce collectũ de g̃du signtoris scđi vt suꝑ a fine ꝑmi signtoris v̾sus iniciũ: ꝛ quo ꝑuenit ibi erit gradꝰ signtoris Et si fuerint duoꝝ signtoꝝ loca nota ꝛ gradꝰ tercij signtoris ignotus accipe a gradu signtoris tercij in gradũ signtoris quarti ꝛ adde desuper qđ abijt signtor primus ꝛ proijce hoc de gradibꝰ signatoris primi recto ordine scꝫ ab inicio signi in finẽ eius dãs vnicuiqꝫ. 30. g̃. ꝛ vbi finit̃ numerꝰ ibi est gradꝰ signtoris verbi gr̃a fuit ☉ in. 17. g̃. ♈ signtor ꝑmus: ꝛ ☽ in ♌. 20. g̃. qui est signtor scđs: et pars fortune in ♎. 18. g̃. qui est signtor q̃rtus: ꝛ sic scimꝰ loca triũ signtorum ꝛ ignoramꝰ gradũ ascendentis quẽ cum scire velimꝰ accipimus a ☉ in ☽ per gradꝰ eq̃les ꝛ fiunt. 4. signa. 3. g̃. scꝫ. 123. gradꝰ q̃ ꝓijcimꝰ a. 18. g̃. ♎ ꝑ gradꝰ eq̃les retro ꝛ deficit numerꝰ in. 15. g̃. ♊ ꝛ sic scimꝰ ꝙ ascendẽs eẽt. 15. g̃. ♊ ꝺm numerũ ipsoꝝ graduũ. Et si grndꝰ ☉ eẽt ignotꝰ accipimꝰ a gradu ascendentis in partẽ que sunt. 4. signa. 3. g̃. post ꝓijcimꝰ hoc de loco ☽ a fine signi ad iniciũ ꝛ finiet̃ in. 17. g̃. ♈ retrog̃de diximꝰ ꝙ eẽt ibideꝫ ☉. Et si gradꝰ ☽ esset ignotꝰ accipimꝰ ab ascendente in partẽ ꝛ erant. 4. signa. 3. g̃. addidimꝰ desuꝑ qđ abijt ☉ in signo suo ꝛ ꝓijcimꝰ ab inicio signi ☉ recto ordine ꝛ finit̃ numerꝰ in. 20. g̃. ♌ ꝛ scimꝰ ꝙ ibi est ☽. ¶ Inueni tres ꝑtes que in reuolutionibus exercentur ꝛ ♂ nibus signtis causam regni ꝛ durabilitatem eius. Et prima pars dr̃ regni vel imperij ꝛ exercent̃ in reuolutione annoꝝ mundi ꝛ accipitur a ♂ in ☽ ꝛ ꝓijcitur ab ascendente ♂ que sig̃t mutationẽ regni: ꝛ fit aliter scꝫ a gradu ascendentis ♂ in gradũ ♂ ꝛ ꝓijcitur a gradu ascendentis reuolutiõis. Itẽ al̾r accipitur a gradu medij celi reuolutõis in ☉ ꝛ ꝓijcitur a g̃du ☉. ¶ Pars duratõis regni. i. q̃ꝫdiu debet durare regnũ accipit̃ hora electõis reg a ☉ in. 15. g̃. ♌ ꝛ ꝓijcit̃ a ☽ ĩ nocte a ☽ ĩ. 15. ♋ ꝛ ꝓijcit̃ a ☉: alij hñt a. 3. g̃. ¶ Pars alia de tꝑe electõis accipitur in hora electionis regis in die a ♃ in ♄ in nocte eõ et ꝓijcitur ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexit rex: ꝛ si fuerit ♃ in signo cõi ꝛ reuolutio diurna ꝛ ♃ cadẽs ab angl'o accipitur a ♄ in ♃ ꝛ addunt̃ desuꝑ. 30. g̃. ꝛ ꝓijcitur ab ascendente: ꝛ si ♃ ꝛ ♄ fuerint oppositi ꝛ ambo cadentes ab ascendente mediet̃ qđ exit: hoc est accipitur medietas graduũ qui sunt inter eos ꝛ ꝓijcitur ab ascendẽte. Et si ♃ in exaltatione sua ꝛ fuerit reuolutio noc̃na numeret̃ ab eo in ♄ et ꝓijcitur ab ascendẽte. ¶ He due sunt ꝑtes ex quibꝰ extrahitur maxime tꝑs electõis regis et eius durationis. ꝑma est vt aspicias horã electiõis regis in quo tũc

peruenerit profectio a ♂ triplicitatis que signt sectam dando quibuslibet. 30
gradib⁹ vnum annū ⁊ duobus gradib⁹ cum dimidio mensem vnum: ⁊ cum
scis in quo signo ⁊ gradu sit hec serua: quia hic est locus a quo eq̄bis primā
partē: ⁊ cum vis eā apta ascendens reuolutionis anni in quo surrexit elect⁹
post hoc accipe a planeta orientali a ☉ scʒ ♄ vel ♃ ⁊ proijce in ipso āno vsq̄
in gradū aptationis p̄me ꝑtis quā seruasti: ⁊ pijce ab ascendēte reuolutōis
⁊ quo ꝑuenit ipse est locus partis p̄me. Pars scḋa est vt aspicias a ♂ a quo
surrexit rex ⁊ ipse est locus eq̄tionis scḋe partis serua eam: post hoc autẽ a
planeta occidentali a ☉ scʒ ♄ vel ♃ vsq̄ ad locum eq̄tionis partis scḋe quā
seruasti ⁊ proijce ab ascendēte reuolutionis ⁊ quo ꝑuenerit ibi est loc⁹ ꝑtis
scḋe. Et hee sunt ꝑtes que signt fortitudinē regꝰ ⁊ ei⁹ durationē. ¶ Jnueni
adhuc partes quib⁹ vtimur in reuolutionib⁹ annoꝝ mundi: ⁊ scitur per eas
quid erit cari vel vilis p̄cij ⁊ multum vel parū: aspiciam⁹ ergo in reuolutiōe
in cui⁹ planete domo vel exaltatione vel termino vel triplicitate pars scʒ illi⁹
rei de qua querim⁹ an erit cara vel vilis vt ꝑs tritici vel cuiusmodi ꝑs fuerit
Qui si fuerit retrograd⁹ combustus aut in loco maligno vilis erit res illius
partis ⁊ parui p̄cij. Si vero fuerit in loco fortitudīs aut ī angulo ⁊ maxime
in medio celi grauabitur res illa ⁊ erit cari precij. Et si peruenerit dn̄s illius
domus ad locū sue exaltationis erit amplius cari p̄cij: ⁊ si ꝑuenerit ad locū
sui casus. i. descensionis vilis erit res sua ⁊ erit ꝑui p̄cij. Considera ⁊ aspect⁹
bonorum ⁊ maloꝝ planetarum ad partē ⁊ ad dn̄m partis eius: ⁊ si fortuna
aspicit ⁊ ☽ partem multiplicabitur eadē res: ⁊ si mali detrimentū patietur.
¶ Pars tritici accipitur a ☉ in ♂: pars aq̄ a ☽ in ♀: pars ordei a ☽ in ♃: ꝑs
aeris a ♀ in ☉: pars lentis a ♂ in ♄: pars fabarū a ♄ in ♂: ꝑs milij a ♄ ī ♂
pars dactilorū a ☉ in ♀: pars mellis a ☉ in ♀: pars alsationis qḋ est genus
farris a ♃ in ♄: pars oliuarū a ☿ in ☽: pars bombacis a ☿ in ♀: ꝑs aleoten
qḋ est genus seminis albi ad similitudinẽ lini ⁊ vtunt̄ eo medici et fit ex eo
vngentuʒ vtile a ☿ in ♃ vel ♀: pars vuarum a ♄ in ♀: pars almatig. i. croci
a ☿ in ♄: pars ciboꝝ erbaꝝ acrium a ♄ in ♂: pars ciboꝝ dulcium a ☉ in ♀
pars ciboꝝ saporis apij a ♂ in ♄: pars ciborum amaroꝝ a ☿ in ♄: pars me
dicaminum acrium a ☉ al' a ♄ in ♃ vel a ♂ in ☽: pars medicaminū salsorū
a ♂ in ☽: pars venenatoꝝ a ☊ draconis in ♄: et ꝑijciunt oēs ab ascendēte.

¶ Tractatus quintus de annorum reuolutionibus.

PRemissis q̄tuor tractatib⁹ de speris: de planetis: de ꝓbatione
scientie: et de introductorijs iudiciorū. Jn hoc q̄nto tractatu
colligitur de annorū reuolutionib⁹. ¶ Reuolutio anni mūdi
est introitus ☉ in caput ♈ in quo introitu p̄hi iudicant q̄ futa
sunt gentibus regibus ciuitatib⁹ mutationem aeris: famem:
mortalitatē de terremotu: de diluuijs bellis ⁊ comet⁹ in āno

illo: ꝛ hec oĩa iam dicta reducunꝰ ad primam partez iudicioꝝ ꝛ dr̃ generaꝉ.
¶ Scõa pars astronomie que dr̃ specialis est de natiuitatibus questionibꝰ electionibꝰ ꝛ intentionibꝰ. ¶ Reuolutio anni nati vel alieriꝰ priuate radiciꝫ est cum ☉ reuertitur in idem punctũ in quo fuit cum quo quis natus est vel cum illa res incepit. In reuolutione igitur anni quam volueris sic procede ordina figurã celiꝰ ad horam illam ꝛ equa planetas ꝛ pone singulos in lociꝫ sibi debitis vide si ascendẽs in reuolutione est fixum sufficit pro anno toto figura quam fecisti. Si est signum cõmune fac aliam cum ☉ intrat ♎: si est mobile fac q̃tuor in quolibet introitu ☉ in signa tropica in reuolutione ãni mundi vel in q̃draturis radicis q̃cunqꝫ fuerit. ¶ Anni dñm illum planetaz esse dicas qui plures habet in figura circuli dignitates ꝛ per illũ iudica p̃n-cipaliter statũ mundi vel nati vel alterius rei. ¶ Considerenꝰ quinqꝫ in reuolutione diuisor id est dñs termini ad quem ꝑuenit diuisio vel directio: dñs radiorum diuisionis: particeps vel receptor: dñs anni: ꝛ dñs profectionis.
¶ Statũ plebis iudica per ascendens reuolutionis anni mundi ꝛ dñm eiꝰ
¶ Ascendentis dñs si cadit ab ascendẽte in domũ octauã sigt̃ mortalitatẽ plebis: in sexta morbos: in. 12. hostes. ¶ Regis statũ iudica per ☉ medium celi et dñm eius. Regibus ille fit fortior cuius dñs est anni dñs et magis si fuerit in gradu sue exaltationis. Mortem regis sigt̃ dñs medij celi intrans sub radios ☉ in reuolutione. Sigt̃or regis coniunctus malo in reuolutiõe vel in eius ☐ vel oppposito aspectu in octaua mortez regis significat: in sexta morbos. ♂ in reuolutione sub radijs ☉ sigt̃ interfectionẽ regis. Qualis est sigt̃or cuiuslibet in reuolutione talis erit ꝛ eius status. ¶ Malus in reuolu-tione in ascendente impedit corpus: in scõa substantiam ꝛc̃. Mali directi ꝛ recipientes non impediunt. Mali in domo vel exaltatione sua licet tarde: tñ bonum finem sigñt. Boni per aspectum repellunt malum nisi sint retro-gradi vel combusti. Boni sigt̃io minuitur si retrogradus si combustus si de scendens si in opposito sue domꝰ. ¶ Annus ille erit peior in quo ♄ ꝛ ♃ con iunguntur. ¶ Annus grauaꝰ cum fuerit mali in superiori medietate circuli augis ꝛ cum fuerint septentrionales. ¶ Deterius qd̃ esse potest erit terre in cuius signo malus est retrogradꝰ in reuolutiõe. ¶ Bonus in signo climatiꝫ bonum illi climati significat. ¶ Planeta retrogradus nihil boni sigt̃ donec dirigatur. ♂ in medio celi in reuolutione significat ꝙ rex multos suspendet illo anno: in ascendente et occidente manus et pedes truncabit in angulo terre. Inter pugnantes cuius climati ♂ est affinior ille vincet. ♂ in reuolu tione si est in ascendente et ☽ in eius ☐ vel opposito aspectu hoc est impedi-mentum mortale. ♂ destruit ♃ per ☌ ꝛ per ☍ et ☐ aspectuz. Mali sunt cum impediunt dominos quarti septimi ꝛ duodecimi.

¶ Planeta tardus in reuolutione bellum significat: retrogradus fugam: directus pacem: ⁊ maxime si bonus aspicit eum a medio celi. Infortuna significat ſm signum ⁊ domum in qua est: ⁊ in sexta morbū: in octaua mortem. Caput cum saturno malum significat in ariete in bestijs ⁊ lupis.
¶ Mali aspectus ad ☋ significāt famem frigus ⁊ pestilentiam. Si euenerit eclipsis ⁊ dn̄s domus eclipsis est sig̃tor regis timeat rex cum ☉ peruenit ad medium celi in eclipsi: si plebis timeat plebs cum ☉ ꝑuenit ad ascendens in eclipsi. Sig̃tor regis in medio celi in reuolutione dat ei guerrā: in ascendēte quietem: in occidente ⁊ angulo terre plebis destruction ē per regem ¶ ♄ cū ☽ preest superiori parti mundi hoc est septentrionali ♃ cum ☿ medie parti mundi. ♂ cum ♀ inferiori parti mundi scʒ meridionali. ¶ ♃ in reuolutiōe directus absqꝫ aspectu infortune dat fortitudinē ⁊ regnū in quo non erit iusticia. ¶ Oriens ⁊ meridies sunt calidi. Occidens ⁊ septētrio frigidi. Uēti ab oriente sunt calidi ⁊ sicci. ab occidēte frigidi et humidi. a meridie calidi ⁊ humidi. a septentrione frigidi et sicci. ¶ Signa sig̃nt partes mundi non ꝑ loca sua: sed per naturā ¶ Plures planete ꝯiuncti in reuolutione in aqueis pluuias sig̃nt: in igneis siccitatem ⁊ sterilitatem: in aereis ventos: in terreis frigus ⁊ niues. ¶ ♂ aspectus ad dn̄m anni in reuolut̄ in triplicitate terrea totam illam gentē inuoluit. ♄ da solidas res: ♃ ꝯsiliarios ⁊ magnates: ♂ milites: ♀ arabes ⁊ mulieres: ☿ scribas: ☽ mercatores ⁊ viatores. ¶ Ciuitates mundi sunt. 12. ⁊ habet qlibet planeta duas ꝑter ☉ ⁊ ☽ quorū vterqꝫ habet vnam tm̄ de quibus iudica ſm stattum dn̄orum suoꝝ in reuolutione Ciuitates q̄ fundate sunt ♂ existente in medio celi plures principes gladio morientur. ¶ Uerte oculos a figura in qua ♂ est in angulo et magis si anguli sunt oblqui .i. signa oblique ascendentia: et si ascendat ♏: quia ♏ est signum falsitatis. ¶ ♄ ⁊ ♂ in signis fixis impedimēta fixa sig̃nt et econtra: in siccis casum ab alto: in humidis casum in plano: in aereis per ventos validos malū. ¶ ☿ cum ♂ in exordio anni vel in aliq̃ quarta ān̄i mortalitatē sig̃t ⁊ ventos validos vel ignes ⁊ magis in igneo signo in ☌ malorū. Si ☽ iungitur in latitudine ♄ fames erit ⁊ mortalitas: si ♂ effusio sanguinū. ♄ ꝯfiguratus ☿ in terreo terremotū facit. ☿ ꝯfiguratꝰ ♂ de terreo terremotū facit. ¶ Terremotus ⁊ diluuia presciunt̄ in reuolutione per ♄: nam si tunc radij eius sunt ī signis terreis vel aq̃ticis: ⁊ sit eiꝰ reuolutio ⁊ radiꝰ in signis terreis ⁊ ☽ infortunata erunt submersiones ⁊ in aquaticis humiditates: in aereis niues ⁊ grandines mortifere destruētes ⁊ frigꝰ ⁊ aeris tenebrositas ⁊ venti validi. ¶ In reuolutione anni mundi si reuolutio ⁊ ☌ vel ꝑuentio q̄ precedit reuolutionē ⁊ eorū ascendentia ab infortunijs fuerint salua sig̃nt salutem: ⁊ si econtra mortalitatem. ¶ Si domini dominorum ascendentiū predictorum aut alter aut ☽ est tunc cum infortunio et insuper continuant̄ domino octaui hec nimiam mortem per causas pestium significat.

¶Si dicti sigtores aut plures ꝯtinuati fuerint dño octaui erit multa mors subitanea. ¶Et ♂ si fuerit infortunator ꝛ in signis calidis: ꝛ si ꝑcipue est velox ꝛ fortis signat egritudines calidas. ¶ ♄ si fuerit infortunator erũt egritudines diuturne: ꝛ magis si est in signis frigidis ꝛ sicc'. ¶ ☽ separata a ☌ vel preuentione que ꝓpinquius antecedit introitum ☉ in ♈ si prius iungitur bono ꝙ malo annus erit bonus et econtra. ¶In reuolutione anni mundi si dñs fridarie est bonus ꝛ in esse bono annus erit bonus et econtra. ¶In reuolutiõe anni multe difficultates erunt ꝛ prelia cum ♄ ꝛ ♃ fuerint in suis exaltationibus. ¶Bella excitat ♂ si fuerit in reuolutione in angulo figure celi quocunqꝫ. ¶Belli tempus est cum fuerit ♂ in opposito vel □ aspectu ♃ vel ♄ Victor erit qui iuadit: si dñs q̃rti vel septimi in primo fuerit vel in. 10. Victor erit qui inuadit si dñs ascendentis est fortunatus ꝛ fortis: si dominꝰ septimi dic econtra. ¶Rex non exeat ad preliuꝫ cum ♋ est ascendẽs. Rex timeat ire ad prelium cum ☽ est cum malis vel sub radijs ☉ vel cum ☋ alioquin occidetur vel vincitur. ¶Victor erit in bello cuius mansioni ♂ est affinior. ¶Cõiunctio ♄ ꝛ ♃ ꝛ aspectꝰ □ vel oppositꝰ bella signat. ¶Tempꝰ belli est cum ☉ equidistat ♄ vel aspicit. Item cum ascendens anni peruenit ad locum infortune per directionem dando signo mensem. Item cum annus peruenit ad ☌ malorum per corpus vel per malum aspectum mensem vnũ Item cum annus peruenit ad oppositũ ascendentis anni mundi. Item per distantiam inter duos malos dando omnibus duobus gradibꝰ ꝛ dimidio mensem vnum. ¶Belli locum sic scias diuide signũ climatis omnis per. 7. ꝛ cedunt cuilibet septenario. 4. gradus: minuta. 17. 8. secunda. 34. tercia: et da primam diuisionẽ climatis signi ſm ꝙ sequitur ipsum in positione: ꝛ ita vsqꝫ ad septimum ex illo climate: et vbi sunt fortune dic bonum et econtra. Infortune in octaua sigñt multũ malum in reuolutione. ¶Belli victoriam sigt pars victorie in reuolutiõe que accipitur a ♂ in ☽ et proijcitur a loco ☉ ꝛ vbi desinit ibi est pars pugne que si est fortis signat ꝙ ibi vincẽt qui iustaꝫ causam belli habent. Et si est debilis vincet pars falsitatis. ¶Cũ ☽ in reuolutione ♂ applicat hec interfectionẽ inter reges signat ꝛ descensum nobiliũ de gradibus suis: ꝛ eleuationem vnius super aliud propter illud. ¶Reuolutio pacis est in qua ♄ non aspicit ♃. Item si ♄ non aspicit ♂ hec belloruꝫ signat priuationem. Si ♂ receptus aspicicit ♄ debilia erunt bella. Si ♄ ♂ recipit debiliora: ꝛ si se aspiciunt sine receptione bella erunt multa. Itẽ qcquid in reuolutione anni sigtur in signo mobili erit in principio anni. quod in cõmuni erit erit in medio anni. quod in signo fixo erit in fine anni.

¶ Sole intrãte ♈ venturo signo fortunatꝰ dr̃ gradꝰ ♈. 19. qđ tunc oritur facta figura iuxta hoc signorũ oĩm ⁊ planetarũ. Si ♄ ⁊ ♃ fuerint in ♈ aut ꝓpe nouã sectã futurã indicãt. Si ♃ ♀ ⁊ ☿ ☉ ⁊ ☽ ibi fuerit aut hoꝝ 3. adminꝰ erit fertilitas ⁊ hoĩes boni pluuia mł'ta ⁊ grãdo: scriptores lucrabunẗ bestie vili ꝑcio hẽbunẗ aq̃ dulces augebunẗ. Si ♃ ⁊ ☽ in vno gradu eiusdẽ signi fuerint in oriẽte rex iudicium ⁊ iusticiã faciet ⁊ bona multa. Si ♄ ⁊ ♂ vel ♂ ⁊ ♃ vel ♂ ⁊ ☿ vel ♂ ⁊ ☊ ibidẽ sunt erit bellũ in oriente: multꝰ sanguis in templis arabum effundeẗ ⁊ subuerteẗ: mulieres eoꝝ capienẗ ⁊ distrahenẗ

¶ In ♉ gđu vno si ♀ ⁊ ♂ fuerint mulieres mouebũt seditiões ꝯtra viros stuprũ ab eis expetãtes: ⁊ aĩalia morienẗ. Cũ ♂ in ♉ fiet bellũ versus meridiẽ ⁊ ventꝰ ita ꝙ fructus arboꝝ cadent ⁊ multi eorũ peribunt et siccabunẗ. Si ♂ ♃ ♀ et ☽ vel hoꝝ tres fuerint erunt hoĩes mendacissimi ⁊ inter ipsos odium multũ terre motꝰ: ⁊ illo anno morienẗ pulcri: nam ♃ ⁊ ♀ pulcros signt. ♂ eos interficit cũ ipsis in eodẽ gradu vel signo ꝑmanens erit pluuia multa ⁊ aq̃ mariũ ⁊ fontes abundabũt: egredienẗ hoĩes a latere meridiano dñm interficere cupientes qđ non poteřt. Si ♄ ♃ ⁊ ♂ in eodẽ ♉ gđu fuerit impatores ⁊ reges sua dimittẽt timore nimio ꝑteriti: aut morienẗ: monachi apostotabunt vel morientur. Si ♄ ⁊ ♂ ibi simul sunt infirmabunẗ mulieres in mã mis ⁊ gutture: ⁊ viri in testiculis ⁊ vesica.

¶ In ♊ si ☿ ♀ ⁊ ☽ simul sint scriptores parũ lucrabunẗ: stolidꝰ dño obedire dedignabitur: frumentuꝫ multũ: latrones in via infesti. Si ♂ ⁊ ♄ aut ♂ ⁊ ♃ ibi fuerit bellũ erit in armenia: moabite illos impugnabunt ⁊ eoꝝ ꝑ̃sbiteros occidẽt ⁊ ibunt ad mõtana in vatũ diuinationibꝰ ꝯfidentes: ventꝰ ab oriẽte irruet

¶ In ♋ si ♄ ♃ ♂ ☉ ☽ simul fuerint pauor gentem circũueniet que deũ offensionibꝰ incitabit: hoĩes alij alios molestabunt: ⁊ tunc signa in celo videbũtur: et faces ꝑmane volantes: terremotꝰ erit: aq̃ non multe fructꝰ peribuũt: ⁊ naute ⁊ maritima timore horribili turbabuntur: boreas anno illo multum nocebit.

¶ In ♌ si ♄ ♂ ☽ et ♃ fuerint oriẽtales inter se bellũ facient: ⁊ hoĩes ventris stomachi ⁊ alioꝝ doloribus vexabuntur. Si ♃ ♂ ⁊ ☉ ibi fuerint mercatores dominos suos ⁊ arabes timebũt: ab oriente ventus irruet vehemens.

❡ In ♍ si ♄ ♂ et ☿ steterint oīs fructus locustis vel aīalibus peribit. Si ♄ ⁊ ☉ ibi fuerint obscurati ⁊ ☿ ⁊ ♂ ibi fuerint in terra nubilorum ⁊ in meridie inter diuites ⁊ paupes bellum ⁊ seditio orietur. Si ♄ ⁊ ♃ illic fuerint pluuia erit multa: ventus ab austro: res omnes fere ⁊ frumentum potius ⁊ vinum cara erūt.

❡ In ♎ si ♂ ⁊ ♃ celum rubebit quod est signum infirmitatis hominum vel sanguinis effusionis. Si ☉ ♃ ⁊ ☽ ibi fuerint moriētur mulieres: ⁊ pluuia multa erit. Si ♂ ⁊ ♄ ibi simul bellum erit: latrones vias obtinebunt.

❡ In ♏ si ♄ ♂ ⁊ ♀ fuerint rex veneno interficietur deinde mutuo sibi detrahent ⁊ odient se. Et si ☽ cū aliquo istorum fuerit pluuia erit ita ꝙ mūdus pene pluuijs obruetur. Sed si ♃ ⁊ ♄ ibi simul sis certus ꝙ pseude prophete sunt venturi nouā sectam seminantes.

❡ In ♐ si ♂ ⁊ ☽ fiet bellum iuxta mare. Si ♄ ♃ ☿ ⁊ ☽ ibi simul sunt diluuio fere seculuꝫ peribit: flumina ⁊ maria multum augebūtur: scribe medici astrologi sacerdotes a populis venerabuntur. Si ♂ ⁊ ♄ simul predabuntur latrones rusticos et villas et naues in mari. Si ♂ ⁊ ♀ meretrices diripiēt pueros ⁊ puellas eos in captiuitatem ducentes.

❡ In ♑ si ☉ ♂ ⁊ ☿ simul fuerit multi morientur domini: et erit infirmitas multa: et homines incendent messes ⁊ domos: ⁊ erit ventus nimius: parū frumēti colligetur: fures mare et terras obtinebunt. Si ♄ et ♂ simul sunt non erit tantum bellum hominū: gen⁹ hominum timebit deum.

❡ In ♒ si ♄ ♂ ⁊ ☽ simul fuerint pluuia erit pauca: fontes sufficienter habebunt aquam: vias latrones obtinent: celum nubibus turbabitur sed non pluuiā dabit: de homine nato tunc gaudium est magnum: cui gētes multe subicient: omne magisterium abundabit: monachi ⁊ timentes deum erunt multi.

¶ In ♓ si ♃ erit religio multa. ¶ Qui de futuris in anno iudicare cupit planetarum complexiones coniunctiones signationes ex dictis ⁊ alijs multum examinet ⁊ signoꝝ in quibꝰ sunt ⁊ ita secure iudicabit. In omnibus ♂ detestare cum ☽ est ab eo separata vel est in eiꝰ □ vel opposito aspectu. Et scias ꝙ aspectus bonorum frangit maliciam maloꝝ. ¶ In reuolutione anni si ascendens est ♈ vilescunt pisces: ⁊ caro grauescet. ¶ Si ♉ triticum erit carum: ⁊ caro vilis. ¶ Si ♊ omnia erunt grauia nisi ꝙ triticum erit vile. ¶ Si ♋ aque minuentur ⁊ rores: ⁊ erunt exustiões multe. ¶ Si ♌ pauci habẽtur nũmi vnde argentum erit carum: sed aurum vilescit: omnia tandez victualia cara erunt. ¶ Si ♍ fructus multiplicãtur similiter fruges ⁊ omnia victualia. ¶ Si ♎ oleum facit grauissimũ. ¶ Si ♏ aquis detrahit ⁊ flumina moderata facit: arbores fecundat. ¶ ♐ bella facit et seditiones: ⁊ victualia erunt multa. ¶ ♑ carnes facit viles: fructus palmoꝝ dactiloruz mora ⁊ olera tñ vilia. ¶ ♒ aquas diminuit: ⁊ victualia grauat. ¶ ♓ mediocritatem in omnibꝰ facit. ¶ Pro venalitate rerum considera ascendens ☌ vel preuentionis precedentis reuolutionem: ⁊ vide quantum distat ♄ ab ♈ capite: ⁊ abijce de sũma. 30. residuum diuide per. 13. ⁊ tercium incipiẽs ab atoraye et vide quid sit ibi vbi numerus terminatus est: si locus ille in vno nodo est cum ♄ vel ☽ si supra ⁊ sunt inter ascendens et quartam: grauitatẽ signãt victualium. Inter qurataz ⁊ septimã mediocritatem. Inter septimã ⁊ decimam venalia multum requiri. Item decima et primũ vilia reputari. Fortunarum vero presentia ⁊ aspectus compescũt malum ♄. ¶ Generales ⁊ maiores mundi alterationes sciuntur per hec. Per ☌ ♄ ⁊ ♃ in capite ♈ in 960. annis. Per ☌ eorundem ꝺm mutationem de vna triplicitate in aliam in. 240. annis. Per ☌ ♄ ⁊ ♂ in omnibus. 30. annis. Per loca planetarum in ☌ onibus vel preuentionibus introitum ☉ in signa tropica ꝑcedentibus Per loca planetarum in ipsis horis introitus. Per dños orbis continentis 360. annos: ⁊ per signa dominantia a ☌ diluuium significante. Per dños quartarum quarum quelibet. 90. annos habet. Per dños ascendentiuz in quartis ⁊ in orbe. Per profectionem a radice dando cuilibet signo annum vnum. Per directionem a radice pro gradu annus. Per dñm termini ad quem diuisio ꝑuenit. Per radios planetarũ qui cum redierint post annos ☌ nales ad radices: signãt vt prius. In dictis locis boni et fortunati bonũ signant orientales cito: angulares fortitudinem. Per ♃ sectarũ distinctiõz ꝺm alios cum eo continuationem. Per dños ascendentis signantis sectaz Per locum partis regni. Per domos planetarum: mutationem sectarum. Per mutationem ☌ num in triplicitatibꝰ. Per ♄ et ♃ reuolutiones in ãnis 360. Per annos planetarũ maiores. Per accessum ⁊ recessum orbis per. 8. gradus in. 640. annis.

De cometa.

Cometa est vapor terreus habens partes grossas fortiter cōiacentes ascendētes ad superiorem partem estus: regnorū & aliarū magnarū rerum alterationes significans in hoc mūdo quos alij dicunt fieri a coniunctione duorū planetarum alij ex adherentia vaporis cum lumine planete vel stelle. Johannes damascenus dicit cometā a deo fieri ad signandū mortes regum & dissolui per deum. ¶ Comete sunt. 9. ¶ Primus est saturni & est niger vel ceruleus: & cum apparet significat mortalitatem & famem ¶ Duo sequentes sunt iouis argentū & rosa. Argentū habet radiū pulcherrimū ad modum argenti purissimi q non potest aspici. Et cum apparet significat annos fertiles: & magis si iupiter tunc fuerit in signo aquatico. Rosa est magna & munda & habet faciem ad modū hominis & color eius est vt argenti in auro cōmixti: & apparens significat mortem regum & diuitū & mutabunt res mundi & venient meliores. ¶ Martis sunt. 4. feru partita tenacula & matura rubea: & omnes significāt prelia & terrores in mūdo: & eorum colore cognoscit malū quod significāt & ex natura signi in quo prius apparent: & si apparent in oriente tunc cito eueniet quod significāt: in occidēte tardabit. ¶ Ueneris est vnus & vocat miles & est magnus ad modum lune: & crines & radios infundet retro & percurret. 12. signa & nocet regibus & potentibus: & insurgunt homines in mundo qui volunt mutare leges antiquas & adducere nouas: & peior significatio est ex parte caude. ¶ Mercurij est vnus & vocat dñs astorie & est ceruleus & paruus & cauda que est longa & cum apparet significat mortem & guerras. ¶ Feru est aspectu horribilis & vadit prope solem. ¶ Partica grossum corpus habet & significat specialiter paucitatē aquarum & magis coniuncta veneri. Si mercurio morientur iuuenes & sapientes. Si lune morietur populus. Si saturno mortalitas grauis erit. Si marti erunt guerre & mortalitas per gladiū. Si ioui quicqd significat in regibus & diuitibus apparebit. ¶ Cometa si apparuerit in ascēdente natiuitatis vel fundationū alicuius loci vel alterius radicis vel in signo profectionis vel in ascendente reuolutionis vel in gradu directionis significat mortem nati vel destructionē illius rei cuius ascendens fuit illud signū: & si apparuerit in medij celi signo cum quis eleuatus est ad dignitatem eleuatio dignitatis periculū imminebit intellige iu signo quod fuit in medio celi in tempore eleuationis sue.

¶Cometa si apparuerit in equi-
noctio arietis significat detrimē
tum regni babilonie: et bella inter
grecos et barbaros et inter ita-
los et alexandrinos infortuniū
romanorum siccitatē magnam
et dolores oculorum et mortē boū
et descensum nobilium et eleua-
tionē infimorum et multas mine-
ras auri et argenti cum magno
calore in estate et quod religiosi de
beant se intromittere de factis
multis illis illicitis: et si apparet
in oriente cadit odium inter per-
sas et alios et obedient regi ba-
bilonie plures regiones. Si in
occidente magnates malum habebunt a regibus et cedez in occidente et plu
uias multas inundationes fluminū et niues.

¶Cometa si apparuerit in tau
ro erunt guerre et rumores ter-
ribiles in terris romanorum et ba-
bylonie egritudines vehemen-
tes cum annona pauca infortu
niū italie i captiuitate et oppres-
sione et mortalitate multi dolo
res sicci vt scabies et pruritus et
mors boum abscisio viarū et de
solabit quedam pars per terre
motum et erit frigus vehemens
et corruptio messium et casus fru-
ctus arborum et paucitas cultu
re et plantationis: et si in oriente
rex timebit de inimicis suis et ca
dent bubones in homies et du-
rabit hoc annis cōsequentibus et egritudines multe in quarta estiuali: et si
in occidente significat pluuias multas.

Cometa si apparuerit in geminis: rex romanorū habebit angustias z infortunia rex egypti qꝫ inducet ei mortem et regnabit post ipsum fur qui non erit de egyptijs et erunt egritudines z mortes z fames z mors puerorum z aborsus pregnantium z mors auium z tonitrua magna z coruscatio venenosa comburentia fructus z si hic in oriente multi magnates cadēt ab ordinibus suis: si in occidente multaꝫ captiuitatē z pluuias multas z inundationes significat.

Cometa si apparet in cancro significat bella: z multam mortem z multa mala: z submersionem z mortem subitaneaꝫ quorundam multas pluuias: paucos pisces: z si apparet in oriente erunt angustie z vilitas annone in fine anni. Si in occidente rixā significat inter reges z post hoc pacem.

¶ Cometa ĩ leone significat pu/
gnam inter reges in fine anni: ⁊
multam effusionez sanguinis in
oriente ⁊ mortem quorundam
nobilium ⁊ stranguriam: ⁊ do/
lorem oculorum: egritudinez lu/
porum: rabiem canuz: ⁊ si in ori/
ente multas contentiones ⁊ sic/
citatem. In occidente si appa/
ret significat egritudines mul/
tas ⁊ fortitudinem luporum ⁊
rabiem canum.

¶ Cometa si apparuerit in vir/
gine significat vilipensionē mer/
caturarum cum iniuria ⁊ mul/
tos dolores febrium ⁊ tremo/
res ⁊ ventositatem mulierum ⁊
vlcera ⁊ pustulas: ab aborsum
pregnatarum. ⁊ si fuerit appa/
rens in oriente ⁊ sol in virgine p̄
se vincent alanem: ⁊ in occiden/
te pugnam babilonie.

Cometa i libra significat aspe ritatem regis babilonie ⁊ vehe mentiam sue iniusticie ⁊ mortē regū occidentis ⁊ multā mortē principū ⁊ nobiliū: ⁊ effusionem sanguinū ⁊ mortalitatē ⁊ absci sionē merciū paucitatē pluuiaꝝ ⁊ multam serenitatem ventoꝛuꝫ ⁊ altitudinē fluminum siccitateꝫ plantarū paucitatem frondium destructionē: ⁊ si apparet in oc cidente erunt infortunia multa regis babilonie ⁊ erūt cari equi ⁊ muli ⁊ guerre in terra roma norum: ⁊ se interficient adinui cem. In occidente seruos non obedire dn̄is suis ⁊ fructus mediocres.

Cometa in scorpione signifi cat dolorem testiculorum vesi ce ⁊ costarum ⁊ rixam regum: ⁊ malum parturientiuꝫ. ⁊ multas pluuias nociuas ⁊ destructio nem fructuum per gelu ⁊ tene brositatem aeris: ⁊ humiditateꝫ ⁊ paucitatem aquarum: ⁊ desic cationē fluminū ⁊ horribilitatē piscium: ⁊ si est in oriente erit sa lus babilonicis: ⁊ mors pauca ⁊ durabit illud annis. 6. ⁊ rabi es luporum ⁊ canum: ⁊ si in oc cidente erunt locuste ⁊ parum nocebunt.
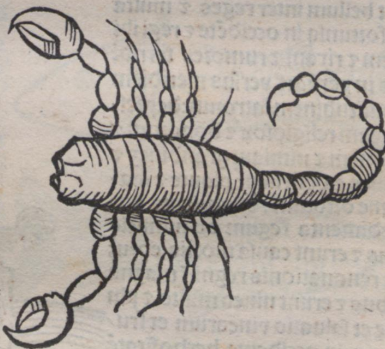
Cometa si in sagittario significat vehemētiā regis super plebem ⁊ desiderium congregandi pecuniam: ⁊ mortem quorūdam nobilium: ⁊ vehmentiam caloris: ⁊ paucitatē fructus palmarum: ⁊ in oriente mortem regum ⁊ pugnam ⁊ latrocinia ⁊ paucos redditus hereditatum ⁊ fructuum: in occidente multā imaginationem in somnis cum aborsu mulierum.

Cometa in capricorno significat bellum inter reges ⁊ multa infortunia in occidēte ⁊ regi ibidem ⁊ rixam ⁊ rumores terribiles in persia: ⁊ versus meridiem multitudinem latronuz: depressionem religiosoꝝ ⁊ bonorum ⁊ mortem ⁊ nimiam grandinez ⁊ niues ⁊ destruent̄ plante ⁊ maxime ortorum: ⁊ in oriente impedimenta regum ex inimicis suis ⁊ erunt causa mortis eoruz et renouationis regni ī magnatibus ⁊ erunt niues multe ⁊ pluuie et saluatio vinearum et fructuuz: in occidente herbositatē anni et aquarum abundantiam.

¶Cometa i aquario significat mortem regis in parte orientis: et virum qui queret regnum: et multam mortem cedem et pu-gnam in parte occidentis: et du-r abit hoc lõgo tempore: ꝛ leprã et tenebrositatem aeris et mul-ta tonitrua et coruscationes et fulmina et mortem multorum propter hec auium paucitatem et piscium et vilitatem annone: et si est in parte orientis cum so-le in aquario multa erit herbosi-tas: iu occidente si est erũt mul-ti rumores terribiles in persia ꝛ depredationes.

¶Cometa in piscibus significat mortẽ ali:uius plebis et multã cedem in regibus nigroꝝ et egy-ptioꝝ et hoc propter causas fi-dei et erunt prodigia: et rex exi-bit et comburet ciuitates et ha-bebit malũ: et erit abusus inter hoies et interficient se religiosi adinuicẽ et apparebit pauptas et pisces morient̃ et nõ erit profi-cuũ in aquis: et si apparet ĩ oriẽ-te et sol est in piscibꝰ erit vehemẽ-tia in ducibꝰ et pͥncipibꝰ et erunt inobediẽtes regi et tollent cen-sum regis et erit timor in multꝭ climatibꝰ: et infortuniũ ĩ persia cũ pluuijs multis: et si in occidẽte multe erũt hoĩm angustie et mortes ĩ plu-ribꝰ climatibus et pͨcipue in parte occidẽtis et durabit annis tribꝰ et erunt aues multe et pisces et inundatio fluminũ: et si fuerit cuz dñis aliquoꝝ sigt̃ angustias illoꝝ et bella eis aduenire et erit inuidia et iniuria int̃ homines et maxĩe in hoibꝰ altis et in hoibꝰ mediocribꝰ sigt̃ etiã inimicos et ĩfortunia propter hoc. ¶De signo vel planeta cuiuslibet loci particularis vel ville do-mino sciendo: credo quadruplicẽ esse viã unã ꝑ fundationẽ ville vel loci: qꝛ signũ tunc ascendens est signum ville vel loci ꝛ planeta potentior illa hora

est planeta illius ville vel loci ⁊ dicitur almutaz ⁊ hec est via certior que ha-
beri potest. Alia via est per magna accideutia siue bona siue mala que acci
dunt ville vel loco quia si bonum sit accidens oportet ꝙ planeta significa-
tor ville vel loci sit potens in figura ⁊ signum suum sit in aliquo angulorum
⁊ boni planete in eo vel ipsuz aspiciẽtes. Si vero malũ fuerit accidẽs opor
tet ꝙ planeta ville vel loci sit debilis ⁊ coniunctus cuz malis vel maliuolo
aspectu ipsos aspiciens ⁊ siguum suum sit cadens ⁊ mali in eo vel maliuole
ipsum aspicientes. Tercia via est per cõsideratione͂ decime dom⁹ natuita-
tis dñi qui villam fundauit: ⁊ hec tercia via ponit͞ in quadripartito glosato
ris parte secũda caplo. 3. in fine. Quarta via ponit͞ ab aliquib⁹ ꝑ diem fori
illius ville quia si sit in die veneris venus est planeta illius ville.

Tractatus sextus de mutatione aeris.

DE mutatione aeris prescire intendens; multa philosophoruz
volumina perquesiui: ex quib⁹ ꝑpendi ꝙ oĩs mutatio aeris fit
aut ex natura signoꝝ aut stellarũ que in eis sunt: aut ex natu-
ra planetarũ in se ⁊ in figuis ⁊ eoꝝ cõiũctionib⁹ ⁊ applicationi
bus. Ideoq̃ȝ primo collegi naturã signoꝝ ⁊ stellarũ que ĩ ipis
sunt. Secũdo naturã planetarũ in se ⁊ in signis ⁊ eoꝝ coniun
ctiones ⁊ applicationes. Tercio regulas quas ponũt philosophi de muta-
tione aeris ꝓsciẽdas. ¶ Aries vniuersalit͞ tonat ⁊ chorusćat: ⁊ eius pricipiũ
pluuias facit ⁊ ventos; medietas est tempata: extrema cõburunt ⁊ mortali
tate͂ generant: ⁊ septẽtriones calefaciũt ⁊ destruũt: meridiane cõgelãt ⁊ in-
frigidant. ¶ Thaurus vtrãq̃ȝ cõplexione͂ tenet vl͞r: plus tame͂ ad calore͂ de-
clinat: ⁊ stelle circa principiũ eius: ⁊ maxime que circa pliades sunt terremo
tus ⁊ vẽtos ⁊ nebulas faciũt: in medio humectãt ⁊ infrigidãt. In extremo
tũc circa aldeborã ignes coruscationes ⁊ tonitrua faciũt: septẽtrionales te͂
perate sunt: meridiane instabiles inordinatos mot⁹ faciunt. ¶ Gemini vni
uersalit͞ faciũt temperie͂ in principio humectãt ⁊ destruunt: in medio tẽpo-
rãt: ĩ fine cõmiscẽt: septẽtrionales vẽtos ⁊ terremot⁹ faciũt: meridiane ignee
sũt ⁊ cõburũt. ¶ Cãcer generalit͞ facit serenitate͂ ⁊ calore͂: ⁊ in pricipio circa
ꝓsepe calidũ ⁊ turbidũ facit aere͂ ⁊ terremot⁹: q̃ sunt in medio tẽporãt: in ex
tremo vẽtos faciũt: septẽtrionales ⁊ meridiane cõbuste sunt. ¶ Leo vniuer
saliter calidũ ⁊ turbidũ facit aere͂ ⁊ sil͞r ei⁹ principiũ ⁊ mortalitate͂: mediũ te͂
porat: extremũ humectat ⁊ destruit: septẽtrlonales ignee sũt ⁊ cõburũt: me-
ridiane humectãt. ¶ Virgo vniuersalit͞ humectat ⁊ tonat: principiũ calefa-
cit ⁊ destruit: mediũ tempat et extremũ. ¶ Libra vniuersalit͞ variat primũ: ⁊
mediũ tempat: extremũ est aquaticũ: et septentrionales ventos: meridiane
humidũ et mortalitate͂ faciunt. ¶ Scorpio vniuersalit͞ tonat et est igneum
et in principio ventos nimiũ facit: et in medio temporat: et in fine sue stelle
terremotum faciunt: septẽtrionales comburunt: meridiane humectant.

¶ ♐ vniuersaliter ventos facit: principiuꝫ humectat: in medio temperat: in fine igneus est: ꝛ septentrionales ventos adducunt: meridiane fortiter humectant ꝛ variant. ¶ ♑ vniuersaliter nimis humectat: principium cōburit ꝛ destruit: mediū temperat: in fine facit pluuias: septentrionales ꝛ meridiane fortiter humectant ꝛ destruunt. ¶ ♒ vniuersaliter infrigidat ꝛ est aquatic⁹ in principio est humidus: in medio temperatus: in fine ventosus: septentrionales comburūt: meridiane ventos nimium faciunt. ¶ ♓ vniuersaliter infrigidat et ventos facit: principium temperat: in medio fortiter humectat: vltime stelle comburunt: septentrionales ventos faciunt: meridiane sunt aquatice. ¶ He sunt ergo nature signorū duodecim ꝛ stellarū que in eis sunt et sunt hec. 12. verba compilatiouis mee. ¶ Signa quoqꝫ humida sunt ♋ ♌ ♏ ꝛ ♒ additur ♐ propter maria que in eius extremo consistunt: ꝛ ♓ ꝓpter riuós quibus preest. ¶ Partes signorum humide sunt fines ♈ ꝛ principium ♉ ♋ finis ♑: ꝛ principium ♒ ꝛ principium ♌.

¶ Adhuc aūt occurrit notanduꝫ ꝙ mansionum ☽ de quibus prius diximꝰ quedam sunt humide: quedam sicce: quedam medium tenentes inter humiditatem ꝛ siccitatem.

1 Cornua ♈ medium tenent
2 Venter ♈ desiccat
3 Caput ♉ humectat
4 Cornu ♉ humectat
5 Caput canis validi desiccat
6 Sidus paruum lucis magne medium tenet
7 Brachiūm humectat
8 Nebulosa duo sidera cum nube media medium tenet]
9 Oculus desiccat
10 Frons humectat
11 Capillus medium tenet
12 Cauda ♌ humectat
13 Canis medium tenet
14 Spica medium tenet
15 Cohoperta humectat
16 Cornua humectat
17 Corona super ♏ humectat
18 Cor ♏ desiccat
19 Cauda ♏ humectat
20 Trabs humectat
21 Desertum medium tenet
22 Pastor humectat
23 Glacies medium tenet

24 Sidus fortune medium tenet
25 Papilio deficcat
26 Hauriens primus deficcat
27 Hauriens secundus humectat
28 Piscis medium tenet

¶ Video ergo ꝙ mansiões humide sunt. 12. sicce sex: relique sunt tẽperate. ¶ Quidam ponunt mansiones ☽ . 27. tantum: et sic cedunt cuilibet precise gradus. 13. ⁊ vna tercia: ⁊. 28. non ponũt: quia ☽ est sub dominio ☉. ¶ De planetarũ naturis seu ꝓprietatibus dicunt philosophi ꝙ planete pluuiales sunt ♀ ☿ ⁊ ☽ ⁊ horum ⁊ aliorũ opera sic cognosce. ¶ Cum prefuerit ♄ ãno absq; aspectu ♂ vel alterius planete frigus intimet in septentrione aĩalia ⁊ semina: ⁊ magis cum ascendit a medio circulo augis sue: et tunc propter dominiũ ♄ terre vltra moduz calide temperantur ⁊ animalia ibi ⁊ semina confortantur: ⁊ erit bonus aer eorum. Cum fuerit ♄ descendẽs similiter in septentrione erunt vermes in animalibus ⁊ caristia mortifera. ¶ ♄ in signo igneo maximum calorem signat. ♄ in signis portionis ☉ que est a ♌ in ♒ submersionem signat in aquis: in portione ☽ que est ab ♒ in ♌ signat sitim ¶ ♂ cum prefuerit anno temperabitur frigus hyemis in septentrione: et ex hoc animalia ⁊ semina confortabunt̃ si hoc est absq; ♄ vel alterius planete aspectu. Et in terris calidis fit destructio animalium ⁊ seminũ: et hoc magis si ascendat a medio circulo augis: ⁊ tunc erit guerra: mors festina: ⁊ preuaricatio. ♂ in signo calido calorem magnum facit. In signo humano bellũ excitat: ⁊ magis cum occultatur a ☉: vel cũ est in signo dedecoris sui quod est ♋. ¶ ☉ variat quartas annorum ſm ☌ et aspectum planetarũ ad eum calidorum vel frigidorum. ♄ enim cum ☉ in hyeme absq; aspectu ♂ vel alterius auget frigus: in estate cum ☉ minuit calorez: et ♄ operatur fortius in signis ⁊ quartis frigidis: ⁊ ♂ in calidis. ¶ ♃ cũ ☉ absq; aspectu alteri⁹ temperat aerem: ⁊ facit ventos septẽtrionales temperatos ex quibus animalia ⁊ semina confortantur: similiter cum p̃est anno ⁊ ipse occasio fortune. ¶ ♀ quandocũq; vel est cũ ☉ vel preest anno: auget humiditatẽ in hyeme ⁊ vere ⁊ minuit siccitatem in estate ⁊ autumno: ita si eam non aspiciat alius: ⁊ dat bona coniugia ⁊ coitus: ⁊ comestiones multas ⁊ amores. ¶ ☿ coniunctus ☉ vel cum preest anno variat tempus et corrumpit vento et siccitate: et dat ingenium subtile ⁊ eius significatio est diuersa. ¶ ☽ in prima quarta mẽsis est calida ⁊ humida: in secunda calida ⁊ sicca: in tercia est frigida ⁊ sicca: in quarta frigida ⁊ humida: ⁊ in quolibet mẽse omnia signa visitat ⁊ naturas cõmiscet ⁊ temperat ⁊ confortat vt durare possint animalia ⁊ semina. ¶ Et cum preest anno vel miscetur ☉ operatur per quartas anni vt dixi: ⁊ ita operatur in mense ☽ vt ☉ in anno.

HIs tanq̄ generalibus ꝑnotatis: pro quartis anni obserua introitum equinoctiorum ⁊ solsticiorum precedentes coniunctiones vel preuentiones ☉ et ☽ : ⁊ angulos celi in horis illis: et hoc in omni climate: et dominos locorum coniunctionuȝ vel preuentionum ⁊ angulorum: ⁊ ſm vires stellarum dn̄antium in illis iudica qualitateȝ aeris. ❡ Alterationes aeris fiunt frequentius tribus diebus ante coniunctioneȝ ☽ cum ☉ vel tribus post. Cum planete mane vel sero apparent solito clariores in oriente vel occidente ſm ☉ affinitateȝ tunc alterant tempus ſm suas naturas. Item in angulis celi luminaria tempus alterant. Item venti non fiunt nisi per cursum duorum luminarium ad istos ordines: et fiunt ad partem ad quam declinat ☽. Si fuerit ☽ nigra vel viridis aut spissa hyemalem aerem ⁊ pluuialē notat. Itē si circulus clarus circundat eam ⁊ paulatim breuiabitur serenitatē signat. Item si duo vel tres circuli eam circundant aerem signant hyemaleȝ. Itē si ad clarum ruborem declinant ⁊ sunt quasi abscisi hyemalem aerem sign̄t et ventos perualidos. Item si turbidi sunt et spissi hyemalem aerem qui fit per ventos ⁊ niues significāt. Item si ad nigram viriditatē abscisi declināt hyemalē aerem per ventos significant. Item circa alios planetas ⁊ stellas claras circuli similiter significant. Item cum pliades ⁊ elpheta ⁊ alie quibꝰ plures stelle appropriant̄ sunt clariores solito ⁊ maiores apparent: ventos significant a parte in qua sunt. Iteȝ cum alpheta ⁊ presepe ⁊ similes illis in sereno quasi non apparent vel sunt spisse multitudineȝ pluuiarum ⁊ aerem hyemalem significant. Itē stelle clare ⁊ fulgide ventos validos significant ❡ Comete ⁊ assub semper significant siccitatem ⁊ hoc ſm illoꝝ multitudinē ⁊ spacij longitudinem. Item occultatio stellarum ab vno anguloꝝ ventos ab illa parte significant: ex diuersis angulis ventos inordinatos: si ex quatuor angulis venit aerem hyemalē ex multis differentijs ⁊ tonitrua ⁊ choruscationes et similia. Item nubes similes floccis lane notant aerem hyemalem. Item yris tempore sereno aerem significat hyemalem: et pluuioso serenitatem: ⁊ colores similia sibi semper sign̄t. Obserua in yride ꝙ eius altitudo ⁊ ☉ . 42 . graduum altitudineȝ non excedit: ⁊ habet ruborem ab igne ⁊ est purpureus ab aqua: iacinctinus ab aere: viridis a terra: et dicitur yris ab aere. ❡ Sole intrante ♈ si ♄ est in humido iudica humiditatem: simil'r de alijs pluuiosis: sed ♄ magis significat nubila ⁊ frigus. Si tunc ♄ ♀ ☿ ⁊ ☽ dominātur pluet multum: maxime si sint in signis pluuialibus sc ȝ in fine ♑ ⁊ in principio ♒: in fine ♈ ⁊ in principio ♋ vel ♌. ❡ ♃ temperiē facit et ventos a sinistris. ❡ ♂ calorem et ventos a dextris. ❡ ♀ pluuias. ❡ ☿ ventos. ❡ Luna pluuias: et hoc ſm naturam illius cui iungitur vel quem

aſpicit ☉ in ſuperiori medietate ecentrici ſerenitatem facit: in alia pluuias.
¶ Jn reuolutione anni ſi ♂ in ſingo proprio eſt pluet multum:in domo ♄
parum:in alijs mediocriter: in ☌ vel ☍ que precedit reuolutionem anni: ſi
♂ locū illum aſpiciat erunt fulgura tonitrua ⁊ lampades. ¶ Annuales plu
uie ſm indos preſciuntur ſic in ☌ ☉ et ☽ vel ☍ ante introitum ☉ in ♈ :ſi
☽ prius aſpicit ♄ :⁊ ipſa ⁊ ipſe ſunt in humido:⁊ non intercipit aſpectus ♃ :
erunt nubes nigre ⁊ pluuia lenta ⁊ durans:⁊ ſi planete inferiores ☉ : ♄ tūc
aſpiciunt erit pluuia maior ⁊ plus durans. ¶ Jn reuolutione anni ſi ♀ ☿ ⁊
☽ in locis humidis fuerint pluuie redundabūt. Jn reuolutione anni ſi par
tes planetarum pluuie ſcꝫ ♀ ☿ ⁊ ☽ cadunt in locis humidis erunt pluuie vt
noceant. ¶ Jn reuolutione pars ☿ accipitur ſic in ☌ vel preuentione que
precedit reuolutionem anni:accipiuntur gradus qui ſunt a ☿ in dominum
ſigni in quo eſt ☿ ⁊ adduntur gradus qui aſcenderunt de ſigno aſcendēte:
et fit proiectio ab inicio aſcendētis ſigni: et iuxta dominū in quo numerus
terminatur iudicatur aura:ſi tunc ♂ eſt in angulo terre ⁊ in terreo inueſtit᷒
☿ terremotum et corruptionem mineralium facit:in igneo combuſtionem
terre ⁊ ſeminum:ſimiliter in alijs. ¶ Jn reuolutiōe pars pluuie accipitur in
die a ♀ in ☽ :in nocte econuerſo ⁊ proijcitur ab aſcendēte:que ſi cadit in hu
midum erunt multe pluuie et econtra:et cum ad locum illum ☽ peruenerit
pluet:ſimlr cum ♀ . ¶ Cum ☉ intrat ſignum tropicum ſi tunc ♀ de humido
aſpicit ☽ in humido pluuie erunt multe: ſi tunc ☽ non eſt in humido ſed ♀
mediocris erit. ¶ Jn reuolutione ſi ☽ aſpicit ♀ vel ☿ ⁊ ambo ſunt orīētales
in principio anni erunt pluuie multe:ſi occidētales econtra. Jn reuolutiōe
ſi ☽ tunc decidit a ♂ pluet illa die. Jn reuolutione ſi ♂ de ♏ aſpicit ♀ plu
uie abundabunt. ¶ Cum ☉ eſt in ♈ vel ♉ ⁊ ♀ tunc retrograda:ver erit plu
uioſum valde. Cum poſueris principium quartarum menſis minutum ☌
alteratiōis prenoſces aeris humiditates:⁊ maris acceſſio maxima eſt in ☌
⁊ ☍ luminarium:minima in quartis:ad quartas decreſcit:de quartꝭ creſcit
¶ Pars diei eſt accipere oriente ☉ omni die quantū eſt a ☉ in ♄ ⁊ hoc tunc
a loco ☽ proijce ſi cadit in humidum humiditatem ſignificat et econtra:in
domū ♀ ⁊ ☽ pluuiam:in domū ☉ ⁊ ♂ ſerenitatem: ♃ ⁊ ☿ ventos ♄ nubula
Cum ☽ eſt cum ♀ vel ☿ in humido:⁊ magis cum vtroqꝫ pluuie abundabūt
Si ☽ eſt in ♏ ⁊ ♂ in oppoſito pluuie abundant. Cum ☽ et ♂ ſunt ſimul in
humido ⁊ alter inferiorum a ☉ aſpicit ♂ nubila erunt terribilia lampades
⁊ tonitrua ⁊ grando ſed non pluet niſi ♂ aſpiciat ♄ vel ♃ vel ☉ ſi diſpoſitor
temporum glorioſus deus voluerit ⁊ ſublimis. ¶ ☽ intrans ♋ hora ☉ : ♍
hora ♀ : ♎ hora ♃ ; ♐ hora propria: ♉ hora ♂ : ♊ hora ☿ ſignificat ſm
naturam dn̄i hore ⁊ ſigni in quo eſt ipſe. Cum ☽ intrat ♒ vel ♓ vertit aereꝫ
⁊ ꝑturbat. Cū ☽ ☿ aduſto applicat aut ei de ♏ opponit̄ pluuiā facit. Cū ♀
♂ applicat in ♏ ſtati pluet. Cū ☉ ♀ ☿ ⁊ ☽ ſil' ſunt imbres ꝯtinuos faciunt

illa die:etiã si ☽ aspicit eos aliunde. Cũ ☽ fuerit in ♏ ⁊ ♂ in opposito ⁊ ☉ in ♒ vel ♓ pluuie abundant. Cum ☉ est in ♒ ⁊ ☽ in ♌ illa die pluet. Cum ☉ intrat ♎ si ♀ est cum eo infra vnum signum pluuie erunt multe: et magis, si fuerit occidental' ⁊ sub radijs in principio anni: si orientalis ⁊ nõ sub radijs erit in fine anni. ¶ ♀ in angulo in ☌ et ☍ luminarium certum est iudicium pluuiarum. Similiter dñs ascendentis in angulo ⁊ in aqueo. Cum ☉ est in emisperio australi scz a ♎ in ♈ : ⁊ ♀ sub radijs ☉ : ⁊ ☽ sibi applicat stati pluet die illa ⁊ hora: pluet cum ☽ in cardine ⁊ in aqueo applicat ♀ vel ☿ : ⁊ durat q̃diu durat applicatio. Si ☉ est in ♓ vel ♈ et ☽ in opposito vel in ♐ in locis vaporosis die illa imbrium erit affluẽtia. Cum ☽ est in opposito ☉ aut cum ♀ in ♓ in ♈ ♎ vel ♏ erũt lampades tonitrua ⁊ fulgura, ♀ intrans ♋ pluuias facit. ♄ ♃ ⁊ ♂ ↄiuncti pluuias faciunt ⁊ torrentes. Cum ♄ est in auge sui circuli ⁊ ☽ sibi coniungitur in fine mensis significat augmentum rei quã significat signum in quo est. ¶ Cum ☽ applicat ☉ nubes erunt et imbres ex quibus flumina redundabunt. Cum ♀ nubes candide: imbres mediocres venti leues, Cum ☿ nubes varie crocee rubicunde nigre glauce et pallide. Cum sol est situs nubium fit discursus colorum diuersitas et interruptio imbriũ. Cuz ♄ nubes nigre: fulguris asperitas: venti ⁊ pluuia vicissim. Cum ♃ nubes candide ⁊ nigre ⁊ quasi adinuicem supposite: lampades tonitrua ⁊ imber ⁊ aeris quandoqꝫ temperãtia. Cum ♂ nubes rubicunde ⁊ pallide yris ⁊ imber in principio bonus aer calens: ⁊ quandoqꝫ frigus: et hec septez capitula sunt indorum. ¶ Planeta retrograd⁹ vsqꝫ ad oppositionem solis plus significat pluuias q̃ꝫ ecõtra. Luna in signo feminino si respicit planetam retrogradũ in signo feminino statim pluet. Luna iuncta planete retrogrado aucta lumine signum est pluuie. ¶ Centra ☽ sunt duodecim Primũ est locus coniunctionis ☉ ⁊ ☽ . Secundum est a ☌ per. 12. gradus. Terciũ est a ☌ per. 45. gradus. Quartum per. 90. gradus a ☌ . Quintum abinde ꝑ 45. gradus. Sextum in. 12. gradus ante oppositionẽ. Septimum locus ☍ ⁊ alia. 5. ab ☍ ad ☌ sicut a ☌ In quib⁹ locis ☽ obserua q̃lia sint an humida an sicca an mediocria: et quibus iungitur corpore vel aspectu iudica iuxta illud. ¶ Apertiones portarum sunt decez: ⁊ sunt inter eos quorum domus contrarie sunt inter se vt ♄ ⁊ ☉ : ♄ ⁊ ☽ : ♃ ⁊ ☿ : ♂ ⁊ ♀ . Unde si ☉ iungitur ♄ vel ☽ ♄ apertio porte est. Item si ☿ ♃ si ♀ ♂ . Item si ☽ transfert de ☉ ad ♄ vel econuerso de ♃ ad ☿ vel econuerso de ♂ ad ♀ vel econuerso semper est porte apertio: ⁊ sic decem sunt porte apertionis in quib⁹ fiunt aeris mutationes ſm naturas eorum inter quos fit translatio: ⁊ qui recipit ☌ vel aspectum dominus rei est. ¶ Indi diem pluuie sciunt per distantiam ☌ vel ☍ luminarium vel quadrature ad gradum planete pluuialis: ita si ☽ est in signo mobili dant cuilibet gradui horam vnam: in fixo diem: in comuni in prima eius medietate dant diem: sed in secunda medietate dant horam et

tunc pluet: ⁊ si ♂ tunc aspicit ♄ differtur pluuia quousq; ☽ aspiciat ♄ oppo
sito vel □ aspectu in sicco: vel vim dat ♃ existente vtroq; in humido: ⁊ alter
inferiorum ♃ aspiciat nubila tunc erunt: ☽ et ♃ sic se habentibus si neuter
inferiorum ♃ aspiciat: si ipse ♃ ♄ aspicit pluet. ¶ Non est diuersitas in celo
nec in planetis nisi ſm eorum situm in longitudine latitudine in sursum et
deorsum. Et fit diuersitas aeris per ecentricum ☉ et planetarum ad ☉: et
inter se per diuersitatem eorum ad terram: et quantitas corporis ☉ et eius
caloꝛ vincit planetas qui sunt sub radijs eius. Et cum planete descendunt
ad funduz epiciculi calidi sunt: sed si cũ hoc sũt in sũmitate ecentrici non ap
paret eorum calidum sed frigidum. ¶ Et sciendũ ꝙ cum centrum planete
est minus sex signis descendit in ecentrico cũ plus ascendit. Et cũ argumẽ
tũ planete ẽ minꝰ sex signis descẽdit ĩ epiciclo si plꝰ ascẽdit. Et si in q̃rta esti-
ua. 5. sunt directi propter eoꝝ infrigidationẽ erit estas decora. Si tũc retro
gradi erit calida ⁊ ventus calidus ↄsumet septentrionalia: nam retrogradi
calefaciunt: directi infrigidant. ¶ Si ☉ est infra ♑ ⁊ ♈ hoc est in hyeme et
vnus retrogradus est cum eo siccitas erit: si duo humiditas congruens: si
tres humiditas addens: si q̃tuor fiet diluuium: de superioribus non potest
hoc esse nisi per aspecũ. Si omnes sunt retrogradi cum ☉ est in quarta au-
tumnali ⁊ diriguntur in hyeme erit siccitas sũma in omni climate ¶ Leues
combusti in quarta autumni faciunt frigus ⁊ humiditatem: in quarta hye-
mali nubula ⁊ ventos meridianos: in vernali nubula: in estiuali caliditatez
⁊ tonitrua: similiter ⁊ de ponderosis: ⁊ a latitudine. 9. graduũ ab equatore
vsq; ad. 60. fiunt pluuie. ¶ Si ♄ ♃ ☉ ⁊ ☋ draconis aut ♀ sunt coniuncti fa
ciunt torrentes destruẽtes ciuitates ⁊ magis in hyeme. Si ♂ retrogradꝰ
aspicit ☉ fulgura cadent vrentia: ♂ respiciente ♀ ⁊ ☽: si ☿ illuz vel illã cõco
mitatur erunt imbres cum guttis grossis. ¶ Cum ☉ intrat. 18. gradum ♏ si
tunc ♀ est in aqueo erunt pluuie ad submersionem. ¶ Cum ☉ est in ♒ et ♀
⁊ ☽ applicat ♀ vel opponitur ei statim pluet. ¶ Si ♀ est retrograda ⁊ orien
talis ⁊ ☉ in ♑ ♒ vel ♓ ĩ vere dat imbres paucos in principio hyemis abũ
dantes. ¶ Item ♀ in hyeme directa oriẽtalis in principio dat pluuias pau
cas: in fine hyemis multas: nisi stella q̃libet ☉ discurrat affinior. ¶ ☉ in ter
minis ♂ in estate auget calorem: in hyeme ⁊ vere facit siccitatẽ ⁊ pluuie pau
citatem. ¶ ♄ ⁊ ♂ sicci sunt qui coniuncti in ♋ cũ testimonio ♃ ☉ ⁊ ☽ signi-
ficant in omnibus orizontibus siccitatem.

Entus est vapor terreus aerẽ transcendens ⁊ eum vehementẽ
impellens. Itẽ alius dicit: ventus est aer densus vsq; ad offen
sionem tempestuosam excitatus: cum ☉ est inter ♈ ⁊ ♋ venti
erunt orientales: ad ♎ septentrionales: ad ♑ occidẽtales: ad
♈ meridiani. ¶ Configuratio ☿ cum ☽ ventos facit: cum ♄ si
non est retrogradus ventos cum nubibus nigris: retrogradatio ♄ ventis
contradicit: ⁊ magis in signo terreo: similiter ♂ in signo terreo ventis cõtra

dicit:cum ♃ salubres:cum ♂ calidos et igneos: cum ☉ in ventoso calidos vel pessimos facit ventos. ¶ Itē si ☉ fuerit in ♑ ⁊ ☽ fuerit in ♏ vel ♑ vel ♉ vel ♍ fridissimi flabunt venti. Idem ⁊ magis si ☉ fuerit in ♒ ⁊ ♄ in oppo/sito ⁊ ☽ respicit alteruz. ¶ Uenti principales sunt quatuor ⁊ habet quilibet duos collaterales. Ab oriente subsolanus habet vulturnuz a sinistris:eurū a dextris. A meridie auster habet a sinistris nothū:a dextris affricum. Ab occidente sephirus habet a sinistris circium:a dextris fauonium:licet fauonius principalis ponatur a quibusdam. A septentrione aquilo habet a sinistris boreaz:a dextris chorum. ¶ Uenti sunt duodecim propter duodecim portas ☉ per q̄s exeunt ⁊ ipse illos facit. Et vapor siccus ⁊ subtilis et frigidꝰ in aerem eleuatus facit ventum: et siccus ⁊ grossus in terra conclusus facit terremotum:⁊ siccus vapor inuolutus humido chorușcationes facit ⁊ tonitrua:vapor autem humidus est materia pluuiarū ⁊ huiusmodi. ¶ ☉ eleuat ventos orientales: ♂ meridianos: ☽ occidētales: ♃ septentrionales. Materia venti vadit vel detrahitur a deorsum in sursum:sed reditus in deorsuz fit tortuosus:vnde in hoc motum stellarum imitatur super arcum orizontis. Q aūt ventum deprimit a sursum in deorsum est frigidum superioris partis aeris ⁊ non est motus eius continuus:quia semel depressus confortatur calore loci inferioris ⁊ iterum eleuatur. ¶ Uenti orientales sunt calidi ⁊ sicci: quia via illa ☉ est vnde subtiliat ⁊ calefacit. Occidentales econtra ex causa contraria scz frigidi ⁊ humidi:quia cum exeunt a regione calida occurrunt eis venti septētrionales a locis frigidissimis quos aperiunt frigore constrictos ⁊ trahunt humiditatez. Septentrionales sunt frigidi ⁊ sicci ꝑpter frigꝰ qđ ibi vapores constringit:⁊ in omni vapore est aliquid de tribus elementis aere aqua ⁊ terra. Unde non potest esse omnino simplex quod vaporat:et propter terreum quod est in vapore venti. Uentus denigrat vt fumus qui etiam niger est propter terrestre adustū. Uenti sunt in montibus qui iuncti sunt aeri qui quemlibet vaporē percutit ⁊ aerez impellit. Et ventus non pōt ire sursum ꝑpter frigus obuians:nec deorsum propter calorē obuiantē:nec retro ꝑpter frigiditatē impellentē:vnde cogitur in oppositū ire:⁊ ventus nō exit locū suum naturalem: q̄a induens naturā aeris in eius regione mouet̄. Et auster est flexuosus q̄a aquilo sibi occurrens ipsum repcutit et inuoluit: repcutit quidē suo loco:sed aq̄lo flat rectus:q̄a obtusū austri ipm̄ repcutere nō pōt. ¶ Si in signo scđo a p̄mo tonuerit sig̃tio p̄mi pibit. ¶ In ♈ si tonuerit herbe abūdāt:angustia erit filijs hoīm:suspēdia multiplicabunt̄. ¶ In ♉ ānona bona in montibꝰ:pauca in vallibꝰ:vinum ⁊ bestie agri multiplicabunt̄. ¶ In ♊ pluuie erunt multe et grādines:frumentū ⁊ legumen multū aues pauce:reptilia multa. ¶ In ♋ fames ⁊ cōmotio:locuste fructus terre fastabūt. ¶ In ♌ seditio erit int̄ regna:ānona cara in p̄ncipio:in nouissimo ppl̄i seditio:⁊ moriet̄ magnꝰ hō. ¶ In ♍ fere hoībꝰ isidiabunt̄ ⁊ q̄drupedia morient̄. ¶ In ♎ siccitas in p̄ncipio:in fine āni pluuie:⁊ ānona cara in fine

¶ In ♏ racemi pauci pisces ⁊ pecudes morientur femine aborcient:venti
erunt magni: ☽ in oriente obscurabitur. ¶ In ♐ pluuie erunt congrue:fru
ctus arborum cadēt:serui regis preliabuntur.¶ In ♑ multe gentes disper
gent:⁊ erit magna pestilentia in filijs hominū mortalitas vndiqꝫ.¶ In ♒
pluuie magne:terror hominibus:ventus affert tussim ⁊ scabiem:⁊ erit com
motio magna in seculo. ¶ In ♓ gelu ⁊ siccitas in terra:fructꝰ terre deficiēt
vinum multum abundabit: diuitie erunt: homines infirmabuntur: non tñ
multi morient. ¶ Januarij tonitrua ventos validos ⁊ abundantiaꝫ frugū
significant.¶ Februarij mortem multorum hominum et maxime diuitum
pronunciat. ¶ Marcij ventos validos:⁊ abundantiam frugum:et lites in
populo. ¶ Aprilis bonum ⁊ iocundum annum. ¶ Maius famem signat.
¶ Junius frugū copiam ⁊ maxime annone:⁊ malas infirmitates. ¶ Julius
anno illo annonaꝫ bonam:sed fructus pomorum peribit. ¶ Augustus rei
publice prosperitatem:sed multum hoīes egrotabunt.¶ September abun
dantiam frugum:⁊ occisiones potentū.¶ October ventum validum affert
⁊ annone ⁊ fructus arboꝝ inopiam.¶ Nouember abundantiam frumenti
et iocunditatem anno illo. ¶ December annone abundantiam:pacem in
populo ⁊ concordiam.¶ kal' ianuarij si fuerint in die dominico hyems erit
bona sed ventosa:ver humidum:estas ⁊ autumnus ventosi ⁊ annona satis
et pecora ⁊ mel:vindemia legumina fructus ortorum peribunt et iuuenes:
discordia inter reges latrocinia multa. Si die ☽ hyems cōmunis:ver tem
peratum:estas calida:diluuia formidines et infirmitates:viles morientur:
bella inter mulieres:principiū mutationis:matrone lugebunt:glacies mag
reges interibunt: strages magna ferro: vindemia mala: apes morientur.
Si die ♂ hyems magna ⁊ nix et diluuium:ver ⁊ estas humida: autumnus
siccus:frumentum carum: pecorum interitus repentini: incole regnabunt:
mel multum:ligna cara:incendia multa:pestilentia nimia: legumina bona
fructus arboꝝ peribunt:oleum abundabit:romani meliorabuntur in aliq̊
mulieres morientur:⁊ reges ⁊ vindemia mala.¶ Si in die ☿ annona vilis
vindemia bona:hyems calida ⁊ prospera:ver malum et humidū:autumnꝰ
temperatus:pericula ferri:olei copia:ventrꝭ ⁊ precordioꝝ solutio:mulieres
morientur:in locis diuersis fames erit:⁊ aliquid noui audient:iuuenes mo/
rientur.¶ Si in die ♃ hyems tempestiua:ver bonum:estas mala:autumnꝰ
siccus:frumēti parum:vindemia bona:lippitudo oculoꝝ:infantes peribūt:
bella ⁊ seditio militum:terremotus:pericula regum:oleum multū:rumores
magni apud principes.¶ Si die ♀ hyems īportuna ⁊ sicca:frugum copia:
oculorum dolores:infantes morientur:grando multa. ¶ Si die ♄ hyems
ventosa:ver magnum estas varia assiduis tempestatibus:autumnꝰ siccus:
ānona cōmoda:porcoꝝ interitus:ligna cara:terciane multe:varijs languo
ribus homines vexabūtur:senes morientur:incendia multa:fenum multū

fructus pauci: τ homines morient̃. ¶ Nox kalendarũ Januarij si est serena hoc est sine vento τ pluuia. annus intrans bonus erit: si cum uento oriẽtali morient̃ pecora: cum occidentali reges: cum meridionali erit mortalitas: cum septẽtrionali erit sterilitas. ¶ Januarij luna prima si fuerit luna ĩ capite arietis quod dicit̃ almarach preualebunt pluuie τ eradicabunt̃ segetes. Si luna prima sursuꝫ mittit cornua erit sicca: si visum torquens ferroginiũ habet pluuialis erit: si vnũ sursum aliud deorsum semi humida erit. Et in luna tercia si tonuerit bis illo mense tempestas erit. Si in quarta fulgura τ grando. ¶ Agricule dicũt ꝙ nulla blada habentia paleas ɔcauas possunt diu seruari sed putrefiunt τ corrodunt̃ a vermibus post eoꝝ collectionem si seminent̃ luna multũ diminuta. ¶ Arcus yridis in diuersis locis diuersa significat a meridie ortus magnam vim aquarũ venire: signat enim magnam vim aquarũ in aere esse qui in meridie possunt dominari vel dissolui: si circa occasum refulserit tonabit τ leuiter pluet: si ab ortu surrexerit serena promittit. ¶ Circulus circa lunam qui halo dicit̃ si delapsus fuerit equaliter et semetipsum euanuerit significat aeris tranquillitateꝫ cũ in vna parte ruptus fuerit illinc ventus vnde scinditur: si in pluribus locis ruptus fuerit tempestatem in mari naute expectant.

Tractatus septimus de natiuitatibus.

IN hoc tractatu septimo colligere de natiuitatibus intendo Et primo de subito morituris siue parum victuris. Secundo de monstris. Tercio de natis perfectis τ eorum vita substantia τ fratribus: τ sic per ordinẽ ſm domos. 12. ad que inuoco suppliciter dei auxiliũ: qꝛ iste transitus est difficilis τ fere incomprehensibilis ſm hominũ intellectuꝫ confisus ergo de ipso qui omnibus habundanter dat: τ nulli improperat philosophorum: sed de hoc sententias aggredior in suo nomine taliter ordiendo.

NAtiuitas est exitus nati de vtero sue matris. Cū fuerit impedi
tū luminare cui⁹ est auctoritas vt solis in die: lune in nocte: ⁊
q̄gdus ascendētis ⁊ recesserit dn̄i luminariū ab angulis: q tūc
nascit̄ cibū nō gustabit: ⁊ hora mortis eius est cū peruenerint
luminaria ad malū. ¶ Tres dn̄i triplicitatis ascēdentis cum
recesserint ab angulis: ⁊ similit̄ luminaria ⁊ eoꝝ dn̄i ⁊ ꝯiūctio
vel preuētio que precessit natiuitatē natus nihil gustabit vel mōstrum erit
Mars ⁊ luna si fuerint simul in ascēdēte in natiuitate: ⁊ saturnus i octaua
natus de vtero matris nō exibit viu⁹. Saturn⁹ mars ⁊ luna si fuerint simul
qui tūc nascit̄ nō viuet ꝑ. 2. horas. Si dn̄s ascēdētis est corrupt⁹ ⁊ mars est
i octaua qui tūc nascit̄ nō viuet ꝑ mēsem. Cōiūctio solis ⁊ lune si fuerit in se
xta domo vel. 12. qui tūc nascit̄ nō viuet ꝑ annū nisi iupiter vel venus fuerit

in. 11. Nam si alter ibi fuerit annũ quartũ natus intrabit sed nõ complebit Cum luna in natiuitate fuerit impedita cadentibus dñis triplicitatis ascendẽtis etiã si cum hoc malus est in angulo natus parum viuet. ¶ Mars ⁊ luna si fuerint simul in medio celi: ⁊ dñs medij celi fuerit combustus vel in decursione sua mater ⁊ natus morient̃ ex illo partu: si mars solus mater sola. ¶ Cauda draconis quoto gradu in ascẽdẽte fuerit tot annis qui cuꝫ nascit̃ cecus erit. Dñs quarti in octaua si fuerit mortẽ parturiẽtis innuit. Mõstruosam figurã habebit qui nascit̃ si tũc luminaria sunt ab ascẽdẽte cadentia ⁊ mali sunt in angulis huius natiuitatis ⁊ si tũc nascit̃ mõstruosus. Uide cõiunctionẽ vel preuẽtionem que precessit ⁊ loca luminariũ in hora natiuitatis ⁊ planetas dispositores: quia si planete eoꝝ ⁊ locus lune vel ascẽdentis eoꝝ omnia vel plura sint sicut dictũ est: figura erit monstruosa. Et si cuꝫ hoc luminaria fuerint in signis quadrupedibus vel feralibus: ⁊ fuerint infortune in angulis nõ erit natus ex hominib9. Et si fortuna cũ luminarib9 testimoniũ nõ habuerit: sed eis infortune testificant̃ erit natus ex animalibus quib9 opus habẽt hoies vt sũt galline porci boues capre ⁊ similia que cum hoibus cõuersant̃: erit tamen mõstruosa eius figura. Et qualitas eius scit̃ ex figuris signoꝝ in quibus infortune steterũt que luminaria vel angulos cõtinẽt. Et si fortuna nõ testificat̃ alicui predictoꝝ locorum natus non loquet̃: ⁊ eius forma veraciter mutabit ⁊ perficit. Si vero iupiter aut venus testificat̃ nati proprietas in qua fuerit illa mutatio erit vt honoret̃ ⁊ sublimet̃ eo ꝙ est ex hac figura q̃ vocat̃ armalarip: ⁊ est figura ex venere ⁊ mercurio denoiata ⁊ est proprietas in aia per quaꝫ aia viuit anteq̃ꝫ fit vt si quis opinat̃ esse mortuũ ⁊ illud sit verũ: ⁊ si mercuri9 testificat̃ natus erit interꝑtator somnioꝝ: ⁊ ex hoc victũ habebit erit tamẽ surdus ⁊ absq̃ꝫ dentibus in alijs cõueniẽtis nature ⁊ subdolus ⁊ deceptor. ¶ Semẽ receptũ ĩ vtero disponit saturn9 mẽse primo ⁊ cõgelat. In secũdo iupiter ⁊ deus ĩmittit spiritũ ⁊ accipit quoddã tempamẽtũ. In tercio mars ⁊ fit sanguis. In quarto sol ⁊ imponit deus vitã ⁊ aiat̃ ⁊ ideo dat̃ pars in yleg. In quinto venus ⁊ dat deus sexũ. In sexto mercuri9 ⁊ fit in eo lingua. In septimo luna ⁊ perficit̃ ⁊ tunc nat9 viuere põt. In octauo reddit̃ ♄ ⁊ nõ viuet. In nono ad ♃ ⁊ viuet

De natis completis ⁊ victuris ita procede facta figura ad horam natiuitatis ⁊ equatis planetis: ⁊ debite collocatis. Loc9 lune in natiuitate fuit ascendens gradus in conceptione ⁊ locus lune in conceptione fuit gradus ascendens in natiuitate Ad huius intelligentiã nota ꝙ triplex est mora seminis in vtero. Prima dicit̃ minor ⁊ habet dies. 258. Secunda media ⁊ hꝫ dies. 273: Tertia maior ⁊ hꝫ dies. 288. His ꝓscitis ↄsidera lunã ipsa eni si est in principio dom9 septime mora seminis fuit minor. Si ĩ oriẽte est luna mora seminis in vtero fuit media. Si in fine domus sexte mora fuit maior

Si inter occidens ⁊ oriens mora fuit maior q̃ minor:⁊ minor q̃ media. Si inter oriẽs ⁊ occidẽs mora fuit maior q̃ media:⁊ minor q̃ maior. Et vt scias excessum diminutionis vel decrementũ ꝓcede sic. ¶ Si luna est in superiori medietate sup terrã recipe gradus equales qui sunt ab occidẽte in lunam ⁊ ipsos duplica ⁊ diuide p. 24. ⁊ quot exit notat dies ⁊ quot remanet sunt hore ⁊ quot habes adde more minori:⁊ hoc totũ subtrahe radici lune cũ qua equasti lunã ad horã natiuitatis ⁊ cũ radice.i.cuz tempore qđ tunc habes equa lunam ⁊ videbis ꝙ locus lune in natiuitate fuit ascendens in conceptione:⁊ ꝙ locus lune in cõceptione fuit ascendẽs in natiuitate. Et si locus lune in natiuitate est inter oriens ⁊ occidens.i. sub terra accipe gradus qui sunt ab oriente in lunã ⁊ fac vt supra:⁊ adde more medie ⁊ oꝑare iterũ vt prius. Si aũt luna est in loco vnius de tribus moris p̃scise:⁊ tu moram que fuerit subtrahis radici cum qua in natiuitate lunã equasti ⁊ cũ radice que remanet que est cõceptionis equas lunã inuenes ꝙ locus lune in natiuitate fuit ascendens in cõceptione:⁊ ꝙ locus lune in cõceptione ẽ gradus qui ascendit in natiuitate. ¶ Quoto gradu p̃cessit natiuitatẽ cõiunctio solis ⁊ lune vel preuentio:tot gradus signi erit angulus natiuitatis humane ⁊ nũq̃ alteri⁹ animalis. Rimare naturã originis anteq̃ indices : aliter enim de nobili:⁊ aliter de ignobili iudicabis ⁊ remoue in omni iudicio illud quod non põt recipere impressionẽ virtutis celi. Ex dñis triplicitatꝭ ascendẽtis scitur an natus sit nutriendus. Et ex dñis hoc est nouene vitã nati scimus. Forme quales ascẽdunt in hora natiuitatis talis erit ille qui nascit̃. Cum fuerit mars in hora natiuitatis in ascendente:natus habebit maculã turpem in facie:similiter de saturno est. Ascendẽs faciũt. 5. gradus super terrã ⁊. 25. sub terra ẜm ptholomeũ:quia per locũ lune in natiuitate habet̃ gradus ascẽdẽs in cõceptione:⁊ per locũ lune in cõceptione habet̃ gradus ascendẽs in natiuitate:videt̃ mihi vanũ gradũ ascendentẽ querere alit̃. ¶ Aomar tamẽ ⁊ alcabitius imitatores ptholomei querũt eũ sic. Cõstituta natiuitatis figura vident vtrũ natiuitas sit cõiunctionalis vel p̃uẽtionalis: hoc est an fuerit ꝓpior ante natiuitatẽ cõiũctio luminariũ velꝰ oppositio eorũ. Et de gradu cõiunctionis nõ est dubitatio. Sed in gradu p̃uẽtionis diuersimode sentiunt sapientes. Dorotheus dicit gradũ preuẽtionis illũ gradum in quo est luna in p̃uentione. Ptholomeus dicit gradum p̃uentionis graduz illius luminaris quod in hora preuẽtionis est super terrã. Et si vnũ tũc sit in oriente ⁊ alterũ in occidente:gradum p̃uentionis dat illi qui est in oriẽte:tunc cõsiderant quis planeta plus habet dignitatis hora natiuitatꝭ in illo loco:hunc equãt ad horam natiuitatis ⁊ vident cui angulorꝫ scꝫ medij celi vel ascendentis est propior planeta ille in numero suorum graduuz ⁊ cui propior est ẜm illum angulũ equant domos. Nunc quidem dixi esse vanum in natiuitate certa ascendens aliter querere q̃ per locuz lune in cõ-

ceptione Sed quod dicit ptholomeus verum est ⁊ necessariũ in natiuitate
nõ certa sed per estimationẽ accepta. Quia natiuitas docet cõceptionem:
⁊ cõceptio docet natiuitatẽ sm̄ modũ qui dictus est. ¶ Nota signa conce-
ptionis. Primũ est ꝙ capita mamillarũ sint extensa a colore proprio muta
ta. Secundum est ꝙ oculi sunt caui. Tercium ꝙ visus mulieris sit acutus.
Quartum ꝙ pupilla sit clara. Quintũ ꝙ album iu oculo sit plenũ ⁊ spissum
Sextum ꝙ corpus sit laxatũ. ¶ Signa cõceptus masculini sunt hec. Pri-
mũ est venter plenus ⁊ rotundus pulcher obduratus. Secũdum color mã
marum rubeus sed hoc quãdoqꝫ fallit. Terciũ color mulieris splendidus.
Quartũ lac inter digitos spissum ⁊ coagulatũ. Quintũ lac distillatũ suꝑ spe
culũ ferreum in sole positũ per spatium vnius hore collectũ vt margarita.
¶ De alijs futuris filijs sic prenosce si in capite iam nati vides coronam de
capillis alium signat nasciturũ: ⁊ si duas dic duos nascituros simul. Item
in longitudine vmbilici ex parte matricis si sunt nodi ⁊ spina post pariet et
quot sunt totidem pariet: ⁊ si nõ: nõ pariet plus. ¶ Signũ cõceptus femini
ni sunt venter latus lõgus color fedus ⁊ macule mamille nigre: sed hoc fal-
lit lac sine coagulatione ⁊ fluens super speculum ferreum. ¶ Mars si pre-
fuerit natus erit fetidus: si saturnus erit sordidus. ¶ Omnis natus cuiꝰ ascẽ
dens nõ fuerit signũ humanũ: nec dñs ascendentis in humano: nõ associa-
bit̃ hominibus. ¶ Mores nati iudica per venerẽ ⁊ signũ eius in natiuitate
¶ Cõuersationẽ nati iudica per martẽ: quia eius est vis irascibilis. Sol est
origo virtutis vitalis. Luna naturalis. Saturnus retentiue. Jupiter cresci
tiue. Mars irascibilis ⁊ attractiue. Venus cõcupiscibilis. Mercurius ra-
tionalis. Unde de his virtutibꝰ iudica sm̄ proprios significatores. ¶ Ma-
sculinus erit masculus natꝰ si dñs oriẽtalis faciei fuerit masculinꝰ ⁊ in signo
masculino. Feminina erit femina si dñs orientalis faciei fuerit femininus ⁊
in signo feminino. Effeminatus erit natus si dñs orientalis faciei est femi-
ninus in masculino. Virago erit femina si dñs orientalis faciei masculinꝰ
fuerit in signo feminino. ¶ In natiuitatibus viroꝝ si sunt luminaria in si-
gnis masculinis actus eorum erũt masculini. Sic in natiuitatibus femina-
rũ si luminaria sint in signis femininis actus eorum erũt feminini. Et si ecõ
tra actus ĩmoderati ⁊ innaturales erũt: ⁊ mars ⁊ venus similiter. Et hi duo
orientales faciũt ad masculineitatẽ: saturnus addit immũdiciã: ⁊ mercuriꝰ
impetum delectationẽ ⁊ econtra. ¶ Longus erit ille cuius significatores
sunt in alto celorum: ⁊ ascendẽtes in principijs signorũ ⁊ orientales in sta-
tione secunda ⁊ in signis longarum ascensionũ: ⁊ econtra erit breuis. Ma
cilentus erit cuius ascendentis significatores non habent latitudinem a zo
diaco: ⁊ si hñt latitudinẽ a zodiaco meridianã natus erit crassus ⁊ agilis.
Si septẽtrionalem erit pinguis ⁊ tardus. ¶ Ille qui facit aliquod opus in

stinctu naturali scire pōt quis planeta dominiū habuit in natiuitate sua. Fi
guratio lune cū planetis hoc est aspectus vel applicatio vel cōiunctio facit
natū moueri ad id quod significat: cū ioue ad iusticiā: cū marte ad impro/
bitatē: cum saturno ad pacientiā: cum venere ad amorē: cum mercurio ad
sapientiā ꝛ discretionē ꝛ hoc ƒm planetarū fortitudinē vel debilitatē. Cum
mali prefuerint ascendenti: natus delectabit̄ in rebus insipidis ꝛ amaris ꝛ
quādoqꝫ infetidis. Cum prefuerint fortune natiuitatis: natus erit largus ꝛ
diligens econtra horrēdus. ¶ Cū mercuri⁹ fuerit in altera domoꝝ saturni
qui tunc nascit̄ intelliget res medullitus dūmodo sit fortis: si in domo mar
tis erit ꝑfidus ꝛ astutus ꝛ aries est fortior domus martis: ꝛ cū preest mercu
rius erit acutus ꝛ magis ad intelligendū audita q̄ꝫ ad inueniendū. ¶ Et si
natiuitas est diurna ꝛ est mercurius in domo altera saturni natus exerce/
bit se in sciētijs. Statū cuiuslibet quottidie per eum qui fuit almuz in arie/
te iudica: Nūq̄ꝫ perdet sensuz in cuius natiuitate luna vadit ad mercurium
Famosus erit vt rex: ꝛ nullus preteribit eius mādatū: in cuius natiuitate iu
piter ꝛ luna sunt in eodē gradu ascēdēte ad augem suam. Fortissimus erit
in cuius natiuitate sol est in medio celi ꝛ saturnus orientalis ab eo in signo
masculino. In cui⁹ natiuitate iupiter ꝛ venus fuerint vniti soli illius verba
recipient̄ vt ꝓphetia. Mars ꝛ venus vniti soli ī dignitate veneris verba na
ti recipi faciunt vt ꝓphetiā ꝛc̄.

De vita quicq̄d dicit̄ domui prime iuste appropriat̄. Nā ipsa vi/
ta ad domū primā reducit̄. yleg ergo qui est dn̄s vite ꝛ status:
sic querat̄ aspice solem lunam ascendens partem fortune gra/
dum coniunctionis vel preuentionis que propior precessit na/
tiuitatē. ¶ Et primo solem si natiuitas est diurna. vide ergo si
sol est in hora natiuitatis in domo prima vel. 10. vel. 11. siue sit in signo ma
sculino siue feminino ipse est yleg in septimo octauo ꝛ nono non est yleg sol
nisi fuerit in signo masculino: ꝛ hoc intellige ī natiuitate diurna. Ita tamē
ꝙ dn̄s domus termini vel exaltationis vel triplicitatis loci solis eum aspici
at. Nam aliter nō erit yleg: tunc aspice lunā que si est in angulo vel succedē
ti erit yleg si aliqs. 4. predictoꝝ eam aspexerit ꝛ si non est yleg luna respice
ascendens quod si respicit̄ a dn̄o alicuius. 4. dignitatū erit yleg ascendens:
ꝛ si non aspice partem fortune si est aspecta vt prius: ꝛ si nec ipsa accipe gra
dū cōiunctionis que precessit propior natiuitatē ꝛ hoc in die ꝛ in natiuita/
te cōiunctionali. ¶ In nocte luna soli ꝑmittit̄: tunc aspice lunā que si fuerit
in ascendente vel in secunda vel tercia aut in septima aut octaua erit apta
yleg siue masculinum fuerit signū siue femininum. Et si fuerit ante graduz
ascendentis per. 5. grad⁹ aut infra aut fuerit in quarto aut quinto signo fe/
minino aptatur pro yleg. Si autem fuerit in aliquo horum locorū in signo

masculino non erit apta vt sit yleg. In preuẽtionali gradus preuẽtionis acipit pro gradu coniunctionis ⁊ gradũ partis fortune prepone gradui ascẽdentis in natiuitate nocturna ⁊ considera vt prius. ¶ Et yleg interpretatur vxor ⁊ significat vitam nati. Alchocoden interpretat vir ⁊ est dator annorum ⁊ significator termini vite: ⁊ est ille qui proicit radios ad yleg: dũmodo sit loci dominus ad quem proicit vel termini vel exaltationis vel triplicitatis Et si plures aspiciũt: elige illum pro alchocoden qui plures optinet dignitates: ⁊ si cum hoc aspicit locũ fortior erit eius potestas pro alcocoden. Et si sol est in leone vel ariete: ipse est yleg ⁊ alchocoden in die: in nocte luna si est in cancro vel thauro. ¶ Et cum vis scire statum nati accipe pro vita ab ascẽdentis gradu: a parte fortune pro statu substantie: a sole pro valentia ⁊ honore: a lune pro habitudine anime cum corpore: a medio celi pro magisterio ⁊ ope. ¶ Diriges aũt ab ascendente sic: recipe ascensiones gradus ascendentis in climate nati: ⁊ pro quolibet anno adde graduz vnum ⁊ vide dñm loci ad quem puenit extensio: ⁊ magis dñm termini ⁊ fm illũ iudica tũc de statu vite nati ⁊ obserua quid est ibi corpore vel aspectu. Verbigratia fuit ĩ natiuitate ascendẽs decimus gradus libre pfectus in climate septimo hui⁹ loci ascensiones sunt. 193. gra. 40. m̃. volui scire quo peruenit directio post annos. 50. addo gradus. 50. super ascẽsiones dictas ⁊ fiunt. 243. gra. 40. m̃. quibus respondent de gradibus equalib⁹ signorum scorpionis gra. 16. mi. 20. ⁊ gradus isti sunt termini mercurij. Unde dixi q mercurius est diuisor ⁊ disponit per annũ qnquagesimũ primũ vitã nati. Item si aliquis significator est in medio celi dirige eum sic: quot anni sunt cõpleti totidẽ grad⁹ adde de circulo recto ⁊ vbi hoc terminat ibi est directio a medio celi. Si significator est in occidẽte dirige gradus nadir occidẽtis ⁊ quo puenit extensio in illius opposito erit directio. Et si gnificator est in angulo terre operare p circulũ rectũ vt in medio celi sup terrã. ¶ Si aũt significator est inter mediũ celi ⁊ ascendẽs quẽ vis dirigere vide per quot horas distat a medio celi ille quem vis dirigere: ad hoc sciendũ minue circulum rectũ. i. ascensiones circuli recti medij celi: de circulo recto gradus significatoris ⁊ quod remanet diuide per partes horarum gradus significatoris ⁊ exeunt hore quas quesiuisti tunc adde circulo recto significatoris: tot gradus quot anni transierunt. i. ad quot annos vis dirigere: ⁊ vide qũo puenit illa summa de circulo signorũ ⁊ nota locum. Item adde tantũdem super ascensiones significatoris in climate: ⁊ vide quo peruenit de circulo signorum: ⁊ nota locũ tũc recipe differentiam inter loca extensionum in circulo signorũ ⁊ extrahe ptez sextã differẽtie: ⁊ ipsam multiplica per horas quas prius inuenisti: ⁊ productum adde loco ad quem peruenit extensio in circulo recto si est maior vel minue si est minor: ⁊ quo peruenit hoc ibi est directio significatoris.

Similiter fac si significator est inter ascendēs ⁊ angulū terre recipiēdo dif-
ferētiam circuli recti significatoris ⁊ anguli terre:⁊ diuide differentiam per
partes hore gradus nadir ⁊ super terram per partes ꝓprias hore gradus
imedietate circuli descēdēte recipe ascensiones gradus nadir imedietate
ascēdēte ascēsiones proprias ⁊ ascriptas:⁊ si vnus signator est in vna quar
ta ⁊ alius in alia primo dirige ad angulū qui est ante significatorē vt docui
per circulū rectū vel per ascēsiones in climate. Inde ad locū illius ad quez
vis dirigere:vel ꝑ circulū rectū vel per ascēsiones in climate vt dixi: ⁊ iunge
ambas directiones ⁊ scies tempus in quo peruenit directio ad illū ad quē
direxisti:dando semper vni anno gradū vnum:⁊ ꝭm hoc vni mensi cedunt
5.minuta ⁊.6.diebus vnū minutū ⁊.5.diebus ⁊.6.horis que sunt in anno
vltra.360.dies accidūt vni minuto. 12.minuta hore. ¶ Est quoq; alia dire
ctio per gradus equales pro statu nati in singulis diebus:vt a significatore
ad locū circuli quicūq; sit ante ipsum pro die qualibet accipiūt.59.minuta.
⁊.8.secūda:⁊ si hoc fiat ad aliquē aliū certū signatorē illuz oportet habere
plures gradus in signo in quo est ⁊ subtrahunt grad⁹ equales primi a gra
dibus equalib⁹ secūdi:⁊ differētia diuidit ꝑ.59.minuta ⁊.8.secūda:⁊ quo-
ciēs hec exeāt de differētia totidem dies habent in quibus ille significator
primus disponit vitā nati:⁊ abinde significator secundus similiter dirigit
ad terciū qui plus est gradib⁹:⁊ iudicat vt prius. Et aduerte ꝙ imedietate
ascēdēte que est a medio celi super terrā vsq; ad angulū terre directo est in
ante.i.ꝭm successionē signoꝝ ⁊ q̄ est imedietate alia ab angulo terre ad me
diū celi est retro quia nō habet gradus descēsionū:sed accipit gradus ascē
sionū graduum oppositoꝝ. Nam sic isti descendūt sicut illi ascendūt. Unde
directio immedietate descēdēteē cōtra successionē signoꝝ. Et scias ꝙ par
tes semper dirigunt ⁊ cum directio fit ꝭm successionem signoꝝ tunc interfe
ctor vadit ad yleg:cum fit directio contra successionē signoꝝ tūc yleg vadit
ad interfectorē scz ad gradū occidētis:⁊ ob hoc planete qui sunt inter yleg
⁊ occidens nō interficiunt scz ad gradum occidentis:'sed tm̄ gradus occi-
dentis interficit. ¶ In profectione ab ascendēte radicis :da cuilibet anno
signū vnū:⁊ cedant cuilibet gradui dies. 12.hore.4.minuta.12. Et sicut fa
cis directiones ⁊ profectiones ab ascendente pro vita similiter fac pro sub-
stantia a parte fortune: a sole proualentia ⁊ honore:'a luna pro habitudi-
ne anime cum corpore:a medio çeli pro magisterio ⁊ opere:⁊ vide qui pla-
nete vel stelle sint in loco ad quem profectio peruenit:⁊ qui illuc anno illo
perueniūt corpore vel aspectu:⁊ iudica iuxta illud. ¶ Et planeta qui est da
tor annorum scilicet alcocoden si est in angulo ⁊ fortis'alias dat annos su
os maiores nato. In succedentibus medios:in cadentibus minimos : ⁊ si
est combustus vel retrogradus vel peregrinus vel in descensione sua pro

annis ſignat menſes vel dies: et ſi omnibus his vicijs corrumpitur: ſignat horas: ⁊ ſi datorem annorū reſpicit fortuna: nec retrograda nec combuſta: addit ſuos ānos minores: et ſi retrograda vel combuſta pro annis tottidē addit menſes: ⁊ ſi mali eum aſpiciunt per □ vel ☍ aſpectum: vel ſunt ſecum in eodem ſigno: minuūt annos ſm numerum minorum annorum. Et ſi ☿ eſt cum fortunis addentibus dat ānos minores: ⁊ cum malis ⁊ cum minuentibus minuit tantūdem. ¶ Qui naſcitur in capite ♈ erit malus fratribus aduerſitatibus plenus: callidus: iracūdus: ⁊ pre ira oculos caliginoſos habebit: femina ſimiliter in capite. Et in fine ♈ erit bonus in omnib[us] vir fortis laudabilis amabilis ſine ira nigri coloris: ⁊ femina ſimiliter. ¶ In fine ♉ vilis pauper. ¶ In ♊ per totum bonus ſed ſterilis et iratus: coloris etiam ſanguinei. ¶ In ♋ totus bonus: femina caſta: guttur eius ex abundantia humoris nodat[ur]. ¶ ♌ totus bonus fortis ſapiens iracundus dedecus ſibi facientibus: femina virilis. ¶ ♍ in omnibus bona: vir caſtus amabilis: femina caſta bona: humilis diues boni moris pre omnibus predictis. ¶ Caput ♎ malum in omnibus: vir fallax traditor ad omnia malus: femina luxurioſa ⁊ in omnib[us] peſſima: finis ♎ bonus. ¶ Caput ♏ bonum: in medio malus anguſtioſus: in fine luxurioſus homicida: femina mala erit ⁊ meretrix. ¶ Caput ♐ bonum: femina morietur partu vel ſanguine vel in aqua: ſimiliter in fine. ¶ ♑ totus bon[us]: femina meretrix. ¶ Caput ♒ in medio bon[us]: in fine vir vilis: femina meretrix. ¶ ♓ mediocris: vir pauper: filiorū multorum voce parua vilicus vel paraliticus.

Signa	Anni.	Mēſes.	Dies.	Dies.	Hora
Aries	15	15	37	3	3
Thaurus	8	8	200	1	15
Gemini	20	20	50	4	4
Cancer	25	25	62	5	1
Leo	19	19	47	3	23
Virgo	20	20	50	3	4
Libra	8	8	20	1	16
Scorpius	15	15	39	3	3
Sagittarius	12	12	30	2	12
Capricornus	27	27	67	5	15
Aquarius	30	30	75	6	0
Piſces	12	12	30	2	12

¶ Scitis annis nati quos habuit per alkocoden et per additionem vide directionem yleg: que cum peruenit ad loca malorum in natiuitate vel ad malos aspectus eoꝝ et non fuerint ibi fortune vel aspexerit benigne morietur natus. Et aduerte ad idem: cum in principijs annorū subsequentium loca obuiationis fuerint infortunata: ⁊ loca stellarum impediunt loca dn̄antia: qđ ex hoc sequitur mors est: si alteruꝫ horum fuerit habebit natus periculū simile morti. Et loca dn̄antia sunt ☉ ⁊ ☽ ascendētis partis fortune ⁊ medij celi: ⁊ diuersitas in aspectibus in latitudine aspicientium minuit quod sig͠t. Interfectores sunt. 18. ♄ ♂ ☉ per □ et oppositum: ☽ per □ et oppositum aspectū: ☽ in gradu ascendentis cum est yleg loca nebulosa: loca tenebrosa corda signorum ☊ ⁊ ☋. ☿ per □ ⁊ oppositum aspectum: gradus domus septime: gradus ☌ vel preuentionis. Cometa ⁊ fit diuersitas coniunctionum propter diuersitateꝫ sig͠catoꝝ. Et astrologus mortem prescitam non potest auertere. ¶ Forma corpis ⁊ figura scitur per ascendens ⁊ planetas qui sunt ibi dn̄antes ⁊ fortiores ⁊ pluris testimonij ⁊ per esse ☽: quia ex natura hoꝝ dominorum: ⁊ ibi dn̄antium planetaruꝫ: ⁊ illorum cōmixtione: ⁊ stellarum fixarum que cum eis ascendunt: scitur illud ⁊ magis fortes cum dominantur dispositioni corporis: ⁊ adiuuat illis: qualitas propria loci illius. Particulariter autem scitur dispositio corporis nati sic.

¶ Saturnus cum fuerit orientalis ⁊ solus dispositor nat⁹ erit coloris mellini mediocriter crassus: pili nigri in capite crispi: in pectore spissi: oculi mediocres: corp⁹ temperate magnū: ⁊ vicit in corporis complexione humiditas. Si occidentalis erit subniger: macillent⁹ parui corporis: planis et raris capillis: apte coadunationis: et vincet in eo siccitas.

¶Jupiter cum fuerit dispositor dictorum locorum et orientalis: erit natus albus medie capillate ꝛ similiter oculi: apte stature: q̄ntiatis moderate: calor ꝛ humiditas p̄ualent Si occidentalis erit albus non sic apte vt prius: capill' planis: calu⁹ in fronte: oculi mediocres: ꝛ corp⁹ mediocre: vincet in complexione humiditas.

¶Cum ♂ orientalis natus erit albus ꝛ rubeus: bone quantitat(, ydonee carneitat(: oculi varij: capilli spissi mediocriter: vicet in eo calor et siccitas. Si occidentalis rubeus tantum erit: corporis moderati: paruis oculis: capill' raris planis et flauis: in complexione siccitas vincet.

¶ Veneris opera ♃ operibus assimilãtur: sed ipsa facit pulcriora & q̃si pulcritudine muliebris melioris figure: et conuenientioris q̃litatis anime: & corporis mollioris: et dat oculos subrufos et ydoneos.

¶ Mercurius dat colorẽ metallinum: corpus moderatũ: aptam adunationẽ: paruos oculos: capillos mediocres: calor preualet & ita si est orientalis. S occidentalis erit sub niger crocei coloris: cõmuniter macillẽtus: vocis exil' comis orbatus & pupilla est vt capre declinans ad rubedinem: siccitas preualet. ¶ Sol quoq̃ & ☽ adiuuãt quemlibet istorum cum eis associant' in figura. ☉ quidez in figura & pulcritudine & pinguedine. ☽ intemperie et macie vel humiditate & maxime cum ab eo separatur. Particulariter autem separatur s̃m proprietatem luminis sui: & ☉ & ☽ cum disponunt dant quod est temperantius illius regionis. ¶ Stelle orientales & apparentes vniuersaliter dant corpora magna: & in statione prima dant vigorem & temperant in secunda debiliora: cum occidũt miseriam & impedimenta: & ipsa loca in quibus sunt nati formam & figuram & complexionem notãt.

¶ Uniuersal'r natus inter equinoctiuz vernale et solsticium estiuale fit boni coloris: stature conuenientis: bonorum oculorum: vincet in eo caliditas et humiditas. Qui inter solsticium estiuale ⁊ equinoxium autumnale tpatum ⁊ mediocrem habebit corporis quantitatē ⁊ carneitatem: oculos grandes spissos capillos ⁊ crispos: vincet in eo calor ⁊ siccitas. In tercia quarta dat' color mellinus macies vox gracilis: spatule ample: capilli mediocres: oculi apti: frigiditas ⁊ siccitas vincent. In vltima quarta niger color: temperata quantitas: plani capilli ⁊ rari: apta coadunatio: vincet frigiditas ⁊ siccitas

¶ Item particulariter signa figurarum humanarū ⁊ figure intra circulum signorum ⁊ extra corpora faciunt tpata: que non sunt huiusmodi membra sibi faciunt equaliter assil'ata: vel ad magnitudinē paruitatem fortitudinez debilitatē: ꝯuenientem vel inconuenientē coadunationē faciunt. Magna ♌ ♍ ♐. Parua ♓ ♏ ♑. Et ♈ ♉ ⁊ ♌ inicia ad pinguedinē faciūt: extrema ad maciē. In ♐ ⁊ ♊ ⁊ ♏ principiū ad maciē: illoꝝ extrema ad pinguedinē Item ♍ ♎ ♐ ad bonā coadunationē. ♏ ♓ ⁊ ♉ ꝯⁱrium: et cū his figure alie obseruent' ⁊ inter se compent' ⁊ scient' corpoꝝ ꝓprietates ⁊ cōplexiones ex ill'

Saturnus si fuerit domin⁹ nati facit eum nigrum: infirmitate notatum: turpiter indutum ⁊ euntez: timpora notata: leuiter irascentem: turpem: cum rara barba: grauem: pigrum: raro ⁊ vix ridentem: coloris glauci: cum pilis asperis ⁊ multis: cum mala facie: semꝑ artez dat grauem vt laborare ortos vineas terras ⁊ alia cum labore.

Iupiter

Iupiter pulcrum aspectum: crassa facie: amabilem: planis capillis: honestum: oculis pulcris: duos dentes superiores maiores: religiosum: mature incedentem: compendium loquendi graues nequit ferre labores: amat leues vt tabulā cambeat aut vendat: pannos laborat pulcros cū acu: bene scribit ⁊ studet: ⁊ si totus est super terram in natiuitate oratorem facit.

um:infirmitate
notata: leuiter
:pigrum:raro ꝛ
s ꝛ multis:cum
re ortos vineas

mabilem: planis
dentes superiores
: compendium lo
at leues vt tabulā
lcros cū acu:bene
in natiuitate ora/

MArs hominem facit curuum brunum:grana rubea per faciez rarispilis in barba vt spadones:scismaticum:ferrarium: fur/narium:oculos paruos:dentes curuos:suspiciosum:rubeum semper iocundum.

SOl carne plenum:pulcre faciei:oculos quādoqꝫ magnos: faciem albi coloris mixti citrino:plenam barbam:in serui cio magnorum:consiliarium:artificem ciuitatū:ꝛ prouin/ciarum principem:grossam vocem ꝛ ineptam: acutos ocu los:suspiciosum:signū in facie:vstionem in corpore: fidelē in seruicio dñi durationem querere. Si ☉ parum ascendit aurifabrum ita si est orientalis in erectione sua laborabit aurum:si est in casu:es.

Venus candidum de facie: studiosum: capillis pulcris: ludentē instrument(: docentē cantus: aromatibus delectantez: curuū nasum: signatum in facie: labijs inferius ore grossius: pilos extensos: amantem cantus: magistrū muliebrium ornamentorū vt sunt anuli z similia.

villis pulcris:ludentē
s delectantez: curuū
ore grossius: pilos ex
brium ornamentorū

b

MErcurius mediocris status: oculis paruis magno nasu: acquirentem ami-os de facili ꝛ perdentem leuis animi: raris pilis in barba: subtilium labiorum: capillis extensis: macillẽtum curuum dentibus vulneratum cum verbere vel ferro in oꝛe celerem fricantem terram cum pedibus: scriptoꝛem studiosum: numeri scientiaꝫ leuiter habentem: ꝛ erit cancellariꝰ vel aliquid huiusmodi.

magno nasu : ac'
uis animi : raris
extensis: macillē
rbere vel ferro in
: scriptorem stu-
z erit cancellari⁹

Luna hominem nullius seruicij:discurrentem:facie rotunda stature grandis:pellem crassaz: oculos eminentes in oculis vicio non carentem:barbam prolixā:maculas in facie. Pinguem a luna prima vsqꝫ ad quindecimā: albū ꝛ macilentū a quindecima ad tricesimam ꝛ facit locantes alijs ferentes vt mel oleum ficus ꝛ huiusmodi.
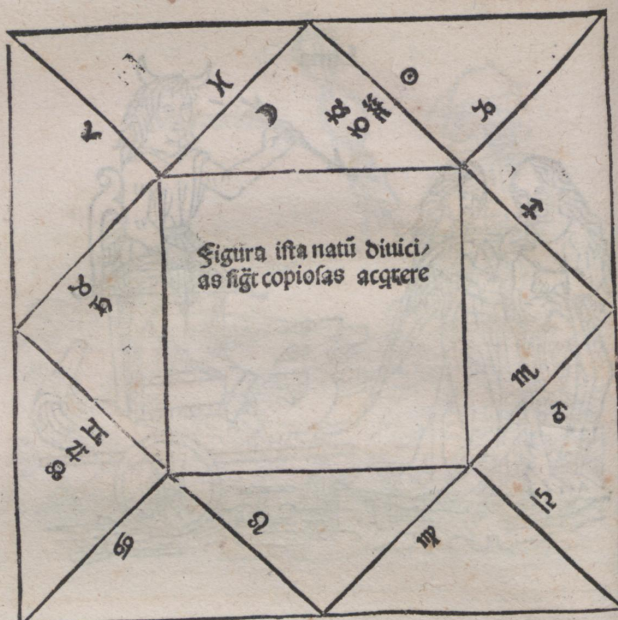
DE domo secũda vide in natiuitate si dñs ascẽdẽtis ꝛ luna sunt in angulis ꝛ vterqꝫ iũgit planetis in angulis vel dñis angulorꝫ vt si iũgunt dño ascẽdẽt luminaria ꝛ dñis angulorꝫ ꝛ si sit dñs ascẽdẽtis recept⁹ in angulo q nascit alt⁹ erit ꝛ sic pmanebit. Si ecõtra fuerit nascit miser ꝛ sic pmanebit. Si dñs ascẽdẽtis ꝛ luna ꝛ sol ꝛ dñi angulorꝫ sũt ĩ angulis: ꝛ iũgũt planet cadẽtib⁹ ꝛ planet malis: ꝛ mali sũt dñi dñorꝫ cadẽtiũ: nat⁹ alt⁹ nascit ꝛ in miseriã redigetꝛ ꝛ qñz in seruitutẽ. Si dñs ascẽdẽt luna ꝛ sol sũt cadẽtes vel in descẽsionib⁹ suis ꝛ iũcti fuerit fortunis in angulis: aut malis q eos recipiẽt in angulis ꝛ ipsi sũt dñi angulorꝫ nascit miser ꝛ erit altus. ¶ Et luna si pficiscit de motu minori ad maiorẽ vl' de medio nat⁹ sublimet ꝛ eõ. Luna ad quẽ pficiscit primo ĩ natiuitate nati signat dignitatẽ. Luna cũ nulli iungit ꝛ a nullo sepat. natus tunc erit excitatio deserti ꝛ in loco nullo est deteri⁹.
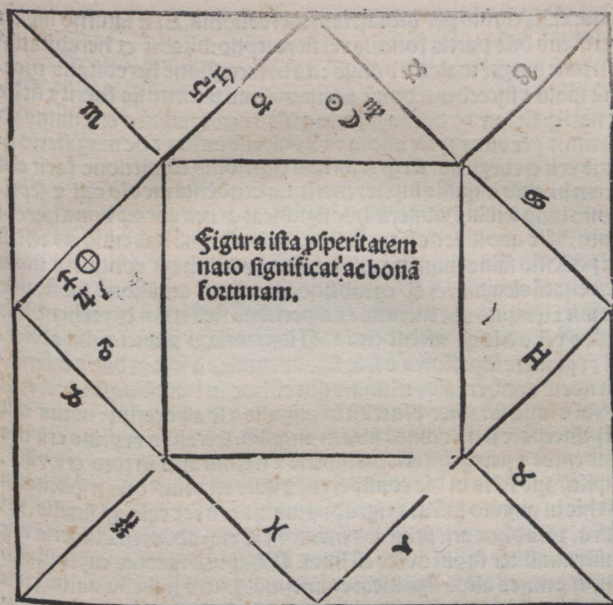
PRoſperitatem vel aduerſitatem nati ſm ptholomeū co-
gnoſce ſic: conſidera quatuoꝛ ſolem aſcendens lunam ⁊
partem fortune: ⁊ vt ſol ſe habet ad aſcendēs ita luna ad
partem fortune: ⁊ vt aſcendētis eſt corpus quia per ipſum
ſcio eſſe corporis ita partis fortune que eſt aſcendens lu-
ne eſt ſubſtantia: ⁊ per ipſam ſcio ſubſtantiam nati ſcilicȝ
per locum eius ⁊ dñm ⁊ eſſe illius ⁊ aliorum planetarum
habitudinē ad hec ⁊ per ſtellas: ſignū in quod cadit pars
fortune ⁊ teſtificationē ⁊ participationē illoruȝ inter ſe in
aliqua poteſtate ⁊ aſſociationē in figura per coniunctionē vel aſpectū. Sa-
turnus enim per ſe dñs partis fortune ſignificat peruenire diuicias edifica-
tionibus agriculturis vel nauigationibus. Jupiter ex cōmendationibus
vel baiulia vel probitate. Mars per dñim exercitum ⁊ regnum. Venus ex

mulieribus. Mercurius per industriam mercationis. Et si saturno iupiter associet existens dn̄s partis fortune vel sit receptio: ditabit ex hereditatibꝰ sicut enim tunc iunget malus ⁊ bonus: ita in successionē hereditatis mor-tuo euenit malū ⁊ succedenti bonū. Si mars cum saturno sic fuerit ⁊ sit de volūtate nati ꝙ sit latro ⁊ de magisterio ꝙ sit ductor militū ⁊ erit natus ab scisor viarum: ⁊ per vim rapiet aliena: ⁊ si vult esse iustus ⁊ de magisterio ꝙ sit medicus erit cyrurgicus. Et ꝙ saturnus cum iouis cōmixtione facit erit malum cum in altis angulis iupiter fuerit. i. ascendente medio celi ⁊ septi-mo: aut cum luna ictisal habuerit: hoc significat ꝙ extraneorum bona heredi tabit: ⁊ cum stelle que sunt de hayz stellarū dispositionē habentiū eis testifi cant nati possessio salua manebit apud ipsum: ⁊ si de hayz contraria super loca auctoritatū eleuent vel ad ea subsequentes eant amissionē substautie designabunt: tempus aūt euentus ex aspectibus stellarum deprehenditur ad angulos vel ad loca ascendentia. ¶ Duxtoriam planetarum aduer-te que est vt planete superiores a sole sint orientales a sole in die: ⁊ inferio-res sint in nocte occidentales a luna: ⁊ sint cū hoc in domibus suis vel exal tationibꝰ sol ⁊ luna similiter ⁊ fuerint in angulis ⁊ se aspexerint: natus erit vt rex vel princeps: ⁊ si nō omnes sunt in angulis: sed alias vt prius erit ma gnus si cadentes ⁊ peregrini erit mediocris ⁊ si contrariū in toto erit vilis. ¶ Dn̄i triplicitatis solis in die considerent ⁊ quis est primꝰ dn̄s triplicitatis solis: si est hic in angulo infra. 15. gradus: natus erit rex vel regi similis. Si vltra ⁊ infra. 30. adhuc erit princeps memorie: si vsq ad. 45. mediocris erit si vltra miser: similiter fac in nocte cū luna. ¶ Caput draconis cuz fortunis magnā super omnes alios significat eminentiā. Lucrū habebit natus cum dn̄s ascendētis est in secunda. sed cū labore: Et si dn̄s secunde in prima lu crū habebit sine labore: Qualis est primꝰ dn̄s triplicitatis solis talis erit pri mus status nati: qualis secūdus talis erit status in medio vite ⁊c. ⁊ hoc ma gis si sol est in die vel luna in nocte: vel quicūq fuerit yleg. Nūquā erit pau per cuius natiuitatis dn̄s fuerit iupiter. Sol in leone in ascendente natiui-tatis ⁊ luna in thauro fortunat multū. Scd̄m statū lune ⁊ dn̄m eius iudica statū vite: ⁊ s̄m eos quibus luna iungit. Considera partē fortune ⁊ dn̄z eiꝰ partē diminutionis ⁊ eius dn̄m: s̄m ⁊ dn̄m eius ⁊ eum qui est ibi dn̄os tri-plicitatis luminaris cuius est auctoritas. Decimū ⁊ dn̄m eiꝰ ⁊ qui est ibi: ⁊ s̄m hoc iudica fortunā nati ⁊ iouem quia naturaliter substantiā significat. Dn̄s secūde oriētalis significat in iuuentute: occidentalis in senectute signi ficat: ⁊ ante omnia almutaz in illis locis. Dn̄i triplicitatis solis orientales ⁊ lune occidētales: ⁊ aucti lumine confortāt multū. Diuicias dant iupiter sol ⁊ mercurius. Dn̄s ascendentis dominus vndecime luna pars fortune circū dati a fortunis fortunant multuz. Sol in medio celi in igneo ⁊ luna in tri-

no eius aspectu fortunat multū. Ascendens in principio mediū celi igneum vel aereum fortunat multum. ¶ Reuolutio similis radici fortunat multū Thesaurizabit in cuius natiuitate idē planeta ꝛ dñs primi ꝛ quarti. Splēdide viuet in cuius natiuitate idem planeta est dñs decimi ꝛ primi. Si dñs ascendentis ꝛ luna aut alter eoꝝ ꝛ fortior iungit̄ dño domus substantie et ille recipit eum vel eam: siue sit bonns siue malus: vel si bonus etiam si non recipit eum vel eam: diues erit natus: suo tamen labore. Si dñs substantie iungit̄ domino vite ꝛ lune vel fortiori diues erit sine labore. Si dñs vite ꝛ luna vel fortior inter eos dispositionē suam cōmittit malo: ꝛ ille non recipit non perficit. Nam receptio non poterit anullari: ꝛ nō dicit̄ planeta receptus nisi recipiens ipsum aspiciat. ¶ Cū fuerint luminaria in eodē minuto: ꝛ fortuna in ascendentis gradu qui tunc nascit̄ erit fortunatus in acquisitione substantie: quia illi pars fortune est in ascendente. Si autē luminaria sint inter se opposita ꝛ fortuna sit in septima qui tunc nascit̄ erit similiter fortunatus quia pars fortune est illi ī septimo. Maior fortuna est ex stellis fixis ꝛ ex duxtoria planetarū ꝛ ꝙ anguli cōiunctionis vel preuentionis que propior precessit natiuitatē sint anguli natiuitatis. Stelle fixe dant dona modo excedentia: sed multociens finiunt̄ in malum. ¶ Diuide vitā in quatuor In principiū medium vltimū ꝛ mortem: ꝛ quamlibet partem in tria: principium mediū ꝛ finem: ꝛ distribue sic duodecimū ꝛ primum: ꝛ secundum da prime parti vite: noum decimū vndecimū secunde parti ꝛc̄. Status omniū hominuz mutat̄ cum mutat̄ similitudo signoꝝ: ꝛ figure planetarum que signant eis bonum vel malū. Si gradus medij celi in reuolutione anni fuerit ascendens nati ꝛ fuerint in corde exaltationis sue luminaria: qui tūc nascit̄ liber erit ab infortunijs regi similis: ꝛ semen eius hereditabit terram: cū aspicit significatorem infortuna retrograda cadens combusta contraria sue nature signat contrariū: vel malum ꝙ nullus auertere poterit nisi deus Et directio ad bonum vt ad iouem significat lucrum: ꝛ cum directio perueniit ad malum vt ad martem substantie amissionē.
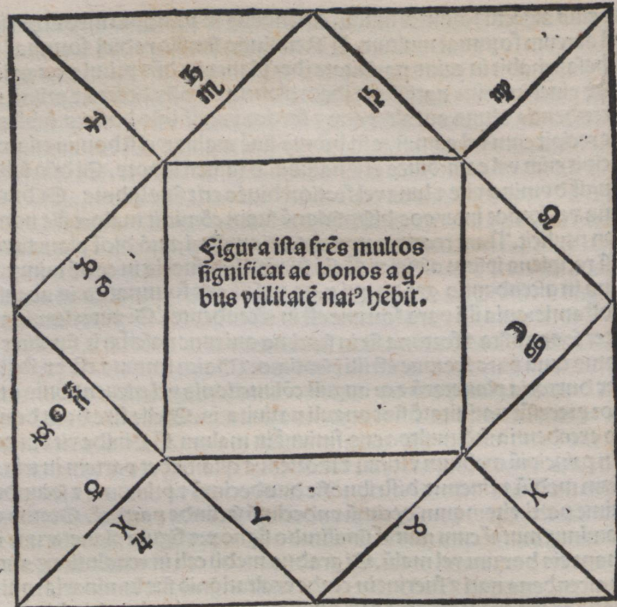
PRo fratrib⁹ cōsidera domū terciā ⁊ dn̄m ei⁹ ⁊ dn̄os triplicitatis ei⁹: ⁊ almutas sup̄ hec. Itē partē fratrū a saturno ī ioue in die ī nocte ecōuerso. Et si aliqs ē in tercia vł illuc aspicit: ⁊ martē ⁊ dn̄os triplicitatis ⁊ dn̄m ascēdēt̄ ⁊ si int̄ hos aliq̄ ē cōcordia. Itē si signū fratrū est multoꝝ filioꝝ: ille habebit multos frēs ⁊ sorores. Et si siḡtores sūt in signis masculinis erūt frēs: ī femininis erūt sorores. ¶ Et si siḡtores p̄mi ⁊ tercij benigne se aspiciūt ꝯcordabūt ⁊ eꝰ. Itē vide qs siḡtoꝝ ē fortior ⁊ ille erit potentior. Itē qs dn̄oꝝ triplicitatis mart̄ est fortior ita primi fratres vt secūd⁹ ita medij vt terci⁹ ita vltimi. Itē si int̄ mediū celi ⁊ ascēdēs sūt fortune frēs sunt sup̄stites ante ip̄m: si mali tūc defuncti si p̄mixti ⁊ in signis coib⁹ quidā viuēt ⁊ quidā nō. Si int̄ ascēdēs ⁊ angulū terre sūt planete nascent̄ filij post istū ⁊ sorores s̄m numerū planetaꝝ q̄ sūt ibi: ⁊ si sūt mali siḡnt mortē illoꝝ: ⁊ boni durabilitatē. Itē ☉ ⁊ ♄ siḡnt patrem. ♀ ⁊ ☽ matrē. Itē sep̄atio lune a planetis siḡt prius natos: ꝯiunctio cū alijs siḡt futuros.

ei⁹ ⁊ dños triplic
trũ a saturno i io
tercia vł' illuc aspi
cẽdẽt ⁊ si inf hos
alto ꝝ filioꝝ: ille ha
s sũt in signis ma
s. ¶ Et sisigtores
ꝯs sigtoꝝ ẽ fortior
rtior ita primi fra
celi ⁊ ascẽdẽs sũt
i pmixti ⁊ in signil
re sũt planete na
: ⁊ si sũt mali signt
n. ♀ ⁊ ☽ matrez
alijs sigt futuros.
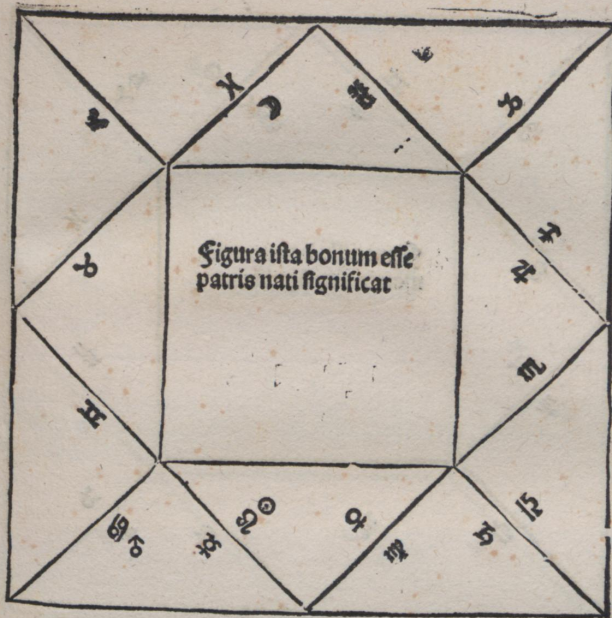
Figura ista bonum esse patris nati significat

PRo patre aspice signum quartũ ⁊ dñm eius: partem patris ⁊ dñm ei⁹: ⊙ ⁊ ♄ ⁊ almutaz super hec loca: ⁊ planetas qui sunt in quarto ⁊ hos pone sigtores patris: ⁊ ab eo qui dignior est dirige ad bonos ⁊ ad malos ⁊ erit numerus annoꝝ eius sm ꝙ sigñit almutaz: ⁊ iste si fuerit impedit⁹ in die a ♂: in nocte a ♄ aspectu □ vel opposito absq aspectu fortunarum ⁊ absq receptione hoc sigt mortis eius grauitatez: ⁊ si malus impediens fuerit dñs ascendentis vel almutaz super ascendentem: fortasse natus interficiet patrẽ suum. Et ɔcordabit natus cum patre si almutaz filij ⁊ patris cõcordes sunt vel almutaz dom⁹ patris est almutaz ascẽdẽtis ⁊ econtra. Et natus nõ est legittim⁹ nec ille pater qui putatur si ⊙ in die impeditur a ♂ per □ aspectuz vel oppositũ: ⁊ in nocte a ♄: idem fit si dñs domus patrꝭ non aspicit domũ filioꝝ nec ⊙ dñm domus sue: nec dñs partis patris partem patris non erit natus filius cuius putatur. Finez indica per eum cui ☽ applicat ⁊ per quartum ⁊ dominuz eius.

PRo matre considera decimum ⁊ eius dn̄m: et ☽ ♀ et partem matris et eius dn̄m: ⁊ almutaȝ super hec loca: et ipse est sig̃tor matris: tunc aspice quod signat ex ān̄is ⁊ quid auget ⁊ minuit ⁊ ſm predictum iudica statum matris: ⁊ ex dustoria dictoruȝ: ⁊ a ☽ ⁊ ♀ ⁊ nocte ⁊ die: ⁊ vide parteȝ matris. Et ab yleg dirige ad bonos ⁊ ad malos: ⁊ iudica ſm illud: ⁊ a ☽ similiter: ⁊ almutaȝ matris ⁊ filij ꝯsidera: ⁊ sicut se habent adinuicem ita mater ⁊ filius. Et quis parentū prius morietur scitur per almutaȝ vtrorūq; scȝ patris ⁊ matris,

PRo coniugio quod est legittima coniunctio maris ⁊ femine: cõsidera septimũ ⁊ dñm eius ⁊ eum qui est in septimo ⁊ dñm eius ☽ ⁊ ♀ ⁊ partez coniugij ⁊ dñm eius: ⁊ almutaz super hec loca siue vnus fuerit siue duo: ⁊ vide ꝯcordiaz inter almutaz ⁊ ascendens ⁊ illius almutaz: et si est concordia nubet natus: ⁊ si septimum est multoꝝ filioꝝ: aut fuerit cõmixtio .i. aspect⁹ signorum ⁊ signis multorũ filiorum natus habebit plures mulieres: et si ☽ fuerit inter medium celi ⁊ ascendẽs nubet natus in iuuentute: similiter cum fuerit inter angulum terre ⁊ septimum: in quartis alijs in senectute. ❡ Jtez aspice dños triplicitat ♀ si sunt omnes vel plures orientales ⁊ boni loci et absqꝫ impedimento: nec sub radijs nec aliter impediti: erit nat⁹ in mulierib⁹ fortunat⁹ ⁊ nubet in iuuentute ⁊ econtra: ⁊ maxime per radios ☉: ⁊ si fuerit occidentales non nubet nisi in maxima etate. Et si ♄ exaltatus est super ♀ aut in eius □ vel opposito aspectu: natus erit frigid⁹. Si ♀ super ♄ habebit

coniugium in etate media.i.in tempore conuenienti. ♀ cum fuerit oriental'
in quibusdaz suis dignitatibus mulieres eleuantur super eum: ⁊ si fuerit ♀
⁊ ☉ et pars coniugij ⁊ plures sigtores nati et dñs domus coniugij in signis
fedis siue fede coniunctiōis erit natus superfluus in supfluitate turpissima
¶ Feda signa sunt ♈ ♌ ♎ ♑. ☉ cum fuerit in □ vel opposito ♂ aspectu vel
cum eo in vno signo ⁊ cum hoc ♂ sit in domo vel exaltatiōe sua natus tunc
erit turpissimus in coitu. Et si fuerit ♂ in signo feminino deludet natus:et
si est in signo masculino erit sodomita. Et si nascit mulier ⁊ ♂ est sic vt dictū
est in signo feminino:que nascitur meretrix erit:et si est in signis masculinis
abutitur mulieribus. Et in natiuitatibus mulierum si plures sigtores fuerit
feminini ⁊ in signis feminis:nata erit mollis ⁊ effeminata:⁊ econtra femine
erunt viragines. Et tales parum viuunt et non nutriuntur pre multitudine
humiditatis in viris:⁊ siccitatis in mulieribus:⁊ orientales faciunt ad ma-
sculinitatem:occidentales ad feminitatez:⁊ ☿ addit impetum delectationū
Cum malꝰ in natiuitate vnius ceciderit in loco fortune in natiuitate alteriꝰ
secundus a primo aliquod horribile sustinebit ⁊ erit genus mali ſm naturā
planete:illud vero in quo sit erit ex natura loci eius ⁊ hoc cōfert in omnibꝰ.

De filijs vtrũ natus habiturus sit vnũ vel plures: ꝯsidera signũ quintũ ⁊ dñm eius ♀ ♃ ⁊ partez filioꝝ ⁊ eius dñm: ⁊ almutaz suꝑ hec loca siue vnus fuerit siue duo: tunc vide vtrũ inter ipm ⁊ almutaz suꝑ ascendens: ⁊ alterã super ☽ aliq̃ sit cõplexio vel ꝯcordia: ⁊ si sic natus hẽbit filiũ: ⁊ adhibe quintũ ⁊ dñm eius. Et si signum filioꝝ ⁊ signum almutaz suꝑ esse nati ⁊ ascendens sint multoꝝ filioꝝ natus abundabit filijs ⁊ citra eũ: ⁊ cũ hoc si ♃ sit cõbustus ⁊ ♀ impedita erit natus steril'. Et si ascendens est signũ sterile ⁊ plures sigtores sunt in signis sterilibꝰ erit natus steril' in tota vita sua. Et signa sterilia sunt ♉ ♌ ♎ ♑ ♒: ⁊ hoc ſm Aomor: ſm Albumasar ♉ principium ♊ ♌ ♍: ⁊ si est almutaz: aut. ♃ aut dñs domus almutaz suꝑ domum filiorũ ⁊ pars filiorũ in ascendẽte hẽbit filios in iuuẽtute: si in medio celi ĩ medeitate vite: si ĩ septio vel q̃rto in fine vite: si est oriental' in iuuentute: si occidental' in senectute. ♃ ⁊ ♀ si fuerit almutaz filios hẽbit mltos: si ♄ ⁊ ♂ paucos: si ☉ ⁊ ☽ mediocri ẽ

⁊ ☿ cum his paucitatem: [illegible]deratur etiam pro filijs vndecimum ⁊ dñs eius ⁊ planete qui sunt ibi ex medio celi in die: ⁊ in nocte ex angulo terre. Itẽ in die a ☉ ⁊ ♄ ⁊ ♃ ⁊ almutaz super domum filiorũ siue vnus sit siue duo: vnus vel plures congruunt dño ascendentis: ⁊ almutaz super ascendens: filij erũt iusti ⁊ diligentes patrem: ⁊ si impedit ☽ natus impedit matrez: ⁊ si filiorum signatores salui sunt filij erunt salui ⁊ gaudentes ⁊ econtra raro gaudẽtes.

SExtum ꝯsidera pro infirmitatib⁹ nati ⁊ dñm eius: ⁊ planetas qui sunt ibi a ☿ ⁊ a pte infirmitatũ ⁊ accidentium inseꝑabiliũ ⁊ dño eius: ⁊ almutaz suꝑ hec loca. Qui si est malus ⁊ cõmixt⁹ dño ascendentis: aut fuerit in angulo ⁊ ascendens impeditũ ab eo: natus multas infirmitates habebit: ⁊ si victor suꝑ hec loca est ♄ erunt infirmitates ex frigore ⁊ siccitate ⁊ prolixe vt
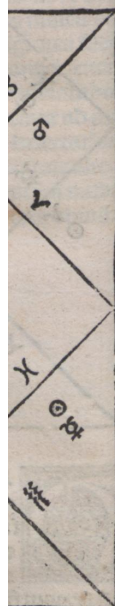
cancer podogra τ ydropisis: τ si fuerit ♂ τ aspexerit ascendēs τ impedierit
τ in angulis fuerit erunt infirmitates ex colera rubea τ fluxu sanguinis. Et
si in his locis fuerit fortuna τ aspexerit almutaz sup ascendens hoc signt pro
speritatem nati τ sanitatē τ saluationē ex infirmitatib⁹: τ erit fortunatus in
aīalibus seruis τ vernaculis. Et si cum hec pars azemena .i. accidentis inse
parabilis est cum ☽ in nona τ ♂ in octaua τ in signis membrorū abscisorū
in natiuitate nati abscidetur ei aliqđ membruz ferro. Et similiter pars cum
fuerit ☽ in alia q̄rta τ ascendens fuerit impeditū a malo patietur natus in
membro signi in quo ☽ fuerit in oculo sinistro in natiuitate diurna: in no-
cturna in dextro: cum fuerint luminaria in ☌ vel preuentione et mali in □
aspectu ☌ vel preuentionis: et ascenderit postea malus amittit natus a ☉
oculum dextrum τ a ☽ sinistrum. Itez luminaria impedita □ vel opposito
aspectu malorum: aut si cum illis in vno sunt signo: aut etiam ascenderit et
nō aspicient fortune pdet oculos: ☽ impedita a malis .i. in vno signo absq͂
proiectione radiorum fortunarū ad ipsum terminuz: destruitur membrum
nati qđ ptinet ad signum in quo est ☽. ☽ cum fuerit in signis impedientib⁹
oculos vt ♋ ♌ ♏ ♐ ♑ ♒ signt impedimenta oculoruz. Item ☽ si ascendit
cum ♐ si est impedita vel non impedit oculos nati τ timetur q̄ erit cecus: τ
impedita in ♊ τ eius triplicitate a ♂ signt lepram albam podogrā cancrum
τ malū guttur[.]. ☽ cum fuerit in aliquo signo cum ☉ vel ♂ in □ vel opposito
natus comburetur. ♀ impedita a ♄ a ♂ τ a ☿ absq͂ aspectu fortunarū signt
abscidi testiculos nati: τ si tunc dn̄i triplicitatis sint fortes τ apti acquiret ex
hoc dignitatez: τ si debiles addetur labor τ afflictio τ erit in seruitute. Et si
fuerit femina abscidentur eius mām̄e et non erit solacium ♀ in ea. Cum in
principio egritudinis ☽ est in signo in quo fuit malus in radice timendū est
Cum fuerit ascendens infirmitatis ɔ̄rium signo natiuitatis timenduz vt est
7.4.8. τ si directio illuc peruenit leuius erit. ♄ orientalis nimis impedit. ♂
occidentalis. ♃ septentrional' magis saluat. ♀ meridiana. Mali oriētales
faciunt impedimēta: occidētales faciūt morbos. Detestabili⁹ est in signtiōe
egrotantis si vadit signtor sub radijs ☉: τ si pars fortune fuerit infortunata
Epilentici sunt in quorū natiuitatib⁹ ☽ complectitur ☿ τ vnitur ascendenti
τ si cum hoc in natiuitate diurna ♂ est in angulo τ ♄ in nocte qui tunc nat⁹
fuerit insanus erit. ¶ Hermes pro infirmo cōsiderat tantū cuius nature sit:
τ qs planeta sit ibi corpore vel aspectu. Ypocras per signa put eis deputant
membra per ☽ in eis τ per bonos τ malos planetas ibidem corpore vel a-
spectu iudicat passiones. Si quis purgatorium acceperit ☽ existēte cum ♃
abbreuiabit eius opus τ minuet effectus. Purgatorium accipe ☽ existente
in ♏ τ dn̄o ascendentis eunte ad planetā qui fuerit sub terra est laudabile
Si vero ierit ad planetam qui fuerit super terram vomet medicinam.

¶ Tangere membrum ferro ☽ existente in signo illius membri verendũ est vt in ♊ brachia: nec vomitũ facias cum ☽ est in ♌: nec circũscidas puerum cum ☽ est in ♏. ¶ Cum septimũ ⁊ dñs eius impediti fuerit remoue medicũ ab egroto. Certe sunt hore in quibus declarentur mutationes morboꝝ ad bonum vel ad malũ: ⁊ sunt loca ☽ in q̃draturis. Alterationes que fiunt sunt in ortogonijs ⁊ fiunt per medium per q̃rtas ⁊ per medietates quartaruꝫ: et per medietates medietatũ: et dies istarũ alterationũ dies cretici appellant̃.
¶ Pro infirmitatib⁹ que non semꝑ durant ⁊ dolorẽ inferunt. ⁊ de impedimentis que semꝑ durant ⁊ doloreꝫ non inferunt. Ptholomeus considerat gnq; oriens occidens angulos emisperij ⁊ speciali⁹ occidens ⁊ duas infortunas et quõ iste se habent ad illa loca: cum enim ambe vel altera respectu graduuꝫ ad loca p̃dicta ascendentium scꝫ oriens ⁊ occidens: ⁊ sexta in ipso loco fuerint vel in □ vel opposito aspectu infirmitates ⁊ impedimẽta in corpore nati signt. Et vide cum vtrũq; luminarium vel alterũ fuerit in angulis ita ꝙ sint in vno angulo vel oppositis: ⁊ tunc confortant̃ infirmitates quas loca emisperij signt: ⁊ loca stellaꝝ fortunarũ ⁊ infortunarũ: ⁊ stelle associate ipsis in figura: ⁊ hoc siue ascendant post luminaria siue ante eo ꝙ vniuscuiusq; signi partes circũstantes partem recipientẽ lumen ex partib⁹ emisperij videlicet partem impeditã recipienteꝫ significent ipsam corporis partem in qua futurũ continget: ⁊ erit hoc in membro qd̃ attribuitur planete. In cui⁹ vero est oriens ⁊ occidens ⁊ que ante ipsa vel post p̃cedunt: et signat hec ꝙ infirmitas vel impedimentũ debeat euenire ⁊ nature stellaruꝫ specialr̃ hoc
¶ ♄ de principalib⁹ partibus hoĩs habet aurem dextram splenem vesicam ♃ tactum pulmoneꝫ costas ⁊ dorsi spinam. ♂ aũt renes venas ⁊ testiculos ☉ visum cerebrum neruos ⁊ oĩa dextra membra. ♀ odoratum epar carnẽ ☿ linguam locutionem deliberationem memoriam. ☉ nares. ☽ guttur et gustum stomachum ventrem: mulierum pudenda et oĩa sinistra membra. Impedimẽta in maiori parte fiunt per infortunas orientales: infirmitates per eas occidentales: ⁊ hoc contingit ꝭm consimiles stellarum positiones. Visus enim perdetur in altero oculorũ cum ☽ sola est in p̃dictis angulis in hora ☌ vel p̃uentionis: vel cum est in septimo signo cum ☉: ⁊ habet cõmixtionem cum aliqua stella que nubibus assĩlantur ⁊ sunt in signoꝝ circulo vt sunt nebulosa que est in ♋: ⁊ achoraxe id est pliades in ♉ ⁊ cacumẽ sagitte cauda ♏: ⁊ qd̃ est circa aldahifaron ex partibus ♌ ⁊ fusor aque. Cum ☽ est in aliquo anguloꝝ occidentis ⁊ ♂ solus vel cum eo ♄ orientalis ⁊ vadit ☽ ad eorum ☌: si ☉ fuerit in aliquo angulo ⁊ ante eum he due stelle ascendũt vel si duobus luminibus associant̃ in figura ⁊ vtrũq; luminarium est in vno ⁊ eodem signo vel in opposito: ⁊ respectu ☉ matutinales sunt: et respectu ☽ vespertinales: in vtroq; oculo impeditur per ♂ ferro vel percussione: et ☿ iunctus faciet hec cõtingere luctamine vel ludo vel a malis. ♄ ex albugine

oculoꝝ vel frigiditate vel iaculatione vel similibus. ¶ Venus in angulo ꝓ-
prie occidētali cū saturno vel associata in figura: ⁊ mars eleuet̄ sup̄ eam: vel
si ei opponit̄: natus tunc nō generabit: mulier aborciet: ⁊ quādoq̧ pueroꝝ
detruncationes eueniunt: ꝓprie in cancro in virgine ⁊ capricorno: ⁊ si luna
cum marte habet ytisal ab oriente: ⁊ venus associat̄ mercurio ⁊ saturno ⁊
mars eleuat̄ super eam vel opponit̄ ei: natus erit absq̧ testiculis: aut ermo-
frodita vel clausus: ⁊ si cum hoc associatur soli in figura: ⁊ sol ⁊ luna sunt in
signis ⁊ in quartis masculinis: ⁊ venus ⁊ luna occidētales: ⁊ in fortitudine
in gradibus sequentibus natus emulabit̄ vel impediet̄ in testiculis: ⁊ maxi
me cum hoc in leone ariete scorpiōe vel capricorno vel aquario fuerit: si fe-
mina erit sterilis: ⁊ forsan istoꝝ aliquis impedimēta oculorum nō effugiet.
¶ Mercurius cum saturno in dictis angulis cū sole linguā facit impeditaz
⁊ maxime si associet̄ ei luna in signis scilicet ariete leone scorpione capricor
no vel aquario: ⁊ mars sit ibi tenacitatē lingue in maiori parte denotabit.
Item cum ad infortunas stellas in angul' fortune ierint luna aut in oppo-
sitione luminarium fuerint: ⁊ proprie cum luna fuerit in altero duoꝝ no-
dorū vel in casmon quod est caput ⁊ cauda cuiuslibet planete aut in signis
infirmātibus que sunt aries thaurus cancer scorpius capricornus erit: gib-
bosus vel aliquod mēbrū destruet̄ vel claudus vel dislocatus: ⁊ si lumina-
ria sint sic in hora partus similiter erit. Et si in medio celi infortune eleuent̄
super luminaria in longitudine scȝ quarto vel opposito aspectu. Hic aut p̄ci
pitatione aut latronibus aut ꝑ quadrupedia: ⁊ semper s̄m figurā signi. Si
mars eleuet̄ ⁊ dominet̄ erit ex cōbustione ignis aut ex plagis maximis. Si
saturnus eleuet̄ ⁊ dn̄et̄ eadē erunt ex precipitatione vel submersione vl' pa-
ralisi. ¶ Luna in puncto equinoctiali vernali facit morfeam. i. maculas al-
bas: in solsticio estiuali impetigines ⁊ alboras. i. maculas ad os ꝓfundatas
In solsticio hyemali lentiginē ⁊ infortune associate soli predicto modo ma
culas ⁊ lune occidētales p̄dicta faciūt. ¶ Saturnus ventū facit frigidū fle-
gma valde aut ex humorib⁹ ad mēbra descendentibus macillent̄ morbidi
ne plagam in testinis leprā mulierib⁹ dolorē vulue. ¶ Mars significat spu
tum sanguis apostema in pulmone ⁊ melācolicaz adustionē ⁊ incisiones in
occultis mēbris vti ficus fistulā mulierib⁹ aborsum. ¶ Mercurius iuuat sa
turnū in decursum humoꝝ ad palatū pectus ⁊ stomachū: ⁊ martē in siccan
do in his que fiunt siccitate vt vlcera sacer ignis impetigo frenesis epilēsia.
Hij in signis siluestribus ⁊ piscibus faciūt corrosiuas excoriationes strofu-
las fistulas ⁊ lepras: gemini ⁊ sagittarij epilensiā: ⁊ in prima parte corporis
⁊ postrema in inferiori. vnde cyrogrā ⁊ podogrā faciunt. Et si fortune tunc
associant̄ infortunis erūt hec incurabilia. Similiter si infortune eleuant̄ su-
per fortunas inassociatas: sed si fortune sūt fortes turpia ⁊ infirmitates erūt
leues. Et cū hoc cum fortune sunt occidētales ⁊ iupiter occultat ꝑ pecuniā

vel probitatē: ⁊ mer. urius cum eo dabit opus medicinarū. Venus diuinis
oc asionibus vel pphetijs ⁊ saturnus cum ea hoc patefacit. Mercurius cū
eꝫ faciet hoc cum lucro pacientis. ¶ Qualitates aūt anime cognoscimus p
mercuriū lunam ⁊ eoꝝ signa. ¶ Mobilia signa faciunt diligere vniuersita/
tem vnionē laudē diuicias at vero ingeniū liberalē alijs bone opinionis ⁊
peritū in stellis. ¶ Cōmunia multiformē instabilem dolosuꝫ leuis mutatio
nis difficilē ad cognoscendū: agilem amatorē musice: perspicuitas intelle/
ctus tīn. ¶ Fixa boni ingenij in mobilem patientē laborū tolleratoreꝫ: rigi/
dum refrenantē voluptates: honoris amatorem incōuertibilem. Et stelle
orientales faciunt animas bonas firmas apertas ⁊ prosperas: cōtrarie ve
ro occultas ⁊ imperfectas: ⁊ superiores sole orientales a sole in ascendente
vel medio celi bone sunt in die: inferiores in illis occidētales bone: ⁊ in no/
cte econtra. ¶ Particulariter aūt cognosce qualitates anime sic.

¶ Saturnus cuꝫ preest solus dis
positionē reruꝫ animatarū ⁊ fue
rit dn̄s ☽ vel mercurij ⁊ in respe/
ctu mundi et angulorum natus
iustos amabit rigidus: erit pfun
di consilij: ⁊ in hoc fixus laborio
sus disputator sed quādoqꝫ a ve
ritate declinabit locuples appe/
tit nigrum versipellis thesaurisa/
tor inuidus occultus: et si satur/
nus habet se contrarie dic econ/
tra. ¶ Si ioui assimilet̄ saturnus
⁊ sic cōmendabilis natus iustus
honorabit socios ⁊ erit sani cōsi/
lij: adiutor regis donator bone
memorie: dilector amicoꝝ: quie/
tus intelligens patiens philosophus: si ecōtra dic econtra. ¶ Si saturnꝰ assi
milet̄ marti: ⁊ ipse sit boni esse: natus erit cognoscens intelligēs valde labo/
riosus miser imbecillis nocens magna cum timore temptabit barator oīa
paruipendit ⁊ in omnibus malus. ¶ Si mars est econtra dic ecōtra. ¶ Si
saturnus assimilet̄ veneri ⁊ ipē est boni esse natus abhorrebit formosas mu
lieres inuidꝰ male societatis solitarius ⁊ in suiipsius ꝯsilio ꝯfidet deū vere/
bit̄ diuinatione. ¶ Si venus erit econtra natus erit fornicator ⁊ inuidꝰ om
nibus modis venereus maledictus superbus ⁊ cōtra legeꝫ agit cum bestijs
deum non verebit̄ vilipendit iustos erit nigromanticus. ¶ Si saturnus assi
milat̄ mercurio ⁊ ipse sit boni esse erit natus legū ⁊ reruꝫ inquisitor amabit
medicinā mira faciet sophista erit acuti ingenij. ¶ Si mercurius est contra
rie erit trepidus laboriosus nocte turbabit̄ nigromanticus incantator.

¶ Jupiter cum solus disponit ꝛ est boni esse natus erit magnanimus largus iustus verecūdus hilaris bene facit hominibus si debilis erit similis p̄dictis. Si magis debilis in his ꝛ p magna magis ꝓdigus loco iusti seruiet diabulo: ꝛ loco verecundi erit coardus: ꝛ loco mansueti superbus.

¶ Jupiter si marti assimilet̃ ꝛ fuerit boni esse natus erit versutus supplantatoꝛ bellicosus nulli humiliabit̃ ꝛ seipsum dn̄m faciet: rerū erit inuentoꝛ ꝛ sciet veritatem magnanimus iracundus. Si habet se econtra natus erit blasphematoꝛ impudens nullius celatoꝛ ypocrita superbus leuiter alleuiabit̃ ꝛ derisoꝛ erit. ¶ Si veneri ♃ est similis ꝛ est boni esse natus est simplex ꝛ amabit veritatem iocos comestiones ꝛ erit bone qualitatis anime deuz amabit et illi serui et: si est econtra dic econtra. ¶ Si mercurio ꝛ fuerit boni esse erit natus in lectionibus assiduus amabit silogismos: ꝛ erit geometer ꝛ versificatoꝛ humilis boni cōsilij boni moris dapsilis incepta subito perficit medicus erit regis deum diliget ꝛ cōsanguineos. Si habet se contrarie nat9 erit stultus stultiloquus frequenter fallit̃ amittet sensuz. ¶ Scd̄m p̄dicta dic de marte ꝑ se ꝛ s̄m ei9 cōmixtionē cū ♀ ꝛ ☿ ꝛ sil'iter de alijs s̄m eoꝝ naturas ꝛ ꝓprietates. Et ☉ ꝛ ☽ nō pn̄t dn̄ari dictis qualitatib9 sed p̄sūt vegetabilib9 sed coadiuuāt ꝛ impediūt iuxta eē ipsoꝝ in natiuitatib9. Et ☽ i nodis dat acuitatē: sȝ australis. i. septētrionalis ꝛ meridional' facit leuit̃ alterari. ꝛ ☽ ascēdēs ꝛ aucta lumīe facit sigtiones aptas ꝛ veriores minuta lumīe vl' sub radijs abscōdit. ¶ Et ☉ ꝛ ♂ planetis magis directas q̄litates aīe facit ꝛ nat9 est potētioꝛ largioꝛ ꝛ ciuilioꝛ ꝛ i ꝯrio deteri9 efficit ꝛ stultū. ¶ Demoniaci sūt i q̄rū ntitatib9 ♂ i die ē i angulo. ♄ i nocte ꝛ ☽ nō cōplectit̃ ☿ ꝛ neut̃ ascēdēti ꝛ ifortuna dn̄at̃ ☽ ꝛ ipa ascēdit sub radijs ☉ ꝛ p̄cipue ♂ i ♈ ꝛ ♐ ꝛ ♓: ꝛ si ābe infortune vincēt erūt hee passiōes icurabiles. Si aūt ♃ aut ♀ eis sil'is ē ꝛ ifortune i angulo occidēt' ꝛ fortune i angulo orient' lȝ h' sūt dura sūt tn̄ curabilia. ♃ facit h' medico ♀ auxilio diuio: ꝛ si fortūe ꝛ ifortune sūt eꝰ passiōes erūt icurabiles ꝛ māifeste ꝛ epilēsia cū clamore ꝛ timore mortis durabit ꝛ isani nō pn̄t retineri ꝛ dicūt turpia demoniaci insiliūt in hoīes ꝛ ꝑcutiūt eos: ꝛ loca sol' ꝛ mart' iuuāt ad insaniā ♀ ꝛ ☿ ad epilensiā. ♀ aūt ꝓphie dicāt̃ ꝛ occl'ta iuuāt ♄ loca ꝛ ☽ demōiacos. Lūiaria si sūt sola i signis masculis viri sibi nālia nimis exercebūt: m'eres etiā nālia sibi ꝛ i viros nālia

Jtem si mars ⁊ venus vel eoꝝ alter masculin⁹ fuerit vir erit nimis innatura lis ⁊ cōtra legē: ⁊ mulieres innaturales nimis inter se ⁊ venus masculina fa cta erunt occulta. Si mars masculin⁹ erūt manifesta ⁊ habebūt alias quasi vxores. Jtem si luminaria erunt in femineis mulieres erūt innaturales ni mis operantes: viri innaturales ⁊ molles. Jtē si venus sola ē feminea mu lieres veneri nimis instabunt ⁊ frequenti⁹ naturalia ⁊ nulli denegabūt: viri effeminati ⁊ innaturales magis sed occulte. Jtem si mars est femineus for nicationē ⁊ turpia detenta ⁊ absq; verecundia facient ⁊ ideo vituperabunt Oriētales ⁊ matutinales qualitates veneris ⁊ martis ⁊ in masculinitate de tegunt vespertinales ⁊ occidentales ⁊ feminas occultant. Saturnus cum eis horridum ⁊ coinquinationē ⁊ magnam verecūdiam incurrere. His eni ipse cooperat̄. Et si iupiter cum eis fuerit decorem ⁊ verecundiam augebit Mercurius cum eis detectionē ⁊ futuroꝝ festinantiā ⁊ suarum specierum multitudinem ⁊ augmeutum adiuuabit.
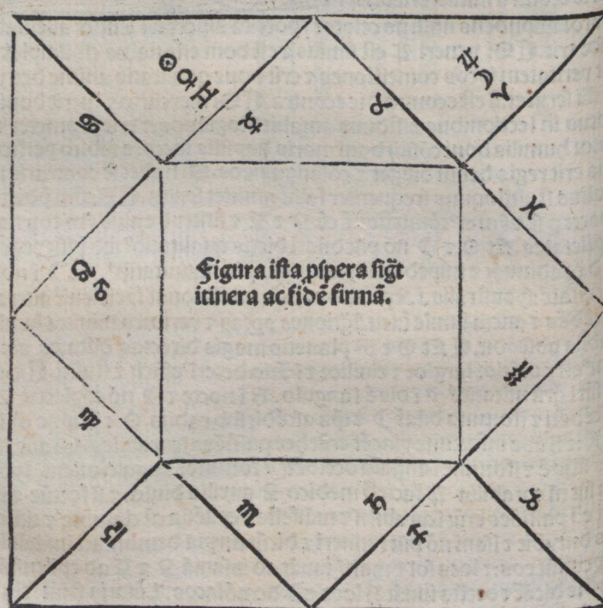
PRo peregrinatione ꝛ itinere considera. 9. ꝛ dominuꝫ eius ꝛ planetam qui est ibi ꝛ circum: ꝛ partem peregrinationis ꝛ dn̄m eius ꝛ almutaꝫ super hec loca siue sit vnus siue duo si inter vnum istorum ꝛ alium super ascendens est aliqua complexio vel cōmixtio ẜm aliquem. 4. modorum. Peregrinabit natus si non habebit victū in domo sua. Item si mars est in angulo ꝛ luna cum aspexerit dominū domus sue in alijs regionibus viuet. Dominus ille triplicitatis martis qui fuerit in melioribus locis ꝛ quartis facit vt tunc meliꝰ exiliū nati ꝛc̃. ¶ Dn̄s none si fuerit impeditus natus erit male fidei multe simulationis ꝛ videns rem commixtam in fide ꝛ non proderit ei peregrinatio ꝛ perdet̃ substantia eius Et similiter cum fuerint mali in domo nona vel almutaꝫ super eam fuerit mercurius ꝛ congrueret domino ascendentis natus erit contendens in fide ꝛ disputator habens disciplinam in verbis. Et si mercurius tunc est fortunatus ꝛ orientalis erit ex hoc ille magnus ꝛ laudabilis finis eius: si impeditus ꝛ occidentalis occurret ei malum ex hoc. ¶ Pars fortune in locis signantibus itinera vt sunt domus cadentes ꝛ punctus occidētis significat exilium longum: ꝛ si loca peregrinationis boni inspiciunt exilium nati erit bonū ꝛ econtra. ¶ Significatores peregrinationis si fuerint in medietate ascendente natus exulabit ad oriens ī medietate descendente ad occidens ¶ Pro fide considera. 9. ꝛ dominū eius almutaꝫ ibidem partem fidei ꝛ dominum eius ꝛ quartū ꝛ dn̄m eius in quibus si saturnus est ꝛ fuerit liber ab impedimentis aut iupiter aut mars: ꝛ hi absq̧ impedimento natus erit cultor vnius fidei absq̧ diuersitate. ¶ Item aspice dn̄os triplicitatis partis fidei ꝛ qui ex his fortunacior est in eadem etate natus erit fidei melioris. ¶ Auertet̃ a fide sua in cuius natiuitate mercurius est in octaua ꝛ cui pars felicitatis fuerit impedita. Caue ab infortunijs in septima ꝛ octaua exeuntibus ꝛ dn̄o vtriusq̧ in primo ꝛ secundo ꝛ vtriusq̧ dn̄o redeunti quia septima signat locum ad quem quis vadit: ꝛ octaua lucrum ibi. Primum vero personam ꝛ secundū lucrum doni.
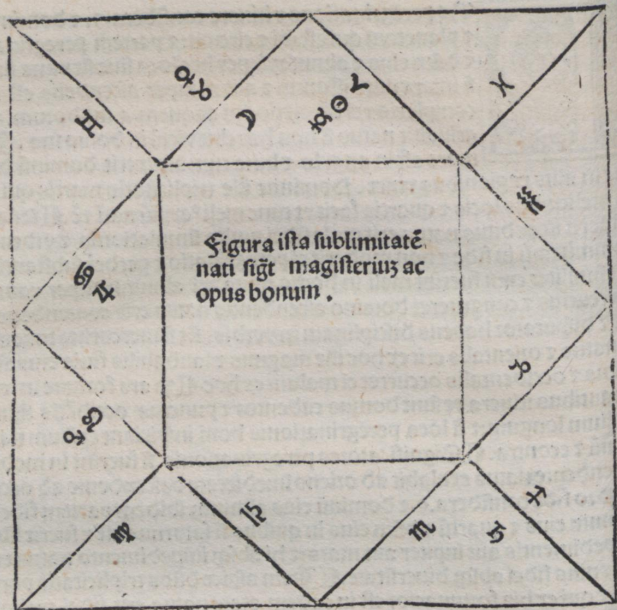
PRo regno ꝛ ope ꝛ magisterio ꝯsidera mediū celi ꝛ dn̄m eius solē ꝛ ptē opis nati ꝛ dn̄m eiꝰ almutaz sup hec loca siue vnus fuerit siue duo:ꝛ si est cōplexio cū almuta sup ascēdēs natus erit multoꝝ operū ꝛ rex vel pnceps ꝛ erit rōnalis. Sol si fue/rit in quartis oriētalibꝰ sublimet̄ natꝰ in iuuētute ꝛ econtra ꝛ magis si almutaz est oriētalis a sole vel ascēdēte ꝛ magis ab vtroqꝫ. ¶ Oēs dn̄i triplicitatis solis si sunt fortes natꝰ erit altꝰ in toto tpe vi/te sue:si debiles eō ꝛ pmixtim. Saturnꝰ in angulo i nocte ꝛ mars i die ꝛ maxime in ascendēte vel in medio celi nō admittūt regnū nec opus bonū infra minores suos annos. vltra hoc erit ꝭm ascensiones signi in quo est planeta Mars i ascēdēte vel medio celi in alijs angulis nō tm̄ i die facit nato picu lū cā opis sui ꝛ flagellabit̄ ꝛ ligabit̄ corpus eius. Saturnꝰ in angulis i nocte facit cōstringi ꝛ cruciabit̄ ꝛ sic moriet̄. Saturnꝰ i ascēdēte i die facit natū solitariū ꝛ frēs ꝛ sorores si habuerit pmittet eos i morte ꝛ erit gulosus. Sol si

fuerit in oppositione lune natꝰ hēbit odio parētes suos ⁊ nō dirigeť in ope vl' regno suo ⁊ ɔtēpnēt eū diuites ⁊ p̄cedet patrē ⁊ matrē i morte. Almutaz sup̱ mediū celi ⁊ solē ⁊ p̱tē op̱is si est ☿ natꝰ erit astrologus arismetricꝰ. Si ē sol erit p̄nceps ⁊ erit sapiēs in dispōne regni ⁊ bone discretionis. Silr̄ dicas ex natura huiꝰ almutaz ⁊ nā aspiciētiū eū siue vnꝰ sit siue duo siue tres. Itē vide qs planeta aspicit almutaz ⁊ ɔmisce opꝰ eoꝝ cū ope almutaz ⁊ dic s̄m eos. ¶ Magisterij subā sciť a marte venere ⁊ mercurio ⁊ eoꝝ inter se cōmixtione ⁊ aspectu. Et angulꝰ medij celi cadens in. 11. auget honorē. Si in nonū minuit dignitatē: ⁊ loca recedētia. ¶ Ascendēs ministri si fuerit ascēdēs regis ipsi cōcordiť se hēbūt. Silr̄ si ascēdēs capti fuerit sextū dn̄i: ⁊ ascēdēs vxoris septimū viri. Cū ascēdēs ministri fuerit. 10. dn̄i minister dn̄abiť dn̄o suo. Et si dn̄s sexti natiuitatis est in medio celi recipiēs ibi dispōnem a dn̄o ascēdētis erit boni dn̄ij in suis seruiētibꝰ ⁊ s̄m hoc ɔfert silr̄. ¶ Intronisationis ī dignitatē vel officiū serua tēpꝰ: ⁊ vide stellā que est in. 10. vl' primo cū testimonio si in cardine cōbureť: illud finiť. Si in oriente plꝰ de vita .i. meť: cū illa duo loca sūt vacua: Cū sol applicat saturno vl' marti in cardine timendū est. Cū sol ioui vel veneri applicat ⁊ saturnꝰ illuc p̱uenit p̱ oppositū vel quartū. Si luna nec soli applicat nec ab eo sepať fouet regnū anno illo. Itē si dn̄s domꝰ solis infelix fuerit i reuolutiōe illa priuat regna anno illo. Itē si luna infortunatis applicat i reuolutiōe vel adustione corrūpiť finiť gradus applicatiōis. Itē si ☽ nec recepta est dn̄s domꝰ eiꝰ vel p̄ncipatꝰ erit corruptꝰ terminat infra annū nisi dn̄s sit fortꝭ. Et si recepta est durabit quousq̧ ad gradꝰ ascēdētis regni infortuna p̱uenerit. Cū p̱uenerit directio significatoris regni ad stellā que abscidit vel fortasse morieť rex vel aliꝰ potēs regni q̄ si est ♄ erit hō occultus. Si ♃ iudex vel ɔsilr̄s: si mars aīosus. Si sol rex vl' aliꝰ nobilis. Si ♀ mulier lasciua. Si ☿ sapiēs vl' scriba. Si ☽ magnꝰ mister regis. ¶ Honorē hēbit natꝰ si dn̄s oriētis vl' dn̄s. 10. vl' ♃ fuerit i domo sua vl' caput cū aliq̄ istoꝝ. Si dn̄s primi respicit dn̄m. 10. vl'. 4. vl' 7. ⁊ ℞ ī terra sua: i succedētibꝰ p̱pe terrā: in remotꝭ remote. Cū fuerit ♂ dn̄s ascēdētꝭ intronisatiōis i scḋa ⁊ cōmixtꝰ dn̄o eiꝰ destruet subāz intronizāti: ⁊ magꝭ si dn̄s subē fuerit ♃. Vix erit vl' nūq̧ qn ip̄e fit cā sui regni cuiꝰ ascēdēs ē ♍ vel ♓. Et ille cā sue egritudis cuiꝰ ascēdēs ē ♏ vel ♉. Et cuiꝰ ascēdēs est ♈ vel ♎ cā sue mortꝭ qꝛ i his sp̱ illa signa sūt vniꝰ planete vn̄ cōp̱anť ad rē signatā p̱ domos illiꝰ. Cū fuerit ♂ i. 11. ⁊ fuerit ei signator fortꝭ i ascēdēte natꝰ erit īfidelis p̄ncipi suo. Illi p̱ping regis succedūt i regno q̊rū ntitas ɔuenit hore i q̄ rex intronisatꝰ est. Ascēdētia inimicoꝝ regꝭ ab eiꝰ ascendēte cadētia sūt reliq āguli dn̄antiū cū illo: succedētia sūt mistroꝝ regꝭ: ciuitatū ascēdētia i eoꝝ edificatiōibꝰ iudicāt oīa q̄ i eis accidūt. Que vō sūt ascēdētia in ordinationibus regū earūdē ciuitatū p̄nūciāt oīa que sub eoꝝ regno fiūt: ⁊ ascēdēs apparitiōis i illis denūciat quicqd in illis ciuitatibꝰ est futuꝝ
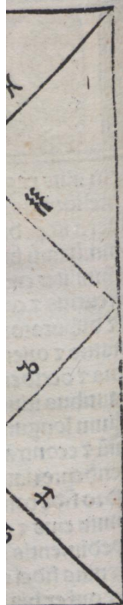
PRo amicitia respicias. 11 .ꝛ dn̄m ei⁹ venerē ꝛ partē ami/
coꝝ ꝛ planetam qui est in. 11 .ꝛ almutaz super hec loca si
vnus sit siue duo. Et si vn⁹ eoꝝ habet cōplexionē vnaz ex
4. cū almutaz ascēdentis multos habebit amicos. Et si ē
venus multi amici erūt ex mulierib⁹. Si sol erunt viri: ꝛ si
plures figtores in mobilibus signis non durabit amicia
Et si plures sūt mali habebit malū ab illis ꝛ ecōtra. Ami
citia est inter eos cōmutata vel ascendētia cōsimilia ꝛ si/
gnū obediēs ē amicitie fortioris. ¶ Itē in quoꝝ natiui/
tatibus luminaria aspiciunt se benigne inter hos erit amicitia ꝛ econtra si/
militer de alijs. ¶ Esse malū vndecime domus ꝛ eius dn̄i signat ꝙ erit con
siliatoribus regis ꝛ ei⁹ substātie de malo: ꝛ malū esse secūde significat ꝙ po/
pulus adipiscet̄ modicū sub illo rege. Si in nocte dn̄s vndecimi ꝛ primi ha
bent se adinuicē id quod sperabit natus habebit.

ẽ ꝛ partẽ ami/
uper hec loca ſi
ẏtionẽ vnaꝫ ex
amicos. Et ſi ẽ
l erunt viri: ꝛ ſi
ourabit amicia
ꝛ ecõtra. Ami
n cõſimilia ꝛ ſi/
n quoꝝ natini/
ia ꝛ econtra ſi/
nat ꝙ erit con
gnificat ꝙ po/
imi ꝛ primi ha
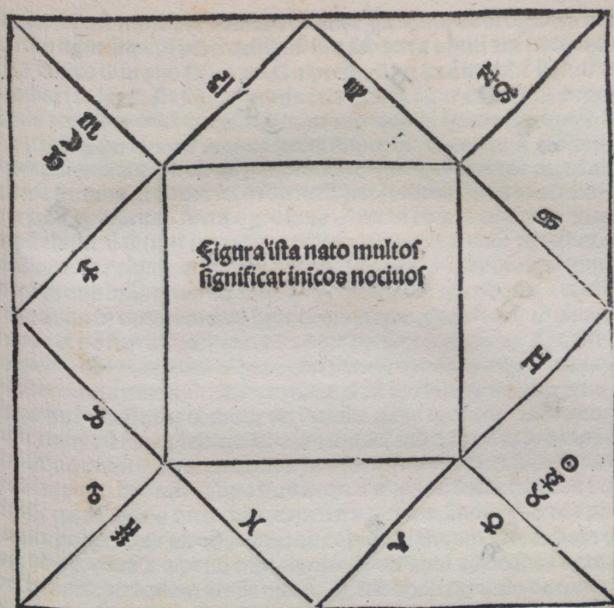
PRo inimicis conſidera duodecimum et eius dñm: et partem inimicorũ: ꝛ ♄ ꝛ planetas qui ſunt in. 12. ꝛ almutaꝫ ſuper hec loca ſiue ſit vnus ſiue pluref. Et ſi almutaꝫ ſuper aſcendens ꝛ 12. conueniunt ſm aliquã partem: natus habebit multos inimicos ſi almutaꝫ. 12. aſpicit almutaꝫ aſcendentis et impedit: natus deſtruetur per ſuos inimicos. Si dño aſcendentis eſt aliqua poteſtas ĩ octaua ꝛ impedit eum dñs. 12. natus morietur per manꝰ inimicoꝝ ſuoꝝ: ꝛ ſi ille eſt ♂ erit in bello: ꝛ ſi nõ aſpicit almutaꝫ. 12. almutaꝫ in ſcdo aſcendẽtis natꝰ paucos hẽbit inimicos: ꝛ ſi almutaꝫ aſcendentis eſt malus ꝛ corrumpit almutaꝫ. 12. natus vincet inimicos ſuos ꝛ peribunt per manum ſuam: ꝛ ſignum. 12. ꝛ imagines eius odit ſemper natus. Et ſi ♄ deſtruit domum inimicorum natus gaudebit de inimicis ſuis ꝛ premittet eos in mortem: ſimiliter dic de ♂.
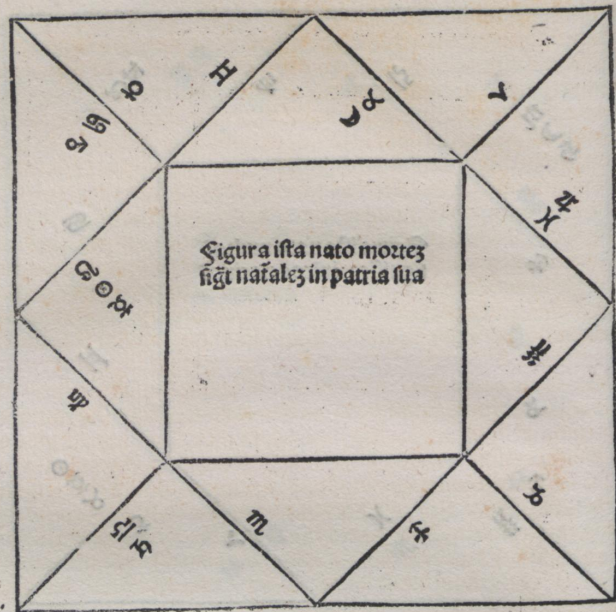
In fine posui pro morte q₂ finis est: pro qua aspice octauum ⁊ dñm eius: et partem mortis ⁊ dñm eius: et almutaz super hec loca: et planetam qui est ibi si vtiq₃ ☽ vel almutaz fuerit impedita in offulto vel in serpentario vel in loco serpentis: qui dicitur audax: aut serpentis qui est apud ☊ draconis in ♏: morieť natus per morsum serpentis aut a venenato aut aliter per venenum. Si fuerit impedita in loco vulturis in morte non sepelietur: sed comedunt ipsum aues. Si fuerit impedita in loco ♈ vel ♉ vel ♑ vel in ♌ interficietur ab animali. Itez si impediretur in loco capit₍ algol q₂ ibi tenet perseus caput gorgonis ⁊ est ibi caput sine corpore sigt q₂ caput nati truncabitur. Item si participati fuerint in loco mort₍ nati ☉ vel ☽ vel ♃ ⁊ post hoc impediti a malis sigńt mortez pessimā: ⁊ si oppositi

fuerint ibi erit mors per manum diuitis. Item impediti sigͣtores mortꝭ sup̱
terram sigͣnt suspēdi vel crucifigi: si sint sub terra obrui aut naufragio perire
☾ ☽ iuncta ☉ in vno signo vel □ aspectu ♂ vel secū in codē signo facit natū
comburi in igne. Et sigͣtor mortis et almutaz super eum: si est impeditus in
signis terreis morieť ex casu alicuius sup̱ eum: in igneis per ignez: in aereis
per patibulum aut per manus hoim suspendi super dorsa aialiū in aq̄ticis
submersione: aut erit cibus piscium. Cum fuerit ♂ iunctus capiti algol ⁊ nō
aspicit fortuna gradum ascendentem: nec fortuna fuerit in octauo et dn̄s a
nauba luminarium fuerit oppositus ♂ vel in eius □ aspectu natus tunc de
capitabitur: si ☉ tunc in medio celi suspendetur: ⁊ si mali aspiciunt a ♊ ⁊ ♓
abscindentur eius manus ⁊ pedes. ☾ Cū fuerit ♂ corporaliter iunctus dn̄o
ascendentis in ♌ ⁊ non est ♂ aliqua dignitas in ascendente ⁊ cum hoc non
est fortuna in octauo: natus igne comburetur. Cum fuerit ♂ almutaz ascen
dentis et nō fuerit cum beniuolis tunc natus comburetur. ☾ Cū fuerit ♄ in
in medio celi ⁊ ille cuius est anauba in eius opposito ⁊ signum quartum est
siccum: natus tunc morietur ex ruina: si est humidum submergetur: et si ad
formam hoīs strangulabitur vel baculis cesus morietur nisi fortuna fuerit
tunc cuius est fient predicta sed non morieť inde. Cum in principijs annoꝑ
subsequentium loca obuiationis fuerint infortunata: et loca stellarum im-
pediunt loca dn̄antia natus morietur. si alterum fuerit habebit periculum
simile morti. Alius dicit cum peruenerit yleg ſm ānos ↄstitutos ꝓ gradu
annis per gradus ascensionum ad radios malorum vel caudam vel ad □
vel ad oppositū ☽ aspectū cum completi sunt anni alkocoden natus morieť
vel habebit periculum simile morti. ☾ Albohali capitulo de natiuitatibus
quomodo singuli planete signant in proprijs domibus ⁊ in alijs.

spice octauum
almutaz super
almutaz fuerit
loco serpentis:
☋ draconis in
venenato aut
co vulturis in
pedita in loco
diretur in loco
ut sine corpore
oco mortꝭ nati
nā: ⁊ si oppositi

SAturn⁹ in natiuitate diurna in domo sua signat amicitiaꝫ nobilium ꝛ substantiam maximam si fuerit in ascendente cum parte fortune: in nocturna laborem ꝛ morboꝝ multitudinē. ¶ In domo ♃ pulcritudinem: in die copiam substantie ꝛ veritatē: in nocte contentionē nobilium ꝛ mortē pr̄is. ¶ In domo ♂ cor lapideū absq͂ misericordia: abundantiam ire. ¶ In domo ☉ in die fortunā nati ꝛ patris: in nocte despectum vtriusq͂. ¶ In domo ♀ destructionē fidei nati: dilectionē mulierum pauperum ꝛ infirmitatē ꝛ impedimentū ab illis. ¶ In domo ☿ inuestigationē scientiarum ꝛ occulta manifesta vnde malum inde patietur ꝛ grauabitur lingua: pessimus animo: inuidiam patietur de eo q̄ non facit ¶ In domo ☽ infirmitatē nati ꝛ matris: ꝛ destruet substantiam matris.

Iupiter in domo ♄ angustiam cordis:multitudinem lucri: sed pauperem se monstrabit:debilem corde:ꝛ malum cogitabit vnde malum sustinebit. ¶ In domo ꝓpria in die fortunatus erit natus diues dilectus ꝛ valens apud reges: in nocte erit infra hoc. ¶ In domo ♂ infortunatꝰ:sociusregū ꝛ si fuerit tunc in angulis vel succedentibus ꝛ in signis masculinis erit ductor exercitꝰ. ¶ In domo ☉ erit sapiēs:boni ingenij:dilectus regibꝰ ꝛ populo vniuerso: ꝛ si cum hoc est in angul' vel succedentibꝰ erit rex vel regi similis maxime in natiuitate diurna. ¶ In domo ♀ in natiuitate masculina cōmixtionem nobilium:gaudium ꝛ profectuꝫ in dispensatiōe nobilium mulierum:in natiuitate femina profectū causa fidei et religionis. ¶ In domo ☿ negociator fidelis habens multam substantiā super alios. ¶ In domo ☽ in die in angulis vel succedentibꝰ fortunatꝰ erit cōmixtus regibus:in nocte in regionibus notus.

MArs si est in domo ♄ natus erit rex audax perficiens quicq͡d
incipit: sed dissipabit substantiam parentum suoꝝ: ⁊ morient
frẽs sui maiores. ¶ In domo ♃ nobilis dilectus regibꝰ: dux
exercitꝰ maxime: si tunc ♃ in domo ♂ fortunatꝰ sit. In domo
propria magnus: ingeniosus: geometer maxime in natiuitate
nocturna: in diurna in ♈ ⁊ nõ aspicit eũ fortuna: erit malignꝰ
inferens alijs vim: et habebit dolores occultos: ⁊ cadet ab alto: in ♏ infra
hoc. ¶ In domo ☉ destructionem nati: infirmitatẽ in oculis ⁊ stomacho: ⁊
erit magister in opere ferri: mors eius erit subita vel interficietur vel morieẽ
ꝑegrinus. ¶ In domo ♀ erit luxuriosus: ⁊ cum suis ꝯsanguineis vel despon
sabit mulierez cum qua prius est mechatus ⁊ habebit inde malum: in ♎ ab
igne vel ferro in occulto corpis: in ♉ dat falsitatẽ ⁊ traditionẽ. ¶ In domo
☿ negligens sed callidus male lucrabitur: falsa describit: ⁊ vincet socios in
genio ⁊ sciẽtia. ¶ In domo ☽ leuis inquisitor profundoꝝ: audax in malis
in occultis malum habebit mater eius longam infirmitatem: mors eius est
subita: ⁊ dissipabit substantiam matris eius.

Sol in domo ♄ in natiuitate diurna signat q natus erit perfectus in oibus operib9 suis:in nocte instab l. ¶ In domo ♃ causas fidei τ maior erit in genere suo:in die fornicator et iniquus cũ vxore pris sui. ¶ In domo ♂ dolorẽ epatis:pater eius morte pessima morietur:τ hoc in ♏:in die in ♈ exaltationez vite sue: in nocte erit infra hoc. ¶ In domo sua i die i angulo vel succedẽte erit rex diues magnus fortis:τ venient ei diuitie ab alienis:in nocte tristiciã patris et morietur cito:et ipse bonum habebit in peregrinationib9 ¶ In domo ♀ expositor somniorum:τ inuestigator absconditorũ:τ verax τ diliget itinera ¶ In domo ☿ multe scientie:bonoꝝ operum:astronim9:dilectus nobilib9 si natiuitas est diurna:in nocturna pauper mala faciens:in iuuentute paup in media etate diuitijs abundabit:dolebit in stomacho τ in oculis:τ participabit hominibus opera demoniorum exercentibus.
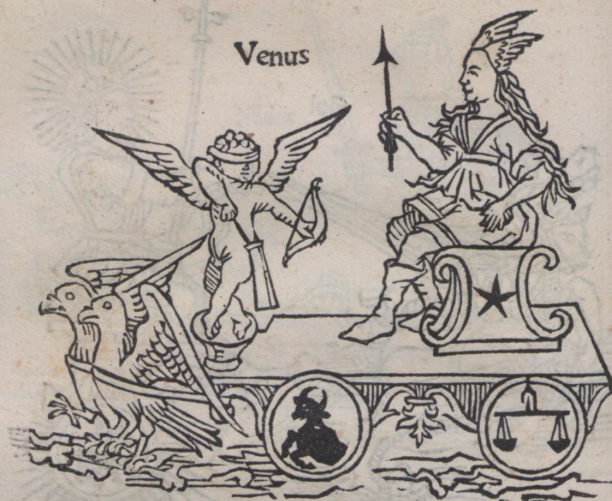
Venus si est in domo ♄ erit fornicator desponsatarũ mu/
lierum: morietur vxor eius. ¶ In domo ♃ bonũ per mu/
lieres nobiles: ꝛ erit odibil' parentibus suis: in diurna erit
infra hoc. ¶ In domo ♂ contentiones ꝛ cõmixtionẽ cũ
mulierib⁹ malis: ꝛ forte interficiet vxorẽ suã. ¶ In domo
☉ amator mulierũ pueriliũ abundans horribili luxuria
¶ In domo sua gaudij multitudinẽ: dilectionẽ cũ stultis
mulieribus. Unde malum dicet: ipse est fortunatus: cõse/
quet bonũ in omnib⁹ operib⁹ suis. ¶ In domo ☿ cũ religiosis erit: ꝛ faciet
opera mulierum: ꝛ diliget luxuriam. ¶ In domo ☽ luxuriam impetuosã:
ꝛ semper in signis mobilibus signat instabilitatem super rem vnam.

Mercurius in domo saturni grauitatē lingue iungit̄ religiosis ꝛ sapientibus. ¶ In domo iouis cōmixtionē cum regibus ꝛ sapiens erit in lege' iudicioꝝ. ¶ In domo martis falsus ꝛ mē dax maliciosus propter hoc malum sibi non tamen multa si bi mala inde sequent̄. ¶ In domo solis bone memorie in sci entijs profundus. ¶ In domo veneris multitudinē amico/rum nobilium ꝛ opera scientie ad gaudia pertinētia. ¶ In domo sua oēs scientias triuij ꝛ quadruuij ꝛ philosophie ꝛ medicine in virgine. ¶ In do/mo lune bonam voluntatē ꝛ castam significat ꝛ fidelem.

LUna in domo saturni segniciem ꝛ infamiaꝫ doloreꝫ tussis ꝛ penaꝫ maxime in nocte in die infra hoc. ¶ Jn domo iouis erit quasi rex inter notos ꝛ bone fame luxuriosus cum mulieribus cum quibus non licet. ¶ Jn domo martis cõmixtionẽ cum malis hominibus ꝛ latronibus. ¶ Jn domo solis gaudiũ cum regibus infirmitatẽ capitis ꝛ maxime in inicio signi vel fine. ¶ Jn domo veneris amatoꝛ mulierũ gaudens cum eis ꝛ habebit inde proficuũ. ¶ Jn domo mercurij bone vite magne intelligentie diliget paruas puellas. ¶ Jn domo sua cõmixtionem regiã ꝛ ab eis ꝑfectum cõiuncta vel applicans malis diuersas egritudines si foꝛtunis coꝛpoꝛis sanitatẽ.

ʒ dolorẽ tussis
¶ In domo io
luxuriosus cum
omo martis cõ
bus. ¶ In do/
capitis ⁊ maxi/
ner⁊ amator mu
o mercurij bo/
omo sua cõmix
s diuersas egri/

¶ Sol in ascendente significat principatum ⁊ sublimitatẽ. Sol in secunda pulchritudinẽ ⁊ leticiã oculoꝝ. ¶ In tercia officiuʒ regis ⁊ mutationẽ per regiones ¶ In quarta thesaurum ⁊ apertionẽ futuri laudem sublimitatẽ. ¶ In quinta reuerẽtiã a vulgo. ¶ In sexta infirmitatẽ tribulationẽ per seruos ⁊ ignobiles. ¶ In septima cõtrarietatẽ a potentibus ⁊ diuitibus. ¶ In octaua perditionem mortem ⁊ ablationẽ principum. ¶ In nona diuinũ cultũ fidem ⁊ timorem dei altissimi. ¶ In decima regnum magnũ honorẽ ⁊ profectum. ¶ In vndecima gaudiũ per amicos diuites ⁊ ministros ⁊ ingeniũ in hominibus. ¶ In duodecima interfectionẽ diuituʒ ablationẽ honoris tribulationẽ a seruis ⁊ inimicis ⁊ ab ignobilibus.

¶ Venus in ascendente gaudiũ ⁊ leticiã ⁊ apparitionẽ velle cõmestiones potationes vestes ornamẽta aurea ⁊ odorifera morũ honestatẽ ⁊ magnitudinẽ benedictionis ⁊ voluptatẽ corpis ¶ In secunda substãtiã ⁊ profectũ a mulierib⁹. ¶ In tercia icõtinentiã ⁊ malũ a malis operibus ⁊ multitudinẽ amicoꝝ ꝯtra deum. ¶ In quarta tristiciaʒ in principio ex parte matris ⁊ finis laudabilis. ¶ In qnta tribulationẽ ex filio postea gaudium. ¶ In sexta tribulationeʒ ꝑ seruos ⁊ ancillas ⁊ matres tamen habebit quod vult. Et si esset interrogatio de infirmo liberabiẽ cũ enim fortuna fuerit in domo infirmitat⁊ alleuiabiẽ infirmitas patiẽt⁊ ⁊ eʒ. ¶ In septima cõiugiũ ⁊ gaudiũ in mulierib⁹ ⁊ in omni q̃sito qδ hẽbit faciliẽ. ¶ In octaua mortẽ matris ⁊ nutricũ ⁊ maiorũ suoꝝ. ¶ In nona ꝑegrinationẽ ⁊ mutationẽ de domib⁹ religionis diuinũ cultũ ⁊ religionẽ ⁊ sompnia vera.

¶ In. 10. gaudiũ per regem. ¶ In. 11. amiciciã gaudium casum bonoruz ⁊ fiduciam in amicis ⁊ fortunã cum eis. ¶ In. 12. tribulationẽ maximam inimiciciã ex mulieribus ⁊ maxime ab ignobilibus.

¶ Mercurius in ascendẽte sigt sapientiã fiduciam disputatiões geometricas arismetricas. ¶ In secunda profectum substãtie honorez apud regem. ¶ In tercia fortitudinẽ fratrũ ⁊ sororꝝ ⁊ amicorꝝ. ¶ In quarta merorẽ ⁊ cõtentionẽ. ¶ In quinta epistulas ⁊ rumores ⁊ gaudiũ de merore precedenti ⁊ fortunã per filium. ¶ In sexta detractionem, deceptionẽ per mulieres ⁊ luxuriam ¶ In septima contẽtionẽ a mulieribus ⁊ luxuriã. ¶ In octaua inimicicias maximas a vicinis ⁊ mẽdacia causa mortuorꝝ. ¶ In nona disciplinã sapientiã astronomiã laudẽ a notis. ¶ In decima ptãtem ex scriptura arismetrica ⁊ geometria. ¶ In vndecima amicos multos gaudiũ societatẽ sapientũ. ¶ In duodecima stulticiã leuitatẽ ⁊ interrogationẽ de his que radice carent ⁊ forte sciet in quadrupedibus.

¶ Luna in ascendẽte significat principatũ ⁊ mutationẽ de loco ad locum ⁊ gaudiũ a matribꝰ ⁊ mulieribus magnis. ¶ In secũda perditionẽ ⁊ merorẽ. ¶ In tercia gaudiũ ex diuitibus sublimitatẽ a regibus peregrinationẽ amicos ⁊ esse cum nobilibus ¶ In quarta tristiciã in inicio si fuerit in die ⁊ erit finis laudabilis: in nocte interitũ in inicio ⁊ fine nisi esset interrogatio de thesauro occulto vel re sepulta in ꝗ enĩ optimũ est ⁊ apparebit res ⁊ detegeẽ: ⁊ deꝰ meliꝰ nouit. ¶ In ꝗnta multos filios si ĩ̃trogatio est nocturna in diurna multas filias ⁊ rumores a lõginquo bonos de filio

⁊ talis qualis est planeta a quo separat̃ luna. ¶ In sexta rixam a parentibus lucrum a quadrupedibus ⁊ sanitatē corporis. ¶ In septima bonū a mulieribus. ¶ In octaua interitū ⁊ depositionē regis falsum testimonium rixam ⁊ fugā anxietatē vt lunatici patiunt̃. ¶ In nona malas cogitationes mutationē per regiones ⁊ dispositionē regni. Et si fuerit hec dom⁹ mercurij astronomiā. Si veneris cantilenas ⁊ leticiā. Si martis opus armorū ⁊ instrumētorꝝ. Si iouis diuinū cultū ⁊ sciētiā in lege. Si saturni scientiā alkimie. Si solis scientiā ⁊ prouidentiā in quadrupedibus. Si in cancro sciam omniū que exeunt de aqua ⁊ hec est lune proprietas inter planetas. ¶ In decima effectū rerum ⁊ interrogationē. ¶ In vndecima gaudiū ab amicis ⁊ adeptionē omnis sperati. ¶ In duodecima impedimentum ⁊ carceres ⁊ erit hoc si luna est significatrix. ¶ In duodecima in hora exit⁹ lune de hoc loco ⁊ hoc maxime si fuerit in fine mensis lunaris ⁊ luna impedita a saturno tunc enim iudicia sunt horribilia.

¶ Saturnus in ascendēte mortem causa debiti ⁊ terrarꝝ. ¶ In secūda ablationem substantie ⁊ turbationem amicorꝝ. ¶ In tercia destructionē fratrum. ¶ In quarta destructionem edificij ⁊ terrarū ⁊ seminū ⁊ thesaurorum ⁊ periculū ab ipsis. ¶ In quinta destructionē filiorꝝ ⁊ contentionē cū legato. ¶ In sexta inobediētiā seruorꝝ. ¶ In septima destructionē vxoris ⁊ effectū malū in fine. ¶ In octaua merorē ⁊ tristiciā causa mortis ⁊ longā lamentationē: ¶ In nona destructionē fidei ⁊ exitū ad malum. ¶ In decima tristiciā ⁊ periculū a rege ⁊ carcerē longam ⁊ si sol fuerit dn̄s domus interficiet eū rex i carcere suo ⁊ luna ibidē sig̃t id ꝙ sol nisi sit iūcta saturno. ¶ Et si fuerit dn̄s decime iupiter interficiet eum rex absq̧ culpa. Si mars peribit culpa sui. Si venus habebit ex tribulatione profectū. Si mercurius interficiet̃ cum iniuria ⁊ mendacio. Et si mercurius aspicit martem percutiet̃ flagellis. Si mercurius est cum sole rex faciet sibi cara ⁊ hec est ꝓprietas saturni in decima domo inter alios planetas. ¶ In vndecima multū merorē in amicis ⁊ parū desperatis. ¶ In duodecima impedimēta a rege ⁊ capiet̃ ab inimicis ⁊ erit pauidus in omnibus rebus eius.

¶ Jupiter in ascēdente reuerē-
tiā honestatē. ¶ Jn secūda mł-
tam substātiā bonū ingenium ꝛ
dispositionē. ¶ Jn tercia fortu
nā in fratribus ꝛ sororibꝰ gau-
diū in ꝓpinquis. ¶ Jn quarta
gaudiū ex reliquijs mortuoruꝫ
terris hereditatibꝰ thesaurū se-
curitatem ab horribilibꝰ. ¶ Jn
qnta multos filios bonos ꝛ vti
les laudē comitationē diuituꝫ
in ꝓsperatis cōfert. ¶ Jn sexta
paucitatē infirmitatū sublimita
tem p seruos ꝓfectū ex quadru-
pedibꝰ. ¶ Jn septima gaudiuꝫ
a mł'ieribꝰ ꝛ victoriā sup oēs ini-
micos. ¶ Jn octaua ꝙ cadat in manꝰ inimicoꝝ ꝛ de hoc habebit finē lau
dabilē. ¶ Jn nona gaudiū ex peregrinatione honestā fidē ꝛ expositionem
somnioꝝ ꝛ veritatē: ꝓ somnioꝝ expositiōe vide planetā a quo sepat iupiter
vel qui ab eo: ꝛ dic ꝫm naturā eiusdeꝫ ꝛ interptationē somnij fac similiter.
¶ Jn decima ditationē laudis ꝛ sublimitatē. ¶ Jn vnde ima laudem ab
amicis ꝓfectū insperatis. ¶ Jn duodecima seruitutē pauptatē indigentiaꝫ
tristiciā a quadrupedibus ꝛ seruis.

¶ Mars in ascendente tristiciā
cōtentionē ꝛ rem horribilē ab-
lationē substācie ꝛ absqꝫ laude
ꝛ introitū in re que ad ipsum nō
ptinet. ¶ Jn secūda ablationē
substācie indigētiā turbationeꝫ
ministroꝝ. ¶ Jn tercia inimici-
ciā fratrū ꝛ interfectionē eoruꝫ
adinuicē ꝛ si est veneris erit gau
diū ex fratribꝰ ꝛ sororibꝰ. Si io-
uis erit multitudo substātiaruꝫ
ꝛ negocioꝝ. Si saturni effossio-
nis sepulchroꝝ ꝛ parietum. Si
mercurij subtilitas diuinationū
ꝛ falsuꝫ testimoniū ꝛ habebit pe
ricula. Si domꝰ lune fractioneꝫ
parietū ꝛ impedimētū latrocinij in foro Si solis abscisionē viarū ꝛ depda-
tionē viarū ꝛ hec est ꝓprietas martis cū planetis. ¶ Jn. 4. interfectionē san

guinis effusionē ⁊ finis tribulatio longa. ¶ In. 5. m'ltos filios fornicarios ¶ In. 6. multitudinē infirmitatū febres calidas ⁊ siccas a sanguine ⁊ merorē a seruis. ¶ In. 7. negociationē ⁊ cōtentionē coitū dānū tribulationeꝫ in omni re. ¶ In. 8. interfectionē abscisionē manuū ⁊ pedū vitupationem turpissimā habebit sub bam mariaꝫ ⁊ patiet̄ vim ꝓpter eā ⁊ cadit ī maximam pauptatē. ¶ In nona petitionē belloꝝ ⁊ equoꝝ potationē vini ⁊ incōtinentiā infidelitatē multa somnia falsa. ¶ In. 10. tribulationē ꝑcussionē ex flagellis carcere penuriā ī victu multū bellū cōtētionē de sibi nō ꝑtinentibus. ¶ In. 11. paucitatē ꝑfectus inimicitiā amicoꝝ amissionē substātie ablationē fiducie. ¶ In. 12. ingenia latronis omnibꝫ modis dilationē in oībꝫ qui pōt facere ablationē substātie multitudinē inimicoꝝ merorē causa bestiaꝝ ¶ Caput in ascendēte sigt̄ sublimitatē ⁊ fortunā ſm cōiūctionē suā cū planetis. ¶ In. 2. augmētū substātiarū ⁊ fortunā maximā. ¶ In. 3. acq̄sitionē ꝑfectꝰ appitionē fidei ⁊ veritatē somnioꝝ. ¶ In. 4. ꝑficuū si ē ī signis igneis vel aereis in terreis ⁊ aqueis verte sniāꝫ ⁊ dic eꝫ. ¶ In. 5. augmētationē filioꝝ ⁊ liberationē ab oībꝫ. ¶ In. 6. fortitudinē infirmitatū augmētationeꝫ suoꝝ ⁊ mutationē bestiaꝝ. ¶ In. 7. societatē mulierū. ¶ In. 8. fortitudinē vite paucitatē meroris. ¶ In. 9. fidē ſm planetas q cū eo sūt boni vel mali ¶ In. 10. intrrogationē de deo altissimo ⁊ de re bona inuisibili ⁊ sigt̄ sublimitatē reuerētiā ⁊ fortunā ī magisterijs. ¶ In. 11. nullū opꝰ est in eo ⁊ caude sil'r. ¶ In. 12. augmētationē maloꝝ paucitatē fortunaꝝ. ¶ Cauda ī ascēdēte eradicationē tribulationē rerū diminutionē. ¶ I. 2. pauptatē ⁊ casuꝫ a locis ex qbꝰ nō credit̄. ¶ In. 3. destructionē fratrū. ¶ In. 4. penuriā ⁊ inq̄sitionē reꝝ absq꞉ ꝑfectu. ¶ In. 5. expulsionē filioꝝ ⁊ descēsuꝫ horribiliū in eos vetustatē vestiū indigētiā filioꝝ. ¶ In. 6. īfirmitatē ⁊ segniciē seruoꝝ ⁊ ancillarū ⁊ debilitatē bestiaꝝ. ¶ In. 7. destructionē thori fortitudineꝫ inimicoꝝ. ¶ In. 6. mortē ⁊ reliq̄s mortuoꝝ ⁊ ꝑditionē. ¶ In. 9. fortitudinē mutationē ⁊ paucitatē fidei. ¶ In. 10. depositionē ꝑicula ꝑegrinationē siue casuꝫ. ¶ In. 11. nihil. ¶ In. 12. paucitatē maloꝝ. ſm hoc dic ⁊ noli dubitare.

Tractatus octauus de interrogationibus.

Humana ꝯditio eterni amoris īstinctu celestiū corpoꝝ imitari nāꝫ ⁊ ordinē nō desistit ⁊ ob h̄ q̄le ē ī circulo tale ⁊ ī aīo qꝛ vultus hꝰ seculi subiecti sūt vultibꝰ celi: ⁊ iō q̄stionū rn̄sio rata est. ¶ Fiūt aūr q̄stiones de rebꝰ sex: de natiōibꝰ: familijs; regibꝰ ⁊ eoꝝ actionibꝰ: de hoīm natiuitatibꝰ: de īceptiōibꝰ: de aīoꝝ intētionibꝰ. Cū his aūt q̄rūt̄. 7. an eēt ꝑs an totū: quota ꝑs ⁊ q̄lis vn̄ qn̄ ⁊ q̄s finis: q̄ oīa reducit appoloniꝰ a d. 4. ¶ Querētē attribuit ascēdēti: rē q̄sitā occidēti: cām rei q̄site medio celi: finē angulo terre. ¶ Querēs igit̄ simplicē ⁊ absolutā faciet q̄ōnē: iudex caueat vt veꝝ sit eiꝰ instr̄m: ⁊ qꝛ ☉ nō sit apud āgulū medij celi: ⁊ si bonoꝝ ⁊ maloꝝ testimōia īuenerit eq̄lia vt vitare non possit errorem differt questionem in aliud tempus ⁊ tunc iteret̄.

Nota p^m

De duce q̄oīs

¶ Ducē ergo questionis arabes dicūt almutaz illū accipe qui plures habet in figura circuli dignitates ſm domū exaltationē terminū triplicitatē ꝛ faciē. Et ſi duo in hoc ſunt equales illū ꝓfer cui luna plus fauet. Et quē oriēs aſpicit dux eſt: quo cadente quē luna aſpicit ipſe dux eſt. ¶ Et almutaz negocij eſt ſtella que in loco rei queſite potētior eſt ꝛ lunā ſemꝑ adhibe ꝛ vide cui dux applicat vel quis ei: nā bone accelerāt male ꝑmutāt. Si enī dux orientis in cardine vel ſuccedēti applicat dn̄o rei queſite effectū ꝓmittit: in cadenti remouet niſi ſit queſtio de itinere vel aliqua mutatione. Idez dic de trāſlatione vel luminis collectione. ¶ A ſaturno difficultas venit ꝛ dilatio A marte mēdacia ꝛ fraudes qđ tamē venerea ꝓmouet ſi veneri benigne cōformet̄. Sol habet regna. Jupiter regnū ꝛ regnoꝝ negocia. Venus mulieres. Cauda draconis ambas fortunas ꝑuerſitate ſua inficit ꝛ erit deterius ſi aſſit mercuriꝰ. Sil'r mercuriū ꝛ etiā ſolē ꝛ alios. Nā luna ꝛ. 4. alij infra caput aut caudā ꝑ. 12. gradꝰ corrūpunt̄. Receptor cōſilij pr̄icipaliter ē mediꝰ hic enī ſigt̄ qđ de re futurū eſt ꝛ gradus applicationis ſignat dies ſi ſit applicatio in ſignis tropicis ꝛ ortus eoꝝ ſit minor q̄ȝ duarū horarū: in coibꝰ menſes dūmodo ſit eoꝝ ortus minus duabꝰ horis: ꝛ in ſixis annos dūmodo erigat̄ in maiori q̄ȝ duabꝰ horis. ¶ Et generaliter obſerua in quolibet iudicio hec. 8. vt de re ꝓpoſita iudices. ¶ Primo ꝑ domū illiꝰ rei. Secūdo ꝑ dn̄m illius domꝰ. Tercio ꝑ planetā qui ſigt̄ rē illā naturalit̄. Quarto ꝑ ꝑtē illiꝰ rei. Quinto ꝑ ꝑtem domus. Sexto ꝑ dn̄m partis. Septimo ꝑ cōiūctionē ꝛ aſpectum planetarū ad domū rei ꝛ dn̄m eiꝰ Octauo ꝑ mutationē planetarū per domos. ¶ Amor ꝛ odiū remouēt hoīez a rectitudine iudicādi: amor ꝑ concupiſcibilē: odiū ꝑ iraſcibilē ſubuertūt rōnez. ¶ Cū fortitudo ſignificatoris interrogationis fixa fuerit aſpice fortitudinē eius in aſcēdente reuolutionis eiuſdē anni ꝛ ī aſcēdētę cōiūctionis mīoris ꝛ ī ſigno ꝓfectionis ꝛ cognita fortitudine ꝛ debilitate ī his oībꝰ iudica. ¶ Quātꝰ error erit aſtronomi cū primū ꝛ eiꝰ dn̄s qui ſūt ſigt̄ores q̄rētis ꝛ ſeptimū ꝛ eiꝰ dn̄s q ſūt ſigt̄ores rei q̄ſite fuerit impediti tūc enī r̄nſio ꝛ q̄ſtio ī tempꝰ aliud differat̄. ¶ Cuz fuerint ſigt̄ores coeq̄les in aliquo ꝛ ī eiꝰ cōtrario aſpice aſcēdēs cōiūctionis ꝛ ꝑ̄uentionis q̄ ꝓpior ꝑ̄ceſſit ꝛ ſi q̄ ibi ſūt eq̄les dare iudiciū nō feſtines. ¶ Dn̄s anguli ꝯiūctionis ꝛ ꝑ̄uētiōis ꝛ quartarū cū fuerit fortis erit forte eoꝝ oīm que ſignt ꝛ cū debilis erit vile. Sil'r cū fuerit velox vl' tardꝰ. Et ſi ſigt̄or eſt in medietate aſcendente ꝛ velox ꝛ applicat veloci ſigt̄ euentū rei eadē hora vno dempto infra diē duobꝰ infra mēſez. ¶ Quia ꝑ. 12. domos oīm rerū ſit diſtributio iō ſm eaꝝ ordinē queſtionis ꝛ iudicia diſponant̄. Queſtio de vita ſi ꝓponat̄ oriēte inuēto qđ eſt radix queſtionis. Si dn̄s oriētis ꝛ luna ipm̄ benigne aſpiciūt felicē q̄rentē vel natū ſignificāt ꝛ ſi felices ſaluos ꝛ mūdos īueneris dic felicē de corruptꝭ minus felicē de infelicibꝰ infelicē. Quo pacto cōſidera aſcendēs ꝛ dn̄m aſcēdētis ꝛ dn̄m cōiūctionis vel ꝑ̄uētionis que ꝑ̄ceſſerit interrogationē ꝛ ſm illos dic ꝛ dirige ad bonos ꝛ ad malos.

Octo iudicia ī oī q̄o̅e

Dꝰ p̄a domo

Q̄ſtio d vita

¶De his que ventura sunt in vita q̄stione ꝓposita: vide cōuenientiam inter dn̄os orient ꝛ q̄stionis si est applicatio ꝛ receptio ꝛ vtriq3 liberi sint a malis an corrupti. Si dn̄s orientis ꝛ ☽ applicant dn̄o q̄stionis hoc est illi in cuius domum q̄stio incidit q̄rens hēbit quesitū cum labore: ecōuerso sine labore Vel si eorum dn̄s est in loco q̄stionis: vel dux q̄stionis est in oriente nullum dubium est nisi ibi aduratᷣ vel casum habeat. Idem est si orient dn̄s vel ☽ applicat in loco q̄stionis planete ibidez dignitatē habenti aut dux q̄stionis aliorū in oriente. Idem dic de translatione ꝛ lumīs collectione ita ꝙ nō sit corruptio per retrogradationē vel adustionez vel casum. Nā si sic acgritur ꝛ post perdetᷣ. Facilr̄ aūt res hēbitur si applicatio vel translatio vel luminis collectio sit bono aspectu ꝛ eō̄. Et si fuerit hoc ad planetaz in loco sui casus vt ad ♂ in ♋: ad ♃ in ♑ negociuz corrumpetᷣ: silr̄ de ☽ si est in tribꝰ gradibꝰ ♏: vel si ♂ orientis dn̄s malo aspectu ipsam respicit vel applicat ei ☽: aut si cui fit applicatio eam non recipiat pessimū est signū. De figura vero ꝓspera

D' his q̄ uētura sūt ī uita

nõ ſic periculoſe minatur. Et ſi idem planeta ſit dñs orientis et queſtionis ſaluus ab infortunis ⁊ receptus firmum ⁊ cõſtans monſtrat negocium. Et ſi nulli applicat domino ☽ ſibi applicet libera ⁊ ſalua.

❡ Nota q̄ tres firmant iudiciũ dñs orientis ☽ ⁊ dñs q̄ſtionis. Et vt facili⁹ indicet̃ hoc exemplum de regno ponat̃. Orientis fuit. 20. gradus ♊. ☉ fuit in ♋. 12. ☽ in ♍. 17. ☿ ♊. 27. ♂ ♋. 8. ♀ in. 3. eiuſdez. ♃ in ♓. 20. in prima ſtatione. ♄ in. 7. eiuſdẽ retrograd⁹. ☋ cum ♃. ☿ habuit ducatũ orientis in fine ſigni iam a ♃ ſeparatus. ♃ fuit dux q̄ſtionis ⁊ in domo q̄ſtionis: tranſiui ad ☽ quã inueni in cardine terre applicantẽ ♃ ex oppoſito ⁊ hñtem q̄rentis ſigtionẽ: q̄ applicatio qa fuit de ☍ grauiter rem queſitã fieri deſignat. Sed qa ♃ ↄſilium legens ⁊ ſuſcipiens ad retrogradandũ ſtabat: donũ pceptum cito perdi notat. Et ſi orientis dñs ↄſilium legeret ⁊ ſic debil' eſſet vt eſt dñs 10. accipient ꝯ culpã: dignitas perderet̃: ⁊ orientis dñs volens intrare ſignũ
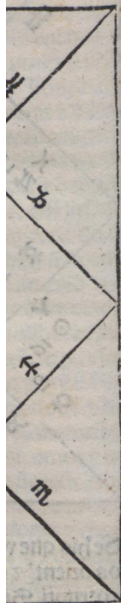
scdm festinare illũ ad quesitũ sigt: sed ibi non pcipit: qa ♂ in ♋ illum appli-
cantem non recipit: ꝛ qa ♂ est dñs sexti qd est seruoꝝ: occasione seruoꝝ illi⁹
damnũ signabat: ꝛ ☋ cum ♃ in eius dñio illũ sigbit nõ modice pturbanduz
☿ quoqꝫ a ♃ sepatio illũ pridez in huius spem incidisse ꝛ iam fere desolatũ
esse portendit: sed ☽ reducere videbat̃: iuxta hoc exemplũ in alijs operare.

Oriens equidẽ vitaz sigt. Unde de q̃ntitate vite orientis dñm ꝛ ☽ principal'r ↄsidera: nam ☽ sepatio scz a ♄ vitam transactã applicatio reliquã notat partẽ. Orientis igitur dñs iam adu-stionem ingrediens si maliciosa sunt in oriente vel in septima mortẽ pfecto insinuat. Horã mortis accipe per dñm orientis quot eñi grad⁹ distat ab adustiõe tot supesse testat̃ annos in signis firmis: menses in cõibus: dies in cõuersiuis. Magis aũt si maliciosa sit in oriente aut que ipm respicit q̃rto vel octauo dñetur hospicio. Si vero beniuola testimonia sunt in oriẽte ꝛ dñs orientis ꝛ ☽ mundi ab infortunijs diuturnũ vite sigt statũ: ꝛ numer⁹ graduũ ☽ ad maliuolã que ipsaz corrũpit notat damna vite ꝛ impedimenta a dño orientis in adustionẽ vite sigt q̃n-titatem. Et dic illã quartã vite meliorẽ in qua partẽ fortune ꝛ stellas inue-neris meliores scz orientalẽ meridianũ occidentalem septentrionalẽ. Silr iudica cũ q̃ritur ad quã partẽ diuertere sit meli⁹: silr ꝛ de die et de negocijs faciendis: ꝛ sic diuiditur dies artificial' in q̃tuor. Sed Hermes diez accipit naturalẽ ꝛ iubet vitari multũ quartaz quam occupant infortune. ¶ De vita transacta ꝛ futura vide quot grad⁹ in signo suo fecerit oriental' faciei dñs ꝛ quot dñs orientis multiplica pmos in scdos ꝛ si sũma transcendit centum centũ abijce ꝛ qd remanet annos transactos sigt: tunc reliquos stelle grad⁹ qui ibi in signo sunt relicti in reliquos orientis gradus multiplica: ꝛ si centũ transit abijce centũ ꝛ reliquũ annos futos vite indubitant̃ sigt. Itez grad⁹ quos oriental' ternarij dñs in sui signi facie transiuit in grad⁹ oriental' termĩ transactos deduc: ꝛ si centũ ꝛc̃ vt prius reliquos orientalis termini gradus in eos qui suo dño in facie sua relinquent̃ deduc: ꝛ si centum ꝛc̃ vt prius sup̃ ¶ Et scias q̄ orientalis dñs in cardine vitam longaz signat: post cardines minorem: in remotis breuiorem.

De domo scda q̃ritur de lucro et de substantia: circa q̃ ante oĩa ↄsideres duces q̃stionis qui sint orientis dñs: et ☽ inde pm et dñm ei⁹ ꝛ ♃: qa ipse natural'r signat facultates. Si vtiqꝫ ☽ aut dñs orientis duci q̃stionis applicat vel ecõuerso orientali: aut sit inter eos lumĩs translatio certũ lucri est iudiciũ. Idẽ faciũt ♀ et ♃ in hospicio acultatũ repti: ꝛ si predicta non inuenias lucrũ negat̃: et maliuole in scdo non solũ negant lucrũ sed etiã inferũt damnũ: ꝛ ☽ incidẽs solitaria infortuniũ facit diuturnũ ꝛ stabile. Cum tñ indeterminate de lucro queritur si dñs orientis ꝛ ☽ aut alteruter oriens respicit vel aliq̃ stella lumẽ vtriusqꝫ colligit ꝛ vtriusqꝫ vel alteri⁹ lumen ad oriens reddit illa duc[is] officiũ

D' q̃ntitate vite

Ad quã ptẽ uite diu-tere sit meli⁹

D' die. Et negotijs. fa.

D' uita transacta ꝛ futura

D' lucro ꝛ sba

obtinebit. hec ergo fortunat℥ applicãs ⁊ recepta pecuniã ab ea pte pfectio largitur quã respicit de □ vel opposito aspectu difficul r̃ de △ ⁊ ✱ faciliter: et a rege facile impetrabit dũ idẽ medij celi dño fine eiusdẽ receptione et dño aspectu iungitur. Itẽ si dñs ascendent℥ applicat dño pecunie ab eo recept⁹ cũ ☉ et ☽ respectu si dom⁹ pecunie ascendentis dñm respicit spem lucri dat idem facit applicatio dñi ascendent℥ cum dño ptis fortune ⁊ ipsi⁹ cũ ☉ ⁊ ☽ ⁊ idem si ☽ partẽ fortune respicit in figtione pecunie. ♃ fortior est cũ in scda cum ascendentis dño ⁊ duce pecunie aut in ascñte aut. 11. aut. 10: vel reliqs cardinib⁹ vel etiaz si post cardines existit. Item ascendentis dñs ⁊ scdi ⁊ ♃ simul in cardinib⁹ magnas ⁊ durabiles monstrãt diuitias in qua ascendẽs optimũ est: inde decima deinde septia nouissime q̃rta est In succedentibus pmo vndecimũ inde scdm tercio quintũ q̃rto sextũ accipimus. Itẽ pecunie dñs ascendentis dño applicans leuit̃ acgri figt eꝫ non fine labore ⁊ hoc cũ bonis aspectib⁹ fiunt ex inprouiso: cũ malis difficulter: retrogradatio ducũ impedimenta facit.
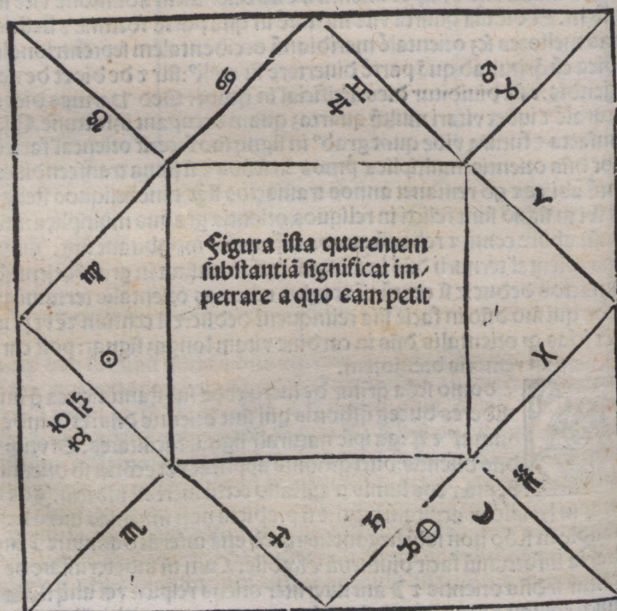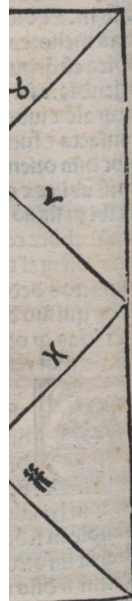
¶ Itez cum quis vult aliqd a certa psona impetrare regrentis est ascendēs illius a quo petitur est septima: tunc sicut habent se inter se dn̄s ascendentis ⁊ dn̄s septimi ⁊ dn̄s secūdi ⁊ pars fortune ⁊ dn̄s eius iudica de impetrando Item si dn̄s ascendentis et ☽ applicant dn̄o scd̄i: aut ☽ dn̄o scd̄i orientalis dn̄o applicat spem dat de pecunia acquirēda. Idem est si felix est in domo facultatum: aut saltem ☽ vel orientis dn̄s beniuolo applicat. Itē felix dn̄o ascendentis dūmodo oriens aspiciat honorem: dignitatez cum magna cō/moditate promittit: de maliuolis dic econtra. Itez pars fortune felix cum dn̄o orientis et ☽ spem lucri confortant et multipliciter beant. Et si est dn̄s orientis corruptus multum detrahit: ⁊ si hec pars fortune est corrupta ⁊ ☽ infelix eam respicit quesitis penitus cōtradicit. ¶ Unde vero lucrū pueniet scies ita: si enim duces inter se consilium legūt in oriente vel in scd̄o proprio negocio ⁊ labore diuitias acquirit: in tercio fratrum ⁊ sororuz iuuamine: in quarto per parentes ⁊ agros: in qnto per filios: in sexto infirmitate corpoꝝ et vulgi fuit occasio: in septimo ex mulieribus et contrauersia: in octauo ex hereditatibus ⁊ rebus veteribus: in nono per itinera disciplinas ⁊ leges: in decimo per reges ⁊ magnates: in vndecimo p amicos et mercacas multas habebit opes: in duodecimo ab inimicis. Et si est quadrupes cum quadrupedibus: si forme humane carceris ⁊ captiuoꝝ: ⁊ sic per domos iudica put ibi felices vel infelices inueneris bonū vel malū. Et dux ipse eiusdē domus dn̄o si applicat: aut si est inter eos translatio: vel qui lumen ad orientis dn̄m transferat ex eo genere opes venient: sin autē minime. Similiter de □ ⁊ opposito aspectu ⁊ conuentu iudica. ¶ Et si aliquid a rege speratur quidā ☉ ⁊ ♃ locum obseruant: ⁊ oriens ⁊ eius dn̄m non curāt. nam vterqꝫ ☉ et ♃ cum parte pecunie aut eius dn̄o cardinē tenens. Aut si sunt in domo pecunie ♂ ab ipsis cadente ⁊ auerso facile quesitum habebit. ♂ vero cum ♃ fortior et in eius cardine currēs dn̄m scd̄i vel partis fortune dn̄m respicit dissipat. ♄ differt a dn̄o facultatuz labor inerit et multa dissipatio rerum. Et si ♄ est in loco ♂ erit dilatio per regez vel potentes. ♄ in loco ♃ ⁊ si parum demat tn̄ per singulos dies modicū restituit. ¶ Qn̄titas ⁊ numer⁹ acqrende pecunie scitur per partem facultatum ⁊ per ☿: qui enim inter hos est fortior loco et pluribus adiutus testimonijs ipse dux est. Si est ☿ cadens ⁊ puerse locatus ·20· confert denarios vel solidos in propria triplicitate ·200· in domo sua: et in regno ·2000· similiter et alij iuxta suos minores annos ⁊ ad eoꝝ numerū promissa exsoluunt nisi cadant vel ad casum vadant in suis termis pro numero minorum denarios mutant: in domibus centenarios: in regnis dant millenarios: ⁊ si stella est retrograda medietas subtrahitur: si adusta iuxta modum adustionis ⁊ distantiaz eius a ☉ per ·12· gradus terminatur. nam per sex dat mediuz: per ·4· terciam ⁊c̄: ⁊ cum ☉ nihil. Tunc enim res hēbitur cum querentis dn̄o in dignitate aliqua signorū vel stellarum cardine duces

Si ē debitor ut creditor.

applicant cum tñ inter eos sit receptio. ¶ Quereñti si est debitor vel creditor oriens datur: septimum ei de quo q̃ritur ☿ ⁊ ☽ pecunia deputatur. Si enim de trigano vel sexageno vterq; vtriusq; negat pecunia: et ☽ vel alia quelibet lumen transferat per medietatē ex insperato restituit ☽ felicitas bene ⁊ honeste recipitur. Et si ☿ malicia ♄ corrumpitur: creditor acceptam repetit pecuniam et ad hoc testes falsos inducit: a ♂ corruptus discordiam miscet et iurgia: de ☽ adusta dic vt supra.

D' fortuna ⁊ dignitate secularium

¶ Fortuna secularium et dignitas eorum scitur per cardines ⁊ stellas que in eis sunt: hec enī famosissima designant: que aūt a cardinibus remota ⁊ cadentia dicuntur econtra. Nonum ⁊ scōm obscura ⁊ ignota: duodecimū ⁊ sextum abiectorum ⁊ talium ⁊ totius infortunij: cum domī cardinum sunt in cardinibus fortunant ⁊ ruinaȝ auferunt in remotis econtra: in his q̃ post cardines et hec post. 10. mediocrē statum dant spem implent ⁊ annos adhibent. Que post quartum mediocrem fortunam ⁊ munera cum omni exultatione inducunt filiorum causa Que post ascendens per pecuniam ⁊ familiam: post septimum hereditatem et causaȝ rerum antiquarum dant. ¶ Sūma tamen est prosperitas quam dñs ascendentis signat qui si est in ascendente proprio labore et valore fiet: in medio celi per regem vel officia grandia. Jn septima causa mutationis ⁊ aduersariorum ⁊ sponsalium: in quarta per terras patres ⁊ aquarum ductus: similr̄ ſm domos in quibus sunt boni ⁊ mali suos signant effect⁹.

D' depositis ⁊ accōmodatis

¶ Jn depositis ⁊ accomodatis si dominus scōi est cadens vel combustus vel retrogradus pars restituitur ⁊ pars perdetur: et si mali sunt in secunda vel cum eius dño cōmissarius reddet negligenter. Et si ♂ est dñs secundi alteraȝ domorum suarum tenens nisi bello aut vi poterit recupari: beniuole: in secunda faciūt restitui benigne. ☿ in secundo seccundi dñs existens que spectant ad hoc totum restituitur. Jtem secundi dño bene se habente ab ipsa malis auersis ⁊ que a scđo totum restituitur: si videris econtra dic econtra. Cum ꝓfuerint fortune locis timendis adducunt nocumentum in istis locis: timenda sunt loca corporum aut rad orum infortunarum ad que perueniunt signatores natiuitatum per directionem vel profectioneȝ. Si vero aspexerint ad illud fortune aut fuerint ibi anullabitur ille timor ⁊ ſm hoc confer in quatuor cō mixtionibus si boni bonis si mali malis.

D' Fratribus

De tercia domo ⁊ de fratribus considera tercium ⁊ eius dñm ⁊ respectuȝ bonorum ⁊ malorum ad ipsa. Si ergo tercij dñs applicat dño sexte aut in sexta discurrit aut sexte dominus in tercia frater egrotat. Si dñs tercie est in quinta vel vndecia mutauit locū: ⁊ quelibet ducis corruptio aduersitateȝ fratrū notat. Dux vtiq; adustus ⁊ infelix infirmitatibus et miserijs finē nunq̃ ponit. Similiter iudica de quarta de parentib⁹: de q̃nta de filijs de sexta pro seruis: de septima pro coniugijs ⁊ cōtrouersijs ⁊ similr̄ de alijs.

DE domo quarta ut de terrarum & agrorum statu & alijs que ad domum quartam pertinent. Si de statu horum queritur orientis dño & ☽ da ducatum querentis: quarte & domio eius statū terre vel agri: si utiqȝ hec sibi applicant: aut saltē in q̄rta sunt bonum signāt & oriens signat incolas quartū statū agrorum: septimū fructus: arbores que sunt ibi decimū notat. Cuius ergo anguli res significatorem habet bonum & sibi conformem illius res bona est & econtra. Et si dux incolarū est retrogradus ipsi destruent agrum. Et felix in decima directus arbores multas et fertiles sig̃t: retrogradus succidendas. Et si nulla ibi est: & dominus decime ipsum respicit arbores in esse testatur: si aduersus econtra. Et dñs. 10. orientalis nouellas: occidentalis antiq̃s notat: directus duraturas: retrogradus perituras

D' fructib' agro℞ — Dic de fructibus per septimū ⁊ dn̄m eius naturam ⁊ qualitatē per quartū:
hoc enim igneum terrā duram signat ⁊ montuosam: terreū planiciē: aereū
partim montes ꝑtim planiciem: aqueū infusam vel aquosā ⁊ aq̄s ꝓpinquā
Nam idem signum cōmune eandem terram partim cultam ꝑtim desertam
signat. ¶ Et ♄ in signo aqueo messes putredine vastat: maturitate priuat ⁊
dissoluit. ♂ fructus adurit calore ⁊ siccitate. ¶ Et in emendis villis domib'
vel huiusmodi oriens est emētis: ⁊ septimū venditoris. Unde si dn̄s orientis
applicat dn̄o septimi emptor requirit: si econtra venditor. ⁊ si nulla est inter
eos applicatio vel translatio vel collectio nō erit inter eos venditio. et si est
inter eos applicatio de □ vel opposito vel conuentu difficulter erit de △ vel
✱ leuiter ⁊ receptio leuius facit: ⁊ infortune in □ corrūpunt noualia: si ibidē
firmate et ꝑegrine: fortune ibidem saluant. Et dn̄s medij celi quantitatem
precij mutat. in domo sua millenarios vel centenarios: in trigano centena
rios. Et si est retrogradus vel adustus vel descendēs precio detrahit: partē
quoq; hereditatum quam habes in q̄rta domo nota de partibus: ⁊ dic ꝯm
illā ⁊ dn̄m eius. Utilitas vero emptiōis scitur per dn̄m septime ⁊ ☽ ⁊ partē
fortune et dn̄m eius hoc est per eorum applicationem cum dn̄o orientis: et
qualis est applicatio tale est comodū impetrantis cum fortunis. ¶ In edi/
ficatione orbium vel domo℞ ☽ a felicibus ⁊ orientalibus fortunet: et in sue
potestatis loco sit receptio. Idē est si ☽ in cardine ascendit in septentriōē
cursu velox in signo fixo ⁊ directo: ⁊ ꝑs fortune sit in cardine fortunato car
dines firmi ⁊ imobiles vel sint reducti dn̄s quarti et ascendens in sua p̄tāte
orientalis ⁊ oēs cardines liberi sint a malis dn̄s mortis cadat a dn̄o ascen/
dentis ⁊ a ☽ nec sit in cardinib'. Cauda eni. 12. de domo sexti sit aut octaui
gradus ☌ vel ꝑuentionis: ⁊ dn̄s orientalis in sue p̄tātis loco ab infortunijs
sint liberi ⁊ sint in cardine vel post cardines: ⁊ ♀ vel ♃ sint in octaua vel. 10
hoc enim magnam pecuniā vel sūmum inducit gaudium. ♀ maximū dat
gaudium in q̄rta. ☿ cum ipsa scd̄i dn̄m ⁊ partem fortune ⁊ partem pecunie
fortunet. Et ♄ ⁊ ♂ nequaq̄ sint in cardine: quia ♄ vastat incolas compellit
profectum tardat: gaudium prohibet: bonum eripere conatur. ♂ rapinam
combustionem: hostium incursus assiduos: ⁊ quasi ad deuorandū pronus
ciuium detrimentum: ⁊ bella incongrua profitetur. oportet ergo ♂ in edifi
candis vrbibus a corruptione eorum que dn̄m ascendentis ⁊ octauum ⁊ ☽
adiuuant coherceri: et ♄ cogere ipsos pati ⁊ saluti fauere: et eos aut eorum
partes aliquo receptiōis genere complecti. ♀ igitur in trigano vel exageno
constituta non modicum de subiectis inducit triumphū. ¶ In excidendis
fluminorū alueis ☽ sit in primo ☉ tetragano fortunata recepta in cardine:
cardines sint firmi ⁊ directi: ascendētis dn̄s orientalis in aliq̄ sua dignitate
sit in cardine vel post cardines: ⁊ ascendēs sit aqueū ⁊ ♃ vel alio fortunato
fecundet: ⁊ quartū fortunatū vel felicium beatitudine non priuet: et ☽ dn̄s

Marginalia: D' domib' emēdis ⁊ agris — D' edificatiōe vrbiu℞ ⁊ domo℞. — D' alueis fluuio℞ excidendis

in sue dignitatis loco sit recept⁹ ⁊ beat⁹ ⁊ pars fortune in solis ⁊ lune respe
ctu foueat a festiuo conuētu si gradus fortunarū respectu secundet ⁊ lune
applicatio a solis cōiunctione vel oppositione cum fortuna forti in cardine
vel post cardines fuerit ⁊ a luna ⁊ a parte fortune ⁊ a dño lune. Si eni hec
obseruent impedimēta repellunt aque multiplicant ⁊ multa erit vtilitas in
nocuas naues seruat. ¶ De thesauris questione proposita in determinate.

D' Tesauris inue.

Primo vide vtrū in loco sit aliquid vel non si igit fortune septimā occupāt
aliquid est ibi si infortune ibi sint extractū est. Et si est ibi qualitas nōnūq3
scit sic. Nam qui est in septimo ⁊ ipsius particeps si fortuna fit idem ꝙ septi
ma domus eiusdēq3 nature suffossuz ostendūt ꝙ si in septimo fit toti⁹ ibidē
expers dignitatis cū septimi dño cōcurrat. Si ergo ibi est sol i ariete vl' leo-
ne aurum vel substantiā preciosam rubei tamē coloris indicat. Si ♄ in al-
tera domoꝝ suarū plumbū. Si ♂ ferrū aut lapides vt magnes ⁊ huiusmōi
Si iupiter in domo sua margaritas corallū ⁊ que talia mare producit. Si
mercurius in domo sua argentū viuuz liquidū libri corea vrcioli ⁊ his silia
signant. Et si dicte stelle extra domos proprias sunt cum his que sua non
relinquunt hospicia aut que sibi applicant eis qnodāmodo obtemperare
vel cōicari necesse est. Si inquā stella rem designans sit inuenta in septimo
ibidem quid possidēs aut ipsius septime dñs principaliter notet ꝙ si orien
tis dño applicet aut hic illi vel si est inter eos translatio vel qui lumen eorū
colligat assequendū testat. ⁊ si hoc p quartū vel oppositū vel conuentū post
laborē fiet. Et scito loci spacio infra ꝙ res cōtinet vide quod signum ⁊ quā
circuli partē dux optinet. Nā in orientali versus orientē in occidentali ver-
sus occidentē loci partē ostendūt ⁊ dux in signo firmo rem sub terra in bi-
corporeo impartite. In cōuersione in toto quarte sue tunc vide quot gra-
dus signi sui dux rei abscondite transiuit ⁊ an est in prima facie signi vl' ⁊c.
Nā si est in prima tunc res sunt in prima tercia loci ⁊ silr de alijs oriētali vi
delz aut meridiani occidētali minorē vero spacij partem per grad⁹ in deca
nos transitus accipe ⁊ sic ad minimā loci portionē venies. ¶ Item felix in
ascēdēte rem in loco esse significat ꝑm eius modū ⁊ naturā fortitudinē aut
debilitatē res abscōdita est: ⁊ ꝑm eius naturā ⁊ ꝓprietatē ⁊ preciū. Nam fe
lix ab infortunio forti corrupta dispgit totū aut maximā partē sublatā esse
ꝓtendit. Qd si aliqua alioꝝ felicitate beet quesitū ibidē est ⁊ dñi ascenden-
tis ⁊ lune cū duce rei abscōdite cōis applicatio rem inueniendā confirmat
⁊ si est aliter mutet. Et scita inuētione rei certus locus habet sic a centro in
uenti loci duc. 12. lineas ad circūferentias rectos angulos facientes ⁊ a si-
gno in quo est dux in spacio triangulari linea a centro foras ducat ⁊ quotā
partē dux transiuit tantā partem trianguli linea hec fecit aut includit: totā
enim spacij quod in extremo signo statuim⁹ partē linea a centro producta
sequestret quātum dux ꝓcessit in zodiaco tantū signa in linea ducas ⁊ quā-

Cū vis effodē.

Nō.

tum est dux septentrionalis vel meridianus a zodiaco tantū accipe a linea de distantia versus illam partem. Et dux apud augem circuli sui occultum esse in supremo notat. In opposito augis in infimo: in medietate circuli in medio. ¶ Et cum vis effodere elige vt sit luna cū duce fortunato vel ei applicet ꝛ domini ascendentis ipsius hore cum eodez applicatio sit ꝛ potētior vtriusq3 in eodē cōuentus nō sint infortunia in cardinibus. Itez notato septimo ab oriente si fortunata quelibet ibidē est thesaurus vel aliquod occultū ibi est ꝛ beniuola in cardine idē. ¶ Quotiēs sol ꝛ luna oriens propior fouent aspectu res in loco est ꝛ hore dn̄s in oriente in porta domus rem occultā tūc significat in medio celi in medietate dom⁹. In septima versus occidentē: in cardine terre ad austrum: ꝛ idē orientalis rem nouā occidentalis vetustā significat. Et mercuri⁹ in oriente terrā suffossam. Venus ibidem versus lectū. Jupiter in pariete. Saturn⁹ in loco obscuro aut ī domo lapsa Sol in mulieris loco vel ꝓmptuario. Mars in via vel coquina vel vbi solet ignis accendi. Caput draconis in loco alto. Cauda in obscuro: ꝛ lune ī oriēte decursus vel si recipiunt̄ cito inueniri posse notant ꝛ stella que est in septimo quid sit occultū docet ꝛ si nulla ibidem septime dn̄s eiusdez rei dux est: ꝛ locus in quatuor partes diuidendus oriētalē occidētalē austrū ꝛ septentrionalē. Tunc vide quot gradus fecerit dn̄s hore in signo in quo est ꝛ hos multiplica in. 12. ꝛ summā distribue per. 30. incipiens a gradu orientali ꝛ si terminat̄ distributio in signo orientali res est in quarta orientali similit̄ de alijs tunc diuide quartā inuentā in quatuor vt prius ꝛ vide quot gradus fecit dn̄s signi in quo terminatus est numerus in signo in quo est ipse ꝛ da de illis. 7. ꝛ dimidiū signū in quo est dn̄s hc[illegible] ꝛ quale est in quo terminat̄ distributio hic oriētale videlz ꝛc̄. In illius quarta est occultum ꝛ similiter fac vsq3 ad loci minimā venias portionē verbi gratia. Erat oriens. 10. gradus arietis mercurius hore dn̄s fecerat. 14. gradūs in cancro. hec in. 12. multiplica faciūt. 144. hec deducta a gradu orientis terminant̄ in virgine quod est signum australe. In illa ergo sc3 australi quarta loci res est hanc ergo quartā dimissis alijs in quatuor diuide ꝛ gradus mercurij. 14. quia est dominus virginis distribue per. 7. ꝛ dimidum incipiens a ♋ ꝛ a loco mercurij ꝛ terminat̄ etiaz hoc in virgine. Est ergo ꝛ in hac diuisione in quarta australi. Item distribue illam quartā in. 4. ꝛ quia mercurius fuit in hospicio lune ꝛ luna in domo solis scilicet leonis. 17. de his datis. 7. ꝛ dimidiū incipiendo a loco lune peruenit ad librā signū occidētale distributio: vnde res est in quarta occidentali illius diuisionis. Item facta illius quarte diuisione, quia sol dn̄s lune fuit in geminorum. 15. his ab eodem loco distributis per. 7. ꝛ dimidiū terminat̄ in cancrū. Est ergo res in quarta septentrionali illius diuisionis ꝛ si dn̄s hore est in signo alterius planete incipe a loco ꝛ si

gno in quo est ille. ¶ Item cū aliquid abscondit aliqͩ in loco ⁊ dicit tibi vt inuenias. Diuide locū in quatuoꝛ partes ⁊ constitue ascendens ⁊ vide si dominus ascendētis est in quarta orientali ſm figuraȝ ⁊ occultatū est in quarta orientali istam diuide in quatoꝛ dimissis alijs quartis tūc vide dñm predicti signi orientalis a quo signo dñm ascendentis inuenisti qui si est in signo orientali per naturā vel meridiano: ⁊ occultū tunc illā quartā accipe dimissis alijs ⁊ vide vbi sit dñs eiusdē signi ⁊ diuide illam in quatuoꝛ ⁊ sic fac donec venias ad locū occultati. ¶ Item qui est fortioꝛ inter dñm ascendētis ⁊ dñm hore ille est significatoꝛ qui est in orient[ali] gradu erit occultū i medio orientis in. 10. versus meridiē in. 7. in occidēte in secūdo ꝓpius orienti q̃ȝ septētrioni in. 6. propius occidenti q̃ȝ meridiei: ⁊ si luna aspicit significatorē ⁊ ascendēs cito inueniet̃ ⁊ ecōtra. Et in domo signa signant tectuȝ que sunt aerea. Ignea parietes: aquea fundamēta: terrea pauimēta ſm alkindum ⁊ ſm positionē geomātie. ¶ Itē pro inuētione occulti vel amissi, si dominus ascendentis vel dñs hore est in angulis inueniet̃ res si in domibus que non aspiciunt ascendēs nō inueniet̃. Et si dñs ascendētis vel dñs hore est in ascendente res est apud querentē vbi est amissa ⁊ si vnus eoꝝ vel ambo sunt in septimo inueniet post aliquos dies. Item si dñs ascendentis vel dñs hore aspicit solem inueniet ipsam: ⁊ si luna dñm ascendētis aspicit erit meli⁹ ⁊ vbicūqȝ fuerit dñs hore ibidē ⁊ res. Ad hoc sciendū fac. 12. domos si inueneris fortunā in aliquo quatuoꝛ anguloꝝ sine aspectu maloꝝ res in loco est ⁊ an multum vel parum sic scies per fortitudinem quam habet fortuna in loco quo inuenisti, ⁊ si mali aspiciunt illam fortunam malo aspectu non est ibi aliquid ⁊ si non est ibi impedimētum erit ibi aliquid. Et vt scias an inueniat qui quesiuit aspice dñm ascendentis ⁊ lunam qui si iuncti fuerint fortune predicte vel aspexerint cuȝ bono aspectu aut etiā receperint inueniet: ⁊ si econtra fuerit nō inueniet. ¶ Colorem iudica per signum ducis In ariete album mixtum rube. In thauro album citrino mixtum. In geminis album rubeo. In cancro viride. In leone rubeum. In virgine glaucum. In libra nigrum. In scorpione nigrum cum citrino. In sagittario flauū. In capricorno nigrū. In aquario celeste. In piscibus album.

De re abscondita inuenienda

P[ro] inuentione occulti vel amissi.

An q[ui] q[ue]siuit inueniat

De colore rei q[ue]rende

An res ĩcerta fiat ul' nõ.

PRo re incerta vtrū fiat vel nō cōsidera. 10. ⁊ ei⁹ dn̄m ip̄e en! in cardine non adust⁹ effectū innuit. In oriēte quidē vel. 10 eadē die vel hora manifest⁹ sequit̄ effectus. Et si decimi dn̄s a medio celi cadit effectus iam trāsacti signū est: in tercia vel sexta uel duodecima effectū prorsus remouet. ¶ Et pars adhibenda est que accipit̄ a dn̄o hore in dn̄m orientis ⁊ proicit̄ a medio celi tunc vide in quot signum ⁊ terminū puenit si est eiusdez termini dn̄s oriēs aspicit nulla effectus est ambiguitas ⁊ si aliter econtra accidet ¶ Et vt scias certā euentus horā ab orientis dn̄o in ipsum oriens gradus accipe ⁊ duobus ⁊ medio da semper vnū mensem accipe etiaz a dn̄o hore in medio celi ⁊ dn̄o medij celi cadente ab eodē ad hore dn̄m gradus interpositus accipe ⁊ pro singulis gradibus dies singulos aut menses aut annos tribue cuius rei cognitio ex vtroq̄ lumīe ⁊ oriēte ⁊ parte fortūe ⁊ eoꝝ dn̄is

P sciendo cẽtam euẽtus horaz

multum dependet qr eorũ in eodem respectu effectuz prestat ⁊ si duo respi-
ciunt ⁊ duo nõ fortiori respectu notato ab illo finis ⁊ integritas vel corru-
ptio scitur ⁊ his omnibus aspectu priuatis considera luminaria ⁊ dominũ
ascendentis hec enim in cardinibus vel post cardines prestant effectus: ca-
dentia oĩno peruertunt. Item luna in secũdo reperta fortunarũ tetragonũ
⁊ signũ bicorporeũ tenens factum vel futurũ profecto significat negociuz ⁊
in oriente futurũ. In secũdo idẽ cum dilatione ⁊ orientis dñs ipsum respi-
ciens ⁊ luminariũ dñi ipsa ⁊ alteri⁹ in alterum respectus luna rõne termini
duodene ⁊ pars fortune partẽ respiciẽs certũ dant testimoniũ. Cũ aspexe-
rit significator ascendẽs gen⁹ occulte rei erit de substãtia ascẽdentis. Si ve
ro non aspicit erit de substãtia significatoris. Hore dñs significat colorẽ rei
luna sup terrã rem nouã sub terra vetustam. Dñs partis fortune longitudi
nẽ vel breuitatẽ: dñs termini gradus dom⁹ quarte ⁊ dñs termini grad⁹ me
dij celi ille scz qui est in angulo ⁊ dñs termini gradus lune naturã rei.

D' Filijs hñdis

DE domo quinta vt de habendis filijs sic considera si orientis
dñs vel luna dño quinte applicat aut in quinto sunt aut domi
nus quinte dño orientis vel poti⁹ sit in oriente dulcissimũ pro-
lis generat effectũ: trãslatio idem sed tardius ⁊ legens cõsiliuz
infortunijs mũdus. Et si hoꝝ aliquis est retrogradus vel adu
stus sobolẽ affert parũ duraturã. Et iupiter bene locatus si oriẽs bene respi
ciat liber a corruptione ad ipsum bene: ⁊ ven⁹ malis cõiuncta ⁊ luna malis
applicans spem prolis negant ⁊ beniuola in. 5. tam grauidã esse notat in-
fortuna ibi autem ipsum respiciẽs cõtradicit. Et fortuna in oriente vel ori
entis dño in oriẽte vel. 10. aut. 5. aut. 7. ioue bene locato cõceptũ accelerat
maliuola in oriente aut ipsum peruerse respiciẽs aut orientis dño peruerso
loco in oriente ⁊ ioue auerso retrogrado vel adusto ⁊ in. 8. rupte prolis nec
diu mansure signuz est ⁊ beniuola in quinto cõceptũ accelerat mala tardat
⁊ aufert ⁊ iupiter oriẽtalis cõceptũ accelerat occidẽtalis ⁊ in cardine ⁊ etiã
orientis dñs sit bene locatus cum dilatatione erit conceptio ⁊ si quinti dñs
nõ est retrogradus nec adustus nec descendẽs nec infelix de tetragono vel
oppositione vel cõuentu: de trigono vel exagano receptus partus erit inco
lumis: ⁊ oriẽs ⁊ quintũ sunt bicorporea ⁊ sol ⁊ luna sũt in cõibus gemellos
pariet ⁊ aliter vnum tñ. Item si oriens ⁊ quintũ sunt masculina nascet̃ ma
sculus ⁊ econtra: ⁊ si alterum masculinũ ⁊ aliud femininũ fm signuz in quo
est luna iudiciũ dirigat̃ ⁊ mercurius orientalis masculinũ occidentalis ecõ
tra significat. ¶ Itẽ qui putat̃ pater esse est. Si mars vel saturnus vel cau-
da draconis non sunt in oriente vel in quinto. Si enim sunt ibi non est ille
pater. Et si orientis dñs est in quinto aut cum dño quinti aut ecõuerso ipe
est pater qui putat̃ esse. ¶ An mulier habitura sit filiũ sic scit̃. Si signũ ascẽ
dens est geminoꝝ leonis vel virginis ⁊ dñs quinti est in aliquo istorũ nũq̃3

Nõ.

An sit pr̃ q putat̃ ẽe

An mulier sit hñtura filiũz

An Rumores ueri sint

habebit de impregnatione si dñs quinte est cuz dño primi ⁊ si nõ nõ. ¶ Rumo es veri sunt de quibus querit̃ si oriens ⁊ luminaria sint libera a malis ⁊ eorum domini in cardinibus aut in sequentibus fortunis inuestiti que si infra fuerint remissius iudicabis ⁊ si contrarie in partẽ contrariã declinabit.

Si nũtius adoptatũ locũ pueniat

DEnuncio an ad optatum locuz perueniat ascendentis dominus ⁊ luna respondent. Nam si ambo vel aliter est in septimo aut applicant domino septimi ad locum intentum peruenit a fortunatis quoq; recessus salutis ⁊ cõmodum in via contulit ab infortunijs recessus econtra ⁊ hic indica ſm fortitudinem ⁊ debilitatẽ fortunarum ⁊ infortunarum ⁊ si orientis dñs est in oriente qui putabat̃ absens est
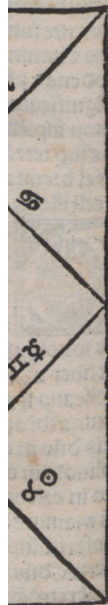
in domo propria ⁊ in eadem absens in succedēte in medio. Reuertit̃ quoq; si vterq; dux aut alter a septimo reductus est vel a cardinibus ⁊ a septimo dn̄o recedit: ⁊ si cum proprio dn̄o applicat cum a cardinibus reducit̃ infortunis cōmiscet̃ nuncio contradicit. ¶ Et hora reditus scit̃ per gradus qui sunt inter eum qui applicat ⁊ illuz cui applicat ſm ꝙ fit applicatio de signo mobili vel cōmuni vel fixo ⁊ ſm celeritatem ⁊ tarditatem illoꝝ vel hore vel dies vel menses vel anni. Et oriens ⁊ eius dn̄s sunt mittentis septimū ⁊ eiꝰ dn̄s ad quem mittit̃ ⁊ luna ⁊ quinti dn̄s similiter ⁊ qui ex his cardinē occupat dux est. Si ergo a septimi dn̄o recedat aut orientis dn̄o applicet iniunctum legatus compleuit. Et si cum hoc recessu a domino domus pecunie recessit siue orientis dn̄s sit felix seu corruptus pecuniā secum defert in ceteris signis non detur aliud iudiciū si dn̄s hore est fortior q̃z luna ⁊ est in medietate circuli ascendente quot sunt gradus inter eum ⁊ ascendēs infra tot horas redibit viator si luna est fortior dn̄o hore si inter lunam ⁊ ascendēs sunt. 13. gradus infra totidem dies redibit. Si ambo sunt in medietate descendente pro hora diem pro die mensem. Quod fama nunciat erit infra tres dies vel horas diei transactas si dn̄s orientis est in oriente in medio celi horas in occidente menses in cardine terre annos protendit. Rumorum proprietas scit̃ per eū a quo luna separat̃ ⁊ luna respiciēs mercuriū ⁊ ei applicās ita ꝙ si a. 7. dn̄o recedat noua inscripto ferri significat. Si aliter sine scripto nunciꝰ dicet ⁊ a quo sepat̃ mercurius bonos vel malos rumores significat ⁊ numerus linearū scripti scit̃ ꝑ numerū ascendētiū signi in quo est mercurius ⁊ saturnus mars vel cauda draconis in oriente mendacia. Iupiter venus caput draconis veritatē significant. ¶ Cum interrogatus fueris de absente non iudices de ipso mortem donec remoueas ebrietatez ab eo: nec dicas eum vulneratū donec remoueas ab eo sanguinis minutionē nec pecuniā acquisitā donec remoueas pecuniā cōmissam in his omnibus simile est iudicium.
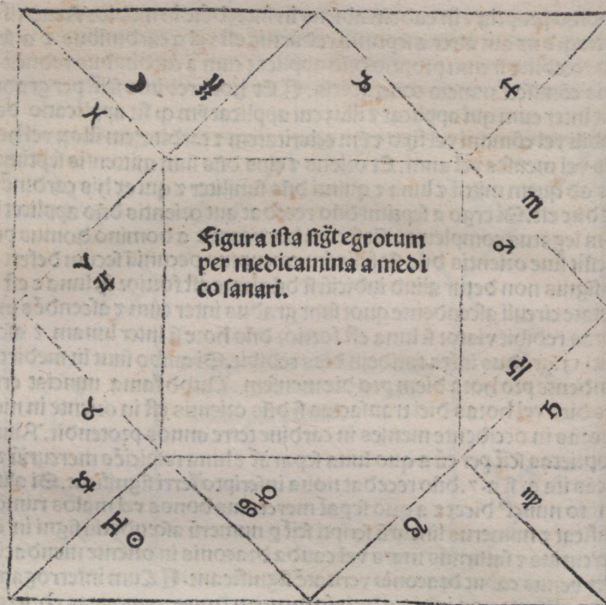
Si egrotãs libet

De domo sexta vt de statu egrotantis an liberet sic considera medicum da orienti: egrotantem. 10. morbum. 7. medicinaz quarte. & si infortuna est in oriente medicus nõ proficit & ecõtra. Si infortuna est in. 10. occasio morbi est ex infirmo si fortuna salus ab ipso. Si malus in. 7. morbus in morbũ variat: si bonus est in. 7. absq3 omni medicina curabit. Si mala in. 4 illata medicina dolorem auget: felix ibidem curat. Et si orientis dominus & luna vel alter planetarum est in cardine vel oriens respicit saluus non adustus dño octaui prorsus auerso ab oriente euadet. Idez facit alteruter cum beniuolis applicatio hoc idem beniuola retrograda morbum prolongat sed spem salutis non tollet: & luna sub terra a secunda ad sextam applicans planete exeunti in emisperio superiori salutez nunciat nisi stella cui luna legit consilium sit adusta & si de superiori ad inferius applicat est fatale

τ si ☽ tam lumine crescit q̄z computo τ orientali domino(licz etiaz sub terra moreť) applicat propinqua est sal⁹ : τ ☽ applicatio cum stella in octaua est fatalis: Et orientis dominus octaui dño applicans si cū hoc ☽ est corrupta mortem signat. ☽ etiam ab orientis domino ad dominum octaue lumine transferente metuendum. ☽ q̄z corruptio morbum prolongat. Et oriētalis dominus in cardine existens octaue dño applicans non interficit quousq̄z dominus octaue perueniet ad gradū orientis: τ a domino orient[is] ad dñm octaui ☽ transferat τ orientalis sit cadens vel adustus vel auersus ille cardinem occupat mortale est. Idem signat dominus octaui in oriente dño orientis τ ☽ corruptis. Idem si aliqua maliuola τ ☽ corrupta orientis dñs in octauo maliuolaz respiciat: τ si dominus orientis vel ☽ corruptioni dño octaue applicat: τ ☽ ꝯsilium legens si est maliuola morbuz reiterat. Octaui dominus in cardine morāte timendum est. Orientalis dominus sub terra octaue domino in quarta vel octaua existenti si applicat mortis est iudiciū Quare orientalis dominus infra. 12. gradus adustus non tamen receptus fatale est. Et si dominus orientis est de grauioribus stellis nō adustus qui non applicat τ cum hoc ☽ est salua saluat: τ signum sextum si est de conuersiuis morbum alternat: biptitum mutat: firmum in eodem statu conseruat τ ☽ sepata a stella occidētali diu habiti morbi signū est: ab orientali morbi nouelli.

He sunt mansiones felices ac infelices membra corporis designantes.

	Alburator felix	
Infelix azima oculus	Caput	Felix azarpha oculus
Infelix alhau auris		Infelix alanato auris
Infelix alothem humerus	Algebera felix	Felix azimeth humerus
Infelix aldebarī manus	Collum	Felix algofra manus
Infelix alchoraie latus	Infelix altarff	Infelix alichil latus
Felix albuthan venter	Cor	Infelix alkalb venter
Infelix anathehel renes		Felix aifenila renes
Felix alhehit		Felix alnabaā
Aldurach coxa		coxa
Infelix albumabher		
Infelix almukedē tibia		Felix albelda tibia
Felix alhabia pes	Felix aluazre	Infelix maldaboha pes
Felix azood testiculus	Domus vite	Felix zadazeben testicul⁹

¶ Questione proposita de infirmo vide in quam mansionem cadit oriens ☌ vel p̄uentionis precedentis. Incipe ergo ab aluazre ⁊ vide si mansio quā ☽ tenet orientali sit affinior. numera ergo a domo vite que est aluazre ⁊ cō sidera si terminatur in mansionem felicem vel infelicem: ipsa enim causam morbi quem patitur membrum sibi deputatum notat. Itez an ☽ ibi sit vel quam teneat mansionem felicem scz vel infelicem. Item quomō infortuna illam mansionez aut ☽ aspiciant nota. Nam si maliuolas cum ea aut cum ☽ inueniri contingit fatale est. fortunatis aūt in linea recta id est ✱ aspectu interpositis infirmus redibit ad salutem pristinam. Si vero ☽ ⁊ mansio illa in linea nexus equalis simul non discurrant dūmodo maliuola quelibet in eodem nexu cum ☽ vel mansione moretur malū prolongat fortunatis ibi-dem mediantibus egritudinis fiet depulsio. Amplius maliuole cuz luna ⁊ non cum mansione facta applicatio morbū notat diuturnū. Ea item man-sioni ⁊ nō ☽ facta applicatio dūmodo ☽ fortunata mediatrix incidat mor-tem notat timendā beniuolarium aut ☽ aut mansioni per nodum accessus salutem accelerat nisi vt de fortunatis supradictum est maliuolarium que-libet mediam inter vtrāq̧ occupat lineam: ⁊ sic pro sui natura ⁊ quante po-tentie ⁊ ꝑm mansionis proprietatem cui membrum ascribitur membrū ag-grauat ⁊ ledit corpus. Ad hoc vero quasdam subiecte forme esse mansiōes in quibus si maliuole sint stelle non nocent beniuole ibidē non iuuant: has ergo diligenter obserua cuiusmodi sunt alhalua achoiaie et que his confi-gurantur: quia etiam linee se non contingunt. ¶ Dux corruptus super terrā pati in dextera parte corporis signat sub terra in sinistra: ⁊ cum ☉ discurrēs dexteram debilitat partem: cum ☽ sinistram: ⁊ in principio signi superiores corporis partes: in medio medias: in fine inferiores inficit partes: ⁊ dux in signo diurno in partibus anteriorib⁹: in nocturno in posteriorib⁹: in mem-bro quidē illo patitur quod ad sextum signum refertur. Item si septimi do-minus fortunat dn̄m ascendentis medicus introductus vtilis est infirmo ⁊ econtra. ¶ Fleubothomia et ventose habent hoc cōmune ꝙ sanguis extra-hitur vtrobiq̧ pro quibus orientis dominus ⁊ ☽ ponantur in aereis vel ig-neis signis fortunati in cardine vel post in propria luce ⁊ eoruz domini sint fortunati et in vtroq̧ sūmopere obseruetur vt nunq̧ ipsius signi membrum in quo est dominus ascendentis vel ☽ ferro ledatur vt ♈ habet caput: ♉ collum: ♊ humeros et manus: ♋ pectus: ♌ stomachum et exta et que his adiacent: ♍ lumbos ⁊ costas ⁊ latera: ♎ suras et his adiacentia: ♏ virgaz vesicam ⁊ regiones: ♐ testiculos colon: ♑ femora ⁊ genua: ♒ tibias: ♓ pe-des. Et in purgatione sanguinis aerea preferant̄ vt in eis ascendentis do-minus ⁊ ☽ ponantur: in purgatione colere aquatica aereis ⁊ igneis prefer. si melancoliam aerea igneis: si vis purgare flegma ignea elige ⁊ ascendent̄ dominus ⁊ ☽ dn̄i octaui cōmunione priuētur a cardine alieno. Et optimū

D Fleubothomia et uentosis

est si dominus medij celi felix ☽ aut ascendentis dominum respiciat. Et ☽ vel ascendentis dominus nequaq̃ sit in q̃rta: τ in fleubotomia elige priorez mensis medietatem: in ventosis oppositionem solis τ lune τ finem mensis. In cirurgia de membro τ signo serua vt supra: τ ascendentis dominus aut ☽ non cadat a cardinibus: nec adusti nec retrogradi sint in cardine: ascendentis domin⁹ in ascendente vel medio celi ☽ in decio vel septimo τ ambo scꝫ ascendentis dominus τ ☽ sint fortes τ sine infortunijs: et sexti dominus sit debilis. ¶ Cretici seu nunciatiui dies sunt in quib⁹ determinatio fit morborum ad bonum vel ad malum: τ computantur ab hora decubitus vel ab hora questionis: τ sunt. 7. 14. 21. 28. Nam in quolibet istoꝝ si ☽ fortunatis applicat vel ab eis aspicitur salutis erit signum et econtra. Mensis autem medicinalis ſm Galienum habet dies. 26. horas. 22. Unde quartis singul' pro crisi diei sex: hore. 17. τ dimidia cedunt: quia crisis tercia fit post viginti dies τ quatuor horas et triginta minuta hore que sunt hora dimidia.

D' Cirurgia

D' diebus creticis

De potione

¶ Portionem recipe cum ☽ est in figura medietate ♎ vel prima ♏ et eius dominus sit fortunatus τ fortis orientalis τ in cardine: τ ipse a quo fortunatur orientalis τ in cardine τ similiter dominus ascendentis: τ infortunia a cardinibus sint remota seu cadentia. Et si ☽ est infelix cum de trigano eā respiciat: et cum hoc aliqua fortuna ponatur in signo cuius membrum est curandum τ ascendētis dominus vt ☽ dominus consistat. Et caue ne dux aliquis in signo ruminâti ponatur: quia potio vomeretur: sed hoc valeret in purgatione per superiora dūmodo signa τ duces vt prius fortunentur id ē duces non cadant nec sint infortunati et dominus domus mortis nō sit in cardine nec duces cum eo participent. ¶ Salutis hora est cum dominus orientis peruenit ad domum suam vel ad regnum: vel cum celeri⁹ directo graditur cursu: dn̄o dom⁹ mortis ab eodem cadente: illa enim hora salutez inducit. ¶ Mortis hora est certa cum dn̄s orientis τ dn̄s octaui coniungunt corpore vel aspectu □ vel opposito: tunc enī mortē nullatin⁹ poterit euitare. ¶ De vrina similiter non visa iudicat sapiens τ per cause naturam τ exitum morbi. Scitur enim q̄ vrina coquitur τ colatur i epate: et epar signat dom⁹ quinta. oblata ergo vrina per dn̄m eius vel per alium qui ex pietate attulit:

D' hora salutis

D' hora mortis

D' Vrina

oꝛiens accipitur pꝛo ascendente infirmi ⁊ per domum quintã ab ascendẽte
epar iudicaẽ. sed si frater attulerit tercia domus ab ascendẽte est ascendẽs
domini vꝛine et almutaz domus quinta que est septima ab ascendente sigt
epar: ⁊ si seruus attulerit decima erit ascendens: ⁊ scđa ab ascendente locus
epatis ⁊c̃. Sic ergo oꝛdinata figura recipe almutaz cuius cognitio habetur
vt in introductoꝛijs expeditũ est per dignitates domus vel exaltationis vel
termini vel triplic tatis vel faciei. Item per foꝛtitudinẽ vel respectũ domoꝝ
Nam pꝛima domus habet dignitates. 12. decima. 11. septima. 10. vndecia
9. inde quinta quarta nona tercia octaua duodecima sexta semꝑ minuẽdo
vsqꝫ ad vnum. Hic est ergo almutaz seu dux qui plures in his obtinet digni
tates qđ cõsidera per totum circulum. Ipse enim qui dignitatibus dignioꝛ
foꝛtitudine potẽtioꝛ: respectu beatioꝛ: ⁊ in hoc magis dignitas vel foꝛtitudo
q̃ꝫ locoꝛum cõmoditas vincit. Quo scito vide quis ab eo vel a quo ipse sepa
ratur: nam ẜm illius statũ habet se sanitas vel egritudo domini vꝛine: ⁊ ẜm
sextum qui in eo vincit hunc almutaz coꝛrumpens moꝛbiqꝫ naturã suumqꝫ
domicilium a se pꝛospectũ causam manifestat: ⁊ locus almutaz moꝛbi fun-
damentum patefacit. Illo enim ascendente caput patitur ⁊ sic de alijs do-
mibus. ♃ si est solitarius ipse naturã moꝛbi ⁊ eius domus foꝛtius aspectã
occasionem ⁊ locus eius locum passionis notat. Cui vero almutaz applicat
vel qui sibi ẜm foꝛtunam vel infoꝛtunam spem vel timoꝛem nunciat. Tunc
vide ducem epatis scꝫ qui de q̄nta dominus loci epatis sit dignioꝛ ⁊ foꝛtioꝛ
⁊ loco melioꝛ in circulo ⁊ super locum ♃ ⁊ ♂ ⁊ ♀ ⁊ super locum partis epatꝭ
que accipitur in die ac nocte a ♃ in ♂ ⁊ pꝛoijcitur a ♀. Quo habito quis ab
eo vel a quo ipse separetur videndum est: quia ẜm eius statum est status et
tenoꝛ virtutũ epatis: similiter ⁊ stomachi qui si est solitarius ẜm sui naturaꝫ
⁊ sui loci poꝛtionem: iudica ẜm ꝯsistentiam totius coꝛpoꝛis quam monstrat
almutaz super ascendens: ⁊ ẜm consistentiam epatis iudica de contentis in
vꝛina scꝫ si virtus contenta claudicans fuerit expulsiua ipsam expellens ac-
cidit in vꝛina contentum de humoꝛibus et ipsam nimis coctam apparere.
Econtra autem in his virtutibus facta: tenuioꝛ est vꝛina ⁊ contentꝭ carens.
Si autem digestiua estu excessit in naturali et separata claudicat erit vꝛina
liuida ⁊ turbata: econtra vero temperata erit in coloꝛe substantia limpida.
Et tu scis quomodo virtutes attribuuntur planetis vt ♀ appetitiua ⁊c̃: et ☽
expulsiua. Unde quicunqꝫ istoꝛum miscens se foꝛtius cum loco epatis huiꝰ
virtus pꝛeualet. Si felix naturaliter agit in natura: innaturaliter si coꝛruptꝰ
nullo istoꝝ aspiciente virtus dñi termini pꝛeualebit. Sic ergo fiet ꝯsideratio
vt inter almutaz ascendentis ⁊ quinti ⁊ inter virtutes fiat collatio vt discretũ
per oĩa ꝓcedat iudiciũ: ⁊ hoc intellige magis pꝛo sanis q̃ꝫ pꝛo egris: pꝛo egrꝭ
enĩ locus epatis cũ admixtione almutaz: vel solus locꝰ si nõ habet almutaz
vel planeta qui in loco epatꝭ est aut loci naẽa coloꝛẽ ⁊ subãm plene mõstrat

¶ Triplicitatibus que sunt quatuor humores correspondēt quatuor: ignee colera: aeree sanguis: aquee flegma: terree melancolia: ꝛ ꝺm hanc signoruꝫ essenciam humorum essencia naturalis et imutata permanet. Nam eorum cōmixtio vel abinuiceꝫ infectio seu q̄litatum intensio est a planeta qui est in loco epatis vel aspicit. Et naturalis cōmixtio fit si est loci particeps: intēsio si careat testimonio. ¶ Item ♄ inest melancolie. ♃ sanguini. ♂ ꝛ ☉ calore. ☽ ꝛ ♀ flegmati. ☿ cōmixtus est ꝺm applicationem seu ꝺm separationē cum alio se habente. ¶ ♈ quoqꝫ si est locus epatis ꝛ ibi est ♂ vel aspicit: corporis dispositio est febris ꝛ vrine substantia mediocris propter debilitatē virtutis segregantis in epate in colore liuida: vel aliqualiter ad nigredinē tendens ex adustiōe colerica. Sed si fuerit dispositio corporis sana erit vrina tenuis per totum et subrufa: vel vrina intensa cum apparatu ad febrem. ¶ Item si locus epatis est ♑ ꝛ ibi ♄ vel aspicit: corpus febrit: ꝛ est vrina liuida cum nigredine ex mortificatione: cum substantia mediocri: ex grossorum humorū admixtione propter debilitatem virtutis segregant in epate: ꝛ si corpus est sanum erit color vel vrina tenuior cum citrino plumbeo. ¶ Iteꝫ si est locus epatis ♓ ꝛ ♃ aspicit a ♑ dispositio corporis febris hoc est cōmixtio sanguis frigidi propter ♑: ꝛ flegmatis propter ♓: ꝛ ♋ est flegma dulce: ꝛ tunc vrina est mediocris spissa cum colore rubeo. Si vero corpus est sanum vrina est subcitrina vel aurea in colore cum substantia mediocri. Si est ibi ♂ fiet flegma salsum per mixtionē. Si ☉ propter infectionem color vrine rufus cum mediocri substātia. Si apta sit dispositio subcitrinus pallori vicinus si sana sit ergo ꝺm corporis presentem dispositioneꝫ ꝛ signoꝝ ꝛ stellarum naturas Quis humor abundat: ꝛ dispositionis intensio vel remissio inuenitur: ꝛ ꝺm omnem adinuicem collationem iudicium fiat.
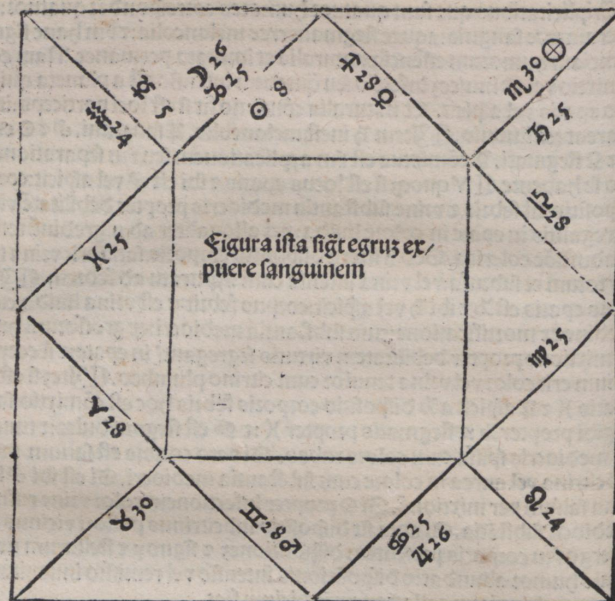
¶ Predictorum omnium istud est exemplum. Ascendens erat ♓.25.♀ ♐
28.☉ ♑.8.☽ ♑.26.☿ ♒.5.♂ ♊.28.♄ ♏.25.♃ ♋,26. pars epatis.30.
in ♏. Erat ergo ♀ almutaz super ascendens. ♃ almutaz super locum epatis.
Dux ergo epatis significat flegma sanguineũ abundare. Nam ♃ sanguinē
♋ flegma notat: ꝛ dispositionem presentem propter ♂ corrumpentez ascen
dens: egrum. Fuit ergo vrina in substantia mediocriter spissa propter ♂ cō
mixtionem in ascendente ꝛ ☽ in loco epatis. Et quia ♂ corrumpit ꝛ melius
aspicit ♈ q̄z ♏ certum erat ꝙ causa egritudinis fuit ex caliditate ꝛ siccitate
capitis. Nam ♈ similiter caput significat: ꝛ quia ♂ est in domo q̄rta cuius
est pectus et pulmo et quicquid interius ledit pectus: circa pulmonem pati
certum fuit: ꝛ quia ♂ significat sanguinis effusionez: certum erat ꝙ patiens
spuebat sanguinem. ♀ quoq; ingrediebatur radios ad combustionem ☉:
certum erat ipsum mori ad duos menses ꝛ octo dies: ꝛ sic factum est: ꝛ erat
ille emoptoicus ꝛ ptisicus. ¶ ♄ domus significat ꝙ illud quod timetur erit

per causam frigiditatis et humiditatis vt fluxus ventris ptisis:et precipue si fuerit ♄:si ♒ per causas frigiditatis ⁊ ventorum. ¶ Domus ♃ scilicet ♐ per causam caloris ⁊ ventorũ. ♓ per causam caloris ⁊ humiditatis vt sunt apostemata ⁊ similia. ¶ Domus ♂ vt ♈ plus erit hoc in capite. ♏ erat calor cũ humiditate ⁊ erunt passiones in partibus inferioribꝰ. ¶ Domus ☉ per causam caloris ⁊ siccitatis:⁊ fortius si ☉ fuerit infortunatus a ♂. ¶ Domus ♀ per causas medicinarum ⁊ venenorum:et erit festiuũ qđ fiet. Et si est ♉ erit causa frigiditatis et siccitatis et causa bestiarum. Et si est ♎ per calorem et humiditatē:⁊ ex parte dolorum gutturis:⁊ precipue si ♀ est in ♈. ¶ Domꝰ ☿ vt ♊ per causam caloris ⁊ humiditatꝭ ⁊ doloris epatis ⁊ frenesis ⁊ amissionis sensus. Si ♍ per causam destructiōis epatis fellis ⁊ viscerũ. ¶ Domꝰ ☽ per causam frigiditatis ⁊ humiditatis:et cōmisce planetas ipsam consociantes ⁊ iudica ſm illud:nã si planete consociantes ipsam conueniunt predictis certius erit iudicium:⁊ cum his aspectus etiam obseruentur. Sextū egri respice per almutaz a quo separatur vel qui ab eo separat̃. ¶ De seruo vel captiuo si dominus ascendentis vel ☽ ⁊ hic fortior separatur a domino medij celi vel a ☉ vel ab infortunijs ⁊ nulli istorũ applicet liberabitur seruꝰ vel captiuus:⁊ dñs orientis vel ☽ vel eorũ pars maxima in signo firmo detinent:⁊ magis in cardine orientis domus:et ☽ in oriente ⁊ ☽ domus et ☽ in conuersiuo reducti vel cadentes egressum accelerãt. Dicti duces aut plures in cōmunibus idem faciunt aliter dic econtra. Et horam in qua quis captus ductus est obserua:⁊ si tunc ascendentꝭ dominus vel ☽ fortior dico in ascendēte ⁊ questione ab infortunio vel a duodecimi vel sexti vel octaui domino recedit:⁊ fortunis applicat libertatem signat ⁊ salutem. Idem faciunt duces a cardinibus reducti. Et si dux de □ vel opposito vel cōuentu ♂ applicat vel parti cruciatus que pars mortis dicitur vel eius domino obserua. Et si ♂ aut pars cruciatus aut eius dominus est in medio celi ⁊ dux in ♊ vel eius triplicitate applicat suspendetur et aliter non est timendũ. Et seruum eme cum dominus orientis et ☽ vel applicat domino sexti in sexto: aut dominꝰ sexti in oriente:aut si est inter eos luminis translatio:⁊ orientis dominus in duodecimo vel econuerso querentē signat captiuandum fore procul dubio:nam dominꝰ cadentis ⁊ punctum loca sunt peregrinationis ⁊ miserie.
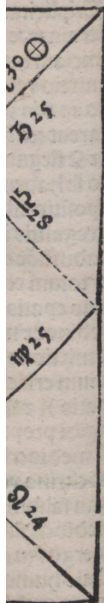
D' Seruo vel captiuo

An cõiugium fiat.

De domo septima vt de cõiugio an fiat scitur sic: si dn̄s orientis et ☽ qui sunt querentis applicant dn̄o septimi vel alter est in septimo studio querentis fiet: si econuerso studio alterius partis erit: ꝛ si est inter eos translatio per nuncios expediet: ꝛ applicatio per bonos aspectus sine difficultate per malos cū difficultate fieri signant. ¶ Itē accipitur ps ꝯiugij a gradu septimi in gradū dn̄i sui: ꝛ gradibꝰ orientis adiectis a principio signi orientis proijcitur: ꝛ gradus partis ꝛ sui dn̄s est in oriente vel septimo vel saltem cum ☉ et ♀: vel si partis dn̄s orientalem aut septimā domū respiciat: ꝛ si est inť eos collectio vel translatio dote muliebri thalami exornanť. Et si nihil est predictorū aut non fiet aut cito diuidetur: ꝛ applicatio dn̄i ascendentis ꝛ dn̄i septimi in cardinibus aut post cardines coniugium consecrant. Idem ☽ applicatio cum ♀ ꝛ a ♀ recepta. Idem ☉ receptus a dn̄o suo respectus. ¶ Et vtrū sponsa sit pulcra vide per signa, put

An sponsa sit pulcra.

eis membra deputant̄ caput per ascendens ⁊c. ⁊ cū quo signo est luna non corrupta decorē significat in membro suo ⁊ in quo corrupta inficit illud: ⁊ lune incrementū significat aliquod in corpore preter modū decrescens aliquod minus esse: ⁊ in quibus signis fortunati sunt mēbra cōmendāt ⁊ ecōtra. Et si dn̄s orientis prius intrat cōbustionē viri prius morief. Si septimi dic econtra. Et cuius significatoris applicatio est cuz dn̄o octaui ille prius morief.

quis pri⁹ moriet̄

❡ Cū quo mechata est mulier scit̄ sic si ascendens est martis vel saturni et luna ibi cognita est ⁊ fuit ibi lumen candele: si in hora veneris crassa ⁊ iuuenis: ⁊ si venus ⁊ luna sūt in domo martis ⁊ apud dyametrū medij celi mēstruosa. Si venus in domo propria fuerit ꝓpriā cognouit vxorem: si gemini surgūt ⁊ luna est ibi grauidā. Si ven⁹ in oriēte ⁊ saturn⁹ in septimo clientulū habuit.

Cū q̊ mecata ē mulie͞r

❡ De causa vel controuersia sic iudica q̄renti da oriens ⁊ dn̄m eius: aduersario septimū ⁊ dn̄m ei⁹ si vtiq; benigne sibi applicent pacē facient si maligne non. Et si simul in eodē signo sunt ipsi per se pacez faciēt si q̄z inter eos duces est translatio per internūcios pax erit inter eos. Quid aūt inter eos versef mediū celi ⁊ dn̄s eius determināt. quāta ⁊ dn̄s ei⁹ finē rei: ⁊ stella a qua sepat̄ luna significat accusantē ⁊ cui applicat defendentē: ⁊ lune dn̄s dux finis est: ⁊ serui ⁊ dn̄s eius adiuuant accusantem defendentem ⁊ iudicem decima obtinet: ⁊ illi parti iudex est contrarius cuius significatorē medij celi dn̄s corrūpit: ⁊ cuius significatores sunt fortiores ille vincet.

De cōtrouersia

❡ Pro placito si dn̄s oriētis est in angulo quocūq; ⁊ dn̄s septimi est in septimo vel quarto vel decimo a septimo ambo sunt fortes ⁊ neuter vincet Si dn̄s primi est in cadente querens perdet. Ita ꝙ dn̄s septimi sit in dictꝫ locis si ecōtra dic econtra. Et si dn̄s primi in cadente est vincet qui magis timet similiter dic de septimo.

❡ De negociatorib⁹ ⁊ mercaturis scias ꝙ luna eis preest vnde eligat̄ ⁊ ipsa tunc crescat ⁊ septētrionez ascendat ab oriente scz ad decimū. Inde ad septimū ⁊ tūc erit vtilis ⁊ cōmoda omnis mercatio ⁊ intellige crescens numero ⁊ lumine ⁊ si predicta fuerit cōtrarie dic ecōtra Et mercurius similiter fortunet̄ ⁊ bona sit lune applicatio ⁊ bonus aspect⁹ ⁊ oriētis est emptor ⁊ septimi venditor. Unde eius dn̄s alterius dn̄o applicat ille mercatione plus instat in oriente beniuola emptorē bonū significat similiter in septimo: infortuna ecōtra. Questus a medio celi dependet: quidam etiā orienti dant venditorē septimo emptorē ⁊ est hec diuersitas ꝑut alius alium requirit. Et stella a qua separat̄ luna cōbustionē ingrediens significat mortez emptori ante precium susceptū.

D' negotiatoribus ⁊ mercaturis

❡ De venalibus iudica per luminaria singulis ergo mensibus coniunctione eoꝝ ad eandem horā prenosce ⁊ ascendens coniunctionis ⁊ eius dn̄m hec eniz fortia ⁊ fortunata ea que de ipsis deputata sunt cara faciunt. Zebit egyptius super hac questione cōtemporaneos suos egypti philosophos accessit ⁊ cum eis sic cōcorda-

D' venalib;

uit vt ponerent coniunctionē solis ⁊ lune omniū mundanoꝝ ad generādū
innouationem: oppositionē vero eoꝝ causaꝫ alterationis ⁊ varietis omniū
caducarū lunam esse principiū dixerunt ⁊ plantarum ⁊ animaliū ⁊ metallo
rum augmenti ⁊ diminutionis. Inde solem adhibuerūt quod lune ortum
⁊ oppositionē dat ⁊ ꝺm horum habitudinē ⁊ alioꝝ planetaꝝ de venalibus
iudicabant considerantes per annos ⁊ menses ꝙ cum planete fuerint for-
tunati ⁊ res eis deputate care facte sunt ⁊ econtra ⁊ coniuctionē vel preuen
tionē que precedit iutroitum solis in arietem obseruabant ⁊ almutaꝫ hora
illa. Si enim fuit addens vel applicans addenti precium venaliuꝫ caresce-
bat ꝺm naturā signi in quo ipse est ⁊ boni in cardinibus: similiter mali econ
tra. Sol ⁊ luna in cardine monetam caram: sol aurum: luna argentū: vene
rem in hoc attribue lune: mercuriū soli: vnde isti cadentes a cardinibus au
rum ⁊ argentū vile faciunt. Item dn̄s ascendētis ⁊ dn̄s conuentus in car-
dinibus res caras faciunt ⁊ econtra. ¶ De re amissa vel fugitiua vtrum re-
cuperari valeat vt scias oriens ⁊ eius dn̄m cuꝫ sole da querēti septimū ⁊ eiꝰ
dn̄m ⁊ lunā da perdito. Si vtiqꝫ dn̄s orientis applicat dn̄o septimi querēs
recuperat suo studio. Idem est si dn̄s orientis est in septimo. Item si luna
separata a dn̄o orientis applicat duci. i. dn̄o septimi certos de amisso nun-
ciat rumores si econtra in possessionē restituit. Item si dn̄s septimi orienta
li dn̄o applicat aut si est in oriente recuperat sine labore ⁊ redibit sponte.
Item si dux maliuolo applicat existenti in cardine fugiens vincula incidit
aliena. Item si alterū luminariū duci applicat fugitiuus nō poterit occulta
ri. Item si est adustus dux fugitiuus capiet̄ precipue si orientis dn̄s eum re
spiciat. Item luna maliuolo applicans parat carcerē fugitiuo ⁊ si applicat
beniuolo promittit euasionē nisi ipsa forte adustionē intrat aut si retrogra
da aut corrupta aut adusta mortem significat. Et si cū hocalias est corru-
pta etiam post mortem eius cadauer erit in persecutione.

D' re amissa vl' fugitiua vtruꝫ recupetur

Item lune applicatio ad solē negat euasionē. Itez luna applicās retrogrado fugitiuū spōte reducit. Item luna stelle applicās in cardine vel post figt qꝫ fugiens viā impedit. Si est in statione pͥma fugiens grauiter destructus reducit. Si in statione secūda vt iam dirigat deprehendit sed diu teneri nō pōt. Et maliuola si sit cui luna applicat ꝛ sit directa sine graui destructione reducit. Itē luna adusta marti applicās dat adustionē. Si saturno pericula aquarū beniuola omnino liberat. Luna crescēte ꝛ addente qcūqꝫ fugerit iuuat. Ipsa decrescēte cōtrariū est ꝛ minuente. Locū amissi vel fugitiui locus lune pandit qꝛ si est in oriente versus oriētē. Si in medio celi vͤsus austrū. Si in .7. vͤsus occidētē in .4. ad septētrionē. Et si luna ē extra cardines iudica ꝭm naturā ꝛ figtionē locoꝝ: ꝛ fugitiuo bonꝰ ē reditꝰ si luna sepata est a beniuola, a malluola dic ecōtra.

Cui⁹ legis sit fur

¶ Item dn̄s luminaris in signo humano significat rem amissam fore in lo co ab hominibus frequēta:o si est in ariete vel capricorno in ouili. In tau ro bobus vel bubulis vel camelis deditum. In signo quadrupede vt sagit tario locum quadrupedū significat. In leone locum ferarum siluas vel de sertuz. In scorpione reptiliū. In cancro cisternas fontes. In piscib⁹ aquas dulces ⁊ loca piscosa. In aquario licet humanū reputet̄ signū loca mōtuo/ sa flumina ⁊ riuos maiores: a medio piscium vltra auium habitationes: ⁊ luna in signo igneo loca ignis ⁊ similiter de alijs. Et si infortuniū legerit lu/ ne cōsiliū in cardine non longe recessit ⁊ inter oriens ⁊ quartū stella queli/ bet constituta vel potius inter ducem furis ⁊ coniunctio gradus cōsistens significat ꝙ fur furtum alicui tradidit: ⁊ si non habet se aliter scilicet nulli tradidit. ¶ Ut scias legem furis recipe dn̄m hore qui si est sol ⁊ in conuersi uo de lege ad legem testat̄. Si venus legem arabicam significat. Si mercu rius legem indorum luna persarum. Si saturnus iudeorum. Si mars ro/ manoꝝ ⁊ hec dicit aomar. Si iupiter paganoꝝ. ¶ Pro furis nomine nota que littere vel que signa notant̄ vel domos: nam si de oriente ortus est vn⁹ gradus vel vndecima prima littera significat. s. a. ꝙ si aliter est vide domū septimi qui se habet in suo principio. 2. vel. 12. secundam litterā accipe. s. b. ⁊ si hic aliter se habet vide decimū cuius est aut vndecimū: terciam notant litterā ꝙ si sic non fuerit signum quartum accipe. 4. vel. 9. litteram quartaȝ notant vltra reuertere ad oriens ⁊ vide secundā accipe sextā a secūdo septi mā a secūdo medij celi: octauā a secūdo quarti: nonam a tercio medij celi decimā a tercio cardinis terre ita procede vniformiter addendo semꝑ vnū vsqȝ ad vicesimā inclusiue vicesimāprimā ab oriente sextū iudicat. vicesimā secundā signum septimū designat. vicesimāterciā medij celi dat: vicesimaȝ quartā quartā cardo terre. ¶ De consortio ⁊ participatione querentem da orienti ⁊ dn̄o eius: cōsortē da septimo ⁊ dn̄o eius: consortiū decimo ⁊ dn̄o eius: finem quarto ⁊ eius dn̄o: ⁊ sicut hec habēt se adinuicem ita iudica de amore illorū ⁊ lucro ⁊ damno. ¶ De bello interrogatus inuadenti da ascē dens ⁊ dn̄m eius auxiliatoribus eius secundā ⁊ dn̄m eius in vaso da septi/ mū ⁊ dn̄m eius auxiliatoribus eius: octauā ⁊ dn̄m eius: per decimum scias essentiā belli: ꝑ quartū euentū ⁊ ſm illoꝝ dn̄os iudica sic. Si significatores primi ⁊ septimi se maligne respiciunt sine receptione ⁊ magis a signis fixis bellum erit forte ⁊ vincet cuius significator est fortior. Iteȝ cuius significa/ tor est peregrinus ille defectū habet consilij. Item dn̄s ascendētis in septi/ mo impeditus aut sub radijs aut retrogradus si impediēs est mars vel sol inuadens capiet̄ ⁊ maxime si impediet̄ ab angulo vel est dn̄s maloꝝ locoꝝ Saturnus dn̄i octaui facit capi: mars interficit: dn̄s septimi in ascendente si fuerit corruptus idē iudica de inuaso. Per decimū iudica esse belli si est

D⁹ noīe furis

D⁹ consortio

D⁹ bello

mobile ꝛ non est ibi mars erit debile ꝛ econtra. Finem belli iudica ꝑ quartum ꝛ dñm eius: per lunam per partem planetarum: per partem guerraruꝫ per partem fortune ꝛ dñm eius hec pars in bono loco ꝛ dñs eius in malo loco bonum principiũ ꝛ malum finem significat ꝛ econtra. Itẽ stella a qua separat̃ luna detur querenti ꝛ cui applicat defendenti ꝛ si luna nulli applicat ꝛ a nullo separat̃ luna in hoc negocio relinquet̃. Et in hoc negocio maior est potentia superioꝝ planetarũ q̃ꝫ inferiorũ. Si vtiqꝫ duces benigne se aspiciunt cum receptione pacis hoc signum est. Si maligne post discordiaꝫ pax erit. Item luna cum marte fortunatis aduersa mortem aut captiuitatem querenti minat̃. Sol cum capite vel cauda paucos vel nullos vtrimqꝫ finit euadere. Si dñs septimi est cadens vel sub radijs vel in coniunctione martis absqꝫ receptione inuasus interficiet̃. Si significatores ambarũ partium sunt equales require martem ꝛ mercuriuꝫ: nam cui plus fauerint ille vincet. Idem dic de ioue ꝛ venere nõ impeditis a malis. Si dñs primi impedit̃ a dño secundi fautores inuadentes ipsuꝫ occident. Et dñs quarti impeditus a dño septimi vel octaui in septimo vel octauo si habet in ascendẽte aliquã dignitatẽ prauus erit finis inuadentis ecõtra dic de inuaso. Itẽ partem fortune considera ₛm locũ eius ꝛ dñm ꝛ habitudinem. Si pars fortune ꝛ dñs eius in bonis locis ꝛ boni sunt inuadens habebit bonum principiũ ꝛ bonũ finẽ. Si pars bene ꝛ dñs eius male bonum est principiũ ꝛ malus finis inuadentis ꝛ econuerso. Qualitas vel modus belli habet̃ ꝑ martem ꝛ eius locum ab oriente ꝛ a stella respiciente ꝛ quantitas cedis a luna ꝛ eius loco: ꝛ exercitus vtriqꝫ sui ducis ꝓprietatẽ sequit̃ ꝛ stella a qua mars separat̃ est querentis siue inuadentis ꝛ cui applicat alterius partis: ꝛ luna regulat omnes actus nostros. Si mars separat̃ a bonis in questione vel inceptione belli iusta est inuasio ꝛ econtra. Iteꝫ mars in exaltatione sua magnum facit bellum in descendente paruũ. Item mars in signis mobilibus aut in angulis gloriosum: in fixis ꝛ non in angulis non gloriosuꝫ. Si mars est stationarius vel ille cui iũgit̃ bellum erit multe more. Si directus pauce

D' qualitate belli

Mars in medio celi dicit bellum fieri pro regno. In ascendente pro vita. In occidẽte pro damno. In angulo terre pro terra vel sepulturis. In nono pro dijs neglectis vel legibus. In tercio pro genere vel humanis dijs. In sexto pro mutilatione alicuius vel calumnia. In duodecimo pro subditis. In vndecimo pro amicis vel filijs. In quinto pro vxore vel ciuitate. In secundo pro pecunia. In octaua pro rebus antiquis vel mortuorum. Et si mars est occidentalis occulte facit belluꝫ. Orientalis vero manifeste Mercurius si aspicit eos in quibus iungit̃ mars bona dispositione ꝛ cum bonoꝝ testimonio tradet inuadentẽ inuaso. Si vero eis a quibus separat̃

In principijs bellorum

In igressu belli

mars econtra. Et si est mercurius sub radijs euadet proditor ⁊ si orienta-
lis non. ¶ In principijs bellorum si luna est coniunctionalis incipienti lu-
nam inimico solem. Si preuentionalis da econtra ⁊ iudica sm eorum ha-
bitudinē ⁊ loca quis vincat impugna. ¶ Item in ingressu belli sit ascendēs
vna de domibus martis ⁊ mars in de ima vel iupiter vel loca eorum adinui-
cem permutantes ⁊ figurati adinuicem ⁊ cum parte fortune ipsis existenti
bus bene ⁊ signis in quibus sunt ⁊ que sunt exercitus ⁊ belli cause victoria
effectiua. In hoc capitulo scilicet de bello iudica sm petosirim quem iulia
nus cesar celeberrimū habuit per ascendens ⁊ dn̄m eius per querentez vel
incipientem bellum: ⁊ per secuuduz ⁊ eius dominū de fautoribus eius: per
septimū ⁊ eius dominū de aduersario: per octauum ⁊ eius dominū de fau-
toribus illius: per decimum ⁊ eius dn̄m causam ⁊ essentiā belli: per quartū
⁊ eius dominum euentū ⁊ finem belli: quinto per partem fortune an cadat
in medietate incipientis seu inuadentis vel defendētis: sexto per planetas
incipiendo a luna deinde per solem inde per saturnum ⁊ ceteros sm ordi-
nem planetarum. Et hermes dat bellum marti: euz a quo separatur inuadē-
ti: eum cui iungitur defendenti ⁊ sm hoc bellum iudicat ⁊ triumphuz. ¶ Pro
venatione oriens ⁊ hore dominū considera: septimum ⁊ eius dominū pro
re quam vis venari vt significatores primi sint significatoribus secūdis for
tiores ⁊ si benigne sibi applicant quod queritur faciliter capietur ⁊ econtra.
Et si inquiritur quadrupes septimum quadrupes elegatur: ⁊ martis pros eri
tas vel corruptio quia est dux venationis seruetur. ¶ Pro piscatione consule
orientis dn̄m ⁊ lunam ⁊ septimi dn̄m oriente quidaz aquatica luna aut do
minus hore si marti applicat ⁊ venus ab aspectu lune auersa est ⁊ cadens
prorsus desistat quia nihil haberes absqz labore maximo ⁊ impedimento.
Item si luna saturno applicat ⁊ eam venus aspicit plurima erit piscatio: nā
in hoc genere saturnus lunam non impedit nisi mars eum aspiciat: ⁊ tunc
venus debilitatur: quia in aspectu mars veneri aduersatur ⁊ naufragiū minatur.

Pro venatioē

Pro piscatione

Figura ista de quo que/
rit mortuū esse figt.

An q sit uiuus
uel mortuus

DE domo octaua an quis sit viuus an mortuus sic iudica si dn̄s orientis ⁊ luna sunt in quarto vel octauo vel si adu rant̄ aut sunt cadentes vel poti⁹ coniuncti dn̄o octaui cer tum est illū esse mortuuz si alteruter sic se habet inde quo/ modo vterq; dux statu ⁊ situ se habet ⁊ quomodo aspicit bonos vel malos ⁊ ꝯm horum testimonia iudica. Item si dn̄s orientis est in duodecimo vel cadēs vel in octauo vel si ab octaui dn̄o retrogrado recedit de morte timeat̄. Sz si retrogdo adiūgit̄ mors est ppinq̄. lune applicatio ad aliquē sub terra mo rātē fatalis super terrā ecōtra. Itē orietꝭ dn̄s nō fine. 12. dn̄o maliuolis cō iunct⁹ aut ab eisdē respectus si cuz hec alterū lūinariū corrūpit̄ mortale est.

Item luna cuz marte in quarto beniuolis penitus auersis ⁊ cum hec pars
fortune cum peruersis quartum vel sextum vel duodecimũ absq3 fortuna-
rum amminiculo testimoniũ habet. Item stella in superiori emisperio vni
uersaliter vite habet iudiciũ in inferiori econtra. Item oriẽtis dño adusto
⁊ beniuolis auersis aut si luna sub terra in remotis est signis mortem signi
ficat: ⁊ hoc absq3 omni dubio si luna infra terciũ gradũ scorpionis moraẗ ⁊
a saturno cuius natura est mortifera corrumpaẗ. Itẽ nunq3 de morte fiat
iudicium nisi alter ducum corrumpaẗ aut alter alterũ debilitet fortunatis
etiam a cardine cadentibus. Item si orientis dñs est felix aut a gradibus
domus mortis recedit morti contradicit. Item partem mortis a luna in
gradum mortis recipe ⁊ detrahe ab oriente ⁊ quo peruenit ibi est hec pars
Si cadat in terminũ maliuole aut receptor est infelix ei de quo queriẗ est fa
cile. ¶ Item si mercurius est dux ⁊ longe remotus a sole in aspectu' malo-
rum mortale est: ⁊ ſm hoc venus ⁊ relique stelle significant. Luua item ter-
re cardinem cum marte tenens orientali domino ⁊ maliuolis cadentibus
signum mortis est. ¶ Item si per adustionẽ ducis mortis mortem nouisti
erit ex calore ⁊ morbum occultum ⁊ in cardine extremo pessimum signifi-
cat genus mortis. ¶ Itẽ saturnus ducem corrumpens in ariete: aut in eius
ternario mortem a casu ab alto aut per bestiaz significat: aut frigore ⁊ sic-
citate: specialiter in thauro aut eius triplicitate. In geminis ⁊ suo ternario
si est in decima aut ab alto corruit in terre cardine aut labendo moriẗ aut
aliquid super euz cadet. In cancro ⁊ eius ternario submersione aut dissen-
teria morieẗ nisi forte saturnus ascendit tunc enim per apoplexum ⁊ huius-
modi. ¶ Mars corrumpens si est in ariete vel eius ternario ruinam minaẗ
aut ponderosum super ipsum impellit vel ferro morieẗ. Item mars in deci
ma crucem vel suspendium parat: in cancro ⁊ eius ternario mortez ꝑ aquã
dat: leo ab octaũa a bestia mortem significat. Scorpius in octauo peruene
nosa. Saturnus in scorpione piscibus aut cancro ⁊ cum octaue dño mortẽ
per aquas. Mars in octauo vel cum ipsius dño febrili calore ⁊ sepe ferro.
Cauda in octauo vel cum ipsius dño ferrum parat. Item si dñs octaui so-
lus discurrens propriam significat mortem.

Si fiat iter an nõ

DE nona domo, vt de itinere an fiat an non: orientis domino et ☽ da querentem nono et eius domino viam. Si vtiq3 dñs orientis vel ☽ est in nona vel domino none applicat qui que siuit proprio vadit arbitrio: econtra si dñs noni est in oriente vel orientis dño applicat ex causa vrgente pcedit τ translatio inter eos: iter procurat: econtra iter negat τ oriens est euntis decimum negocij: septimum loci ad quem tendit quartum finem absoluit. Unde de his sm statum signorum τ dominorũ suorum iudica: τ si orientis dominus est in oriente in signo firmo querens non ibit. sed si conuersiuum est ad orientem si post oriens in medio celi ad austrum vel ad nationes alienas: si est in septimo vel octauo mortẽ vel carcerem significãt: in terre cardine ad septentrionem τ per ☽ scitur ad quos homines tendit. Si enim applicat ☉ ad reges seu principes. si ♄ ad vulgares. si ♃ ad magnates. si ♂ ad milites. si ♀ ad mulieres. si ☿ ad sapientes. si est solitaria vadit negociandi causa. Si a ♄ recedit a debito illũ liberat. si a ♂ ab angustijs τ captiuitate protegit. τ si cui applicat est in domo propria ad indigenas tendit. in ternario ad alienos tamen sue terre incolas. Et si domin' orientis vel ☽ in signo humano maliuole applicat latrones in via timeantur. In ♒ non nauiget In quadrupedi incursus ferarum timeat. Si hoc in ♌ feras crudeles τ venenosos vermes timeat. In ♓ marinas beluas et aquarum pericula. Et ♄ grauior est aquis q3 terris: econtra ♂ peruersitas terris q3 aquis. Et melius est mutari q3 stare. Si dominus ascendentis τ ☽ ab infortunijs separantur τ fortunijs applicant et econtra. Item si quis intrat regionez ɔsidera scõm si huius dominus est retrogradus cito et sine questu redibit. Item si est in statione prima morabitur sed nihil proficiet: in secunda statione habebit pficuum insperatum. Et si dominus eius est in oriente vel decimo vel vndecimo iter est vtile: si in septimo econtra: si in nono vel tercio ibi nõ morabit: si ☽ interim est in quarta fatale.

P reditu absent̄s

¶ Pro reditu absentis si queritur: vide si domin⁹ orientis est in oriente vel in medio celi aut saltem alicui in eis existenti applicet cito redibit in octauo vel quarto tarde quinymo adhuc ibi moratur. Si in nono vel tercio et applicet alicui in oriēte redire cepit ⁊ est in via: similiter si de octauo vel tercio applicet stelle in decimo locate. Et si dominus orientꝫ retrogrado applicat nec oriens omnino non respiciat impedimentum signat. Si autez sic oriās respiceret cito rediret nisi alius corrumpatur: si hec non sunt in orientis domino recurre ad ☽: nam si orientis domino in oriente vel prope oriens locato reddit consilium cito redibit: in septimo aut post mediuz celi tardabit Reditus hora est cum dominus domus rei quesite aut domin⁹ ☽ domino orientis applicat: aut saltem cardini domini orientis: nam alius est cardo signorū ⁊ alius cardo siderum. Cum ergo stella quelibet alterius stelle cardinem occupat completur effectus: ⁊ sanus est de quo queritur si dominus eius est directus in domo sua vel regno felix: ⁊ ☽ crescens nō in casu mundi

in oriente vel
ibit in octauo
l tercio et ap/
auo vel tercio
rado applicat
utez sic oriás
orientis do/
pe oriens lo/
celi tardabit
n⁹ ☽ domino
ius est cardo
rius stelle car
r si dominus
n casu mundi

infortunijs ⁊ econtra. Mortuus autem est si questionis dominus et ☽ sub terra a domino octaui aspiciantur: aut si ipse questionis dux est: ⁊ si eos nō respicit nondum mortale est: ⁊ si sunt super terram ⁊ dominus octaui cadit ab eis vitale est. ¶ De somnijs per oriens principaliter vide ipsorū veritatē. ♄ equidez cum ☋ locatus in nono metuenda facit videri vt serpentes monstra fetita: ⁊ domus ♄ notetur: nam ⁊ ipse horrenda signat: similiter in alijs domibus. ♃ ibidem que sunt magnatum. ♂ que sunt ad venationem vel que ad interfectionem. ♀ odorifera margaritas nuptias coitus. ☿ libros templa ⁊ cetera sua. ☉ quodcunqꝫ volandū inter celum ⁊ terram aut reges ☽ que sunt aquatica ⁊c̄. ¶ Infortuna in oriente vel legis domo malum et angustiaz: fortuna comodum ⁊ gaudium. ¶ Alchimiam an vere quis sciat per orient⁊ dominum ⁊ ☽ scies. Si enim mundi sunt ab infortunijs ipse scit horum corruptio mendacem signat: et pro auro fortunetur ☉ : pro argento ☽ scientia quoqꝫ cuiuslibet qualis est per oriens quod est sciētis ⁊ per nonū quod est scientie per eorum dominos ⁊ eos qui sunt ibi vel cum dominis illorum corpore vel aspectu: ⁊ ♄ ibi scientie cōtradicit nisi forte dominus su⁹ eum recipiat et benigne respiciat. ¶ Pro electione quatuor naues illa que magis incidet animo querentis detur orienti que minus decimo: tercia septimo: quarta quarto: cui ergo angulorum fortune magis fauent eligatur. Similiter cum de alijs pluribus queritur ⁊ iudicetur. Et ♂ corrumpens ascendentis dominum ⁊ ☽ vel alteram comburet nauim. ♄ frangit aut submergit. ♃ fortunās illa: salutem nauis ⁊ nauigantium integram conseruat ♀ fecundat et gaudere facit. ☿ impedimentum nauis. Si ♂ non fuerit in decimo vel vndecimo: nā si ibi fuerit perdetur quod est in naui per piratas Et si cum hoc est ascendens vna stella tunc de cordibus signorum comburetur nauis ⁊ quicquid est in ea. ¶ Pro velo leuando si ascendit ♒ ventus erit magn⁹: ⁊ si sit ♄ boni esse: si ♎ vētus erit mediocris: si ♊ ventus erit ꝑmixtus: ⁊ sit ☿ boni esse.

D somnijs

An q̄s sciat alkimiaz

P electōe q. naū

P uelo leuando
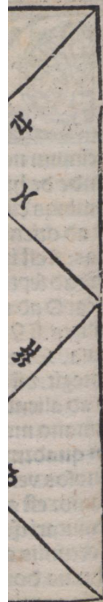
An q̃s aq̃s dignitatem d̃beat adipisci

De domo decima an quis dignitatem debeat adipisci sic scitur si domin⁹ ascendentis ꝛ ☽ applicant domino decimi ita ꝙ ille medium respiciat labore proprio dignitatem habebit. Idem erit si ambo sunt in decima: ita tamen ꝙ sint mundi a malis. Item si dominus medij celi est in oriente aut orientis domio applicat absq̃ labore dignitatem habebit. Idem si est dominus decimi applicat fortune in oriente existente. Idẽ erit si sit translatio inter ambos duces. Item si ille qui recipit mundus est ꝛ liber ꝛ respicit decimum dignitatẽ habebit: eiusq̃ corruptio post certam spem effectum abscidit: ꝛ si mali corrũpunt per □ vel oppositũ cum graui repulsa desistat. si vero ✱ vel △ corrumpunt: benigne negabitur dignitas. Item si inter duces sit luminis collectio ꝛ qui colligit si est in oriente vel decima si tunc ☽ applicat alteri ducum honorem habebit: ꝛ si non sit applicatio dũmodo ipsa sit munda multis iuuantibus assequitur: et si ☽ habet se aliter q̃ꝫ dictũ est si stella que lumen colligit

est in decima vel ipsum respicit vt nec etiam ab oriente sit remota ⁊ munda infortunijs: nec prius q̃ ad signum egrediatur ambo duces vel alter eidez applicent siue ei coniungantur non obuiat habende dignitati. Tunc autez honor habebitur cum inter duces applicatio est completa: ⁊ citius si ☽ confert alteri ⁊ reditus dignitatis significat vndecimum ⁊ dominus eius. Itez si hora natiuitatis ☉ est in decimo aut in propria domo aut in gradu exaltationis dũmodo ♃ non sit adustus et ei consors extiterit: aut ♀ in cardine et infortune ipsum non respiciant □ vel opposito aspectu querentem: aut si natũ mundo imperare necesse est. ☉ nec in domo sua nec in regno suo detrahit nisi de regia vel magnatum oriatur familia: nam et si locatus regni fines subicit illi. Item ☿ in oriente cum ipsum sit eius regnum: secretarium regis vel scribam significat. Iergis plane dicit inter orientale ⁊ mediuz celi dominos aspectũ deprehensos de honore acquirendo nulla fiat ambiguitas: sin autem minime. Quando autem fiat sic scitur quot gradus applicationis sunt inter duces tot dies vel menses vel ãnos accipe ꝫm q̃ signa sunt tropica vel bicorpora vel firma. Cum quis princeps regnuz ingreditur: aut imperiali sede sedẽs regia primum aministrat negocia nota: si enim diurn⁹ est ingressus et ☉ cum ♄ cito degradabitur. Item ☉ a beniuolis respectus dum idem et orientis dominus bono loco ab oriente et in signo firmo sint vel sint diurni iuxta suum velle habebit principatum. Item ☉ in oriente in signo tropico si sit ⁊ ♂ decimũ teneat ⁊ eum respicit: aliquis ex ciuibus subditis aduersabitur ei: aut mortem in fine minat̃. ¶ ♃ si est in medio celi fortunatus dum ☉ locum bonum ⁊ firmũ signum teneat regnũ auget nomen ⁊ famã multiplicat ⁊ opes. Item si ☉ est in octauo vel sexto si orientis dominus est bonus et in oriente vel in medio celi: et si princeps in omnibus ei faueat mortem tamen ab eo a quo regnum receperat. Item si de nocte dignitas habetur: sicut in die de ☉: sic de ☽ ĩ nocte dic: si enim ab infortunijs est munda et in loco saluo corpus seruat incolume: si cum malis vel eis applicat deponentur. Item ☽ distans a ☊ vel a ☋ per. 4. gradus vel minus significat inutilez principatum vltra. 4. gradus minus nocet vltra. 12. mala liber effugiet: alibi hora deceptiõis honoris significat qđ est inter homines et principem suum id est hora intronizationis eius principis: alibi hora cui datur honor fasaleo a domino significat futurum inter dominum ⁊ ipsum Et hora qua intrat dignitatez significat qđ futurum est inter eum ⁊ populũ subiectum. Non presumas assimilare figuras ⁊ conferre inter se signatores regnorum ante scientiam assimilationis propositorum: quia regna mutant̃ in omni coniunctione: ⁊ cum certificaueris ordines dabis regi ⁊ illis quib⁹ p̃est quod eis debetur ex ordine ⁊ salu⁹ eris ab errore: alibi non iudices ex vno planeta res mundi mutari anteq̃ totam figuraz cognoscas: regna eni in magnis coniunctionibus mutantur: et cum omnes bene aspexeris scias

Cũ q̃s p̃ncep̃s regnũ ĩgredi aut ĩp̃iali sed sedẽs regia p̃mũ admĩstrat negotia nota.

cuius nature fuerint domini eorum ⁊ eorum fasalli in quolibet: ⁊ non erra/
bis argumentū ꝙ dignitas prelati reducitur ad decimum. Wellius quoq̄
duratione̅ regis in regno sic determinat quot gradibus distat ☉ ab orient[illegible]
gradu tot annis vel mensibus vel diebus regnabit: idem per partem regis
et officij que a ☉ accipitur ad gradum medij celi: et proijcitur a gradu ♃ et
vbi terminatur proiectio ibi est hec pars cuius loci termini domin⁹ si est in
domo sua vel regno annos minores perfecte attribuit: ⁊ si terminus est sub
radijs vel post infelix aut in signo malorum vel termino vel adustus quot
sunt minores anni tot menses vel dies accipe. ¶ De prelati expulsione sic ꝓ
cede ſm Welliū. Si medij celi dominus est corruptus aut ipsum medium
celum cum ☽ consequitur gradum infortunij quod medium celum aut do/
minum suum corrumpit aut in eodem conuenit gradu collataꝫ exiuit digni
tatem nisi illud infortunium illo relicto ad alium transeat: nisi ♃ aut ♀ ad
eundeꝫ perueniat gradum: nam si sic in eodem statu conseruant: sed curas
mordaces et gemitus tollere non possunt. Item dicit si infortunium est in
medio celi aut ipsum respicit in ipsa hora rex habebit in como. Idem a me
dij celi gradu ad infortunium gradus computa ⁊ singulis gradibus da an
nos menses vel dies. Idem da singulis horis rectis dies aut mēses aut an
nos duabus semper duos dies. Item ſm partē que a duodecimi domino
ad duodecimum gradum assumitur: ⁊ quantus est numerus graduum per
totidem dignitatē conseruat. Antecessorē scias per stellam que est in nona
sin autem per dominum noni: successorem per stellam in vndecimo: sin aūt
per dominuꝫ vndecimi: ⁊ de vtrisq̄ ſm illud iudica de illorū bono vel malo
Predecessoris ⁊ successoris genus ⁊ patriam scias per planetas dominan/
tes illis locis. ♄ indum vel arabem significat. ♃ de babilonia vel persia. ♂
romanum. ♀ arabē. ☿ a partibus occidentis. ☽ in terra. ☉ ab oriente aut
regis familia ⁊ domo: ⁊ quicunq̄ fuerit si est in domo ♄ ignobilē vel senem
significat. In domo ♃ vel termino de sapientibus ⁊ mercatoribus vel legis
ordine. In domo ♂ vel termino ducem exercitus vel bellorum principem
et victorem ⁊ sanguinis effusorem: qui ⁊ frequenter ignem promouet. Que
de domo ☉ de regia familia vel augurem vel astrologum vel venatorē aut
alicuius optime professionis. In domo ♀ aut termino cantoreꝫ mulierum
amatorem vel iocis delectantem. In domo ☿ vel termino scribam vel con
sulem. Et in quarta orientali adolescentem: in occidentali profectum etate
significat. Et hora cum precepta fugerit regnare incipit vigorem eius: ⁊ q̄z/
diu sit regnaturus indubitanter exponet. Cum quis ad honoreꝫ promouet
aut primū pro tribunali residet: aut in hora facte questionis si stella que est
dn̄a regni signi in quo ☽ est ab infortunijs est munda per annum integrum
⁊ vltra regnabit. Et si ☽ illi non conuenit alia cui applicat ☽ infelix vel adu
stioni proxima quot gradibus ab adustione distat tot menses da. ☽ bene

locata cum beniuola gradum stelle que ☽ recipit consequitur et est adusta dispositionis est signum. Itez cum luminaria sunt in oriente vel medio celi ⁊ eorum locis infortunarum altera conueniat priuat honore. ♄ in oriente vel in medio celi sub fortunarum aspectu secundum annos suos minores scz. 30. honorem conseruat in loco peruerso vel in casu. 30. mensibus. ♃ in oriente vel medio celi. 12. annis: corruptus totidem mensibus. ♂ ibidem. 15. ānis corruptus totidem mensibus. ☉ annis octo corruptus totidem mensibus. ♀ in altero locorum ⁊ orientalis in domo vel regno annis. 10. cadens aut applicans malis totidem mensibus. ☿ annis. 10. dux corruptus mensibus 10. ☽ 25. annis corrupta tot mensibus ⁊ sic omnes. Item qui honorem amisit recuperabit si in hora questionis domin⁹ orientis applicat decimi domino ⁊ hoc fit cum labore: si econuerso dominus decimi applicat domino orientis sine labore. Idem insinuat ☽ stelle applicās in decimo vel oriente Idem dominus orientis si est retrogradus: ⁊ si ☽ tunc est in tropico cito redibit. Et prelatus sic placebit subditis prout habent se adinuicez dominus septimi ⁊ domin⁹ primi: istis conferas ea que de natiuitatibus in domo decima notaui: ⁊ ita secure poteris de digintatibus iudicare.

De Re spata

De domo vndecima vt de sperato scitur per dn̄m vndecimi. Si enim dn̄s orientis illi applicat vel econuerso habebitur qd̄ speratur et si bono aspectu faciliter: et si malo difficulter. Idem si dn̄s orientis in cardine est recept⁹. Item qui ☽ respicit in bicorpore modicā partem sperati confert: in tropico difficultas occurrit: in firmo integre ꝑficit. Item si receptor ☽ corruptus est qd̄ adeptus est destruet. Et si qui ☽ ꝯsilium legit est recept⁹ ad uotum confert oīa. Et si vis scire de hoc qd̄ querens non vult exprimere vide orientis dn̄m ⁊ ☽: si enim de cardinibus aut post cardines applicatio fit ꝯsequet̄ qd̄ sperat: sin aūt minime. Si aūt de cuius adeptione fuit solicit⁹ exprimat. 12. domorum sigtionez inquire ⁊ iudica. De odio ⁊ amore inter duos vide per ascendens ⁊ septimū ⁊ eoꝝ dn̄os: silr̄ per ascn̄s ⁊ vndecimuz ⁊ eoꝝ dn̄os. Item dn̄s vndecimi cū dn̄o primi in bono aspectu ꝯcordiam sigt ⁊ magis est in receptione. Item beniuola in oriente vel medio celi veꝝ amorem significat: si mala malum econtra.

De hostib

De domo duodecima vt de hostibus sic iudica inuadentem significat stella a qua separat̃ inuasuꝫ cui iungit̃ qui ergo ex his est fortior ille vincet: similiter fac cũ dño ascendentis ⁊ septimi ¶ De cursu equoꝝ ponã in tractatu nono electionũ omnia q̃ hic notaui de questionibus per singulas domos cõfer ea que collegi ordine domoꝝ de natiuitatibꝰ ⁊ per ista ⁊ per illa secure iudica. Si enim bene consideraueris vtrasqꝫ scientias prompte cognosces hoc de quo dubitas: licet enim illa sint naturalia ista tamẽ naturalibus sunt similia. Et de similibus dant simile iudiciũ sapientes protrahis̃ de ascendẽte quod corrumpit questiones ⁊ vitã nati nato non est. Et age sic aspice stellã lucentem in natiuitatibus ⁊ questionibus stellã cui iũctus est dñs ascendẽtis aut dominus rei ⁊ cui coniuncta est luna quia luna est particeps dñi asceudentis aut est lucens in questione super ascendens ⁊ dñm eius ⁊ dñm rei considera ergo stellam coniunctam ⁊ cum qua coniungit̃. Nam si cõiungit̃ cũ fortuna que non recipit aut cum stella retrograda aut cadente aut combusta aut cum infortunata abscisi luminis corrumpit̃ res ⁊ si coniungit̃ cum stella ⁊ illa est salua ⁊ illi stelle est continuatio alicuius stelle cum qua coniungetur illa donec terminant̃ coniunctiones tunc aspicimus ex coniunctis cũ ea tunc si est ei abscidens vt dictũ est. In primis corrumpet̃ res post rectificationẽ. Et si non est ei abscidens tunc questio est recepta. Et si coniungit̃ in principio rei cum infortunata abscindit̃ cum corruptione: ꝙ si infortunata est receptio absqꝫ quadratura ⁊ sine oppositione ⁊ sine parilitate res cõprobet̃: ⁊ si est absqꝫ transpositione ⁊ sine quadratura. Et si coniungit̃ in pricipio rei cum fortuna ⁊ non est coniunctio cum infortuna complet̃ res ꝙ si transfert inter vtrasqꝫ stella ad quam transfert cadens infortunatã non receptam corrumpit̃ res. Et si congregat lumen duarum stellarum ⁊ congregans inter vtrasqꝫ est infortunata corrumpit̃ res. Et si est recipiens vnam earum ⁊ non est recipiens aliam corrumpit̃. Et dicit zahel ꝙ hoc capituluꝫ mesahalach occultauit cuius sciẽtia in natiuitatibus ⁊ questionibus est valde necessaria ꝙ ego ipsum non credo fecisse ex proposito.

D cursu equorum

Tractatus nonus de electionib⁹ ⁊ imaginibus.

Electio est aptatio signoꝝ ⁊ planetarū in fortitudine ⁊ fortuna ad horā alicu⁹ rei incipiēde. Fit aūt ꝟm diuersitates hominuȝ etatis honoris officij ⁊ secte. Hō factus est vt cogitet ⁊ eligat: bestie vt ꝓdēt ⁊ festinēt. Apteť ergo luna qꝛ significationē habet sup omnib⁹. Solē apta tanq̄ꝫ regeȝ. Itē planetas qui rem ꝓpositā naturaliter signt vt venus nuptias: iupiter substātias ⁊ silr de alijs vt significāt: ascēdēs ⁊ eius dn̄s apteť: luna ⁊ eius dn̄s quartū ⁊ ei⁹ dn̄s: decimū ⁊ eius dn̄s: pars fortune ⁊ eius dn̄s: signū quoqꝫ rei ꝓposite: signū aq̄ticū ꝓ nauigio: terreū ꝓ via terre: vt hec sint libera a malis ⁊ eoꝝ aspectibus masculini masculinis: ⁊ feminini femininis. Itē signū quesite rei: boni sint in angulis mūdi a malis nō in cadētib⁹ vel impeditis signis: ⁊ meli⁹ est si bonus est cū bono: nō sit cōtrarietas inť planetaȝ ⁊ locū suū: qui aspicit significatorē a dignitate sua bonū est. Si solē aspicit dn̄s sui termini bonū ē. Si dn̄i anguloꝝ ꝑ gradus ⁊ ꝑ ascēsiōes benigne se aspiciūt: ⁊ maxime ad ascēdēs: ⁊ hic ab angulo significat exaltationē ⁊ nomē magnū. Sint stelle fixe de natura bonoꝝ in ascēdēte vel in. 10. vel in. 9. Dom⁹ sigtoris nō sit signuȝ obsessum inter duos malos: si est ibi fortuna non nocet si est obsessa vel cadens ab angulo. Itē dn̄s signi apteť quia significationē habet ꝓpriaȝ ⁊ loci in quo est: in reb⁹ festinatis velocia ⁊ ecōtra. Regibus apteňť orientalia: ⁊ maxime leo. Pro veritate inuestiganda signa recte ascēdētia nō possunt aptari quidē oīa: qꝛ mali nō possūt a celo remoueri. Luna in ascendēte ꝟm phtolomeū ⁊ ꝟm albumasar est bona ꝟm messahala ecōtra. Fortuna i ascēdēte ⁊ melior in gradu ascēdēte vel parū infra. Locus cōiūctionis vel ꝑuētionis ꝑcedētis proxime sit fortunatus ⁊ mūdus a malis: ⁊ preuētio est luminis quod tūc est super terrā vel in oriēte ꝟm phtolomeū: vnde obseruādū est ꝙ tūc sit i gradu illo per corpus vel per aspectū ꝑ gradū vel equationem Sic de dn̄o gradus cōiunctionis vel ꝑuētionis quomodo se habet luna a cōiūctione vel preuētione: si vadit ad bonū signat bonū finem de bono ad bonū: bonū iniciū ⁊ bonū finē ⁊ ecōtra. Dn̄s cōiūctionis vel ꝑuentionis in hora illa oriētalis ⁊ in domo sua vel exaltatione vel in bono aspectu illius vel triplicitate sigt bonū: ⁊ natū sic euadere mala ꝑ prudētiā: ⁊ si locus coniunctionis vel preuētionis cadit ab angulo erit infra hoc: apteť dn̄s cōiunctionis vel ꝑuētionis ꝑcedētis electionē ⁊ quarte anni ⁊ dn̄s anni. dn̄s signi lune in anni reuolutione: vel dn̄s anni i hora eleuationis fortunatus significat augmētū honoris incipiētis ⁊ laudabilē finē rei. Et ꝑs cōiūctiōis vel ꝑuētionis in bono loco sigt rem firmā ⁊ tūc natū vel eleuatū apteňť etiā dn̄i triplicitatis lune i cōiūctione vel ꝑuētione: qꝛ sūt custodes nati ⁊ incepti luna i angulo aucta lumine bona est in angulis ⁊ ecōtra. Luna ⁊ alij significatores

catores sup terrã signãt rẽ patefieri: veloces significatores signãt rẽ cito fieri ⁊ ecõtra. Luminaria aspiciẽtia se benigne signãt fortitudinẽ incepti ⁊ nati: ⁊ maxime cũ luna est in signo gaudij sui: quod est vbi est caput. Fortis est planeta orientalis a sole: occidẽtalis a luna ſm hoc elige. Luna fortis est ĩ nocte vt sol in die. Pre oibus aptent ascẽdẽs ⁊ luna ⁊ eoꝝ dñi: qꝛ meliꝰ est corpus ⁊ aĩaz custodire quã rẽ quãcũqꝫ pficere. Luna dicta firis motui saturni signat tarditatẽ ⁊ difficultatẽ. si oportet aliqd incipe ⁊ luna est infortunata: sit fortunãs dñs ascẽdẽtis liber in esse ⁊ si recipit lunã meliꝰ est. Cauẽdũ est a cõiũctione maloꝝ ne sit cũ aliquo significatore in eodẽ signo nec in opposito nec in quarto: ex trino vel sextili nõ impediũt ⁊ ſm mezahali fiunt fortune si sit aliqua receptio inter ipsos. Mali nõ sint cum bonis a quibus accipimꝰ significatores aut significatiões nec ĩ q̃rto nec ĩ opposito nec ĩ carcere eoꝝ. Significatores nõ cadãt nõ sint debiles: caueat multũ ab eclypsi hora cõiũctionis: ⁊ si fuerit in signo ĩ quo fiũt luminaria ĩ natiuitate eiꝰ cui eligimꝰ. Nõ sit luna sub radijs nec alit impedita: nõ sit stella de natura malorũ in gradu ascẽdẽte vel medij celi vel dñs rei eligẽde. Nõ sit significator iũctus soli nisi sit vnitus ei. Nõ sit significator ĩ quarto vel opposito aspectu solis: si tñ est receptio inter eos erit leuius: modicũ tñ oppositꝰ dat semp iurgia ⁊ cõtrarietates. Nõ sint mali ĩ angulo: maxĩe in ascẽdẽte vel ĩ. 10. ⁊ maxime si fuerit mali dñi signi significãtis malũ vt ẽ sextũ octauũ tũc enĩ signãt hoc qđ signãt domĩ eaꝝ. Nõ sit ascendẽs signũ qđ fuerit impeditũ ĩ reuolutione anni eiusdẽ. Nõ sit luna tardior ĩ eo qđ cito volumꝰ fieri: tũc enĩ dilatat ⁊ rẽ facit difficilẽ nisi sint veloces plures significatores. Remoue signa mobilia in durabilibꝰ: nõ sint anguli in remotione cadẽte qđ est: cũ nonum ſm numerũ fit decimũ ſm equationẽ: sed ſm accidentẽ cũ ex vndecimo fit decimũ ⁊ hoc valet in rebꝰ quas ppetuo durare volumꝰ. Nõ sit dñs ascendẽtis nec dñs rei: nec planeta significans rez: nec dñs domus lune: nec planeta cui luna iungitur in senio qꝫ est cũ fuerit prope solẽ occidẽs in vespere Sed procul a sole non nocet nisi quia significat tarditatẽ sed prope in mũdiciã. Item cũ necesse fuerit aliquid incipere in horis laudabilibus ⁊ luna iungit marti ⁊ saturno ⁊ si res significãt a fortunis incipe sub ipsis ⁊ cõmisce aliquid de natura mali. Mali recepti sunt meliores q̃ esse possunt ⁊ peiores cum sunt horribiles.
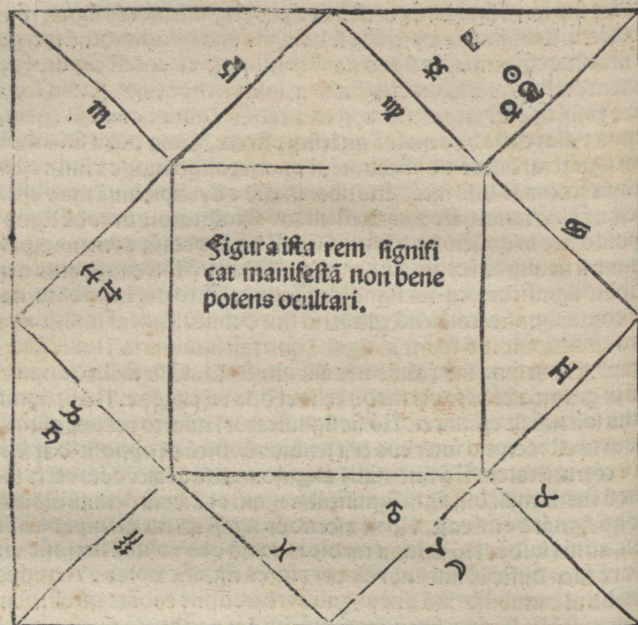
In manifestādi

Ad occultādū

IN manifestādis apta vt sit ascendens in aspectu solis ꝛ sol bonos aspiciens. Ascendēs ꝛ ☽ in aspectu bono ꝛ luminaria se aspiciant aspectu bono: ꝛ si sic res nō poterit occultari tūc fugiens capiet̃. Sed si aspectus fuerit malus etiā detege̾t. Sed non vt oportet: significatores etiā sup terraȝ detegunt. ¶ Ad occultandū sit dn̄s ascendētis ꝛ luna sub terra ꝛ alter sub radijs: aut luminaria cadentia ab ascendēte: nō aspicientia se. Cū luna est in eodē gradu cuȝ sole ꝛ venus in ascendente iter inceptū ꝛ absconsuȝ a nullo scie̾t. Angulus quarte plus occultat ꝛ decimi magis reuelat. ¶ In occultatione si est dn̄s ascendentis malus seque̾t inde multū malū ꝛ maxime si luminaria fuerint impedita. Fortior occultatio est cū significatores incorpan̄t soli. ¶ In clādestinis luna sit sub radijs non intrans sed exiēs dn̄s cōiunctionis vel p̄uentionis cum fuerit in angu

quesite ꝑficiť res ⁊ cũ sole aliquid occultat cũ dñs cõiunctionis vel ꝑuẽtio-
nis est in angulo nõ poterit occultari. Cum aspicit significator ascẽdẽs erit
occultũ de substantia significatoris si non aspicit erit de substãtia ascendẽ-
tis. Et dñs hore significat colorẽ: luna similiter terrã nouiter defossam: sub
terra dudum: pars fortune ⁊ dñs eius an sit breuis an longa: dñs termi-
ni quarte vel decime ille scilicȝ qui est in angulo ⁊ dñs gradus termini lune
naturã rei occulte. ¶ Nullũ edificiũ eleuabiť cuius significatores iuncti fue-
rint planete existẽti sub terra. Respice stellas in cõstructione vrbiũ: ⁊ plane-
tas in compositione domoꝝ. ¶ Martis impedimẽtũ minuiť in nauibus cũ
nõ est in decima vel vndecima cũ enĩ ibi fuerit perdiť quicquid in naui fue-
rit ꝑ piratas. Et si cũ hoc vna stella de cordibus signoꝝ in ascendente fue-
rit cõbureť nauis ⁊ quicq̄d in ea est. ¶ Domus cito corruet in cuius inicio
est meridiana in latitudine in scorpione vel in piscibus. Cũ fortune dñanť
in radicibus non curenť mala que sequnť si cum sequẽtia sunt laudabilia
duplicať persona. Itẽ incipe in horis dominij iouis veneris ⁊ solis. ¶ De-
biliteť dñs septimi cũ volumus ire venatũ vel ad preliũ: nũquã debilitãtur
a lumine in ntĩtate vel in reuolutione. ¶ In regũ electione apta solẽ ⁊ .10.
⁊ eiꝰ dñm: scribis mercuriũ: pugilibꝰ ⁊ ferrarijs ⁊ carnificibꝰ martẽ: iudicibꝰ
⁊ mercatoribꝰ iouẽ. mulieribꝰ ⁊ arabibꝰ venerẽ: saturnũ senibꝰ ⁊ agricolis ⁊
⁊ iudeis. Et plurimũ genꝰ ⁊ terre secte ⁊ operis signũ masculinũ ⁊ horas di-
urnas masculinis feminis eꝫ. ¶ Pro emẽdis seruis ⁊ aĩalibꝰ qꝛ sunt substã-
tie: apta secũdũ signũ ⁊ dñm eiꝰ: pro tinctura rubei martẽ: pro viridi iouem:
ꝑ liuido saturnũ: pro citrino solẽ: pro albo venerẽ: ꝑ vario mercuriũ: ꝑ colo-
re argenti lunã: Oẽs hore adurant que sunt solis quas exposui in tractatu
quarto de introductorijs qꝛ male sũt vita earũ. ¶ Si natiuitas est nota po-
ne almutaȝ ntĩtatis in angulo vel succedẽti electionis ⁊ meliꝰ est suꝑ terram
⁊ sit liber a malis ⁊ iunctus fortibꝰ fortunatis ꝙ si fuerit malus ponať ĩ suc-
cedenti ne positus in angulo destruat rẽ. Et meliꝰ est si dñs reuolutionis ⁊
dñs partis fortune ⁊ dñs ꝑfectionis ⁊ dñs orbis aut natiuitatis almutam
obseruent. Itẽ ascendẽs radicis sit ascẽdẽs electionis vel mediũ celi liber
a malis ⁊ meliꝰ est si est ibi fortuna vel aspicit ascendẽs benigne. Si nõ põt
illud fieri sit signũ quintũ vndecimũ siue reuolutiõis vel ꝑfectionis vel signũ
partis fortune radicis vel reuolutionis ita tamẽ ꝙ sit liber a malis. Itẽ po-
ne domũ rei in natiuitate vel reuolutione ascendẽs in electione: ⁊ luna aspi-
ciat ascendẽs ⁊ nõ aspiciat malus: ⁊ si malus aspicit ⁊ natiuitatis dñs non
fuerit non impedit ⁊ talis rei perfectio erit valde bona. Nequaquã sit ascẽ-
dens electionis domꝰ infirmitatũ in radice nec mortis nec inimicoꝝ. Sit
dñs ascendẽtis electionis in bono loco ab ascẽdente radicis idẽ facias de
ascendẽte reuolutionis si põt fieri ⁊ de signo ꝑfectionis ⁊ loci partis fortu-

D uenatõe ⁊ p[re]lio
D electõe regũ
p emẽdis s[er]uis ⁊ aĩalib[us]

ne ⁊ magis partis fortune in radice natiuitatis fortitudo significat̃ ⁊ aspe-
ctus signorũ fortunarũ anullãt omne malũ. Si dñs ascendentis natiuitatis
vel reuolutionis vel electionis est in domo rei in natiuitate vel reuolutione
vel electione res pficit̃ cũ labore eligẽtis: ⁊ si econuerso sine labore si tamen
sit fortis ⁊ liber a malis. Si dñi duoꝝ locoꝝ aspiciunt se benigne bonũ est:
⁊ magis si coniungunt̃: ⁊ maxime si est receptio inter eos. Jtez si in natiuita-
te significatũ est nato malũ anno tali nõ incipiat opus grande in anno illo
maxime ꝙ pertinet ad illud malũ significatũ. Sed si oportet incipere pona-
tur significator mali cadẽs ⁊ aptem⁹ ascendẽs quantũ possimus ⁊ dñm fi-
nis rei ⁊ eoꝝ dños ⁊ fortuna ponat̃ in loco in quo fuit ille malus in radice
vel radij fortune vel saltem remoueant̃ mali ab angulis ⁊ specialiter signi-
ficator mali. Si natiuitas sigt optationẽ illius rei in hora illa res pficit̃ etiã
si nõ sit electio perfecte bona. Mala significata in natiuitatibus quãdoq̧
minuunt̃ quãdoq̧ in toto tollunt̃ etiã ẜm omnes astrologos ⁊ ob hoc erat
necesse cognoscere natiuitates. Jtem si nescis ascendens natiuitatis pone
ascendẽs reuolutionis anni mũdi. Cũ etiã aliqͩ magni in bonis euenit ali-
cui ascendẽs tunc ponit̃ ascẽdẽs illius. Jtem cum fortis est planeta si eue-
nit alicui bonũ ponit̃ ille illius planeta. Similiter de regionibus ⁊ ciuitati-
bus ⁊ cũ est debilis malũ: unde oportet vti in fortunis in electionibus sicut
periti medici vtant̃ venenosis ẜm competẽtem quãtitatẽ. ¶ Nõ eligas nisi
illi cuius patuerit tibi intentio in natura rei cui eligis ⁊ nisi finẽ intentionis
in illa sciueris ⁊ compa ꝙ est inter virtutẽ spericã ⁊ tuam experientiã ⁊ simi-
liter fac in omnibus. ¶ Jn cursu equoꝝ quo egredit̃ domũ suam cuius do-
minus hore est in ascendente erit primus: si dñs hore est in decimo erit secũ-
dus: si in septimo veniet inter primũ ⁊ vltimũ: in quarto erit vltimus: ⁊ si do-
minus hore est in loco casus ille quẽ significat precipiciũ patiet̃: ⁊ sit luna i
signo vel in medio libre ⁊ sic cõsulit alkindus. Etas eius scit̃ per dñm duo-
decime si orientalis duos dentes mutauit: si occidẽtalis omnes. ¶ Pro lu-
do exi domum tuam sub signo mobili ⁊ nequaquã sub fixo: ⁊ sit luna iun-
cta marti ex trino ⁊ non saturno ⁊ facies tua ⁊ pectus contra lunam ⁊ luna
sit super terram.

De cursu equoꝝ

pro ludo

Cum vis facere imaginẽ alicui pro sanitate vel egritudine: fortunẽt vel infortunẽt hec: ascendens ⁊ dñs eius: ⁊ dñs domus dñi ascẽdẽtis: luna ⁊ dñs eius decimũ ⁊ dñs eius: dñs octaui dñs hore. Inscribunt: hec nomẽ rei: nomẽ ascẽdẽtis: nomen dñi ascendẽtis: nomẽ dñi diei: nomẽ dñi hore: pars bonoruꝫ vel malorum. i. dñs partis. Dicit ꝙ intendit imago reponitur vel sepelit vt supra: mediũ celi si sit ad fortunãdum hominẽ portet eam secũ vel reponet eam in domo sub ascẽdẽte fortunato fortunio forti. Similiter fac in loci fortunatione vel destructione regionis. ¶ Pro substantia faciliter acquirẽda fortunet ascẽdẽs ⁊ dñs eius: secũdum ⁊ dñs eius: dñs secundi sit in retrogradatione cũ dño primi: dñs secunde sit inobediente dominꝰ prime in imperanti: decimũ ⁊ dñs eius: octauũ ⁊ dñs eius: vndecimũ ⁊ dominꝰ eius: luna ⁊ dñs eius: pars fortune sit in primo vel vndecimo. ¶ Pro habenda re optata vel recuperanda re perdita: due fiant imagines: prima fiat sub ascendente illius qui rem petit vel repetit ẜm natiuitatẽ vel interrogationẽ ⁊ fortunet ascendẽs ⁊ dñs eins: ascendẽs ⁊ dñs eius aptet in fortitudine ⁊ fortuna ita vt etiam ponat in signo imperanti ⁊ ponat in coniunctione vel bono aspectu cum receptione significatoris illius qui rem tũc tenet vel detinet: ⁊ dicat ꝙ intẽdit vt si rex decimi si pater quarti: si frater tercij ⁊ sic de alijs. Et nominet imago noĩe famoso illius pro quo facta est ⁊ cum pfecta est inscribat nomẽ rei: nomẽ ascendẽtis: nomen dñi ascendentis: nomen dñi diei: nomẽ dñi rei: ⁊ nomẽ dñi hore. Secũda fiet sub ascendente illius qui rem tenet aut detinet ⁊ fortunet ascẽdens ⁊ aptet dñs eius in fortitudine ⁊ fortuna excepto ꝙ ponat in signo obedienti ⁊ ponat in cõiunctione vel bono aspectu cum receptione significatoris imaginis prime ⁊ dicat ꝙ intẽdit ⁊ nominetur imago nomĩe famoso illius pro quo facta est cum perfecta est inscribat nomẽ rei: nomẽ ascẽdẽtis: nomẽ dñi ascẽdentis nomẽ dñi diei: ⁊ nomẽ dñi hore: ⁊ cum ambe sunt perfecte ponãtur ambe cum dño imaginis prime. ¶ Pro fortunatione loci ⁊ eius destructione procede sicut habes supra de sanitate ⁊ infirmitate hoc addito vt in bonis ponas dñm hore bonũ planetã ⁊ ꝙ ille sit ĩ bona habitudine: ĩ malis vo malũ planetam ⁊ specialiter saturnũ ita ꝙ infortunes eum. ¶ Pro honore habẽdo fortunet ascẽdẽs ⁊ dñs eius: dñs decime sit in receptione cum dño prime pars fortune sit in decimo vel vndecimo. ¶ Pro fauore maioris inter dñm prime ⁊ decimi sit cõiunctio vel receptio cum bono aspectu vel ambo sint liberi a malis. Et dñs decimi in ascendẽte vel aspiciat euꝫ benigne vel ambo sint liberi a malis. Et dñs decimi nõ impediat dñm ascẽdẽtis: secũdã fac sub ascẽdẽte. 10. cũ dictis cõditioĩbꝰ ⁊ pone manũ secũde ad collũ pme
¶ Ad odiũ maioris ĩ oĩbꝰ fac 3riũ dñs decĩe ĩ opposito sit pme cũ sepatione

P amore alicuiꝰ hñdi

¶ Pro amore alicuius habendo fac imaginē illi cui vis amorē acquiri die ⁊ hora iouis sub ascēdēte natiuitatis vel interrogationis: fortuna ascēdēs ⁊ dñm eius ⁊ remoue malos ab ipsis: dñs decime sit fortuna ⁊ iungat̃ dño ascendentis cũ receptione corporea vel bono aspectu noia imaginē nomine famoso illius pro quo facis. Secundā imaginē fac sub ascendēte vndecime ꝑ amico: sub ascendente septime ꝑ vxore: noia etiā imaginem istā noie famoso illius pro quo facis pone secundā cũ prima vt amplexent̃ se pone ĩ panno mũdo ⁊ cũ dño prime imaginis: imagines ambas: vis nõ est in metallo de quo fiat vel cera vel luto quia sufficit obseruatio ascēdentis cũ conditionibꝰ memoratis. ¶ Pro repulsione alicuiꝰ aĩalis verbi grã scorpionis

P repulsioẽ alicuiꝰ aĩalis

fac imaginē scorpionis ascēdēte scorpione luna sit ibidē infortunata: infortunet̃ dñs ascendētis in octaua. Infortunet̃ dñs quarti septimo vel q̃rto aspectu maliuoli. Inscribant̃ hec: nomē ascēdētis: nomē dñi ascēdētis: nomē dñi diei: nomē dñi hore: nomē lune. ¶ Et in bonis que inscribis pone in ante: in malis in dorso. Sepeli imaginē versã in medio loci meliꝰ erit si feceris quatuor ⁊ sepelieris oẽs versas in q̃tuor ꝑtibꝰ loci loco recto diuiso ĩ quatuor ⁊ cũ sepelis dic: hec ē sepultura scorpionis vt recedat ab isto loco ⁊ nõ redeat ineternũ. ¶ Forme caput inquā fundis imaginē sculpe sub ascendēte in quo sit caput draconis ⁊ dñs ascēdētis sit boni eẽ. Corpꝰ sub ascendente in quo sit luna aucta lumine iuncta fortune: spatula ⁊ pectꝰ sub ascēdēte in quo sit iupiter: ventrē sub ascendēte in quo sit venus: ancas sub ascēdēte in quo sit sol ĩ aliq̃ dignitate sua. femora sub ascēdēte ĩ quo sit mercuriꝰ nec retrogradꝰ nec cõbustꝰ. Sed in aliq̃ dignitate sua. pedes sub ascēdēte in quo sit luna veneri sociata. ¶ Cõpletꝰ est liber imaginũ. Sequit̃ additio ad ea.

Insuꝑ nota q̃ hore angulares medie optima vndecima silr pars fortune vtrũq̃ obserua si põt. Capitula vo libri dicti retineas ꝑ hos vsus. Corpꝰ qd̃ substat rē habēs honor ⁊ fauor assit: huic amor ⁊ vastās nociuũ siue repellēs. ¶ Itē ea que fortunant̃ ꝑ faciēdis imaginibꝰ ꝑpēdo ntitates bonas vl' malas ⁊ reuolutiones ⁊ q̃stiones ⁊ inceptiones; ꝑ corꝑibꝰ substātijs: honore: fauore: amore: repulsione ⁊ cõtrarijs ꝑ lunā in māsionibꝰ bonis vel malis scio diē bonā vel malā: obserua sꝑ ꝑ statu corꝑis ascēdens ⁊ dñm eius quõ hꝫ se in se ⁊ cũ ascendēte ⁊ qs est ibi corꝑe vel aspectu. partē fortune ⁊ dñm eiꝰ ꝑ statu sub̃e: solē ꝑ valētia ⁊ honore: lunā ꝑ habitudine aĩe cũ corpore: mediũ celũ ꝑ magisterio ⁊ ope. ¶ Pro societate cõtrahenda nõ sit luna in signo mobili. In scorpione ⁊ aquario male finit̃. In tauro bonũ est cũ equali. In leone bonũ est absolute. ¶ Cũ vadis vbi vis preesse pone iouem in ascendēte vel in nona ⁊ habebis ibi bonũ. In quarta esse terribile. Itē luna ⁊ venus testificent̃ ioui: nõ sit malus in angulo: nõ sit luna sub

pro societate ꝯhẽda

Cũ uadi ... ẽe

radijs ☉ vel cum ☋ nec cum malis quia tunc peregrinus non redibit: infirmatus tunc morietur. ¶ Cum vadis ad bellum non sit domin⁹ ascendentis in septimo vel octauo vel in nono nec dñs primi vadat ad dñm septimi: quia iens tunc ad bellum occidetur vel superabitur. ¶ Ad citum reditū ꝛ ꝓsperū sint ♃ ꝛ ♀ in quarta ☉ ꝛ ☽ ꝛ sit ☽ inter duas fortunas sepata ab vna ꝛ iūcta alteri: ꝛ ☽ sit aucta lumine ꝛ numero. Infortune tardant ꝛ impediunt impedimento maximo: ꝛ si cum illis est fortuna sequetur prosperitas. Et ☽ in domo octaua significat moram longam.

Cū vadis ad bellū

Ad citū reditū

¶ In mutatione hospicij sit domus quarta ♉ vel ♌ ꝛ domus erit munda nam si sit ♏ haberentur animalia venenosa ꝛ maxime in aspectu ♄: ꝛ non sit in quarto infortuna nec respiciat inimice. ♀ sit in quarta. ♃ in secunda. ☽ in loco bono conuenienti eidez. ¶ Sed quid facit ditari eum qui intrat aliam domum: cum mutas domū sit ♃ in scḋa: ꝛ ☽ in loco bono ꝛ ditaberis

D' mutatione hospitij

Cum planeta cuius negocium est in medio celo bonum est incipere opus.
☉ aptatus bonum facit reditum ꝛ velocem: et sit ☽ inter duos bonos.
¶ Nullum iter incipe cum ☽ est aucta lumine: pro via non sit ☽ in aspectu
☉ □ vel opposito. Item in exitu et reditu non sit ☽ in octauo vel septimo.
In reditu nō sit ☽ in primo secūdo vel quarto. ☽ sit in medio celi benigne
aspiciens ☿. Item dominum hore ꝛ ☽ apta pro via infortune ꝛ fortuna
dominum ascendentis. ¶ Pro via sit ☿ egressus de combustione iunctus
fortune et maxime mercatoribus. Si nullus planeta est in nona dūmodo
dominus none sit boni esse vade confidenter. Cum vadis ad personas ec-
clesiasticas apta ♃ ꝛ ☽. Cū ad scriptores ☿. Ad mulieres ♀ ꝛ ☽. Ad senes
sit ☽ in △ vel ✶ aspectu ♄. ¶ Pro exitu apta septimum et octauum et eorū
dominos. Pro reditu primum et secundum et eorum dominos. ¶ Iunge
☽ planete cuiꝰ rem vis petere vel habere. Si vis aliquid petere sit ☽ aucta
lumine ꝛ numero. Si quis postulauerit aliquid ab alio ☊ existente cum ♃
in medio celi ꝛ cum hoc ☽ vadit ad eum: vel si ☽ vadit ad dominum ascen-
dentis recedens a ♃: vel si dominꝰ ascendētis vadit ad eum cito obtinebit
¶ Cum vis aliquid emere sit ☽ ī medietate sua ab ♒ in ♌. Cum arma vel
instrumenta bellica vis emere sit ☽ cū ♂ in fine mensis. ¶ Pro disciplinarū
exordijs elige pre ceteris diem ☉ ꝛ ☿: ꝛ nunq̄ꝫ diem ♄: ꝛ ☿ ꝛ ☽ sint bene lo-
cati. ¶ Dies quoqꝫ ♀ est vtilis pro minutione: non sit ☽ in ♊ nec in ♓ quia
♃ et ☿ abscisis negant incrementum: ꝛ ☽ sit crescens numero et lumine.
¶ Oculos cura cum ☽ est aucta lūmine sine aspectu malorum. Semper et
in omnibus caue ꝙ dominus ascendentis non sit in domo octaua: nam in
questionibus hoc mortale inuenitur.

Pro via

Pro exitu

Cū vis aliqd emere

Pro disciplinarum exordijs

Oculorum cura

¶ Cum vtrunq; luminarium applicat domino orientis existenti in cardine de cardine quicquid a rege petieris habebis vel impetrabis: et alterum luminarium tenens medij celi dominium dat maximum incrementū. ¶ Qui accesserit ad regem ☽ existente in ♒ non recipietur ab eo nec curabit eum rex. ¶ In omni inceptione rei apta circulum ad naturam eius quod incepturus es: quia inter circulum celi et naturam inferiorum est: sicut inter magnetem ⁊ ferrum: ⁊ inter patrem ⁊ filium: ⁊ comedentē ⁊ cibum. ¶ Mobilia signa elige in mutationibus: fixa in durabilibus: ⁊ ♏ est leuior inter fixa ♒ tardior et deterior. Non ponas ☽ crescentem in ascendente: vel ille cui eligis infirmabitur: nisi dominus ascendentis aspiciat gradum ascendentis vel erit vt absens a domo sua non potens rem suam defendere. Si dominus ascendentis aspiciat illud bono aspectu: ⁊ non sit ☽ in angulis impedita: et sit fortuna in angulo ascendētis: non cadat pars fortune in inicijs ad aspectum ☽ vel ♂ nisi aspiciat ascendens vel ☽ vel saltem dominū ascendentis

B balneo

timetur ꝙ inciditur cum nouacula vel forpicibus vel erit apostema vel horꝝ similia. ¶ In introitu balnei ⁊ in vnctione ãnose sit ☽ in aliqua domorum ♂ iuncta ☉ aut ♀ aut ♃ △ vel ✱ aspectu: ⁊ non laudaẽ ☌ cum ♀ nec aspect⁹ ♄: vel sit in domo ☉ vel in sua propria: ⁊ non placet domus ☿ nec ♀ nec ♄: non sit ☽ iuncta alicui ex predictis gradibus per gradus: sed si non est ibi in vnctione annosa non vituperãtur alia signa dũmodo salua fuerint. ¶ Pro minutione Haly ponit ☽ deficientez et ꝙ non sit ☌ ☽ cum domino octaue ⁊ ☽ non sit in domo quarta.

Figura ista bonaz signi/ficat incisionem vene seu alteri⁹ membri incidẽdi

¶ In circumcisione puerorum sit ☽ super ♀ eleuata et iuncta ♃: et caue ab ascendente ⁊ eius dño: ⁊ a ♀ ⁊ a ☽: vt ♄ ne aspiciat aliquem aliquo aspectu ⁊ maxime ascendens ⁊ ☽. ♄ enim signat reiterationem incisionis venarũ: ⁊ putredinem: sit ascendens ⁊ dominus eius: ☽ ⁊ dñs eius septentrionalis
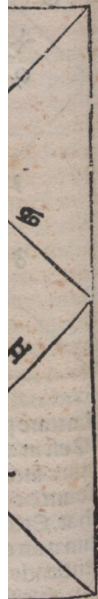
iens ad angulũ:⁊ non sit ♂ in ascendente:nec ☽ in ♏. ❡ Pro dandis pur-
gatorijs sit ☽ in vltima medietate ♎ vel in prima ♏:⁊ sit dominus eius for
tunatus ⁊ fortis ⁊ similiter dominus ascendent(:⁊ sit ascendens aliquot ex
signis inferioribus ⁊ ☽ sit in illis:ita ꝙ in signo signati illud membrũ sit for
tuna fort(:⁊ si voluerimus calefacere vel frigidar ꝛ desiccare vel humectare
sit ☽ ⁊ ascendens in signo illud faciente: ⁊ non sit aliquis signator in signis
ruminantibus vel ascendens:⁊ magis odiosus dicitur ♑: ⁊ non aspiciat ♄
aliquo modo:ipse enim astringit:nec ♂ quia ipse ducet ad emissionem san
guinis: similiter in electuarijs salubrib⁹ preter hoc quod nõ nocet qḋcunqꝫ
sit ascendens dũmodo sit fortunatum ⁊ dominus ascendentis ⁊ locus ☽ ⁊
caueatur a domino octaue. ❡ In constipatiuis que quosdã prouocant ad
vomitũ:caue a signis ruminantib⁹ ⁊ si sit de illis sit debilis non est cauendũ
ab eis:excepto ♉:⁊ signũ membri apteť vt patet melius:et sit ☽ in cursu suo
medio in septentrione:⁊ caue ab aspectu ♂:et si ☽ est in primis tribus gra-
dibus ♉ bonum est iens ad exaltationem suam. ❡ In sternutationibus et
gargarismis ⁊ vomitibus sit ☽ ⁊ ascendens et loca signatorum signa rumi-
nantia cum omnibus alijs que dicta sunt in purgatorijs: et sit ☽ diminuta
lumine ⁊ cursu ascendens in circulo augis:⁊ sit ☽ ⁊ dominus ascendent(in
♋ ♌ vel ♍. ❡ In nouis vestibus induendis quod est de capillis corporis
sit ☽ ⁊ ascendens in signis mobilibus:nec cõmunia sint mala:⁊ caue a ♌ ex
signis fixis:nisi sit vestimentuꝫ quod pertinet ad bellum:sit ☉ in medio celi
⁊ ☽ aucta lumine:⁊ apta secundam ⁊ eius dominum ⁊ maxime in emptiõe
vestimentorum ⁊ eorum incisione. ❡ De domo secunda satis habes in na-
tiuitatibus ⁊ questionibus. ❡ De domo tercia vt de cultu dei:apta terciam
⁊ dominũ eius ⁊ ♃ ⁊ luminaria:sit ascendens altera domus ♃:⁊ apta ☿ et
subtiliter intẽtio ꝯsidereť:⁊ aspiciẽt se hi planete aspectu laudabili: ⁊ vterqꝫ
aspiciat domuꝫ alterius vel qḋ istorum poterimus aptemus. ❡ In missiõe
mandatorum ☽ sit iuncta illi planete signante illum ad quem mittimus:vt
si est rex iungatur ☉:nec sint cadẽtes. Si iudex aut mercator ♃:⁊ sit liber
cui ☽ iungitur.

De molẽdio edificad'
D' seminãdo
D' arborib' plãtãdis

DE domo quarta vt de molendini edificationẽ: sit ☽ vel ascen-
dens in ♈ vel ♎ vel in vltima parte ♓ vel ♍: nõ sit ☽ in ♋ vel
♑: quia sunt contraria qualitati. faciunt enim dies et noctes
ineq̃les: et si ☽ ⁊ domin' ascendentis sunt in alijs signis absq̃
aspectu infortune bonum est. ¶ In seminando sit ☽ in signis
mobilibus vel in ♓ vel in ♍. ¶ In arboribus plantandis ☽
sit in fixis ⁊ proprie in ♉ vel ♒: ⁊ ♄ directus in sequenti angulum in loco in
quo habeat aliquam dignitatẽ aut testimoniũ vel in ascendente ⁊ sit ascen-
dens aliquod predictorum: ⁊ ♃ non aspiciat ♄ aspectu bono a loco in quo
sit ei aliquod testimonium: ⁊ caue a ♂. Et quidam preferunt dominum ex-
altationis domino domus in plantando arbores: ⁊ dominus ☽ aspiciat eũ
a signo aquatico: ⁊ si non est ascendens signum fixum sint ☽ ⁊ domin' eius
orientales. ¶ Circa domum quintam vt de conceptione filij sit ascendens
signum masculinum directe ascensionis: ⁊ anguli fixi ⁊ non remoti: domin'
ascendentis in ascendente vel medio celi vel in vndecima et sit planeta for-
tuna qui prius peruenit ad gradum ascendentem per motum suum et ap-
tentur luminaria: ⁊ dominus tẽporis maxime: ⁊ non sit aliqua infortuna in
angulo: sed fortuna libera ⁊ fortis: ⁊ non sit impeditus domin' ascendent(is)
in mense nono: partus enim sepe tunc fit et idem est bonũ in septimo vel de-
cimo: nam ⁊ partus tunc fit primo sit fortis ⁊ fortunatus ⁊ luminaria ⁊ dñs
sexti vel octaui: si est infortuna non cõmisceantur cum aliquo signatore: et
aptentur omnia in libris natiuitatum illaudabilia: ⁊ sumanẽ ibi approbata
cum radicibus electionũ: ⁊ optimum est vt ☽ sit in ascendente in △ aspectu
☉: ⁊ caueatur a via combusta: ⁊ ♀ aptetur. si enim ♀ impeditur mulier cor-
rumpitur. Si ☽ tunc semen: et apta domum quintam et eius dominum: et
conceptiones sunt meliores in horis imparib' scꝫ pͥma tercia quĩta ⁊c̃: ⁊ ♎
ascendens quod est signuꝫ rationale: ⁊ est bona ♎ cum domino suo et erit
tunc medium celum ♋ multoꝝ filiorum: ⁊ sunt reliqui signatores in signis
masculinis: ⁊ concipitur filius: ⁊ non fit membrum tortum nec matrix torta
vel infirma. Significationes enim circulares perficiunẽ ẽm q̃ eas subiecte
possunt recipere materie. ¶ De domo sexta de captiuitate satis alibi notaui
⁊ eorum manumissiõe. De emptione volatilium quibus venamur aues: sit
☽ in ♊ vel in eius triplicitate vel in signo vel in prima medietate ♑: nam
accipiter est ibi et bonum est vt sit ☽ in vltima parte ♊ vel in ♌ vel in ♐: q̃a
ibi est lupus. ¶ Pro canibus venaticis ⁊ similibus: ⁊ dicitur etiam in ♋ q̃a
est dominus ☽: ⁊ ☽ est ceteris velocior. Cum ☽ est in ♋ vel ♍ non fiat ma-
trimonium nisi cum vidua. ¶ De domo septima satis alibi notaui supra de
questionibus ⁊ natiuitatibus: ⁊ de his que ad alias domos pertinent.

Quĩta dom'
D' cõceptiõe filij

Sexta dom'
D' emptiõe vola-
tiliũ
P' canib' venat'
Septima dom'
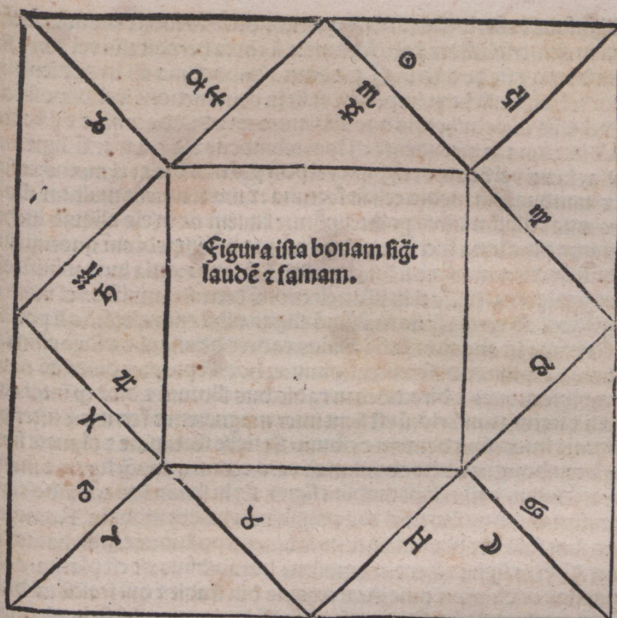
Figura ista bonam sigt laudē ⁊ famam.

DE domo vndecima vt de laude ⁊ fama habendis apteť vndecima ⁊ dn̄s eius: ⁊ sit aliqua de domibus iouis ⁊ si est ipse in domo vndecima vel in ascendente: aut si aspicit ea aspectu bono: bonū est: ⁊ sit iupiter liber ⁊ fortis ⁊ dn̄s vndecime tunc in ascendēte vel ecōtra: bonū est: ⁊ sit sol in decima liber ⁊ luna iuncta ei aspectu trino vel sextili ⁊ si non est separata cum hoc a dn̄o vndecime vel a ioue erit melius: tunc enim prosperabiť res ⁊ erit laudabilis: ⁊ vniuersaliter omnes signatores benigne se aspiciāt: ⁊ maxīe luminaria ⁊ ascendentis ⁊ vndecime dn̄i. ¶ Pro habendo amore apteť luna cum dn̄o vndecime ⁊ dn̄s eius ⁊ sit recepta a venere optimo aspectu: et est melius si fuerit in domo vel exaltatione ꝙ si fieri nō potest ipsa recipiať a bono ex trino: ⁊ ipsa recepta sit a ioue vel a dn̄o domus sue: ⁊ si non est sic tamen luna sit in

aliqua dignitate veneris libera. Et si queritur dilectio lucri tunc sit in ascẽ-
dente vel in eius triplicitate pars fortune: ⁊ si causa hereditatis vel terre sit
in quarta domo ⁊ sic de ceteris. ¶ De domo duodecima ad impediendu͡z
inimicum vel alium: sit luna impedita vt sit in coniunctione vel oppositio-
ne solis vel alijs impedimentis que alibi notaui: ⁊ duodecima ⁊ dñs eius
sint impediti ⁊ luna in ascendente. Nam ascendens est contrariũ lune ẜm
substantia͡z suam vel sit ante eclypsim vel post per tres dies vel minus: et sol
sit liber ⁊ mundus: ⁊ in medio celi sit fortuna: ⁊ multi timent multum illos
tres dies ante eclipsim ⁊ tres post eclipsim: ⁊ cauent ne in eis aliquid incho
ant: ⁊ quanto plus luna fuerit impedita tanto plus impediunẗ quorum im
pedimentũ querit̃: ⁊ maxime si dñs impedit subiectos: quia luna ministros
significat ⁊ vulgares. ¶ Zael in libro electionũ dicit: si natiuitas vel interro
gatio significat ad certũ tẽpus malũ: nõ eligas nihil enim proficis si ponas
omnes fortunas in angulo ⁊ facis malos cadere de angulis: vides enim ꝙ
aliqui simul incipiunt ⁊ differenter finiunt: et hoc est propter diuersas nati-
uitates: ⁊ profectiones ⁊ directiões in radicibus illorum ⁊ dicit ꝙ inter cir-
culum celi ⁊ naturas inferiorũ est sicut inter magnetem ⁊ ferrum: ⁊ inter pa
trẽ ⁊ filium: ⁊ inter cõmedentem ⁊ cibum. Et stelle fortunate ⁊ planete sunt
equales ⁊ temporati: ⁊ ob hoc boni: mali vero econtra tanq̃ fures ⁊ mali.
In mutationibus ⁊ vijs eligit mobilia signa. Et in seminãdo emendo ven-
dendo: infirmando mulierẽ vel alia ꝓmissa non valent mobilia. Rumores
tunc dicti sunt falsi nec planatio nec fundamenti positio: tũc infirmatus ci-
to moriẗ. ¶ Fixa signa valent in omnibus durabilibus: vt est plantare edi
ficare nuptias celebrare: ⁊ tunc incarceratus diu stabit ⁊ qui irasciẗ tardius
placaẗ: ⁊ mercedes tũc sunt bone: ⁊ scorpio est leuior omnibꝰ fixis ⁊ leo ma
gis ⁊ aquarius tardior ⁊ deterior. ¶ Cõia signa bona dicit esse in societati-
bus: ⁊ qð tunc fit iterabiẗ qui egrediẽẗ de carcere retrudeẗ: cõualescens reci
diuabit: narratio nõ creditur: cõsilium nõ stabit: in negocijs deceptio erit.
¶ In inceptionibus nõ ponaẗ luna impedita nec ascendens in ascendẽte
vel ille cui eligiẗ infirmabiẗ nisi dñs ascendentis aspiciat gradum ascenden
tem vel erit vt absens a domo sua: qui nõ potest eã defendere: ⁊ si dñs ascẽ
dentis est malus: pone illum illuc aspicere trino vel sextili aspectu pone for
tunas in angulo ascẽdẽtis vel medij celi: ⁊ nõ cadat pars fortune in inicijs
ab aspectu lune: aut eius cõiunctione: ⁊ nõ cures si cadit ab ascendẽte: dũ-
modo aspiciet lunam vel saltem dñm ascendẽtis: ⁊ ponaẗ dñs ascendentis
cum parte fortune vel saltem in eius aspectu ꝙ melius est. Et luna nũq̃ po
naẗ in duodecima sexta vel octaua vel secunda: ⁊ sint ascendens ⁊ luna in
signis directis. ⁊ dicit ꝙ tortuosa signa signant tarditatẽ: ⁊ boni parum iu-
uant nisi in angulo vel in vndecimo ⁊ in quinto in bonoꝝ dñorum aspectu

quarto vel opposito parum iuuant: ⁊ mali aut parum aut nihil nocent nisi in angulis ⁊ in quarto ⁊ opposito dñi ascendẽtis: ⁊ lune timorem ingerunt sed aliud nõ possunt. ¶ Dorotheus dicit si luna est impedita ⁊ res nequaq̃ꝫ differri potest: nõ des ei dignitatem in ascẽdẽte: pone in ascẽdẽte fortunaꝫ ⁊ cõforta ascẽdens ⁊ dñm eius per presentiã vel aspectu fortunarũ. ¶ Pro domo scd̃a pro alchimia luna sit in signis cõibus munda ⁊ sit septima similiť ⁊ in opere auri apteť sol: argenti luna. ¶ In domo quarta pro edificijs mars o ĩno cadat ab ascẽdẽte ⁊ a luna ⁊ a mercurio ⁊ nũq̃ꝫ ibi pars deť sibi aut salt em in loco suo fortis ⁊ fortis super martẽ: ⁊ iungať ei ex trino vel sextili aspectu: quia mars nõ impedit rem veneris pro ipsius amore: ⁊ saturnꝰ cadat a venere ⁊ a luna propter inimicitias eius ad venerem ⁊ lunã. ¶ Cõtra infestationẽ alicuius terribilis vt fantasmatis aut alterius vt a domo vť ab homine remoueať: nec luna nec ascẽdẽs sit in signo fertili q ue sunt cancer leo scorpio aquariꝰ. ¶ Medicamen nõ fiat membro qđ est a sursum ad pectus cnm luna est in ariete tauro vel geminis: a pectore ad pectinẽ cũ est in cancro leone virgine a pectine ad genua cum est in libra scorpione sagittario ⁊c̃ vel a sursum nõ fiat ad pectinem: cum est luna ab angulo terre vsq̃ꝫ ad medium celi a sinistro. Propter hanc partem circuli ascendẽtem a pectine deorsum a medio celi vsq̃ꝫ ad anguluꝫ terre: vnde hec pars est ascendẽs ⁊ sit ascendens fortunatũ. ¶ Pro pilis radendis fiet hoc cum luna deficit lumine aut non sit in signis pilosis que sunt aries taurus leo capricornus. ¶ Oculos cura cum luna est aucta lumine iuncta fortune.

o 2

Pro alchimia

pro edificijs

Cõtra ĩfestatõꝫ alicuiꝰ terribilis

Medicina

Pro pilis radendis

Cura oculoꝝ

P honore hn̄do
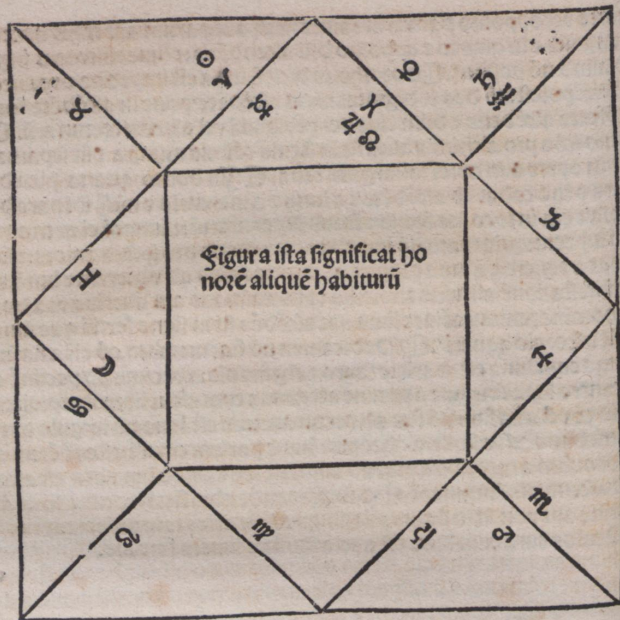
PRo honore habendo specialis est electio: vt dn̄s ascenden/tis vel dn̄s decimi vel iupiter sit in domo sua vt in angulo: vt caput cum aliquo horum trium: & melius in angulo medij celi & sine coniūctione & aspectu mali: nō in gradibus femineis nō in tenebrosis: nō in vacuis: non in puteis & electus est vt sit in gradibus fortunā augētibus. Et si est in domo aut gradu exaltationis sue hoc etiam valde cōmendabile iudicabis. ¶ Ad inueniendū quod queris elige vt dn̄s ascēdentis sit in ascendente. & melius si cum hoc dn̄s hore est cum illo. Item quod dn̄s ascendētis vel dn̄s hore aspiciat solem

pro inueniendo qd queris

ꝛ melius est si cum hoc luna aspicit dn̄m ascendentis. ¶ Successum quottidianum cognosce sic vide quantum est ortum de signo ascendente: ꝛ si in residua parte signi stella quecūq; fuerit: ita ꝙ istam aspiciat dominus ascē-dentis s'm naturam illius stelle in relicta diei parte assequet̃. Si vero dominus ascendentis illam non aspicit ad noctem illud differt̃. Si dominus orientis in oriente locatur maxime eadem die remouet̃ incomodum. Si dominus secunde est in ascendente: ꝛ aspicit̃ a domino ascendentis: eadez die lucrum largitur. Si vero dominus ascendentis ipsum non aspicit illa die soluet pecuniam in tributo. Si dn̄s tercij est in oriente respectus a domino ascendentis commodū ꝛ que ad fictum pertinēt dat. Si dn̄s quarti est in ascendente a dn̄o primi aspectus: vtilem acquirit amicum ꝙ est filius: vel hereditatem vel huiusmodi. Quinti dominus in oriente ab eiusdem domino si est aspectus: filius sibi aut amicus acquirit̃ vtilis: aut que sibi sunt placita habebit: ꝛ si non sit aspectus in similibus damnum: nam si maliuola eū aspiciat in hoc solo capitulo nec prodest nec obest. Sexti dn̄s ibidem ab orientali domino aspectus morbuz eadem die minat̃: respectu negato nec iuuat nec oberit: maliuole autem aspectus detrimentum a rege inducit. Septimi dominus in oriente ab illius dn̄o respectus: ipso die subdit imperio mulierem: aut mulierū profectu gaudebit: si vero non sit aspectus nec bonum nec malum est. Si maliuola aspicit: mulierum causa lachrymas et damnum assequet̃. Octaui dominus ut dictum est respectus non modicuz ea die pellit incommodū: sine aspectu nec iuuat nec nocet. Si maliuola respicit de morte timendum. Noni dominus in oriente vt dictuz est respectus ipsa die iter instituit sine aspectu affectat. Sed non incipit ꝛ maliuola respiciens ad ipsuz: aut si iter incipiat dimittit. Decimi dominus in oriente vt dictum est ꝙ tenet ea die que tunc sibi competit inducit dignitatem: respectu negato videtur adipisci: Sed non proficiet: maliuola respiciens ad ipsum ꝛ difficultatem ingerit. Undecimi dominus in oriente vt dictum est quottidie qđ prosperat dat: respectu negato nihil proficit: maliuole respectus omnino aufert. Duodecimi dominus in oriente ab oriētis domino respectus planctum inducit nam ea die confert angustiam: sine aspectu nec prodest nec obest. Cum dominus ascendentis ascendens non aspicit: est de ipso vt de homine a domo sua absente: quia tunc non potest eam defendere ꝛ cuz omni diligentia statum almutaz, semper obserua hoc est illius qui fuerit p̄potens in radice nam res cuius radix illa fuit semper similiter se habebit.

¶ Quid per singulos menses accidat indica ficxa gradu ascendente in prin
cipio mẽsis accipitur dominus terminorũ. Si vterqȝ dominus termini gra
dũ suũ respicit iuxta naturã recipientis ꝛ proprietatẽ dom⁹ in qua est indica
q̃ si est maliuola malũ auget: respectu negato nec bonũ nec maluȝ suggerit
iuxta hẽ p̃dicta potes eligere ẜm domos ꝛ dños domoꝝ ꝛ terminorũ. ¶ De
succedẽtib⁹ amoꝝ satis notaui in tractatu reuolutionũ ꝛ in sũma libri que
stionũ: ꝛ multum considera in electionibus partem felicitatis sapientie vi/
ctorie quam notaui supra in reuolutionibus ꝛ dominũ termini medij celi ꝛ
eorum habitudines ꝛ solem ꝛ est illa pars iouis: ꝛ accipitur in die a parte se
cretorum in iouem in nocte econuerso: ꝛ addent̃ desuper gradus qui ascen
dunt in signo ascendente: ꝛ proijcitur ab inicio signi ascendentis hui⁹ signi
ficationes laudabiles: vide in introductorijs in parte iouis. ¶ Item pro
statu nati omni hora recipe quantum est tunc a sole in locum lune in natiui
tate ꝛ proice ab ascendente tunc: ꝛ quo peruenit proiectio ibi est partis for/
tune directio: ꝛ ẜm habitudinem loci ꝛ dominũ eius indica: Scd̃m aliaȝ ra
dicem fac ꝛ ẜm phtolomeum quod est a sole in lunaȝ hoc in nocte proice
retro hoc est contra successionẽ signorum ab ascẽdente. In die in ante hoc
est ẜm successionem signorum.

¶ Tractatus decimus de intentionibus.

INtentionum volentis tibi facere questionez cum ad hoc ad te venerit: interposito sibi silencio: scias per dominuz ascendentis et locum eius: ordinata figura celi et positis planet[is] in locis suis in hora qua ille querere intendebat Si enim dominus ascendentis est in prima domo volebat querere de seipso: si in secunda de substantia: ⁊ sic per omnes domos ꝑut significant. Si dominus ascendent[is] est retrogradus vel combustus non per ipsum sed per ☽ iudica vt prius: nisi sit a ☉ combusta vel in via combusta: et tunc iudica per dominum hore sic: gradus quos fecit ipse in signo in quo est multiplica per 12. ⁊ sũmam distribue ab ascendente per. 30. ⁊ vbi terminatur ſm illã partẽ signi quod ipsa significat iudica intentionem: et si est iste scz dominus hore impeditus recipe gradus qui de signo oriente iam ascenderunt sup terraz hos diuide per. 2. ⁊ dimidium ⁊ hoc distribue ab inicio signi orientis dans vnicuiqꝫ signo. 2. gradus ⁊ dimidiuz vbi finitur ibi est intentio: verbi gratia fuit ascendens ♈. 12. distribui per. 2. ⁊ dimidium incipiens ab ♈: ⁊ terminata est distributio in quinta qđ est ♌ que domus est filiorum. Sciui ergo ꝙ volebat querere de filio: ⁊ quia domin9 loci scz ♌ ☉ erat in septima sciui ꝙ volebat querere de filij vxore qui si fuisset in sexta querere intendisset de filij infirmitate et sic de alijs dic. ¶ Ptholomeus iudicabat intentionẽ per fortiorem in circulo signatorem: vt si ille est in decima de honore: si in ꝑma de vita ⁊c̃. Et considera vtiqꝫ ascendens et dominum eius: ☉ et dominum eius: partem fortune ⁊ dominum eius ⁊ dominũ duodecimi gradus ascendentis: ⁊ qui inter hos fortior extiterit ſm illum iudica intentionẽ. fortiorẽ autem docet pars ducis que accipitur a domino hore in dominum ascendentis: ⁊ adduntur gradus quos fecit dominus hore in signo in quo est: et proijcitur a gradu domini hore: ⁊ in cuius planete signo terminata fuerit ꝓiectio ille est dux: credo tamen ꝙ debet proijci ab inicio signi domini hore: ⁊ si est almutaz in prima facie signi: significat rem signatam per primum dominum triplicitatis signi: ⁊ similiter in secunda ⁊ tercia dic. ¶ Intentionis quoqꝫ proiectio fit a domino hore in gradum ☉ recipiuntur gradus eq̃les ⁊ extenduntur ab ascendente: ⁊ vbi terminatur extensio in illa domo est intentio: vnde si ☉ est dominus hore dominus hore est in ascendente.
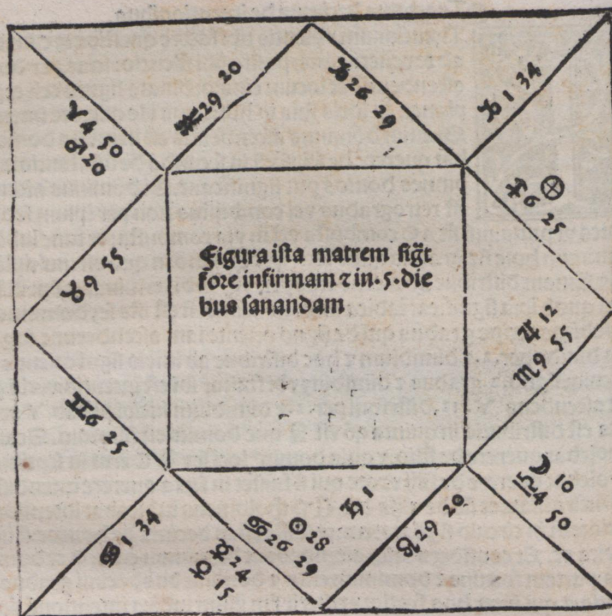
¶ Figura quoq; que Hermetis dicitur: equaui complete ad latitudinez cli-
matis tercij perfecti: ascendens erat thaurus. Medium celi ♑. 26. 29. Un
decima ♒. 29. 20. Circulus rectus. 61. 30. Duodecima ♈. 4. 50. Circulus
rectus. 94. 30. Prima ♉. 9. 55: Circulus rectus. 127. 30. Secūda ♊: 6. 25.
Circulus rect⁹. 154. 30. Tercia ♋. 1. 34. Circulus rectus. 181. 30. ¶ ♀ erat
in ♋. 15. in sua triplicitate. ☽ in ♎. 10. gradu in nulla dignitate sua. ☉ in
♋. Pars fortune in ♐. ♄ in ♌ in nulla dignitate suarum. Fuit ergo ♀ dux
questionis: tamen quia ☽ a ♄ separata ligatur in sexto: iudicauit Hermes
ꝙ questio esset de matre: nam ⁊ ☽ matrib⁹ preest ⁊ infirmitati: et quia ☽ se-
parabatur a ♄: dixit ꝙ infirmitas erat frigida ⁊ sicca: ⁊ quia in corpore hu
mano stomachus est ♌: dicit causaz esse in stomacho: ⁊ quia fuit ♄ in p̄mo
gradu ♌: dicit infirmitatem esse in ore stomachi. Inde quia ☽ ♀ applicat
recipienti curandam esse dixit: et quia inter ☽ et ♀ erant. 5. gradus: et ideo
dixit curandam infra. 5. dies quia signum erat conuersiuum. Et si ☽ fuisset

in signo firmo significasset. 5. annos: si in bicorporeo. 5. menses. Et si ☽ ♄ applicasset sic dixisset infirmam infra dies totidez morituram: econuerso si in loco ☽ ♀ fuisset. Questio foret de aliq̄ muliere sue gentis. Si ♄ de patre si ☿ de filio. si ☉ de rege. si ♀ in septimo de sponsalicijs. ☉ in die est masculꝰ in nocte femina. ☽ econtra. Si ♃ filr esset in nona questio esset de somnio. Si ♂ in septimo de contrauersia. ¶ Et Rasis quoq̧ videns hanc figuram ait. Cum viderem oriens femininum et dominum eius femininū et in feminino: de femina questionem fore planum erat. Et cum dn̄s domini orientꝭ esset in sexta ipsa scz ☽ ♀ in domo fratrum applicans separata a ♄ qui erat in q̄rto qd̄ est parentum: sciui ꝙ de matre: quia ☽ matres sunt: et quia dn̄o sexte de sexta applicabat: infirmam esse sciui: et quia a ♄ separabatur cuius est noxa: et ♀ applicat constitit illam fore sanandā: et quia inter translationē erant. 5. gradus et fiebat translatio de signo mobili: sciui ꝙ hoc qd̄ signatū erat in. 5. diebus fieri debebat.

Compilatio Leupoldi ducatus Austrie filij de astrorum sciētia: explicit feliciter. Erhardi ratdolt Augusteñ. viri solertis: eximia industria et mira imprimendi arte: qua nup venecijs nunc auguste vindelicorum excellit nominatissimus. Quinto ydus Januarij. M.cccc.lxxxix. currente.

Laus deo.
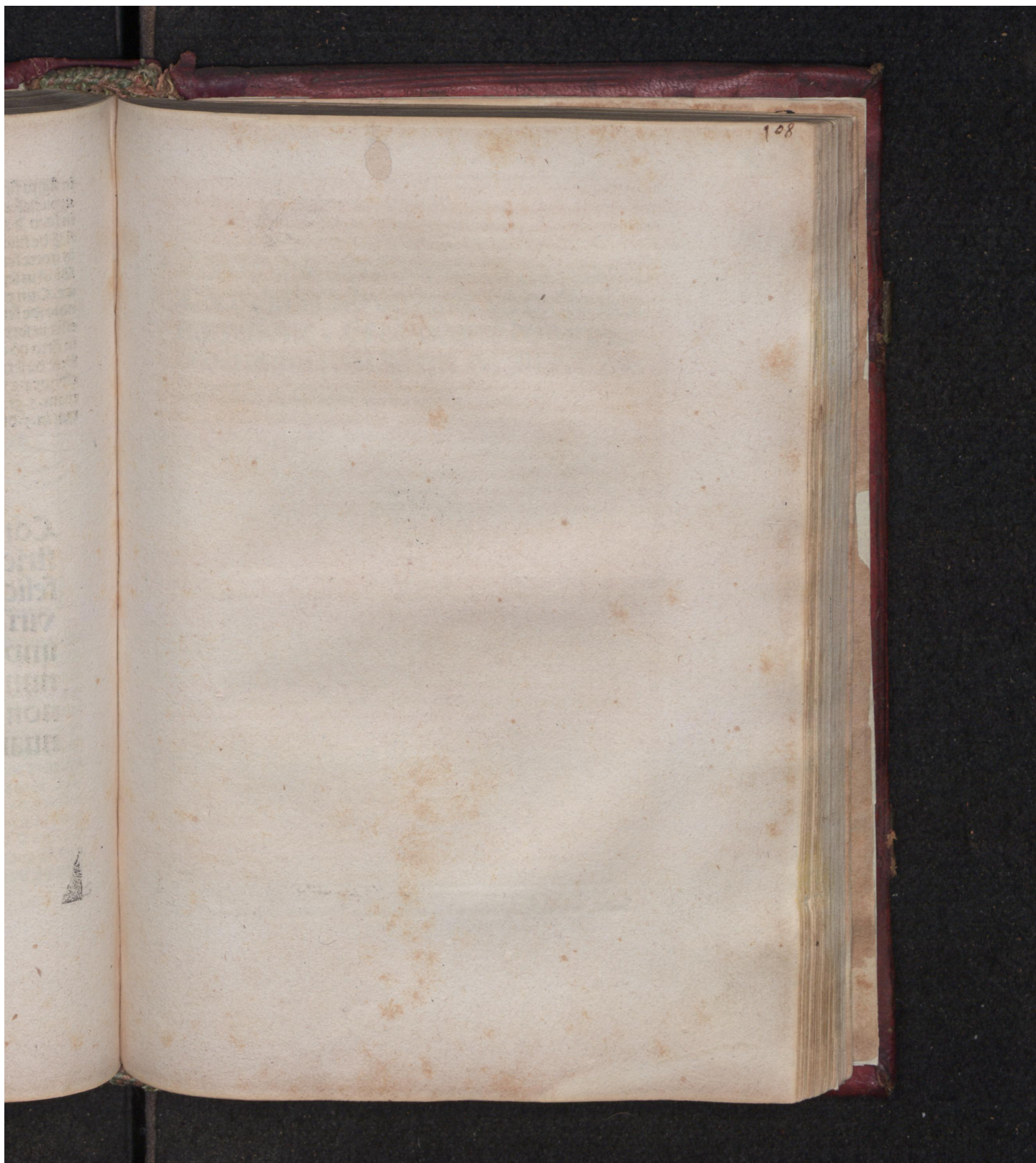
Cōcordātia astronomie cū theologia
Cōcordātia astronomie cū hystorica
narratione. Et elucidariū duoꝝ pre-
cedentium: dñi Petri de Aliaco car
dinalis Cameracensis.

Theologus.
Astronomus.

Uigintiloquiū de ꝯcordia astronomice veritatis cum theologia: dñi Petri de Aliaco cardinalis cameraceñ. viginti continēs verba feliciter incipit.

PRimū ſm philoſophū omne verū omni vero cōſonat: neceſſe eſt verā astronomie ſciam ſacre theologie cōcordare.

Secundū. Uerā aſtronomie ſciam quidā falſi nominis aſtrologi ꝑ varios errores ei adiūctos diffamauerūt ⁊ eā i ꝑncipio naſcētis eccl'ie ſacr꞉ theolog꞉ ſuſpectā ⁊ quodāmō odioſā reddiderūt

Terciū. Prefati errores nō ſolū a ſacris theologis ſed etiā a veris aſtronomis ſunt reprobati.

Quartū. Reiectis errorib' ꝑnotatis aliiſqꝫ collateralib' ⁊ cōnexis poſtq̄ꝫ creuit eccl'ia ⁊ fides catholica firmit' fundata eſt: vtile videt' theologos aſtrologiam ſtudioſi' indagare ⁊ int' varias vtilitates vna eſſet theologicis prophetijs aſtronomica iudicia reſpectu quorūdā futuroꝝ aduentuū coaptare.

Quintū. De theologicis prophetijs quib' aſtronomica iudicia poſſunt conuenienter aptari aliqua expedit exempla particulariter annotari.

Sextū. De annis ab origine mūdi nobis volētibus ꝑtractare diſtinctionē de varia anni acceptione expedit premittere.

Septimū. Premiſſaꝫ anni varietatē variāqꝫ diſtinctionē ad vniformē ⁊ cōpletā āni ſolar꞉ q̄ꝫtitatē reducē: ⁊ i ħ theologicā veritatē ⁊ aſtronomicā ꝯcordare

Octauū. Ex ꝑmiſſa anni varietate variaqꝫ acceptione nō procedit apparēs diſſonātia ſeu cōtrarietas in hebreoꝝ ⁊ ſeptuaginta interꝑtuꝫ ſentētijs ſeu i xp̄ianoꝝ hiſtoriographoꝝ cronicis ſuꝑ cōputatione annoꝝ a mūdi origine.

Nonū. Ad explicandū diſſonantiā opinionū variarū in cōputatione annoꝝ a mundi origine diſtinctionē etatū mundi cōuenit ꝑnotare.

Decimū. Diſſonātiā opinionū de annis mūdi vſqꝫ ad xp̄m expedit recitare.

Undecimū. De annis mūdi vtile eſt cōputationē hebraicā annotare.

Duodecimū. Ad annoꝝ mūdi computationē expedit aſtronomicā conſiderationem adaptare.

Terciūdecimū. Ad annoꝝ mundi cōputationē volētib' magnarū tempora cōiunctionū adaptare: opus eſt cōiunctionū dr̄am ꝑcognoſcere.

Quartūdecimū. Magnarū cōiunctionū ſignificationes hic cōueniens eſt breuiter explicare.

Quintūdecimū magnaꝝ cōiūctionū que fuerāt a diluuij tꝑe numerū poſſum' veraciter a poſteriori calculare.

Sextumdecimū. Per predictā coniunctionū maioꝝ calculationē a poſteriori nō poſſum' annos ab origine mundi certitudinaliter verificare nec circa hanc opinionum diſſonantiā cōcordare.

Decimūſeptimū. Multū videt' difficile magnarū cōiūctionū calculationem a priori ad annos mūdi certitudinaliter applicare.

Decimū octauū. Occaſione difficultatis ꝑmiſſe vtile videt' de creatiōe lumīarū ⁊ eoꝝ primeua diſpoſitione ⁊ opinionē theologoꝝ ⁊ aſtronomoꝝ diſcutere.

Decimumnonū. Presupposita cōi tam theologoꝝ q̄ astronomoꝝ opinione ꝙ mūdus creatus est in eqnoxio vernali sole existēte sub ariete: ex hoc cōsequent primā alioꝝ planetaꝝ dispositionē quā vocāt figuram seu faciē celi possumus describere.

Uicesimū. Supposita p̄missa figura celi ꝑ eā a priori possum⁹ primā ꝯiūctionē maximā cōsignare: ⁊ a posteriori ꝑ tabulas astronomicas vnā aliā cōiūctionē similē inuenire: ⁊ ex eis ꝑ aliarū hmōi cōiūctionū calculationē: legittimā verū numerū annoꝝ seclusa opinionū variarū dissonātia certitudinalit̄ cōcludere.

De cōcordia theologie ⁊ astronomie aliquid scribere ab amico i vtraq̄ꝫ perito trāsmisse mihi lr̄e occasionalit̄ induxerūt. In qb⁹ primo se nō prorsus ꝯtentū esse dicebat scie maioris dignitate notatos ⁊ theologos appellatos astronomie quā naturalē theologiā vocat termios nō pleni⁹ amplecti i quo labor vtilis videret̄ si supior theologia ꝑ futuris ingrēdis p̄stitueret̄: ⁊ naturalis de inferiorib⁹ cōpetent̄ iqsitiōꝫ validaret astronomie iudicijs accedētib⁹ ad dictamina ꝑphetarū magnarū cōiūctionū significationes ꝑphetiarū tenorib⁹ applicādo. Deinde se asserebat admirari nos fideles ex hebreoꝝ ⁊ septuaginta interpretū sentētijs apparent̄ dissonantib⁹ tot in lege noua ꝯtrarietates indeterminatas reliqsse vbi inter alia occurrit materia ꝙ ab adam vsq̄ꝫ ad xp̄m annoꝝ millenaria historiographi varie descripserunt vt preter methodiū quē de magnitudine numeri excusant aliq. 5228. posuisse videant̄ Eusebi⁹ cesariēsis. 6000. Beda vero numero minori. 5200. min⁹ vno. Que diuersitas vtiq̄ꝫ in cronicis nō ꝯtigisset si legū ⁊ cronicarū scriptores magnarū tp̄a cōiūctionū in significādis scriptis suis veridice supposuissent: horuꝫ igitur occasione dubiorum aliqua verba breuia explicabo.

Uerbū primū: qꝛ ꝺm ph̄m omne verū omni vero consonat necesse est verā astronomie sciam sacre theologie concordare. Quippe cū etiā eidem tāq̄ꝫ dn̄e ancilla debeat pre ceteris sciētijs subseruire. Cui⁹ rō est: qꝛ teste ap̄lo. Inuisibilia dei a creatura mūdi ꝑ ea que facta sunt intellecta cōspiciunt̄ sempiterna quoq̄ꝫ ei⁹ virtus ⁊ diuinitas. Sed inter oēs creaturas visibiles celestia corpora de quibus astronomia cōsiderat sua multitudine ac magnitudine suorūq̄ꝫ motuū ⁊ influentiarū mira varietate variaq̄ꝫ virtute i dei cognitionē ⁊ admirationē maxime nos inducūt; ꝑpter qđ merito ait psalmista. Celi enarrāt gloriā dei ⁊ opa manuuꝫ ei⁹ annūciat firmamētū. Et iō astronomia nō icōuenient̄ naturalis theologia noīat̄ qꝛ sicut superior theologia ad dei cognitionē ꝑ supnaturalē fideꝫ inducit: sic ista tāq̄ꝫ inferior ancilla eidē subseruiēs ad diuine cognitionis introductionē ꝑ naturalē rōnem manuducit.

Erbū secūdū. Verā astronomie sciam: quidā falsi nois astrologi ꝑ varios errores ei adiunctos diffamauerūt: ⁊ eaȝ in pricipio nascētis ecclie sacris theologis suspectā ⁊ quodāmodo odiosaȝ reddiderūt. Jdeo nō mirandū si tūc in vtiliorib⁹ occupati: huius scie terminos min⁹ amplecti voluerūt. Jnt̄ ꝓtactos errores tres ꝓsit notari ꝓcipui. Prim⁹ est eoꝝ qui ex astrꝭ oīa futura necessitate fatali euenire senserūt. Secundus est eoꝝ ꝗ astronomicis libris plures supstitiones execrabiles artis magice miscuerūt. Terci⁹ eoꝝ qui termīos astronomice ꝑtātis: respectu liberi arbitrij ⁊ quarundā rerū que solū subsunt diuine ac supernaturali ꝑtāti supbe ⁊ supstitiose excesserūt.

Erbū terciū. Prefati errores nō solū a sacris theologis: sed etiaȝ a veris astronomis fuerūt reprobati. Cōtra primū errorē Augustin⁹. v. de ciui. dei describēs. Fatū ꝰm estimationē illoꝝ qui vocant fatū vim positionis siderū ⁊ cōstellationū ꝰm quā oīa in his inferioribus necessario eueniūt: sic diffinit: ꝙ fatū nihil sit. Et hoc ipse ⁊ alij doctores theologi sufficient̄ ꝓbauerūt. A quib⁹ nō discordat peritissimus astronomoꝝ Ptolome⁹: vbi ait ꝙ vir prudēs dn̄at̄ astris. Cōcordat igit̄ theologia ⁊ astronomia: ꝙ astroꝝ cōstellatio varia in inferiorib⁹ ad varios effec⁹: ⁊ in hoibus ad varios mores disponit ⁊ inclinat nō quidem dispositione simpliciter necessaria ⁊ sufficiente: sed remota ⁊ contingēte: vnde illos mathematicos qui de necessitate hominū aliter fata intelligūt: rep̄hendit Gregorius q̄ cū ipsi dicūt: ꝙ si quis sub signo aquarij nascit̄: piscatoꝝ ministeriū sortietur Cū alicubi aliquē sub hoc signo nasci contingeret: vbi piscator omnimode nō esset. Cū etiā dicūt ꝙ qui sub signo libre nascunt̄ trapezite futuri sunt. Jn multis locis sub libra multi nascūt̄ vbi trapezite penit⁹ ignorant̄. Hmōi ergo astronomoꝝ dicta intelligēda sunt ꝰm inclinationē ⁊ dispositionē cōtingentē: non ꝰm absolutā necessitatē Contra ꝰm errorē: multi periti astronomi a suis libris magicā: tāq̄ȝ artem execrabilē ⁊ abominabilē excluserunt: sicut se facturū Leupoldus in sui operis exordio protestat̄. Et merito cū ꝰm leges gentiliū ars magica damnata sit: vt. viij. de ciui. dei dicit Aug⁹. Unde Albertus magn⁹ ꝓutilē etiā tractatū edidit: in quo vere astronomie ⁊ artis magice libros per eorū principia ⁊ fines distinxit: vt astronomicā veritatē ⁊ magicā vanitatē abinuiceȝ sequestraret. Contra tercium errorē tractatulū composui: quem de legibus ⁊ sectis intitulaui. Contra supstitiosos astronomos qui legibus legem diuinā subesse contendūt: cui pro complemēto hoc opusculū superaddo. ¶ Ad hunc aūt errorem plurimi accedere vident̄: qui generaliter dictamina prophetarū diuinarū que ad superiorē theologiā pertinēt: astronomica inquisitione validare. magnarū coniunctionū significationes: aut alia queuis indicia astronomica eis applicādo conant̄. Cum huiusmōi diuine prophetie plurimū sint de his fu

turũ que vim nature: ⁊ naturalis rõnis inuestigationẽ excedũt: sicut prophetia
ꝙ xp̃s nasciturus erat de virgine ꝙ futurus erat deus ⁊ homo: ꝙ iudicaturus
erat viuos ⁊ mortuos: ⁊ sic de similibus. De alijs aũt que nõ excedunt vim na
ture fortassis nõ esset inutile theologiã cum astronomia concordare sup̄natu-
ralẽ inspirationẽ per naturalẽ inuestigationẽ confirmando: prout aliqualiter
tetigi in prememorato tractatu: sed hec sequentia latius declarabunt.

Quartum verbũ. Reiectis erroribus p̄n otatis: alijsq̨ collaterali-
bus ⁊ connexis: postq̄ creuit ecclesia ⁊ fides catholica firmiter
fundata est: vtile videt̃ theologos astrologiã studiosi⁹ indagare
⁊ inter varias vtilitates vna esset theologicis prophetijs astro-
nomica iudicia respectu quorũdam futuroꝝ euentuũ coaptare
Cuius rei gratia tria euentuũ futuroꝝ genera expedit distingue
re. Nam quedam sunt futura que habent causam determinatã ⁊ infallibilem
vt sunt aliqua que attendunt̃ circa motum celestium corporũ in quibus est de
terminatio: ⁊ omnis impedimenti remotio: sicut coniunctiones planetarum ⁊
ecclypses ⁊ similia. Et de his nõ est theologica p̄phetia: sꝫ certa ⁊ euidẽs astro
nomica scientia. Quedam vero sunt que habent causam determinatã: sed ta-
men fallibilem sicut illa que sunt ſm inferiorẽ naturaꝫ: que ideo habet causaꝫ
determinatã: qꝛ intentio nature mouet determinate ad vnũ. Et ideo fallibilẽ
quia multiplex potest occurrere impedimentũ: vt si ager sit debite seminatus:
⁊ terra bona ⁊ bene disposita ⁊ cõueniẽs dispositio celestiũ corporuꝫ affert bo-
num fructũ. Et ista potest astronomus aliquo modo scire: non tamen ita certi
tudinaliter sicut predicta. Unde si de huiusmodi futuris euentibus essent ali
que diuine prophetie: eis quodãmodo adaptari possent astronomicoꝝ iudi-
ciorũ coniecture. Sicut exemplũ potest poni de prophetia ioseph super futura
sterilitate. Alia vero sunt que habent causam indeterminatã ⁊ fallibilem: sicut
sunt ea que procedũt libere ex volũtate humana: que in determinata est: quia
est ad opposita: ⁊ est fallibilis: quia etiã ei volenti aliquid perficere: multa oc-
currere possunt impedimenta. Et ideo talia non possunt certitudinaliter sciri
astronomica seu alia scientia humana: sed solum reuelatione diuina. Unde si
de talibus sint alique theologice p̄phetie: non possunt eis aptari astronomica
iudicia: aliqno modo certitudinaliter: sed quodãmodo exili coniectura. In-
quantũ (vt dictũ est) constellatio aliqualiter disponit ⁊ inclinat humanam vo-
luntatẽ: cui maxime obediunt homines brutales: qui malis inclinationibus
non resistunt per virtutes. Predictis aũt tribus generibus futuroꝝ euentuum
que fiunt ſm cursum nature: potest addi quartũ gen⁹ eoꝝ q̃ eueniũt miraculo
se a sola virtute diuina: que licet habeant cãm determinatã ⁊ infallibilẽ videlꝫ
diuinã volũtatẽ: tñ qꝛ illa est nobis penit⁹ ignota: nisi ꝑ diuinã reuelationẽ. Jõ
p̄phetijs q̃ sũt de talib⁹ futurꝭ: astronomicas cõsideratiões adaptare est oĩno
vane supstitiõis ⁊ supstitiose vanitatꝭ cũ talia excedãt vim natare ⁊ nãlis rõnis

Quintū verbū. De theologicis ꝓphetijs quibus astronomica iudicia possunt cōuenienter aptari: aliqua expedit exempla particulariter annotari. Nunc vero duo sufficiat explicare: vnū de veteri aliud de nouo testamento: primū de generalis diluuij ꝑsignatione: secundū de natiuitatis xp̄i figuratiōe. De primo igit̄ exemplo aliquid tetigi in predicto tractatu de legibus ⁊ sectis: vbi allegani Guillerinū parisieñ. libro de vniuerso: qui tractās de cataractis celi de quibꝰ scribit moyses loquēs de diluuio ⁊ ponit ꝙ per eas intellexit ꝓpheta ꝑtes illas celi: que generatiue sunt pluuiarū ⁊ inundationis aquarum: quales sunt signa aquatica: vt cancer ⁊ pisces. Siliter pliades ⁊ orion: De planetis v̄o mars venus ⁊ luna. Unde cōcludit ꝙ cataracte huiusmodi tunc aperte intelligunt̄: cū cause huiusmodi ad istas operationes pluuiarū nutu creatoris laxate sunt: ⁊ etiā confortate. Et ideo lꝫ Noe illud diluuiū ꝑcognouerit ꝑ reuelationē ꝓpheticā: tñ ꝓbabile videt̄ ꝙ aliqua cōstellatio astronomica illū effectū ꝑsignauerit. Ad quod etiā cōcurrere potuit ꝯiunctio magna: maior vel maxima que hmōi diluuiū antecessit: vt infra patebit. Nec minꝰ apparet probabile ꝙ aliqua ꝯstellatio illud diluuiū ꝑsignauerit: ꝙꝫ ꝙ arcus celestis signū sit: consilē diluuiū nō ampliꝰ esse venturū: sicut in geñ. scribit̄. Arcū meū ponā in nubibꝰ: ⁊ erit signuꝫ federis inter me ⁊ terrā: cūqꝫ obduxero nubibꝰ celū: apparebit arcus meus in nubibꝰ ⁊ recordabor federis mei quod pepigi vobiscum: qđ nō erūt vltra aque diluuij ad delendā vniuersam carnē. vbi dicit mgr̄ historiarū ꝙ noe (qr maxie timebat: ne aque diluuij super terrā iterꝝ nundarent) quotidie orabat ne hoc faceret. Et vt Josephus refert: pepegit fedus dñs: qđ vltra nō faceret diluuiū Et in signū federis huiꝰ posuit arcū suū in nubibꝰ. Et est signū duorꝝ: iudicij ꝑ aquā ꝑteriti ne timeat̄: ⁊ futuri per ignem vt expectet̄. Jnde est qđ duos hꝫ calores: ceruleū qui aqueꝰ est: ⁊ est exterior: qr ꝑterijt aqua. Et rubeū qui ē igneꝰ ⁊ est interior: qr futurꝰ est ignis. Deinde subdit ⁊ tradūt sci ꝙ. 40. annis añ iudiciū nō videbit̄ arcus: qđ etiā nālē ostēdet desiccationē aeris iā inceptā. Ex q̊ iterū pꝫ ꝙ sicut h̄ nāle signū poterit ꝑsignare diluuiū ignis: ita celestis ꝯstellatio potuit aque diluuiū ꝑsignare. Qđ aūt dictū ē de arcu federꝭ respectu exclusionis diluuij. Jntelligēdū est de diluuio gnāli qđ notāt v̄ba diuine scripture. Nō erūt ingt aq̄ diluuij vltra ad delēdā vniuersaꝫ carnē. Nā postea pluries factū ē diluuiū ꝑticl̄are: vt i thimeo platōis Et alibi legit̄ de q̊ Jsidorꝰ. xiiij. ethimo. in fine. Premisse v̄o scie theologice pōt ꝯuenient̄ applicari illa ꝯclusio perspectiue: q̄ dicit yridē cathaclismū excludē: sꝫ applicationē dimitto ne i primo exēplo ꝓsequēdo: nimiū ꝓlixus existā. De secūdo aūt exēplo aliq̄lit̄ tetigi i ꝑallegato tractatu: ⁊ iterꝝ sine temeraria assertione: sꝫ cū hūili reuerētia dico ꝙ bñdicta xp̄i icarnatio ⁊ ntītas lꝫ i multꝭ fuerat miraculosa ⁊ supnālis: tamē etiaꝫ q̊ ad multa fuit opi deifico ꝯceptionis ⁊ ntitatꝭ nā tāqꝫ famula dño suo ⁊ creatori subꝑuiēs dīne oipotētie cooꝑari potuit: ⁊ i his ꝑ celi ⁊ astrorꝝ v̄tutē ꝯcurrē

cũ virtute naturali virginis matris eiꝰ. Et ideo videṫ rõni naturali cõsonũ: nec xp̃iane legi dissonũ in his potestati astronomice veritatẽ theologicam concor dare. Quia in re expediẽs esse credere cõsiderare illã cõiunctionẽ maiorẽ: ⁊ se re maximã que fuit. 24. anno Augusti cesaris quã dixerũt astronomi signifi care sup legẽ mecurialẽ futurã. Et reuoluere motus saturni ⁊ iouis ad tempꝰ illud: ⁊ inueniemꝰ eos fuisse cõiunctos ꝑ medios cursus suos ante natiuitatez xp̃i ꝑ. 6. annos. 5. dies ⁊. 3. horas. Et fuit ista cõiunctio in cancro. Et si fuisset propinquior capiti arietis fuisset maxima vt dixerunt periti astronomi. Sicut in dicto tractatu pleniꝰ notatũ est. Deinde attendere cõuenit figurã natiuitatꝭ xp̃i: que post dictos. 6. ãnos fuit videlicet. 24. ãno dicti augusti cesaris: die tũc 25. mensis decembris. Currente numero aureo ꝑ binariũ: hoc est in secundo anno cicli decẽ nouelunis ⁊ in. 21. anno cicli solariſ ſm cõpotistas: qđ tamen habitũ est: nõ in experientia vel reuelatione: sed ex tabularũ compositione: a posteriori in aureũ numerũ resoluendo. Hora vero dicte natiuitatis fuit circa mediaz noctem ſm vsum ecclesie: cuius p̃cisa verificatio potest sũmi ex media cõiunctione solis ⁊ lune in marcio precedẽte die. 13. cõpleta ad meridiẽ irlm: vbi puer natus est nobis: vt pz per tabulas de medijs cõiunctionibus ordina tas: ꝑ quas concordant astronomi antiquas experiẽtias ⁊ modernas. Unde ex predictis videṫ posse concludi: quod illiꝰ benedicte natiuitatis ascẽdẽs erat 3. gradus libre. Cuiꝰ figuraz plenius describere peritis astronomis relinquo. In premissis aũt hoc notanṫ cõsiderandũ est: q̄ q̃cũq3 inuenta fuerit huiꝰ na tiuitatis figura: dei sapia: humanitati xp̃i hypostatice vnita: bonitatẽ cõstella tionis augere potuit in meliꝰ: ipsiusq3 dispositionẽ in malũ penitus suspendere maxime q2 stelle ⁊ planete naturaliter boni sunt: ita quãtũ in eis est: bona intẽ dunt ⁊ efficiunt: nec ad mala inclinãt de perse: sed solũ per accidẽs ꝑ ineptitu dinẽ ⁊ inabilitatẽ suscipientis: sicut in dicto tractatu pleniꝰ expressuz est. Ex his ergo que dixi circa duo exempla p̃missa satis innotescit: que cõformiter possũt dici circa plurima: que in lege hebraica ⁊ i lege xp̃iana recitanṫ. Ex oibus etiã supra declaratis satis patet responsio ad primũ dubiũ principale in principio huiꝰ operis ꝓpositũ. Ex dicẽdis aũt patebit respõsio ad secundũ.

S Extũ verbũ. De annis ab origine mũdi nobis volentibus ꝑtractare distinctionẽ de varia anni acceptione expedit p̃mittere. Nã ſm Isi dorꝫ. v. ethimo. triplex diciṫ annus. Est enim annus lunaris. 30. die rũ. Aliꝰ solstitialis vel solaris. 12. cõtinẽs mẽses. Aliꝰ magnꝰ oibꝰ pla netꝭ in eũdẽ locũ cõcurrẽtibꝰ: qđ fit post ãnos solstitiales plurimos. Et de isto anno magno dixi ĩ tractatu de legibꝰ ⁊ sectis: sed de ipõ loq nõ ẽ p̃ntis ꝓpositi. De anno v̄o lunari: licet q̃nq3 sumaṫ pro vna lunatione: que est. 30. dieruz ſm Isidorꝫ tñ vna lunatio minꝰ continet: videlicet. 29. dies ⁊. 31. minuta diei cũ aliquibꝰ minoribꝰ fractionibus sicut dixi in tractatu de correctione kalendarij

Et cõmuniter capitur annus lunaris pro. 12.talibus lunationibus que vocant
menses lunares. Hic ergo ãnus lunaris minor est solari de. 11.dieb⁹:ex quib⁹
crescentibus pluries replicatis: colligitur vna lunatio: ꝛ sic constituitur annus
lunaris embolismalis siue excrescens. 13. lunationes continens. Hebrei vero
ꝛ arabes vtunt anno lunari. 12.mensiũ:licet diuersimode ordinẽt suos menses
ꝛ varie suas diuidant fractiones:sic notaui in tractatu de vero ciclo lunari ꝟm
arabes. De anno aũt solari varie fuerunt opiniones:de quibus(vt ad ꝯcordiã
reducantur) sciendum est ꝙ scientia de ratione anni prius fuit apud hebreos:
caldeos:ꝛ grecos. Et anteq̃ plene transiret ad latinos Romulus prim⁹ rome
vrbis fundator. 10.menses in anno ꝯstituit:incipiens a marcio:de quo Ouidi⁹
in libro de fascis Tpa distinxit tunc ꝯditor vrbis in anno Cõstituit mẽses quinq̃
bis esse suo. Cuius rõnem assignat Qð satis est vtero matris dum ꝓdeat infans
hoc anno statuit tpis esse satis. Aliam quoq̃ rationem assignat Ouidius:ꝛ de
noibus mensiũ diffuse prosequitur:quibus non insisto:quia sunt extra ꝓpositũ
Postea vero numa(qui successit Romulo) huius artis peritior. 10. mensibus
duos addidit:videlicet ianuarium ꝛ februarium:vnde ibidem dicit Ouidius.
At numa nec ianũ nec auctas preterit vmbras.mensibus antiquis imposuitq̃
duos. Annus ergo romuli constabat ex.300.diebus:ꝛ quilibet mensis ex.30.
diebus. Ann⁹ vero nume ex.354.dieb⁹. Sed iulius cesar in astronomia edoct⁹
sicut notat Lucanus contra quosdã astronomos in egipto:de quantitate ãni
solaris disputauit:ꝛ ordinẽ kalendarij:sicut suo tpe fieri potuit:stabiliuit:vnde
quia vidit solem non posse facere cursum suum in anno nume:eidem adiunxit
11.dies: et sic constituit annum ex.365.diebus integris:quibus adiunguntur
sex hore:que in q̃tuor annis diem faciunt bisextilem: hanc tamẽ quartam diẽ
constantem ex sex horis:non ponunt astronomi integrũ:sed minorem de sexta
parte vnius hore ꝛ modico plus vt declaraui in principio dicti tractat⁹ de cor-
rectione kalendarij:ꝛ magis in fine tractatus de legibus ꝛ sectis:vbi satis oñdi
ꝙ p̃cisa q̃ntitas anni nondũ certificata est. Et dicunt aliqui periti astronomi
ꝙ nunq̃ est precise equalis:sed modica differentia quantũ ad p̃sens ꝓpositum
pro nihilo habet. De inicio vero ãni solaris sciendũ est ꝙ sicut numa:sic postea
romani annum suum inceperũt a solsticio hyemali:quod tunc fuit in principio
ianuarij:quia tunc sol incipit ascendere. Romulus aũt ꝛ hebrei incipiũt annũ
ab equinoctio vernali videlicet in marcio:quia in eo mundus factus fuisse dr
Arabes aũt incipiunt a solsticio estiuali:quia dicũt ꝙ sol factus est in illo mẽse
Egiptij vero incipiunt ab equinoctio autũnali:videlicet a septẽbri:iuxta auctorẽ
Gen. Protulit terra herbam virentem:ꝛ fructum facientem iuxta genus suum
Autumnus aũt est tps fructuosum:ideo in eo debuit esse anni principium: sed
non obstantibus premissis: de anni q̃ntitate ꝛ eius inicio multe natiões longe
aliter vtunt anno:vnde Aug⁹ de ciuitate dei narrat: ꝙ apud plures scriptores

hystoricos reperitur egiptios habuisse ānum.4.mensiū: acarnanas.6.mensiū: labinios.13.mensiū:⁊ subdit ꝙ Plinius scōs cū cōmemorasset relatū fuisse in terris aliquez vixisse: 152.ānos:alios.10.amplius:alios.200.annoꝝ habuisse vitam:alios.300.quosdam ad.500.alios.600.nōnullos ad.800.etiā pueniſſe hec oīa in sciētia tꝑm accidisse arbitratus est. Alij ꝗppe inqt estate determināt annū:⁊ alij hyeme:alij quadriptitis tꝑibus sicut archades quoꝝ anni trimēses fuerunt. Etiam adiecit qm̄ aliqn̄ egiptios quorum paruos ānos quaternorum mensiū supra diximus lune fine limitasse annū:itaqꝫ apud eos inquit.⁊ singula milia annoꝝ vixisse produntur. De hac etiam annorum paruitate conformiter loqtur Solin⁹ in principio li.sui de mirabilib⁹ mundi:sicut allegaui in tractatu de imagine mundi in ca.de insula taprobana :vbi per hanc annoꝝ paruitatez concordare nisus sum quandā eiusdem Solini hystoricā narrationē:cum nr̄e fidei veritate de mundi duratiōe:insuꝑ beatus Aug⁹ ibidez recitat:⁊ reprobat quorundā opinionem qui primeue etatis hoīes tot annis vixisse credunt:sicut sacra scriptura cōmemorat. Sed ad hoc saluandum putant aliter annos illis tꝑibus computatos.i.tāte breuitatis: vt vnus annus noster.10.illos habuisse credat̄. Quapropter inquiunt:cum audierit quisqꝫ vel legerit.900.ānos queꝗꝫ vixisse: debet intelligere.90. Jlle ergo annus minim⁹ q̄les.10.faciunt vnū nr̄m 36.hēbat dies. Ex p̄missis itaqꝫ patet q̄ꝫ diuersa et aduersa de āni quantitate fuerit opinio.

Eptimum verbū. Premissam anni varietatez:variāqꝫ distinctiōz oportet ad vniformē ⁊ completā anni solaris quantitatē reducē ⁊ in hoc theoloicā veritatez ⁊ astronomicā concordare:nam cuz motus solis sit nobis metrum ⁊ mensura alioꝝ motuū celestium necesse est qualitercunqꝫ computetur annus apud varias gentium nationes ꝙ eoꝝ anni reducant̄ ad mensurā anni solaris cōpleti ⁊ ꝑfecti.i.circuit⁹ solis ab vno eqnoctio in idem equinoctiū:vel ab vno solsticio ad idem solsticium: ⁊ ideo Aug⁹ p̄allegato li.xv.de ci.dei predictā opinionem de paruitate annoꝝ prime etatis ita cōcludit. Prouide remouet̄ hic error qui coniectura falsa:ita vult astruere scripturarū nostrarū fidem vt alibi destruat. ⁊ subdit. Prorsus ⁊ tantus tunc dies fuit q̄ntus ⁊ nūc est:quē.24.hore diurno circulo nocturnoqꝫ determinant:tantusqꝫ mensis quantus ⁊ nunc est:quē luna cepta ⁊ finita concludit.⁊ hunc mensem lunarē ponit Aug⁹.30.dierum: vnde videt̄ ꝙ computatio sacre scripture non per menses solares latinorum: sed per menses lunares hebreoꝝ debet attendi: cui etiam ꝯcordat computatio astro-nomicarum tabularū. Postea magis ad propositū subiungit: tantus fuit tunc annus quantus ⁊ nunc est:quem menses lunares:additis ꝓpter cursum solarē qnqꝫ dieb⁹ ⁊ quadrāte.i.q̄rta diei ꝑte cōsūmāt:⁊ huic veritati theologice ꝯcordat antiq̄ astronomoꝝ traditio:nā p̄dictā āni solaris q̄ꝫtitatē docuit Abrathis

qui fuit antiquissim⁹ astronom⁹ hebreoꝝ. Concordant etiã canones tabularũ Azarchel ⁊ Alfoncij qui docent annos persarũ hebreoꝝ ⁊ arabũ ad predictã anni quantitatẽ reducere. Etsi annus nr̃ adhuc esset rectificatus qui non plene illã quartã partẽ diei ꝯtinet vt supra dictũ ẽ: precisior fieret cõputatio subtract[is] subtrahendis: ⁊ additis addendis. Sed insuper non est hic pretermittendũ ꝙ astronomia p̄dicte veritati theologice ꝯcordat de longeuitate antiquoꝝ: nam vt docet Alkabicius astronomi posuerũt varios ãnos firdarios planetarũ qui habent respectũ ad longeuitatẽ nati videlicet maximos maiores ⁊ medios ⁊ miores. Exẽpli gr̃a anni maximi firdarici satni sũt. 465. iouis. 490. mart[is]. 264. solis. 1410. vener[is]. 200. mercurij. 480. lune. 520. Ad istos aũt ãnos null⁹ ꝑueĩt tp̄e nostro: tñ frustra ac sine fundamẽto eos posuissent astronomi: nisi ad eos qñq3 aliqui ꝑuenissent: in quo tñ mirum videtur ꝙ tot anni attribuunt[ur] soli cum li. p̄allegato dicat Aug⁹ ꝙ plures ad. 900. ãnos transierint: nemo tñ ad. 1000. ꝑuenit: sed esse potuit ꝙ aliqui ꝑuenerunt quos scriptura sacra minime cõmemorat: sicut idem Aug⁹ ibidem ait. Non omnes hoĩes qui tunc esse potuerunt scriptorẽ sacre huius hystorie necesse habuisse noĩare: sed eos solos quos oꝑis suscepti ratio postulabat: videlicet eos a quib⁹ per successiones ceterarũ generationum ex vno hoĩe propagatarũ perueniret[ur] ad abrahã: ac deinde ex eius semine ad populũ dei ⁊ ciuitatẽ eius ipsiusq3 regem ac conditorem xp̄m. Jam vo adid qđ ꝓpositũ est: de annis firdaricis redeam⁹. Anni ergo maiores satni sunt. 57. iouis. 69. mart[is]. 50. solis. 120. veneris. 82. mercurij. 76. lune. 108. Anni vero medij saturni sunt. 43. cum dimidio: iouis. 45. cum dimidio: martis. 40. cũ dimidio: solis. 69. cum dimidio: vel s̄m quosdam. 39. cum dimidio: veneris. 45 mercurij. 48. lune. 66. cũ dimidio. Anni aũt minores saturni sunt. 30. iouis. 12. martis. 15. solis. 19. veneris. 8. mercurij. 20. lune. 25. De his ergo ãnis firdaric[is] dicunt astronomi ꝙ si minores aliquis transiuerit: ad medios ꝑuenire poterit sed medijs transactis: aliqui licet pauci ad maiores ãnos ꝑueniunt: sed postea declinant: que sentencia astronomica theologice veritati ꝯcordat: quam libro preallegato idem Aug⁹ ita concludit. Tam magnos inquit ãnos vixerunt illi antiqui vsq3 ad amplius q̃3. 900. quantos postea vixit abraham. 170. ⁊ postea filius eius ysaac. 180. ⁊ filius eius iacob prope. 150. ⁊ nunc viuũt homines. 70. vel. 80. ⁊ non multo amplius de quibus dictũ est: ⁊ amplius eis labor ⁊ dolor Ad confirmationem autem sacre hystorie de longeuitate antiquorum ibidẽ allegat Aug⁹ testimonia de magnitudinibus corporumque longe ampliores tunc fuerunt q̃3 nunc sunt: vbi inducit Uirgilij auctoritatẽ qua significauit maiora tunc corpora producere solem tellurem. Jnducit etiam experientiam de ossibus gigantium que modũ alioꝝ plurimũ excessert: sicut ipse se vidisse testat[ur] Jnducit ꝓpterea plinium sc̄dm: q̃nto magis magisq3 p̄terit sc̄li cursus minora corꝑa naturã ferre: qđ etiam Homeꝝ poetã notasse cõmemorat. postea subdit

qđ dicit idem Plinius esse adhuc gentem vbi.200.ānos viuitur: vnde ꝯcludit Si ergo humanarum vitarum diuturnitates quas experti non sumus hodie hr̄e credunt̄ incognita nobis loca: cur non etiaꝫ habuisse credant̄ tp̄a: an vero credibile est alicubi esse quod hic non est. Et incredibile est aliqn̄ fuisse quod nunc non est. Sed de his ista sufficiant: vt id qđ propositum est exequamur.

VErbum octauū. Ex p̄missa anni varietate: variaqꝫ acceptiōe non ꝓcedit appens dissonātia seu ꝯrietas in hebreoꝝ ⁊.70.interpretū sentencijs: seu in xp̄ianorum hystoriographorum cronicis: super computatiōe annorum a mundi origine: hoc manifeste seq̄tur ex premissis: quia licet hebrei vtantur ānis lunarib⁹: ⁊ latini solarib⁹ tñ lunares ad solares reducūtur vt dictum est. Nec illorum annoꝝ differentia potest illorum auctorū dissonantiam: que in annorum computatione notatur efficere: sicut ex dicēdis inferius ꝯsideranti clarius apparebit. De dissonantia vero hebreoꝝ ⁊.70.interpretū de qua tactū est non intendo specialiter ꝓsequi: sed solum contentari in verbo Aug. qui in libro.xv.preallegato ita concludit. Jlla inquit numeroꝝ varietas que inter codices hebreoꝝ inuenitur ⁊ nostros neqꝫ de hac antiquorū longeuitate dissentit. Etsi qua ita habet diuersa vt verū esse vtrūqꝫ non possit: rerum gestarum fides ab illa ligua repetenda est: ex qua interpretatum est qđ habemus: que facultas cum volentibus presto sit: non tñ vacat: q̄.70.interp̄tes i plurimis que diuersa dicere vident̄ ex hebreis codicib⁹ emendare ausus est nemo. Non enim est illa diuersitas puta mendositas: nec ego vllo modo putandū existimo: sed vbi non est scriptoꝝ error: ad eos diuino spiritu: vbi sensus esset consentaneus veritati: non interpretantiuꝫ munere: sed prophetantium libertate aliter dicere maluisse credendum est. De dissonantia ergo que inter xp̄ianos scriptores reperitur: deinceps solum dicturus sum.

NOnum verbum. Ad explicandū dissonantiam opinionū variaꝝ in computatione annoꝝ a mundi origine: distinctionem etatum mundi conuenit prenotare. De his aūt in pluri⁹ locis tractauit Aug⁹ in libro.iiij. de doctrina xp̄iana: in li.lxxxiij.questionū: in li.de cathezizandis rudibus: ⁊ specialr̄ in fine.xxij.li.de ciu.dei. Has etates sex dieb⁹ mōdane creationis adoptans ita distinguit vt prima etas tanq̄ꝫ dies vnus sit: ab adam vsqꝫ ad diluuium. Scđa inde vsqꝫ ad abraham non equalitate tp̄is: sed numero generationū denas quippe hr̄e reputantur. Hinc iam sicut Matheus euangelista determinat tres etates generationum vsqꝫ ad xp̄i subsequuntur aduentū que singule denis ⁊ quaternis generationibus explicant̄: ab abraham vsqꝫ ad dauid vna: altera a dauid vsqꝫ ad transmigrationē in babiloniam: tercia inde vsqꝫ ad xp̄i carnalē natiuitateꝫ fuerunt itaqꝫ omnes quinqꝫ. Sexta nunc agitur generationum nullo numero metienda ꝓpter id qđ dictum est. Non est vestrum nosse tp̄a vel momenta que

pater posuit in sua potestate. Postq̄ tanq̄ in die septimo requiescet deus id ē
nos in seipso faciet quiescere: et sic septima erit sabbatum nostrū cuius finis nō
erit vespera. De sex predictis etatibus tractauerunt Ysidorus libro. v. ethimo-
logiarum: et magister in hystoria scolastica: et fere omnes catholici cronicarum
scriptores quorum plures etiā annorum ↄnotationes ānotauerunt. de quib⁹
inter eos mira fuit opinionū varietas. Et quia primi annoꝝ sūmatores fuerūt
70. interp̄tes: deinde Joseph⁹ Eusebius Hieronim⁹ Prosper Orosius Beda
Ysidorus: ideo eorum opinionem hic scribere decreui. 70. ergo a mundi prin-
cipio vsq̄ ad diluuium ṡm magistrum hystoriarum. 2244. annos posuerunt.
Ipse vero Methodius. 2000. qui tantum per ciliades secula disponit: nec ap-
ponit annos si supersint: et ideo nihil certum de numero annorū posuit. Hiero
nimus autem non plene ponit. 2000. sed Josephus ṡm aliquos posuit. 2656.
ṡm tamen alios hec litera videtur corrupta iuxta illos versus. Aurore tempus
ad hoc ab adam iosepho teste fuerunt anni sexcenti milia pene duo. Orosius
vero cui concordat Beda ponit in sūma ab adam vsq̄ ad ninū regem sub quo
natus est abraham. 3184. annos. Eusebius vero in prefatione cronice sue quā
Hieronimus de greco transtulit in latinum ita scribit. Cum diuinā scripturam
diligenter reuolueris a natiuitate abraham vsq̄ ad totius orbis diluuium in-
uenies retrorsum annos. 942. Item a diluuio vsq̄ ad adam. 2242. in quibus
nulla penitus nec greca nec barbara et vt loquar in cōmuni nulla gentilis inue
nitur hystoria. Ex quo patet q̄ Eusebius concordat de ānis prime etatis cum
70. interpretibus nisi solum de ānis duobus quos vltra posuit magister hysto
riarum vt patet superius quod forte ex vicio scriptoris factum est: patet insuper
q̄ cū Eusebio totalr̄ ↄcordat Orosius: vnde verisil'e est q̄ ipsi suā computatiōē
a. 70. interpretib⁹ receperunt. Hieronim⁹ vero ab hebraica veritate: vnde cum
Josephus hebreus fuerit mirū videtur q̄ computationē Hieronimi et vnum
alioꝝ tam abundanter excesserit. Ex p̄missis igitur manifestū est q̄ in compu-
tatione annoꝝ prime etatis magna fuit apud scriptores dissonantia. De alijs
aūt etatib⁹ non tanta: et ideo hic breuitatꝭ causa p̄transeo. Contentus Ysidori
computationē recitare: ipse nanq̄ ab adam vsq̄ ad archā edificatā cōputauit
annos. 2242. in quo ↄcordat cum. 70. deinde iungens primā et secundā etatē
ab adam vsq̄ ad abrahā numerat annos. 3284. in quo ↄcordat cum Eusebio
et cum Orosio: deinde ab adam vsq̄ ad dauid tres etates cōprehendens com
putat. 4224. deinde quatuor etates vsq̄ ad transmigrationē babilonis. 4679.
deinde vsq̄ ad xp̄m in quo est finis q̄nte et iniciū sexte etatꝭ. 5210. et hec de mūdi
etatibus sufficiant de quibus finaliter illud notandum est q̄d Eusebius in prin
cipio sue cronice signanter expressit videlicet in hebreis etiam codicibus disso
nantes etatum annos inueniri plusq̄ vel minus prout interpretibus visum est
legitari sequendum illud potius quod exemplorum multitudo traxit.

Verbum. 10. dissonantiaȝ opinionū de annis mundi vsq̄ ad xp̄m expedit recitare: nā vt in. ij. dubio ꝓpositū est nostrarū hystoriarū seu cronicaruȝ scriptores eos varie descripseunt. Et inter primos accedat ille famosus Eusebius cesariensis ep̄us: cui ibidem false imponitur sex annoꝝ milia posuisse: nō enim est ita qȝ ex p̄missis manifeste patet ꝙ ab abrahā ⁊ regno nini a quo suam cronicā inchoat ꝓcedit per decades q̈s. 124. numerat vsq̄ ad ioathan regem: deinde per olimpiades vsq̄ ad xp̄m qui ẜm eū. 42. anno imperij augusti natus est: et. 15. anno tyberij p̄dicare orsus vsq̄ ad qȝ tp̄s annos recolligēs ita ↄcludit. Computant̄ inquit anni in p̄ntem annū. i. 15. tyberij cesaris a scd̄o anno instauratōis tēpli q̄ facta est sub altero āno persarū darij: anni. 548. A salomone aūt ⁊ prima edificatiōe tēpli anni. 1060. a moyse ex egressu isr̄l' ⁊ egipto anni. 539. ab abrahā ⁊ regno nini āni. 2044. a diluuio. 2986. ab adā anni. 5228. ex quib⁹ liquet intentū: sed postea vnum valde notandū subiungit qȝ hic incidenter inserere dignū duxi. Jhesus xp̄s inquit mortem passus est anno tyberij. 18. quo tp̄e etiam in alioꝝ ethnicoꝝ cōmentarijs hec ad verbū scripta reperim⁹ solis facta defectio: bithinia terremotu ↄcussa: ⁊ i vrbe nicea edes plurime corruer̄t que oīa his ↄgruūt que in passiōe saluatoris acciderīt. Scribit vero sup̄ his Flegō qui olimpiadaꝝ egregius supputator est in. xiij. li. ita dicens. Olimpiade inquit. 202. magna et excellens inter oēs qui ante eaȝ acciderant defectio solis facta diei hora sexta ita in tenebrosam noctē versus vt stelle in celo vise sint terreq̄ mot⁹ in bithinia nicene vrbis multas edes subuerteret: hec supradict⁹ vir. Argumentū aūt hui⁹ rei ꝙ saluator isto āno passus sit euangeliū prebet in quo scribit̄ post. 15. annū tyberij cesaris tribus annis dn̄m predicasse. Josephus aūt vernaculus iudeoꝝ scriptor circa hec tp̄a die penthecostes sacerdotes primū cōmotionem locorū etiam quosdā sonitus sensisse testat̄: deinde ex addito templi repentinā subito erupisse vocē dicentē. Transmigrem⁹ ex his sedib⁹: scribit aūt supradict⁹ vir ꝙ anno eodē pilatus preses secreto noctis imagines cesaris in templo posuerit ⁊ statuerit: ⁊ hec prima seditionis ⁊ turbarū iudeis causa extiterit: hec Eusebius sub. 202. olimpiade signauit. Sed vt ad id qȝ propositū est redeam⁹ ex p̄missis patet ꝙ cōputatio p̄dicta annoꝝ vsq̄ ad tp̄s predicationis xp̄i satis cōcordat cū Orosij cōputatione vsq̄ ad tp̄s sue natiuitatis: nam ipse ad Aug. scribēs ita dicit. A primo hoīe vsq̄ ad ninū magnū vt dicunt regem qn̄ natus est abrahaȝ fluxerūt anni. 3184. qui ab oībus hystoriographis vel obmissi vel ignorati sunt Anni aūt ab abrahā vsq̄ ad cesarē augustū. i. vsq̄ ad natiuitatem xp̄i que fuit anno imperij cesaris. 42. qn̄ bella toto orbe cessarūt colligunt̄ anni. 2015. ⁊ sic fiunt anni. 5199. ab adam vsq̄ ad xp̄m ẜm Orosiū: cui ↄcordat Beda: sed cum Orosi⁹ ⁊ Beda vltra. 5000. ponant. 200. annos min⁹ vno: fuerunt tn̄ qui vltra 200. posuerūt annos, 24. alij. 28. Jsidorus aūt q̈si mediando inter istos ponit sicut supradictū est ab adam vsq̄ ad xp̄m ānos. 5210. ⁊ ne alioꝝ computatiōȝ ignorare videat̄ ibidē subdit. Jnuenim⁹ ab inicio mundi vsq̄ ad natiuitatem

xpi fm libr Orosij.5199.vel fm alios.227.vl.24. Ex quib9 patet q tota dissonantia inter pdictos catholicos scriptores de annis ab adã vsq ad xpm est de 29.vel.30.ãnis aut circiter: q videret facilr posse ɔcordari per vnũ modũ quez tangit mgr hystoriarũ in fine li. Regũ ad determinandũ ɔrietates q emergũt de colloatione regũ iuda z regum isrl videlicet q h9modi varietates z alie pnt determinari per sinodochẽ:hoc est qz illi qui plures annos ponunt numerant partez pro toto ponentes qnq annos incõpletos pro annis cõpletis z pfectis. Cuius signũ est qz obmittũt annoz fractiões sicut dies menses qrtas z tercias ac medietates annoz. Ubi aũt esset tanta annoz differentia q per hunc vel p alium rõnabilem modũ non posset ɔuenienter ɔcordari sicut idẽ ait hoc vicio scriptoris credendũ est accidisse qui in pprijs noibus z numeris sepe falluntur z idem docuit Aug9.xv.de ciuit.dei. Prima inquit diuersitas numeroz aliter se hñtium in codicibus grecis z latinis aliter in hebreis scriptoz tribuat errori Et postea subdit q cũ diuersum aliquid in vtrisq codicib9 inuenitur qnquidez ad fidem rerum gestarũ vtrũq esse non potest verũ ei lingue potius credatur: vnde in aliaz per interpretes facta est translatio. Hec igitur de latinis ãnorum scriptoribus dicta sufficiant.

Sequitur de hebreis.

Verbum.11.de ãnis mõi vtile est computatõz hebraicã annotare hanc computatõz diffuse psecutus est Uincentius in speculo hystoriali cuius dicta breuiter recolligã. Anno igitur.600.vite noe inundauert aque diluuij:ab inicio aũt mundi.1656.z ibi prima etas mõi termiata est qsi infantia obliuioni data. Anno vo sede etatis.222.mõi vero.1878.genuit nachor filiũ suuz thare in quo terminat scõa etas que tñ vsq ad ortũ abrahe extenditur.i.vsq ad annũ thare 70.sic scõa etas hũit ãnos.292. sic q ab inicio mõi vsq ad ortũ abrahe fluxert anni.1948.z hoc fm veritatẽ hebraicã:fm vero.70.longe plures. Ab abrahã aũt vsq ad regnũ dauid fuit tercia etas hñs annos.940.in cui9 principio regni incepit qrta etas:non vt quidaz dicunt pro regni iudeoz inicio cũ inchoasset a saule:sed pro inouatione pmissionis olim plurib9 facte de xpo z regno xpiano Siquidẽ iurauit dñs dauid veritatẽ de fructu ventris tui ponã sup sedem tuã Et habuit hec etas annos.485.vsq ad vltimã captiuitatem iudeoz:ab adam vero.3373. igitur ab inicio captiuitatis que iuxta pphetiam Jeremie.50.ãnis pseuerauit etas quinta exordium habuit que ɔtinet annos.500.z circiter.90. que ad xpm terminata est. Ex quibus oibus ab adam vsq ad natiuitatem xpi vbi incepit secunda etas colliguntur anni.3963. et hoc fm Uincentium qui vt asserit ex diuina hystoria iuxta beati Hieronimi translationẽ annoz numerũ computauit:veruntamen vt idem ait. Ante abrahe tempora tam ante diluuiũ q post:multo plures in editione.70.leguntur q in nostra reperiantur. Et hoc patet ex supra allegatis ab Eusebio Orosio z Jsidoro qui antiquam translationem secuti sunt quorum computatio predictam hebraicaz computationem

excedit annis. 1236. Postea vero subiungit Vincentius ꝙ si maiorem illum numerum prosequi volueri mus ⁊ iuxta librum iudicū ab exitu de egipto vsq; ad edificationez templi. 600. annos numeram⁹: ⁊ insuper in regno Amon regl. iuda. 12. annos quorum. 10. tantum apud hebreos habentur: computatis his omnibus inueniemus ab inicio mundi vsq; ad natiuitatem dñi ſm Bedā quē sequitur ecclesia. 5199. ãnos: vnde versus. Unum tolle datis ad milia quinq; ducentis. Nascenti dño tot dat Beda a prothoplausto. Nec mirandum est si hec Bede computatio adhuc ab ecclesia obseruetur: q2 longe anteq̃ hebraica Hieronimi translatio in vsu ecclesie haberetur non solum Beda: ⁊ illi hystoriographi quos xp̃iani vt dictum est insequuntur: sed oẽs catholici doctores tam greci q̃ latini iuxta translationem. 70. annorum computationez obseruabant: vnde illam etiam sequitur Aug⁹. ij. de ciui. dei vbi ait ꝙ sexti millenarij annoꝝ mundi posteriora spacia suo tp̃e voluebantur: vbi incidenter notandum est ꝙ Aug⁹ ibidem non assertiue vt quidam crediderunt: sed solum recitatiue ponit illam opinionem que dicebat ꝙ primeuam creationez ideo distinxit deus per sex dies vt significaret ꝙ omnia que per totam durationez seculi huius facere disposuerat in sex annoꝝ millenarijs adimpleret hanc siquidem opinionez in pluribus locis ⁊ specialiter vt supra dictum est in fine libri de ciuitate dei assertiue repellit. Aliam quoq; in tytulo psalmi sexti illorum videlicet qui aduentū dñi ad iudicium post. 7000. annorū ab adam futurum crediderunt vt septem milia annorū tanq̃ septem dies transeant: deinde illud tp̃s tanq̃ dies octaua adueniat. De talibus aūt coniecturis quid catholice tenendū sit dudum satis probabiliter explicaui in quodaz sermone de aduentu dñi sup̃ verbo. Scitote quoniam prope est regnum dei: sed his omissis ad propositum redeamus.

Verbum. 12. ad annoꝝ mundi computationem expedit astronomicam ↄsiderationem adaptare. Hoc aūt videtur fieri posse per tabulas astronomicas a diluuio circa sed non supra: q2 de superioribus ãnis vt ab Eusebio ⁊ Orosio predictū est nulli gentiles hystoriographi aliquid tradiderūt: quare nec astronomi de illis tabulas ediderunt: sed illos annos ex sola diuine hystorie reuelatione suscepim⁹ licet quidam iudei asserant tabulā astronomicā per quam cõiunctiones solis ⁊ lune calculāt Moysen tradidisse. Dico igitur ꝙ a diluuio citra possunt astronomi annos mundi certificare: q2 a radice certa ⁊ era sumunt sue ꝓgressionis inicium: nam ſm tabulas Alfonsi differētia diluuij talis fuit ad incarnationē christi ꝙ eam precessit per annos. 3103. cum. 11. mensibus ⁊. 29. diebus. Hi autem sunt anni ꝑsici qui paulominus minores sunt annis romanis: quia ꝑse suum annum ex. 365. diebus pretermissa quarta diei parte affirmant cõstare: quare manifestum est non idem inicium sumi anni in vna temporis parte sicut apud latinos ⁊ grecos potest inueniri: sed circulariter per tp̃m deduci spacia. eorum quoq; menses. 30. continent dies preter octauum qui continet dies. 35

Quia ergo predicti anni persici minores sunt annis romanis. Ideo a diluuio vsq ad xp̄m plures numerant q̄ romani: videlz plures de duobus annis vno mense. 17. dieb⁹ minutis obmissis. Qđ sic patet fm Alfonsum: quia dr̄a diluuij ⁊ regis alfonsi sunt anni romani. 4353. menses. 3. dies. 12. minuta. 45. Dr̄a vero incarnationis xp̄i ⁊ regis alfonsi sunt anni romani. 1251. menses. 5. nihil in dieb⁹ minuta. 15. Et sic subtracto minori de maiori remanēt a diluuio vsq ad xp̄m anni romani. 3101. menses. 10. dies. 12. minuta. 30. Ex quibus patet q̄ cum Beda ponit ab adam vsq ad xp̄m. 5200. annos vno minus subtractis inde. 2242. annis quos ponunt. 70. vsq ad diluuiū remanēt fm Bedam a diluuio vsq ad xp̄m anni. 2957. Et sic discordat computatio alfonsi ⁊ excedit alfonsus Bedam de annis. 143. vel circiter. Et adhuc minus discordant ab alfonso illi qui vltra computationē Bede ponunt. 11. annos vt Isidorus vel vt alij. 24. vel. 29. vel. 39. sicut ex supradictis patet. Cum vero Vincentius ponat ab adam vsq ad xp̄m fm computationē hebraicaz annos. 3963. pat et q̄ subtractis inde annis. 1656. quos ponit pro prima etate vsq ad diluuiū remanēt fm eius computationē a diluuio vsq ad xp̄m anni. 2307. Et sic discordat a cōputatione alfonsi que dictā computationē excedit de annis. 795. vel circiter. Et dixi circiter propter fractiones quas hic omitto exprimere. Unde manifeste patet q̄ computatio Bede quā sequit̄ ecclesia multo magis propinqua est computationi alfonsi: videlicet de annis. 654. vel circiter. Quapropter videtur melius esse sequenda q̄ computatio vincentij. Maxime quia facilius potest concordari cum computatione alfonsi per modū supra tactuz videlicet per synodochen: quia Beda annos integros sine fractionibus numerat. Alfonsus vero annoꝝ fractiones non omittit. Quia ergo astronomice considerationes que motus ⁊ coniunctiones octaue spere stellarū ⁊ planetarū demonstrant: in talibus computationibus debent (ut videt̄) obtinere principatū. Ideo alfonsi computationē sequar in sequētibus cōsiderationibus: que erunt de magnarū cōiunctionū temporibus.

Terciūdecimū verbū. Ad annoꝝ mūdi computationē volētibus magnaꝝ tp̄a cōiunctionū adaptare: opus est cōiunctionū dr̄am precognoscere. Sciendum est igit̄ q̄ fm aliquorū modernoruz astronomoꝝ opinionē duplex est planetarū coniūctio. Una est superior que est triū planetarū superioꝝ. Et alia inferior que est quatuor inferioꝝ planetaꝝ. Coniūctio v̄o supior est quadruplex maxima: maior: minor ⁊ media. Cōiunctio maxima est quādo cōiūgunt̄ tres planete superiores. s. saturnus: iupiter ⁊ mars. Cōiūctio maior est saturni cum ioue. Minor iouis cū marte. Media saturni cū marte. Magna autē cōiūctio est saturni ⁊ iouis in pricipio arietis que fit i. 960. annis semel. Et fm albumasar ⁊ astronomos antiquos dicebat̄ maxima: vt notaui in tractatu de legibus

ꝛ sectis: qḋ patet etiā ꝑ alkabiciū dr̄a quarta sui introductorij. vbi dicit ꝙ ma/
ioꝛ ex omnibꝰ cōiūctionibꝰ est cōiūctio saturni ꝛ iouis in inicio arietis. Secūda
vo eoꝝ cōiūctio vt ibidē ait: est ī inicio vniuscuiusqꝫ triplicitat. Et hoc in. 240.
ānis Jungunt̄ eni in vnaqꝫ triplicitate duodecies. i. faciūt ī vnaquaqꝫ triplici
tate. 12. cōiūctiones. deinde mutat̄ eoꝝ cōiunctio ad triplicitatē que hāc suc/
cedit. Tercia cōiūctio est saturni ꝛ martis ī inicio cancri: que fit in oibꝰ. 30. an
nis. Quarta vo cōiūctio ſm alkabiciū est saturni ꝛ iouis in vno quoqꝫ signo se
mel que fit in oibꝰ. 20. annis. Sed qꝛ circa magnas cōiūctiones nr̄a versat̄ in/
tentio: de medijs ꝛ minoribꝰ cōiūctionibꝰ supioꝝ planetarū de varijs quoqꝫ tā
ipsꝛ ꝓ qꝫ inferioꝝ planetarū cōiūctionibꝰ: nihil hic ampliꝰ dicturi sumus: qꝛ illo
rū multitudo maiorē reqrit tractatū. Juxta doctrinā ptolomei in centiloquio
verbo. 51. vbi ait. Nō obliuiscaris. 120. cōiūctionū que sunt in stellis erraticis
Jn illis eni est maioꝛ scia eoꝝ que fiunt in hoc mūdo ꝛc̄. Et ibi haly illarū cō/
iūctionū dr̄as breuiter annotauit.

Quartūdecimū verbū. Magnarū cōiūctionū significationes hic cōueniēs est breuiter explicare. Nā cū dicat ptolomeꝰ vbi statim allegatū est quod in illis. 120. ꝯiūctionibꝰ est maioꝛ scia eoꝝ que fiunt in hoc mūdo: tn̄ magnas cōiūctiones quas ꝑdiximꝰ: repe/rimꝰ maioris efficacie fuisse ad maiores mutationes in hoc secu lo factas. Nā cōiūctiones illoꝝ superioꝝ planetaꝝ. sicut ait mes/
sahali significāt res maximas: ꝛ maxime mirandas, ꝓpter tarditatē motꝰ eoꝝ
Et ī hoc cōcordāt oēs astronomi. qꝛ nūqꝫ fuit aliqua istarū cōiūctionū: sine ali
qua magna ꝛ notabili mutatione ī hoc mūdo. Quibꝰ cōcordat aristoteles in li
bro de nā ꝛ ꝓprietatibꝰ elemētoꝝ. vbi ait. Qꝛ anni vbertas ꝛ sterilitas fiunt per
stellarū ꝑmutationē in signis diuersis sup climata septē. Et mortalitates gen/
tiū ꝑteritarū: ꝛ regna vacua fiūt apud cōiūctionē stellarū duarū satni ꝛ iouis:
ꝑ eoꝝ enī ꝑmutationē de triplicitate ad triplicitatē accidunt accidētia magna
Sed in spāli loquendo de cōiūctione maxima triū supioꝝ dicūt astronomi ꝙ
si illā aspexerit sol: illa significat nouas sectas ꝛ regnoꝝ mutationes ꝛ destru/
ctiones aliquoꝝ climatū, p magna ꝑte ꝛ significat pħiam. Et si isti tres plane/
te cōiūcti fuerint in casibꝰ suis significabit, siccitatē ꝛ sterilitatē nisi sint fortuna
ti vt innuit Albertꝰ in de natura ꝛ ꝓprietatibꝰ elemētoꝝ: Et euenit effectꝰ ſm cō
ueniētiā fortitudinis eoꝝ: vn̄ si fuerit illa cōiūctio ī signo igneo significabit ter/
re sterilitatē. Si ī signo aqueo: pluuiarū mľtitudinē. Si ī signo aereo: vētorum
fortitudinē. Si ī signo terreo: frigoris supfluitatē. Et si fuerit cōiūctio in signis
masculinis: sigt̄ decremētū aīaliū masculinoꝝ. De cōiūctione vo maxima satur
ni cū ioue ī pꝛīcipio arietis dicūt ꝙ sigt̄ res sectarū nouarū. Et si iupit̄ fuerit foꝛ
tioꝛ significabit bonū. Et si saturnꝰ fuerit fortioꝛ: significabit maximū decremē
tū ꝛ tribulationes. Et si illa ꝯiūctio fuerit ī signis igneis: sigt̄ terre siccitatē ꝛ ste
rilitatē: ꝛ silr̄ fit ī signis aereis: sed ī signis aquaticꝭ sigt̄ inundationē aquaꝝ ꝛ
pestilētiā nisi fuerit impediti. De significatiōe aūt illaꝝ ꝯiūctionū transeo gr̄a

breuitatꝫ. Et qꝛ iste magne cōiūctiões magꝫ ad ꝓpositū ꝑtinēt eo ꝙ magꝫ pos sūt applicari ad dictamia ꝓphiaꝝ ⁊ mutationes sectaꝝ ⁊ euētꝰ admirādaꝝ reꝝ

Erbū qntūdecimū. Magnaꝝ ꝯiūctionū q̄ fuerūt a diluuij tꝑe numerū possumꝰ a posteriori veraciṫ calculare. Hoc eniꝫ data certa radice faciliṫ fieri poterit ꝑ̄supposita vltia ꝯiūctione triū supiorꝫ planetarū q̄ ẜm astronomos fuit anno xp̄i. 1345. die marcij. 24. in. 19. gradu aq̄rij vel ꝓpe: q̄ cōiūctio ẜm leopoldū aq̄s diminuit ⁊ victualia generat ⁊ ex ꝯsequēti pestilētiā sigṫ maximā vt patuit ꝑ effectū euacuationis gētiū a regnis ⁊ climatibꝰ varijs. Alioꝝq3 plurimū maloꝝ sequētiū quoꝝ vsq3 nūc remanēt vestigia. Ab hac igiṫ cōiūctiōe possumꝰ a posteriori cōputādo. s. retrorsū ꝑ̄cedētes cōiūctiones siles calculare: qđ sic ostēdiṫ. Nā siľ iūctis annis a diluuio vsq3 ad xp̄m cū annis a xp̄o vsq3 ad ꝯiūctionē ꝑ̄dictā p3 ꝙ a diluuio ẜm alfonsū vsq3 ad eā fuerit āni. 4446. mēses. 20. dies. 12. mi. 30. vn̄ manifeste seqṫ qđ si hec ꝯiūctio fiat i oibꝰ. 224. ānis vt aliq dicūt sequētes tabulas ꝓphacij iudei. Hoc fūdamēto (exempli gr̄a) ꝑ̄supposito: facile erit calculare quot tales ꝯiūctiōes vsq3 ad diluuiū ꝑ̄cesserūt. Et ꝯsiľr possent calculari ille q̄ fuerūt an̄ diluuiū: ⁊ significari ꝑ q̊t annos a pꝛīcipio mūdi fuit ꝑ̄ma talis cōiūctio: si de illoꝝ annoꝝ nūero eēt nobis certitudo. S3 nō habemꝰ eram certā seu radicē istiꝰ cōputatiōis ꝓpter dissonātiā opinionū de ānis a p̄ncipio mūdi vsq3 ad diluuiū. S3 hic diligēt aduertēdū ē ꝙ l3 ẜm aliq̊s astronomos modernos ꝑ̄dicta triū supioꝝ planetarū cōiūctio dicaṫ maxīa ꝓpṫ planetarū cōcurrētiū pluralitatē. Tn̄ ẜm antiq̊s astronomos cōiūctio saturni ⁊ iouis in pꝛīcipio arietis simpľr dṙ maxīa ꝓpṫ effectū (q̊s sigṫ) magnitudinē. Est eni maxīaꝝ rerū significatīa magꝫ q̄3 alia ꝑ̄dicta: sicut oēs ꝯcordāt astronomi. Vn̄ respectu illiꝰ maxīe i capite arietis q̄ fit i. 960. ānis. Alie cōiūctiones saturni ⁊ iouis dicunṫ magne: maiores ⁊ medie sicut notat alkabiciꝰ vbi sup̄. Et vt i ꝑ̄allegato tractatu de legibꝰ ⁊ sectꝫ pleniꝰ exꝑ̄ssu3 est. Quibꝰ ꝯcordat leopoldus q alioꝝ astronomoꝝ sn̄ias cōpēdiose recollegit. Nā i qnto tractatu sui introductorij ita scribit Generales ⁊ maiores mūdi alteratiōes ⁊ mutatiōes sciunṫ ꝑ cōiūctiōes saturni ⁊ iouis i capite arietꝫ i. 960. ānis: ⁊ hec ẜm eū in supiori tractatu maxīa est in mūdo. Et sigṫ mutationē i sectꝫ ⁊ i regnis. Secūda est cōiūctio eoꝝ in. 240. annis ẜm mutationē eoꝝ de vna triplicitate i aliā: q̄ etiā magnā alterationē i mūdo sigṫ Tercia est cōiūctio saturni ⁊ martꝫ i. 30. annis i inicio cācri vbi est satn̄i debilitas ⁊ casus martis. Quarta est cōiūctio saturni ⁊ iouis in. 20. annis q̄ fit duodecies in. 240. annis: hec ille varijs i locis scripsit: multaq3 alia q̄ ad ꝓpositū possent induci. S3 ista ꝓ nūc sufficiāt. Ex qbus oibꝰ colligiṫ ꝙ valde videreṫ expediēs: vnā vltimā saturni ⁊ iouis maximā ꝯiūctionē i capite arietis calculare. Et ab illa sicut supiꝰ tactū ē a posteriori retrorsu3 ꝯputādo ꝑ̄cedētes ei siľes ꝯiūctiōes nūerare. qꝛ si eaꝝ tꝑa notauerimꝰ: ⁊ ad ea historias applicemꝰ iuenie mus ꝑfecto circa hmōi tꝑa magnas ⁊ mirādas mutatiōes i h̄ seculo euenisse.

Verbũ sextũdecimũ. Per predictã cõiũctionũ maiorũ calculationem a posteriori: nõ possumus annos ab origine mundi certitudinaliter verificare: nec circa hoc opinionũ dissonantiã cõcordare. Hoc manifeste patet quia ſm peripateticos qui mũdũ a parte ante ꝛ a parte post perpetuũ opinanť magnarum cõiũctionum inuẽtio nihil agit ad mũdi etatem numerãdam. Scõm vero eos qui ponũt mũdum habuisse principiũ ꝛ finem etiam habiturum: nõ possunt a posteriori calculari anni qui fuerunt a principio mũdi vſq ad primam cõiunctionem maximã: nisi data certa radice pro computationis fundamento: sicut supra tactũ est. Utrũ aũt a priori possit prima cõiũctio inueniri: ꝛ per hoc mũdi etas a suo pricipio calculari ꝛ veraciter certificari: deinceps probabiliter tẽtare magis q̃ certitudinaliter tractare proponimꝰ.

Decimũseptimũ verbũ. Multũ videť difficile magnarũ cõiunctionũ calculationẽ a priori ad annos mũdi certitudinaliter applicare. Applicatio eñi harũ cõiũctionũ põt adhuc dupliciter cõsiderari. Unus modus est a posteriori: alius a priori. Primꝰ procedit ab vltima cõiũctione ascẽdẽdo ad precedẽtes. Secũdus aũt a prima cõiũctione descẽdẽdo ad subsequẽtes. Primꝰ vero modus est facilior vt ex predictis patet. Secũdus aũt difficilior: vt ex sequẽtibus manifestũ est. Nã iste modus ꝓcedẽdi ꝑsupponit pro fũdamento figurã celi: ꝛ dispositionẽ planetarũ que fuit i mũdi pricipio: ꝛ inde calculat primã cõiũctionẽ ꝛ ex illa ceteras. Sed illud fundamẽtũ est multũ incertũ: ꝛ maxie qꝛ circa hoc magna est varietas opinionũ. Hebrei nãq in equinoctio vernali dicũt mundũ factũ esse: Arabes vo i solstitio estiuali. Egyptij aũt i equinoctio autũnali. Et romani i solstitio hyemali: sicut superiꝰ notatũ est: vbi de anni pricipio agebatur. Difficile ergo est certitudinaliter scire: que istarum opinionũ sit verior. Illã tñ hic ꝓsequar: q̃ apud astronomos cõiter obseruať. Et hec est opinio hebreoꝝ.

Verbũ decimũoctauũ. Occasione difficultatis ꝑmisse vtile videtur de creatione luminariũ ꝛ eoꝝ primitiua dispositione: opinionem theologoꝝ ꝛ astronomoꝝ discutere. Et vt a capite .i. a prima mũdi die sumamus exordiũ. Sciendũ est ꝙ doctores theologi ꝛ specialiter Augustinus de prima luce: que prima die facta legiť. Et de luminaribus celi (que quarta die facta sũt) multas mouet questiones quas guilhelmus altissiodoreñ. in secũda parte sũme sue prosequiť. Sed de his tres solũ tãgere ꝓponimꝰ: que magis ad ꝓpositũ ꝑtinere videnť: prima igiť questio est: qualiť illa lux faciebat diẽ ꝛ noctẽ. Et hic est duplex modꝰ dicẽdi vnus ſm doctores grecos: videlicet damascenũ ꝛ basiliũ. Alius ſm latinos. Illi enim dixerũt ꝙ lux illa seu nebula lucida emissione ꝛ cõtractione radioꝝ suoꝝ diem ꝛ noctẽ faciebat: hoc aũt dicebãt esse i ꝑtãte ipsiꝰ lucis: nõ ꝑ virtutẽ ꝓpriã: sed ꝑ

ꝑceptionē diuinā. Cuiꝰ ſimile forte factū eſt in paſſione dñi qñ ſol dicitur obſcuratꝰ fuiſſe: nō quidē natura ſed diuino precepto. Et ſic intellexerūt doctores greci fuiſſe in illo primo triduo. Alius eſt modꝰ dicendi ſm doctores latinos quem Beda ⁊ alij expoſitores cōiter ſequuntur: qꝛ ſicut dicit bonauētura ſuꝑ ſecundū ſniarū diſ. 13. hic modꝰ videtur eſſe rōnabilior: ⁊ virtuti naturali ꝓximior: videlꝫ ꝙ lux illa noctē ⁊ diē faciebat ſuo motu ⁊ reuolutiōe: ſicut poſtea ſol fecit ſua actione. Nā lux illa intelligitur facta fuiſſe vbi nūc eſt ſol: ⁊ ex illa formatus creditur eſſe ſol: ⁊ ita quodāmodo ſolis ſilitudinē in diſtinctione diei ⁊ noctis habuiſſe eſtimatur. Et hic modꝰ ꝓbabiliꝰ ſuſtinetur. Sed hic oritur ſecūda queſtio: quia ſi lux illa ꝑ ſuū motū faciebat diē ⁊ noctē cū ipſa fuerit ante ꝓducta tanq̄ꝫ mota: ſequitur ꝙ ipſa fuerit ꝓducta añ omnē diē: ergo ipſa nō fuit opus prime diei. Si vero dicatur ꝙ ſimul cepit eſſe illuminare ⁊ moueri: queritur vbi primo incepit: Aut eni ex oriēte: aut ex occidēte: aut ex aliqua alia parte celi. Si ex oriēte ergo videtur: ꝙ primo fuerit mane ⁊ poſtea veſperū. Et hoc eſt contra ſcripturam q̄ dicit: veſpere ⁊ mane dies vnꝰ. Si ex occidēte g̊ videtur ꝙ lux cepit in occaſu; qđ eſt incōueniēs. Si in aliq̄ ꝑte alia vt in meridie: tūc videtur ꝙ ille dies nō habuerit. 24. horas qđ eſt cōtra expoſitores. Et iō quō eſt vbi lux illa primo facta fuerit: ⁊ qualiter inde diē ⁊ noctē fecerit. Ad quā q̄ſtionē ibidē rñdet Bonauētura. Qꝛ formatio illiꝰ lucis fuit opus prime diei. Non qꝛ prima dies ipaꝫ lucē ꝑceſſerit: ſed qꝛ ſimul incepit dies cū luce. Quāuis eni motus rei ſequatur eē rei ſm nām: tñ duratione pōt ſimul cū mobili incipe. Et queratur vbi lux illa inceperat moueri. Rñdetur vbi facta fuit. Sed de loco vbi facta eſt due fuerūt opiniones. Quidā eni dixerūt ꝙ lux illa facta eſt in meridie duplici rōne. Prima qꝛ lux illa primo faciebat veſpe ⁊ mane ſicut dicit ſcriptura: ergo videtur ꝙ priꝰ tenderet ad occaſum: q̄ꝫ redieret ad ortū: Alia rō eſt: qꝛ dei ꝑfecta ſunt oꝑa. Et ideo diē ⁊ lucē fecit in ſua plenitudine: ⁊ iō in meridie. Et hoc videtur ſentire beda ⁊ alij expoſitores qui dicūt primū diē plena luce cepiſſe. Et ſi obijciatur ꝙ tunc a principio diei vſqꝫ ad mane nō fuerūt. 24. hore. Reſpondētur ꝙ ſex hore huiꝰ diei ꝑceſſerant ſucceſſione tꝑis ꝑtrāſeunte; ꝓpter mutabilitatē ipſiꝰ materie. Et poſtea ſexta hora q̄ eſt in numero ꝑfecto facta eſt lux qđ eſt corpꝰ perfectū in ſui natura in plena ⁊ ꝑfecta irradiatiōe videlicet in meridie. Et cū eēt tūc tempꝰ equinoctiale vſqꝫ ad occaſuꝫ fuerūt ſex hore. Et poſtea vſqꝫ ad ortuꝫ ſequētis diei fuerūt. 12. Et ſex ꝑceſſerāt ante formationē lucis poſt creationē celi ⁊ terre. Et ita factꝰ eſt dies nālis perfectus ⁊ integer. Alia opinio eſt ꝙ nō fuerit mora tꝑis interiecta inter creationē ⁊ diſtinctionē: ſed ſtatim poſt creationē celi ⁊ terre ꝓduxit dñs lucē. Ita ꝙ poſteriꝰ nā: ſed ſimul duratione. Sed iſti dicūt ꝙ lux illa cepit in oriēte ⁊ ſua reuolutione ꝑfecta: tendēdo ab eodem puncto in idē fecit diē nālē. Et hoc videtur hugo in libro de ſacramētis ſentire. ⁊ iſtud videtur ſatis ꝓbabile: vt ibi cepit lux illa in die primo vbi conditus eſt ſol

ī̄n die quarto. Tradit̄ enim sol quarta die cōditus fuisse in oriēte ⁊ nō in meri-
die ⁊ luna ī occidēte. Et si obijciat̄ ꝙ pri⁹ ergo debuisset scriptura dixisse: factū
est mane ⁊ postea vespe. Dicendū ꝙ sicut tangit magister sniaꝝ in dis. p̄allega
ta. Mane dicit finē p̄cedētis: ⁊ ex hoc dicit quandā obscuritatē: ꝓpter hoc nō
dicit tm̄ diei iniciū: sed noctis cōsūmationē. Et quia in prima lucis formatione
nō p̄cessit nox. Ideo dr̄ dies illa cepisse a plena luce: ac' si fuisset ī meridie. Nō
ergo dr̄ fecisse pri⁹ mane: qꝛ nō p̄cesserat nox: sed pri⁹ vespere: qd̄ est finis diei: ⁊
postea mane qd̄ est finis noctis: qꝛ pri⁹ fecit diē ⁊ postea noctē. Unde finaliter
cōcludit p̄dictus doctor ꝙ tam hic mod⁹ dicendi q̄ꝫ p̄cedēs satis est ꝓbabilis.
Nec est facile discernere quis eoꝝ plus habeat veritatis. Ideo quicūqꝫ istorū
modoꝝ dicat̄ nō est facienda magna vis. Sed tm̄ hec ideo ex varijs doctoruꝫ
theologoꝝ sententijs recitaui vt appareat: qd̄ ab eis astronomoꝝ cōis opinio
nō discrepat: sed in trib⁹ concordat. Primo in astronomica rōne distinctionis
diei ⁊ noctis ⁊. 24. horarū in motu illi⁹ lucis: q̄ primis trib⁹ diebus supplet viceꝫ
solis. Scd̄o ꝙ illa lux ⁊ sol (q eidē successit) conditi sunt in eqnoctio. Tercio ꝙ
sol cōditus est in plena luce. Et s̄m aliquos theologos in meridie. Et hec cōis
oīm astronomoꝝ opinio. Ideo incipiūt diē cōputare a meridie: qꝛ tūc est sol ī
maiori v̄tute. Alij tm̄ ex varijs cōsiderationib⁹ dies aliter distinguere cōsueue-
rūt: vt greci a mane in mane: qꝛ tūc primo apparet sol. Hebrei a vespera qꝛ tūc
incipiūt solēnizare. Xp̄iani a media nocte: qꝛ tunc nat⁹ est xp̄s. Uersus. Mane
diē greca gens incipit astra sequētes. In medio lucis iudei vespere sancta. In
choat eccl'ia medio sub tp̄e noctē. ¶ Sed restat tercia difficilis q̄stio de prime-
ua solis ⁊ lune dispositione. Utrū scꝫ conditi fuerūt in cōiunctione vel opposi-
tione: ⁊ hoc est qd̄ in hoc passu querit Augustin⁹ vtrū luna creata fuerit prima
vel plena: quā questionē ꝓsequit̄ dictus altissiodoreñ. vbi supra: ⁊ eandeꝫ tāgit
glo. ibi fiant luminaria ⁊c. vbi allegās Aug⁹ ita dicit. Luna post equinoctium
vernale vespere plenaqꝫ ꝓcedēs pascalē terminū facit. Que regula vsqꝫ hodie
viget de qua cū querat̄ an plena vel prima facta fuerit. Respondēdū est deuꝫ
quotacūqꝫ fuerit ꝑfectam fecisse: qꝛ (vt aiūt) nō decebat deū illa die aliqd imꝑ-
fectū facē. Alij dicūt ꝙ luna prima facta sit nō. 4. qꝛ nemo sic incipit numera-
re. Si tm̄ deū aliqd imꝑfectū fecisse dicat̄ rep̄hēsibile nō est. Qd̄ eni ab illo in-
choatū est ab illo ⁊ nō ab alio ꝑfectū est. Credit̄ etiā ideo plena facta qꝛ verba
70. interp̄tū sic habent factū cū inchoatione noctis qd̄ fit cū plena est. Ex qua
glo. patet qd̄ de hac q̄stione duplex fuit opinio ⁊ vtrāqꝫ tetigit Aug⁹. ij. li. de tri-
ni. Ibidē finalit̄ ita cōcludēs. Ego aūt medi⁹ int̄ istos ita sum vt neutrū asserā.
Sed plene dicā siue primā siue plenā lunā de⁹ fecerit fecisse ꝑfectā. Pro cuius
q̄stionis ampliori declaratione Sciēdū est ꝙ cū luna in pricipio creata fuerit
ī materia informi qn̄ scꝫ facta sunt celū ⁊ terra. Ipsa inde quarta die facta est ī
sua ꝑfecta specie atqꝫ plenitudine: qꝛ cū dei perfecta sint opera: vt dicit scriptu-

ra. In decens fuisset deū tūc eam imꝑfectā creasse. Et ideo ꝭm qđ ait Augustinus. Ipsa tūc facta est in plenitudine essentie ⁊ plenitudine luminis accidētalis quā semꝑ habet a sole quātū in se est quādo nō est eclypsis: licꝫ nūcꝗ nobis apparet corniculata: Et iō ꝓbabiliter dicere possum⁹ eam nō fuisse creatā plenā illa plenitudine vsitata apud nos. Et ꝭm hanc viā vt dicit altissiodoreñ. patet solutio ad obiecta opinionis aduerse. Quare ꝯcedimus ꝙ luna facta est in plenitudine speciei: lꝫ nō in plenitudine luminis accidētalis quo ad nos. Nec sic est indecēs deū aliqđ imꝑfectū facere: cū ei⁹ solius sit imꝑfectio ꝑfectionem addere. Nec etiā obuiat qđ dicit textus lumina facta inde in inchoatione noctis quo tꝑe nō apparet nisi cū est plena; ꝓpter qđ dicūt eā in plenilunio esse factā: Nā ꝭm eū qđ dr̄ in inchoatione noctis: sic est intelligendū. i. in principatu: qđ innuit greca trāslatio que habet archin vbi habem⁹ inchoationē ⁊ interp̄tatur grecum illud principatus. Hec de p̄nti q̄stione ex tantoꝝ theologoꝝ dictis collegi vt notescat qđ a ꝓbabiliori eoꝝ sn̄ia nō discordat cōis astronomoꝝ opinio: q̄ ponit lunā nec primā nec factā fuisse: sed quartā vt patebit.

Verbū decimūnonū. Presupposita cōi tam theologoꝝ q̄ꝫ astronomoꝝ opinione ꝙ mūdus creat⁹ est in eqnoctio vernali sole existente sub ariete. Et ex hoc ꝯsequenť primā alioꝝ planetarū dispositionē (quā vocāt figurā seu faciē celi) possum⁹ describē. Pro cui⁹ figure declaratione p̄mittēda est sn̄ia Albumasar ⁊ sui translatoris hispalensis in introductorio ad sciam iudicioꝝ astroruꝫ vbi tractatus. v. in dr̄a. vij. sic ait. Cūcꝗ scirem⁹ domos in quibus exaltanť planete ⁊ fortitudinē vniuscuiuscꝗ eoꝝ in eodē signo volum⁹ scire terminū grad⁹ exaltatiōis vniuscuiuscꝗ planete ĭ signo. Rediuim⁹ itacꝗ ad ℞ qđ dixeram⁹ ĭ tractatu. ij. Qꝛ inceptio ex diuisione esset a sole: ⁊ ex medio diei ⁊ inicio ariet(: ⁊ ex luna eq̄litat(⁊ ex medio celi: qꝛ sol ascēdit dū ingrediť arietē ⁊ incipit dies augmētari ⁊ dies est cā noctis: ⁊ medi⁹ dies est fortior tꝑib⁹ diei. Nā ⁊ ascēsiones ⁊ ortus ascēdētis mūdi suꝑ eos. In loco aūt linee equalitatis signoꝝ ascensionis ⁊ ascēsiones medij celi eoꝝ fiūt motus: ⁊ ꝑ silr̄em ascēsionē circuli signoruꝫ in linea eqnoctiali fit mot⁹ signoꝝ in medio celi totius mūdi. Et silr̄ grad⁹ exaltationis planete est omnimode ꝑ vnū esse. Ob hanc itacꝗ cām facta est inceptio diuisionis ex loco circuli directi: ⁊ ex medio celi suꝑ lineā equalitatis. Et iam notauim⁹ ꝙ cū fuerit primū minutū arietis ĭ medio celi suꝑ lineā eq̄litatis erit primū minutū cancri ascēdēs. Iōcꝗ dixerūt antiq ꝙ cācer sit ascēdēs mūdi Et est dignū vt sit ascēdēs initio incremēti mūdi grad⁹: in q̊ cōfortať iupiť ex cancro. hec ille. Ex quib⁹ habem⁹ fundamētū describēdū figurā astronomicaꝫ ad tempus inceptiōis mūdi In qua sic procedem⁹: p̄mo ponem⁹ primū gradū cācri ascendens mundi. scđo p̄mū gradū arietis pro medio celi: tercio p̄mum graduꝫ capcorni pro septima domo ⁊ primū gradum libre pro angulo terre.

Et hi vocant quatuor cardines :seu quatuor domus angulares. Deinde po-
nem⁹ domos succedẽtes videlʒ scđam vndecimã ⁊ qntã ⁊ octauã. Secũda erit
3. grad⁹ leonis. 11 .erit. 27. thauri quinta erit. 27. scorpionis. octaua erit. 3. aq̈
rij. Postea veniem⁹ ad cadentes que sunt. 3. 6. 9. 12. 3. erit. 23. virginis. 6. erit
7. sagittarij. 9. erit. 23. pisciũ. 12. 7. geminoꝝ. Postremo ponem⁹ planetas ĩ eo-
rũ domib⁹ (in quib⁹ creati sunt) cũ gradib⁹ eaꝝ exaltationũ. Exceptis sole ⁊ lu-
na qui in locis earũ exaltationũ ponẽdi sunt vt sequẽs tabula declarabit. Sa
turn⁹ ponit in aquario in domo sua: alias in gradu sue exaltationis. 21 . Jupit
ponit in sagittario vel in piscib⁹ ſm aliquos qui dicũt q̄ ibi magis gaudet ĩ do
mo sua in gradu sue exaltationis. 28. Mars ĩ scorpione in domo sua in gradu
sue exaltationis. 28 . Sol in ariete in gradu arietis sue exaltationis. 19. Ven⁹,
in tauro in domo sua in gradu sue exaltationis. 27. Mercuri⁹ in domo sua in
geminis in gradu sue exaltationis. 15. Luna in thauro in gradu sue exaltatio
nis. 3. Caput draconis in geminis in gradu sue exaltationis. 3. Cauda draco.
in sagittario. in gradu sue exaltationis. 3. Ex premissis patet primo q̄ sol ⁊ lu-
na nõ fuerũt creati in coniunctione vel oppositione seu plenilunio . Sed luna
qu arta vel quasi. Et ad hoc videt congrua cõueniẽtia: qꝛ cũ de illa luce q̄ pri-
ma die facta est: sol ⁊ luna postea quarta die facti dicant: verisimile videtur q̄
tũc in eadẽ habitu dine adinuicẽ fuerint: in qua fuissent si prima die in cõiun-
ctione creati extitissent. Secundo patet q̄ venus ⁊ luna erant in eodem signo
videlʒ in thauro . Tercio patet q̄ luna transeundo ꝑ caput draconis cõiunge-
bat mercurio in signo geminoꝝ. Et hec fuit prima coniunctio mũdi ſm p̄sen-
tem figurã: deinde cum alijs planetis coniungebat vsqꝫ quo applicabat ad solẽ:
quod fuit. 27. die vel prope ab ipsoꝝ creatione. Unde sequit q̄ hec prima lu-
natio ad sui ꝑfectionẽ requirebat illos tres dies precedẽtes creationẽ solis ⁊
lune: alias non fuisset. 30. dieruʒ. Quarto patet q̄ in hac figura nõ ponit mer-
curi⁹ in domo sua in virgine: in qua dicit gratulari ⁊ gaudere: sicut ponunt alij
planete in suis domibus principalibus: sed in geminis: quia mercuri⁹ non põt
distare a sole per duo signa: cuius oppositũ dicunt aliqui asserentes ip̄m crea-
tum in virgine tãq̄ꝫ in domo sua principali. Et hec que dicta sunt clarius pate
bunt ex subscripta figura.

Verbum vicesimũ. Supposita premissa figura celi per eaȝ a priori possumus primam coniunctionem maximam consignificare: ⁊ a posteriori per tabulas astronomicas vnam aliam cõiunctionem similem inuentre: ⁊ ex eis per aliarum huiusmodi cõiunctionum calculationem legitimã: verum numerum annoꝝ mundi seclusa opinionũ variarum dissonantia certitudinaliter concludere: hoc vltimũ verbũ tria principaliter contenta continet: quorum tercium facile est duobus primis suppositis: sed in illis est magna difficultas: non vnius hominis: sed plurimorũ peritorum iudicio terminanda: nam sicut supra dictuȝ est: valde difficile videt̃ predictam figuram celi ⁊ per consequens coniunctiones per eam ꝯsignandas certitudinal'r verificare. Et ideo hic nõ procedemus ẜm calculationeȝ equatã ⁊ precisam: sed veritati propinquam: quorundaȝ astronomoꝝ opinionem satis probabileȝ inseq̃ntes. Prima igitur ꝯiunctio maxima saturni ⁊ iouis in capite

arietis ſm eos fuit anno a pͥncipio mundi. 320. vel circiter: ⁊ hanc ſm figuram predictā a priori ꝓbare nitunt̄: quia in minori tp̄e iupiter qui est saťno velocior non potuit ad predictā ɔiunctionem saťni ꝑuenire vt patet compando eorum cursus adinuicē. Qđ etiam ɔfirmant per ɔsiderationē minoꝝ coniunctionum ⁊ dicūt fuisse. 16. in numero ɔiunctiones hꝰmodi: quaꝝ primā ponūt in piscibꝰ scđam in scorpione: terciā in cancro: quartā prope vltimū arietis gradū: quintā in sagittario: sextā in leone: septimā in thauro: octauā in capricorno: nonam in virgine: decimā in gemīs: vndecimā in aq̄rio: duodecimā in libra: tredecimam in cancro: decimāquartā in piscibꝰ: quindecimā in scorpiōe: sedecimā in leone: per q̄s ſm eos secuta est illa ɔiunctio in pͥmo ĝdu arietis vel ꝓpe infra. 6. gradꝰ ⁊ hec fuit pͥma maxima ɔiunctio āno. 320. vel circiter: qꝛ tot ānos cōtinent. 16. ɔiunctiones p̄dicte: cum vnaq̄qꝫ in. 20. ānis fiat. Scđa maxima ɔiunctio fuit a principio mđi. 1280. vel ꝓpe: ⁊ hec p̄suppoſita illa prima sicut oēs seq̄ntes clare probāt per additionē. 960. annoꝝ ad ɔiunctionē maximā precedentē. Tercia ergo fuit āno. 2240. vel circiter: ⁊ hic ɔcludo a posteriori illud qđ Arabs astronomus dixisse reperitur ante diluuiū per spaciuꝫ duoꝝ annoꝝ vel circiter fuisse vnā ɔiunctionem magnaꝫ saťni ⁊ iouis in ariete: vnde ꝓbabile videt̄ ꝙ hec fuit ꝑcialis causa diluuij inq̄ntū ad talē effectū causa naťalis ɔcurrere potuit vt supra dictū est. Quarta ɔiunctio maxima fuit a pͥncipio mđi āno. 3200. diluuio vno āno. 958. vel ꝓpe. Quita fuit āno mđi. 4160. a diluuio āno. 1918. vel circiť. Sexta fuit āno mundi. 5120. a diluuio āno. 2878. vel prope: ⁊ hec fuit ante xp̄i incarnationē annis circiter. 225. Septīa fuit anno mđi. 6080. a diluuio. 3838. vel circiter: ⁊ hec fuit āno post incarnationē xp̄i. 735. vel ꝓpe. Sic ergo in sūma fuerunt a pͥncipio mđi vsq̄ꝫ in p̄ntem annū xp̄i. 1414. septeꝫ ɔiunctiones maxie tres ante ⁊ q̄tuor post diluuiū. Octaua vero erit āno mđi. 7040. a diluuio. 4798 a xp̄i incarnatione. 1693. vel circiter: ⁊ hanc non solū a priori per viā predictaꝫ dicunt esse probatā: sed etiā a posteriori sufficienter posse ꝓbari ex tabulis astronomicis per calculationē legittimā: ⁊ sic ſm eos ambe vie a priori scꝫ ⁊ a posteriori in seinuicē concurrunt: ⁊ ɔcorditer ɔueniunt: quibꝰ p̄suppositis manifeste ɔcluditur ꝙ ab incio mundi vsq̄ꝫ ad diluuiū fuerunt āni circiter. 2242. ⁊ in hoc verificat̄ cōputatio ſm. 70. interp̄tes quā seq̄tur eccľia. A diluuio vero vsq̄ꝫ ad xp̄m ſm calculationē Alfoncij vt supra patet fuerūt āni. 3101. menses. 10. dies 12. ⁊. 30. minuta q̄ sunt minuta diei ⁊ valent dimidiū dieꝫ: ⁊ in hoc ɔcordat cū Albumasar: ⁊ sic a pͥncipio mundi vsq̄ꝫ ad xp̄m fuerunt āni. 5343. cū vno anno impfecto ⁊ q̄si incōpleto vt supra patet: ⁊ in hoc nō verificat̄: sed corrigenda est cōputatio Bede ⁊ alioꝝ quos vulgariter seq̄tur eccľa in aliquibꝰ particularibꝰ locis: ⁊ in p̄dicta tam a p̄ori q̄ꝫ a posteriori annoꝝ mundi computatione vsq̄ꝫ ad xp̄m ɔcordant maxime ɔiunctiones p̄misse vt patet cuilibet veraciter calculanti: in qua tū̄ calculatione non est pretermitendū ꝙ anni p̄dicti ante diluuiū non fuerunt cum p̄cisione adequati: sicut anni post diluuium per Alfontium.

LIcet aũt ſm Leupoldũ generales ꝛ maiores mundi alteratões ꝛ mutationes ſcianꝫ: non ſolũ per p̄dictas ꝯiunctiones ſaturni ꝛ iouis in capite arietis in.960.ãnis: ſed etiam per coniunctiones eorundẽ ſm mutationẽ de vna triplicitate in aliã in.240.ãnis: ꝛ per ꝯiunctiones ſat̃ni ꝛ martis in oĩbus.30.ãnis: propter qđ de iſtis coniunctionibꝰ ad ꝯfirmationez premiſſoꝝ aliqđ hic dicere vtile videtur: quia conſignatis aliquibꝰ earũ a poſteriori retrorſum ꝓcedendo: poteſt conſilr̃ ſicut ſupra per cõiunctiones maximas annoꝝ mundi verificatio reperiri: tñ breuitatis cauſa de his ſupſedimus: ꝛ hunc calculandi laborez alijs relinquimus: nobis requiem ꝛ finem huic operi imponentes.

HEc igiꝫ viginti v̑ba ad duo dubia in ꝓlogo huiꝰ opis ꝓpoſita ſat̃ vt mihi viſum eſt rñſiua non diffinitiue determinãdo: ſed diſputatiue ingrendo ꝓpoſuimus: nam tante rei determinatio maius examen regreret: vnde valde expediens videreꝫ ꝙ eccl'a auctoritate cõcilij gñalis vel ſũmi põtificis plures peritos theologos ꝛ aſtronomos ad hoc cõmitteret vt ex auctoritatiua eccl'e declaratione ꝛ determinatõe in p̄miſſis decor ꝛ ꝯfirmatio fidei ſequereꝫ ꝛ tolleretur occaſio ſcandali eoꝝ qui detrahunt catholice veritati ꝛ improperãt diſcordiaz que inter hebreos ꝛ.70.interp̄tes ſctõſqꝫ catholicos doctoreſ in annoꝝ mundi cõputatione reꝑitur. Mihi aũt ſufficit ad tante artificij vtilẽ inuentionis viam alijs p̄buiſſe: ꝛ occaſionẽ dediſſe ſubtilius indagandi: ideo videor mihi debitũ huius exigui opis adiuuante dño exoluiſſe. Quibꝰ aũt parũ vel quibꝰ nimium eſt mihi ignoſcant. quibꝰ vero ſatis eſt: nõ mihi: ſed deo mecũ gratias ꝯgratulantes agant: cui ſit honor ꝛ gloria in ſecula ſeculorum Amen.

¶ Explicit tractatus de concordantia theologie ꝛ aſtronomie a domino. P. cardinali cameraceñ. cõpilatꝰ ꝛ cõpletus in ciuitate Colonienſi ãno xp̄i. 1414.

¶ Prologus ꝛ diuiſio operis ſequentis.

POſt tractatũ noſtrũ de ꝯcordantia aſtronomie ꝛ theologie hunc ſecundũ de ꝯcordia aſtronomice veritatis ꝛ narratione hyſtorice ſuꝑaddere decreuimꝰ. Quia vero ibi generaliter diximus ꝙ maximarũ coniunctionũ tꝑa nouerimꝰ ad ea hyſtorias applicantes: inueniemꝰ circa hꝰmodi tꝑa magnas ꝛ mirandas alteratiões ꝛ mutatiões in hoc ſcl'o eueniſſe. Ideo nunc hoc ſpecialiter ꝓponimus declarare: non quidem hyſtoriã oĩmodam texendo: ſed notabiliora hyſtoriarũ geſta et cronicarũ tꝑa cõiunctionibus adaptando. Ad euitandum aũt ꝯfuſionem: hoc opus .64. capitul' diſtinguemꝰ.

¶ Breuis recapitulatio de coniunctionibus saturni et iouis Capitulum.j.

ASTronomie veritatis viam seqntes quaz sapientes antiq docuerunt in tractatu pmisso: et in eo quem de legibus et sectis intitulamus: aliqua ex eorum dictis collegimus de coniunctionibus planetarū maxime trium superiorum satni iouis et martis: q hic breuiter recapitulare vtile indicamus. et specialr de coniunctionibus magnis saturni et iouis que ad gnales seculi alterationes et mutationes regnorum legum et sectarū et aliarum magnarū rerum precipue hre dicuntur aspectū. Dicimus igitur quadruplicē esse saturni et iouis coniunctionē: minorem videlicet magnā: maiorez: et maximā. Minor est qua coniunguntur in oibus. 20. annis semel. Jupiter eni pficit cursum suū in. 12. ānis. Et saturnus in. 30. et ideo

fit vt post.20.annos iungant in nono signo ab eo in quo prius iuncti fuerant:
deinde post alios.20.ãnos in quinto a primo:⁊ post tercios.20.ãnos iterum iungunt
in primo:⁊ hec ab aliquib⁹ vocat magna ↄiunctio:⁊ fit in oibus.60.ãnis;que dr
signare pluries sup sublimationẽ regũ ⁊ potentũ:⁊ sup grauitatez ãnone:sup ort⁹
prophetarũ.Et postq̃ in ista triplicitate totiens ↄiuncti fuerint vt ad aliã mutent
⁊ ↄiungantur:vocat ↄiunctio maior que fit in oibus.240.ãnis vel circiter:⁊ signat
sup sectã ⁊ mutationẽ eius in aliquib⁹ regionib⁹.sed qñ fit mutatio ista de vna
triplicitate in aliam vt de fine cancri in principiũ arietis:tunc dr maxima propter
reuolutionẽ saturni.32.vicib⁹:⁊ fit in oibus.960.ãnis vel circiter.Et significat
sup mutatione imperiorum ⁊ regnorum : ⁊ sup ignitas impressiones in aere: super
diluuiũ: ⁊ sup terremotũ:⁊ sup grauitatẽ ãnone.De predictis aũt ↄiunctionib⁹
tratcat Alkabicius differẽtia quarta dicens.q maior in oibus ↄiunctionibus est
ↄiunctio satni ⁊ iouis in inicio arietis:⁊ hec fit in.960.ãnis.Scda eorum ↄiunctio
est in inicio vniuscuiusq triplicitatis:⁊ hec fit in.240.annis.iungunt eni in vna
quaq triplicitate duodecies.i.faciũt in vnaquaq triplicitate.12.ↄiunctiones:
deinde mutat eorum ↄiunctio ad triplicitatẽ que huic succedit. Tercia cõiunctio
est saturni ⁊ martis in inicio cancri que fit in omnibus.30.ãnis.Quarta quoq
ↄiunctio est saturni ⁊ iouis i vnoquoq signo semel que fit in oibus.20.ãnis sel
vnde patet q addit terciã coniunctionẽ scz saturni ⁊ martis in.30.ãnis.sed nõ
loqtur de ista ↄiunctione que magna vocata est ⁊ fit in.60.ãnis:de qua tangit
Albumasar in li.de magnis ↄiunctionibus tractatu.ij.dra.viij. Nec tñ de ista
locutus est leupoldus qui aliorum astronomorum dicta vtiliter collegit:vnde in.v.
tractatu sui introductorij ita scribit. Gñales et maiores mundi alterationes ⁊
mutationes sciunt per ↄiunctionez saturni ⁊ iouis in capite arietis in.960.ãnis
per ↄiunctionez eorundẽ scdm mutationẽ de vna triplicitate in aliã in.240. ãnis
per ↄiunctionem saturni ⁊ martis in omnibus.30.annis per loca planetarũ in
coniunctiuonib⁹ vel preuentionib⁹ introitũ solis in tropica signa precedentib⁹
⁊ per alia plura q̃ ibi enumerat:⁊ specialr qd magis ad propositũ ptinet:ↄcludit
q per iouẽ scitur sectarũ distinctio:⁊ per mutationẽ ↄiunctionũ in triplicitatib⁹
sectarũ mutatio.At etiã per saturni decẽ reuolutiões in.360.ãnis:vel vt credo
verius dici põt:per satni decẽ reuolutiões in.300.ãnis scdm Albumasar p ãnos
planetarũ maiores:per accessum ⁊ recessuz orbis per.8.grad⁹ in.640.ãnis. Ex
oibus predictis patet manifeste q inter q̃slibet duas maximas cõiunctiones
sunt ad min⁹ tres ↄiunctões maiores satni ⁊ iouis.240.annorum:⁊ multo plures
satni ⁊ martis.30.annorum:⁊ iterũ plures alie: de quib⁹ Ptolome⁹ in centilogio
verbo.lj. Ne obliuiscaris. 120.cõiunctionũ que fiunt in stellis erraticis:in illis
enim est maior scientia eorum que fiunt in hoc mundo:⁊ ibi distinguit Haly earũ
differentias:quia quedã sunt binarie.i.duorum planetarũ: quedaz ternarie.i.
trium:quaternarie q̃tuor:quinarie quinq:senarie sex:septenarie septem.i.oim

planetarũ simul. Item etiã inter quaslibet duas ꝯiunctiones maximas est ad minus vna reuolutio orbis.i.octaue spere in.640.ãnis:ꝛ etiam plures reuolutiones magni orbis in.360.ãnis. Sunt etiam insuper plures decẽ reuolutiões saturni:de quibus loquitur Albumasar vt infra dicetur:que fiunt in.30.annis que oĩa magnam habent significationẽ in ꝑmutationibus sectarum ꝛ regnoꝝ ꝛ aliorum magnorũ effectuũ ſm doctrinam magnorum astronomoꝝ. Et ideo non solũ maximas ꝛ mirabilissimas alterationes ꝛ mutatiões ad quas ꝑdicte ꝯiunctiones maxime dicunt̃ habere respectum:ex hystorijs ꝛ cronicis inferius ãnotabo.sed etiam qñqꝫ magnas ꝛ notabiles inter medias q̃s alie ꝯiunctiões ꝛ reuolutiones predicte signare ꝛ efficere potuerunt.in his tñ lectorem cupimꝰ esse premonitum:qđ nihil fatali necessitati ascribimus: sed naturali causalitati ꝛ inclinatiõi:cui liberum arbitrium in his que sue subijciuntur facultati:potest dei ꝯcurrente auxilio resistere. Ipsa quoqꝫ diuina oĩpotentia:solo voluntatis imperio efficaciter obuiare:de qua licet scriptũ sit. Omnia quecũqꝫ voluit:fecit: tñ disposuit cum causis naturalr̃ operari:nisi vbi miraculosa operatio interuenerit:quã cito sine rõnabili auctoritate credere magis est temerarie leuitatis q̃ theologice firmitatis vel grauitatis. His itaqꝫ ꝑmissis id qđ ꝓpositũ est exeq̃mur

De tribus maximis coniunctionibus ante diluuium Capitulum.ij.

TRes coniunctiones maximas ante diluuium fuisse diximus. Et sub annis inferius ãnotatis vel circiter videlicet primam anno a principio mundi.320. Secundã vero.1280. Terciã vero.2240. ꝛ hanc fuisse sicut dixit Arabs astronomus per duos annos vel circiter ante diluuium. Licet aũt de ãnis mundi vsqꝫ tunc varie fuerunt computationes auctoꝝ vt in dicto tractu notauimus:tñ computationẽ ſm.70.interpretes quam sequitur ecclesia probabiliorẽ:ꝛ dictis coniunctionibus magis conformem ꝯclusimus videlicet ꝙ a mundi principio vsqꝫ ad diluuium fuerunt anni.2242.vel circiter:ꝙ ideo circiter dixi:quia anni predicti non fuerunt cum precisione ad equati:sicut post diluuium per tabulas Alfoncij:sed tñ gñales ꝛ maiores mundi alterationes ꝛ mutatiões que ꝑcipue per hꝰmodi maximas ꝯiunctiones ſm ꝯcordem astronomoꝝ opinionẽ sciunt̃ circa tp̃a dictarum ꝯiunctionum non distincte ꝛ particulariter:sed simul ꝯfuse ꝛ generalr̃ notare volumꝰ ex causis sequentibꝰ. Primo ꝓpter discordantiam in cõputatione ãnoꝝ mundi ꝛ etatũ eius vt supra dictuꝫ est. Scđo quia de gestis ante diluuiũ:nulla est hystoria vel cronica que ãnos determinate alr̃s distincte ꝛ specialr̃ notauerit. sed de illis solũ habemꝰ diuine scripture ꝛ ꝓphetice videlicet moysi hystoriaꝫ. Tercio:qꝛ ipse moyses legislator sicut dicit hystoria scolastica multũ breuiter gñationes ade transit ꝛ multa subticet: festinãs ad tp̃a abrahe patris hebreorũ: et ideo a tp̃e abrahe ſm cronicas:magis particulariter loqui poterimus. Hec autem generaliter transire sufficiãt.

¶De generationibus Ade Capitulum.iij.

DIcimus ergo sequentes scolasticaz hystoriam q adam ꝛ eua ſm Methodiuz virgines egressi sunt de paradiso. Et in ãno vite ade 15. natus est caym: licet adam fact⁹ fuerit q̃si in etate. 30. annorũ ꝛ potuit ante caym multos genuisse qui tacentur. Post alios aũt 15. annos natus est abel. Anno aũt ade. 130. caym occidit abel. ꝛ tunc natus est ei seth. 30. ãno prime cyliadis ſm Methodium qui distinguit scl'a.i. etates mõi p cyliades. 1000. ãnorum: ꝛ inchoat scl'a post. 200. ãnos ade Et in hoc ꝯsonant. 70. interpretes ꝛ Josephus qui adam. 230. annorũ scribũt fuisse qñ genuit seth: ꝛ forte Moyses. 100. ãnos luct⁹ ade nõ sine misterio p̃ter misit. Hic igitur attende in occisiõe abel mirande ꝛ miserãde mutatiõis iniciũ cui cito post successit vna maior coniunctio quam secuta est prima maxima cõ iunctio supradicta: circa cuius tempora ante et postea sunt notanda: que circa mundi alterationem scriptura sacra cõmemorat.

¶De generationibus Caym Capitulum.iiij.

COgnouit igitur caym vxorez suã que pepit enoch: a quo noĩauit ciuitatẽ que ab ipso primo edificatata est: vnde patet q multi iã erant hoĩes licet non exprimat eorum generatio: quos ꝯuocauit caym: ꝛ eorum auxilio vrbem fecit. ꝛ dicit Josephus q rapinis ꝛ violentijs opes ꝯgregans: suos ad latrocinia inuitabat ꝛ simpli/citate vite hoĩm adinuentionem mensurarũ ponderũ pmutauit ꝛ ad calliditatem ꝛ eoꝝ pctiñ al's corruptionẽ pduxit. Terminos terre primus posuit: ciuitates muniuit: ꝛ timens quos ledebat: ob securitatẽ suos in vrbibus colligebat. Porro enoch genuit yrad: qui manuel: qui mathusael: qui lamech: qui septim⁹ ab adam ꝛ pessimus: ꝛ primus bigamiaz introduxit: duasq vxores accepit. Ex quibus plures sunt filij procreati diuersarum artium inuentores: Jabel inuenit tentoria pastoꝝ: ꝛ plura circa pascua ordiauit. Tubal al's iubal frater eius fuit pater canentiũ in cithara ꝛ organo: non tamen instrumentorũ inuentor: sed musice: quam artem scripsit in duabus calumnis: vna marmorea vt non deleretur diluuio: altera latericia vt nõ dissolueretur incendio: quia de his adam audiuerat prophetasse. Tubalcaym primus artem ferrariaz inuenit res bellicas exercuit: sculpturas in metallis fabricauit: quo fabricãte Tubal in sono malleorum delectatus: ex ponderibus eorum ꝛ proportione ꝯsonantias excogitauit: quã inuentionez greci Pitagore attribuunt fabulose. Soror vero tubalcaym inuenit artem varie texture.

¶De generationibus Seth Capitulum.v.

CEterũ de generationib⁹ Seth breuiter dicẽdũ est. Hic itaqꝫ genuit Enos q caynan: q malaleel: q iares: q enoch: q mathusalez q lamech: q noe. Sicut igit̃ in generatione malarũ septimus lamech pessim⁹ fuit. Ita in generatione pioꝝ septimus fuit enoch: quẽ trãstulit dñs in locũ voluptatis: vt in fine tempoꝝ cuz helya cõuertat corda patrũ in filios. Iudei tñ dicũt cãm hui⁹ trãslationis attribuẽdã numero septenario poti⁹ q̃ꝫ sanctitati ei⁹: q꞉ plures legunt̃ sanctiores eo quoꝝ nullus trãslatus est. Quia aiunt deũ oĩa sub septenario numero disposuisse: de annis aũt mathusalẽ diuerse sunt opiniones. Nã ꝭm cõputationẽ. 70. interp̃tũ. 14. annis post diluuiũ vixit. Quod nõ videt̃ verũ: q꞉ nõ legit̃ in archa fuisse: nec trãslatus vt enoch. Quidã dicũt ꝙ mortuus fuit ante diluuiũ. 7. annis. Hieronym⁹ vero asserit ꝙ anno quo fuit diluuiũ. Tñ oẽs ĩ numero annoꝝ vite ei⁹ cõueniunt videlicet in. 999. Unde patet ꝭm p̃missa ꝙ ipse modicũ ante scdaꝫ cõiunctionẽ maximã natus fuit ꝛ post terciã mortuus ꝭm Hieronymũ.

Tractatus secũdus Et ca p'l'm sextũ in ordine de generationibus Noe ꝛ causa diluuij.

NOe vero cũ esset. 500. annoꝝ sem: cham ꝛ iaphet genuit. Moyses aũt dicturus de diluuio p̃misit cãm ei⁹. Quia cũ cepissent homines multiplicari sup̱ terrã: viderũt filij dei. i. filij seth religiosi: filias hoim. i. de stirpe Caym: ꝛ victi ꝯcupiscẽtia acceperũt de eis vxores: ꝛ nati sunt inde gigantes. Qñ aũt hoc factũ fuerit vtruꝫ sub Noe vel ante nõ determinat. Josephus aũt dicit ꝙ vsqꝫ ad septimã generationẽ boni mãserũt filij seth: post ad malũ prolapsi sunt. Et iõ deũ cõtra se irritauerũt. Nã multi angeli dei. i. demones incubi: mulierib⁹ coeuntes iniuriosos filios genuerũt. Qui ꝑpter cõfidẽtiã fortitudinis a grecis gigantes dicti sunt. Methodi⁹ aũt cãm diluuij. s. hoim peccata diffusius ꝑsequit̃ ꝛ tp̱a per cyliades designat: vt patet in historia scolastica. Post diluuiũ v̓o nati sunt alij gigantes in ebron ꝛ post fuerũt in titana ciuitate egypti a qua dicti sunt titanes de quoꝝ stirpe fuit Elyachim. Cuius filij habitauerũt in ebron de quib⁹ ortus est Golias: ꝛ quidã alij. Iratus itaqꝫ dñs pro peccatis hominum dixit. Penitet me fecisse hominẽ. Et ad Noe ait. Finis vniuerse carnis venit ad me. Deditqꝫ dñs tempus ad penitendũ videlꝫ. 120. annoꝝ. Et hec dixit dominus per. 20. annos anteq̃ꝫ archa inciperet fieri ꝭm Hieronymũ. Que facta legit̃. 100. annis. vnde patet ꝙ circa hoc tempus facta est ante diluuiuꝫ tercia coniũctio maxima: quã mirabiles mũdi alterationes secute sunt. Inter quas precipua fuit diluuij inundatio. Cuius dictã cõiũctionẽ parcialẽ cãm extitisse annotauimus.

Caplm·vij.de archa Noe ⁊ diluuio.

NOe igit̃ fabricata archa iuxta ꝓceptū dñi·600·anno vite sue. Ingressus est cū omnib⁹ aīalibus que dixerat ei dñs. Que angeloꝝ ministerio adducta sunt mēse·2·die·17·qui ab hebreis nisan dicit̃: a latinis maius. Moyses enī in legitimis nisan id est aprilez primū mensem cōstituit ꝫm Josephū. In alijs vo vsualiū mensiū ordinē seruauit. Ingresso aūt Noe archā pluit sup terrā·40·dieb⁹ ⁊·40·noctib⁹: ⁊ excreuit aqua sup oēs montes·15·cubitis. Et ita exaltate sunt sup terrā·150·diebus: ⁊ postea ceperūt aque minui mense·7·Ita ꝙ·27 die mensis requieuit archa sup montes armenie vbi adhuc ei⁹ reliquie ostendunt̃. Hui⁹ aūt diluuij ⁊ arche vt ait Josephus memoriā faciūt etiā q in barbaroꝝ historias cōscripserūt. Sicut verosus calde⁹ ⁊ egypti⁹ historicus: manasses quoq damascen⁹. Igit̃·601·anno vite Noe mense scdo·27·die mēsis: ꝓcepto dñi egressus est cū filijs suis de archa eadē die q̄ ingressus fuerat reuoluto anno ꝫm historiā scolasticā. Et vt iosephus refert pepegit cū eo deus qd vltra nō fieret diluuiū. Et in signū hui⁹ federꝭ posuit signū suū in nubib⁹. Cepitq Noe exercere terrā: plātauitq vineā bibens vinū: sed ignorās vim eius: inebriatus est: ⁊ obdormiens denudatus. Et cū vidisset Cham verenda patris irridens nūciauit hoc fratribus suis; ꝓpter qd Noe maledixit eum: non in se sed in filio suo ⁊ eius semine: nec oēs de semine: sed qui de chanaan quia ꝓphetice preuidit eos in cultu vnius dei non esse ꝑmansuros. Postea impleti sunt dies Noe 950·anni ⁊ mortuus. Dicit aūt Josephus ꝙ nemo putet falsa que de longeuitate scripta sunt: quia ꝓpter virtutes ⁊ gloriosas vtilitates quas iugiter scrutabant̃ id est geometriā ⁊ astrologiā deus amplius spaciū cōdonauit: que discere non potuissent: nisi·600·viuerēt annos. Unde patet ab antiquis sanctis patribus astronomie sciam ad posteros deriuatā.

Caplm·viij·de dispersione filioꝝ Noe.

REcapitulatis aūt generationibus Noe texunt̃. Ex his·72·generationes·15·de Japhet·30·de Cham·27·de Sem. Hi tres disseminati sunt in tribus partib⁹ orbis ꝫm Alcuniū. Sem Asyam: Cham Africā: Japhet Europā sortitus est. Josephus aūt hāc diuisionē terrarū expressius assignat. Et Isidorus·9·li. ethimo. gentes·72·a quibus diuisa est terra: totidemq linguas particulariter vtiliterq distinxit. Narrant aliqui ꝙ ex tribus filijs Noe adhuc eo viuente nati sunt vltra·2400·viroꝝ extra mulieres ⁊ paruulos: habentes se sicut tres duces quos prediximus. Sed de his transeuntes dicemus de Nemroth

qui cepit esse in terra primus potens ꝛ robustus venator hominū .i. extinctor ꝛ oppressor amore dominandi. Et cogebat homines ignem adorare. Quare vero primus inceperit regnare ostendit Methodius: agens de quodam filio suo Noe: qui. 1000. anno tercie cycliadis ei natus est: ꝛ dicit eum yonicū. Cui 300. anno dedit Noe dominationes: ꝛ diuisit eum in terram etham: ꝛ intrauit vsqꝫ ad solis regionem. Hic accepit a deo donum sapientie: ꝛ inuenit astronomiā a quo nemroth. 10. cubitoꝝ gigas eruditus est. Et accepit ab eo consiliuꝫ in quibus regnare posset. Iste enim yonicus quosdam futuros euentus preuidit: ꝛ maxime de ortu regnorum quatuor ꝛ occasu eorum per succesſionem. Quod etiā prophetauit Daniel. Et predixit qui primi regnarent de Cham de quo Belus descendit: post de Sem: medi persei ꝛ greci: post de iaphet romani Ideo nemroth sollicitauit alios ad dominādū. Cui acquieuit Cham ꝛ regnauit inter eos in babylone.

De terre babel ꝛ diuisione linguarū. Capl'm. viij.

Post obitum Noe ab oriente conuenerūt duces in vnū campum sennaar: ꝛ timentes diluuiū consilio nemroth volentis regnare ceperunt edificare turrim que pertingeret vsqꝫ ad celos. Angeli aūt iussu dei euerterunt turrim: ꝛ uocem propriam vnicuiqꝫ partiti sunt. Propterea babilonem contigit vocari ciuitatem babel id est confusionis. De hac turri meminit sibilla ꝛ de campo sennaar eficius.

De regno assyrioꝝ. Capl'm. x.

Iste vero nemroth vi expulit Assur de terra sennaar: ꝛ de turri que eius erat iure hereditario. Regem equidem habuerunt babilonij qui de semine erat nemroth vsqꝫ ad quartam cyliadem. Unde Belus nemrothides rex babylonie intrauit assyriam: sed parum obtinuit in ea. Quo mortuo filius eius ninus eam totam possedit. Et ciuitatem in qua erat caput regni: itinere trium dierum ampliauit ꝛ a suo nomine eaꝫ niniuen dixit Inde est ꝙ quedam historie dicunt regnum Assyriorum cepisse ab antiquo Belo. Quod verum est quantum ad initium. Alij vt Eusebius dicunt cepisse a nino quod verū est quātū ad regni ampliationē. Ninus aūt vicit Cham: qui adhuc viuebat ꝛ regnabat in bactria ꝛ dicebať zoroastes inuētor artꝭ magice q ꝛ septē liberales artes ī q̄tuordecim calūnis scripsit: septē eneis, ꝛ septē latericeis: cōtra vtrūqꝫ diluuiū Ninꝰ vo libros eiꝰ ɔbussit. Ab h aūt nino orta sūt ido

la q̄ꝛ mortuo belo: i solatiū doloris imaginē patr̄ fecit sibi: cui tātā exhibebat reuerētiā vt oib⁹ reis q̄ ad eā cōfugissent parceret. Ideo hoīes regni sui diuinos honores imagini ceperūt impendere. Cui⁹ exēplo hic error in plures nationes iualuit. Hic aūt aduerte ꝙ circa idē tēpus magica ⁊ idolatria vicinū ortū habuerūt. Et h̄ fuit modicū ante quartā cōiūctionē maximā vt patebit infra

Caplm̄ vndecimū de generationib⁹ Sem.

Sed de generationib⁹ Sem aliqd dicēdū est: vt veniam⁹ ad abraham. Sem igit̄. 100. annoꝝ erat qn̄ genuit Arfaxat qui sale: qui heber a quo hebrei dicti sunt ſm Josephū. Licet Aug⁹ dicat merito q̄ri: vtrū ab heber dicti sint hebrei vel ab abrahā quasi abrahei. Heber aūt genuit phaleg: qui interp̄tat̄ diuisio. Quia in diebus ei⁹ p̄ diuisionē linguarū diuise sunt gentes. Et diuisio terrarū facta est. Sed sub isto p̄cipue dicit̄ facta: q̄ꝛ in isto ⁊ in filijs ei⁹ remanēte antiqua lingua videlʒ hebraica ante diuisionē earū linguarū nō dicebat̄ hebraica sed hūana simplicit̄. Quia ea oēs hoīes cōiter vtebant̄. Phaleg aūt genuit ren vel ragan: qui saruch: qui nachor: qui thare: in quo terminata est scd̄a etas que tn̄ vsq̄ ad natiuitatē abrahe extendit̄. Thare vero genuit abraham: ⁊ hic natus est p̄pe temp⁹ quarte cōiūctionis maxīe vt sequētia declarabūt.

Tractatus terci⁹. Caplm̄. 12. de quarta cōiūctione maxima ⁊ de abraham.

Quartā cōiūctionē maximā fuisse dixim⁹ anno a principio mūdi. 3200. A diluuio vō anno. 958. vel circiter. Sciendū aūt ꝙ eusebius cronicā suā incepit a primo anno abrahe: quā deinceps insequi p̄ponim⁹. qui a natiuitate abrahe sicut in prologo cronice patet: vsq̄ ad toti⁹ orbis diluuiū numerat annos. 942. ſm quaʒ cōputationē patet ꝙ abrahā ante quartā cōiunctionē dictā natus est circiter annos. 16. Insup̄ ante eam satis p̄pe magne regnoꝝ mutationes facte sunt. Quia prim⁹ oīm Asye: exceptis indis: regnauit Nin⁹ Beli filius Cui⁹ nini t̄pibus zoroastes magn⁹ rex bactrianoꝝ clarus habit⁹ est. Aduersus quē idem ninus dimicauit. In huius nini imperio apud hebreos nascit̄ abraham. Cuius erat annus prim⁹ cum imperij nini erat annus. 43. Eodem nino regnāte apud assyrios in grecia: secūdus in sycionijs imp̄auit europs. Cuius regni anno. 22. natus est abrahā apud egyptios aūt. 16. ptās erat quā vocant dianastiā: quo t̄pe regnabāt Thebei qui prefuerūt egptijs 190. annis. Postea vero assyrijs imperauit semiramis vxor Nini: de qua innumerabilia narrant̄. Que ⁊ tn̄ asiam tenuit: plurima babilonie vrbis restaurās. Cuius tempore post dictam cōiunctionem abraham natione caldeus apud hebreos vnam etateʒ texuit.

Caplm̄. 13. de notabilioribus gestis abrahe.

Post quã ↄiunctionẽ insignia abrahe gesta innotuerũt. Nã abraham cũ.75.esset annoꝝ diuino dign⁹habebat̃ alloquio: ⁊ ea repromissione que ad eum facta est: a qua repromissione originez traxit oĩs lex seu secta diuina:tam mosayca ꝙ xp̃iana. Nã a dicto anno abrahe vsqꝫ ad moysen ⁊ egressuz de egypto gentis hebreoꝝ supputant̃ anni.430. Quoꝝ paulus apl's meminit. Ipse quoqꝫ moyses in exodo hac videlicet rõne:q̃ lex mosaica ab ista repromissione ortũ sumpsit. Qd̃ etiam de lege xp̃iana ex dictis Eusebij declarat̃. Qui ait. Primo oĩm ꝓphetarũ abrahe cũ verbũ dei in figura apparuisset humana vocationẽ gentiũ pollicet̃:quã in nr̃o tp̃e sermo xp̃i deduxit ad finẽ p euãgelicam in oẽs gentes p̃dicationẽ.

De generationibus Abrahe. Caplm. 14.

Abrahã aũt cũ esset.88.annoꝝ ante dictã repromissionẽ ex ancilla agar genuit ysmahel:a quo ysmahelitarum genus qui postea agareni ⁊ ad postremũ sarraceni falso noĩe dicti sũt. Post dictã vero repromissionẽ abrahã cũ esset cẽtenarius: genuit ex libera ysaac:cui⁹natiuitati supuixit.75.annis. Ysaac autẽ sexagenario nascunt̃ filij gemini:prim⁹ esau qui ⁊ edom:a quo gen⁹ ydumeorũ:secũdus iacob qui postea israhel a quo israhelite qui nũc iudei. Cuius anni numerant̃ vsqꝫ ad principatũ filij sui ioseph.121. Huius tp̃ibus regnũ arginorũ sumpsit exordiũ. Quoꝝ prim⁹ ynachus apud argos regnauit:quoꝝ inuenit̃ omne tempus annoꝝ.382.

De morte abrahe ⁊ ysaac. Caplm. 15.

Abrahã vero.175.annos habẽs morit̃ repromissiõis ad se facte ãno.100.ãno quoqꝫ ysaac.75. Quo tp̃e apis ĩ egypto primũ de⁹ deputatus est. Quẽ quidẽ serapin vocauerunt. Anno aũt.150. ysaac. Anno vo.92.iacob natus est ioseph. Postea ysaac.181. annoꝝ morit̃ relinquẽs filiũ iacob habẽtez annos.120. Joseph aũt dux egypti cõstitutus cum esset annoꝝ.30.rexit eam annis 80. Cui⁹pater cũ scd̃o anno famis ingressus esset egyptũ. Interrogat⁹ de pharaone quotũ annũ ageret:r̃ndit se eẽ annoꝝ.130. Et hic attẽde aliquã circa h tẽpus fuisse cõiũctionẽ:q̃ hui⁹famis seu sterilitatis causa esse potuit.

De moyse ⁊ post eum gestis. Caplm. 16.

Sed iam ad moysi tempora transeamus qui(vt dictũ est)a repromissione facta abrahe de egypto egressus est anno.430. Cuius tempore regnum atheniensium sumpsit exordium. In acta que nunc attica dicit̃. In qua primus regnauit citrops quo regnante primũ in arca oliua nata est. Et ex minerue nomine(que grece dicta est athena)athene nũcupata est. Ipe quoqꝫ prim⁹bouẽ

immolans:ionē appellauit:⁊ cytropia regio ab eo noīata est.

De quibusdam hic incidentib⁹. Caplm.xvij.

HIc aūt signanter aduerte ꝙ Eusebius in prologo sue cronice cō tra porphiriū impium quarto c peris sui libro diffuse prosequit̄ ostendere:cytropem(vt dictum est)moysi coetaneū fuisse: ⁊ an tecedere troianum bellum.320.annis. Ideo moyses omnibus (quos grecos antiquissimos putauit)senior dep̄hendit̄:homero videlicet ⁊ herodoto troianoꝫ bello: ac multuȝ sup̄ior hercule: museo:lino:tyrone:orpheo:castore:polluce:esculapio:libero:mercurio:apolli ne ⁊ ceteris dijs gentiū:sacrisꝫ vatibus ipsi⁹quoꝫ iouis gestis:quem grecia in arte diuinitatis collocauit. Nam hic citrops prim⁹(sicut dictum est)iouem ap pellauit:simulacra repperit:aram statuit:victīas imolauit:nequaꝫ istiusmodi rebus in grecia vnquā visis. Cetera quoꝫ que apud grecos mira iactant̄ po steriora cytropis annis deprehendunt̄. Et cōsequēt̄ moysi qui cū eodē fuit. Post hunc enim describit̄ diluuiū sub deucalione. Incendiū sub phetonte eri thonio vulcani ⁊ terre filius dardanusꝫ qui dardaniā condidit: de quo ho merus. Quē primū genuit celesti. Jupiter arte liberi quoꝫ raptus. Et europe sacra. Ceter(atꝫ ysidis delubrū in eleusina frumēta triptolemi regnum trois cuius dij natum geminēdē ad sidera raptum vina ioui magnis voluerunt fun dere mensis. Quo tēpore tantulus ⁊ cythios fuerunt ⁊ apollo natus est. Post quos cathinus thebeas venit:qui semelem genuit:de qua pulcherrima proles liber condignā partu tulit editam frugē. Porro liber linus ⁊ zetus ⁊ amphion museus:orpheus:minos: perseus:esculapi⁹ gemini' castoris: hercules cū quo apollo seruiuit ad meto. Post.200.annos cytropis fuerunt. Post quos facta est troiane vrbis euersio quā homerus longo prosequit̄ interuallo. Homerus autem solone' ⁊ thalete milesio ceterisꝫ qui cum his septem sapientes appella ti sunt:multo prior reperit̄. Deinde vero pitagoras qui se non sapientē vt prio res sed philosophū id est amatorē sapientie dici voluit. Quem secutus est so crates qui platonem erudiuit:a quo famosa in partes philosophia diuisa est. Hos autem singulos in suis Eusebius locis inserit ẜm ordinem historie. Ad multa igit̄ de his mirabilibus mundi que hic incidentaliter tetigimus: pluri rimaꝫ alia:de quibus sacra narrat historia:que hic gratia breuitatis subtice mus concurrere potuerunt alique cōiunctiones maiores:reuolutionesꝫ satur ni:que a quarta vsꝫ ad quintam maximā coniunctionē interuenerunt. Quas etiam verisimile est euersionis troiane partiales causas fuisse. Quam precesse runt diluuia sub deucaliō̄.in thessalia. Et incendiuȝ sub phetonte. In ethio pia quoꝫ multe pestilētie locales(vt plato cōmemorat)p̄fuerunt.

De morte moysi ⁊ circa hoc temp⁹ gestis. Capl'm. xviij.

Adhuc viuente moyse lacedemon condit̃ a lacedemone semele filio erictonius vulcani ⁊ minerue filius qui ab homero erictheus vocat̃: his tp̃ibus fuit archas etiã fili⁹ iouis. Et calisto pelasgis in ditionẽ redactis regionẽ eoꝝ archadiã nominauit egypt⁹ primus acria dicebat̃ ab egypto: tunc sibi regnante nomẽ accepit Cui datũ est regnũ eiecto danao. Eisdem tp̃ibus dardanus iouis fili⁹ cõdidit dardaniã: quo tp̃e moyses obijt cum. 120. esset annoꝝ. Circa idem tempus argis regnauit gelan⁹: quẽ cũ argini de imperio pepulissent: regnũ danao tradiderunt. Ita sibi argos danaus vendicauit: expulsus egypto Hucusq̃ quinq̃ libri moysi continent gesta annoꝝ. 3730. sm. 70. senioꝝ interp̃tationẽ hebreoꝝ. Post moysen constituit̃ ihesus: ⁊ eodem tempore apud eos eleasar suscepit pontificatum. Et post eum alij quos sacra cõmemorat historia ad quam nos de his remittim⁹. Notandum tamen q̃ post aoch hebrei ab alienis in ditione redacti sunt annis. 20. quibus cõiungunt̃ tp̃ibus delbore ⁊ barach sm iudeorum traditionẽ. Circa id tempus mida regnauit in frigia in dardania quoq̃ regnauit ylus filius troy: a quo yliũ nuncupatum. Tunc arginoꝝ reges defecerũt. Qui imperauerunt annis. 544. in micenas arginorum translato imperio. Cui primus prefuit euristeus hebreoꝝ iudice abimelech filio gedeonis annis tribus successit ei thola annis. 22. Circa id tempus hercules antheũ interfecit: ylium vastauit. Porro in dardania post laomedontẽ regnauit priamus. Theseus helenam rapuit. Hercules cũ in morbum pestilentẽ ob remediũ doloris se iecit in flammas anno sue etatis. 52. Imperante micenis agomenone. Menelao vero in lacedemonia quo tempore hebreoꝝ iudex esebon prefuit annis. 7. quẽ precessit iepte annis. 6. qui in libro Iudicũ ab etate moysi vsq̃ ad semetipsum ait supputari annos. 300.

De Troie captiuitate ⁊ postea gestis. Capl'm. xix.

Anno. 15. regni Menelai capta est troia. Nam rapta helena troianum bellum decennale surrexit causa mali quod trium mulierum de pulchritudine certantiũ premium fuit. Hoc tẽpore hebreoꝝ iudex labdon. 8. annis prefuit. Tunc v̄o troia post decennalem certationem ⁊ cedes infinitas ad vltimum proditione ciuium capta ⁊ destructa est: a cuius captiuitate vsq̃ ad natiuitatem moysi colliguntur anni. 410. vsq̃ vero ad vltimam Nini etatẽ numerant̃ anni. 834. circa quod tẽpus nat⁹ est abrahã vnde p3 q̃ troie captiuitas centũ annis ⁊ ampli⁹ quintã maximã cõiunctionẽ precessit. Abhinc vero regni latinorum (qui postea romani nuncupati sunt)

exordiũ ponit̃ apud quos eneas a troia profugus: ꝛ italiã pet ens: post terciuz annũ captiuitatis troie: siue (vt qdã volũt) post octauũ regnauit annis tribus cũ ante eũ regnasset. ibi: Janus: Saturnꝰ: Picꝰ: Laminꝰ: Latinꝰ annis circiter 150. post labdon iudicẽ hebreoꝝ: eos in ditionẽ redigũt alienigene. 40. annis qui copl'ant̃ annis iudicũ posterioꝝ ẽm iudeoꝝ traditiones. Post hebreoꝝ iudex sampson p̃fuit annis. 20. qui fortissimꝰ oĩm fuit: ita vt a qbusdã facta eius cũ gestis herculis compant̃. Post sampson p̃fuit populo hebreoꝝ: Hely sacerdos annis. 40. ẽm hebreos. Hoc tp̄e Ascaniꝰ derelicto lanine nouerce sue laninij albã cõdidit: q iuliũ filiũ procreauit: a quo familia iulioꝝ orta est. Et pp̄ter etatẽ paruuli qui nondũ regendis ciuibus idoneus erat. Siluij posthumũ fratrẽ suũ regni reliquit heredẽ. Hic qꝛ post mortẽ enee patris sui editus rure fuerat educatus ꝛ siluij posthumi nomẽ accepit: a quo oẽs albananoꝝ reges filij vocati sunt. Hic ficionioꝝ reges defecerũt qui regnauerũt annis. 962. post quos sacerdotes carini cõstituti sunt: q p̃fuerũt annis. 33. Defecit etiã regnum atheniensiũ: quoꝝ omne tempꝰ inuenit̃ annoꝝ. 424. Ex quibus manifeste patz circa hec tp̄a quintã cõiũctionẽ maximã fuisse.

Tractatꝰ quartus de quinta cõiunctione maxima ꝛ regno hebreoꝝ. Cap̄. xx.

Hanc igit̃ cõiunctionẽ fuisse diximus circiter anno a p̄ricipio mũdi. 4160. A diluuio vero anno. 1918. vel prope. Ante hanc autẽ quintã cõiunctionẽ ꝛ prope eam magnas iam regnoꝝ mutationes precessisse notauimus. Et post eam magnas subsequi inferiꝰ dicenda manifestant. Mortuo eni hely sacerdote de quo supra arca testamẽti ab alienigenis possidet̃. Postea samuel propheta et saul primus rex hebreorum presunt populo annis. 40. Hic exordium regni lacedemoniorum. In quo primus regnauit Euristeus. Et chorinthiorum in quo primu s regnauit aletes: homerus quoqꝫ his fuisse temporibus iudicatur De quo apud veteres magna dissonantia fuit. Postea hebreorum rex primus ex tribu iuda. Dauid regnauit annis. 40. Quo tempore p̄phetabant Gad: Nathan: Asaph. Deinde carthago condita est: vt quidã volunt a carthedone tyrio: vt vero alij a didone filio eius anno. 143. post troianum bellum. Post hoc annis circiter. 20. hebreoꝝ. Rex salomon filius dauid regnauit annis. 40. qui templum in hierosolymis edificare cepit: cõsũmauitqꝫ opus anno. 9. Colligit̃ autem omne tempus a moyse ꝛ egressu filiorum israhel ex egypto vsqꝫ ad presentem annum. 80: vt regnorum liber tercius testatur. A diluuio vero vsqꝫ ad moysen. 1447. Ab adam vsqꝫ ad diluuium anni. 2242. fuerunt simul omnes anni. 4169.

¶ De diuisione regni Hebreorum Capitulum.xxi.

POst mortem salomonis seditione orta in gente iudeorũ: et regno diuiso roboam filius salomonis regnauit annis. 17. in iherusalẽ duabus tribub9 sibi subiectis que vocabant̃ iuda ob reges iudeorum qui ex iude stirpe descenderant. Decem aũt tribubus que in samaria erãt et vocabant̃ israhel regnauit prim9 roboam ãnis 22. quo tpe rex egipti contra iudeos dimicans: templũ spoliauit postea ãnis circit. 64. regnãte apd iudos. 12. ãnis ieroboã sardana pall9 tharsũ atq3 archialem vrbes condidit: et in prelio victus ab arcemedo seipm incendio concremauit. et in eo regnum assiriorum deletum est vsq3 ad id tps fuisse reges assiriorum hystoria refert: et fiunt simul anni regni assiriorum a primo ãno nini 1240. Arbates vero medus assiriorum impio destructo: regnũ in medos trãstulit medonũ quoq3 regnum hic sumit exordium: in quo primus caranus regnauit Circa hoc tps prophetabant apud hebreos osee: amos: ysaias: ionas. Ligurgi leges in lacedemoneñ hac etate sucepte sũt. Hoc tpe munitor pce superiorum latinorum reg. maior fili9 a fratre a mulio regno pulsus: in agro suo vixit cui9 filia adimendi ptus grauis virgo vestal' effecta: que cum gemios edidisset infantes iuxta legez in terrã viua defossa est: verũ puulos iuxta ripam tyberis expositos faustul9 pastor vxori sue detulit: que pter pulcritudinez et capacitatem corpis questuosi: lupa a vicinis appellabatur: vnde ad nostram memoriam meretricũ cellule lupanaria dicuntur. Pueri autez cum adoleuissent collecta pastorum et latronum manu interfecto apud albam amulio auum in regnum restituunt. Cito post lyndorum regnũ exordiuz capit in quo primus regnauit lyachis: hic lacedemoniorũ reges defecerunt: et hucusq3 Eusebij cronica per decadas. 124 digesta est: abhinc per olympiades distincta. A captiuitate vero troie vsq3 ad primam olympiadez fiunt anni. 405. qua etate ioathan regnabat in iherusalẽ et prophetabant osee: iohel: ysaias: obeth.

¶ De regno romanorum Capitulum.xxij.

PRope hoc tempus roma condita est: anno mundi. 4484. in qua primus romulus regnanit. Sabine rapte sunt ãno ab vrbe condita. 30. et hic regnũ romanorum sumpsit exordiuz: qd pri9 latinorum nomẽ habuit. nam vbi nunc roma est latini reges edificauerũt ciuitatez: sed eam ampliauit romulus et muris cinxit: de quibus Lucanus. Fraterno primi maduerunt sanguine muri: quia ibi remus interfectus frater romuli. hoc tpe romuli vltimus regũ israhel fuit osee in quo regnũ defecit: et captiuitas primo facta est. Decem nanq3 tribus gentis iudee que vocabant̃ israhel: et erant in partes samarie victe a salmanazar rege caldeorum translate sunt in montes medorum: regnauerũtq3 in samaria annis. 250 Predict9 aũt rex caldeorum ad custodiendũ regionẽ iudeã accolas misit assirios

vnde samarite nũcupati sunt quod in latina lingua exprimitur custodes:emu
latoresq; iudee legis facti sunt. Romulus apud paludez capue nusq̃ comparuit:
ꝛ suadẽte iulio proculo quirini nomine apud suos consecratus est:cui successit
numa pompilius qui duos menses anno addidit ianuarium ꝛ februarium.ca
pitolium quoq; a fundamentis edificauit. hic nullum cum finitimis bellũ gessit
cuius tempore sibilla samia insignis habebatur. Manasses quoq; hebreorũ
rex ysaiam prophetaz interfecit.statuamq; suam in templo posuit.postea ãnis
circiter.32.atheniensium reges ꝛ principes defecerũt. post quos athenis ãnui
principes constituti sunt.ꝛ nouem ex nobilioribus electi prefuerunt. Post hec
tempora hieremias prophetabat ꝛ sophonias.

¶ De captiuitate iudeorum Capitulum.xxiij.

Anno.30.ioachim regis iuda nabuchodonosor rex babilonie iu
deam cepit:ꝛ in ditionẽ suam redactis plurimis iudeorum:cum
etiam partem vasorum templi inuasisset:ꝛ tributarium fecisset io
achim:victor ad patriã reuertitur. Tunc in babilone daniel:ana
nias:azarias:misael clari habentur.post ioachim regnauit sede-
chias quem rex babilonie captum in babiloniaz duxit: oculosq;
eius eruit:prophetabant tunc ieremias ꝛ baruch: postea consũmata est capti-
uitas iudeorum. Siquidem nabuchodonosor rex caldeorum iherosolimis captis
templum incendit:quod ab inicio edificatione sue manserat annis.442.ꝛ per-
seuerauit desolatio templi.70.annis vsq; ad.2.annum darij. Sic ergo iheroso
lima capta ab assirijs:iudeorum regnum defecit. Ex premissis autez patet q a
diluuio fuerunt anni.1927.vsq; ad primam templi edificationẽ:a qua vsq; ad
eius destructionem vt dictum est fuerunt anni.442.qui simul sunt anni.2369.
cui computationi concordant ere Alfoncij qui ponit a diluuio vsq; ad nabucho
donosor annos.2355.in mensibus nihil:dies.10.ꝛ sic non differt a dicta com
putatione nisi de.14.annis qui interuenire potuerunt a principio regni nabu-
chodonosor vsq; ad dictam destructionem templi Mortuo nabuchodonosor
babiloniorũ rege vno intermedio:successit frater eius balthasar:sub quo daniel
scripturam que in pariete apparuerat interpretatus est: significantẽ imperium
caldeorum in medos ꝛ persas transferendum. Cito post hoc cyrus medorum
rex destruxit imperium caldeorum:qui hebreorum captiuitate laxata.50000.
hominũ fere regredi fecit in iudeam:qui constructo altari fundamenta templi
iecerant.sed impedientibus vicinis gentibus imperfectum opus vsq; ad dariũ
permansit. Colligitur autez omne tempus captiuitatis iudeorum anni.70.qui
secundum quosdam a.30.anno ioachim vsq; ad.20.annum cyri regis persarum com
putantur.prophetabant tunc apud iudeos aggeus ꝛ zacharias.

¶ De regno persarum ꝛ reedificatione templi Capitulum.xxiiij.

EGiptiorum dinastia.27. regibus egiptiis deficientibus regnum egiptiorum persis cessit: qđ obtinuit cambises z posteri eius vsq; ad darium filium xersis annis. 111. anno vero.2.darij templuz in iherosolimis extruitur a zorobabel:consūmaturq; op⁹ ānis.4 quod prius sub cyro exordium habuit. Cyrum regez tamiris regina massagetarū interfecit:cui scđs persarum successit in regno cambises filius eius quez nūc ab hebreis fm nabuchodonosor vocari:sub quo iudith hystoria conscribitur z holofernis.

De mutatione regni romanorum Capitulum.xxv.

ROmanorum reges prophetantibus apud hebreos aggeo z zacharia defecerunt:z ceperunt consules regere : expulsis vrbe regib⁹ vix tunc vsq; ad.15.lapidem roma tenebat imperiū. Romanoꝝ Reges.7.a romulo imperauerunt vsq; ad tarquinium superbuz annis.240.vel.243.primum consules a bruto esse cepert̄:deinde tributi plebis ac dictatores:z rursum consules. R. P. obtinuert̄ fere.464.vsq; ad iulium cesarem:qui primus singulare arripuit imperiū olympiadis.182.censu rome agitato inuenta sunt hominum.120000.tempore quo tribuni plebis rome facti sunt:consulibus eiectis:neemias hebreus minister vinarius artaxersis regis ɔcedēte domino suo.20.eius anno de babilone venit iudeam:z anno eius.32.muros vrbemq; restituit hucusq; diuine scripture annales temporum continēt. Ea vero que postea apud eos gesta sunt prosegtur Eusebius ex libro machabeorum z iosephi z africani scriptis:qui deinceps vniuersam hystoriam vsq; ad romana tempora descripserunt:neemiā qui muros iherusalem construxit consūmasse opus anno.32. artaxersis regis persarum: Esdras cōmemorat. Si quis autē ab hoc tempore.70.ebdomadas a daniele scriptas numeret que faciunt annos.420.comperiet eas in regno neronis expletas:sub quo iherusalem obsidetur cepta. Secundo vero postea vespasiani anno capitur.postea circiter per.2.annos egiptus a persis recessit:et regnauit in ea amartheus. Cito post artaxerses darij filius persaruz vndecim⁹ regnauit sub quo dicitur hystoria que in Hester legitur expleta: nam ab hebreis assuer⁹ z a.70.interpretibus artaxerses nominat. Circa hec tempora socrates democritus dyogenes cynicus pseusippus insignes habentur. Galli senones romam inuaserunt:excepto capitalio. Plato inde philosophus agnoscitur. Quo tempore tribuni militares rome pro consulibus esse ceperunt. Eo tempore magno terremotu plures vrbes absorpte sunt. Postea aristotiles.18.etatis anno platonis auditor efficitur:camillus gallos qui bellum romanis intulerant:supat. Quo tempore dyonisius sicilia pellitur. Ochus a podasino iudeorum capto:in hyrcaniam accolas translatos iuxta mare caspium collocauit.

De regno alexandri magni Capitulum.xxvj.

ALexander philippi et olympiadis filius nascitur. 106. olympiade dyonisius siracusis interimitur: cuius filius siracusis tyrannidez exercet. Ochus postea egiptum tenuit. Neptanabo in ethiopiaz pulso: in quo egiptiorum regnum destructuz est. Romani gallos supant. Plato moritur: post quem pseusippus achademiã tenuit postea descriptiõe rome facta inuẽta sũt ciuiũ. 165000. pseusipp⁹ moritur: cui successit zenocrates sub olympiade. 110. mecedonum alexander philippi filius regnauit annis. 12. mensib⁹. 6. Idem capta troia iudeã inuadit a qua fauorabilr accept⁹: deo victimas imolauit: et pontificez templi honorib⁹ plurimis prosequitur: andromaco locoꝝ custode dimisso: quem postea samaritani interfecerunt: ob quã causam ab egipto reuersus alexander magnus eos supplicijs afficit: et vrbem eorum captam macedonibus ad inhabitandum tradidit. Alexandria in egipto ab alexandro condita ãno. 7. regni eius: quo tempore etiam latini a romanis perdomiti sunt.

De destructione regis persarum Capitulum.xxvij.

ALexander obtinuit babilonem interfecto dario: in quo regnum persarum destructum est: et regnauit asie ãno sui regni. 7. et tenet oĩa regna vsqꝫ in indiam sibi subiecta: hircanos et mardos capit: indum amnem trãsgreditur: bellaqꝫ plurima in india psequitur. ipse vero. 32. etatis sue ãno in babilone moritur. post quem translato in multos imperio diuersi regnauerũt. Naz in egipto apud alexandriam ptolomeus lagi filius regnauit. macedonibus philippus frater alexandri. indiam et thraciam et helespontũ lisimachus tenuit. ptolomeus lagi filius iherosolimis et iudea in ditionez suam redactis plurimos captiuorum in egiptum transtulit. Theophrastus philosophus agnoscitur qui a diuinitate loquendi vt ait Cicero nomen accepit. Machabeorum hystoria hinc grecorum suppotauit regnum. Uerum hi libri inter diuinas scripturas nõ recipiuntur: vt ait Eusebius. Seleuchus antiochiam laodiciam seleuchiam: apamiã: edissam berocham et pellam vrbes condidit. ipse quoqꝫ babiloniaz obtinuit. Circa hec tempora censu rome agitato inuenta sunt ciuiũ romanoꝝ. 270000. legati alexandrini tunc a ptolomeo primum romam missi: amicicias impetrauerunt. Seleuchus in eas vrbes q̃s condidit al's extirpauit seu extruxerat. Iudeos transtulit et honorauit. ipseqꝫ in cilicia demetrio subiecto sirie et asie pariter imperauit. Ptolomeus philadelph⁹ iudeos qui in egipto erãt liberos esse permisit: et sub eleastro pontifice diuinas scripturas in grecam vocez ex hebrea lingua per. 70 interpretes transferre curauit quas in alexandria habuit: et ibi bibliothecaz ex omni genere literature comparauit.

¶ Tractatus quintus. De sexta coniunctione maxima: et bellis romanorum et carthaginensium Capitulum. xxviij.

Irca hec tpa sextam ɔiunctionem maximaz ɔsignauimus: quam fuisse diximus anno mundi . 5 120. a diluuio anno 2878. vel prope: et hec fuit ante xpi incarnationem circiter 225. vnde sub. 137. olympiadis vel prope fuit predicta cõiunctio: nam ab ea vsqȝ ad olympiadez sub qua natus est xps numerantur . 56. olympiades que sunt anni. 224. vel forte ꝓpinquius signari posset dicta coniunctio sub olympiade. 138. Ante hanc aũt et post proximas fuisse magnas et miras mutatiões: iam dicta et infra dicenda manifestãt Romani siquidẽ. 130. olympiades carthaginenses nauali bello supant: et. 100 libie vrbes capiunt. sed cito post carthaginenses. 90. romanorum naues in silicia capiunt: metello ɔsule in fugam verso: parthis a macedonũ impio recedentibus primũ regnauit arsaces vnde et arsacide dicti sunt: iudeorum pontifex onias clarus al's vnus habet: qui ɔsueta ptolomeo regi tributa non reddens ad iram eum impulit. vex iosephus inter suos nobilis legatus a iudeis ad ptolomeũ missus cum familiaritatẽ regis meruisset: dux iudee et vicinarũ regionum constituitur iudeorũ pontifex symon onie filius clarus habetur: sub quo iesus filius sirach sapientie librum componens: etiam symonis fecit mentionem. Circa id tempus 40000. fere gallorum a romanis cesa sunt. caria et rhodus ita terremotu concusse sunt vt colosus magnus rueret. alexandrie et egipti ptolomeus philopator regnat sub quo ea que in. ij. libro Machabeorum scripta sunt: gesta fuerunt. quo victo antiochus rex sirie iudeam sibi sociat. romani marcello ɔsule siracusas capiũt subiugantqȝ capuã et ciciliam. alexandrie et egipti qntus ptolomeus epiphanes destinato principe militie iudeã capit et plurimas sirie ciuitates: sub. 148. olympiade sirie et asie seleuchus qui et philopator regnauit: vnde et. ij. li. Machabeorum apud iudeos huius tpis ɔtinet gesta: titus linius clarus habet: cũ ab antiocho per legatos hanibal reposceretur: cui se a scipione victus sociauerat: ad regem bithinie confugit: quem cum rursus ab eo senatus repeteret et tradendus esset: venenum bibit: et apud bibissam bithinie sepultus est. Hoc tpe ob sacerdotia et pontificatus iudeorum seditione orta: ingentia miseriarũ semina pullulart. Antiochus oẽm iudeorum prouinciam ad ydolatriam cõpellens: qui parere noluerũt enecat. postea iherosolimam ascendens: templum et vasa dei vastat: in templo simulacrũ iouis ponit: in samaria super verticem montis iouis delubrum edificat ipsis samaritanis vt id faceret precantibus: verum mathathias fultus auxilio filiorum leges patrias vindicat: olympiade. 153. Ennius poeta. 70. ãno articulari morbo periit: sepultus in scipionis monumento via apia.

¶ De fine regni Macedonum et Machabeorum Capitulum. xxix.

MAcedonū regnū defecit. 153. olympiade: nā romani interfecto rege perse macedones ylliricos ꝛ galathas liberos esse iusserūt apud iudeos: defuncto mathathia: filius eius iudas machabeꝰ dux fuit: hic duces antiochie de iudea expellēs: ꝛ templum ab ydolorum imaginibus emundās: patrias leges post triēnium suis ciuibus reddidit olympiade. 154. Alchinius alienus a sacerdotali genere ambiciose pontificatū inuadit: qui aduersus iudā machabeū inimicicias gerens cito post dei ira percussus interijt: ac si cum oīm iudeorum fauore inde machabeo sacerdotiuꝫ decernitur: qui dignitate suscepta legatos romaꝫ mittit: decernitqꝫ senatus iudeos amicos ꝛ auxiliatores habendos. Terentius comediaꝝ scriptor i archadia moritur. iudas aduersus demetri duces inito prelio occiditur: tribus annis pontificatu gesto: post quem frater eius ionathas dux iudeoꝝ factus: bachide duce demetriꝰ a iudea expulso pontificatū accepit: descriptione rome facta inuenta sunt hominū. 332000. sub olympiade 158. tunc carthago inditionem romanorum per scipionem redigitur: habens a conditione sui annos. 668. vel ꝑm alios: 748. Scipio nūmationes subuertit: ionathas dux iudeorū pariter ꝛ pontifex cum romanis ꝛ sparciatis amicicias facit: queꝫ tripho dolo interfecit. Ceterum tercius liber Machabeorum huius temporis hystoriam continet. Johannes dux iudeorum ꝛ pontifex aduersus hircanos bellū gerens: hircani nomen accepit: ꝛ cum romanis amicicias contraxit: hic samariam obsidione captam: solo coequauit: quam postea herodes insteurans sebasten in honorem augusti appellari voluit: iugurtha contra romanos dimicās capitur: rhodo terremotu concussa colosus ruit: cicero arpini nascitur.

De innouatione regni Judeorum Capitulum. xxx.

IUdeorū aristobolus filius iohis rex pariter ꝛ pontifex primus apud iudeos dyadematis sumpsit insignia post. 484. ānos babilonie captiuitatis: post quem regnauit iāneus cognomiatus alexander: qui pontificatū administrans crudelissime ciuibus prefuit. 200000. cymbrorū cesa ꝛ. 80. capta per caium marium hic quinquies consul eridianum cymbros superat: ꝛ post de eis cum caculo triūphauit: hucusqꝫ siria possessa per reges in romanam ditionem cessit. descriptione rome facta inuenta sunt hominum. 463000. Salustius crispꝰ scriptor hystoricꝰ nascitur. Silla al's sibilla athenienses vastat que deinde romam obtinuit: ꝛ post biēnium moritur. Lucius luculus primus imperator appellatus est: victa armenia ꝛ mesopotania. Pompeius vniuersaꝫ yberniam subiugauit. Virgilius maro non procul a mantua nascitur. Marcꝰ porcius cato philosophus agnoscitur: antiochia sirie a romanis capitur.

¶ De persecutione iudeorum a romanis Capitulum.xxxj.

Postea iudei romanoꝝ vectigales effecti sunt: ꝛ pontificatū apud eos suscepit hircanꝰ. ipse vero ꝛ aristobolus filij alexandri cōtra se de imperio dimicantes occasionē prebuere romanis vt iudeā inuaderent. Itaqꝫ pompeius iherosolimam veniens capta vrbe ꝛ reserato templo vsqꝫ ad sancta sanctoꝝ accedit: aristobolū secū vinctū adducit: pontificatū cōfirmat hircano: deinde antipatrez procuratorē palestine facit: ꝛ iudeos tributarios effecit. ea que catilina Salustius scribit ꝛ Liuius gesta sunt. hoc tēpore oracius flaccus nascitur. Uirgilius cremone studijs eruditur. Cesar rhenum transiens germanos vastat: ꝛ gallos capit. Hic inicium belli ciuilis cesaris ꝛ pompeij.

¶ De imperio romanorum ꝛ iulio cesare Capitulum.xxxij.

Deinde caius iulius cesar primꝰ ex romanis singulare obtinuit imperium: a quo cesares romanoꝝ principes appellati. ꝛ imperauit annis. 4. mensibus. 7. Pompeius prelio victus ꝛ fugiēs a spadonibus: alexādrini regis occiditur cesar in egipto: cleopatre regnū confirmat ob stupri gratiā. Anthonius decreuit quintilē mensez: iulium debere dici: quia in eo fuisset natꝰ iulius cesar: qui idibꝰ marcij in curia occiditur: cuius corpus in rostris ad honorem concrematū est: rome tres simul exorti soles paulatim in eundez orbem coierunt. in cetera portenta que in toto orbe facta sunt. Bos suburbano rome ad arantez locutus est: frustra se vrgeri non enim frumenta: sed homines breui defuturos.

¶ De octauiano augusto Capitulum.xxxiij.

Romanorum scdˢ imperat octauianus augustus cesar ānis. 56. mensibus. 6. a quo romanorum reges augusti appellati sunt: aduersus eum anthonius bellum mouet. Cicero occiditur. 64. etatis sue anno. Ouidius naso nascitur de taberna emitoria trans tyberim oleum terra erupit: fluxitqꝫ tota die sine intermissione significans christi gratiam: ex gentibus anthonium superat augustus: ꝛ interueniente senatu in amiciciam cum eo regreditur. Secunda secessio augusti ꝛ anthonij facta est. Salustius obijt quadriēnio ante acciacum bellum.

¶ De destructione regni iudeorum Capitulum.xxxiiij.

Antigonus contra iudeos dimicans: tandē occiditur: a quo vsqꝫ in presens tps iherosolimorū regnum destructum est. Siquidez herodes post eum a romanis ꝯstitutus est princeps alienigena deficiente pontificum principatu: cuius tpe xp̄i natiuitate vicina regnum sacerdotū iudee destructuz est: completa prophetia que per Moysen ita loqtur. Non deficiet princeps ex iuda neqꝫ dux

de femoribus eius donec veniat cui repositũ est: ⁊ ipse erit expectatio gentium:
In hoc etiam loco impletur prophetia Danielis. nam vsq; ad herodem xp̄i. i.
sacerdotes erant principes iudeoꝝ: qui imperare ceperunt a. 65. olympiade: et
ab instauratione tẽpli sub dario vsq; ad hircanũ: ⁊. 185. olympiade annis. 483
in medio transact͛ quos Daniel figuit per ebdomadas. 69. que ꝑdictos ãnos
efficiunt vt declarat Eusebius. Filij quoq; herodis post eũ regnauerũt vsq; ad
nouissimã iherosolimoꝝ captiuitatẽ nequaq; ex successiõe sacerdotalis gener͛
pontificibus ↄstitutis: neq; ꝑpetuitate vite: sed ẜm legem moysi seruientib⁹ deo
Ignobiles vero quidã ⁊ alio tp̄e alij ⁊ nõnulli vnius ãni siue modico amplius
a romanis principib⁹ sacerdotiũ emebant: que oĩa etiam Daniel vaticinat⁹ est

¶ De destructione regni Egipti Capitulum. xxxv.

Post augusti ⁊ anthonij tercia dissensio exordiũ sumpsit: quia re-
pudiata sorore cesaris cleopatrã duxisset vxorem: acciacũ bellũ
exortum est. Cleopatra quoq; ⁊ anthonius semet interfecerũt: ⁊
egipti regnũ qđ fuit in alexandria destructũ est: in quo ptolomei
qui vocabant͛ lagide vsq; ad cleopatrã regnauerunt annis. 295
Defuncta ergo cleopatra: egiptus fit romana prouincia: quam
primus tenuit cornelius gallus: de quo scribit Virgilius in buccolicis. Quidã
ab hoc loco augusti monarchie primũ annum cõputant: a quo sextilis mensis
augusti nomẽ accepit: qui romanis plurimas leges statuit. censu rome agitato
inuenta sunt hoĩm ciuium romanorũ. 4164000. id est quadries semel centena
sexagintaq̃tuor milia. Thebe egipti vsq; ad soluz dirute sunt. Terentius varro
nonagenarius moritur. Augustus calabriã ⁊ gallos vectigales facit. Augusto
dum monarchia deferretur: renuit. Tyberius ab augusto missus occupauit ar-
meniam. Virgilius brundisij moritur: ossa eius neapolim translata tytulo h⁹-
modi suprascripto: quez ipse moriens dictauerat. Mantua me genuit: calabri
rapuere: tenet nunc parthenope. Cecini pascua rura duces: augustus caium:
agrippam adoptat in filium. Ipse quoq; augustus a senatu pontifex maxim⁹
appellat⁹. Tyberius de captiuis pãnonijs triumphat. Oratius rome moritur.
52. etatis sue anno. Tyberius vastata germania imperator appellatur.

¶ De herode ⁊ eius crudelitate Capitulum. xxxvj.

Herodes cesareã in noie cesaris cõdidit que prius turris stracõis
vocabatur. ipse quoq; antiochiam condidit ⁊ antipatridaz atq;
herodionem in honorẽ patris sui antipatris ⁊ suum extruxit. in-
numerabilia quoq; opera in singulis siriarũ vrbibus. ipse quoq;
hircanum qui olim sacerdos iudeoꝝ fuerat a captiuitate partica
regressuz ⁊ filium eius qui sacerdotio patri successerat: interfecit.
sororem quoq; eius et vxorem suam cum duobus suis filijs iam adolescentib⁹
⁊ matrem vxoris sez socrum suam crudelissime necat. Et ad hoc que crudeliter

gesserat etiã hoc addidit virum sororis sue salome interfecit: ⁊ cũ eam alij tradidisset vxorez etiaz hunc necat. Scribas quoq₃ ⁊ interp̃tes diuine legis similiter scelere interfecit. Qui etiã cito post cũ xp̃i natiuitatẽ magoꝝ iudicio cognouisset vniuersos bethleem paruulos iussit interfici: hic morbo intercutis ⁊ scatentibus toto corpore vermibus miserabiliter morit̃.

Tractatus sextus De xp̃i natiuitate. Caplm. xxxvij.

IHesus xp̃s filius dei in bethleem iude nascit̃ anno .42. Octauiani nocte diei dñice ⁊ anno. 15. tiberij p̃dicare orsus est: vixitq₃ annis. 32. mẽsibus trib⁹ iuxta illud euãgelij. Erat ihesus incipiens quasi annoꝝ. 30. Crisostom⁹ tamẽ dicit ꝙ xp̃s vixit plenarie. 33. annis ⁊ tm̃ supra quãtum est a ntitate xp̃i vsq₃ ad pasca. et sic vixit ƀm eũ. 33. ãnis ⁊ dimidio. Mortu⁹ est aũt ƀm eusebiũ anno tiberij. 18. quo tp̃e sicut in ethnicoꝝ cõmẽtarijs reperit̃ multa mirãda cõtigerũt sicut in alio tractatu notauim⁹. Parũ aũt hoc tempus augustus cũ filio suo tyberio censum rome agitans inuenit hoĩm nonagies ter centena ⁊. 70. milia. 9370000. quo tp̃e defectio solis facta August⁹ 76. etatis sue anno morit̃.

De Tiberio cesare. Caplm. xxxviij.

POst quẽ tiberi⁹ terci⁹ imp̃auit. Et iudeoꝝ principatũ obtinuit herodes tetrarcha. Ouidi⁹ poeta in exilio morit̃. 13. vrbes terremotu corruerũt: Ephesus: magna Syra Sardis Moscene Aege: Hyero: Cesarcha: phliadelphia: Thelomustem⁹: Cume Smirna: Appollonia: Dyahircania. Pilatus a tiberio procurator iudee missus fuerat. Johannes filius zacharie in deserto iuxta iordanẽ fluuiũ predicans: filiũ dei in medio adesse testat̃. Ipse quoq₃ dñs ih̃s signis ⁊ virtutibus vera esse comprobans: que dixerat mirabilia q̃ in euãgelijs scripta sunt: fecit discipulis suis: vt cõuersionẽ gentiũ ad deũ annuncient: imperauit ƀm pphetias que de eo fuerãt p̃locute. Computant̃ aũt vsq₃ ad. 15. annũ Tyberij cesaris a secundo anno instauratione tẽpli: que facta est sub altero anno darij persarũ anni. 548. A salomone autez ⁊ prima edificatione templi anni. 1060. A moyse ⁊ egressu filioꝝ israhel. ex egypto anni. 1539. Ab abraham ⁊ regno Nini anni. 2044. A diluuio anni. 2986. ab adam anni. 5228.

De incidẽtibus circa hec tp̃a. Cap̃. xxxix.

SCribit aũt iosephus inter alia mira que anno passionis xp̃i notauit ꝙ pilatus p̃ses secreto noctis imagines cesaris in tẽplo statuerit. Et hec prima seditiõis ⁊ turbatiõis iudeis causa extiterit. Ecclesie iherosolimoꝝ primus ep̃s ab apl'is ordinat̃ iacobus frater dñi. Et ex hoc loco considerandũ quãte deinceps calamitates iu

deoꝝ gentē oppresserint. Pilatus post ꝑdictā seditionē que ob cesaris imagi/
nes fuerat cōcitata sacrū thesaurū quē iudei corbanā vocant in aque ductum
irl'imoꝝ expendēs secunde seditionis ꝑbuit seminal. Seian⁹ prefectus tyberij
qui apud eū plurimū poterat instantissime cohartat̄:vt gentem iudeoꝝ deleat
philo meminit in libro legationis secūdo: pilato de xp̄ianoꝝ dogmate ad tibe
riū referente tiberius detulit ad senatū:vt inter cetera sacra reciperet̄:verū cuz
ex consulto patrū xp̄ianos vrbe eliminari placuisset. Tiberi⁹ per edictū accusa/
toribus xp̄ianoꝝ cominatus est mortē. Scribit terculian⁹ i apologetico Tibe
rius in campania morit̄.

De Caio. Capl'm. xl.

Romanoꝝ quartus Caius regnauit annis tribus mensibus. 10.
Qui cognominat⁹ est caligula. Hic agrippā a vinculis liberatuz
regem iudee facit. Factus prefectus egypti:multos iudeos pre/
mit cōsentiēte alexandrie populo: ⁊ crebrū aduersus eos clamo
ribus personante. Synagogas quoqꝫ eoꝝ imaginibus statuis
aris ⁊ victimis polluit. Ponti⁹ pilatus in multas incidēs calami
tates:propria se manu interfecit:vt scribunt romanoꝝ historici. Caius qui se
metip̄m in deos intulerat:ꝑcepit syrie ꝑfecto vt in irl'imis statuaz suā sub noīe
iouis maximi poneret:totoqꝫ orbe romano sicut philo scribit ⁊ iosephus in sy/
nagogis iudeoꝝ statue ⁊ imagines cesaris cōsecrate ponebant̄. Hic caius plu
ribus nobilib⁹ interfectis etiā sorores suas: quibus stuprum intulerat:insulaꝝ
exilio cōdēnauit ⁊ oēs exules iussit interfici. Tandē a protectoribus suis in pa
latio occidit̄ anno etatis sue. 29.

De Claudio ⁊ Petro apl'o. Capl'm. xlj.

Quintus romanoꝝ regnauit Claudius annis. 13. mēsib⁹. 8. die/
bus. 28. Petrus vo cū primū anthiocenā eccl'iam fundasset: ro/
mā mittit̄ vbi euāgeliū predicās. 25. annis eiusdē vrbis ep̄s per/
seuerat. Marcus euāgelista interpres petri egypto ⁊ alexādrie
xp̄m annūciat. Prim⁹ anthiochie ep̄s post petrū ordinat̄ Eno/
dius Agrippa rex iudeoꝝ annis. 7. imperās morit̄. Cui successit
filius agrippa a claudio substitutus. Prophetia agabi(quā in actib⁹ apl'orum
de fame in toto orbe terrarū futurā ꝑdixerat) sub claudio explet̄. Claudi⁹ de
britanijs triumphat ⁊ orcadas insulas imperio adie[..] romano. Descriptione
rome facta inuēta sunt romanoꝝ ciuiū sexagies nonies centena ⁊ quadragin/
tatria. 6943000. Tracia hucusqꝫ regnata in ꝓuinciā redigit̄ Iherosolimis die
bus azimoꝝ orta seditione. 30000. iudeoꝝ perierūt. Claudi⁹ felicē ꝓcuratorez
iudee mittit:apud quē paulus apl's accusatus in sui defensionē ꝑorat. Clau/
dius morit̄ anno etatis sue. 64.

De nerone ꝛ eius crudelitate. Caplm. xlij.

Sextus romanoꝝ Nero regnauit annis. 13. mensib⁹. 7. dieb⁹. 28 Cui⁹ auũculus fuit Caius caligula. Sub quo paulus romã mittit. Jacob⁹ frater dñi quẽ oẽs iustũ appellabant a iudeis lapidibus opprimit: in cuius locũ symeon uel symon secũdus assumit. Post marcũ euãgelistã primus alexandrie eps ordinat anian⁹ anthiochie secundus eps ordinat. Ignatius ante mensaz Neronis fulmie cecidit: terremotus rome factus est. In asia tres vrbes terremotu cõciderũt. Nero rome in citharistarũ agone cõtendẽs cunctos supat. Statius in gallia rethoricã docet. Lucan⁹ cordubeñ. poeta morit. Seneca cordubeñ. pceptor neronis: ꝛ patruus lucani poete incisiõe venarũ ꝛ veneni haustu periit. Nero vero agrippinã matrẽ ꝛ sororẽ patris interfecit. Ipse quoqꝫ cum ceteris viris insignib⁹: etiã octauiã vxorẽ suã interemit. Sed ꝛ plurimã partez rome vrbis incendit: vt siĺitudinẽ troie ardentis inspiceret. Insup vltra oia scelera sua: primus etiã in xpianos psecutionẽ fecit. In qua petrus ꝛ paulus gloriose occubuerũt: post petrũ prim⁹ romã eccĺiaz tenuit linus. Cõtra iudeos rebellantes vespasian⁹ magister militie a nerone mittit. Qui plurimas vrbes iudee capit. Josephus scriptor historicus dux belli iudeoꝝ: cũ a romanis interficiẽdus esset: vespasiano pnũciat de morte neronis ꝛ ei⁹ imperio. Nero vo cum a senatu quereret ad penã seipm interfecit atqꝫ in eo oẽs augusti familia consumpta est. Post quẽ galba in hibernia. Vitellus in germania: otto rome imperiũ tenuerũt. Galba septimo mense imperii sui in medio vrbis foro truncat. Otto tercio regni sui mense ppria manu occubuit. Vitellus a vespiani ducib⁹ occisus in tiberim proiicit.

De Vespasiano ꝛ iudeoꝝ destructione. Caplm. xliij.

Septim⁹ romanoꝝ Vespasian⁹ regnat annis. 9. mensib⁹. 11: diebus. 22. Titus ab eo missus: iudea capta ꝛ iherusolymis subuersis. 600000. viroꝝ interfecit. Josephus dicit vndecies centena milia fame ꝛ gladio periisse ꝛ alia. 100000. captiuoꝝ venũdata vt aũt tãta multitudo ibi reperiret cãm azimoꝝ fuisse refert: ob q̃ ex omni gẽte iudea ad templũ cõfluẽtes i vrbe quasi carcere sũt reclusi. Oportuit eni his dieb⁹ pasce eos interfici: in quib⁹ saluatorẽ crucifixerunt. Sic igit regnũ iudeoꝝ finitũ atqꝫ destructũ est. Tũc lues rhome facta est ita vt p multos dies fere. 10000. hoim mortuoꝝ referent. Tres ciuitates cipri terremotu corruerunt. Vespasianus. 69. etatis sue anno morit. Cui successit Titus romanoꝝ octau⁹ in vtraqꝫ lingua disertissim⁹ magne bonitatꝫ ꝛ bñficẽtie. Sz de eo suisqꝫ successorib⁹ nõ vlteri⁹ psequit. Nã sufficit nobis ad eos puenisse: sub qb⁹ xps nat⁹ est: pdicauit ꝛ occisus ẽ suiqꝫ crucifixores iudei ꝯuersi sũt

Colligit̃ aũt omne tempus in secũdũ annũ vespasiani ⁊ nouissimã euersionem iherosolimoꝝ a. 15. anno tiberij ⁊ ꝑdicatione xp̃i anni. 42. a captiuitate quam ab anthiocho ꝑpessi sunt anni. 238. a darij secundo anno sub quo rursum templũ edificatũ est anno. 590. a prima edificatione sub salomone vsqꝫ ad nouissimã eius ruinã sub vespasiano anno. 1102.

De recollectione annoꝝ ẜm Eusebiũ: Capl'm. xliiij.

Nunc expedit aliarũ rerũ gestaꝝ tp̃a breui recapitulatione colligere. Igit̃ ẜm Eusebiũ in prologo sue cronice anno. 42. imperij augusti xp̃s natus est. Et anno. 15. tiberij ꝑdicare orsus est. Si quis aũt retrorsum cõputet reperiet a tiberio vsqꝫ ad annũ darij (sub quo templũ restauratũ est) annos. 548. Naz darij secũdus annus. 65. olimpiadis ãno primo fuit. Et tiberij. 15. in. 201. illã olimpiadẽ incurrit: fuerunt ergo inter darium ⁊ tyberiũ olimpiades. 137. anni. 548. quadriennio in vnaquaqꝫ olimpiade computato. Deinde secũdo darij anno septuagesim⁹ desolationis annus explet̃. A quo vsqꝫ ad primam olimpiadẽ retrorsuz numerant̃. 64. olimpiades. In. 256. annis qui sil'r computant̃ a predicte desolationis templi anno vsqꝫ ad q̃nquagesimũ Osie regis medoꝝ sub quo ysaias ⁊ osee fuerũt. Ita prima olimpias. Et in ysaie ⁊ reliquoꝝ q̃ cuz eo ꝓphetarũt incurrit etatẽ. Rursum si a prima olimpiade ad supiora vsqꝫ ad captiuitatẽ troie proueharis. Inuenies annos. 406. sicut curiosissima grecorũ historia cõscribit. Itẽ apud hebreos a supradicto osie anno ⁊ tp̃ibus ysaie ꝓphete vsqꝫ ad sampson ⁊ terciũ annũ labdon iudicis computabis annos. 406. Post hoc iteꝝ ad supiora cõuertere ⁊ cũ. 329. annos retractos impleueris grecoꝝ cytropẽ ⁊ moysen inuenies hebreoꝝ. Nã ab anno cytropis. 45. vsqꝫ ad captiuitatez troie. Et ab. 80. etatis moysi in quo populũ israhel de egypto eduxit vsqꝫ ad labdon ⁊ sampson computant̃ anni. 329. Itaqꝫ sine vlla ambiguitate moyses ⁊ cytrops qui prim⁹ atheniensiũ rex fuit ijsdẽ fere tp̃ibus fuere. Ab. 80. vero anno moysi ⁊ egressũ isrl' ex egypto vsqꝫ ad primũ annũ abrahe repies annos. 505. quos similiter a. 65. anno cytropis vsqꝫ ad ninũ ⁊ semiramidẽ assyrioꝝ principes cõputabis. Iterũ a natiuitate abrahe vsqꝫ ad totius orbis diluuiũ inuenies retrorsuz annos. 942. Itẽ a diluuio vsqꝫ ad Adam. 2242. annos in quib⁹ nulla penitus nec greca nec barbara nec gẽtilis reperit̃ historia. Nũc etiaz supest vt hebreoꝝ annos ab abraham vsqꝫ ad moysen. A moyse vsqꝫ ad primã edificationẽ templi: ⁊ ab ea vsqꝫ ad secundam eius instaurationẽ ⁊ vsqꝫ ad aduentũ xp̃i videam⁹. A natiuitate aũt abrahe vsqꝫ ad moysen ⁊ egressum ex egypto cõputant̃ anni. 505. A moyse vsqꝫ ad salomonẽ ⁊ primã edificationẽ templi anni. 479. Secundũ tñ minorẽ numerũ quẽ terci⁹ liber regnoꝝ cõtinet. Nã iuxta volumen iudicũ cõputant̃ anni. 600. Circa quã computationis drãm diligent̃ attẽde. An forte in ea fundari possit discrepantia que est inter

cōputationē Bede ꝛ cōputationē Alfoncij de annis ab Adam vsq ad xpm: de qua in alio tractatu satis diximus. A salomone vero vsq ad instauratiōez templi: que sub dario rege persarū facta est: colligunt anni. 512. A dario vsq ad predicationē xpi ꝛ. 15. annum Tiberij explent anni. 548. Itaq fiunt simul ab Abrahā vsq ad qndecimū tyberij annū: anni. 2044. Similiter a Nino ꝛ semiramide vsq ad moysen ꝛ cytropē anni. 505. Et a citrope v sq ad primā captiuitatē troie anni. 329. A captiuitate troie vsq ad primā olimpiadem anni. 406. A prima olimpiade vsq ad secūdū darij annū ꝛ instaurationē templi anni. 256. A secūdo darij anno vsq ad qndecimū tiberij anni. 548. fiunt simul a Nino vsq ad sedecimū tiberij totidē anni quot prius ab abrahā vsq ad tiberiū numerauim⁹. Et hoc ꝓm Eusebiū.

De recollectione annoꝝ ꝓm Hieronymū. Caplm. xlv.

Hieronymus vero qui eusebij cronicā de greco in latinū transtulit: ꝛ eam vsq ad temp⁹ suū cōtinuauit. In fine cronice sue annorū recollectionē breuius concludit ita scribēs. Ab vrbe condita vsq ad extremuz huius operis anni fiunt. 1131. hoc modo sub regib⁹ anni. 240. sub cōsulib⁹ anni. 464. sub augustis cesaribus anni. 427, colligunt omnes anni vsq ad presens tempus ita a tiberij anno. 15. ꝛ ꝑdicatione xpi anni. 351. A secundo anno darij quo templū restauratū est anni. 898. Ab olympiade prima qua etate apud hebreos ysaias ꝓphetabat anni. 1161. A salomone ꝛ prima edificatione templi anni. 1412. A captiuitate troie quo tpe sampson apud hebreos fuit anni. 1561. A moyse ꝛ citrope primo rege actice anni. 1890. Sic igit finaliter concludunt ab abrahā ꝛ rege Nini ꝛ semiramidis anni. 2395. Ab abrahā vsq ad diluuiū anni. 942. Ab adam vero vsq ad diluuiū anni. 2242. quibus oībus simul collectis fiunt ab adam vsq ad. 14. annū valētis ꝛ valētiani iunioꝝ iterū omnes anni. 5579. Cuz igit (vt dictū est) a tiberij anno. 15. vsq ad. 14. annū valentis quo interijt numerent anni. 351. Et inde vsq ad abraham anni. 2044. Consequens est vt fiant oēs anni historie Eusebij ꝛ Hieronymi. 2395. Nos vero qui vsq ad hoc temp⁹ valētis nō ꝓsecuti sumus cronicā Eusebij sed solū vsq ad Vespasiani tēpus (vt ꝓmissuz est) deinceps sequimur cōes cronicas que omissa cōputatione per decadas ꝛ olimpiades a xpo ꝛ eius vicario petro ꝑ successiones sūmorum pontificū annoꝝ numerū notauerūt. Nec historicis narrationib⁹ insistemus: nisi quātū potuerint applicari ad tempora maximarū ꝛ maioꝝ cōiunctionū ac etiā reuolutionū saturnaliū de quibus infra dicem⁹. Ideoq longā narrationez quā de varijs regnis supra fecimus ad breuē recapitulationē regnoꝝ principaliū reducemus. Non quia ad alia nō sit habenda consideratio: sed ad ista maxime.

De recapitulatione quatuor principaliũ regnorum. Caplm. xlvj.

Sciendũ est igitur q secundum quatuor partes orbis fuerunt principalia regna quatuor de quibus daniel pphetauit. Sed et de his antea ionichus predixerat sicut supra tactũ est. Primũ ab oriente fuit regnũ babylonicũ quod incepit a Nino tpe Abrahe. Ninus enim exceptis indis primus omniũ asye imperauit. Hoc aũt regnũ assiriorum in sardonopalo mutilatũ: quia preter medos durauit vsque ad tyrũ. Omnes vero anni regis assyriorum a primo anno Nini computantur. 1240. Et inde assyriorum regnũ in medos translatũ est. Secũdũ a meridie fuit regnũ carthaginense quod incepit tpe iudicũ: quãdo carthago condita est: videlz anno 143. post troianũ bellũ. Terciũ a septẽtrione fuit regnũ macedonicũ: quod nõ incepit ab alexandro: vt quidã dicunt: sed diu ante secundum Eusebiũ. Nã quando assyriorũ regnũ ad medos trãslatũ est: tũc macedonũ regnũ sumpsit exordiuz ab alexãdro tñ recepit augmẽtũ: a quo regnũ alexãdrinũ iniciũ et nomẽ accepit. Quartũ ab occidente fuit latinorum quod diu postea a romulo romanũ vocatũ est secundum Eusebiũ. Et sicut dicit orasius ab vrbe condita. i. a romulo nuncupata vsque ad mundi creationẽ numerantur anni. 4484. Et ab ea vsque ad xpi aduentũ anni. 5199. quã cõputationẽ sequitur Beda. Et eãdẽ prius posuisse videtur Eusebius. Sed ab eo discordat Alfontius vt in alio tractatu notũ est. Hec aũt quatuor regna hic notata sunt: non secundum ordinẽ originis: sed iuxta ordinez partiũ orbis videlz orientis meridiei septentrionalis et occidẽtalis. Nã de eorum ortu et occasu varia pmutatione ex superius dictis põt clarius apparere. Hic aũt notandũ est quod ait Augustinus. 18. libro de ciui. dei. Inter plurima ingt regna terrarũ duo cernimus longe ceteris prouenisse clariora assyriorum primum deinde romanorum. Illud prius in oriente: hoc posterius in occidente surrexit. de niq in illius fine: huius iniciũ cõfestim fuit: regna cetera ceterosque reges quasi appendices istorum dixerim.

Tractatus septimus. De distinctione reuolutionũ saturnaliũ. Caplm. xlvij.

Quia vero ad pmutationes regnorum et sectarũ nõ solũ habent respectũ coniũctiones saturni et iouis de quibus dictũ est. Sz etiã reuolutiones saturni de quibus loquitur albumasar libro de magnis coniũctionibus tractatu secũdo: differentia octaua. Ideo de his dicere ppono: antequã ad cõiunctionẽ septimã vltra progrediar: docet ergo q mora secte et regni et earũ pmutatio accidunt secundum quãtitatẽ. 10. reuolutionũ saturnaliũ. Et pcipue si saturno cõueniat mutatio ad signa mobilia que sunt cancer: libra: capricornus: aries. Dũmodo iupiter fuerit cadẽs ab eo. Sed si iupiter fuerit cũ eo: aut aspiciat eũ: minuit multũ de malo ppter eius bonitatẽ. Cũ enim fuerũt cmoplete. 10. reuolutiones saturni In diebus darij regis persarum fuit apparitio alexandri magni et destructio

regni persarum ⁊ circiter post alios. 10. reuolutiones completas apparuit ihesus filius marie cū ꝑmutatione secte. Et quando cōplete sunt. 10. alie: venit meni cū lege que est inter nazarenos ⁊ paganos. Et post decē alias venit machometus. Et illud forte est ante complementū. 10. vt in reuolutione nona vl' post in vndecima. Et illud est ſm quātitatē eius quod exigunt coniunctiones p̄misse que sunt fortiores istis reuolutionib⁹. Et silr mutatᷣ hoc citius vel tardius ſm proprietates planetarū dominantiū regnis diuersis: vt Saturn⁹ dominatur indie: iupiter babilonie: mars thracie: sol romanis ⁊ imperio: mercuri⁹ egypto: luna assyrijs.

De declaratione p̄missoꝝ. Cap. xlviij.

AD declaratione p̄dictarū reuolutionū sciendū est ꝙ reuolutio saturni est ei⁹ circuitus ab vno puncto incipiens: ⁊ ad idem punctū reditio. Et iste cursus eius vel circuitus ꝑficitᷣ quasi in. 30. annis vt supra dictū est. Unde patet ꝙ premisse. 10. reuolutiones saturni fiunt in. 300. annis vel circiter. Sed in p̄missis triplex occurrit dubiū: primū a quo puncto celi hmōi reuolutiones incipiūt. Secūdū quare plus ab vno ꝗ̄ ab alio puncto celi incipere debeant. Terciū cur. 10. tales reuolutiones plusꝗ̄. 9. vel. 11. aut. 12. talem effectū aut significationē habeant. Hoꝝ dubioꝝ solutio nō est clara: nec tamē hic sed alibi declaranda: quia ista nō sunt p̄ntis inquisitionis. Sed p̄dictis hic presuppositis manifeste patet ꝙ semꝑ inter tales. 10. reuolutiones ad minus est vna coniūctio maior saturni ⁊ iouis. 240. ānoꝝ plures etiā cōiunctiones saturni ⁊ mart. 30. annoꝝ ⁊ alie plurime de quibus supradictū est. Et iste suos habent effect⁹ Et possunt dictarū reuolutionū significationes citius aut tardius compleri vl' debilius vel fortius ſm exigentiā hmōi cōiūctionū: vt ex dictis patet. Sciendū est insuꝑ ꝙ sicut ab alexandro magno vsq; ad machometū note sunt hmōi reuolutiones: ita ab alexandro retrorsuz superius cōputando. 300. annos p. 10. reuolutionib⁹. Et ab illis iterū. 300. ⁊ sic vltra vsq; ad principiū mūdi. Et maxime vsq; ad diluuiū. A quo vsq; ad alexandrū fuerūt anni circiter. 2799. Scdm Alfontiū possent notari post hmōi reuolutiones historie ⁊ cronice. Et vt plurimū circa hmōi tꝑa in ꝑmutationibus sectaꝝ aut regnoꝝ reperiretᷣ aliqd notabile cōtigisse. Sicut pōt patere diligenter cōsideranti ⁊ veraciter calculanti: ea que ex historijs ⁊ cronicis superi⁹ sunt notata. Ex quib⁹ vnū pōt poni exemplū Nā cōpletis. 10. reuolutionib⁹ añ illas. 10. que p̄cesserūt alexandrū magnum cito post secuta est captiuitas iudeoꝝ sub. 47. olimpiade. Qñ nabuchodonosor rex caldeoꝝ irl'mis captis templū incēdit: ⁊ iudeoꝝ regnū defecit vt pleni⁹ supradictum est. Silr etiā a machometo citra cōputando vsq; ad p̄ns tempus possent huiusmodi reuolutiones consignari. Et ea que ſm historias ⁊ cronicas magis notanda secuta sunt eisdem reuolutionibus applicari: quod inferius facere proponimus.

De lege xp̄ianorum. Caplm̄. xlix.

SEd prius cõsiderandũ est id quod supra recitauimꝰ post alexan
drũ circiter alijs. 10. reuolutionibꝰ cõpletis apparuisse ihm xp̄m
filiũ marie cũ ꝑmutatione secte. Hoc enī post dictas reuolutio-
nes cõpletas factũ fuisse post annos circiter. 11. Manifeste pa-
tet qr ſm Alfontium ere alexandri magni ⁊ incarnationis xp̄i
sunt anni. 3 11. menses. 3. dies. 2. vnde clare sequitur ꝙ albuma
sar libro ꝑallegato vbi de his reuolutiõibꝰ loquit̄ errauit in hoc ꝙ inter alexã
drũ ⁊ xp̄m bis. 10. reuolutiones numerauit: dicens ꝙ post apparitionẽ alexã-
dri cõpletis. 10. reuolutionibꝰ apparuit acelaser filius belquẽ qui reddit vim
persis: ⁊ post alias decẽ reuolutiones apparuit ihesus filiꝰ marie. Nec tamẽ ex
hoc existimãdũ est ꝙ lex xp̄i ex hmõi reuolutionibꝰ aut alijs legibus astrorum
dependeat quo ad ea que diuine ⁊ miraculose virtutis sũt ⁊ oĩno nature vires
excedunt. Sed ista ad sanũ intellectũ referenda existunt: sicut in tractatibꝰ de
legibus ⁊ sectis. Et de cõcordantia theologie ⁊ astronomie pleniꝰ declaraui-
mus. Nec est sub silentio transeundũ ꝙ circa huiꝰ benedicte incarnationis ⁊
xp̄iane legis tp̄a multa notãda cõtigerũt: ad ꝗ ꝑdicte cõiunctiones ⁊ reuolu-
tiones habere potuerũt aspectũ. Nã romanũ imperiũ qđ pauloante iulij cesa-
ris tempꝰ incepat: tũc octauiani augusti succedẽte imperio incrementũ accepit
fuitqꝫ in maxima ꝓsperitate ⁊ pace: iuxta illud euãgelij. Exijt edictum a cesare
augusto vt describeret̄ vniuersus orbis. Sed ⁊ nõ multo post tp̄e aduersarioꝝ
xp̄i. i. iudeoꝝ. Sub vespasiano ⁊ tyto facta est mira subuersio. Et priꝰ sub nero
ne: postea vero sub pluribus alijs imꝑatoribꝰ fuit xp̄ianoꝝ horrenda ꝑsecutio
que tñ quãto maior fuit tanto xp̄iane legi maiora ꝓbuit incremẽta.

De diocleciano ⁊ ꝑsecutionibꝰ xp̄ianoꝝ. Caplm̄. l.

ADhuc aũt cõsideratione dignũ est: ad quod de alijs. 10. reuolu-
tionibꝰ succedẽtibus addidit albumasar videlicet ꝙ quãdo ille
cõplete sunt veniet lex que est inter paganos ⁊ nazarenos. Sane
que sit illa lex vel secta ex nostrꝭ historijs ⁊ cronicis nõ plene in-
telligo. Cũ inter paganos quo ad dei cultuꝫ nulla proprie sit lex
vera sed sola erranea secta idolatrie. Que longe ante ꝓcessit ve-
rũ est tamen ꝙ Isidorus. viij. li. ethimo. ca. v. vbi quot sunt secte hereticorũ: ⁊
vnde nomina acceperũt determinat. De nazarenis seu nazareis ita scribit. Na
zarei dicti sunt quia xp̄m dñm qui nazarenus dictus est: filium dei confitentur
omnia tamẽ veteris legis custodiũt. Possumus ergo dicere ꝙ forte hãc sectaꝫ
aliqui ex paganis secuti sunt: vel ꝙ inter paganos aliquis eam seruandaꝫ esse
suasit. Utrum aũt hoc verum sit vel quo tp̄e fuerit: id ex scripturis certis nõ ha
bemꝰ. Ideo circa hec nihil affirmare ꝓsumimꝰ. Sed sciendũ est ꝙ expletis ab
alexnadro. 10. reuolutionibꝰ post annos. 11. menses. 3. dies. 2. venit christus.

Et a xp̄i incarnatione vsq; ad dyoclecianum fuerunt anni.283.menses.7.dies 29.⁊ ita per ānos circiter.5.ante complementū aliarum.10.reuolutionū venit dyoclecianus a quo postea lex vel secta paganorū qd annis roborata et quasi renouata est per legis xp̄ianorum persecutionez que ab ipso dyocleciano facta esse dr̄:nam sicut recitat Aug⁹.xviij.li.de ciui.dei. Quidam primā p̄secutionez computant que facta est a nerone:secundam a domiciano:terciam a troiano: quartam ab anthonio:a seuero quintam:sextam a maximo: a decio septimaz octauam a valeriano:ab aurelio nonam:decimā a dyocleciano ⁊ maximiano veruntn̄ ibidem ostendit beatus Aug⁹ q̄ ante neronem ⁊ in xp̄o ⁊ in suis ap̄lis et discipulis graues persecutiones precesserunt que inter alias decem minime numerant̄. Postea insuper iulianus adeo ecclesiam persecutus est q̄ xp̄ianos liberales lr̄as docere vel discere vetuit.sed etiaz valens supradicti valentiniani frater arcianus magna p̄secutione per orientis p̄tes catholicā vastauit eccl'am Preterea rex gothoruz in ipsa gothia persecutus est xp̄ianos crudelitate mirabili:ideo Aug⁹ improbat illorum opinionem qui dixerunt post illam decimaz persecutionem dyocleciani non amplius ecclesiam passurā persecutiones vsq; ad tempus antixp̄i:vnde concludit q̄ non videtur esse diffiniendus numerus persecutionum quibus exerceri oportet ecclesiam: inter has tn̄ persecutiones: merito fuit numeranda illa dyocleciani persecutio quaz in xp̄ianos crudeliter exercuit:⁊ forte tunc inualuit illa lex vel secta quam esse apud paganos Albumasar superius designauit.

¶ De secta sarracenorum Capitulum.lj.

Sed adhuc cōsiderarē conuenit:quia sicut idem ait. Post illam sectam completis alijs decez reuolutionibus venit machomet⁹ videlicet post dyoclecianū per ānos.338.vel circiter: cuius sectā non solum designauer̄t reuolutiones predicte:sed etiam quedā precedens cōiunctio:de qua dicit Alkabicius differētia quarta q̄ inter annum coniunctionis que significauit sectā sarracenoꝝ ⁊ inter annum alhegera.i.seditionis vel seductionis machometi qui fuit prim⁹ annus annoruz arabum:fuerunt.52.anni solares ⁊.57.dies: ⁊ fuit ascendens anni cōiunctionis predicte secte signum geminoꝝ: ⁊ peruenit profectio eiusdē ad virginem. Primus ergo annus machometi:siue primus annus arabum: ⁊ ante annos arabū trāsierunt anni xp̄i.621.menses.6.dies.15.sicut in tractatu de vero tytulo lunari notauimus:⁊ in hoc ꝯcordāt tabule alfoncij:vnde ex his ⁊ alijs supradictis patet cuilibet legittime calculanti q̄ post.10.reuolutiones p̄dictas venit machometus post ānos circiter.33.⁊ huic ꝯcordant ere dyocleciani:⁊ ere arabū que sunt anni.337.menses.10.dies.16.s̄m alfonciū:a quib⁹ subtrahas.5.annos quibus ante complementū.10.reuolutionū dyoclecianuz venisse diximus:remanent.32.āni perfecti ⁊ vnus annus incompletus. De his

autem que circa hoc tp̄s contigerūt: narrant hystorie q̄ phocas qui imperauit anno xp̄i.652.grauissima bella aduersus regez persarū exercuit:quibꝰ romani fortiter debellati plurimas prouincias ⁊ ipsam iherosolimā diuiserūt. Postea etiam anno xp̄i.663.anno imperij eraclij cosdroe rex persarum multā partez R.P.romane cepit:deuastauitq̄ iherosolimaz:⁊ venerabilia loca incendit:et multos captiuos in persidez duxit cum p̄cioso sancte crucis ligno. Sed anno eiusdez eraclij.12.cosdroe ab eo interemptus est:⁊ populus xp̄ianus cū sancta cruce a captiuitate reuocatus. Circa idem tempus machometus propheta sarracenorum surrexit:⁊ sectam suam perniciosissimam introduxit. Sarracenos vero ⁊ arabes qui hactenus sub regno persarum fuerant:eraclius deuictos romano subiecit imperio: multa quoq̄ magna ⁊ miranda post huius secte introductionem contigerunt de quibus transeo gratia breuitatis.

¶ De septima coniunctione Capitulum.lij.

IAm vero de septima coniunctiōe maxima tractandū est quaz diximus fuisse anno mundi.6080.a diluuio.3838.vel circiter Et hoc anno post incarnationem xp̄i.735.vel prope:⁊ ante eā circiter per.100.annos incepit secta machometi p̄ quā postea multa populo xp̄iano peruenerunt detrimenta:de quibus ad hystorias remittimus. Circa huius ꝯiunctionis tempora post illas supradictas decem aliasq̄ plures imperatorum ⁊ regum paganorum in xp̄ianos p̄secutiones secute sunt alie periculosiores hereticoꝝ plurimorum ⁊ maxime arianorum:ex qua ariana heresi predicta machometi secta tanq̄ ex radice ramus precessit sicut docent hystorie: de quibꝰ heresibus xviij.de ciuit.dei li.ita scribit beatus Augꝰ. Uidens autem dyabolus templa demonum deseri ⁊ in nomen liberantis mediatoris currere genus humanum hereticos mouit qui sub vocabulo xp̄iano doctrine resisterent xp̄iane:⁊ postea subdit. Inimici enim ecclesie quolibet errore cēsentur:vel malicia deprauent: si accipiunt potestatem corporaliter affligendi:exercent eius patientiam:si tantūmodo male sentiendo aduersantur exercent eius sapientiam. Et multa nonotanda subiungit que hic inserere huius operis breuitas non permittit.

¶ De decem reuolutionibus a tempore machometi Capitulum.liij.

SEd sicut supra promisimus iam ab illo pseudo propheta machometo vsq̄ ad nr̄a tempora per supradictas saturni reuolutiones computabimus ⁊ eis notabiliora hystoriarum gesta que illoruz temporibus contigerunt applicare curabimꝰ. Sciendum est igit̄ q̄ completis.10.reuolutionibus supradictis que fere.33.annis ante aduentū machometi terminate sunt vt premissum est cōputando pro earum complemento pro alijs.10.reuolutionibus sequētibus.300 annos manifeste patet q̄ anno xp̄i.889.vel circiter he.10.reuolutiōes cōplete sunt:⁊ hoc fuit post aduentū machometi per ānos.267.vel prope:⁊ post dictā

coniunctionem maximam circiter per annos. 154. ⁊ sic ista coniunctio fuit q̄si media inter. 10. reuolutiones predictas.

¶ De gestis circa supradictam coniunctionem Capitulum. liiij.

CIrca coniunctionis tp̄a vltra que generaliter promisim⁹ aliqua ↄtigerunt que specialiter sunt notanda: nam anno xp̄i. 707. tp̄e sisinij pape maximū scisma fuit. postea papa cōstantin⁹ philippū imperatorem denunciauit hereticum: eo q̄ sanctorum imagines deleuerat. deinde tp̄e gregorij sc̄di bonifacius episcopus gentem romanorum ad xp̄m ↄuertit. huius tp̄e karol⁹ pater pipini saxones debellat: alamanos ⁊ sueuos atq̄ barbaros vsq̄ ad danubium subegit: etiā ⁊ frisones burgundiā ⁊ lothoringiam: sarracenos quoq̄ de transmarinis partib⁹ cum inumerabili multitudine in prouinciam venientes deleuit. Tp̄e leonis imperatoris constantinopoli. 300000. hominū pestilentia perierūt. Eo tp̄e gens sarracenorum totam hispaniā occupauit: ⁊ cum postea etiam aquitaniā occupare voluisset: karolus marcellus plus q̄. 300000. deleuit. Post dictā vero coniunctionem circa annum. 738. constantinus quintus filius leonis imperatoris qui contra imagines dei ⁊ sanctorum bellum indixerat: paternam pietatem secutus: consentiente sic anastasio constantinopolitano falsi noīs patriarcha: vocata sinodo omnes imagines xp̄i ⁊ sanctorum mandauit deponi: ⁊ sic ecclesiam dei persequitur: vt etiam vesaniam dyocleciani transcendere videret̄. His tp̄ibus imperator constantinopolitanus fere solo nomīe imperabat: quia in oriente ⁊ meridie quasi totum principes sarracenorum occupauerant: a quibus xp̄iani multam persecutionem sustinebant.

¶ De gestis post dictas reuolutiones Capitulum. lv.

SEd ⁊ alijs omissis que post dictā ↄiunctionem secuta sunt: de his proseq̄mur que cōpletis. 10. p̄missis reuolutionib⁹ saturnalibus contigerunt. Igitur circa annū. 889. sub formoso papa magnū scisma multaq̄ ecclesie alteratio fuit ex eius p̄motione subsecuta. Circa hoc tp̄s gens vngarorum a sicilia egressa in pannoniam primitus venit: ⁊ inde reiectis incolis ibi vsq̄ hodie p̄mansit hec gens illo tp̄e adeo inculta fuisse narratur vt carnibus crudis ad cibū: humano vero sanguine vteretur ad potū: quemadmodū phalangi faciunt. His tp̄ibus arnolphus imp̄ator normanos qui gallia vastata lothoringiam ⁊ dardaniam inuadebant incredibili plaga p̄strauit. tunc cepit iugum normanorum et dacorū cessare: qui. 40. annis galliam vastauerunt. demū idem arnolphus longa infirmitate tabefactus: nulla medicinali arte potuit adiuuari quin a pediculis ↄsumeretur: cui successit filius eius ludouicus: sed ad coronam imperij non p̄uenit vnde ipse fuit finis imperij quantū ad posterioritatē karoli culpis exigentibus quia eccl'as q̄s p̄res eorum ↄstruxerant nō fouebāt sed potius dissipabāt. postea erepto impio a francis italici cepert̄ imp̄are: diuisūq̄ fuit imperiū: q2 qu idā tm̄

in italia:quidã tñ in alamania impabant vsq3 ad ottonem primũ qui vtrobiq3 imperare cepit.

¶De alijs decem reuolutionib⁹ saturnalibus ꝛ postea gestis Capitulũ.lvj.

Post predictas. 10.reuolutiotiones saturni secute sunt alie. 10.et complete anno xpi. 1189.vel circiter:circa qđ tps Innocentius tercius multis bonis operibus gloriosus digne cathedraȝ petri tenebat:cuius tpe a francꝭ ꝛ venetis capta est constantinopolis similiter innumerabilis sarracenoꝝ multitudo contra hispanos veniens ad patriam suã confusa redijt. His diebus liuonia pro magna parte ↄuersa est ad fidẽ. Anno vero pontificat⁹ sui. 17.rome celebratũ est gñale ↄcilium pro subsidio terre sancte:vbi etiaȝ pro statu vniuersalis eccľie multa vtilia statuta fuerunt:vbi etiam abbatis ioachim libellum quem contra magistrum petrum lombardi composuit:damnauit. Insuper etiam almaricũ cum sua heretica doctrina:non tñ damnata est doctrina dicti abbatꝭ ioachim qui in calabria floruit:pluresq3 libros vtiles scripsit.qui a regibus ꝛ principibus requirentibus ab ipso de peregrinatione quam faciebant ad terram sanctam: predixit ꝙ parum proficeret eo ꝙ nonduȝ tempus proficiendi aduenisset. hoc tpe impabat fridericus primus qui largus strẽnuus ꝛ facund⁹in oĩbus gľosus fuit. Tũc rex alapie cepit edissam ciuitatẽ que in geñ. dicitur arachi:francosq3 ibidem captos aut morte aut seruitute damnauit: xpianosq3 multipľr afflixit. His temporib⁹ sol diu obscuratus est:famesq3 valida fuit. Eodem anno captũ est sepulcrũ dñi ꝛ eius crux:ꝛ a falhadino sub hoc imperatore sanctus thomas cantuarieñ.in ecclesia sua occiditur:super cuius morte heinricus rex anglicoꝝ postea apđ papã alexandꝝ se excusauit:excusationẽq3 suã iuramẽto firmauit. Eodem tempore petrus comestor qui hystoriam scolasticaȝ composuit.huius pape innocentij tpe inceperunt duo ordines mendicantium videlicet fratrum sancti dominici ꝛ fratrũ sancti francisci. Post quos alij mendicantiuȝ ordines multiplicati sunt que res magna ꝛ miranda fuit in ecclesia xpiana in qua prius nec mendica religio:nec religiosa mẽdicitas fuerat approbata:nec admiratõe caret:quod circa idem tempus sub heinrico. 50.imperatore traditur tartaroꝝ dominium inicium habuisse:qui sub montibus indie in regione que dr̃ tartara quasi sub aliarum vicinarum gentium seruitute constituti regeȝ fecerunt.cuius potestas miro et quasi miracľoso modo breui tpe maxima facta est vt patet in hystoriã tartarorum: vnde factuȝ est ꝙ cito post sub friderico scđo imperatore qui ab augusto primo.95.fuit. Gens ista tartarorum occupatis orientalibus ꝛ crudeliter subactis:in duo agmina se diuidens vngariam ꝛ poloniam intrauit vbi nobilibusq3 vulgaribusq3 tam viris q̃3 mulierib⁹ in ore gladij exterminatis sic terras illas maxime vngariam redegerunt in solitudinẽ vt pre fame valida humanis carnib⁹ vescerent:ꝛ pleriq3 puluere cuiusdã montꝭ pro farina vterent

¶ De his que ante complementum decem aliarum reuolutionum gesta ꝛ facta sunt Capitulum.lvij.

SEd res alias mirabiles ac miserabiles hic omittim⁹ q̃s euenisse ↄstat vsqꝫ ad presentez annum christi. 14 14. ante complementũ aliarum decem reuolutionum: quod erit anno christi. 1489. vel circiter. Solum enim contenti sumus aliquid dicere de his que nostro tempore hucusqꝫ facta referentur: maxime a tpe cuiusdã maxime coniunctionis trium superiorũ planetarũ saturni iouis ꝛ martis: de qua in alio tractatu diximus: quod fuit anno xpi. 1345. die marcij 24. in. 19. gradu aquarij vel prope: cui proxime fuerunt alie due coniunctiões saturni ꝛ mart(: vna post: ꝛ alia ante. vna fuit anno xpi. 1327. die mensis april' 31. in cancro gradu. 6. minuto. 8. Alia fuit. 1357. die mensis iunij. 2. in cancro gradu. 15. minuto. 24. He coniunctiones ſm astronomos magnos habuerũt effectus ꝛ precipue illa trium superiorum que ſm eos significauit aquarũ diminutionem: ꝛ victualium defectum: et ex consequenti pestilentiam: sicut postea docuit experientia: vnde post eam secuta est mortalitas quasi vbiqꝫ terrarum: que per excellentiam magna vocatur: qꝛ nulla tanta vix esse legitur. ipsa quoqꝫ multorum aliorum malorũ causa fuit quorum hucusqꝫ remanẽt vestigia. Ego siquidez per. 5. circiter annos post dictam coniunctionez natus sum: nec huius nostri temporis mala enarrare sufficerem pestes: clades: prelia: seditiones: mirandosqꝫ ac miserandos casus: non solum ciuitatum et populorum: sed etiam regum ꝛ principum: inter mala non est silendum hoc horrendum scisma quod ab annis. 36. vsqꝫ hodie perseuerat.

¶ De vigintiduobus scismatibus ecclesie Capitulum.lviij.

CUius aũt occasione scismatis: de alijs etiam scismatibus ecclesie breuiter aliquid dicendum est: vnde a quibusdam. 22. scismata fuisse numerantur preter alias intrusiones ab imperatoribus et populo romanis factas: expulsis de roma veris pontificibus sũmis. Primum itaqꝫ scisma fuit inter cornelium ꝛ nouacianum. Secundum fuit inter liberium ꝛ felicem. Tercium fuit inter damasum primũ ꝛ vrsinum. Quartũ inter bonifacium primũ ꝛ elialium presbiteꝝ Quintum inter symachũ primum ꝛ laurentium. Sextum inter sisimũ ꝛ discorũ Septimum inter stephanum tercium ꝛ constantinum: qđ scisma si bene consideretur multum simile presenti scismati reperitur Octauum fuit inter gregoriũ secundum ꝛ sisimum. Nonum inter leonem quintum ꝛ christoferum presbiteꝝ Decimum inter iohannez duodecimum nobilem romanum ꝛ leonem octauũ Undecimum inter gregorium quintum ꝛ iohannez placentinum. Duodecimũ inter benedictum quintum ꝛ leonem predicum. Tredecimum fuerat tempore benedicti octaui. Decimumquartum tempore benedicti noni. Quindecimum

inter alexandrum secundum ꝛ cadulum episcopum parmeñ. Sedecimuz inter
gregorium septimũ ꝛ anthonium vel gimbertum raueñ. qui clemens dictus est
Decimumseptimum fuit tempore pascalis scđi. Decimumoctauũ inter gelasiũ
secundũ ꝛ burdinum hispanum. Decimumnonum inter innocentium secundũ
ꝛ petrum leonis. Uicesimum inter alexandrum tercium ꝛ quartũ scismaticos.
Uicesimũprimũ fuit tempore ludouici de bauaria qui contra iohannem papã
vicesimumsecundum antipapam petrum de corbario ordinis minoruz a quo
suscepit coronam imperij. Uicesimũsecundũ est presens scisma quod peius est
ꝛ magis induratũ quolibet p̄cedente: nullumq; tamdiu p̄seuerasse legitur.

¶ De magno ecclesie scismate Capitulum. lix.

Ed mirandũ stupendũq; nimis est ꝙ ad huius exterminationẽ
scismatis sepe ꝛ multum multifarie multisq; modis laboratũ est
et tandem licet tarde propter hoc celebratum in ciuitate pisana
solẽne conciliuz generale: nec tñ adhuc istud monstruz extirpari
voluit. Quapropter iterum decretum hoc anno sacrũ concilium
congregandum in ciuitate constancieñ prouincie maguntineñ.
vbi rex romanoꝝ: ꝛ vngarie rex promisit interesse. Et nihilominus s̄m aliquos
astronomos prenosticatũ est ex figura celi anni p̄sentis ꝙ retrogradatio iouis
in principio anni in prima domo significat destructionẽ religionis: ꝛ pacem in
ecclesia adhuc non firmari. Sed deus est ille vere sapiens qui solus dominat̃
astris: cuius singulari auxilio huic malo conueniens poterit adhiberi remediũ
alioquin formidandum est ne istud sit illud magnum scisma qđ esse debet pre
ambulum aduentus antexp̄i: de quo multa scripserunt sancta Hildegardis et
venerabilis abbas Joachim ꝛ quidam alij qui futura mala ecclesie quasi pro
phetice preuiderũt: de quo scismate ipse apl's Paulus vbi de aduentu antexp̄i
loquitur ante prophetasse videtur: dicens illum non esse venturum nisi venerit
discessio primum ꝛc̃. Quod exponunt sapientes de discessione id est scismatica
diuisione vel subtractionẽ obedientie romane ecclesie seu romani imperij: sed
de his ista sufficiant.

¶ De octaua coniunctione maxima Capitulum. lx.

Am vero de octaua ꝯiunctione maxima loquamur quam fu
turam esse diximus: si deus voluerit anno ab inicio mđi. 7040
a diluuio. 4798. a xp̄i incarnatione. 1693. vel circiter. Et post
illam erit complementum. 10. reuolutionũ saturnalium anno
xp̄i. 1789. ꝛ hoc erit post dictam coniunctionem per annos. 97
vel prope: ꝛ inter dictam coniunctionem ꝛ illud complementũ
dictarum. 10. reuolutionuz erit status octaue spere circiter per
annos. 25. qđ sic patet: quia status octaue spere erit anno. 444. post sitũ augiũ
que s̄m tabulas astronomicas sunt adequate ad annum xp̄i. 1320. perfectum
Et iđ anno xp̄i. 1764. quib⁹ annis si addas. 25. sunt ãni. 1789. quos prediximꝰ

vnde iterũ patet ꝙ ab hoc anno xp̃i. 14 14. vsq͡ȝ ad statũ octaue spere erunt ãni 253. pfecti. His itaq͡ȝ p̃suppotis dicim⁹ ꝙ si mundus vsq͡ȝ ad illa tp̃a durauerit qꝺ solus deus nouit: multe tunc et magne et mirabiles alterationes mundi et mutationes future sunt: ⁊ maxime circa leges ⁊ sectas: nam cũ predicta coniunctione ⁊ illis reuolutionib⁹ saturni ad ℞ concurret reuolutio seu reuersio superioris orbis id est octaue spere p quã ⁊ p alia p̃missa cognoscit̃ sectaꝝ mutatio vt in pricipio huius tractatus notatũ est. Et plenius notauit Albumasar libro de magnis coniunctionibus tractatu. ij. differentia vltima circa finem.

¶ De aduentu antixp̃i ⁊ eius secta Capitulum. lxi.

Vnde ex his probab iliter concluditur ꝙ forte circa illa tp̃a veniet antexp̃s cũ lege sua vł secta damnabili que maxime aduersa erit ⁊ contraria legi xp̃i: nam licet de aduentu sui determĩato tp̃e vel momento hr̃i non possit humanitus certitudo: sicut alibi declarauim⁹: tñ indeterminate loq̃ndo qꝺ circa illa tp̃a ventur⁹ sit: põt hr̃i probabilis ↄiectura ⁊ verisĩłis suspitio per astronomica iudicia. Cum enim dictum sit ꝭm astronomos circa illa tp̃a fieri mutationẽ sectarũ: ⁊ ꝭm eos post machometũ erit aliq̃s potens qui legeȝ fedam ⁊ magicã ↄstituet. Ideo verisĩłi pbabilitate credi põt qꝺ p⁹ sectã machometi nulla secta veniet nisi lex antixp̃i

¶ De sex sectis principalibus Capitulum. lxij.

Iam sicut notauim⁹ in tractatu de legibus ⁊ sectis ꝭm astronomos: sex secte principales distinguunt̃ ex ↄiunctione ⁊ applicatione iouis ad alios sex planetas: quia si cõinngatur iupiter sat̃no de sectis sig̃t iudaicã: si marti sig̃t super legeȝ caldaicã que docet adorare ignem cuius nat̃e mars est. si aũt soli sig̃tur lex egiptiaca que colit militiaȝ celi cuius princeps est sol. si veneri sig̃re dr̃ super legeȝ sarracenoꝝ que tota est venerea. si vero iupiter ↄiungat̃ mercurio tunc est lex mercurial': ⁊ hanc quidã dicunt esse xp̃ianoꝝ. Alij aũt dicunt xp̃ianam legem esse solis. Si aũt ↄiungat̃ iupiter lune tunc erit vltima quã attribuunt antixp̃o. Utrum aũt ista solidam veritatẽ ↄtineant non est p̃ntis opis discutere: sed tñ ista principał'r fundantur in dictis Albumasar libro de magnis ↄiunctionibus dr̃a q̃rta tractat⁹ p̃mi: in quo tractatu q̃tuor sunt dr̃e in quib⁹ principał'r docet quał'r aspicitur ex parte coniunctionũ apparitio prophetarũ ⁊ eorũ qui pphetisant̃ successorũq͡ȝ eorum. Huius aũt tanti astronomi doctrinã possent in hac materia reddere suspectaȝ ea que scribit eodẽ libro dr̃a vltĩa tractat⁹. xxj. vbi ipse qui erat de secta machometi dicit moraȝ durationis huius esse. 584. anoꝝ vltra qꝺ tp̃us eam satis diu durasse cognoscim⁹. Et adhuc manifestius errasse videt̃: quia dicit morã legis romanoꝝ id est xp̃ianorum esse. 1460. annoꝝ qui sunt maximi anni solis vltra quod tempus iam tunc multo amplius durauerat.

¶ De octo preambulis aduentus antixp̃i Capitulum. lxiij.

SEd quia de aduentu antixpi sum⁹ locuti. Sciendũ q̧ methodi⁹
martir de quo in libro illustrium virorum meminit Hieronimus
de pricipio ꝛ consũmatione seculi multa scripsit que diuina reue-
latione accepisse dicitur: inter que aliqua cõmemorat que erunt
p̄ambula aduent⁹ antexpi Quoꝝ primũ est discessio al's dissensio
de qua in scda ad Thessaloniceñ. epl'a dicit Paul⁹. Nisi venerit
discessio primũ ꝛc̃. sed de hac iam breuiter aliquid tetigimus. Secundum pre-
ambulum quod postq̃ȝ absorpta fuerint plurima regna que aduersus regnum
romanoꝝ confluxerant: consurgent pro illis aduersus romanũ imperium filij
israhel: filij agar: de quibus Daniel predixit. Et hoc erit in septimo millenario
annoruȝ mundi eo q̧ appropinquabit consũmatio seculi: ꝛ non erit longitudo
amplius tpm. Hic tñ attende q̧ sicut dicit hystoria scolastica Methodius post
200. annos ab adam cyliades. i. etates seculi per millenaria annoꝝ annotauit
Tercium preambulũ est q̧ terrã promissionis propter pctã inhabitantiũ in ea
obtinebũt filij ismahel. i. sarraceni q̄ deberet esse terra xp̄ianoꝝ: ꝛ hec euenient
propter iniquitates varias: specialiter propter peccata sodomie: multaq̧ȝ mala
enumerat que super diuersis regnis ꝛ regionib⁹ ventura predixit. ꝛ ad hoc ap-
plicat illud apl'i. Nisi venerit discessio primũ ꝛc̃. dicens q̧ discessio est disciplina
vel correptio qua corripient̃ vniuersi habitatores t̃re: de qua diffuse prosegtur
Quartũ preambulũ est q̄d in predicto tp̄e discessionis. i. discipline ꝛ correctiõis
minuetur spiritus perfectoꝝ: ꝛ multi abnegabunt veram fidem: etiam sine aliq̃
vi tormenti aut flagelli: ꝛ associabunt̃ transgressorib⁹: sicut de his predixit apl's
Et hec oĩa fient vt per tribulationes probentur ꝛ manifestentur electi. Quintũ
preambulũ est q̧ post tribulationeȝ que fiet a filijs ismahel ipsi iocundantes in
victorijs eoꝝ gloriantesq̧ȝ: quia desolauerunt persidã ꝛ romaniã ciliciaȝ quoq̧ȝ
ꝛ siriam capadociã ꝛ ysauriam: africam quoq̧ȝ vel sciliciam ꝛ eos qui inhabitãt
proxime romaȝ ꝛ insulas: ꝛ blasphemantes dicent. Nequaq̃ȝ habebunt xp̄iani
ereptionẽ de manibus nr̃is. Tunc subito exurget super eos tribulatio: ꝛ exiliet
rex grecoꝝ siue romanoꝝ in furore magno a mari ethiopie super promissionis
terram habitantes. Et erit rex romanorũ imponens iugũ super eos septies tm̃
quantum erat iugum eorum super terraȝ. Sextum preambulum erit q̧ postq̃ȝ
indignatio ꝛ furor regis romanorũ exarserit super eos qui abnegauerunt xp̄m
erit pax ꝛ tranquillitas super terraȝ: qualis nondum est facta: sed neq̧ȝ fiet si'lis
vlla eo q̧ nouissima est ꝛ in fine seculoꝝ: ꝛ hec est illa quam apostolus exposuit
quia cum dixerint pax ꝛ securitas: tũc eis superueniet subitus interitus: de qua
etiam xp̄s loquitur in euangelio. Sicut in diebus noe ꝛc̃. ita erit ꝛ i nouissimo
die. Septimũ preambulũ erit post illam pacẽ tunc reserabunt̃ porte aquilonis
ꝛ egredientur virtutes gentium illarũ quas cõclusit intus alexander. ꝛ ɔcutiet̃
oĩs terra a conspectu eoꝝ: ꝛ varijs crudelitatibus corrumpet̃: ꝛ cõtaminabitur

ab eis. Post ebdomadã vero tpis qñ cõprehenderint ciuitatẽ Joppem: mittet dñs vnum ex principibus milicie sue: ⁊ percutiet eos in vno momento tpis Octauũ pambulũ erit q postea descendet rex romanoꝝ ⁊ morabit̃ i irl'm septimana tpis ⁊ dimidia qđ est. 10. annis ⁊ dimidio: ⁊ tũc appebit filiꝰ pditionis.

De antixpi ortu ⁊ fine ⁊ cõsumatione seculi.

Hic aũt antixp̃s pditionis filius: vt ibidem Methodius subdit nascet̃ in Corosani: ⁊ nutriet̃ in bethsayda: ⁊ regnabit in capharnaum. Cum vero apparuerit antixp̃s. ascendet rex romanorum ad locũ vbi pro nobis xp̃s mortẽ sustinuit: ⁊ tollet coronã de capite suo: ⁊ ponet eam super crucem: ⁊ tradet regnũ xp̃ianoꝝ deo patri. Et cum exaltabit̃ crux in celum sursuz: tradet ꝯtinuo spũm suum rex romanoꝝ. Et tunc destruet̃ omnis principatus ⁊ potestas: vt manifestius appareat filius pditionis. Erit aũt hic de tribu dan ẜm prophetiaz iacob patriarche sicut ⁊ iudas traditor dñi de eadem tribu fuit. Faciet aũt ille fantastica ⁊ mendacia signa ⁊ prodigia multa super terram. Et is seducet (si fieri põt) etiã electos: sicut dñs explicauit. Ingrediet̃ hic ad iherosolimã: ⁊ sedebit in templo dei sicut deus cum sit homo carnalis. Cũq multiplicata fuerit tribulatio dierum: non sinet diuinitas filiũ pditionis aspicere perditionem generis humani: sed mittet famulos suos Helyam ⁊ Enoch ad arguendũ inimicum ⁊ ostendendũ eum mendacem in conspectu omniũ gentium: quos in furore ⁊ ira interficiet. Tunc apparebit signũ aduentus filij hominis ⁊ veniet in nubibus celi cum gloria. Et interficiet eũ dñs spiritu oris sui ẜm expositionẽ apostolicã. Tunc fulgebũt iusti sicut stelle. Impij aũt proijcient̃ in infernũ. A quo nos eripiat: qui est benedictus deus in secula seculoꝝ. Amen.

Explicit tractatus de cõcordia astronomice veritatis ⁊ narrationis historice a dño Petro cardinali Cameraceñ. completus in ciuitate Basilieñ. anno xp̃i 1414: mensis Maij die decima.

Incipit elucidariũ astronomice cõcordie cũ theologica ⁊ historica veritate.

M Ibi diligẽtius pscrutanti astronomoꝝ dicta clariꝰ innotuit veritas sup aliquibꝰ que scripsi i tractatu pmo de ꝯcordia theologie ⁊ astronomie ac etiã i cractatu secũdo quẽ illi supaddidi de cõcordantia astronomice veritatis ⁊ narrationis historice. Et ideo ad illoꝝ declarationẽ hũc terciũ tractatũ quẽ elucidarium astronomice ꝯcordie cũ theologica ⁊ historica veritate in titulo illis cõiũgere dignũ duxi tãq̃ necessariũ ad pfectũ eoꝝ complementũ. Nec vereboꝛ in re taz ardua fateri me ibi aliqua minus pfecte minusq̃ cõplete scripsisse q̃ hic opꝰ est elucidare pfectiꝰ ⁊ cõpletiꝰ explicare. Nã silr̃ inuenio viris peritissimis cõtigisse Multi siqdẽ magni astronomi multa de tẽperie aeris ⁊ de his que eueniũt in mũdo scripserũt sed in suis libris semp aliqua omittũt. Ptholomeꝰ enĩ in quadripartito multa scribit vtilia sꝫ docet regulas generales pnosticãdi p eclypses luminariũ deinde pnosticãdi primo p quartas anni ⁊ postea p cõiunctiones ⁊ oppositiones luminariũ ⁊ deinde p eoꝝ quadraturas sed de cõiũctionibꝰ magnis videlꝫ triũ supioꝛũ planetarũ ⁊ de reuolutionibꝰ annoꝝ mũdi nihil determinat Albumasar i maioꝛi introductoꝛio multas dicit regulas notabiles eas tñ nõ ponit in oꝛdine ⁊ lꝫ de cõiunctionibꝰ magnis ptractet de eclypsibꝰ tñ luminariũ nõ multũ loquif nec eoꝝ iudicia manifestat. Alkindiꝰ vero inf oẽs rõnabiliter pcedit nihil tñ loquif de cõiũctionibꝰ magnis nec de eclypsibꝰ Messahala tñ quasi totaliter de magnis effectibꝰ ptractat. Sed doꝛotheus ⁊ aomar ⁊ sergiꝰ paucas regulas sed notabiles ponũt: de eclypsibꝰ vero ⁊ magnis cõiũctionibꝰ nihil dicũt. Linconieñ. etiã ⁊ alij moderni fm dignitates planetarum essentiales ⁊ accidẽtales solũ de aeris mutatione iudicãt. Et sic discurrẽdo p oẽs nullus de tẽperie aeris sufficient loquif. Quid ergo mirũ si minꝰ mihi perito illud accidit cuiꝰ silr̃ taz peritis astronomis euenisse cognoscif sed hec hactenus de plogo. Jã ad tractatũ accedo q quadragita capitula cõtinebit.

Primũ capitulũ de generalis diluuij presignatione.
Secundũ de natiuitatis xpi figuratione.
Terciũ de magni anni declaratione.
Quartũ de annoꝝ fridaricoꝝ distinctione.
Quintũ de etatum mundi breui recapitulatione.
Sextum de annoꝝ mundi varia numeratione.
Septimũ de causis erroꝝ in annoꝝ mundi computatione.

Cap. j.

Exordiar igit̃ ab elucidatione eoruꝫ que scripsi in tractatu de cõcordia theologie ꝛ astronomie incipiẽs a verbo quinto vbi dixi ꝙ de theologicis ꝓphetijs quibus astronomica iudicia possunt cõuenient̃ aptari aliq̃ expedit exẽpla particularit̃ annotari vnuꝫ de veteri aliud de nouo testamẽto. Primũ de generalis diluuij ꝓsignatione. Secundũ de natiuitatis xpi figuratione de quibus

hic aliqua speciali⁹ dicenda sunt. Sciēdum est ergo circa primuz ꝙ sicut dicit
Aomar in fine libri sui de natiuitatibus ante iniciū annoꝝ diluuij per. 279. an
nos fuit coniūctio significans diluuiū. Et hoc idē asserit Albumasar primo li/
bro de cōiunctionibus magnis differentia prima nisi ꝙ ipse ponit illam coniun
ctionē significantē diluuiū ipsum p̄cessisse per. 287. annos tamē per priorē nu
merū quasi omnes astronomi operant̄ vnde oēs fere actores in hoc cōcordāt
ꝙ illa coniūctio principaliter diluuiū significans nō fuit de maximis coniun/
ctionibus que fiunt in capite arietis videlicet saturni ⁊ iouis sed fuit ipsoꝝ con
iunctio in. 14. cancri ⁊ illa precessit diluuiū. 279. annis romanis cum. 248. die/
bus ⁊. 8. horis fere. Et hec fere fuit ante xp̄m. 3381. annis solaribus. 200. die/
bus ⁊. 9. horis sicut hec patent practicanti eorūdem planetarū motus sm ra/
dices doctrine Alfonsi. Unde nota ꝙ de hac coniunctione henricus de mach
linia magnus alberti magni discipulus supra librū magnarū cōiunctionū: al/
bumasar differentia prima ita scribit Inueni per tabulas machlinien. vltimo
verificatas annū coniunctionis significantis diluuiū. 3382. annis ante annuz
incarnationis dn̄ice. In illo eni anno inueni mutationē triplicitatis per cōiū/
ctionē iouis cum saturno circa. 5. gradū cancri in mēse iunio illius anni ⁊ hoc
iuxta motus ordinatos sm nonam speram ratione cuius etiam imago nauis
que archam Noe significare poterat in directo loci coniunctionis illius erat:
hec igit̄ coniunctio per mutationē triplicitatis ad signa aquea ⁊ precipue ad si
gnū mundi quod est cancer cōuenienter diluuiū significare poterat ⁊ destru/
ctionē per cathaclisinū. Item idem sic ait mirabilē aūt moduz coniunctionis
inueni in fine quidem mensis septimi. Inueni coniunctionē iouis cum satur/
no circa principiū. 4. gra. leonis ⁊ ex hoc processerunt ambo cōtinue quousq̄
peruenit iupiter ad. 9. gradum leonis ⁊ saturnus post ipsum in. 3. gradu ⁊ ibi
erat statio. Postea vero retrogradati sunt ambo ita ꝙ in reuolutione anni se
quentis cum sol intraret arietem per annos. 3381. ante incarnationē dn̄i per
retrogradationē coniuncti sunt circa finem. 28. gra. cancri ⁊ paucis diebus
post erat statio deinde vero inceperunt dirigi ⁊ sic perpendi ꝙ per annū ⁊ am/
plius erant infra terminos coniunctionis. Et quid mirū si talis cōiunctio sup
rem maximam significauit tum per duplicationē coniunctionis in signis con
trarijs in fine cōtrarietatis ⁊ maxime talibus vt sunt leo ⁊ cancer tum etiam ꝓ
pter imagines alias que sunt in directo finis cācri ⁊ principij leonis vt est ima
go nauis per quam archa Noe significat̄ ⁊ propter alia multa liquide paten/
tia intelligenti hec ille: hoc aūt quod ait hanc cōiunctionē fuisse per mutatio/
nem triplicitatis simpliciter loquēdo non potuit esse sm veros motus quia sic
illa non fuit prima in hac triplicitate aquea sed forte potuit esse sm motus me
dios sm quos etiā intelligit̄ fuisse illa coniunctio circa. 5. gra. cancri vel forte
intellexit hanc coniunctionē triplicitatis non simpliciter sed sm quid ⁊ accidē

taliter respectu coniunctionis circa principiũ·4·gra·leonis. Inde etiam patet discordãtia tabularũ ex differẽtia gradus cõiunctionis quẽ ipse ponit ad gradum qui hic ponit̃ ſm tabulas Alfonsi. Quibus ꝓsuppositis manifeste patet falsitas illius opinionis quã verbo vicesimo eiusdem tractatus quasi probabilem recitaui ꝛ supra quã annos coniunctionũ maximarũ consignaui videlicet ꝙ duobus annis fere ante diluuium fuit vna maxima coniũctio saturni ꝛ iouis. Ad cuius confirmationẽ cuiusdam Arabis astronomi allegabat̃ auctoritas. Hoc enim esse non potuit nam cõiunctio principaliter significans diluuiũ fuit eorundẽ saturni ꝛ iouis quasi in medio cancri que precessit diluuiũ ·279· annis fere vt dictũ est. Et quia fuit in medio cancri adhuc restabant· 120· anni anteq̃ coniunctio eoꝝ veniret ad triplicitatẽ eorum subsequentẽ. Et per cõsequens necessario mutatio triplicitatis aquatice in igneã fuit annis· 159· ante diluuiũ ꝛ mãsit in eadem mutatione vsq̃ post diluuiũ· 120·annis: ꝛ tũc mutauit se in triplicitatẽ terream. Patet ergo ꝙ post diluuiũ quasi fuit in medio triplicitatis ignee: ꝛ sic nulla coniunctio circa diluuiũ potuit esse in principio alicuius signi ignei: ꝛ hoc vtiq̃ verum est habendo respectũ ad durationẽ triplicitatis ignee per·240·annos: ꝛ ad medios illoꝝ planetarũ motus ſm ꝙ ꝓcessit Albumasar: sed habendo respectum ad veros eoꝝ motus possibile est ꝙ aliqua coniunctio ipsoꝝ precessit diluuiũ sub certo numero annoꝝ magno vł paruo etiã in signo eiusdem triplicitatis ignee vel terree sequenti vel aquatice precedenti semper tamẽ in propinquo. Et ista diuersitas huius respectus prouenit ex directione vel retrogradatione ipoꝝ duoꝝ planetarũ tempore huius coniunctionis vel circa. Scire aũt que coniunctio eoꝝ imediate precesserit diluuiũ non pertinet ad propositũ pertractare licet ista forte naturaliter loquendo fecerit pro diluuij fortificatione. Nam hic nobis sufficit loqui de supradicta coniunctione diluuium principaliter significante. Cuius figura sequitur ascendente primo gradu Arietis ſm omnes actores.

Figura sequēs est ad latitudinē. 32. gra. s. hierusalem. Tamē ſm aliquos ascē
dens natiuitatis xp̄i fuit. 2. gra. 51. mi. 26. secunda libre: ⁊ sic natus fuisset per
terciā partem hore ante mediam noctem sed ponendo. 8. gra. virginis natus
fuisset circiter per duas horas ante mediā noctem vt patet.

Capl'm. 2.

Circa secũdum exemplũ supra notatũ videlicet de figura natiuitatis xp̃i sciendum est q̄ hec figura subscripta valet in dicta natiuitate ascendẽte. 8. gra. virginis vel circa secundũ q̄ dicit Albumasar differentia prima tractatus. 6. in capitulo de ascensionibus imaginũ prout hoc allegat Albertus magnus vnde dicit albumasar. Et ascendet in prima facie virginis puella. Et subiungit Albertus. Et iam scimus q̄ ascendente eadem parte celi natus fuit dominus ihesus xp̃s 2c̃. De huius vero figure significatiõe ad astronomoꝝ iudicia remitto salua tamen illa modestia atq̃ reuerentia quam in predicto tractatu notaui.

Figura celi tempore natiuitatis christi

Hic aũt notandũ est q circa hanc figurã natiuitatis xpi ⁊ eius significationez in.34.capitulo huius tractatus aliqua narrabunt que probabiliter videntur xpiane legis excellentiã ⁊ quandã theologie ⁊ astronomie consonantiã suade re:sed nec est hic pretermittendũ q ſm aliquos circa figuram natiuitatis xpi Albertus magnus errauit in suo speculo:quia ut dicunt nõ fuit virgo nec ali/ qua facies virginis in ascendente natiuitatis ihesu. Sed fuit ascendens libra vt aliorũ etiam quorũdam prophetarum. Nam ascendens natiuitatis xpi ſm aliquos fuit.2.gra.51.mi.26.secunda libre. Et sic natus fuisset quasi per ter/ ciam partem hore ante mediã noctem sed ponẽdo ascendens.8.gra. virginis natus fuisset circiter per duas horas ante mediũ noctis. Tamen virgo fuit in ascendente coniunctionis significantis natiuitatẽ xpi q̃ pcessit forte p.6.annos vel circiter cuius precisam calculationẽ peritioribus relinquo. Superaddit tñ Albumasar in suo maiori introductorio tractatu.6.differentia prima in capi/ tulo de ascensionibus imaginũ que ascendunt cum virgine. Ascendit in prima facie illius scilz virginis virgo pulchra ⁊ honesta atq munda prolixi capilli ⁊ pulchra facie habens in manu sua duas spicas ⁊ ipsa sedet super sedem stratã ⁊ nutrit puerum dans ei ad comedẽdũ consistẽs in loco qui vocat abrie ⁊ vo/ cat ipsum puerũ quedam gens ihesum. Et ascẽdit cum ea vir sedẽs super ipaz sedem:⁊ ascẽdit cum ea stella virginis. Et dicit Albertus in suo speculo. Jam scimus q sub ascendẽte eiusdem partis celi scilicet virginis natus fuit dñs no ster ihesus xps:cũ hoc q equatio motus octaue spere in tempore eiusdez fuit 8.gra.⁊.30.minutoꝝ ⁊.2.secũdoꝝ ſm calculationẽ certissimã. Et q ipsa erat tũc minuẽda de locis planetarũ inuẽtis per canones. Non quia subiacet stel larũ motui aut earũ iudicio natorũ desideratissimus qui creauerat ipsas stel/ las:sed quia cũ extẽderet celum sicut pellem formãs librũ vniuersitatis noluit litteris eiusdẽ deesse ex eis que ſm prouidẽtiam suam in libro eternitatis sunt scripta etiã illud elõgantissimũ a natura q de virgine nasceret vt profecto per hoc innueret homo carnalis ⁊ verus qui non naturaliter nascebatur. Non q celi figura causa esset quare nasceret:sed potius significatio immo ⁊ vero ve/ rius ipse erat causa quare modus admirãde sue natiuitatis significaret per ce lum:⁊ hec Albertus.

Cap.3.

Super verbo sexto tractatus predicti vbi distinctionem posui de varia anni acceptione hic de magno anno aliquid declarabo quod ibidem pretermisi. Notãdum igit q de magno anno va/ rie fuerunt opiniones de ipso enim loquit Plato in thimeo li/ bro secũdo super quo scribit Calcidius sed nõ ponit quantitatez huius temporis. Quidam aũt alius expositor ponit illũ contine re.15000.annoꝝ ⁊ in hoc concordat Macrobius:sed Johannes de sacrobu sco in compoto suo dicit q magnus annus est spacium temporis in quo oẽs

planete simul cum stellis fixis vniuersis ad loca que in prima origine mundi tenuerunt reuertuntur: de quo Josephus vbi loquitur de longeuitate antiquorum ponit ꝙ in .60000. annorum circulo magnus annus completur: sed premissa opinio de .15000. annorū cōmunior est: vnde versus. Milia ter quinq̄ mundus complectitur annos. Ut plato testatur magnum quos nuncupat annum: huic tñ vulgari opinioni non est fides adhibenda: naz vt dicunt experti astronomi stelle ideo fixe dicuntur in celo: quia motus earum vix comprehēditur: de hoc motu stellarum fixarum: ⁊ de huius magni anni quantitate vide plenius infra ca. 36. in figura motus octaue spere post finem huius tractatus. Centum enim annorum curricula perlabuntur dum tantuz .1. gradū pertranseunt cum qōlibet signum .30. gradus contineat. Et cum constet .12. esse signa sequitur stellas in 36000. annorum cursum suum perficere. et hic est magnus ānus philosophorum de quo Plato ⁊ Aristotiles ac alij loquuntur: sed an talis sit futurus incertum est sm fidem catholicorum.

Capitulum .4.

Super verbo septimo vbi pro confirmatiōe opinionis sm Augustinum de longeuitate antiquorum dixi de annis fridaricis sm Alkabicium: hic describam eorundem annorū tabulam sm Albumasar septimo libro maioris introductorij differētia octaua.

Planete.	Anni fridarici.	Añi maximi.	Añi maiores.	Añi medij.	Añi minores
Sol	10	1461	120	39 ꝺ	19
Luna	9	520	108	39 ꝺ	25
Saturnus	11	465	57	43 ꝺ	30
Jupiter	12	427	79	45 ꝺ	12
Mars	7	284	66	40 ꝺ	15
Uenus	8	1151	82	42	8
Mercurius	13	480	76	48	20
Caput	3	0	0	0	0
Cauda	2	0	0	0	0

¶ Hic autem notandum est ꝙ sicut quidam dixerunt quantitas temporis vite erit sm quantitatem annorum dictorum a planetis significantibus ānos vite. Et sunt illi anni eorum maximi anni. Insuper sm aliquos vita hominis vltra 80. annū est cōmuniter quasi mors: propter hoc vt dicūt ꝙ circa hunc terminū anni iouiales deficiunt videlicet āni iouis maiores qui sunt .79. Unde iupiter est planeta humanus adeo beniuolus ⁊ vitalis vt de eo dicat Julius fermicus ꝙ homines essent immortales si nunq̄ in genituris hominis iouis benignitas vinceretur a malorum potestate scilicet a saturno ⁊ marte.

Capitulum .5.

Uper verbo nono vbi dixi de etatū mundi distinctiōe hic breuez earum recapitulationez subijciam. Dico ergo ꝙ cum prima etas incepit ab adam vsqꝫ ad diluuium de hac est maior discordātia. nam Aug⁹.xv.de ciui.dei ca.ij.dicit ꝙ in hac computantur āni 2262.ꝑm codices nostros:sed ꝑm.70.interp̄tes cum quibus concordant Eusebius ⁊ Beda in libro de temporibus ac alij omnes cōmuniter:hec prima etas continet annos.2242.sed ꝑm Hieronimū hec etas non plene ꝯtinet.2000.sed Albumasar dicit ꝙ inter creationem ade ⁊ diluuiū fuerunt anni.2226.mensis vnus dies.13.hore.4.In hac aūt materia hebrei a 70.interpretibus discordant vt patebit:sed magis a Josepho: quia ipse primo antiquitatū ca.iij.ponit ꝙ pluuia diluuij incepit.27.die aprilis:⁊ vsqꝫ ad hanc diem ab adam fuerunt anni.2656.quod quidem tempus vt ait idem in sacris libris conscriptum multa integritate significatum est:sed ꝑm hebreos hec etas solum continet annos.1656.Et hanc discordiam quidam nituntur ꝯcordare per hoc ꝙ de vno annorum nostrorum Joseph⁹ fecit duos: ⁊ sic superfluit ille millenarius superadditus hebraice veritati.Unde cōmemorant Josephus et Beda ꝙ antiquorū vita tam diurna apud modernos est inopinabilis nisi per viam istam scꝫ ꝙ vnus annus computetur pro duob⁹ vel pro quatuor:sed huic dicto ꝯtrariatur Aug⁹ vt in tractatu predicto declaraui. Secunda etas ꝯtinet ꝑm Josephum ⁊ Hieronimū ⁊ hebreos ānos.292.ꝑm vero.70.⁊ Aug[?].1072. ꝑm Bedam ⁊ Marianum.522.ꝑm Eusebium.942.⁊ Eusebius ⁊ sui sequaces computant ꝑm annos solares: sed.70.ꝑm annos lunares quibus etiam vtunt̄ hebrei. Tercia etas ab ortu abrahe vsqꝫ ad regez dauid habuit ānos.942.per generationes.14.ꝑm vtranqꝫ editionem:⁊ hoc idem dicit Rabanus. Quarta etas ꝑm hebreos ꝯtinet annos.473.menses.6.dies.10.vt dicit ibidē Raban⁹ sed ꝑm aliquos continet.474.integros:⁊ in hoc ꝯcordat Beda:⁊ hec etas fuit a principio regni dauid vsqꝫ ad transmigrationez babilonis. Quinta etas fuit a dicta transmigratione vsqꝫ ad natiuitatez christi: hoc est vt quidam dicunt a marcio ante combustionem templi in autumno factam vsqꝫ ad kal' aprilis vel marcij:vnde hebrei incipiunt annuz: ⁊ continet hec etas ꝑm Rabanum ānos 589.sed ꝑm verissimam traditionem vt quidam dicunt sunt anni.591. Sexta etas incipit a xp̄i natiuitate qui ꝑm magistrum hystoriarum natus est in nocte dominice diei anno ab vrbe condita.752.octauo kal' ianuarij. Et ea die qua dixit. Fiat lux:visitauit nos oriens ex alto. Quidam autem considerationem habentes ad quatuor etates hominis ⁊ ad quatuor signa principalia que distinguunt quatuor quartas zodiaci:iuxta hoc dixerunt q̄tuor mundi tempora vel etates videlicet vt patet infra capitulo.xxxiiij.

Capitulum.6.

Super verbo. 10. ⁊ duobus sequentibus: ⁊ super finali ꝯclusione preallegati tractatus addam hic breuem recollectionez variarū opinionum de annis ab origine mundi vsq3 ad natiuitatem xp̄i Sciendū est igitur ꝙ iuxta hebraicā veritatē a mundi creatione vsq3 ad natiuitatē xp̄i fuerūt anni. 3971. ⁊ ſm mgr̄m hystoriarū vsq3 ad annuz tyberij. 15. quo xp̄s fuerat baptisatus computant̄ ab adā ſm computationez hebraicā anni. 4000. ⁊ in hoc ꝯcordat Beda seq̄ns Eusebiū: ānotando ꝙ. 16. āno tyberij fuerat principiū. 81. iubilei ſm hebreos Ex quibus patet ꝙ a natiuitate xp̄i vsq3 ad. 15. tyberij fuerunt. 29. āni cōpleti: tñ sicut dicit Bacon in ep̄l'a ad clementē papā ſm hebraicā veritatez vt Beda recitat fuerūt anni ab adam vsq3 ad xp̄m. 3952. ⁊ iste numerꝰ examinat̄ discur rendo per oēs etates ſm hebraicā veritatē: sed hanc hebreoꝝ computationez non sequunt̄ plurimi sicut. 70. interp̄tes Josephꝰ Eusebius Orosius Ysidorus Beda ⁊ alij multi sicut diffuse in dicto tractatu declaraui qui omnes maiorez annorū numerū posuerunt: licet inter eos sit discrepantia que maxime ꝓuenit ex varia cōputatione prime etatis de qua iam dictū est. Et licet quidaz dicant ꝙ cōputatio hebreoꝝ qui posuerunt vsq3 ad diluuium annos. 1656. in quibus 87. cicli ⁊. 3. anni magis sit seq̄nda: tñ Augꝰ videt̄ sentire ꝙ. 70. verius compu/tauerūt vt patet. xv. de ciui. dei ca. xj. vnde maior pars autoꝝ illos insequēdo computat. 2242. annos vsq3 ad diluuium vt Ysidorꝰ Eusebius Beda ⁊ plures alij: ⁊ Augꝰ ab isto numero non multū variat qui ponit. 2262. nec multū discor dat Albumasar qui dicit libro. j. de magnis ꝯiunctionibus differētia. j. ꝙ iam narrauit Belenus vel Bemenꝰ ⁊ alij extra eum ꝙ inter creationē ade ⁊ noctē diei veneris qua fuit diluuium fuerūt anni. 2224. vel. 2226. mensis vnus dies 13. hore. 4. idem Albumasar eodez libro in fine tractatus quarti refert ꝙ indi plura annoꝝ milia estimauerunt. Ex p̄missis probabiliter ꝯcluditur ꝙ omnes opiniones de ānis mundi vsq3 ad xp̄m reijciende sunt que non se extendūt ad 5000. annoꝝ: ⁊ recipiendi sunt numeri annoꝝ quos ponunt Eusebius ⁊ Beda ⁊ eorū sequaces vsq3. 5199. ⁊. 5196. ſm. 70. prout dicit magister hystoriarū: vel 5330. vt dicit Odnithon: fil'r. 5210. ſm Ysidoꝝ sicut quidam allegant' ⁊. 5500. ſm grecos vt aliqui dicunt ⁊. 5530. ſm quosdam codices ⁊. 5326. anni. 3. dies 16. hore. 30. minuta ſm Albumasar ⁊ Alfonsum sequendo vnaz calculationē vel. 5328. anni dies. 6. hore. 8. minuta. 30. sequendo aliam calculationem sup/ponendo scz ꝙ coniunctio significans diluuium precessit ipsum per. 279. ānos vt dicit Aomar quem sequuntur alij astronomi preter Albumasar vt predictū est. Item si addant̄ illi anni quos ponit Augꝰ ab adā vsq3 ad diluuiū videlicet 2263. annis positis ab Alfonso a diluuio vsq3 ad xp̄m videlicet. 3101. cū diebꝰ 318. fient anni. 5363. et dies. 378. Isti ergo sunt numeri qui excedunt. 5000. annoꝝ: ⁊ tñ inter illos est magna discordia: vnde verisimile est ꝙ ille numerus

quem ponunt Eusebius ꝛ Orosius ꝛ alij sequẽtes eos multũ accedunt veritati videlicet.5199.ꝛ.70.non discrepant ab eo numero nisi ꝙ ponũt.3.ãnos minꝰ ꝛ in dicto numero Eusebij concordant Orosius Beda Marcus Martinus ꝛ Sildas in cronicis suis:quorum cõcordantia magnum dat argumentũ ꝙ iste numerus multum approinquat veritati:sed astronomi qui precisius calculãt tẽpora ab isto numero aliqualr discordant: nam ſm Albumasar ꝛ Alfonsum ponunt duo numeri suprascripti iuxta duplicem calculatõꝫ qui non discordãt nisi in.10.diebus.Et sunt anni integri absqꝫ fractionibus.5328.vt supra patet ꝛ isti numero etiaꝫ satis prope ꝯcordat ille numerus qui colligitur ab ipsis.70. ꝛ ab Alfonso videlicet.5343.ꝛ dies.318.et similiter concordant multum cum numeris positis ab astronomis: numerus collectus ab Augustio et Alfonso: videlicet.5363.ꝛ dies.318.ꝛ maxime ꝯcordat multũ cum numerꝭ astronomoꝝ. numerus ille quem assignant ſm opinionem.70.interpretum videlicet.5339. et ille numerus examinatur per omnes etates:ꝛ ideo cõcluditur ꝙ isti numeri vltimo positi sunt seruandi inter omnes alios ꝛ alij sunt reijciendi.Utrum aũt aliquis istorũ sit precisus incertum est: verisimilius tñ videtur ꝙ illi numeri ab astronomis collecti multum inuitantur precisioni. Quibus autẽ plus dubium relinqtur:nec hoc aliqs scire potest vt dicit quidã doctor nisi ei fuerit inspiratũ et hoc causa est magni erroris in astronomia:qa ꝓpter hoc vt idem ait q̃si impossibile est scire in quo orbe magno sumꝰ a mundi creatione qḋ tñ scire valde necessarium est ad astronomoꝝ iudicia vt postea tangeẽ. Nec ista incertitudo annoꝝ mḋi solũ est causa erroris in astronomia:sed etiã scandali in theologia vt in dicto tractatu notaui.Utrum autẽ de hoc naturaliter hr̃i possit certitudo per viam quã ibi tetigi dubium reputaui: de qua re magis inferius apparebit.

Capitulum.7.

OCcasione tante varietatis opinionũ predictarũ in computando annos mundi quidã assignauerũt.10.errores seu causas quare plures errauerũt in calculatione tempoꝝ.Primo qa quantitatẽ anni diuersi diuersimode sumpserunt nec vera anni q̃ntitate vsi sunt:ꝛ de hoc Augꝰ.xv.de ci.dei ca.xij.et Solinꝰ circa principiũ libri sui sicut alibi declaraui. et specialiter de hoc dixi in tractatu predicto verbo.6.ꝛ duobus sequentibus. Secundo quia supposito ꝙ omnes quantitatem qua vtitur ecclesia posuissent adhuc non bene precise ꝓcessissent. nam illa non est precisa vt declaraui in tractatu de correctione kalendarij. Et licet hic error sit modicus ꝛ parum fecerit ad propositum quantum ad annos integros tamen bene fecit quantum ad dies ꝛ dierũ fractiones.Tercius error quia diuersimode incipiunt annũ: ideo non est mirum si in computatione annorum non concordarunt.Quartus quia multi cum acciderũt fractiones annorum eas computauerunt pro anno integro sicut.70.frequenter fecerunt.

Quintus error quia quidam ꝑtermisertint aliquas generationes ⁊ in aliquibꝰ pretermiserunt plures ãnos: ⁊ in prima etate due generationes caynã: ⁊ in illa ⁊ alijs etatibus plures annos omiserunt vt ostendunt quidã autores. Sextus quia ãni in sacra scriptura ab aliquibꝰ magis erant mistici ⁊ enigmatici q̃ꝫ veri anni sicut de. 6000. annorũ Methodij qui potius habent significare. 6. etates q̃ꝫ numerum annorum. Et ponunt eam aliqui ad exemplum qđ non multum mihi videtur ad propositum pertinere videlicet de. 7. ebdomadibus Danielis abbreuiatis que sunt. 490. anni lunares computati a secundo ãno artarxersis regis qñ permissum est templum reedificari vsqꝫ ad passionem. Septimꝰ error fuit quia quidam noluerunt credere ꝙ antiqui ante diluuium vixerint per tot annos sicut in sacra scriptura continet: ideo auferebãt. 1000. annos de prima etate quos Josephus posuit sicut supra tactum est. Octauꝰ quia tpe diluuij nõ remanserunt nisi. 8. aie de genere humano: vnde illi non multũ tunc aduertert ad annos qui ꝑcesserunt ab origine mundi: q̃re difficile est annos ante diluuiũ precise calculare. Nonus fuit quia quidam nihil penitus dixerunt de tempore durationis diluuij qđ vnum annum integrum continebat quem illi obmiserũt Unde hebrei aliqui ponunt ꝙ annus diluuij fuit. 1657. alij ꝙ fuit. 1656. ⁊ per consequens ꝑm eos fuit annus. 3988. reuolutionis mundi. Et ista differentia potest concordari ꝙ minor numerus sit annus diluuij inchoantis: maior vero annus diluuij finientis. Aliqui autez inceperunt secundam etatem a principio diluuij: aliqui vero a fine. Decimus error fuit quia sol in tẽpore iosue stetit per spacium vnius diei: ⁊ similiter in tempore ezechie per spacium. 10. horarum de quibus non cõmemorat aliquis in calculatione temporum.

Circa premissa occurrit quedam opinio merito reprobanda: nã illi qui vt predictũ est auferũt a prima etate mundi. 1000. annos de numero iosephi vt eum ↄcordent cũ hebreis pro sua opiniõe: hanc precipue allegant causam: quia vt dicunt prima habitatio hominum fuit sub equinoxiali circulo vel prope tanq̃ꝫ sub loco temperatissimo reddente terram fertilissimaꝫ vbi duo sunt yma solsticia ⁊ duo alta: ideo hñt duas estates ⁊ duas hyemes q̃re de vno nostrorũ annorum fecerunt duos: ⁊ sic ille millenarius iosephi in prima etate superfluit Sed ista ratio potest rationabiliter improbari: naꝫ dicitur Geñ. iij. ꝙ misit deꝰ adam de paradiso voluptatis vt operaretur terraꝫ de qua assumptus est. i. ꝑm magistrum hystoriarum in agro damasceno de quo sumptus fuerat: et in quo caym fratrem suum abel occiderat: et iuxta quem adam et eua sepulti sunt in spelunca duplici. Hic vero ager est in valle mambre iuxta ebron ad orienteꝫ sic dictus a damasco seruo abrahe: sicut scribunt cosmographi. Unde non est ille ager prope ciuitatem illam magnam damascum qui caput est sirie: sed ab illo loco distat fere per. 5. dietas. Constat aũt ꝙ ebron versus septentrionẽ circiter

per.4.miliaria distat a bethleem que.6.miliarib⁹ fere in austrū a iherosolimis in dorso situata est:vnde patet q̄ ebron non distat a iherusalē per duas dietas Sic ergo prima habitatio hominum cepit circa ebron bethleem ⁊ iherusalem: ⁊ cōtinue plus ⁊ plus processit versus septentrionem: sed ex tabulis azarchelis patet q̄ latitudo iherusalem est.32.graduum: ⁊ eius longitudo.56.graduum Maxima vero solis eleuatio fuit āno xp̄i.1345.sicut inuentum est.23.graduū 29.minutorū. Ergo latitudo iherusalem maior est maxima solis declinatione per.8.gradus ⁊.31.minuta:et per consequens prima habitatio hominum fuit circa tropicum estiuum per tantum spacium terre quantum correspondent.8. gradus in celo videlicet per.453.miliaria: et hoc supponendo q̄ vni gradui in celo correspondent in terra.56.miliaria et due tercie vnius miliaris sicut dicit campanus. Ex quibus clare patet falsitas opinionis predicte. Cap.9.

Super verbo.13.⁊.14.dicti tractatus:⁊ super primo cap̄.tractat⁹ de concordantia astronomie ⁊ narratonis hystorice:⁊ ad confirmandum ea que ibi dixi de coniunctionibus trium superiorum planetarum: hic allegabo quedam notabilia dicta magnorum autoruz. Notandū est igitur q̄ Messahala libro suo de coniunctionibus cap̄.ix.dicit q̄ res maxime eueniunt ex coniunctione planetarū altiorum:et hoc fit a tarditate motus eorum. Et cuz fuerint ↄiuncti omnes tres in vno termino vel facie ⁊ aspexerit eos sol significat destructionē sectarum ⁊ regnoꝝ ⁊ eorum mutationē:⁊ res maximas ſm eorum fortitudinē Et hec est maxima coniunctio que significat aduentus prophetarum:⁊ destructionem quorundam climatum: et precipue si adiuuerit aliquis planetarum inferiorum. Et ca.x.dicit q̄ coniunctio saturni ⁊ iouis est coniunctio maior:et significat magnos euentus in mundo ⁊ sectas. Et ca.ij.dicit q̄ cōiunctio satn̄i ⁊ martis est coniunctio media:⁊ significat euentus qui fiunt ex guerra ⁊ bellis ⁊ contrarietatibus: ⁊ cum eo concordat Albumasar libro.ij.de coniunctionib⁹ magnis differentia octaua. Cōiunctio vero iouis ⁊ martis vt dicit Messahala ca.xij.est ↄiunctio minor ⁊ significat euentus ex pluuijs ⁊ niuib⁹ ⁊ corruptione aeris:⁊ etiam guerram:sed Ptolomeus ⁊ Haly in centiloquio propositiōe.58 ⁊.64.volunt intelligere per coniunctionem maiorem coniunctionem saturni ⁊ iouis in ariete:⁊ cōiunctionez mediam coniunctionē eorum cum mutantur in nouā triplicitatē:⁊ ↄiunctionē minorē qn̄ ↄiungunt̄ in reliquis signis. Ca.10.

Occasione premissoꝝ ⁊ super verbo.15.predicti tractatus ⁊ super ca.57.et.59.tractatus de ↄcordantia astronomie ⁊ narrationis hystorice vbi aliqua dixi de quadaz trium superiorū ↄiunctione ⁊ de p̄sentis scisimatis duratione. Hic aliquas magnas coniunctiones illam precedētes ⁊ aliquas sequentes volui breuiter annotare. Sciendum est igitur q̄ sicut ibi dixi anno christi.1345.

ꝯuenerunt tres planete suꝑiores videlicet die. 21. marcij in eadem facie eiusdē signi videlicet in. 19. gradu aquarij. Et preter hoc fuit eclipsis lune vniuersalis eodem tempore videlicet per. 2. dies ꝛ. 9. horas ante coniunctionem magnam saturni ꝛ iouis que tunc apparuit in eodem mense. Et illa eclipsis cum illis con iunctionib⁹ magnis significabat magnos effect⁹ ꝛ durabiles ꝺm astronomos sicut experientia docuit. Et illa cōiunctio que fuit in aquario signo fixo ꝛ hoc significauit effect⁹ fortiores ꝛ magis vniuersales: ac plus durabiles q̄ꝫ alie con iunctiones que fuerunt in eadem triplicitate: ꝛ ꝑsertim magis q̄ꝫ ille que fuerūt in signis mobilib⁹ vel cōmunibus de quibus statim dicam. fuit enim vna con- iunctio predictam īmediate precedens anno xp̄i. 1325. ꝛ fuerunt simul ꝯiuncti sol iupiter ꝛ saturnus in. 19. gradu geminorū. fuit etiam alia supradictam īme- diate subsequens in anno domini. 1365. in. 8. gradu scorpionis. Et fuit media eorum scꝫ saturni ꝛ iouis ac solis coniunctio in libra: ꝛ ita debuisset mansisse in triplicitate aerea in qua sumus: sed propter eorum directionem peruenit con- iunctio eorum ad scorpionem. Et quia istud signum semper est inimicum reli- gioni: ideo dixerunt aliqui ꝙ illa coniunctio valde significatiua fuit presentis scismatis. Et post anno christi. 1385. coniunctio eorum īmediata in geminis: ꝛ post hanc īmediate sequens fuit anno. 1405. 12. ianuarij in. 25. g̃. aquarij. Et hanc quidam reputant facere per terminationem scismatis et vnione ecclesie propter coniunctionem duoꝝ superioꝝ in aquario in cuius triplicitate sumus: quia fit per hanc coniunctionē reditus ad signum triplicitatis aeree: licet īme diate precedens fuerit in scorpione que pretendebat scisma: sed cū difficultate ꝛ tarditate propter signū fixum: ꝛ quia versus occidentēꝫ sunt planete: hec etiā coniunctio significabat odia principum almanoꝝ: ꝛ hec sufficiant de illis ma- gnis cōiunctionibus que illam (que fuit anno christi. 1345.) secute sunt.

Cap. 11.

SEd hic occurrunt alique magne coniunctiones que licet non fu erint in ariete: tamen merito debent specialiter designari: qͣ sub eis certe magne mutatiōes facte sunt ꝛ notabiles effectus quos predicte coniunctiones diu antea precesserunt. Una fuit de qua in principio huius tractatus dictum est que signauit diluuium. Alia fuit tempore magni nabuchodonosor videlicet. 16. annis romanis cum. 336. diebus ante ipsum: ꝛ ante xp̄m per. 763. annos ꝛ. 281. dies ꝛ hec fuit in principio triplicitat(ꝭ) terree ꝛ per ꝯsequens fuit mutatio ꝛ ꝯiunctio saturni ꝛ iouis in principio tauri marte existente in. 5. gradu arietis: hec ꝑcessit transmigrationem filiorum israhel: ꝛ magnas mutationed indicauit. Alia fuit circiter per. 26. annos ante natiuitatēꝫ xp̄i ꝛ fuit in signo cancri de qua dixi in verbo quinto tractatus predicti: videtur tamen ꝺm aliquos ꝙ magis notanda esset illa que fuerit ante christum fere per. 6. annos in princip io arietis: et hec

signauit super legem mercurialem futuram fm aliquos astronomos: hec autē sola posita est fm medios motus dictoꝝ planetarum. Cetere vero hic ānotate dicunt a peritis astronomis fuisse diligenter verificate ⁊ adequate ex radicibꝰ verorum motuum fm tabulas alfonsi. Alia fuit anno incarnationis xp̄i. 571. incompleto ⁊ fuit in. 5. gradu scorpionis: venere existente in. 1. gradu eiusdem signi: ⁊ hec fm omnes significauit sectam machometi que sequebat postea per 50. annos fere videlicet anno xp̄i. 661. fere vt plenius notaui in dicto tractatu de concordia astronomie ⁊ narrationis hystorice. Et imediata eorū cōiunctio precedens videlicet saturni ⁊ iouis fuisset circa annos xp̄i. 600. circa principiū cancri si fuissent directi: vel circa finem geminorum si fuissent retrogradi. Alia fuit dictorum duorum planetarum etiam notabilis coniunctio post annos xp̄i 808. completos adiunctis. 193. diebus cum. 23. horis fere ⁊ fuit in. 6. gradu sagittarij: ⁊ etiam fuit mutatio triplicitatis aquatice in igneam ⁊ hec debuisset fuisse in principio sagittarij: sed propter eorum directionem processit vsq; ad. 6 gradum eiusdez. Sub hoc autem tempore viguit dominium francigenarum ⁊ presertim karoli magni ⁊ suorum: ⁊ alij effectus notabiles sunt secuti. Alia fuit eorundem planetarū coniunctio anno xp̄i. 1226. incōpleto die quarta marcij vel aprilis circa principium aquarij videlicet ambobus existentibꝰ in. 3. gradu aquarij: ⁊ fuit ibi mutatio triplicitatis terre in aereaz: in qua triplicitate adhuc ad presens sumus ⁊ erimus in eius participatione ⁊ significatiōe vsq; ad ānos 1465. vel circa: ⁊ ibidem tunc erit coniunctio eoꝝ: ⁊ etiam mutatio triplicitatis aeree in aquaticam: ⁊ quia tunc mars fuit in angulo celi in scorpione in domo propria multum fortis illa coniunctio habuit significare super mutationibus ⁊ destructionibus regnoꝝ ⁊ regum ꝑturbationibus legum: ⁊ sub hac ꝯiunctione inceperunt ordines predicatorum ⁊ minorum: et sub eodem tempore inualuit dominium tartarorum multaq; alia mirabilia sunt secuta.

Sed adhuc de aliquibus maximis cōiunctionibus expedit verā calculationez subiungere. Sciendū est ergo ꝙ sicut aliqui periti astronomi dicunt se veraciter calculasse ⁊ practicasse fm radices alfonsi post xp̄m. 53. annis solaribus completis cum. 91. diebus videlicet secunda die mensis aprilis āni. 54. incompleti fuit vna coniunctio saturni ⁊ iouis in capite arietis videlicet pertransitis vno gradu ⁊. 17. minuto signi arietis existente tunc sole in. 2. gradu: ⁊ mercurio in. 6. gradu eiusdez signi: ⁊ hec ꝯiunctio fm eos licet nullum habuit significatū super terremotibus seu diluuijs magnis propter debilitatem ⁊ casum saturni ⁊ martis ⁊ remotionem eoꝝ ab angulo terre ⁊ a signis terreis: tn̄ alios maximos effectus durabiles ⁊ adhuc durantes signauit: et adhuc sumus in partipatiōe ⁊ diuisione eiusdem ꝯiunctionis ⁊ erimus per multos ānos. Et post predictam saturni ⁊ iouis ꝯiunctionem fuit vt dicunt alia eorum ꝯiunctio vera sub anno

dñi.908.26.marcij:⁊ fuit in.9.gradu arietis:deinde post annos xp̄i.1761.erit iterum vna cõiunctio eorum in.16.gra.arietis.Et postea anno xp̄i.2616.con iunctio eoꝝ vera in.25.gradu arietis: ⁊ iste cõiũctiones nõ sunt simpliciter de maximis quia nõ sunt in principio arietis sed vt dicunt post has intermedias erit vera maxima circa principiũ arietis circa annos xp̄i.3469.⁊ sic ꝯm eos inť predictas duas cõiunctiones veras simpliciter maximas sunt anni.3415.vel circiter.Nõ tamẽ per hoc excludiť quin alique fuerunt intermedie coniunctio nes vere simpliciter maxime.

Cap.13.

Si vero obijciať ꝙ hec sunt contra illud qđ in dictis tractatibus de cõcordia sepe allegatũ est in Alkabicio ⁊ alijs videlꝫ ꝙ saturni ⁊ iouis cõiunctio in principio arietis fit in.960.annis semel respondeť ꝙ illud ⁊ alia que ibi dicta sunt de temporibus vniformibus illius cõiunctionis ⁊ aliarũ sunt intelligenda de coniunctionibus medijs ⁊ nõ de coniunctionibns veris.Nam coniunctionũ verarũ tempora raro sunt vniformia seu equalia.Exemplũ de cõiũctione solis ⁊ lune quia sicut dixi in tractatu de ciclo lunari: licet cõiunctio media solis ⁊ lune id est reditus lune ad solem ꝯm vtriusqꝫ cursum mediũ semper fiat in equali tempore tamẽ tempus lunationis vere id est tempꝰ reditus lune ad solem ꝯm vtriusqꝫ cursum verũ raro est equale tempori lunationis equalis cũ lunatio vera quãdoqꝫ maior est lunatione equali quandoqꝫ minor.Et ita proportionabiliter in alijs cõiunctionibus planetarũ.¶Nota ꝙ in veris cõiunctionibus.5.planetarũ specialẽ facit varietatē ⁊ difficultatẽ eoꝝ retrogradatio ⁊ directio.Nam.3.superiores a sole retrogradi sunt.4.signis ⁊ postea.8.signis directe vel fere.Et venus postq̃ꝫ transiuerit solem.45.gradibus vsqꝫ ad.48.vľ circiter incipit esse retrograda.Mercurius postq̃ꝫ solem transiuerit.23.gradibus vsqꝫ ad.25.vel circiter fit retrogradus:sed tamen astronomi iudicant ꝯm cõiunctiones veras quia autores volũt influẽtias planetarũ magis habere ꝓcessum in cõiunctionibus veris q̃ꝫ in medijs.Unde ꝯm Alkindũ in effectibus magnis prouenientibus ex magnis cõiunctionibus saturni ⁊ iouis nõ debemꝰ habere respectũ ad eoꝝ motus medios sed ad veros ⁊ ad verã eoꝝ cõiũctionẽ lꝫ Albumasar ꝯm medios motus eoꝝ ꝓcesserit.Nec propterea tantus auctor ĩ hoc oĩno reprobãdus est quia vt credo ipse ꝓcessit in computationibus mutationũ magnarũ ad propinquũ qđ fieri solet cũ medijs motibus ⁊ nõ veris.Ex predictis manifeste sequiť ꝙ cũ illa cõiũctio triũ superioꝝ anno.1345.de qua dictũ est fuit cõiũctio vera ⁊ nõ media nõ est possibile ꝙ cũ similis fiat in oĩbus 224.annis sicut aliqui dixerũt vt recitaui verbo.15.tractatus de cõcordia sed media cõiunctio illi correspondẽs sequebať eam ⁊ fuit circa.23.iulij eodẽ anno in.25.gradu aquarij uel fere.Utrũ aũt inter duas tales medias cõiunctiones fuerunt.224.anni vt ibi poniť nõ est certum.Et cũ hoc ibi positum fuerit

f

pro exemplo nõ requirit illius exempli verificatio: quia quodcũq; certũ temp⁹
signatum inter duas tales cõiũctiodes medias seu duas alias quorũlibet pla
netarũ sufficeret ad propositũ illius quod ibidẽ querit. Hic vero notandũ est
ꝙ cõiunctio triũ superiorũ vera vel etiã media rarissime fit ſm eũdẽ gradum
⁊ ideo non posuerũt de hoc autores regulam certam sed tamen in .40. annis
vel circiter in vno signo cõiungunt saturnus ⁊ iupiter ⁊ in eodez signo vel pro-
pe inuenit mars ⁊ hoc large loquendo isti tres possunt dici cõiuncti verbi gra
tia. Anno. 1345. fuit vna talis cõiunctio ipsorum triũ ⁊ postea anno. 1385. de-
inde erit alia anno. 1425. vlterius sequitur ex premissis ꝙ falsa est illa opinio
quã recitaui verbo. 20. eiusdem tractatus. Nec deductio ibi facta vel cõsigna-
tio. 8. cõiunctionũ maximarũ super illa fundamenta cõtinet veritatẽ: sed hoc
postea manifestius declarabo.

Caplm. 14.

Super. 16. ⁊ super verbo. 17. vbi narraui varias opiniones de prin
cipio anni ⁊ de loco celi sub quo fuit iniciũ mundi. Hic ad illorũ
declarationẽ aliqua notãda subiungam. Sciendũ est igit ꝙ licz
varie gentes aut nationes diuersimode inceperint annũ suuz: ta
men nõ omnes ideo posuerũt initiũ mundi vbi fecerunt inicium
anni verbi gratia: licet romani inceperint annũ suum in solstitio
hyemali nõ tamẽ hoc fecerũt quia ponerent ibi fuisse iniciũ mũdi: sed quia vt
dicit magister historiarũ in principio ianuarij tunc vel paulo ante incipit sol no
bis apparere: licet aũt hebrei incipiant annũ in equinoxio vernali: nõ tamen
est concors hebreorũ opinio ꝙ ibi mundi fuerit iniciũ. Pro cuius declaratione
notãdum est ꝙ vt quidam dicũt aliqui doctores hebrei quos cõmuniter mo
derni iudei insequunt posuerũt ꝙ anno dñice incarnationis. 1204. ſm diony-
siũ fuit. 22. septembris feria quarta fere vltimus dies. 266. reuolutionis a prin
cipio mũdi ⁊ illũ annũ primũ reuolutionis prime ponũt solum fuisse in imagi-
natione exceptis. 6. diebus vltimis ideo istum annũ vocãt annũ vanitatis seu
imaginatũ. Et vltimũ diem illius dicũt fuisse diem sexte ferie ⁊ ibi fuisse crea-
tum Adam ⁊ in eadem fuisse primam cõiunctionẽ mundi realem post horas
14. Ita ꝙ adam in ipso die creationis sue in vespere vidit primã nouam lunã
⁊ i sequẽti sabbato ⁊ in crastino incepit. 29. prime reuolutionis, siue primi cicli
lunaris. Hoc aũt ꝙ pro sex diebus vltimis totũ vnũ annũ imaginant notabile
est quoniã pro regula habent ꝙ in computando annos quos semper a certo
mense incipiunt pro vno tantũ die alterius anni totuz annũ ponũt in numero
vt si quis regnauerit die alicuius anni sequenti anno dicat duobus annis re-
gnasse. Isti ergo ponũt quod luna fuit creata soli cõiuncta ⁊ ꝙ prima mundi
creatio fuit in septembri videlz. 21. die huius mensis vbi scribimus festũ sancti
Mathei: sed etiam Uincentius in speculo parte prima in principio dicit ꝙ
arabes ⁊ egyptij incipiunt annum a septembri quia in creatione mũdi legunt
arbores fructũ habuisse. Alij aũt ponunt mũdum incepisse in octobri. Et hoc

probare nititur Bacon in epistola ad clementē papam vbi loquitur de princi-
pio mūdi inducēs textum scripture Exodi.23.et.24.capitulo vnde concludit
ꝙ non est dubium quin ſm ordinem temporū naturalē principium mūdi fue-
rit in lunatione octobris. Et hoc vt dicūt astronomi oriētales egyptij greci ⁊
persi: ⁊ quasi omnes considerāt qui a patriarchis ⁊ prophetis habuerūt astro
nomiā. Et licet moyses cōstituerit anni principium in aprili quantum ad initia
solēnitatū vt dicit Josephus tamē in alijs obseruauit principiū mundi ⁊ anni
in octobri. Alij aūt dicunt principiū mundi fuisse in aprili videlicet in equino-
ctio vernali ⁊ hec est cōmunior opinio vt statim dicet. Cap. 15.

Notandū ergo ꝙ cōmuniter astronomi docent resoluere annos
ab origine mundi ab introitu solis in arietem. Et in hoc concor
dant antiqui astrologi vt Albumasar vt allegaui verbo. 19. tra
ctatus predicti. Similiter Hali abenragel libro octauo capitu-
lo.35.dicit ꝙ inuētum est in libro cronicarum mundi ꝙ signum
mundi est aries ⁊ planeta eius sol in ascendente eius est cancer
⁊ iupiter in eo. Et concordat maior pars theologorum ⁊ compotistarū ꝙ mū
dus fuit creatus in vernali equinoxio ⁊ vsus ecclesie tenet principiuȝ seculi tūc
fuisse. Concordant in hoc Isidorus ethymologiaꝝ Rabanus magister histo
riarū Seruius super georgica Vincentius in speculo historiali: Johannes de
sacrobusco linconieñ. ⁊ plures alij. Unde patet quod apud ecclesiam catholi-
cam hec opinio cōmunior est ⁊ probabilior estimat̄. Si vero querat̄ cur anti-
qui astrologi reuoluebant annos mundi ab introitu arietis ⁊ quare iniciuȝ si-
gnoꝝ ibi esse voluerūt cum in circulo nullum principiū esse videat̄. Respondet̄
ꝙ ſm ꝙ dicunt Julius firmicus libro tercio in principio ⁊ Macrobius super
somnio scipionis circa medium vbi agit de principio mūdi ꝙ incipiens die isto
qui primus omniū luxit. Inuenimus mediū celi in ariete esse positum quia su
per medium celi in omnibus genituris possidet principatum. Et quia mediuȝ
celi quasi vertex esse dicit̄. Et quasi mundi caput in exordio lucis apparuit. Et
quia ex hoc loco totius geniture fūdamēta colligimus oportune ex hoc signo
iniciū o ibꝰ signis datum est presertī cū maxīa ps stellaꝝ ⁊ ambo luminaria ra
dios su os in hoc signū miserūt. Et ī hoc cōcordat Albumasar tercio maioris
introductorij differētia gnta ī pīcipio. Licet aūt hec opinio alijs ꝓbabilior vi
deat̄ tñ nō est certa sed apud multos sapiētes sub dubio relinquit̄. Et huic snīe
nō discordāt ea q̄ dixi verbo. 18. tractatus supradicti. Cap. 16.

Super verbo. 19. eiusdē tractatus vbi ſm vnam opinionē tem-
ptaui describere figurā seu faciē celi in principio mundi hic aliq̄
volo tangere dubia cōsideratione digna. Primuȝ est ꝙ sicut in
eodē tractatu notaui ſm varias opiniones de principio mūdi
varie essent describēde huiusmodi figure. Secūdum dubiū est
quia etiam ꝓsupposita cōmuniori opinione ꝙ mundus creatus

sit in equinoctio vernali illi qui hoc ponūt nō cōcordant in figura celi. Et hoc patet multipliciter primo qz ꝺm aliquos astronomos aliqui sunt gradus in signis zodiaci qui dicunť domus planetarū: quia sub illis planete dicunť fuisse creati. Et sequēdo hanc opinionē in dicta figura positi sunt planete in domibus suis ꝑter solem ⁊ lunā. Sed ꝺm alios videť ꝙ eadē rōne omnes deberēt poni in domibus suis. Cur enim tam uarie ꝙ sic ponanť aliqui ⁊ nō alij. Secūdo qz ibi nō poniť mercurius sicut planete alij in domo sua principali videlicet in virgine quia nō pōt tantū distare a sole sed ꝺm aliquos cōsimili ratione: nō debet ibi poni in geminis quia mercurius nō potest distare a sole vltra 23. gradus. Et ideo deberet ibi poni in tauro vel in piscibus. Et remanet dubiū in quo illoꝝ signoꝝ ⁊ in quoto gradu Tercio iupiter poniť ibi in sagittario vel ꝺm aliquos debet poni in piscibus. Sed vt in precedenti capitulo dictum est Haly ponit ꝙ ascendēs mūdi est cancer ⁊ iupiter in eo. Et in hoc Albumasar videť cōcordare ⁊ ideo premissa figura nō est totaliter ꝺm eum quantū ad situationē planetarum. Quarto aliqui recitant ⁊ hoc dicit doctor anglicus ꝙ ismaelite ⁊ caldei dicunt solem in prima parte arietis esse creatum: saturnū in prima parte capricorni remotum a sole. 90. partibus: iouem in prima parte sagittarij remotū a sole. 120. partibus: martem in prima parte scorpionis remotum a sole. 150, partibus: mercuriū in prima geminoꝝ remotū a sole. 60. partibus, lunā in prima cancri remotam a sole. 90. partibus. Et ꝺm hanc opinionē describenda est figura celi longe aliter ꝙ̄ ibi posui: vnde ex predictis patet ꝙ in dicto tractatu merito dixi quia valde difficile est huiusmodi figuram certitudinaliter describere ⁊ in fine eiusdem conclusi ꝙ de hoc ⁊ alijs concernentibus scripseram ibi non diffinitiue determinando sed disputatiue inquirēdo ista reseruans examini peritoꝝ

Cap. 17.

Super verbo. 20. ⁊ vltimo tractatus predicti hic signanter notandū est ꝙ sicut iam supra tetigi falsa est opinio quā ibidem recitaui que ex premissa figura celi nitiť primam cōiunctionē maximā a priori concludere ⁊ cōsequenter alias coniūctiones maximas consignare. Et hoc patet multipliciter primo quidem quia falsa est deductio qua ibi concludiť ꝙ prima coniunctio maxima fuit anno ab origine mūdi. 320. vel circiter. Nam si hoc esset verū tunc sicut ibidez cōcludiť fuisset vna maxima cōiunctio ante diluuiū per duos annos vel circiter. Hoc aūt esse non potuit sicut in primo capitulo presentis tractatus sufficiēter probatum est. Similiter vt ex deductione eiusdem opinionis patet fuisset vna cōiunctio maxima ante xp̄i incarnationē annis circiter. 225. Et vna alia post incarnationē annis. 735. vel prope sicut ibidē diciť sed hoc non videť possibile quia sicut in duodecimo capitulo presentis tractatus dictū est post incarnationē anno. 53. fuit vera cōiunctio maxima ⁊ hec nō potuit distare a con-

iũctione media sibi correspõdẽte per tot annos sicut vni vel alteri illarũ duaꝝ assignant. Ex quibus patet ꝙ loquendo de cõiũctionibus medijs que dicunt fieri in. 960. annis: ille. 8. cõiũctiones maxime que ibidẽ cõsignate sunt ⁊ etiaꝫ in tractatu de cõcordia astronomie ⁊ narrationis historice nõ habẽt veritatẽ vbi aũt huiusmodi cõiũctiones medie veraciter debeãt cõsignari propono inferius declarare si deus mihi cõcedere voluerit. Cap. 18.

Ed prius aliqua notare volui super tractatu predicto de cõcordia astronomie ⁊ historice veritatis videlꝫ super primo capitulo vbi leuiter tetigi de reuolutionibus saturnalibus que fiũt in. 30. annis ſm Albumasar ⁊ de reuolutionibus magni orbis qui ſm alios astronomos fiũt in. 360. annis. Et dicaꝫ etiã aliqua super 47. capitulo ⁊ alijs sequẽtibus vsqꝫ ad. 60. In quibus de dictis reuolutionibus saturnalibꝰ satis diffuse tractaui. Super his igit notãdũ est ꝙ de predictis reuolutionibꝰ saturnalibꝰ pauci astronomi preter Albumasar cõsiderãt aut per eas iudicãt. Et vnde illã cõsideratiõẽ habuit vel vbi has reuolutiones computare inceperit causam inuenire nõ potui nisi ꝙ sicut aliqui dicunt si sciret aliqs magnꝰ effectus saturninꝰ ab illo tũc posset incipi huiusmodi saturnina reuolutio sed istud est debile fundamẽtũ. Et ideo astronomi cõmunius ⁊ verius iudicãt ꝑ reuolutiones orbis magni que propinque sunt ĩ numero annoꝝ ad dictas reuolutiones. Quare de illis hic aliquid dicere expediens iudicaui. Cap. 19.

Ciẽdũ est ergo ꝙ antiqui philosophi dixerũt ⁊ experiẽtia docuit ꝙ signa ⁊ planete dominant orbibus successiue id est vnũ signuꝫ ⁊ vnus planeta regũt mũdũ vniuersaliter per. 360. annos ⁊ hoc temporis spaciũ vocãt orbem magnũ vnde Leupoldus tractatu. 5. sũme sue vbi breuiter enumerat ea ꝑ que sciunt generales ⁊ maiores mũdi alteratiões. Inter illa ponit ꝙ sciunt per duos orbes cõtinẽtes. 360. annos ⁊ ꝑ signa dominãtia in cõiũctione diluuiũ significante. Oẽs aũt astronomi cõiter dicũt ꝙ in cõiũctione significãte diluuiũ que ipm precessit per. 279. annos incipiebat nouus orbis. Et hoc ponit Aomar in fine libri sui de natiuitatibus allegãs ad hoc Arofaxat. Et dicit ꝙ illi orbi prefuit saturnus cũ signo cancri. Et cõcordat in hoc Albumasar primo de cõiunctionibꝰ magnis differẽtia prima. Nota ꝙ ibi dicit Henricus de machlinia ꝙ albumasar magnã facit vim de signis orbium ⁊ dominijs eoꝝ necnõ de consequẽtibus ad hoc. Et quia huiusmodi rei fundamentũ cõsistit in verificatione numeri annoꝝ cõiũctionis significãtis super diluuiũ: ideo diligẽter cõsiderat per tabulas ad meridiẽ mechlinie cõpositas quas ipsemet correxerat vtrũ euenerit illa cõiũctio per. 3958. annos ante annũ cõiunctionis significãtis suꝑ sectã arabũ ⁊ reperit in illo anno saturnũ a ioue distare qsi ꝑ. 4. signa: quapropt

corruptũ esse iudicauit numerũ quē ibi ponit Albumasar ideo approbãdo nu
merũ quē ponit Aomar libro de natiuitatib⁹ dicit ꝙ respexit ad annos .3951.
ante cõiũctionē significantē sectã arabũ ⁊ inuenit quesitũ ⁊ ibi mirabilē modũ
cõiũctionis ad illud tēporis inuenit de quo supra circa primũ capitulũ. Nisi ꝙ
ipse ponit dictã cõiũctionē precessisse diluuiũ p.287.annos: sed opinio Aomar
est cõmunior vt in capitulo primo huius tractatus dictũ est. Si ergo illi.279.
anni ab illa cõiũctione vsq; ad diluuiũ addant̄ annis a diluuio vsq; ad xp̄m q
sunt anni.3101.dies.318.ſm Alfonsum resultant a dicta cõiũctione significã
te diluuiũ vsq; ad xp̄i natiuitatē anni.3380.9.dies ex predictis. Quos annos
si diuiserim⁹ p.360.annos qui sunt quãtitas vnius orbis fit numerus quotiēs
9.⁊ remanēt anni.140.indiuisi. Cum ergo in cõiunctione significãte diluuiũ
inceperit nouus orbis cui p̄fuit saturnus cum signo cancri vt dictũ est. Ex hoc
manifeste sequit̄ ꝙ orbi in quo xp̄s fuit natus prefuit mars cum signo arietis.
Et ꝙ annus natiuitatis xp̄i fuit.141.annus.10.orbis a cõiunctione significã-
te diluuiũ sicut patet legittime calculãti distribuēdo planetas ⁊ signa illis.10.
orbibus.

Cap.20.

Ex predictis quidam inferũt ꝙ falsa est opinio quam composuit
Odinton videlicet ꝙ primo orbi a principio mũdi dñabat̄ aries
tãq; circuli pricipiũ. Et sol pre alijs planet[is] eo ꝙ oēs alij planete
nitunt̄ motu solis hoc fundamēto presupposito dicit vltra ꝙ ad
talem reuolutionē signoꝝ cuilibet distribuēdo annos.360.pro
vno orbe magno necessario requirunt̄ anni solares equati.4320
Et tot esse debuerũt vt ipse ait ad hoc ꝙ incarnatio xp̄i correspõdet primi ho-
minis creationi. Si igit̄ diuidam⁹.4320.p.12.nihil remanebit ⁊ per cõsequēs
p̄ficient̄ seu dñabunt̄ orbi incarnationis ⁊ similiter passionis xp̄i signũ arietis
⁊ iupiter fidei prelatus si p.7.planetas distribuerim⁹. Si aũt his.4320.annis
vsq; ad incarnationē addam⁹.33.annos quibus fuit xp̄s in carne fient.4153.
vsq; ad passionē quos si diuidam⁹ per.19.remanēt.2.⁊ sic erit annus passio-
nis.29.annus cicli decēnouenalis sed hec opinio est cõtraria cõiori opinioni
de annis ab origine mũdi vt patet ex supradictis: similiter ei⁹ fundamētuz est
cõtra cõem opinionē astronomoꝝ de magnis orbib⁹ de quibus in precedenti
capitulo dictũ est ideo aliqui eam reprobãt dicētes cõi opinioui astronomoꝝ
esse credendum.

Cap.21.

Sed quãtũ ad istud fundamētũ magis occurrit dubietas. Nam
huic opinioni cõcordare videt̄ dictũ Haly ⁊ etiã Albumasar vbi
supra allegatũ est q̄r dicũt ꝙ signũ mũdi est aries ⁊ planeta eius
sol ⁊ in ascēdēte eius est cãcer ⁊ iupiter in eo. Similiter Albuma
sar ponit vt supra dictũ est ꝙ ab Adam vsq; ad diluuiũ fuerũt an
ni integri.2228. A quibus si subtraham⁹ annos qui fuerũt a cõ-

iūctione diluuij vsq3 ad ipm diluuiū remanēt anni. 1947. ab adā vsq3 ad con-
iūctionē pdictā. In hoc aūt ānoꝝ spacio nō fuerūt nisi qnq3 magni orbes cuz
aliquibus annis q nō cōplēt qntū orbē quod sic patet. Nā si. 1947. diuidam⁹
p. 360. erit numer⁹ quotiēs. 5. ⁊ remanēt anni indiuisi. 147. Ex quib⁹ sequit̄ q
ſm illā cōem astronomoꝝ opinionē in principio mūdi non incepisset magnus
orbis q videt̄ incōueniēs. Et hoc tñ nō sequeret̄ ſm aliaz opinionē pdictā vñ
pz q magna est in his astronomoꝝ opinionib⁹ dubietas ⁊ modica certitudo
Et hoc auget iterū difficultatē in descriptione figure celi a principio mūdi. Ex
quo vlteri⁹ sequit̄ q valde difficile est vel forte impossibile ex prima figura celi
ānos ab origine mūdi p viā a priori veraciter calculare. Nā si hoc fieri potuis-
set nō ē verisile q periti astronomi istud facere neglexissent. Cap. 22.

P Remissis dieb⁹ nō obstātib⁹ expediēs videt̄ sequendo cōem opi-
nionē astronomoꝝ orbē magnū in quo nūc anno xpi. 1414. su-
mus ingrere. Notandū ergo q anno xpi. 1345. quo fuit illa ter-
cia planetarū cōiūctio de qua supra dictū est vsq3 ad annū imp-
fectū adiūctis annis. 279. q fuerūt a cōiūctione significāte dilu-
uiū vsq3 ad diluuiū ⁊ deinde adiunctis annis q fuerūt a diluuio
vsq3 ad annū pdictū pfecti fuerūt in toto āni. 4725. sicut pz ex snia aucap libro
suo de magnis reuolutiōib⁹. Nā ſm eū āni a diluuio vsq3 ad xpm fuerūt. 3102
⁊ hoc idē dicit Odinton. Cū tñ ſm Alfonsuz fuerūt anni. 3102. ⁊ dies. 318. vñ
videt̄ q cōputādo istos dies ⁊ oēs alias fractiones que resultāt in illo tpe cō-
uenient̄ supaddi pōt vnus integer ann⁹ sup duos annos positos ab Alfonso.
Si ergo illis. 3102. annis addant̄. 279. anni a cōiunctione diluuij vsq3 ad di-
luuiū ipm ⁊ similiter. 1344. anni a xpo vsq3 ad predictū annum, 1345. imperfe
ctū erunt in toto anni predicti. 4725. Ex quibus patet ſm Aucap ⁊ Aomar q
predicto anno xpi. 1345. imperfecto peruenit signū magni orbis ad leonem ⁊
dñs eius orbis de planetis fuit luna. Et gradus aūt ad quē puenit directio vł
diuisio fuit. 16. tauri ⁊ eiusdē diuisor fuit saturn⁹ sicut patet deducēti ſm astro
nomoꝝ doctrinā. Et dominabit istud signū leonis ⁊ iste planeta scz luna vsq3
ad ānos dñi pfectos. 1679. Et tūc erūt. 18. reuolutiones magni orbis pfecte.
Et incipiet. 19. reuolutio cui dñabit̄ saturn⁹ cū signo virginis ⁊ pportionabilit̄
diuidi possunt orbes magni a principio mūdi vt patebit Cap. 23.

Q Uia ergo astronomi in suis iudicijs multū considerāt ad orbes
magnos: iō oēs hic distinguere volui qꝛ ad eos aptari poterunt
multi magni ⁊ notabiles effectus ⁊ mirabiles mutationes de q-
bus scripsi i tractatu de cōcordia astronomie ⁊ narratiōis histo
rice. Ex pdict⁊ igit̄ colligere possum⁹ q a pricipio mūdi non fue-
rūt nisi. 18. orbes magis cōpleti videlz. 5. ante illā cōiunctionem

que significauit diluuiũ. Et post eã. 13. vsq̧ ad orbem magnũ sub quo sum⁹ de
presenti. Primus itaq̧ orbis cõpletus incepit anno a principio mũdi. 148. ƀm
cõputationẽ Albumasar de qua supradictũ est: sed ƀm cõputationẽ Eusebij q̃
cõmunior est ƀm quã hic annos vsq̧ ad diluuiũ prosequar incepit anno. 164.
quia Eusebius ponit. 16. annos plusq̧ Albumasar a principio mundi vsq̧ ad
diluuiũ. Et quia nullus preter Josephum ponit tot annos ante principiũ di/
cti primi orbis qui possent facere vnum orbem completũ: ideo ille ponit prim⁹
quia nullus precessit qui habuerit principiũ in re sed solum in imaginatione si
cut supra dictũ est de anno primo reuolutionis lunaris quẽ hebrei ponunt so
lum fuisse in imaginatione exceptis. 6. diebus vltimis. Similiter ergo assigna
ri posset vnus magnus orbis qui nõ fuisset in re sed solum in imaginatione ex
ceptis. 163. annis vltimis: sed illum nõ pono primum quia nõ habuit realiter
principiũ nec integraliter complementũ illis tamen annis. 163. predictis pre/
fuit signũ capricorni: ⁊ de planetis iupiter. Et cõsequenter primo orbe comple
to prefuit signum aquarij ⁊ de planetis mars ⁊ sic successiue distribuendo si/
gna ⁊ planetas ƀm ordinem. Unde secundus orbis magnus incepit ãno a pñ
cipio mundi. 524. cui prefuit signũ pisciũ ⁊ de planetis sol. Terci⁹ incepit anno
884. cui prefuit aries ⁊ venus. Quartus anno. 1244. cui prefuit taurus ⁊ mer/
curius. Quintus anno. 1604. cui gemini ⁊ luna. Sext⁹ anno. 1964. vbi fuit cõ/
iunctio que significauit diluuiũ cui orbi prefuit cancer ⁊ saturnus: Septimus
anno. 2324. cui leo ⁊ iupiter. Octauus anno. 2684. cui virgo ⁊ mars. Nonus
anno. 3044. cui libra ⁊ sol. Decimus anno. 3404. cui scorpio ⁊ venus. Undeci/
mus anno. 3764. cui sagittarius ⁊ mercurius. Duodecimus anno. 4124. cui ca
pricornus ⁊ luna. Decimustercius anno. 4434. cui aquarius ⁊ saturnus. Deci/
musquartus anno. 4844. cui pisces ⁊ iupiter. Decimusquintus ãno. 5204. que
fuit. 10. orbis a cõiũctione diluuij sub quo natus est xp̃s anno eiusdem orbis
141. cui orbi prefuit aries ⁊ mars vt supra dictũ est. Decimussextus orbis ince
pit anno. 5564. cui taurus ⁊ sol. Decimusseptimus anno. 5924. cui gemini ⁊ ve
nus. Decimusoctau⁹ anno. 5284. cui cancer ⁊ mercurius. Decimusnonus que
nũc currit anno xp̃i. 1414. ⁊ nõdũ est completus incepit anno. 6644. cui preest
leo ⁊ luna. Uicesimus incipiet anno. 7004. cui preerit saturnus ⁊ virgo: ⁊ hoc
erit anno xp̃i. 1659. vt dictũ est. Ex predicta magnoꝝ orbiũ calculatione ma/
nifeste cõcludit̃ verificatio computationis Eusebij ⁊ suoꝝ sequatium de annis
mundi vsq̧ ad diluuiũ sed non de annis a diluuio vsq̧ ad christum: ⁊ cum ipse
ponit a principio creationis mundi vsq̧ ad christum annos. 5199. subtractis
2242. quos ponit ante diluuium remanẽt ƀm eum, a diluuio vsq̧ ad xp̃m ãni
2957. sed ƀm predictam orbium calculationẽ a principio mundi vsq̧ ad xp̃m
sunt anni. 5344. A quibus deductis annis. 2242. vsq̧ ad diluuium remanent
a diluuio vsq̧ ad xp̃m anni. 3102. ƀm Alfonsum ut supra dictum est. Et ista

calculatio que verior reperitur excedit computationem Eusebij de annis. 145. Et in hoc corrigenda est computatio Eusebij et Bede quam cõmuniter sequtur ecclesia sicut conclusi in dicto tractatu de concordia theologie et astronomie: et de his hec sufficiant.

Capitulum. 24

SEd iam ad coniunctiones maximas redeamus: et primo aliqua de eorũ significatiõe dicamus. Sciendum itaqȝ ꝙ philosophi et oẽs astronomi ꝯcordant ꝙ per tres planetas supiores saturnũ iouem et martem et eorum coniunctiones et oppositiones et aspectus significant et fiunt magni et vniuersales effectus in mundo Mali quidaȝ effectus per saturnũ et martem. Boni aũt per iouẽ Per saturnũ aũt propter nimiam sui frigiditatem et tarditatem motus sui atqȝ sui elongationẽ a nobis effectus mali et diu valde durabiles. Per martẽ vero propter sui nimiam siccitatem et velocitateȝ sui motus effectus mali et venenosi ac pungentes et cito recedentes. Complexio aũt iouis ex calido et humido conueniens omni vegetabili effectus bonos et ꝯuenientes medio modo durabiles habet influere. Unde a coniunctionibus magnis istorũ planetarum et eorum applicationibus procedendũ est ad scientiaȝ magnoꝝ accidentium in mundo ſm sentenciã Ptolomei in centiloquio verbo. lxiiij. et hec est intentio Haly pte octaua ca. j. et oim alioꝝ: et ibidem dicit Haly ꝙ pro sciendis rebus generalib⁹ oim generũ et mundo hoc scitur ab ascendentib⁹ cõiunctionũ vel preuentionũ que fiunt ante introitum solis in arietem et ab ascendente reuolutionis eiusdẽ et ab ascendente propioris coniunctionis planetarum antecedentis ipsaȝ reuolutionem: et a loco lune in reuolutione et in coniunctione planetarum ac etiam in ꝯiunctione et oppositione predictoꝝ: et a locis oppositionis et coniunctiõis et ab ascendentib⁹ et ãnis ꝯiunctionũ maiorũ. Que si oĩa salua fuerint significãt saluationẽ: et si impedita significant damnationẽ: et ſm Haly ibidẽ accidentia terremotuũ et diluuiorũ habentur a significationibus saturni: vt qñ eius radij fuerint in signis aqueis vel terreis et ipse habuerit dominiũ in reuolutione et in radice vel luna infortunata ab eo: q̃re in talibus iudicijs necesse est ad radicẽ deuenire: quia teste Ptholomeo in centiloquio verbo. 64. qñ quis loquitur de coniunctione minori radicem scire debet a qua procedit videlicet ꝯiunctioneȝ mediam et consequenter maiorem et deinde maximaȝ. Maior enim cõiunctio dat significationes coniunctas et alie minores diuidunt illas: et hec est intentio Haly vbi supra qñ de radice scienda loquitur. Sic ergo primo scire oportet radices et consequenter ad magis particularia descendere. Ex quibus patet ꝙ absqȝ ꝯsideratione magnarũ coniunctionũ non debet fieri iudicium magnoꝝ effectuum futurorum mundum vniuersalem mutantium et diu dominabilium vnde signata reuolutionum ãnualium non sunt fortia sed transitoria et ãnum suum non excedentia nec mundũ vniuersaleȝ imutantia: quia in eis alie et alie

sunt figure ⁊ dispositiones celestes planetarũ ⁊ stellarũ in diuersis climatibus ⁊ regionibus. Considerandum est etiaʒ ꝙ teste Haly parte octaua ca. vj. aliqñ oppositio quorundam planetarum etiam superioꝝ deterioris est significatiõis q̃ꝫ eorum coniunctio ac magis durabiles ⁊ firmiores effectus significat Considerãdũ insuꝑ ꝙ effect⁹ magnarũ cõiũctionũ sepe multũ diu postea subsequunt̃ sicut supra pʒ de ꝯiũctione diluuiũ signte ⁊ de ꝯiũctiõe significãte legeʒ machometi. Cõsiderandũ preterea ꝙ alique coniunctiones maxime propter ꝯcursuʒ quorundã particularium non sunt tante significationis sicut alie quedam coniunctiones que non sunt de maximis sicut patet de duabus coniunctionibus predictis ⁊ alijs quibusdam supra notatum. Considerandũ deniqꝫ ꝙ coniunctiones maxime que sunt ꝭm veros motus planetarũ regulariter sunt maioris significationis q̃ꝫ coniunctiones medie vt supra dictum est. Unde propter hoc dicunt aliqui ꝙ Albumasar in pluribus errauit ꝙ indicia sua super motus medios fundauit sicut ⁊ plurimi antiquorũ. Et ex hoc sequitur ꝭm eos error ipsi⁹ de fine legis machometi: ⁊ de destructione legis christi: ⁊ de iudaice legis exaltatione quorum descriptiones tempoꝝ preterierunt vt experientia docet. Hec igitur ideo premisi vt cum loquimur de cõiunctionibus maximis nullus ꝓpter considerationem vnius huiusmodi coniunctionis leuiter presumat precipitare iudicium de maximis effectibus inde proxime secuturis. nam in iudicando de talibus oportet omnia predicta ⁊ alia multa particularia diligenter attendere vnde qui aliter faciunt sepe venerandam astronomie scientiaʒ quantum in eis est infamem reddunt contemptibilem ⁊ suspectam.

Capitulum. 25.

IAm vero de maximarum coniunctionum ꝭm medios motus legittima calculatione loquamur vt ille qui in fine predicti tractatus de concordia theologie ⁊ astronomie ⁊ in pluribus ca. alterius tractatus de concordantia astronomie ⁊ narrationis hystorice ꝭm falsam quandam opinionem consignate sunt veraciter corrigantur. Pro quo sciendũ ꝙ sicut supra dictum est post xp̃i natiuitatem anno. 53. fuit vna vera ꝯiunctio maxima: ideo scita coniunctione media eidem propinquiore que fuit in principio arietis facile erit alias priores ⁊ posteriores ꝯsignare presupponãdo ꝙ quelibet talis ꝯiunctio media saturni ⁊ iouis fiat in. 960. annis vel circiter. Et notanter dixi vel circiter: q꞉ illa coniunctio minor est que ꝭm Alkabicium ⁊ alios cõmuniter dicitur fieri in. 20. annis: ex qua plures replicata fiunt alie ꝯiunctiones saturni ⁊ iouis magna maior ⁊ maxima sicut in alijs tractatibus dictum est nõ precise ꝯtinet illos. 20. annos: nam sicut dicit quidã Abrahaʒ iudeus dictus auenesre in quodam tractatu de magnis ꝯiunctionibus dicta cõiunctio saturni ⁊ iouis non contingit nisi semel in. 20. annis octaua parte vnius anni minus: ⁊ vt ideʒ

sit. Cōmerguntur de triplicitate in triplicitatem hoc modo sicut qñ incipiunt coniungi in triplicitate ignea que dicitur aries leo sagittarius: ita scz q̄ coniungantur in principio arietis. Postea in. 20. anno in sagittario quod est nonum signum ab ariete ⁊ ibi coniungūtur in medietate tercie partis sagittarij. postea in. 40. anno iunguntur in leone quod est. 9. signū a sagittario. deinde in anno 60. iungūtur in ariete: ⁊ hec ꝯiunctio vadit in hunc modū duodecies. Postea 13. coniunctio mutatur de predicta triplicitate in succedentem triplicitatem: et aliquando tres huiusmodi coniunctiones perficiuntur in. 58. ānis cum tribus partibus vnius anni incomplete vt ipse dicit: sed moderni astronomi sequētes radices motuum planetarum ſm Alfonsum positas dicunt precisius videlicet q̄ dicta minor coniunctio saturni ⁊ iouis fit in. 20. annis minus. 52. dieb⁹ fere ⁊ hoc nunq̄ꝫ fallit in eorum medijs ꝯiunctionibus: sed in eorum cōiunctionib⁹ veris sicut supra tactum est nulla certa dari potest regula quantum vna distat ab alia: nam aliquando media precedit veram: aliquando vera mediaꝫ: ⁊ hoc valde multipliciter variando: quia aliquando vna sequitur vel precedit aliam in multo tempore: aliquando in modico. Et aliquando vera cum media concordat in tempore: sed hoc ꝯtingit rarissime videlicet quando ipsi planete sunt in auge vel opposito augis ecentrici vel epicicli His itaqꝫ presuppositis dico q̄ predicta coniunctio maxima que fuit anno. 53. post christum non cōcordauit in tempore cum media coniunctione sibi correspondēte: nam illa media sequebatur eam ⁊ fuit. 12. die septembris in. 11. gradu ⁊. 6. minuto arietis: ⁊ ita non fuit maxima coniunctio media: quia licet fuerit in ariete non tamē fuit in principio arietis id est infra. 6. gradus illius signi: sed aliam his presuppositis pro radice calculant aliqui quam ponunt illis esse propinquiorem ⁊ dicunt q̄ ante natiuitatem christi per. 5. annos ⁊. 320. dies videlicet. 14. die februarij fuit illa media cōiunctio saturni ⁊ iouis in. 3. gradu ⁊ in. 11. minuto arietis. Premissis igitur pro fundamento suppositis consequenter ad illam ꝯiunctionem mediaꝫ simpliciter maximaꝫ possunt alie tam priores q̄ꝫ posteriores precise ⁊ veraciter calculari.

Capitulum. 26.

SEd hec precisa calculatio non est necessaria ad propofituꝫ: naꝫ hic sufficit breuitatis gratia coniunctiones maximas cōsignare ſm computationeꝫ veritati propinquam presupponendo etiam computationem annorum ab origine mundi superius positam ca. 23. vbi de magnoꝝ orbium ꝯsignatione dictum est videlicet q̄ mundus inceperit. 5343. annis ante christum. His itaqꝫ p̄suppositis capiendo pro radice illam coniunctioneꝫ predictam que fuit ante xp̄m 5. annis ⁊. 320. diebus: ⁊ computando inter duas tales. 960. ānos sicut ponūt Alkabicius ⁊ consequenter alij: ⁊ numerando illos ānos integros dimittendo dies predictos ⁊ alios qui in huiusmodi coniunctionibus essent numerandi cū

alijs minutis ⁊ fractionibus si velimus precise computare: his inquam omissis propter faciliorem cõputationem: ⁊ causa breuitatis dico ꝙ a principio mundi possumus octo tales coniunctiones hoc modo consignare.

Prima anno	538	Secunda anno	1498
Tercia anno	2458	Quarta anno	3418
Quinta anno	4378	Sexta anno	5338
Septima anno christi	955	Octaua anno christi	1915

¶ Hec autem consignatio intelligenda est fieri circiter prope veritatem: quia vt patet ex dictis ista cõputatio non est precisa tam propter omissionem predictorum dierum ⁊ aliarum fractionum ꝙ etiam propter aliam rationem supra tactam videlicet quia quelibet media ꝯiunctio saturni ⁊ iouis a proxima media imediate ꝑcedente vel sequente semper distat per ãnos. 20. non integros sed minus 52. diebus fere. Unde sequitur primo ꝙ quelibet talis minor coniunctio que cõmuniter dicitur fieri in. 20. annis completur in. 19. annis ⁊. 313. diebus fere Secundo ꝙ magna seu media coniunctio dictorum planetarum quam aliqui dicunt fieri in. 60. ãnis fit in. 59. ãnis ⁊. 209. diebus fere. Tercio ꝙ maior eorũ coniunctio que fit de vna triplicitate in aliam ⁊ cõmuniter dicitur fieri in. 240. annis completur in. 238. annis ⁊. 215. diebus fere. Quarto maxima cõiunctio que dicitur fieri in. 960. ãnis completur in. 953. annis ⁊. 91. diebus fere: ⁊ sic in qualibet. 8. predictarũ esset differentia de. 7. annis vel circiter qui. 7. ãni essent a qualibet huiusmodi coniunctione subtrahendi. Et forte hanc imprecisionem voluit deus vt secreta celi absconderet ab indignis ne eis ex nimia familiaritate vilescerent. Ex predictis etiam patet ꝙ ante diluuiũ non fuerunt tres maxime ꝯiunctiones medie sicut in ꝑallegatis tractatibus ſm vnam opinionẽ posui ex cuius errore dicte. 8. cõiunctiones male fuerũt cõsignate: sed solum fuerũt due medie: ⁊ fuerunt tres maxime coniunctiões vere: quia cum vna fuerit. 22. ãnis fere ante diluuium vt statim dicetur: verisimile est ꝙ in. 2020. ãnis ꝑcedentibus fuerunt due medie: quarũ prima fuit forte in principio mundi vel prope: ⁊ hec verisiliter est illa notabilis cõiunctio superiorum planetarum ad quam Albumasar ⁊ Alfonsus habuerũt respectũ circa principium mundi sicut inferius tangitur. Cuius rei verificatio hic sub dubio ponitur: qa dependet ex verificatiõe prime figure celi que fuit in creatione mundi: que valde nobis dubia est ⁊ difficilis vt manifeste patet ex supradictis ⁊ infra dicendis.

Capitulum. 27.

Ex predictis patet clare ꝙ duobus annis ante diluuium non fuit aliqua coniunctio maxima in capite arietis: sed etiam non fuit aliqua coniunctio saturni ⁊ iouis tunc in ariete sicut dictum fuit in principio huius tractatus. Ueruntamen circa finem primi tractatus de concordia astronomie et theolgie contrarium etiam allegatur dixisse Arabs astronomus: sed huius allegationis

falsitas ostenditur. Nam sequendo in his radices motuū planetarum ſm Al
fonsum positas licet iam aliquantulū superaddāt: inuenitur ꝙ ante diluuium
duobus annis cum .21. diebus fuit ꝯiunctio media iouis cum saturno in .19.
gradu sagittarij: sed vera coniunctio eorum huic medie correspondens ꝓcessit
predictam mediam in .14. diebus: ita illa vera coniunctio fuit ante diluuium
duobus ānis ⁊ .35. diebus ⁊ fuit in .15. gradu sagittarij. Et sic patet ꝯtra illud
dictum ꝙ vtraq; coniunctio tam vera ꝗ̄ media īmediate precedens diluuium
fuit in sagittario ⁊ non in ariete: sed tamē verum est ꝙ ante diluuium .21. ānis
completꝫ cum .337. diebus fuit iouis ⁊ saturni media coniunctio in .18. gradu
arietis: ⁊ vera eorum coniunctio illi medie correspondens precessit eam in .53.
diebus fere ⁊ fuit in .6. gradu arietis videlicet ante diluuium .22. ānis cum .25
diebus. Et hec dici potest prima in triplicitate ignea ⁊ vna de maioribus: quia
circa principium arietis: nec alia vera eorū coniunctio in principio arietꝫ hanc
precessit vel etiam sequebatur circa illa tempora: ⁊ ideo illa est valde notabilis
coniunctio: et quam Arabs astronomus notasse credendus est: vnde in eius
allegatione predicta reputo vicium scriptoris fuisse cum scripsit duobus annis
ante diluuium: quia scribere debuisset .22. annis ⁊ supple .25. diebus. Insuper
verū est ꝙ .8. annis fere ante predictam veram ꝯiunctionem dictoꝝ planetarū
fuit vna media eorum coniunctio circa principium arietis scʒ in .7. gradu eius
sed vera ꝯiunctio ei correspondens sequebat᷑ mediam in .170. dieb⁹ fere: ⁊ fuit
ipsa vera ꝯiunctio in .28. gradu piscium. Quantū aūt predicte tres ꝯiunctiones
satni ⁊ iouis de ꝓpinquo diluuium ꝓcedentes pro eius fortificatione naturalr
operate fuerint iudicio astronomorū relinquo: sed ꝙ he ⁊ alie constellationes
ad hoc iuuerint non reputo theologice veritati contrarium sicut in predictis
tractatibus satis notaui. Capitulum .28.

SEd de figura pro inicio mundi quam ſm opinionem vnā posui
in primo tractatu predicto restat dubium: vtrum illa stare possit
in veritate cū superius .xvj. ca. multa contra eam dubia obiecta
sint: hic dico propter dictas obiectiões ꝙ alia danda est non tm̄
multum distans ab illa: in qua ſm aliquos ponitur cancer ascen
dens: sed iupiter in eodē ascendente vt in sua exaltatione: mars
etiaʒ in septima domo: sed in .28. capricorn⁹ vt in sua exaltatione: ⁊ in hoc etiā
concordat Albumasar in introductorio tractatu .v. ca. vij. allegans circa hoc
antiquitatem: veruntamen idem Albumasar et Alfonsus ponunt etiam circa
inicia mundi ſm certum numerū annoꝝ non multum distantium. Et vt videt᷑
posse intelligi ex eorum consideratione ꝙ ipsi non habuerūt in h⁹modi inicio
respectum ad situs planetarum in signis: sed ad certam magnam ⁊ notabilem
coniunctionem superiorum planetarum circa tempora per eos descripta sicut
hoc ex calculationibus deprehendi posset. Et forte deus voluit habere iniciū

mundi in huiusmodi coniunctione maxima notabili: sed tñ in hoc non concor dat cõmunis opinio cum tamen inuenire planetas in locis suis aptis vt cõmu niter omnes pretendunt: licet diuersimode hinc ⁊ inde est multum laboriosum vnde talem primam figuram celi veraciter describere: et consequenter ad eam veras coniunctiones minores magnas maiores ⁊ maximas precise calculare esset opus vtile: sed difficile ⁊ quod specialem requireret tractatum. Hoc autẽ non est presentis negocij: sed maiori eget inquisitiõe ad sublimitatem astrono mice scientie pertinentẽ. Hic tñ ꝫm aliquos ꝑitos astronomos figurã celi satis probabiliter calculatã subscribere vtile iudicaui: in qua omnes planete sunt in exaltationibus suis preter mercurium qui est in termino suo ⁊ facie.
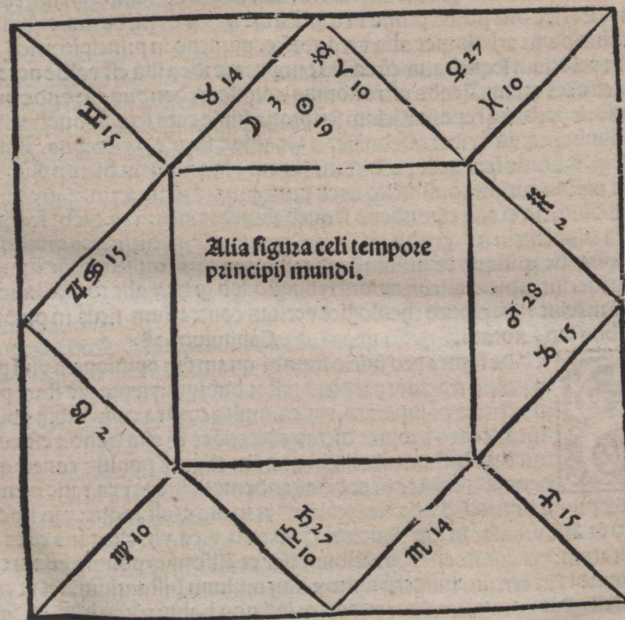
¶Scōm ponentes iſtam figuram inceptionis mundi:mundus incepiſſet ante chriſtū.5492.annis ⁊.223.diebus ⁊ fuiſſet aux ſolis illo tempore in.19.gradu arietis ita ꝙ verus ſolis ⁊ medius motus fuiſſent idem:⁊ ſic medius motꝰ augium ⁊ ſtellaruꝫ fixarum ſignatus in tabulis deficeret qualibet die in.37.q̄rtis 51.quint[.14.ſextis que deberent cuilibet diei addi:ita ꝙ ſequens eſſet mediꝰ motus augium ſtellarum fixarum in vna die.o.ſigna.o.gradus.o.minuta.o.ſecunda.4.tercia.48.quarta.32.quinta.31.ſexta: ƀm etiam eoſdem medius motus lune in vna die ſignatus in tabulis Alfonſi excederet qualibet die in.3 quartis.32.quintis.7.ſextis.7.ſeptimis.35.octauis. Jta ꝙ ſequēs eſſet mediꝰ motus lune in vna die.o.ſigna.13.gradus.10.minuta.35.ſecūda.1.tercia.11 quarta.38.quinta.37.ſexta.37.ſeptima.25.octaua:ƀm etiam eoſdem medius motus ſolis in vna die ſignatus in tabulis Alfonſi deficeret qualibet die in.58 quinta.34.ſexta.18.ſeptima.21.octaua. Jta ꝙ ſequens medius motus ſolis eſſet in die.o.ſigna.o.gradus.59.minuta.8.ſecunda.19.tercia.38.quarta.15 quinta.38.ſexta.14.ſeptima.21.octaua: et ƀm eoſdem medius motus ſaturni excederet qualibet die in tabulis Alfonſi.54.quartis.2.quintis.7.ſextis.56.ſeptimis.15.octauis. Jta ꝙ motus ſequens eſſet motꝰ ſaturni in vna die mediꝰ o.ſigna.o.gradus.2.minuta.o.ſecunda.34.tercia.23.quarta.38.quinta.13.ſexta.3.ſeptima.45.octaua:et ƀm eoſdem medius motus iouis in tabulis Alfonſi qualibet die excederet in.2.tercijs.29.quartis.8.quintis.47.ſextis.3.ſeptimis.55.octauis. Jta ꝙ motus ſeq̄ns eſſet medius iouis in vna die.o.ſigna o.gradus.4.minuta.59.ſecunda.12.tercia.57.quarta.58.quinta.36.ſexta.46 ſeptima.5.octaua:⁊ ƀm eoſdem medius motus martis excederet qualibet die in tabulis Alfonſi in.2.tercijs.14.quartis.58.quintis.20.ſextis.50.ſeptimis.53.octauis. Jta ꝙ motus ſequens eſſet medius martis in vna die.o.ſigna.o.gradus.31.minuta.26.ſecunda.36.tercia.29.quarta.6.quinta.39.ſexta.9.ſeptima.17.octaua:et ƀm eoſdem medius motus argumenti veneris excederet qualibet die in.5.tercijs.59.quartis.30.quintis.1.ſextis.21.ſeptimis.25.octauis. Jta ꝙ motus ſequens eſſet medius argumenti veneris in vna die.o.ſigna o.gradus.36.minuta.59.ſecūda.21.tercia.24.quarta.29.quinta.29.ſexta.36 ſeptima.45.octaua:⁊ ƀm eoſdē medius motus argumenti mercurij excederet qualibet die in.1.tercijs.30.quartis.15.quintis.10.ſextis.6.ſeptimis.41.octauis. Jta ꝙ motus ſequens eſſet medius motus argumenti mercurij in vna die o.ſigna.o.gradus.6.minuta.24.ſecunda.6.tercia.12.quarta.25.quinta.41.ſexta.53.ſeptima.19.octaua.

Capitulum.29.

X premiſſis etiã clare patet ꝙ ſicut vera figura celi ponenda eſt
alia ꝙꝫ illa q̃ in dicto tractatu poſita eſt:ſic etiam ille octo medie
coniunctiones maxime que in.xxvj.ca. ſuperius cõſignate ſunt
multum diſtant a locis ſub quibuſ conſignate fuerant in duobꝰ
precedentibus tractatibuſ:⁊ ideo ↄiunctiones huiuſmodi aliter
applicande ſunt maxime ⁊ alterationes ⁊ mutationes rerum ꝙꝫ
notate fuerunt in toto proceſſu de ↄcordantia aſtronomie ⁊ hyſtorice veritat̃
Ueruntamen applicationes notabilium rerum geſtarum ibidẽ conſignate nõ
ſunt propter hoc ↄtemnende:quia multipliciter ſaluari potuerunt. Primo per
ↄſiderationem ad ↄiunctiones veras non ſolum maximas:ſed etiam ad alias
de quibus alique valde notabiles ſuperius recitate ſunt. Secundo potuerunt
huiuſmodi applicationes ſaluari per ↄſiderationem ad reuolutiões magnoꝝ
orbium ⁊ ſignoꝝ ac planetarũ eis ↄ̃nantium de quibus ſupra dictũ eſt. Tercio
per ↄſiderationem ad ↄiunctiones medias que fiunt in mutationibus de vna
triplicitate in aliã in.240.annis vel circiter: ⁊ hanc applicationẽ valde particu
lariter ⁊ diffuſe ꝓſecutus eſt ille abrahã predictus in ſuo ꝑallegato tractatu de
quo hic aliqua breuiter notare decreui.

Capitulum.30.

Ciendum eſt igitur ꝙ ille actor incipit a ↄiunctione magna que
teſtificat̃ ſuper regnũ iſrahel:que habuit exordium in triplilitate
aquea in medio curſu ſole intrante in primũ minutuꝫ arietis: in
tercia pte.8.hore.25.die menſis adar hebrei.2365.anno a crea
tione mundi hic fuit.474.ãnis.205.diebus poſt diluuium ⁊ fuit
vna ↄiunctio ſaturni ⁊ iouis ĩmediate ꝑcedens illã ↄiunctionem
que infra ponitur ſub anno.2736.⁊ die.189.⁊ tunc inceperũt ſaturnꝰ ⁊ iupiter
coniungi in medio curſu q̃ſi in medio primi gradus piſcium:ſed fuerũt ↄiuncti
in vero curſu eorũ in principio ꝑdicti anni in.24.gradu aq̃rij que eſt triplicitas
aerea ⁊ fuit.2.gradus leonis aſcendens ſuper clima egipti vbi tũc erat iſrahel:
⁊ aries in medio celi:⁊ dñs hore erat ſol qui eſt dñs aſcendẽtis:⁊ erat in decia
domo ẜm gradus ſignorum:⁊ ẜm equationes domoꝝ erat in nona domo: et
ſaturno ⁊ ioui apparuit vis ſolis in nona domo que eſt domus gaudij ſolis:et
mars dñs domus ſolis erat cum eo in ariete ⁊ reſpiciebat ſaturnuꝫ ⁊ iouem in
ſeptima domo cum luna amicabilli aſpectu. Hec ergo coniunctio vt ipſe dicit
ſignauit magnum genus orituruꝫ in hoc ſeculo: ⁊ ꝙ renouaretur noua lex que
audiretur vſqꝫ ad extremum terre: quia fulgor ſolis in media reuolutione ãni
fuit in medio celi:⁊ quia aſcendens eſt ſignum forte:⁊ ſimiliter ſignũ in quo eſt
ↄiunctio ſignauit ꝙ illius gentiſ regnum erat ſtabile ⁊ dñabile multũ videlicet
tantum quantũ ſunt anni maximi ſolis qui ſunt.1461.deinde applicat iſta ad
natiuitatem moyſi ⁊ aaron ⁊ ad ſubiectionem filioꝝ iſrahel per pharaonem et
ad miracula in egipto facta:⁊ ad exitum iudeorũ de egipto:et ad legem moyſi

datã quãdo preuenit sol in puncto augis sui in geminis ⁊ ad prelia ⁊ victorias filioꝝ isrl' ⁊ ad mortẽ moysi. Et ad ingressum Josue in terrã promissionis. Et ad mortẽ senioꝝ qui vixerũt post Josue ⁊ cõcludit ꝙ quotiẽscũq; cadit cõiunctio in piscibus vbi fuit in illa prima cõiũctione renouat̃ semꝑ super isrl' aliqua tribulatio: ⁊ hec de illa cõiunctione sufficiant. Cap. 31.

Post illã prosequit̃ aliã sequentẽ cõiũctionẽ magnã in triplicitate ignea q̃ ꝺm mediũ cursuz fuit in ariete que testificabat̃ super regnũ isrl' tribulationes ⁊ mala quoꝝ maxima pars debebat venire ex parte orientis. Et in diebus illis incepit regnũ ethiopie. Et surrexerũt multi reges cõtra isrl' ⁊ reges israhel qui fuerũt tpe illius cõiũctionis parũ durauerũt. Post illã sequit̃ alia cõiũctio in triplicitate terrea que incepit in tauro ⁊ in hac detecta fuit prophetia ĩ israhel ⁊ regnũ eius habuit principiũ. Et sub hac natus fuit rex Dauid in anno. 13. a cõiũctione ⁊ tunc palam apparuit samuel ꝓpheta in israhel. Et hec signauit ꝙ rex saul qui tunc regnabat debuit parũ viuere ⁊ super fortitudine ⁊ stabilitate regni dauid signauit sed tamẽ super diuisione regni ⁊ ꝙ in eo surgerent proditores cõtra regnũ salomonis. Et durauit postea regnũ isrl' tot annis quot sũt maximi anni martis qui sunt. 264. Sequẽs cõiũctio triplicitatis aeree incepit in geminis ⁊ signauit abscisionẽ regni israhel ⁊ in anno hoc illius cõiunctionis quãdo peruenit reuolutio ad arietẽ quod est signũ martis salmanasar rex assirioꝝ captiuauit iudeos. Alia coniũctio de triplicitate aquea incepit in cancro. Et hec significauit damnũ super israhel ⁊ euasionẽ a captiuitate in breui. Et nabuchodonosor rex babilonie captiuauit ieconiã regem iuda. Et in hac cõiũctione cepit rex babylonie totã terrã egypti ⁊ fuit deserta isrl'. 40. annos postea euaserũt iudei a captiuitate. Et nõ durauit regnũ nabuchodonosor sibi ⁊ filijs suis nisi. 70. annis. Et venit regnũ persarũ ⁊ medoꝝ qui regnauerũt. 54. annis. Et hoc fuit. 20. annis antequã reedificaret̃ Hierusalẽ ⁊ postea venit regnũ alexandri macedonis qui regnauit. 12. annis ⁊ post diuisum fuit regnum babylonie in quatuor partes ⁊ alique illarũ partiuz nõ durauerũt nisi parum. Et hoc iterũ euenit qꝛ signũ cõiũctionis fuit mobile sed regnũ israhel durauit ⁊ cõfortatũ fuit quia deus dedit eis plusq̃ ꝑmittebãt planete. Sequẽs cõiunctio de triplicitate ignea incepit in leone ⁊ signauit anxietates ⁊ penas ⁊ tribulationes suꝑ sapiẽtes ⁊ scribas qui fuerũt tũc in isrl' ⁊ remanserũt in illo regno quã diu durauerũt cõiũctiones in hac triplicitate. Post quaz sequit̃ cõiunctio in triplicitate terrea q̃ fuit in virgine ⁊ signauit finẽ dierũ regni qꝛ significationes oẽs cões reuolutionis fuerũt signa aspicientia se preter hãc. Et nomen ⁊ fama isrl' erat tũc suꝑ terrã sicut fulgor solis quãdo est ĩ medio celi vsq; ad hãc cõiũctionẽ. Et in primis cõiũctionibus fuerũt planete ⁊ luminaria ⁊ cõiũctiones significãtes exaltationẽ israhel hic signauerũt ecõtra videlz occultationez

legis ꝛ defectũ regni isrl'. Et tũc euenit captiuitas per manũ Titi post. 20. an-
nos ab hac cõiunctione. Et hoc apparet ꝙ xp̄s fuit sub cõiunctione p̄cedente
quia eius natiuitas p̄cessit plurib⁹ annis Titũ ꝛ illaꝫ captiuitatē iudeoꝝ. Et in
hoc fuerũt pfecti anni a natiuitate Moysi. 1440. Post illaꝫ sequit̄ coniunctio
magna in triplicitate aerea sed illã vt credo industriose omisit ille abrahã iu-
deus nec ante istã vel post aliud specialiter loquit̄ de xp̄o aut lege ipsi⁹ sed pro-
sequit̄ de cõiunctione magna que incepit in triplicitate aquea in scorpione que
signauit nouã sectã ꝛ falsum ꝛ mendacem prophetã nasciturũ de vilibus genti
bus videlicet machometũ de quo ꝛ eius regno ac lege diffuse loquit̄. Hec con
iunctio fuit post incarnationē xp̄i anno. 570. vel circiter. Et dicit ꝙ regnum il-
larũ gentiũ duraret tot annis quot sunt maximi anni veneris videlicet. 1051.
Et finaliter concludit ꝙ ille vilis propheta surrexit in. 4. mense arabũ ꝛ nõ re-
gnauit donec peruenit ad etateꝫ. 51. anni ꝛ regnauit. 11. annis ꝛ obijt viliter.
Alia cõiunctio sequens incepit in triplicitate ignea ꝛ fuit in sagittario ꝛ signa-
uit super regnũ saracenoꝝ ita ꝙ maxima pars eoꝝ fugit in hispaniam. Ultima
cõiunctio quã iste ponit in suo tempore in triplicitate terrea que incepit in ca-
pricorno. Et hec signauit bella ꝛ tribulationes magnas ex parte occidētis. Et
in hac cõiunctione cepit debilitari regnũ sarracenoꝝ ꝛ in cõiunctione. 6. illius
triplicitatis surrexerũt gentes xp̄ianoꝝ ad recuperandũ regnum hierusaleꝫ de
saracenis. Et fuerunt prelia in hispania in omnib⁹ regionibus in quibus sagit-
tarius habet potestatē per xp̄ianos qui tunc fecerũt passagiũ vltra marinũ ver
sus hierusalē ad expugnandũ sarracenos. Et quia ista coniunctio redibat ad
virginē ꝛ fuerunt iupiter ꝛ saturnus cõiuncti in fine virginis vbi fuit ascendēs
reuolutionis anni ideo signauit ꝙ bella ꝛ tribulationes deberent venire in ter
rã hierusalē quia cõiunctio redibat ad virginē quia hec est cõsuetudo eius ꝙ
semper eueniunt prelia in hac triplicitate ꝛ concludit ꝙ in hac cõiunctione de-
bet incipere redemptio israhel. Et ita ibunt leuando ꝛ cadendo donec veniat
coniunctio ad aquariũ ad locum vbi fuit primitus sed in hac redemptione isrl'
deceptus fuit iste sicut ꝛ ceteri iudei in eius expectatione ꝛ sic ceca obstinatione
fallunt̄ verũtamen vt ipse dicit. 8. coniunctio illius triplicitatis terree ostendit
multas tribulationes in terra babylonie ꝛ israhel. Et. 12. cõiunctio eiusdē tri-
plicitatis que erat a capricorno ostendit multas tribulationes ꝛ prelia ĩ terris
christianorũ ꝛ sarracenorũ per totum tempus istius cõiunctionis absq3 quiete
Sed post hanc venit coniunctio ad virgineꝫ in anno. 4946. ꝛ hec significat ma
la ꝛ guerras per totum munduꝫ. Et dicit ꝙ hec significat iniciũ destructionis
sarracenoꝝ ꝛ eoꝝ secte nec possent narrari mala futura in hac cõiunctione sed
quicquid sit de alijs malis de bona ꝛ vtili destructione illius secte nondum ap
paruit. Cap. 32.

Ec antē ex abrahe illius dictis breuiter recitaui vt ex his capiat̄ exēplū applicādi has ⁊ similes cōiūctiones medias ad magnos ⁊ mirabiles euētus rerū quales multos notaui in ꝑallegato tra- ctatu de concordia astronomie ⁊ hystorice veritatis. Et poterit sumi radix ad cōsignandū tales cōiunctiones ex illa quā dictus abrahā notauit primā que signauit super regnū isrl':sed quia di- cit illā fuisse.2365.anno a creatione mūdi sciēdū est ꝙ in hoc sequit̄ computa- tionē hebraicā sed sequēdo cōputationē alfonsi multo plures annos ponimꝰ vt supra ostensum est ideo dicimꝰ ꝙ illa cōiunctio fuit.474.annis ⁊.205.diebꝰ post diluuiū. Et inde ante ⁊ post possent alie hmōi cōiūctiones cōputari. Verū tamē pro maiori cōcordātia harū cōiunctionū mediarū que fiunt in triplicita- tibꝰ cū illis.8.maximis supradictis expedit ab eadē radice sumere cōputatio- nis exordiū videlꝫ ab illa coniunctione que fuit circiter ꝑ.5.annos ante xp̄m ⁊ fuit secūda cōiūctio in triplicitate illa ignea sicut aliqui probāt ex hoc ꝙ ꝑ.25. annos ⁊.268.dies ante natiuitatē xp̄i fuit vna media cōiunctio saturni ⁊ iouis in.30.gra.cācri vel primo leonis. Et ſm eos hec fuit illa cōiūctio quā bachon doctor anglicus notare voluit que signauit sup lege xp̄i vt recitaui in tractatu de legibus ⁊ sectis quarto capitulo sed ipse doctor vel eius scriptor defecit ī nu- meratione annoꝝ ⁊ etiā quia illa nō potuit esse in tauro sed debuit scribere in cancro et numerando.42.annos inter xp̄um et cesarem debuit scribere ꝙ illa coniunctio fuit in.16.anno a cesare ⁊ in.26.anno ante christuꝫ. Et sic patet ꝙ cū illa cōiūctio fuerit in fine cancri erit attribuenda principio leonis vbi ince- pit triplicitas ignea. Et per cōsequēs illa cōiunctio sequēs fuit secunda in illa triplicitate ignea. Et licet ista secūda fuerit cōiunctio maxima tamē precedēs merito notāda fuit tāꝙ̄ vna de maioribꝰ quia in ea incepit illa triplicitas vnde cōcludo ꝙ a qualibet istarū cōiunctionū pōt capi radix cōputationis aliarum cōiunctionū precedentiū ⁊ sequentiū tamen ꝑcisius ab illa prima in qua ince- pit triplicitas ignea. Hoc igit̄ ꝑsupposito ⁊ computādo annos a creatione mū- di prout supra dico ꝙ huiusmodi coniunctiones maiores que procedunt per triplicitates possumus consignare hoc modo inferius in tabulis descriptas.

Capitulū.33.

Ciendū est igit̄ ꝙ prima cōiūctio maior fuit ſm aliq̄s anno a crea- tione mūdi.134.die.353.eiusdē anni incōpleti ⁊ fuit in triplicita- te aerea i.30.gra.geminoꝝ. Vñ ex hoc pꝫ cuilibet legittime calcu- lāti ꝙ prima cōiūctio minor fuit āno a creatiōe mūdi.15.die.300 eiusdē anni incōpleti. Post quā aliquibꝰ cōiunctionibꝰ minoribꝰ interpositis sequebat̄ predicta cōiunctio maior vel precisius cal- culando. Hec fuit minor coniunctio sequens illam que inferius prima ponit̄. Et post eā alie cōsequentes prout subscripta tabula docet. Et notanduꝫ est ꝙ

in prima tabula ſignanť hmõi cõiũctiones ꝑ annos a creatione mũdi vſq̃ ad xp̃m in ſecũda vero ꝑ annos a natiuitate xp̃i vſq̃ deinceps . Et ſunt iſte cõiun ctiones ꝓſciſi⁹ calculate quã ille.8.cõiũctiones maxime de quibus ſuperi⁹ di/ ctũ eſt ſupponẽdo mũdũ incepiſſe ꝑ.7343.annos cõpletos ante xp̃m ſm tabu larũ Alfonſi ⁊ Meridiani pſienſi calculationẽ. Prima minor cõiũctio ſaturni ⁊ iouis fuiſſet anno. 15.die.300.incompletis ⁊ fuiſſet in. 15.gra. tauri.29.mi. 34.ſecũda cõpletis:verũ eadẽ cõiunctio ſaturni ⁊ iouis ſm calculationem que ſupra calculata eſt fuiſſet in. 14.gra.57.mi. cõpletis ipſius tauri per.228.dies ante tempus cõiũctionis preſcripte.8.anno die. 12.incõpletis . Sed quia iſta cõiũctio nõ fuit prima iſtius triplicitať ſm illos qui mũdũ ante ꝓdictũ temp⁹ dixerũt incepiſſe iõ nõ cepi illã ꝑ prima maiore ſed primã que ſequiť poſt illam ꝑ mutationẽ triplicitatis que hic prima poniť. Nota ꝙ iſte cõiũctiones calcula te ſunt ſm medios motus ſupponẽdo radicẽ hic notatã ⁊ ſequẽdo cõmunẽ re gulã ꝙ inter duas cõiũctiones tales ſint.240.anni vel circiter ſed pauce ſunt ĩ principio triplicitatũ ideo proprie nõ debẽt dici cõiũctiones maiores.

Anno a principio mundi. 115.die.41 .fuit cõiunctio ĩ triplicitate aerea in.22. minuto libre.

Anno.353.die. 155.fuit coniunctio ſaturni ⁊ iouis in triplicitate aquea in.7. gradu ſcorpionis.

Anno.591:die.271 .fuit cõiũctio ĩ triplicitate ignea ĩ. 12.gradu ſagittarij.

Anno.830.die.20.fuit cõiũctio in triplicitate terrea in. 18.gradu capricorni.

Anno. 1068.die. 135.fuit cõiũctio in triplicitate aerea in.24.gradu aquarij.

Anno: 1036.die.250.fuit cõiunctio in triplicitate aquea in.29. gradu piſcium poſt hanc ſequiť triplicitas ignea.

Anno. 1546.die.0.fuit cõiũctio in triplicitate terrea in.5.gra.tauri.

Anno. 1783.die. 115.fuit cõiunctio in triplicitate aerea in. 11 .gra.geminoꝝ.

Anno.2021.die.230.fuit cõiũctio in triplicitate aquea in. 13.gra.cancri.

Anno.2259.die.324.fuit cõiũctio in triplicitate ignea in.22.gra.leonis

Anno.2498.die.75.fuit cõiunctio in triplicitate terrea in .28. gradu virginis poſt hãc ſequitur triplicitas aerea.

Nota ꝙ coniunctio illa ſaturni ⁊ iouis immediate precedens illam coniun ctionem que ponitur infra anno.2736.fuit illa quam Abraham Aueneſre po ſuit primam ſignificantem ſuper regnum ⁊ legem iſrahel de qua ſupra. Et hec fuit.474.annis.205.diebus poſt diluuiũ. Et ita dicta prima coniunctio quam ſignauit abraham cum.20.fere annis preceſſit dictam coniunctionem que hic 12.ponitur inter maiores que a principio mundi fuerunt ſecũdum Alfonſum conſonum. Videť vt omnis maior coniunctio ſequens quã ponit idem Abra ham precederet ſuam per equalem differentiam temporis ſicut per.20.annos vel circiter prope illum numerum verbi gratia ſicut prima Abrahe precedit

duodecimā illarū per.20.annos fere. Ita secunda precederet decimātercia& tercia decimāquartā per.20.annos vel circiter. Et hec intellige ꝫm medios motus.

Anno.2736.die.189.fuit cōiunctio in triplicitate aquea in.3.gra. scorpionis.
Anno.2974.die.305.fuit cōiūctio in triplicitate ignea in.9.gra.sagittarij.
Anno.3213.die.54.fuit cōiunctio in triplicitate terrea in.15.gra. capricorni.
Anno.3451.die.169.fuit coniunctio in triplicitate aerea in.20.gra. aquarij.
Anno.3689.die.284.fuit cōiunctio in triplicitate aquea in.26.gradu piscium post quam sequitur triplicitas ignea.
Anno.3928.die.34.fuit cōiūctio in triplicitate terrea in.2.gra.tauri.
Anno.4166.die.149.fuit cōiūctio in triplicitate aerea in.7.gradu geminorū.
Anno.4404.die.264.fuit cōiūctio in triplicitate aquea in.13.gra cancri.
Anno.4643.die.13.fuit cōiūctio in triplicitate ignea in.19.gra.leonis.
Anno.4881.die.129.fuit cōiūctio in triplicitate terrea in.24.virginis.
Anno.5119.die.243.fuit cōiunctio in triplicitate aerea in.30.gra.libre. Post hanc imediate facta est mutatio triplicitatis hui⁹ in aqueā.
Anno.5357.die.359.fuit cōiūctio in triplicitate ignea in.6.gra.sagittarij.

Et fuit ista cōiūctio vltima anno xp̄i.14.die.359. Et ante istā in eadē triplicitate fuit prima media cōiūctio ante xp̄m p.5.annos &.320.dies videlz.14.die februarij in.3.gra.&.11.minuto arietis. Et in eadē triplicitate fuit tercia coniunctio media anno post xp̄m.53.die.12.septembris in.11.gra.et.6.minuto anteq̄ȝ precessit cōiūctio vera eidem correspondēs eodem anno completo.91 diebus videlz secūda die mēsis aprilis & fuit in capite arietis videlz pertrāsitis 1.gradu &.17.minutis de qua supra.12.capitulo. Et iste cōiūctiones in triplicitate ignea ante & post xp̄i natiuitatē sunt valde notande.

Anno xp̄i.213.die.212.fuit cōiūctio in triplicitate terrea in.5.gra. virginis.
Anno xp̄i.451.die.327.fuit cōiūctio triplicitatis aeree in.11.gra.libre.
Anno xp̄i.690.die.77.fuit cōiūctio triplicitatis aquee in.16.gra.scorpionis.

Nota q̄ hec cōiūctio est tercia in signo scorpionis & prima in eodē signo fuit illa que significauit sectā machometi que anno ab incarnatione dñi fuit:570.p mutationē triplicitatis in principio scorpionis.

Anno xp̄i.928.die.192.fuit cōiūctio triplicitatis ignee in.21.gra.sagittarij.
Anno xp̄i.1032.in signo virginis fuit mutatio triplicitatis ignee in terreā.
Anno xp̄i.1166.die.307.fuit ɔiūctio triplicitatis terree in.27.gra.capricorni.

Hic sequit̄ triplicitas aerea.

Nota q̄ anno ab incarnatione dñi.1225.in eius mēse vltimo fuit cōiūctio iouis cum saturno per mutationē triplicitatis in.20.gradu aquarij vt dicit Henricus de machlinia.

Item nota ꝫm Johānem de muris in epistola ad clementem.vj.q̄ anno xp̄i

tūc futuro. 1365. die. 30. octobris in. 8. gra. scorpionis fuit vna de maiorib⁹ cō
iunctionib⁹ planetarū saturni videlꝫ ⁊ iouis cū ꝑmutatione triplicitatis aereei
aquaticā mars etiā in eodē anno ⁊ i eodē signo cōiūctionalit̃ applicauit fuitq̃
supradicta cōiūctio prima ab illa ꝯiūctione famosissima q̄ ꝑm autores ⁊ phos
signauit legē sarracenoꝝ ⁊ sublimationē seu legē ꝑfidi machometi fuit enī illa
i signo scorpionis mutata triplicitate sicut ⁊ ista ꝑ annos. 52. añ apparitionez
legis ṗdicte. Nec a tp̄e illo vsq̃ tūc reuersa fuit aliqua ꝯiūctio oīno sil'is nisi ista
vnde merito ꝑm phos ista signauit maximas tribulationes ⁊ mutationes in se
cta illa: fuitq̃ anno. 1357. die. 8. iunij ꝯiūctio magna saturni ⁊ martis i signo
cancri qḋ est casus vni⁹ eoꝝ ⁊ detrimētū alteri⁹ fuitq̃ ipsa cōiunctio in terminis
iouis videlꝫ in. 21. gra. cancri in quo iupiter suā exaltationē habet vnde cū ve
raciter sit cōpertū ꝙ saturn⁹ in anglia: mars in alemania ⁊ iupiter in frācia do
minant̃: cōcludit̃ ꝙ inter maximas guerras ⁊ destructiones ac trāslationes re
gnoꝝ ṗsupponēdū erat ꝙ rex ⁊ regnū frācie erant in magno periculo pericli-
tationis ⁊ subuersionis. Nā iupiter nō aspicit cōiūctionē ideo nō pōt repellere
maliciā cōiunctoꝝ imo ꝑ motū retrogradū recedit a domo sua pisciū fugiens
a cōspectu eoꝝ in aquariū domū saturni qḋ fugā regis francie innuit ṗsertim
quia id signū cancer illud regnū significat hec ille.

Nota ꝙ cōiūctiones hic notate signate sunt ꝑm veros motus

Anno xp̄i. 1404. die. 57. fuit cōiūctio triplicitatis aquee in. 20. gra. pisciū.
Anno xp̄i. 1642. die. 172. erit cōiūctio triplicitatis ignee in. 8. gra. arietis.
Anno xp̄i. 1880. die. 287. erit cōiūctio triplicitatis terree in. 13. gra. tauri.
Anno xp̄i. 2129. die. 37. erit cōiūctio triplicitatis aeree in. 19. gra. geminoꝝ
Anno xp̄i. 1357. die. 152. erit cōiūctio triplicitatis aquee in. 24. gra. cancri.
Anno xp̄i. 2595. die. 267. erit cōiūctio triplicitatis ignee. 30. gra. leonis.
Anno xp̄i. 2834. die. 17. erit cōiunctio triplicitatis terree in. 5. gra. virginis.
Anno xp̄i. 3072. die. 132. erit cōiūctio triplicitatis aeree in. 11. gra. libre.

Q Uia vero circa finē tractatus de cōcordia astrono- Cap. 34.
mie ⁊ historice veritatis aliqua scripsi de antixp̄o ⁊ signis ac pre
ambulis aduētus eius hic etiā notare volui quādā ṗnosticatio-
nē ex imaginaria cōiectura magis q̄ꝫ ex rōne certa ab aliquibus
posita. Quidā eni dixerūt ꝙ in cognitione etatis ⁊ finis hui⁹ mū
di tp̄alis q macrocosm⁹ dicit̃ deueniēdū est ꝑ etatē microcosmi
id est hois qui est minor mūdus ⁊ in se gerit imaginē maioris mūdi tēporalis
ex parte corporalis ⁊ mortalis nature sicut ex ꝑte aīe imortalis gerit imaginē
mūdi architipi id est imortalis sapie dei ideo sicut etas humana quadriptita
est in adolescētiā iuuētutē senectutē ⁊ seniū sil'r ⁊ etas macrocosmi ⁊ de dura-
tione. 4. etatū mūdi dicūt ꝙ de numero. 12. signoꝝ sunt. 4. ceteris mobiliora

⁊ quasi cardinalia quoꝝ duo sunt equinoxialia videlꝫ aries ⁊ libra: ⁊ duo sol-
sticialia cancer ⁊ capricornus. Et in his quatuor sūt magni signatores seu pla
nete. 4. regales habentes dignitates que dicunt̃ exaltationes. Sol enim exal
tat̃ in. 19. gra. arietis. Jupiter in. 15. cancri. Saturnus in. 27. libre. Mars in
28. capricorni. Et sub his attendūt quatuor mūdi tēpora vel etates ⁊ ꝙ adam
primus homo factus fuit ascendente ariete in gloria solis in domo martis.
Unde quia sol est origo virtutis vitalis fuit adam naturaliter longeuus ⁊ qui
dam alij sui propinqui successores. Et ꝓpter domū martis remāsit naturaliter
super primū hominē ⁊ suam progeniē voluntas peccandi ducens ad mortem
quia mars dicitur quasi mors. Unde primus homo habuit duos filios vnum
sub sole natum scilicet Abel iustum. Aliū sub marte scilicet Caym. ¶ Moyses
aūt natus fuit ascendente cancro in gloria iouis ⁊ domo lune. Jupiter autem
naturaliter preest pōtificibus ⁊ prelatis sicut fuit moyses. Et quia cancer signū
est aquaticum ⁊ est mansio lune que habet significalionē super aquas ipse per
tempus miraculose mansit in aqua vnde ⁊ nomē ex hoc accepit a moys quod
est aqua quia vero cancer retrocedens est ⁊ lex moysaica iam retrocessit.
Dn̄s aūt ihesus xp̄s natus fuit ascendente libra in glor.a saturni ⁊ domo vene
ris. Saturnus uero vt ait Messahali signationem habet super gentem iudai-
cam seu fidem eius ⁊ ipsius est gloria super regnū. Unde dn̄s ihesus inquantū
homo ex fortitudine sue natiuitatis dictus est rex iudeorum ⁊ sibi tāquā sum-
mo liberatori ⁊ iudici datum est omne iudicium. Ex libra vero inquantum est
domus veneris nihil videt̃ xp̄s participare inquātum homo nisi ꝙ in laudem
eius extollunt̃ cantica musicalia: ipsa nāqꝫ super musice organa significationē
habet: hec aūt dicta sunt de christo quantum ad eius humanitatē quia verus
⁊ naturalis homo fuit sed super eius diuinitate est extra ⁊ supra propositum
presens aliquid commemorari. ¶ Antixp̄s vero nascetur ascendente capri-
corno in gloria martis ⁊ domo saturni hoꝝ nāqꝫ naturas pessimas cōiunctim
possidebit ⁊ proprietates a marte in malicijs gloriabit̃ in discordia inuidia ⁊
falsitate ⁊ in elatione maxima. A saturno autem ⁊ māsione eius habebit aua
riciam odium ⁊ detractionē seditionē ⁊ omnia occulta mala sicut a marte ma
nifesta mala vt testat̃ Albumasar in floribus suis his autem correspondebunt
quatuor tempora. Primū tempus ante legem ab inicio mūdi vsqꝫ ad moysen
Secundū tempus legis a moyse vsqꝫ ad xp̄m. Terciuꝫ temp⁹ gratie a xp̄o vsqꝫ
ad antixp̄m. Quartū tempus perfidie ⁊ malicie ab antixp̄o oīno vel fere vsqꝫ
ad finē mūdi. Et his quatuor tp̄ibus vel etatibus mūdi correspōdēt quatuor
etates hoīs ⁊ quatuor quarte celestis circuli. Nā prima q̄ est ab ariete ad can
crū ⁊ est calida ⁊ humida vernalis ⁊ est q̄rta adolescentie. Secūda a cācro ad
libram calida ⁊ sicca estiualis est quarta iuuentutis. Tercia est a libra vsqꝫ ad

capricornũ frigida ꝛ sicca autũnalis ꝛ est quarta senectutis. Quarta a capricor
no ad arietẽ frigida ꝛ humida hyemalis ꝛ est quarta senij ꝛ decrepite etatis.
Ex p̃missis ergo ↄcludũt isti ꝙ sicut spaciũ celestis circuli qđ est ab ariete ad li
brã est medietas illius circuli equalis altius medietati a libra vsq3 ad arietem
sic quãtũ est spaciũ temporis lapsi ab adam siue a pĩcipio mũdi vsq3 ad xp̃m
tm̃ naturaliter debet eẽ a xp̃o vsq3 ad finẽ mũdi. Sicut aũt ꝑ saturnũ ꝛ martez
senescit homo quia ipsi sunt corruptiui caloris ꝛ humoris naturalis ꝛ vitalis.
Sic ꝑ illos planetas senescit hic mũdus corruptibilis ꝛ vltimo finieť ꝑ moduz
circuli apud signũ ariet; qđ est signũ igneũ. In quo due planete ignei videlicz
sol ꝛ mars habẽt suas ptãtes ut dictũ est. Et ideo nutu dei finieť ꝑ ignẽ putre-
dines seculi cõsumẽtẽ sicut testať scriptura. Ulterius attẽdẽdũ est ꝙ inter qua
tuor tempora ꝛ signa p̃dicta tempus ꝛ signũ natiuitatis xp̃i attestať discretioni
ꝛ spũalitati legis sue. Nã libra est signũ humanũ videlz liberatoris hominis vt
pote hoĩs discreti ꝛ iusti ac spũalis. Temp⁹ etiã ꝛ etas senectut; est temp⁹ ꝛ etas
discretionis ꝛ spũalitatis: reliqua v̾o signa sũt irrationabiliũ seu brutoꝝ aĩaliũ
quasi signa indiscretionis ꝛ brutalitatis cuiusmodi etiã sunt reliqua tria tp̃a ꝛ
etates mũdi. Signũ quoq3 ariet; quod opponiť libre ꝛ temp⁹ qđ p̃cessit añ tem
pus legis perfecte maxime corporalia fuerũt sed signuz libre ꝛ tempus gratie
potius sunt spiritualia de his ergo ista dicta sint nõ certitudinaliter affirmãdo
sed probabiliter cõiecturãdo.

Cap. 35.

Licet aũt hic possem huic tractatui finẽ imponere qꝛ tm̃ nõ soluz
in his trib⁹ vltimis tractatib⁹ sed etiã in alijs qbusdã priorib⁹ ali
qua scripsi de mo tib⁹ corpoꝝ celestiũ iõ ad eoꝝ maiorẽ elucida
tionẽ hic aliqua supplere ꝓposui. Et primo qꝛ ĩ tractatu de ima
gine mũdi caplõ tercio dixi de cursu solis ꝛ ei⁹ anno ꝛ diebus ꝛ
speciali⁹ in tractatu de legibus ꝛ sectis caplõ vltimo de quãtita
te anni solaris ꝛ de equinoxijs ꝛ de his etiã ĩ tractatu de correctione kalẽdarij
hic ad illoꝝ supplemẽtũ. Notandũ est ßm campanũ capitulo primo sui cõputi
ꝙ annus solaris uere loquẽdo est spaciũ tp̃is quo sol moueť ab aliquo quoli-
bet pũcto sui circuli quousq3 ꝓprio motu p̃cise redeat ad eundẽ: hoc aũt spaciũ
ßm ꝙ posuit Ptholome⁹ est temp⁹ quo sol moueť ab alterutro duoꝝ solsticio-
rũ quousq3 redeat ad idem solsticium vel ab alterutro duorum equinoxiorum
quousq3 redeat ad idem equinoxium. Et continet ßm ipsum .365. dies et .6.
horas minus tricesima parte vnius diei. Et scđm hanc opinionem solsticium
precessit diem natiuitatis christi .6. diebus ꝛ fuit .19. decembris: sed Abbate-
gni licet cum Ptholomeo in predicta diffinitione anni solaris conueniat: ta-
men ab ipso discrepat in temporis quantitate: quia ponit illud tempus esse
365. dies ꝛ sex horas minus centesima parte vnius diei. Et ßm hãc opinionẽ

solsticium fuit anno natiuitatis xpi. 17. die decembris sed fm predictam anni
diffinitionez necesse est vt fm predictas positiones Ptolomei z Abbategni sp
idem punctus circuli solis sit in loco solsticij: et semper idem in loco equinoxij.
Sic ergo circulus solis non mutat situm respectu punctorum solsticialium vel
equinoxialium: sed semper manet respectu eorum tam in auge q̄ in omnibus
alijs punctis suis fm habitudinem vnam. Quia ergo stelle fixe mouent̄ ab oc
cidente in orientem continue. 100. annis vno gradu sicut posuit Ptolomeus:
maius erit tp̄s quo sol mouetur ab aliqua stella fixa quousq̄ redeat ad eandē
q̄ sit ille annus solaris fm positiones predictas. Uerum est tamen ꝙ si aux
solis z cetera puncta sui circuli essent fixa semper comparata ad puncta solsti-
cialia z equinoxialia verū esset illud in quo ꝯueniunt dicti philosophi videlicet
ꝙ annus solaris esset reditus a solsticio ad idem solsticium: sic etiam reditus a
solsticio ad idem solsticiū esset equalis reditui eius a quolibet pūcto sui circuli
ad eundem punctū z similiter etiam de equinoxio: sed posteriores philosophi
non inuenerunt ita esse: imo augem solis z cetera puncta sui circuli inuenerunt
moueri fm motum stellarum fixarum z adherere eis semper fm habitudinez
vnam. Ita ꝙ aux solis stelle fixe cui nunc coniunguntur si qua sit vel puncto
firmamenti si fixa non sit ibi semper fuerit coniuncta z semper erit. Nec habet
aliquem motū sibi proprium nisi ratione firmamenti Et similiter est de augibꝰ
reliquoꝶ planetarum z eorum circulis. Quia ergo annus solis est reditus eius
in suo circulo ab aliquo quolibet pūcto ipsius circuli ad eundez: necesse est fm
istam positionez ꝙ annus solis sit reditus eius a qualibet stella fixa ad eandē
siue ab aliquo puncto firmamenti ad eundem: z sit iste reditus fm eos in. 365
diebus z. 6. horis z. 9. minutis z. 24. secundis vnius hore equalis que valēt. 23
secunda. 30. tercia vnius diei. Et in hoc excedit ānus solaris fm istā positionē
tempus. 365. dierum z. 6. horaruz quo tempore vtitur ecclesia romana z greca
Ideoq̄ vt probat Campanus si singulis. 153. annis romanorum z grecorum
adderemus diem vnum esset vere verificatus annorum vsualium circulꝰ ipsoꝶ
sed per hoc non erit firmata habitudo solsticiorum et equinoxiorū: imo si vera
sit opinio Ptolomei de motu stellarum fixarum solsticia et equinoxia semper
9uenirent habitudines suas. et accideret vt annus sic verificatus deflueret per
singulas habitudines temporis: z ꝙ inciperet in solsticijs z equinoxijs z in qui
busdam distantius ab eis: posteriores autem modum istum motus stellarum
fixarum non inuenerunt: sed eas inuenerunt moueri ab occidente ad orientez
vsq̄ ad aliquid deinde non procedere vltra sed redire iterū ad occidentez vsq̄
ad aliquid: z ideo dixerunt eas moueri motu accessionis z recessionis: z istum
motum affirmauit Thebith z posuit principia per que motum predictū faceret
esse circularem: z saluaret ea que apparent z accidunt motui stellarū fixarum.

Capitulum. 36.

HAnc autem positionē Thebith de qua tetigi in fine tractatus de legibus ꝛ sectis: ꝛ alibi pulcre explanauit Campanꝰ vbi supra: et dixit ꝙ ꝯm illā duplex est orbis signoꝝ: vnus fixus: ꝛ alius mobil' ꝛ fixus quidez intelligitur esse descriptus in spera nona: mobilis vero in octaua: ꝛ vterq; ipsoꝝ diuiditur in. 12. signa: sed imobilis continet ista denoīatiue tm̄: mobilis vero illa signa continet ꝯm veritatem: vnde ipse ē distinctor imaginū signoꝝ predictoꝝ zodyacum compo nendum: ꝛ capita arietis ꝛ libre mobilis semꝑ distant equal'r a capitibꝰ arietis ꝛ libre fixi describentia in suꝑficie spere none duos paruos circulos circa ipsa quoꝝ capita arietis ꝛ libre imobilis sunt poli ꝛ q̈si centra ꝛ arcus orbis magni ab ipsis polis in eoꝝ circūferentias descendens qui quasi semidyameter eorū est. 4. gradus. 18. minuta ꝛ. 43. scd̃a: formam aūt ꝛ modū huius motus diffuse prosequitur Campanꝰ final'r cōcludens ꝙ ex eorum motu accidit vt stelle fixe videanꝰ moueri versus orientē aut occidentem: qn̄q; motu tardo: qn̄q; motu veloci. Cum enim caput arietis mobilis fuerit distās ab eq̈tore ī circulo paruo predicto per quartā ipsius parui circuli aut prope hoc qd̓ erit in duobus circuli parui sitibus oppositis tunc videbunꝰ stelle moueri ad eam partem ad quam mouenꝰ motu tardo: in vno quidez eoꝝ ad partem orientis: ꝛ in eius opposito ad partē occidentis. Cum vero caput arietis mobilis fuerit in alterutra duarū sectionū equatoris ꝛ circuli parui aut prope eas videbunꝰ tunc moueri ad eaz partē ad quam mouenꝰ motu veloci: vna quidē earum ad partez orientis: ꝛ in eius opposito ad partē occidentis. Quapropter inuenta est diuersitas manifesta in motu eoꝝ. Ptolomeus autē qn̄ ipsa comparauit loca eorum inuenta in tp̄e suo ad loca eoꝝ inuenta ab abrachis ꝛ ab alijs antiquis ph̄is inuenit eas mo- ueri motu tardo videlicet in. 100. ānis vno gradu: nā tunc caput arietis mobil' erat meridionale separatū a puncto q̈rte meridional' ꝛ accedens ad equatorē Posteriores aūt capite arietis adhuc magis accedente ad equatorē inueneꝛt stellas fixas moueri in. 66. annis vno gradu: ꝛ hoc fuit propter accessū capitis arietis ad equatorē propter quez motus stellarū fixarū fuit velocior. Tp̄e vero Campani factū erat caput arietis septētrionale distans a cōmuni sectione p̄ui circuli ꝛ equatoris de partibꝰ ipsius parui circuli versus septentrionē. 58. gra. ꝛ. 57. minutis fere: ꝛ propter hoc caput ariet' distabat a cōmuni sectione orbis signorum mobilis ꝛ equatoris versus septentrionem de partibus ipsius orbis signoꝝ. 9. grad. 11. min. ꝛ. 45. scd̓is fere. Erat ergo tp̄e illo locus interfectionis predicti orbis signoꝝ mobilis ꝛ equatoris super. 20. gra. 48. mi. ꝛ. 15. secundis signi piscium: ꝛ alia sectio opposita super consil'em partem virgis. Postea vero multipl'r variatus est motus iste sicut Campanus diffuse declarat. Ex his ꝯclu dendo ꝙ stelle fixe in tp̄e Ptolomei ꝛ suoꝝ predecessoꝝ quoꝝ cōsiderationes ipse assumit mouebantur ad occidentē ꝛ non ad orientem quemadmodū ipse putauit. Tunc enim erat caput arietis mobilis meridionale ab eq̈tore: ꝛ caput

libre septentrionale: in quo situ est motus eorum ad occidentem. Causa autem erroris eius non fuit propter debilitatem scientie: sed fuit paruitas temporis predecessorum considerantium loca stellarum fixarum in suis temporibus: et ea per scripturam suam commendantium: vnde non fuit ei possibile vt cognosceret istum motum propter eius tarditatem et predicti temporis paruitatem: et istum errorem Ptolomei et motum octaue spere quem ponit Thebith: et formam eius: et ea que accidunt ex eo diffusius prosequitur Campanus quantum huius tractatus breuitas explicare sufficiat quem motum vt ipse dicit sequuntur omnes spere inferiores que sunt .7. planetarum et auges earum sicut Thebith posuit: vnde finaliter concludit quod orbis signorum fixus non est circulus quem describit sol motu proprio quemadmodum scripsit in computo suo Robertus linconiensis sed est vnus circulus maior in nona spera declinans ab equatore ad duas partes septentrionis et meridiei quantitate .23. gra. 33. mi. et .30. secundorum. Circa huius intersectionem cum equatore mouentur capita arietis et libre: et in eius differentia mouentur capita cancri et capricorni nunquam cooperiens circulum solis qui est super in superficie vnacum orbe signorum mobili: nunquam secans ipsum. Ad quorum omnium intelligentiam fecit Campanus figuram sensibilem rebus predictis conuenientem.

Capitulum .37.

Sciendum est autem quod predictum motum stellarum fixarum et secundum eandem predictam quantitatem anni solaris sicut dicit Campanus Astronomi sui temporis supponebant eo quod magis conueniant cum his que de superiorum motibus apparent quam ea que a prioribus dicta sunt. Et hoc quoque diuine scripture magis consonum inuenitur que christum natum asserit cum dies incipiunt crescere: nam secundum istum motum stellarum fixarum et predictam anni quantitatem inuenies diem annunciationis seu conceptionis christi fuisse proximum qui secutus est instans equinoxij vernalis: et diem natiuitatis eius fuisse proximum qui secutus est instans solsticij hyemalis: sed his non obstantibus Alfonsus quem communiter astronomi sequuntur non ponit predictam anni quantitatem quam ponit Thebith: sed minorem videlicet .365. dies .5. horas .49. minuta .16. secunda. Quidam tamen tabulas Alfonsi redarguunt et licet in multis alijs: tamen in hoc specialiter quod supponunt annum solarem esse tempus semper equale et ipsum inuariabile permanere: et allegant quod in hoc sunt contrarie illis que ab obseruatoribus diuersorum temporum sensibiliter sunt percepta. Et primo quidem quod antiquissimi obseruatores babilonici posuerunt quantitatem anni .365. dies cum quarta die et vna .76. deinde alij illam quartam precise posuerunt sicut Abrachis quem in hoc sequitur ecclesia et similiter inuenit quidam Abraham fere: sed modicum minus: sed Ptolomeus et Abbategni suis temporibus posuerunt vt supra dictum est et in alijs superioribus tractatibus recitatum: et tabule Alfonsi ponunt vt statim tetigi: et in hoc rationabiliter reprehenduntur si illam quantitatem constituant inuariabilem

Et ad ostendendũ in hoc discrepantiam tabularum harum cum antiquis ob-
seruatoribus declarant isti per differentiã eoꝝ cũ alijs de introitu solis in signa
que magna reperitur. Similiter in tpe nostro differentia ab aliquibus inuenta
est de introitu solis in arietem. Nam anno dñi. 1290. die. 13. mensis marcij in
uentus est sol intrare arietẽ post. 16. horas qđ multũ discrepat ab his tabulis
ꝛ anno. 1346. inuentꝰ est ingredi arietẽ non in hora que inuenitur per tabulas
Alfonsi: ꝛ ideo concludunt periti astronomi ꝙ quantitas anni solaris non est
ↄstituenda semper equalis sed variabilis de maiori in minus ꝛ ecõuerso: sicut
etiam motus stellarum fixarum nunc velocior nunc tardior esse comperitur vt
supra patet: vnde sicut dicit Johãnes de muris necessarium est propter motũ
octaui circuli ꝛ varium motũ augis solis mutationem eq̃tionis annos ponere
singulos inequales. Et sicut ipse probat anni quantitas quam ponunt tabule
Alfonsi nõ est precisa videlicet. 365. dies. 5. hore. 49. minuta. 15. scđa. 59. tercia
34. quarta. 3. quinta: sed debet esse. 58. tercia. 49. quarta. 48. quinta. Nec tamẽ
quantitas ista semper manet equalis propter causas predictas. Cap. 38.

Constat igitur ex p̃dictis q̃ꝫ diuersa ꝛ q̃si aduersa diuersi senserũt
de quantitate anni solaris vt p̃allegatis tractatibus satis exp̃ssi
sed hic clarius explicaui. Veruntñ de huius anni inicio vsuali ꝛ
de eius q̃ntitate varie gentes ꝛ nationes non minꝰ diuersimode
senserunt sicut in superioribus declaratũ est. Hic tñ mihi sufficit
de inicio anni ſm catholicos loqui id est ſm romanos ꝛ grecos
vnde licet antiquitus aliq̃n annorum suorum greci ab alexandro sumpserunt
inicium vt dicit Campanus: tñ vt dicit Beda aliq̃n greci temporum ordinem a
dyocleciani principis annis obseruabant. Tñ post fidem susceptam catholicã
annos computare inceperunt ab anno domini ihesu christi: ꝛ vt recitat Beda
computationeꝫ ab incarnatione xp̄i Dyonisius abbas romane vrbis instituit
A quo principio gallicana ꝛ anglicana ecclesia alijq́ꝫ plures nõ absurde ãnos
suos cõputant: licet gens ytalica multiq́ꝫ alij antiqui romanoꝝ morem sequen
tes a prima die ianuarij quẽ mensem romani fecerunt ãni principium incipiãt
Unde hic oritur dubitatio quam incidenter ꝛ breuiter tetigi in. iiij. ca. tractatꝰ
de correctione kalendarij videlicet cum ecclesia gallicana quo ad inceptioneꝫ
annoꝝ dñi preueniat ecclesiam ytalicam ꝛ alemanicam eo ꝙ gallici inchoant
annos christi ab incarnatione seu ãnunciatione dñica. Ytalici vero ꝛ alemani
a precedente natiuitate christi annos domini incipiunt. Econuerso tñ ytalici ꝛ
alemani gallicos preueniunt in maioratione annorũ id est in maioris numeri
computatione eo ꝙ singulis annis saltem inter festum circumcisionis ꝛ annun
ciationis excedunt gallicos de vno anno in computatione annoꝝ christi verbi
gratia. Cum ytalici hoc anno in festo circumcisionis numerabant annos xp̄i
1414. adhuc gallici cõputabant. 1413. vno anno minꝰ q̃ꝫ ytalici. Qualiter ergo

sine errore:saluabitur ista diuersitas. Respondi breuiter in tractatu predicto: sed hic responsionem clarius explicabo per distinctionem de duplici anno seu modo duplici quotationis annoꝝ. Annorum enim vnus dicitur vsualis: alius emergens. Usualis dicitur spacium tpis quo sol complet vnam reuolutionem motu ꝓprio: ꝛ hoc inchoando a kal' ianuarij more romano. Annus vero emergens dicitur spacium tpis indifferenter a quolibet momento inchoãtis donec sol circulũ suum motu ꝓprio compleuerit. Dico igitur ꝙ ytalici ꝛ alemani vtunt̃ annis vsualibus in computatione annoꝝ mundi. Gallici vero ꝛ anglici emergentibus incipientes a die ãnunciationis dñice. Ex quo statim patet ꝙ circũcisio dñi facta fuit anno natiuitatis ipsius scðo loquendo de annis vsualibus: licet eius anno primo emergenti. Unde etiam patet ꝙ xp̃s de primo anno sue natiuitatis scʒ vsuali non habuit nisi septẽ dies etat̃. Ex quibus sequitur ꝙ in ytalia ꝛ alemania ꝗuis annos natiuitatis computent non debent tñ in instrumentis publicis aut literis annos natiuitatis dñi renouare ipso die natiuitat̃ dñi: sed in prima ianuarij. Ratio est quia ibidem annos dñi vsuales quibus vtuntur incipiunt ꝛ terminant exclusiue. Nam de primo anno dñi ipso die natiuitatis sue fluxerũt .358. dies ꝛ restabant pro cõplemento ipsius solũ septem dies: ꝛ per consequens ille annus primus dñi non incepit a die natiuitatis: sed ante a prima die ianuarij precedente diem natiuitatis xp̃i.

Capitulum .39.

Adhuc autem quia in tractatu de vero ciclo lunari: ꝛ in tractatu de correctiõe kalendarij plura scripsi de anno lunari ꝛ eius mensibꝰ hic addam vtilem distinctionem de multiplici mensis lunaris acceptione. Sciendum itaqʒ ꝙ quadruplex est distinctio mensis lunaris: quia vnus dicitur mensis medie cõiunctionis videlicet sol' ꝛ lune de quo ꝛ eius quantitate satis in dictis tractatibꝰ dictum est. Alius dicitur mensis pagrationis qui habet .27. dies ꝛ .8. horas sicut tetigi in primo cap̃. tractatus de imagine mundi. Alius est mensis manifeste apparitionis ꝛ hic s̃m Galienum tercio de creticis diebꝰ habet .26. cum dimidio. Aliꝰ dicitur mensis medicinalis qui componitur ex mense manifeste apparitiõis ꝛ medietate excessus quo mensis pagrationis excedit mensem manifeste apparitionis: ꝛ istud trahitur ab Auicẽna in quarto canonis fen scða tractatu scðo cap̃. scðo. ꝛ a Galieno vbi supra: vnde relinquitur ꝙ mensis medicinalis sit .26 dierum ꝛ .22. horarum: ꝛ diuiditur per quatuor septimanas quarũ quelibet nõ cõtinet .7. dies completos sed solum .6. dies ꝛ .17. horas cum dimidia. Qð sic patet quia medientur .26. dies ꝛ .22. hore ꝛ erũt .13. dies ꝛ .11. hore pro duabꝰ septimanis illius mensis ꝛ totidem pro alijs duabꝰ: qui dies ꝛ hore si diuidant̃ erunt .6. dies ꝛ .17. hore cum dimidia pro qualibet septimana. Et ad hanc cõputationem debet consinuare medicus in iudicando de creticis diebus: vnde

patet ꝙ in hoc sicut ⁊ in pluribus alijs medicus hr̃e debet astronomice scientie aliquam noticiam sicut ⁊ quilibet phũs. Hec igitur de elucidatione tractatuū nostrorum dicta sufficiant.

Capitulum. 40.

HUic aūt operi finem imponentes: deo gratias agimus quia tres tractat⁹ de ꝯcordia vere astronomie cum theologia ⁊ hystorica veritate satis vtiles ex sapientuꝫ dictis ipso donante collegimus Scimus aūt quosdam nobis obiecisse ꝙ professionem nostram et filr etatē magis decuisset circa theologica q̃ꝫ circa illa mathematica studia occupari. Quib⁹ pro nr̃a excusatione rn̄demus ꝙ ill' nō sic intpate vacauim⁹ quin etiā plura de materia pn̄tis scismat(⁊ vnionis ac reformationis ecclesie multosqꝫ tractatus vtiliores theologicos scriberem⁹ Nec illa tamen a theologico studio prorsus credim⁹ aliena: sed potius si absqꝫ varia curiositate aut curiosa ostentatione sciantur ad fidei ⁊ theologie decorē ac vtilitatem ecclesie ꝑtinere. Nec decens estimam⁹ esse vel vtile policie xp̄iane theologice scientie professoreꝫ ea que in dictis tractatibus scripta sunt penitus ignorare. Hec itaqꝫ ad dei laudē ⁊ gloriam finiant qui sine fine viuit ⁊ regnat in secula seculorum Amen,

Opus concordantie astronomie cum theologia necnon hystorice veritat(narratione explicit feliciter. Magistri Joannis angeli viri peritissimi diligēti correctione. Erhardiqꝫ Ratdolt mira imprimendi arte: qua nuper Venetijs nūc Auguste vindelicorum excellit nominatissimus. 4. nonas Januarij. 1490.

Erhardi Ratdolt foelicia conspice signa.
Testata artificem qua valet ipse manum.